ХРИСТОС НАША СИЛА

ДОДАТОК ДО УРЯДОВОГО ВІСТНИКА АПОСТОЛЬСЬКОЇ ВІЗИТАТУРИ Й АДМІНІСТРАТУРИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В НІМЕЧЧИНІ

Ч.1. Квітень 1946.

Христос воскрес! Христос воскрес!
Радість з неба ся являє,
Пасхп красна днесь витає;
Радуйтеся щиро нині,
Бог дав щастя всій родині,
Бог дав радість нам з небес:
Христос воскрес! Христос воскрес!

Христос воскрес! Христос воскрес!
Земленька зі сну збудилась,
В трави,квіти замаїлась,
Звір і птичка веселиться,
Миром Божий світ краситься,
Люди! Мир дав Бог з небес:
Христос воскрес! Христос воскрес!

Христос воскрес! Христос воскрес!
Радуйтеся,Божі люди,
Най між нами гнів не буде,
Най цвите любов все Божа,
Чиста,мила,як цвіт рожа.
Бо любов прийшла з небес:
Христос воскрес, Христос воскрес!

Олександер Кониський

НЕ ПРИЗИВАЙТЕ ВСУЄ БОГА!

Не призивайте всує Бога,
Не призивайте ви Христа,
Не оскверняйте ви святого
Животворящого хреста!

Христос учив народ любити
І за народ Христос страждав;
А ви грабуєте освіту
І те,що Бог народу дав.

Христос носив вінець терновий,
Святую кров свою пролив,
Своєю смертію святою
Народ з неволі відкупив.

А ви – народ рабом зробили,
Братів за гроші продали,
Народ у тернях ви водили
І піт,і кров його пили.

Не християни ви – а Юди!
Цілуєте ви хрест святий,
А хрест народові на груди
Що дня кладете ви тяжкий.

Ви гірше Юди! Той вдавився –
Ви тими грішми живете,
Що менший брат для вас трудився,
І брату жить не даєте!

Христос Воскрес!

З святом Христового Воскресення починаємо видавати часопис "Христос наша сила", щоб прийти Вам, Шановні й Любі Читачі, з словами розради й потіхи! А й сама назва нашого часопису напевно наведе неодин гарний спомин на думку. Кожного місяця застукає до Ваших дверей, наче той місіонар часопис "Христос наша сила" і навіть серед журби й смутку вкаже Вам, Шановні Читачі, де шукати нам сили. Стоїмо під прапором Христа, як часопис чисто релігійний, і як такий хочемо стояти на сторожі нашої прадідної св. католицької віри. Напевно полюбите його й ждати будете його приходу нетерпеливо. Це буде для нас найбільшою заплатою і заохотою в редагуванні отсього популярного місячника.

З празником Христового Воскресення щасти Вам Боже всім добром! І щастя і кращої долі бажає Вам

Редакція

о.Б.В.

Воскресення

"Сей день, що сотворив його Господь,
радуймося в нім і веселімся"./Псалом 117, стих 24/

1. РАДІСТЬ ВОСКРЕСШОГО СПАСИТЕЛЯ.

" Воскрес - нема його тут"/Марко XУI,6/. Ці слова сказав ангел до побожних невіст, що досвіта прийшли до гробу. Яка ж радість наповнила їхні засумовані серця! Яка радість наповняє ще сьогодні серця вірних, коли ці слова гомонять у церкві і коли вірні повторяють їх, здоровлячи одні одних: "Христос воскрес"! - "Воістину воскрес!" Наш найліпший Цар та Отець, якого страждання переймали нас глибоким сумом, вернувся до життя і вже не вмре ніколи. Він, переможець смерти та всіх своїх ворогів, радіє тепер у своїй прославленій людській природі невисказаним блаженством. Небесний Отець передав Йому всю владу на небі, на землі і в підземеллях. І ми з ним радіймо! Нехай у сьогоднішнім дні наповнить радість наші серця! До цього кличе нас Церква своїм прикладом. Вона заступила жалібні ризи ясними, світлими та співає раз-у-раз радісну пісню: "Христос воскрес"!

Використаймо цю нагоду, щоб і наше серце наповнити правдивою радістю! Бо поки ця радість царюватиме в нашому серці, все нам видаватись буде легким. Праця, хрести та упокорення будуть для нас розкішю. Не будемо йти, але бігти дорогою совершенства, " бо веселого давця любить Бог".

2. РАДІСТЬ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ.

Годі сумніватися в те, що Ісус найперше обявився Пречистій Діві. Та хто зрозуміє радість материнського серця, коли вона побачила свого улюбленого Сина знову живим, осяяним славою, прославленим, Того, що Його обезобразило бичування та розп'яття, Того, що їй була забрала смерть

Терпіння та радість матері є також терпінням та радістю дітей. А Марія - це Мати наша. Тож радіймо її радістю! І ця наша радість не сміє бути радістю одного дня. Нехай вона ніколи не згасає в наших серцях, але нехай буде завжди в нас діяльна!

3. НАША РАДІСТЬ .

Скільки потіхи містить у собі думка: воскресення Ісуса Христа є запорукою та образом нашого власного воскресення! Одначе ця думка не є тільки якимсь побожним віруванням, але є непомильною правдою нашої св. віри. Ми знаємо, каже св. Павло /II.Кор.IУ,14 /, що той,хто воскресив Господа Ісуса, і нас з Ісусом воскресить." Коли ми з ним умерли, то з ним і житимемо, коли т е р п и м о, з ним і ц а р ю-в а в а т и м е м о"/II.Тим.II,11-12./."Наше життя в небі,звідки і Спасителя ожидаємо.Господа нашого Ісуса Христа, що переобразить тіло нашого пониження, щоб було подібне до тіла його світлости"/До Филипіян 20-21/. При таких думках смерть перестає бути смертю. Вона тратить свою гіркість.

Хай ця думка не сходить нам з памяти та заступає смуткові вхід до нашої душі!У всяких супротивностях і терпіннях кажім собі:"Я вірю у воскресення мертвих і в життя вічне!"Я вірю, що тим більше буду радіти з Ісусом, чим більше буду для нього терпіти й трудитися!

ІВАН ФРАНКО.

Великдень

Великдень! Боже мій великий!
Ще як світ світом не було
Для нас Великодня такого !
Від досвіта шум, гамір, крики,
Мов муравлисько все село
Людьми кишить. Всі до одного
До церкви пруть. Як перший раз
"Христос воскресе" заспівали,
Та мовби діти заридали,
Аж плач той церквою потряс...
Так бачилось, що вік ми ждали,
Що він воскрес - посеред нас.
І якось так зробилось нам
І в душах легко, ясно, тихо,
Що бачилось, готов був всякий
Цілій землі і небесам
Кричать, співать: Минуло лихо!
Найзліші вороги прощались,
Всі обіймались, цілувались,
А дзвони дзвонять, не стають!
А молодь бігає мов пяна,
Кричить що сили в кожний кут:
"Нема вже панщини ні пана!
Ми вольні, вольні, вольні всі!"
Ба й дітвора, що в старших баче,
Й собі вигукує, неначе
Перепелята по вівсі.
А як скінчилась Божа хвала,
На цвинтар вийшов весь народ,
І як було нас тілько сот,
Відразу ниць на землю впала
Ціла громада й заспівала
Той величний, хвалебний гимн:
"Тебе, о Господи, хвалим!"
Мов грім зарокотіли зраня
Слова високі, звуки втішні, -
Але кінець святої пісні
Покрили голосні ридання!
Дарма б і силуватись, діти,
Щоб розказать хоч щось - нещось,
Що в той день славний довелось
Мені на власні очі вздріти.
Народ мов безумів з утіх:
Старі скакали мов хлопята...
Той пару коників своїх
Цілує кожного мов брата
Та приговорює, пестить,
А там гуртом сільські дівчата
Всі киндячки з голов здіймають
І бють поклони і складають
Перед іконою; кричить
Усякий на витання друга:
"Христос воскрес, і панщину
Прогнав!" А там старий дідуга,
В селі найстарший чоловік,
На давню ледви замітну
Могилку аж грудьми приник
І обіймає дернину
Й кричить що сили:"Тату, тату!
Ми вольні! Тату, озовись!
Та ж ти цілих сто літ ту кляту
Неволю двигав, і вмирати
Не хтів, а волі ждав! Дивись,
Ми вольні! Бідний, ти дождати
Не міг, - аж нам той промінь блис!
Вже моїх внуків пан в палату
Так як мене не забере!
Возьміть мене до себе,тату!
Ваш син свобідним вже умре!"...

о.П.К.

ХРИСТОВЕ ВОСКРЕСЕННЯ Є ОБРАЗОМ НАШОГО ДУХОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС, це значить встав із гробу та перейшов до нового совершеннішого життя, свобідного від усякої недолі. Так і ми у великоднім часі повинні встати з гробу наших гріхів, налогів та недбайливостей і почати нове життя, життя совершеніше, свобідне від тих гріхів та недостач, що їх ми старалися викоріняти у великопостній покуті, щоб,"як Христос встав із мертвих, ... так і ми ходили в обновленні життя".

Розслідіть дбайливо стан вашої совісти, щоб відкрити гріхи та помилки, які може в більшій або меншій мірі стали вашими налогами. Опісля обдумайте засоби, що їх повинні б ужити, щоб тих пороків позбутися і почати нове життя, свобідне від остиглости, того головного кореня всіх гріхів.

ВОІСТИНУ ВОСКРЕС! Значить: правдиво воскрес, не як якесь явище, але в тім самім тілі, в якім був розпятий на хресті, також не на якийсь час лишень, як Лазар, який, вернувшись до життя, мусів по кількох роках знову вмерти, але Господь воскрес, щоб вже не вмирати ніколи. "Ми знаємо", каже Апостол |Рим.VI,9|,"що Христос, вставши з мертвих, уже більш не вмирає: смерть над ним не має вже власти".

Таке повинно також бути наше духовне воскресення. Має бути п р а в д и в е, себто ми повинні дійсно перейти з життя остиглого до життя ревного, що єдино відповідає нашому званню. Має бути ще й постійне, себто таке, щоб ми за ласкою Божою не верталися до наших давніх гріхів та давнішої остиглости, яка могла б з часом довести нашу душу до загибелі.

- Ісус Христос видимо воскрес, себто Ісус доказав ділами, що воскрес правдиво в тім самім тілі, що було розпяте на хресті та зложене до гробу. В часі свого сорокденного побуту на землі Він часто зявлявся ще своїм апостолам та ученикам, показував їм рани з цвяхів на руках, ногах та в боці і позволив їм себе дотикатись.

Це третя прикмета, що її має мати наше духовне воскресення. Має бути явне і то не лишень для Божих очей, але також для людських очей, значить: для наших ближніх та для всіх, з ким живемо в яких небудь звязках. Всі вони повинні завважити зміну в нашому поведенні, щоб могли збудуватися і зрадіти, що вже не підпадаємо блудам та гріхам, що були для них прикрі і їх гіршили.

Отже радіймо з світлого Христового Воскресення. Це він "лев з покоління Юди" |Обявлення V,5| боровся й переміг на радість неба і землі. А як доказ щирої радости з Христової перемоги над смертю і злом постановім вести нове життя, життя ревне табогате в добрі діла!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО.

НА ВЕЛИКДЕНЬ.

На Великдень, на соломі
Проти сонця, діти
Грались собі крашанками
Тай стали хвалитись
Обновами. Тому к святкам
З лиштвою пошили
Сорочечку, а тій сьожку,
Тій стрічку купили,
Кому шапочку смушеву,
Чобітки шкапові,
Кому свитку... Одна тілько
Сидить без обнови
Сиріточка, рученята
Сховавши в рукава.
"Мені мати купувала ..."
"Мені батько справив..."
"А мені хрещена мати
Лиштву вишивала".
- "А я в попа обідала!"-
Сирітка сказала ....

Читачкам і Читачам місячника
"ХРИСТОС НАША СИЛА"
передаю цією дорогою сердечні бажання
Веселих і Щасливих Свят
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
+ Николай Вояковський

о. АТАНАЗІЙ.

СТЕРЕЖІТЬСЯ ЗЛИХ ТОВАРИШІВ !

"Сину мій, як безбожні люди вабитимуть тебе до себе, не дайся заманити, не ходи з ними однією дорогою, зверни свою ходу з їхньої стежки бо ноги їх бігцем прямують до зла". |Припов.Соломона I.10.

Велика небезпека загрожує вам від злих товаришів. Тому треба їх стерегтися наче якої зарази, якщо хочете зберегти свою душу від гріха. Бо ніщо так скоро і так легко не всилі відвернути вас від Бога і зіпхнути на дорогу беззаконія, як товаришування зі злими. "Не обманюйте себе", упоминає св. Апостол Павло, "зле товариство псує добрі обичаї", |I.Кор.XV,33|. "Той, що смоли дотикається, засмалюється" - читаємо в книзі Премудрости Ісуса сина Сираха; "а хто з гордим пристає, той і сам подібним до нього стає" |I.XIII,1|, "бо хто залюбки вдається в небезпеку, той знайде в ній свою погибіль" |I.с.С.III,26|.

Відомо із щоденного досвіду, що добре псується дуже легко від злого. Від одного хорого можуть заразитися тисячі, а тисячі здорових своїм здоровям не всилі вилікувати ні одного хорого. Від одного гнилого яблука зігниє легенько й повний міх яблук, а одного гнилого й цілі сади здорових яблук уже не направлять. Легше валити, як ставити; легше зіпсувати, як направити. І так воно діється з усім на світі, так є і з людськими обичаями. Легше стратити невинність і чесноту, як наново її позискати, бо - як сказано у св. Письмі - "думки людського серця лукаві з молодости його" |Битія VIII,21|.

Ба й ви самі це добре знаєте, як ваше серце липне до всього, що вдоволяє ваші грішні пристрасті, та що треба аж якогось примусу, якоїсь боротьби і присилування, щоб не піти за похіттю, а за голосом здорового розуму. Та ж буває, що й між добрими не легко запанувати над собою, а що ж казати, як стоваришуєтеся зі злими? Без особливої Божої ласки остерегтись вам гріха - майже неможливо. Правда, Господь Бог не відмовляє нікому тої особливої ласки, хто з якоїсь причини мусить зі злими приставати, але при тім не занедбує просити в Господа Бога тієї ласки. Але якщо ви самі наражувались би легкодушно на небезпеку і залюбки приставали б з такими, що й самі живуть грішно і вас немов би завзялись загнати в гріхи, то знайте, що ніяк вам надіятися тої особливої ласки.

Коли ви пристаєте зі злими, то якже це розуміти інакше, як не легковаження собі Господа Бога? Хіба ж не легковажать собі свого батька такі діти, що не слухають батькової заборони і пристають з такими, що змовляються на батькову честь та його життя? А чи не поступаєте і ви подібно, коли самохіть, без ніякої потреби, без ніякого обовязку,

йдучи тільки за своїми злими похотями, товаришуйте зі злими людьми, що живуть у гріхах? А ми ж знаємо в цьому випадку виразну Вожу волю, бо читаємо в Книзі Премудрости Соломона I,10-13 ось які слова: "Сину мій, як люди безбожні вабитимуть тебе до себе, не дайся їм заманити, не ходи з ними однією дорогою, зверни свою ходу з їх стежки, бо ноги їх бігцем прямують до гріха". А св. Апостол Павло каже знову таке: Не заходіть собі з ніким, що братом зветься, а є блудником, захланником, ідолопоклонником, лихословом, пяницею, грабіжником; з таким ані разом не їсти! |Кор.V,2|. Чому? На це відповідає св. Іван Золотоустий ось як: "Бо таке товариство, коли хто приязниться з Божими ворогами, кривдить Господа Бога". Тимто св. Павло й остерігає |IIдо Сол.III,6|: "Приказую вам, браття, іменем Господа Нашого Ісуса Христа триматися здалека від усякого брата, що не має ладу в своїм житті".

І я також повторяю вам, любі християни, в імені* злих людей, стережіться їх, як стережетеся заповітреного місця, щоб через довше приставання з ними не попали ви в їхні гріхи та не стягнули на себе їхньої кари, себто тої, що Господь Бог на них спрямував. Не покладайтесь занадто на вроджену відразу, що її маєте до деяких гріхів. Досить одного-двох тижнів, що кажу досить часом одного дня, щоб розпалася та будівля, що видається вам такою сильною і тривкою. І мудрий і честолюбивий і милий Господу Богу був цар Соломон і здавалося, що перейшов наскрізь страхом Вожим, що ніколи не покине Господа Бога, а проте, що сталося? Ось ледве почав перебувати в товаристві поганських жінок, як в короткому часі став перелюбником, безбожником, аж вкінці покинув правдивого Бога і почав покланятися поганським божкам.

Добру пересторогу в цьому напрямі подає св. Августин. У своїх визнаннях він написав ось що: "Через злі й безчесні товариства дійшов я був до того, що вже соромився, що я не такий безстидник, як мої товариші. Вони чванилися своїми проступками - і чимбільші були ті проступки й безстидніші, тим більше інші за них вихвалювали. Забаглося і мені тих похвал і я видумував усякі проступки, яких я й не зробив, бо мені стидно було, що я невинний." Бачите! Стережіться злого товариства, бо це пропасть, в якій пропадають марно найдорожчі скарби вашої душі, найгарніші чесноти, найсвятіші постанови!

* **того самого Спасителя: Тримайтеся здалека від товариства**

Володимир Самійленко.

НАЙДОРОЖЧА ПЕРЛИНА.

Бачив я усякі перли
І коштовні самоцвіти,
Але є одна перлина,
Що з усіх найкраща в світі.

Купувать її не можна,
Або нею торгувати;
Її часто мають бідні
І частіше, ніж богаті.

Ту перлину не дістати
Ні з печер землі, ні з моря;
Тільки той її знаходить,
Хто чутким родивсь до горя.

Відібрать її не зможе
Ніяка злоба несита.
Є вона - сльоза святая,
За нещасний люд пролита.

Св. Василій Великий навчав:

Заклинаю вас на любов Господа нашого Ісуса Христа, що приніс себе в жертві за наші гріхи, зачнім вкінці дбати про наші душі. Плачмо над марністю минулого життя, ведім боротьбу про будуче на хвалу Бога, Його Христа і святого поклоняємого Духа.

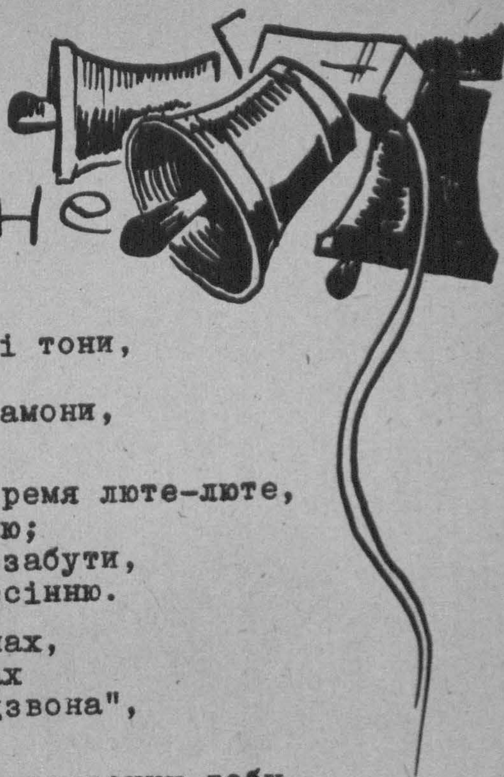

Заграли дзвони грімко-дзвінко в срібні тони,
Щоб всім-усім звістити дивне чудо, -
Що з гробу вже повстав,скрушив ярмо мамони,
Воскрес Христос і царювати буде!

Зрадів народ в той день,хоч время люте-люте,
І сльози втер у щастя опянінню;
І хоче все лихе,всі кривди позабути,
А йти назустріч Правди воскресінню.

Хоч в краю нашім сум,немов на похоронах,
В той день святий у світлих всі одежах
І - як щорік було - будують хлопці "дзвона",
Дівчата гарні писанки мережать...

Бо раз у рік - хоч раз - у ту святочну добу
Радіє сонцем кожен син народу, -
Бо вірить,що Христос,як сам воскрес із гробу,
То й воскресить нам з гробу тьми - свободу.

ДЕЩО З КАТЕХИЗМУ

Славний о.Захарій Вернер,поет і апостол Відня,показуючи одного разу з проповідальниці шкільний катехизм,сказав отсі дуже важні слова:"Ця мала книжечка містить у собі більше мудрости і вчить більше,як усі філософи світу".Славно-звісний професор париського університету Жофруа висказав перед смертю до своїх другів такі слова:"Мені знана книжечка,що її діти вчаться напамять; вона розвязує всі найбільші загадки життя.Прочитайте цю книжечку всі без винятку! Ця книжечка - це к а т е х и з м ".

Тому й ми будемо поміщувати дещо з катехизму.

П Р О З Н А К С В. Х Р Е С Т А .

1. Чи ти християнин? Так,я з Божої ласки християнин.
2. Хто є справжнім християнином? Та людина є справжнім християнином, що є охрещена,що вірить у науку Ісуса Христа,визнає її і жиє згідно з нею.
3. Як стає людина християнином? Людина стає християнином тоді,як св. Хрещення приймає.
4. Чи є який знак,по якому можна пізнати християнина? Так: цим знаком є знак св.хреста.
5. Як робимо на собі знак св.хреста? Знак св.хреста робимо ось так: Кладемо ліву руку на груди і складаємо три перші пальці правої руки разом у честь Пресвятої Тройці,притискаючи при цьому два останні пальці до долоні та вимовляючи слова: "Во імя Отца" - кладемо пальці на чоло,"і Сина" - на груди,"іСвятаго" - на праве рамя, "Духа,амінь" - на ліве рамя.

ЧИТАЧІ Й ЧИТАЧКИ! Напишіть нам свої завваги та побажання щодо змісту нашого місячника.Радо повитаємо Ваші цінні дописи і статті на релігійні теми.

З ЦЕРКОВНО-РЕЛІГІЙНОГО ЖИТТЯ

Дня 23.XII.1945 р.видав Святіший Отець Папа Римський окружне письмо до всього світу,т.зв. Енцикліку, в якій,почавши від св.Володимира Великого аж до Митрополита Шептицького,згадує всі найсвітліші моменти нашої церковної історії і кінчить могутнім протестом проти переслідування українсько-католицької Церкви. Ця Енцикліка - це для нас незвичайний капітал і для теперішньої еміґрації,і для історії.Коли світ хотів перейти байдуже попри горе нашої св. Церкви,Святіший Отець Папа Римський заговорив голосно про нашу долю і його голос залунав по всій земській кулі, по всіх частинах світу, у всіх можливих мовах заговорив наш Святіший Отець про долю нашої Церкви.Як дуже повинні ми бути вдячні Святішому Отцеві за це окружне письмо!А вдячність наша хай проявиться вірністю св.Католицькій Церкві!

Дня 14.II.1946 р. іменував Святіший Отець Папа Римський нових 32 кардиналів.Зпоміж новоіменованих кардиналів померло вже двох.Кардинали,це найвищі достойники в св.Католицькій Церкві, перші після Папи Римського.

Дня 8.III.1946 р.сповістило радіо і деякі часописи, що у Львові відбувся якийсь "собор",що постановив зірвати єдність з св.Католицькою Церквою та приєднатись до московської Церкви*,що в цей спосіб хотіли затерти велике враження,яке викликало в цілому світі окружне письмо /Енцикліка/Святішого Отця Папи Римського в обороні українців-католиків.Але світ висміяв цей "собор"і його ганебну,зрадницьку по - станову.Бо хто ж у світі не знає,що наші Владики усі на засланні ? Якщо б цей собор відбувся на Сибірі чи в Казакстані,то можна б ще припускати,що на ньому були наші Владики. Але у Львові "собор"? І то собор,що мав би право говорити в справах,які для нас найсвятіші? В такий собор ніхто у світі не міг повірити і не повірив.Бо ж зборів відступника д-ра філософії Костельника і його товаришів ніхто не вважає ніяким собором,що був би компетентний говорити в справах українців-католиків.Адже д-р Костельник відступив від Української Католицької Церкви і пішов в обійми свого русского патріярха в Москві.

Дня 9.III.1946 р.ватиканське радіо спростувало твердження московського радія,начеб то греко-католицька Церква в Галичині відірвалася від Вселенської церкви і просила московського патріярха приняти її в склад православної церкви.Ватиканське радіо твердить,що той "синод" з дня 8.III.1946,що приняв цю ганебну постанову,зложений з кількох відступників і не мав права говорити в імені українсько-католицької Церкви.Тих,що мають право говорити іменем українсько-католицької Церкви,себто Митрополита і єпископів,тамошня влада давно запроторила на страшне заслання.А вірне своїй прадідній вірі духовенство і вірні коротають свої дні по тюрмах і казаматах.

Не диво,що докраю обурені українці-католики /греко-католики/ спонтанно в усьому світі запротестували проти нечуваного нахабства зрадників-відступників.Протестаційні письма з тисячами підписів та з заявою вірности Святій Католицькій Церкві й Апостольському Престолові,Папі Римському,напливають з усіх усюдів на руки своїх Ордина - ріїв,Пастирів.З відразою та з обридженням відвертається ввесь віруючий наш нарід від плюгавих Каїнів.

* Це відрух відступників від св.Католицької Церкви,

Адреса Редакції: Ординаріят греко-католицької Церкви в Німеччині
Мюнхен-Пазінґ,Пляneґґерштрассе 22,
Пассіоністенкльостер
/для о.Теодозія/.

ХРИСТОС НАША СИЛА

ДОДАТОК ДО УРЯДОВОГО ВІСТНИКА АПОСТОЛЬСЬКОЇ ВІЗИТАТУРИ
Й АДМІНІСТРАТУРИ ГРЕКО КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В НІМЕЧЧИНІ

Ч.2. Травень 1946.

З плачем, сльозами до Тебе йдемо
В час бід і горя, Мати Маріє,
Благальну пісню до Тебе шлемо,
Наша Ти ясна зоре, надіє!

Ми в лютім бою за святу віру,
За нашу Церкву, неньку єдину,
Переживаєм дні горя сірі,
Переживаєм важку руїну.

Та не страшний нам бій з ворогами,
Ми йдем до бою за діло праве,
Твої прапори грають над нами
Побідну пісню чести і слави.

Ти лиш скріпи в нас надію, віру,
А нас не зломить сила ворожа,
До сонця йдемо крізь імлу сіру,
До сонця Правди, о Мати Божа!

ТРАВЕНЬ-МІСЯЦЬ МАРІЇ

Найкращий місяць в році – це травень. Травень – місяць весни і життя, місяць втіхи і радости в усій природі, місяць співів соловіїв та інших небесних птиць. Власне тому травень посвячений св. Церквою в честь Пречистої Діви Марії, що є найкращим місяцем в році, що властиво є правдивою весною, що є пахучим і квітучим місяцем, і вже з самої природи є символом прегарних чеснот Пречистої Діви Марії. Отже не дивно, що в місяці травні вся жива природа неначе об'єднується, щоб могутнім гимном, похвальною піснею, славити Пренепорочну Діву Марію. Незвичайно поетично описує це чи не найпопулярніша у нас пісня в честь Пречистої Діви Марії: "Вихваляйте, доли, гори".

Чи памятаєте, Шановні Читачі, як ця набожність до Пречистої Діви Марії в місяці травні сплелась була в нашій Батьківщині з щоденним життям так тісно, як сплетені разом різнородні квіти в прекрасний вінець? Хто ж з нас може забути ті травневі вечері?

Недин з нас давно-давно був побожним учасником травневого Богослуження у своїй рідній церкві. Коли хочемо оживити такі милі спомини, то ходім цього року пильно на травневі Богослуження! Крізь кадильну імлу в таборовій молитовниці напевно побачимо спокійне личко Пресвятої Діви в святій іконі, що нагадуватиме ті хвилини, коли ми тому кілька літ в рідному селі були учасниками травневих Богослужень.

Редакція

о.Н.

ПОЧИТАННЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ В УКРАЇНІ

Мірилом правдивого християнського життя в кожному народі є безперечно почитання Пречистої Діви Марії. Чим більше почитання Пречистої розвивалося в якомусь періоді історії якогобудь народу, тим виразніше проявлялось там правдиве християнське життя, включно до впливу на культурне і громадянське життя того народу. Але те почитання Пресвятої Діви приходило звичайно щойно по якімсь довшім часі навернення даного народу на християнство. Інакше воно є в нашім народі. У нас почитання Пречистої Діви Марії майже так само давнє, як і християнство. Доказом цього є наша історія. В кожній добі нашої історії маємо записані вияви особливого, сердечного почитання Пр.Д.Марії, як і численні докази постійної опіки Її над нашим народом.

I.

І так доказом великого почитання Пр.Д.Марії були у нас в першій мірі будовані під Її покровом церкви і монастирі. Згадаємо тут найважніші церкви: 1/ Десятинна церква в Києві, що її побудував князь Володимир Великий; в ній головною іконою /напрестольною/ була ікона Успення Пр. Д.Марії. 2/ Князь Мстислав у Тмуторокані /на Кубанщині/ вибудував церкву в честь Пречистої Д.М. - як виконання обіту за поміч у бою з касогським князем Редедею. 3/ Князь Ярослав Мудрий побудував церкву Благовіщення Пр.Д.М. в Києві на Золотих Воротах; у ній він і віддав увесь український нарід під покров Пр.Д.М. Він відновив у 1039 р. знищену Десятинну церкву. Побудував теж церкву в честь Пр.Д.М. у Володимирі Волинськім, де похоронено братів св.Володимира і Ярослава, Ярополка й Олега. 4/ Князь Ярослав Осмомисл Галицький побудував у XII.стол. церкву в честь Пресвятої Богородиці, що її фундаменти відкопано в 1937 р. 5/ Король Данило Романович вибудував церкву в честь Пр.Д.М. в Холмі. 6/ І у Львові одна з найстарших церков, знана в усьому світі зі своєї архітектурної краси - це церква Успення Пресвятої Богородиці.

Згадаємо тут і найважніші монастирі, що були побудовані під покровом Пр.Д.Марії. Ось вони: 1/ Князь Ізяслав /1054-1078/ подарував одну гору в Києві черцям, що жили там у викопаних печерах. На тій горі побудували вони монастир і церкву в честь Успення Пресвятої Богородиці. 2/ Князь Святослав Ярославич /1054-1076/, князь чернигівський, побудував у 1060 р. чернигівський, т.зв. Єлецький монастир, в якім була чудотворна ікона Пр.Д.Марії. 3/ Найдавніший галицький монастир, що про нього є вже в літописі згадка в 1240 р., був побудований у честь Пр.Д.М. 4/ В Києві знаємо ще й другий монастир у честь Пресв.Богородиці на Клові з 1090-их років.

II.

Дальшим доказом великого почитання Пр.Д.М. були ті численні чудотворні ікони, що перед ними наш нарід від найдавніших часів зазнавав численних ласк за молитвами Пресвятої Богородиці. І так знаємо: 1/ Десятинну чудотворну ікону Пресвятої Богородиці. 2/ Печерську, що її за часів св.Антонія і Теодозія Печерських перенесли були грецькі майстри. 3/ Свінську чудотворну ікону Пр.Д.М., що її намалював чернець Алимпій; при ній відзискав зір князь Роман Брянський /від 1228 у Брянську/. 4/ Нерукотворену ікону Пр.Д.М., т.зв. печерську, що - як розповідає монастирський літопис - сама намалювалася. 5/ Чудотворна ікона Пр.Д.М. "Нерушима Стіна" в церкві св.Софії в Києві. 6/ "Ігорова ікона" з XII. століття, перед якою молився князь Ігор Ольгович, убитий в 1147 р. 7/ В Чернигові була знана чудотворна ікона Пр.Д.М., т.зв. Єлецька. 8/ В Любечі, на Чернигівщині, була чудотворна ікона Пр.Д.М. з XI. стол. 9/ Чудотворна ікона Божої Матері, т.зв. "Побідна", що її подарувала жінка князя Льва Даниловича, угорська княжна Констанція, в XIII.ст.; вона донині находиться в костелі оо.Домініканів у Львові. 10/ Чудотворна ікона Пр.Д.М., т.зв. "Ченстоховська", що її забрав з Белза в 1382 р. Володислав Опольський і завіз до Ченстохови, де вона находиться досьогодні. 11/ Чудотворна іко-

на Пр.Д.М.,зв."Пирогоща" - згадується в нашім стариннім епосі "Слово о полку Ігоревім" в 1187 р.

Сполукою поміж староукраїнським культом Пресвятої Богородиці та новіщим,себто козацької доби і Гетьманщини,є теж чудотворні ікони,яких знаємо з XV-XVIII.століття на всіх українських землях кількадесять.А саме: 1/ Іржавецька ікона,поетично оспівана Тарасом Шевченком.Мальована вона 1572 р. 2/ В мужеськім монастирі доманицькім,недалеко міста Березни в чернигівській єпархії.Вона з'явилася в 1696 р.на поляні над берегом ріки Домниці.Гетьман Іван Мазепа вибудував на тому місці величаву церкву,замітну ще й тим,що мала три престоли,а побіч мужеський монастир під покровом Різдва Пр.Д.М.Як на нашій землі лютувала чума,обнесено цю ікону в процесії по місті і чума вигасла. 3/ Чудотворна ікона Пр.Д.М.в Каплунівці.Вона з'явилася в 1689 р.о.Іванові Уманову.Пізнавши в сні волю Пресвятої Богородиці він купив ікону казанської Богоматері, що скоро вславилася великими чудами.Підчас шведсько-московської війни цар Петро І.вивіз у 1709 р.цю ікону з Каплунівки Шведські вояки запалили церкву,але церква не горіла.Замітний тоді висказ гетьмана Івана Мамана,котрий,побачивши це сказав:"Хоч нема Її тут,а церкви не годні спалити; що ж то буде там,де з Нею стрінуться"... 4/Бахчисарайська або маріюпільська чудотворна ікона Пречистої Діви Марії. 5/ Почаївська чудотворна ікона Пр.Д.М. В р.1559 митрополит Неофіт,ідучи з Царгороду,подарував цю ікону Анні Гойській,а вона в 1597 р.до почаївського успенського монастиря.В 1675 р.вирятувала Пр.Д.М.почаївський монастир від турецької облоги.За 110 літ /від 1721/ записано 539 чудесних уздоровлень. 6/ Чудотворна зарваницька ікона Пр.Д.М.Поетично опрацював переказ про оснування монастиря в Зарваниці Василь Щурат. 7/ Теребовельська чудотворна ікона Пр.Д.М.в катедральнім храмі св.Юра у Львові. 8/ Тернопільська чудотворна ікона Пр.Д.М. 9/Гошівська чудотворна ікона Пр.Д.М. 10/ Страдецька чудотворна ікона Пр.Д.М.з XIII ст.

В Закарпатті є такі чудотворні ікони Пречистої: 1/ Славна на всю Европу чудотворна ікона Пр.Д.М.з села Марія Повч,перенесена до катедри св.Стефана у Відні. 2/ Чудотворна ікона Пр.Д.М.в Берегові і 3/Чудотворна ікона Пр.Д.М.в Хусті.

III.

Також великим доказом особливого почитання Пр.Д.М.в Україні є письменницькі твори,що в них прославлювано опіку Пречистої над нашим народом.Починаючи від "Патерика",в якому описано численні чуда Пр.Д.М. та апокрифа "Хожденіє Богородиці по мукам",почерез безчисленні пропові́ді,вірші,поеми,драми та інші твори,на Акафістах,колядах і щедрівках кінчаючи - всюди в них пробивається гаряча любов українського народу до Пр.Д.М.та глибока віра в Її небесне покровительство.Також у найновіших часах оспівувало багато поетів чуда Пр.Д.М.в нашому народі.

IV.

Вкінці доказом особливого почитання Пречистої Діви Марії в Україні є численні брацтва в честь Пр.Д.М.,що повстали у нас під впливом заходу,а саме: 1/ Марійські дружини.Митрополит Йосиф Венямин Рутський заснував в Україні українські Марійські дружини на основі папської грамоти.В 1757 р.папа Венедикт XIV.прислав своє благословення Марійській дружині в Бучачі.Вже в р.1795 існували Марійські дружини в Любарі,Острозі,Володимирі Волинськім,Овручі та в Камянці Подільськім. В новіших часах організував Марійські дружини о.прал.Дольницький. 2/ Черці-редемптористи оснували в Галичині Брацтва Матери Божої Неустанної Помочі. 3/ Вкінці і чернечі жіночі згромадження основувано під покровом Пр.Д.М: з них найкраще розвинулось і в короткім часі дійшло до великого числа черниць Згромадження СС.Служебниць Пр.Д.Марії.

Ось документальні докази,як особливо величаво розвинулося почитання Пр.Діви Марії в нашім народі.Воно є відзеркаленням глибокої віри і правдивого християнського життя,що його не вирве з українського життя ніяка ворожа сила. Тим то й наше довіря в особливу поміч Пр.Д.М. - безмежне.Ми свято віримо,що вона,Всеможна Пані,і нині не випустить нас зі своєї ласкавої опіки.

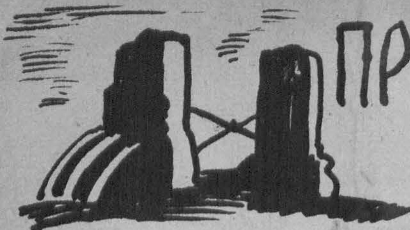

Пречиста Діва Марія – Цариця України

Один з перших наших письменників о.Іларіон полишив нам прекрасний твір "Слово о законі і благодаті і похвала князеві нашому Володимирові". Цей твір визначається високим настроєм,гарним стилем, ораторським мистецтвом і дає свідоцтво про національно-релігійну свідомість,що вже жевріла серед кращих людей того часу.Цей твір складається з трьох частин: в першій частині протиставить він Старий і Новий Завіт,прославляє Бога за спасення людства Жертвою Ісуса Христа; в другій оповідає про поширення християнства,а в третій вихваляє князя Володимира Великого і відтак переходить до сучасного княжого двора князя Ярослава Мудрого.Власне ця третя частина є для нас під сучасну пору важним актуальним документом.

Прославляючи Володимира,Іларіон прославляє його великі заслуги і прикмети його характеру,а відтак славить його сина,князя Ярослава Мудрого /християнське імя:Георгій/,що не тільки не зменшив великої Володимирової спадщини,але ще побільшив її,та з одушевленням вичислює найбільші заслуги Ярослава:"іже дом Божий великий святий Єго Премудрости созда на святость і освященіє граду твоєму,іже со всякою красотою украси златом і сребром і каменієм драгим і сосуди честними, яже церкви дивна і славна всім окружним странам якоже і на не обрящется во всем полунощи земнім от востока до запада,і славний град твой Киев величеством,яко вінцем,обложил,предал люди твоя і град святий всеславній,скорій на помощ християном,святій Богородици,Єйже і церков на великих вратіх созда в імя перваго Господского Праздника святого Благовіщенія, да еже цілованіє архангел дасть бо: радуйся,Обрадованная,Господь Дівици,будет і граду сему.К оной з Тобою! Ко граду же,радуйся,благовірний граде,Господь з тобою!"

З цього документу бачимо,що щодо проголошення Пречистої Діви Марії Царицею українського народу ми завдяки князеві Ярославові Мудрому випередили на сотки літ інші народи,а завдяки літературному творові о. Іларіона знаємо,що почитання Пречистої Діви Марії в нашому народі справді таке давнє,як і давнє християнство в Україні.Князь Ярослав Мудрий обводить місто оборонним муром,укріплює його,як на тодішні часи,дуже добре,мурує три брами в укріпленнях міста і не бачить сильнішої запоруки від нападів ворога,як Покров Пречистої Діви Марії.Бо на воротах, найбільш виставлених на небезпеку,ставить церкву в честь Благовіщення Пр.Д.М.,що її Архангельське Поздоровлення стає гаслом матері українських городів; а щоб охоронити нарід перед нападами ворогів,віддає його під покров "всеславній і скорій на помощ християнам Пресвятій Богородиці".Бо він знав,що під ніяким іншим скиптром не устоїться нарід так, як під скиптром Пресвятої Богородиці.Від тої хвилини,як князь Ярослав Мудрий віддав увесь український нарід під Покров Пресвятої Богородиці і тимсамим проголосив Її в сучасному розумінні Царицею українського народу - проминуло в цім році девятьсотдевять літ.

Що князь Ярослав Мудрий "предал люди своя і град святий все-славній,скорій на помощ християном,святій Богородици" в 1037 р.нема сумніву.Проф.М.Грушевський каже,що автор писав свій твір "Слово" під враженням тих фактів,що наводяться в "Слові" на звеличання князя Ярослава.Проф.М.Возняк,означуючи час написання твору,виразно говорить в "Історії української літератури" /т.І,стор.126/:...."в "Слові" є мова про церкву Благовіщення на Золотих Воротах,побудовану 1037 р".

З історії України знаємо,якою величавою будівлею були ці "Золоті Ворота".Була це незвичайно святочна хвилина,коли князь Ярослав Мудрий докінчив цю церкву.І саме тут,на посвяченні цієї святині -

символу віддання українського народу під покров Цариці неба і землі, мають вповні зрозуміле пристосування кінцеві слова проповіді о.Іларіона. Власне тут Ярослав Мудрий віддав увесь український нарід,зі серцем Українськоі Землі,Києвом,під покров Пресвятої Богородиці,і під цим враженням одушевлений о.Іларіон проповідує,що Архангельське Поздоровлення Марії стало гаслом столиці - матері українських городів.Інакше не могло бути, бо нащож у такому разі Ярослав Мудрий здвигнув над найбільше небезпечним входом до міста церкву Пресвятої Богородиці? Чи не на те,щоб Вона охоронювала і столицю і ввесь нарід перед ворогами?

Отже,річ ясна,що не хто інший,але Пречиста діва Марія є Царицею українського народу.

АКТ ПОСВЯТИ

ПРЕЧИСТІЙ ДІВІ МАРІЇ,МАТЕРІ БОЖІЙ

О Пресвята і Всемилостива,Всеблага Мати Божа і наша Преблагословенна Діво Маріє! Вірую та признаю,що Ти пречудна Покровителька і небесна Заступниця всіх сиріт,покинених та переслідуваних; тому в Тобі покладаю всю мою надію; поможи мені грішному /-ій/! До Тебе,як до своєї Найдорожчої Матері,звертаюся,до Тебе прибігаю і Тебе гаряче і щиро-сердечно молю-благаю: Не залишай мене ніколи,подай мені і тепер свою вселаскаву,щедроматеринську руку! Бо хто ж може мені помогти, хто може мені запевнити оборону в теперішньому і будучому житті,як не Ти,Всеблага Наша Мати? З огляду на те,о Вселаскава Мати,віддаю Тобі всі свої справи і всі свої терпіння,прикрощі,болі,смутки,злидні й недомагання жертвую Тобі,о Наймилосерднішa Мати! Занеси їх до престола Свого Божественного Сина та випроси мені задля них прощення всіх моїх гріхів і провин.Усі свої мислі,всі почування мого серця,пориви душевні,всі мої наміри,постанови та змагання віддаю у Твої пресвяті руки; орудуй ними на моє спасення й добро,о Мати Вселаскава!

Грішників прибіжище,зволь і мене приняти під свою материнську опіку! Ізза безмежної Твоєї любови я прощаю всім своїм ворогам і віднині буду по християнськи любити всіх своїх ближніх.Задля Твого Пресвятого імени,о Маріє Пречиста,Всесвята Діво,я гиджуся всіми своїми гріхами; щиро й без найменших застережень обіцяю перед Тобою вже більше не гнівати Тебе і Твого Божественного Сина.Щобудь досього - дні було супротивне Богові й Тобі у моїх гадках,почуваннях,словах або ділах, - все те щиро-сердечно бажаю направити в будучих днях свого життя: добрими поступками і ревними ділами самопосвяти для Тебе і Твого Найдорожчого Сина та мого Спасителя.

В руки Твої,о вселаскава Мати,передаю себе,свою родину,своїх другів і недругів.Усім нам вияви своє милосердя! Ти спасаєш усякого, хто прибігає в потребі до Тебе,дай же і мені грішному /-ій/ ласку,щоб я не погиб /-ла/ наглою та несподіваною смертю,і в годині мого скону пригорни мене до свого материнського лона та заведи мене до небесного царства,щоб я там враз із Святими Божими Угодниками прославляв /-ла/ Твою безмежну доброту й милосердя і радував/-ла/ся Твоєю славою,о Небесна Царице й Заступнице,по вічні віки! Амінь.

ЧИ ЗНАЄТЕ? що св.Церква наділила відпустом 300 днів денно тих всіх, щочитопублично чи приватно почитають у місяці травні Пречисту Діву Марію якиминебудь побожними вправами,молитвами або виконуванням християнських чеснот? Надто,за цілий місяць є наділений повний відпуст у вибранім дні місяця,коли приступите в ньому до св.Сповіді,приймете св.Причастя і помолитеся в намірені св.Отця.

На гору Оливну з сумом
Йдуть Апостоли в гурті,
А з очей їх ллються струмом
Гіркі сльози пресвяті.
Серце наше з болю вяне,
Не лишай же,Спасе,нас!
Хто ж у помочі нам стане
У важкий,пекучий час?

Ми з Тобою,так як діти,
Йшли,куди Ти нас повів.
Хто ж то нас буде жаліти,
Хто спасе нас від гріхів?
Спас промовив у спокою,
Божественним словом рік:
"Поки духом ви зі мною,
Буду з вами я увік!"

Чому Ісус Христос Вознісся на небо?

Сорокового дня по своїм воскресенні зявився Спаситель в-останнє своїм апостолам в Єрусалимі,казав їм звідти не відходити,але очікувати зіслання Святого Духа.Опісля випровадив їх на Оливну гору,поблагословив їх,розпрощався з ними і з тої самої гори,що на ній розпочав свої муки і страсті,вознісся на небо.І ось саме тут не дає нам спокою питання: чому Ісус Христос вознісся на небо? До того склонили Ісуса Христа отсі дуже важні причини:

1/ЩОБ ТАКОЖ ЯК ЛЮДИНА ДОСТУПИТИ ЗАСЛУЖЕНОГО ПРОСЛАВЛЕННЯ.

Як Бог був Він уже,правда,від віків прославлений,тому молився: "Отче,прослави мене у Тебе самого славою,що її я мав у Тебе,заки повстав світ /Йоан XVII,5/. Як людина заслужив собі Він на небо через свій послух супроти небесного Отця,як теж через свою терпеливість у часі страстей за відкуплення людського роду.Тепер при Вознесенні вивищив Його Господь,бо Він сам себе понижив і то аж до смерти хресної.Зате Він сидить тепер по правиці свого Отця.Це значить,що Ісус Христос і як людина бере участь у найбільшій могучості й величі Божій.Ось як пише про це св.Апостол Павло:"Воскресивши Його з мертвих і посадивши Його по своїй правиці....все покорив під Його ноги і дав Його яко голову над усею Церквою"/Ефесяни I,20-22/.

2/ЩОБ СВОЇЙ ЦЕРКВІ ЗІСЛАТИ СВЯТОГО ДУХА.

Ісус Христос сказав перед своїм Вознесенням:"Як не відійду,Утішитель не прийде до вас,коли ж відійду,пішлю його до вас"/Йоан XVI, 7/. Христос не лишив своїх апостолів сиротами.Коли їх серце тривожилося перед великими завданнями: навернути світ до Ісуса Христа,за Нього терпіти і навіть умерти,тоді зіслав на них Святого Духа.І Св. Дух завжди співділає в Церкві над ділом відкуплення,навчаючи учеників,управляючи нею та ведучи її до святости.І Святий Дух укріпив учеників так,що вони бодро й відважно проповідують Боже Слово та з радістю терплять і вмирають за Нього.

3/ЩОБ БУТИ В НЕБІ НАШИМ ПОСЕРЕДНИКОМ І ЗАСТУПНИКОМ У НЕБЕСНОГО ОТЦЯ.

Як Бог є Ісус Христос зовсім рівний Богові Отцеві,а як чоловік є він посередником між Богом і людьми. Він жертвується щоденно тисячі разів свому небесному Отцеві в св. Літургії, показує своє пожертвоване тіло, просить за нас і в цей спосіб поєднує нас з Богом. Тому св.Апостол Йоан /І.Йоан:II,1/ пише: "Коли хто і згрішить, маємо заступника перед Отцем, Ісуса Христа праведника." А св. Павло пише в першому листі до Тимотея /II,5/: "Один Бог, один і посередник між Богом і людьми - чоловік Христос Ісус".

4/ ЩОБ ОТВОРИТИ НАМ НЕБО І ПРИГОТОВИТИ ТАМ ДЛЯ НАС МІСЦЕ ПЕРЕБУВАННЯ.

Коли Ісус Христос зник при свому Вознесенні зперед очей своїх учеників, серця їх сильно за Ним затужили. Тоді вони згадали на слова Ісуса Христа, що їх Він сказав їм ще передше: "Нехай не тривожиться ваше серце ... в домі мого Отця осель багато ... йду приготовити вам місце... знову прийду і візьму вас до себе, щоб і ви були, де я є" /Йоан XIV,2-3/. І так Ісус отворив небо, яке передтим було замкнене для людей, щоб і ми могли колись осягнути вічну щасливість та радуватись його огляданням лице в лице.

Отже ми повинні радуватись тою величчю, яку знайшов Богочоловік у царстві свого Отця, та йти за напімненням св. Ап. Павла/Колисеї III, 1-2/: "Шукайте того, що вгорі, де Христос сидить по правиці Бога,про високе думайте, не про земне". Тому коли нас приваблюють туземні спокуси, пригадаймо собі, що все туземне проминаюче, та що через них тратимо вічну небесну радість. Кермуймо своїм життям так, щоб воно вело нас до неба, до мети нашого життя!

ДЕЩО З КАТЕХИЗМУ

6. Які правди віри визнаємо знаком св. хреста? Знаком св. хреста визнаємо отсі правди віри:

1/ що є один Бог в трьох особах;
2/ що Ісус Христос відкупив нас від гріхів своєю смертю на хресті.

7. Чому знак св. хреста є познакою християнина? Знак св. хреста є познакою християнина:

1/ бо ним християнин відрізняється від нехриста;
2/ бо він вказує на головні таїнства нашої віри.

Н О В И Н К И

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ Папа Пій XII промовляв недавно до представників італійської Католицької Акції та домагався,щоб католики високо тримали в родині прапор моральних і виховних вартостей.Як особливу задачу припоручив Святіший Отець допомогу потребуючим.

ПАПСЬКИЙ НУНЦІЙ на Німеччину Цезаре Орсеніґо,що помер недавно в місті Айхштедті і там був тимчасово похований,похоронений остаточно в італійському місті Міляні,згідно з висловленим перед смертю бажанням. Покійний був великим прихильником греко-католицької Церкви.

В СПРАВІ ПЕРЕДПОДРУЖОГО ІСПИТУ видав відповідні зарядження Апостольський Візитатор і Адміністратор греко-католицької Церкви в Німеччині о.Николай Вояковський.Відтепер кожний душпастир обовязаний

повчити новоженців про св.Тайну подружжа,передовсім,щоб висповідалися і запричащалися.Спеціяльну увагу має звернути душпастир на стан здо - ровя новоженців.Тому всі наречені мусять предложити йому лікарське свідоцтво в замкненій коверті про стан свого здоровя.І тільки тоді, коли обоє наречені не є хворі на заразливу недугу /сухоти,венеричні недуги/,вільно оо.душпастирям приняти на оповіді і повінчати їх.

СВЯТКУВАННЯ 350-ЛІТТЯ УНІЇ. Ординаріят Апостольської Адміністратури в Німеччині зарядив торжественне святкування тристапятьдесятьрічного ювілею Берестейської Унії.Торжества ювілейного святкування матимуть і чисто церковний,і позацерковний характер.ОО.Душпастирі дістали доручення зорганізувати відповідні комітети,що занялись би діловим переведенням гідного відсвяткування цього великого ювілею.До комітету повинні бути запрошені активні католики і зпоміж мужчин,і зпоміж жінок.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ДУХОВНА СЕМІНАРІЯ працює з успіхом вже від місяця лютого ц.р.в замку Гіршберґ біля Вайльгайму /56 км.від Мюнхену/.Свя - точне відкриття Семінарії відбулося 14.IV.ц.р.у приявності Апостольського Візитатора й Адміністратора о.Н.Вояковського.Ректором Семіна - рії є о.мітрат д-р В.Лаба.Всіх питомців у Семінарії понад 60.

ЗА БУДОВУ НАШОЇ ЦЕРКВИ В МЮНХЕНІ. Ординарій греко-католицької Церкви в Німеччині о.Н.Вояковський звернувся із зазивом до своїх вірних, щоб помогли поставити,як довготривалий памятник з нагоди 350-річних роковин Унії,деревяну греко-католицьку церкву в Мюнхені.Церква має бути пятибанна,стилева,в середині по мистецьки розмальована.

ПРЕОСВ.ЯНКА ШІМРАКА, єпископа греко-католицької Церкви в Югославії, що вступив на владичий престіл після наглої смерти великого праведника й народолюбця,єп.Діонізія Нярадія,запроторили до вязниці.Таким робом 50.000 греко-католиків у Югославії,українців і хорватів,залишились також без свого владики,подібно,як це є в Західній Україні.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ КАТОЛИКІВ відбуваються з великою силою в цілій Югославії.Земельне майно Церкви сконфісковано,багато монастирів розвязано.Вбито досі понад 500 католицьких священиків.Католицька преса заборонена. - Про переслідування католиків в Альбанії та в Словаччині пише багато закордонна преса.

ЗА НАВЧАННЯМ РЕЛІГІЇ В ШКОЛАХ заявилося 90 % усіх батьків у Берліні,де живе тепер понад 3,000.000 мешканців.

ГЕНЕРАЛЬНЕ ЗІБРАННЯ ОО.ЄЗУЇТІВ, що відбудеться у вересні цього року в Римі,вибере нового генерала того Чина,бо дотеперішній їх генерал ґр. о.Лєдуховський помер.

КАТОЛИКИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ мають 24 мільони вірних і є найсильнішою церковною організацією в тій державі.Решта населення /117 мільо - нів/ належить до 256 різних віроісповідань та всяких релігійних сект. Американські католики,в числі яких є також 1 мільон українців,удержують церкви,школи та всякі інші свої установи власним коштом.Число католиків у Злучених Державах Північної Америки постійно зростає.

УКРАЇНЦІ КАТОЛИКИ В АМЕРИЦІ мають пятьох єпископів: 1/ Преосвященний Константин Богачевський,єпископ-ординарій у Злучених Державах Північної Америки,резидує у Філядельфії. 2/ Преосв.Амвросій Сенишин,єп.- помічник Кир Константина. 3/ Преосв.Василь Ладика ЧСВВ,ексарх українців католиків у Канаді. 4/ Преосв.Ніль Саварин ЧСВВ,єп.-помічник Кир Василя.Осідок їх обох у Вінніпеґу. 5/ Преосв.Василь Такач,єп.-ординарій закарпатської греко-католицької єпархії в Злучених Державах П.А.

НОВУ УКРАЇНСЬКО-КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ зачинають будувати в місті Отаві, столиці Канади.Церква буде збудована в центрі міста.

Адреса Редакції: Ординаріят греко-католицької Церкви в Німеччині
Мюнхен-Пазінґ,Пляneґґерштр.22. /для о.Теодозія/.

ХРИСТОС НАША СИЛА

ДОДАТОК ДО УРЯДОВОГО ВІСТНИКА АПОСТОЛЬСЬКОЇ ВІЗИТАТУРИ
Й АДМІНІСТРАТУРИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В НІМЕЧЧИНІ

Ч.4. Липень 1946.

Св. Володимир Великий

/15.VII.ст.ст.,28.VII.н.ст./

Св.Володимир Великий був внуком нашої київської княгині св.Ольги і сином київського князя Святослава.Перші часи його князювання - то часи неспокійні та повні безперервних воєнних походів. Ті часи були дійсно неприятливі для розвитку ідеї Христової євангелії в душі і серці Володимира,що їх там ревно насаджувала св.Ольга.А й сам Володимир був у тих часах непосидющим та непереможним войовником і завойовником,що вів своє дружинне військо від перемоги до перемоги,аж доки не осягнув своєї цілі,доки не створив великої та могутньої держави.

Забезпечивши спокій своїй великій і могутній державі,взявся Володимир В. за внутрішнє впорядкування своєї держави.В тій цілі він добре розвідувався про устрій,лад і порядок у сусідніх державах. І він завважив,що найкращий порядок та організацію і найвищу культуру мають ті держави,що їх народи визнають християнську віру. Він нагадав собі і свою праведну бабку св.Ольгу,як то вона йому ще в його дитячих і молодечих роках подавала й роз'яснювала найважніші та святі правди християнської віри.Тоді й задумав він велике діло:впорядкувати свою державу на зразок сусідніх держав;він рішив,як каже літопис,основно познайомитися з вірою інших народів.А що сусідні народи визнавали тоді різну віру,то Володимир старався пізнати кожну з тих вір,щоб опісля обміркувати,котра з них найліпша і нашому народові найвідповідніша.

Вкінці рішив,що найкращою вірою є віра християнська,а найбільш підходить для нашого народу обряд грецький.Нема сумніву,що на вибір віри св.Володимиром і його боярами мала вплив св.княгиня Ольга, що теж приняла Христову віру в зрозумілім греко-славянськім обряді.Бо ж кожному народові миліше хвалити Бога зрозумілою мовою.

Св.Володимир охрестився 986.року і на св.хрещенні приняв імя Василія.Відтак одружився з грецькою царівною Анною.Опісля спровадив до Києва греко-славянських священиків-місіонарів,які разом зі священиками,що були в Києві вже давніше,повчали в християнській вірі Володимирову рідню,бояр та всіх киян.

Нова віра приймалася між нашим народом досить легко,о то тому, що священики-місіонарі проповідували Христову евангелію та служили Богослуження в зрозумілій для народу мові,а надто з послуху для любленого та всіми шанованого князя!"Як би ця нова віра - говорив нарід - була лиха,то не приняв би її наш князь,бояри та його дружина".

Християнська віра ширилася,правда,поволі,але мала зразу ж благородні наслідки для всього народу,тим більше,що Володимир казав при церквах і монастирях будувати школи.В школах учили черці і священики з церковних книг,що їх принесли місіонарі з Болгарії.Болгарсько-славянську мову тих книг старалися ті духовні учителі зблизити до нашої тодішньої живої народньої мови,щоб нарід міг цю мову добре розуміти.

Крім церков і шкіл,що їх св.Володимир щедро випосажував,будував він також захисти для бідних та лікарні для хорих.В цей спосіб Христова віра принесла нашим предкам не тільки саме пізнання правдивого Бога,але й поправляла суспільні відносини,ублагороднювала обичаї,поширювала просвіту та обзнайомлювала їх зі здобутками цивілізації й культури інших освічених народів.

Під розумним проводом св.князя Володимира дійшов наш нарід до високої,як на ті часи,освіти й культури та великого значіння і слави.Тодішнім сусіднім народам було тоді ще далеко до того культурного стану,в якому ми були за св.князя Володимира.Тому то з нашим великим князем Володимиром шукали приязни та входили з ним в союзи могутні володарі інших держав Европи.

Оцінюючи великі заслуги князя Володимира на різних ділянках всенароднього життя,надав йому нарід почесну назву:"Великий",назвав його своїм "ясним сонічком","Рівноапостольним","Хрестителем". Слава про великого князя св.Володимира гомоніла не лише по всій Україні: згадують про нього,як про могутнього,проворного і славного лицаря-князя й апостола,також літописи інших народів,як напр.німецькі,візантійські та арабські.

Тому й нам треба памятати про нашого великого апостола-князя та рік-річно шанувати його память і плекати у своїх серцях ті великі й святі ідеали,що він їх плекав та здійснював впродовж усього свого життя.

Св.Володимир,що так ревно дбав про християнізацію свого народу, про поширення Божого царства в серцях народніх мас,нехай навчить нас і нехай все нам пригадує,що й нашим найпершим завданням є будувати в народі та в своїх серцях царство Божої справедливости,Божої правди й любови.Він,що дбав про освіту й культуру народу і ту культуру й освіту опер на основі Христового евангелія,нехай і нас заохотить дбати про правдиву освіту та здобувати культуру для себе і для свого народу.Він,що дбав про всі верстви народу від найнижчих до найвищих,нехай навчить і нас,що до суцільности народу належать усі верстви,та що нам треба подбати про забезпечення духовних і матеріяльних потреб кожної верстви.Коли всі члени тіла здорові,тоді здоровий і ввесь організм; так само і тут: коли здорові всі верстви народу,тоді здоровий,сильний та могутній увесь нарід.Св.Володимир учить нас працею всього свого життя,що ВСЯКЕ РОЗДРОБЛЕННЯ НАРОДНІХ СИЛ ВЕДЕ ДО ОСЛАБЛЕННЯ НАРОДУ,ДО ЙОГО ЗАНЕПАДУ,ДО РУЇНИ. Він пригадує нам стару правду,що незгода руйнує,а згода будує кращу долю всьому народові!

Хай же память про св.Володимира буде для нас напімненням і заохотою до взаємної любови,єдности та згоди!Бо тільки в цьому запорука для нас,що по розбурханих хвилях житейського моря дійдемо щасливо до кращої майбутности і в цьому житті й у вічності.

Пісня до св. Князя Володимира Великого

Повільно о.М.Л.

Святий великий Володимире, До Тебе шлемо молиння щире. Ти нам Апостол, Ти наш Хреститель, Ти перший славний наш Обновитель.

Тебе взиває вся Україна,
Бо навістила наш край руїна;
2.Пекельний ворог всюди лютує,
Церкву і віру в серцях руйнує.

Святий Великий Володимире,
Ти обновив нас силою віри.
2.І днесь Ти жаром віри й любови
Приведи нарід свій до обнови!

Ми всі до Тебе днесь руки взносим,
В Тебе опіки,рятунку просим:
2.О,виблагай нам кращої долі,
Церкві й народу слави і волі!

„Як Збруч річку проходили"...

о.Теодозій,МОСС

Вже двадцять і сім літ проминуло,як у днях 16-18 липня 1919 р. галичани переходили ріку Збруч,покидаючи рідні сторони.А спомини про це минуле такі все ще живі,такі незабутні!Чи сум,чи туга,чи якесь інше почування так мучили тоді душу й серце...А все ж таки годі й сьогодні збагнути,що саме ту журу спричиняло.Та ж галичани не йшли в чужину,а в свою вилеліяну в серцях,квітучу батьківщину,щоб піднести похилену червону калину...Отже,чому було їм журитись,"Як Збруч річку проходили?" Ах! "Бо стільки народу впало за свободу,встоятись не було сили"...

Переходили мости на Збручі і,підійшовши на височину лівого берега,назад оберталися лицем і вдивлялися в синяву Поділля."Гей,рідна Земле,чи вернусь я ще колись до Тебе,чи може стільки й щастя буду мати,що на червоній калині защебече мені соловейко?" Ось такі думки непокоїли неодного нашого брата.Вдивлялися своїм бистрим зором соколиним ген по рідній... Осмомисловоі Землі на захід,щоб якнайглибше утривалити в серці те,на що в людській мові нема слів.А сумний вечірній вітрець так і навівав на душу якусь незнану мельодію.Далеко - ген,далеко,мов фа-

та моргана стояли високі мури міста. "Там очі мої манять"...

Пісне забута, хто тебе перший так щиро та зворушливо співав? Наче б у сні, наче якийсь чарівний відгомін козачої бандури, так і ти звеніла на незримих душевних струнах... Як відгомін того ніжного інструменту, що сумними, зворушливими, акордами порушував колись серце народу і поривав його до геройських діл, до великого чину. Наче відгомін віків... Ні, це була дійсність, це була сумна думка, що "стільки народу впало, а встоятись не було сили".

А "фата моргана" все таки за собою поривала... Золотоверхий став мрією, і жура та смуток проминали. Дрижала земля під ногами нащадків славного Осмомисла. І сорому вони не принесли йому, тому, що своїми полками підпирав скелі Карпат. Летіли орли і значили свої сліди таки своєю власною, гарячою кровю, бо їх манили "високі мури міста", що ген-ген майоріли на обрію їх уяви, мрії про серце Рідної Землі.

А відтак? Чомусь приходить мені на думку вірш Т. Шевченка "За байраком байрак":

А там степ та могила.
Із могили козак
Встає сивий, похилий;
Встає сам у ночі,
Іде в степ, а йдучи
Співа сумно, співає:
"Наносили землі
Та й додому пішли,
І ніхто не згадає.
Нас тут триста, як скло,
Товариства лягло!..
. . . .
Тай замовк, зажуривсь
І на спис похиливсь,
Став на самій могилі;
На Дніпро позирав,
Тяжко плакав, ридав,
Сині хвилі голосили.
Зза Дніпра, із села
Луна гаєм гула,
Треті півні співали.
Провалився козак,
Стрепенувся байрак,
А могила застогнала.

Василь Щурат

МОЄ СЕРЦЕ НЕ ТУТ...

Моє серце не тут, моя думка не тут –
Вони ген на Поділлі над Збручем;
Дума лине орлом, серце рветься притьмом
На лани, сном повиті могучим.
Доки щастя твоє, рідний краю, є сном,
Моє серце і дума над Збручем.

x
x x

Гей, Поділля лани, плодотворні лани,
Джерело мого смутку і суму!
Йдуть за море по хліб ваші рідні сини,
Я ж до вас мою скорбну шлю думу.
Там блукає вона і шукає тих сліз,
Що по трав розлилися коверці,
Що зросили стежки всі і кожний покіс,
І троїть тими сльозами серце.

x
x x

Моє серце не тут, моя думка не тут
Вони ген, на Поділлі над Збручем;
Дума лине орлом, серце рветься притьмом
На лани, сном сповиті могучим.
Доки щастя твоє, рідний краю, є сном,
Моє серце і дума над Збручем!..

о.П Ш

Чи справді людська душа безсмертна?

Людська душа є духовим єством,що оживляє тіло і проявляється в розумі та свобідній волі. Вона неподільна, духова, безсмертна. Безсмертна - це значить,що людська душа не вмирає разом з тілом.

Але,щоб доказати безсмертність душі,треба вперед висвітлити , що душа є зовсім самостійне і відрубне єство від тіла.

Тіло є предметом,матерією,зложеною з мяса і костей, крови і нервів,отже є твором органічним. Звірята мають чисто матеріяльне, тілесне життя,тому вони не всилі думати,свідомо хотіти,вчитися ані застановлятися над своєю ціллю і смертю. А людина те все може, може зрозуміти навіть надзмислове і духове.

Тіло само з себе не може нічого знати. Так ніяке звіря не знає нічого про своє існування,тоді коли людина є свідома себе через свою душу. Дальше тіло є обмежене простором,місцем і часом. Зате душа не є обмежена ані простором,ані часом Духом можемо чейже облітати найдальше віддалені краї і місця,линути в найдавнішу минувшину і так само випередити цілі століття.

Наука медицини вчить,що наше тіло безнастанно зміняєтсє, так що по сімох роках людина не має вже того самого тіла. Коли б душа була така сама,як тіло,то ми мусіли б запримітити зміну в душі. А однак це не годиться з досвідом,бо людина чується одною і тою самою в різних своїх добах життя.

Коли б тіло і душа були одно і те саме,то люди великого і здорового тіла мусіли б бути найрозумніші. Тимчасом не всі сильні і великі тілом є сильні духом.

Тим,які говорять,що душа - це діланням крови,серця і нервів, відповімо:Коли б душа була кровю і нервами,то вона мусіла б разом з кровю змінятися. А тимчасом можна втратити і багато крови або й цілі члени тіла,а проте душа не перестає бути тою самою.

Душа не є також діланням розуму,як це часто можна чути від безбожних людей. Розум,правда,є органом душі,але між розумом і душею нема ніякої конечної залежности,як це є поміж причиною і наслідком.

Безсмертности душі домагається наше власне почування. В серці кожної людини лежить потреба безсмертности.Поняття і свідомість безсмертности є нам вроджені.Безсмертности душі домагається вроджений нам нахил до щасливости.Той нахил є загальний; про це вчить нас досвід,всі люди відчувають його і всі ним кермуються у своїх діланнях.Чи ж наше почування,наша туга за щасливістю в позагробовому житті не є вимовним доказом на безсмертність людської душі?

Доказом на безсмертність людської душі є совість.Вона є голосом суду з якогось іншого життя,де всі діла людей,чи вони явні чи скриті,знані або незнані,підпадають під суд.Вона виразно вказує нам на позагробове життя і на безсмертність нашої душі.

Доказом на безсмертність людської душі є любов.Вона є сильним лучником,що вяже серця людей,звязує діти з батьками,рідню поміж собою, подругів і людей в їх найрізнороднійших відносинах.Наше серце кличе до нас з усією повністю і вірою:"Наша душа мусить бути безсмертна, бо любов є безсмертна".

Доказом на безсмертність людської душі є наше призначення.Якщо б душа людська була смертна,то людина ніколи не могла б остаточно осягнути своєї цілі, не могла б дійти до своєї мети.Щойно правдиве вічне життя,час жнив і заплати,є на тім,другім світі.Тому щаслива людина,що вмирає в Божій ласці,бо"вона живе,хоч вона вже померла" /Іван Х1,25 / .

Доказом на безсмертність людської душі є змисл справедливости. Той змисл,що є в кожній людині,домагається,щоб усе добре і чесне одержало нагороду,а лихе і зле кару. Але як рідко дістає на землі добре діло свою заплату,а зле означену й заслужену кару! Без без-

смертности душі треба б сумніватися,що Бог управляє світом,і все треба було б приписати сліпому припадкові,а змисл справедливости був би в нас тільки оманою.Бо є напр.люди,для яких їх чесне імя-це їх єдине,найцінніше добро,люди,які в найбільшій нужді і просто в крайньому убожестві не присвоюють собі ні окрушини чужого хліба,що радше живуть у голоді,а не обтяжать совісти чужим добром. Чи ж вони не мають одержати нагороди за свою чесність?Чи мають бути рівними з тими,що крадуть та ошукують,де лиш можуть?

Доказом на безсмертність людської душі є ті страшні наслідки, які повстали б,коли б віра в безсмертність душі зникла зпоміж людей. Вони,ті страшні наслідки,доказують нам вимовно конечність і правдивість безсмертности душі.Скаже хтось:Чейже і тепер діються нечувані злочини,де ще віра потішає та одушевляє людей.Але досвід учить, що саме ті люди,яких проступки часто зворушують наш ум і душу, не вірять у вічність і безсмертність душі.Такі люди небезпечніші від хижих звірів.

Доказом на безсмертність людської душі є численні вискази св. Письма і Старого і Нового Завіту. Згадаю от хочби тільки на книгу Маковеїв /П.Маковеїв ХП,46/:"Праведна і спасенна думка молиться за померлих,щоб були їм прощені їх гріхи".А в книзі Премудрости/П,23/ читаємо:"Бог сотворив чоловіка безсмертним і по свому образу та по подобі сотворив його"."Душі праведних в руках Божих і мука смерти не дотикається їх.В очах нерозумних вони ніби вмирають і їх розлука є смутком,їх прощання з нами уважаємо загибіллю,та вони є в мирі" / Прем.Ш,І-4/.

В Новому Завіті є повно свідоцтв про безсмертність душі. Як часто Ісус Христос і апостоли проповідали цю науку і зазначували,що спасіння душі - це найважніша справа. Хто не знає славних висловів Христа:"Бо що за хосен для людини позискати увесь світ,а занапастити свою душу?".Або:" Що дасть людина в заміну за свою душу?"/ Марко VIII,36-37./.Або:"І не бійтеся тих,що тіло вбивають,а душі вбити не можуть;а бійтеся більш того,хто може і душу і тіло погубити в неволі"/Мат.Х,28/.До Марти сказав Божественний Спаситель:"Я є воскресення і життя,хто вірить у мене,хоч би і вмер,житиме.А кожний,хто живе і вірить у мене,не умре по віки"/Іван Х,25-26/.

Що наша душа є безсмертна,це є святою,відвічною правдою.Це є нашою потіхою в житті і при смерті та нашою певною надією підчас цієї земської мандрівки. Перечити безсмертність душі значить - заперечувати Бога,всю релігію і придавлювати своє власне почуття.

Нехай обманюють себе безбожні люди,але ми стіймо твердо при нашій вірі в безсмертність нашої душі!

ДЕЩО З КАТЕХИЗМУ

І. В І Р У Ю.

І4. Що це є"ВІРУЮ"? "ВІРУЮ", або символ віри є то коротке зібрання правд віри,що в них кожний християнин має обовязок вірити і їх знати.

15. Чому наше "ВІРУЮ" називається нікейсько-царгородським символом віри? Наше"ВІРУЮ" називається так тому,бо в ньому міститься витяг правд віри,що їх учили св.Апостоли,а зібрали ті правди віри Отці Собора в Нікеї та в Царгороді.

16.Скільки частин має"ВІРУЮ"? Вірую має дванадцять частин.

17.Скажи " ВІРУЮ " по частям у народній мові.

І.Вірую в одного Бога Отця,Вседержителя,Творця неба і землі і всього видимого й невидимого.

ІІ.І в одного Господа Ісуса Христа,Сина Божого,єдинородного,від Отця зродженого раньше всіх віків:світло від світла,Бога правдивого,зродженого,несотвореного,односущного з Отцем,через котрого все сталося.

III. Що для нас людей і для нашого спасіння зійшов з небес і приняв тіло від Духа Святого й Марії Діви і став чоловіксм.
IV. Що був розпятий за нас при Понтії Пилаті, і страждав, і був погребаний.
V. І воскрес у третій день, як було писано.
VI. І вознісся на небеса і сидить праворуч Отця.
VII. І вдруге прийде зі славою судити живих і мертвих, а Його царству не буде кінця.
VIII. І в Духа Святого, Господа животворного, що від Отця і Сина походить, що йому з Отцем і Сином однаковий поклін і однакова слава, що говорив через пророків.
IX. В одну, святу, соборну й апостольську Церкву.
X. Визнаю одно хрещення на відпущення гріхів
XI. Жду воскресення мертвих.
XII. І життя будучого віку. Амінь.

18. Чи ми обовязані знати й вірити у всі ті правди, що містяться у "ВІРУЮ"?

Ми обовязані знати й вірити у всі ті правди, що містяться у "ВІРУЮ", і то подрібно.

ДИТЯЧИЙ КУТОК

Леонід Глібів.

БИЛИНА

Сказав раз Кущ Билині:
-"Билинонько! Чого така ти стала,
Мов рибонька вяла:
Пожовкла, не цвітеш,
Живеш, як не живеш,
Твоя головонька от-от поляже?
-Ох, Кущику! - Билина каже -
Я на чужині ...
Хто щиро поважа родину,
Свій рідний край,
Тому не всюди рай:
Чужина вялить, як Билину.

Будь завжди вірний Христові!

/Зі Слова Митрополита Андрея до української шкільної молоді 1933 р./.

" Вірність Христові"! В цих двох словах програма усього життя. Вірність Христові - це всі християнські обовязки. Вірність - це християнський світогляд, це вся релігія, звязок людей з небом, це дочасне щастя і вічне спасіння.

Бути вірним Христові - це високо носити прапор віри й обовязків супроти Бога. Бути вірним Христові - це любити Бога і ближніх задля Бога, бо вони Божі діти.

Бути вірним Христові - це давати Богові перше місце в усьому. Бути вірним Христові - це високо цінити християнську молитву та до неї щодня, в кожній важнішій потребі життя, звертатися. Бути вірним Христові - це памятати про потреби ближніх і по змозі давати милостиню. Бути вірним Христові - це бути чистим, берегтися гріха та за гріхи покутувати.

Бути вірним Христові - це часто причащатися Христового Тіла і пити чашу Його Крови.

Бути вірним Христові - це любити нашу матір - Католицьку Церкву, її знати та слухати, їй коритися у справах віри й моралі, до неї голосно признаватись!

Новинки

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ДО РОБІТНИКІВ. Святіший Отець Пій XII.приняв на авдієнції священика Кардієна,основника організації робітничої католицької молоді в Бельгії,де та організація дуже гарно розвивається. На його руки Святіший Отець передав благословення для робітників Бельгії і при тому заявив,що справи робітництва,зокрема його матеріяльне положення,лежали й лежать йому завжди на серці.В цих часах,сказав Святіший Отець,коли з воєнних руїн повстає новий світ,дуже важна справа,щоб молоді робітники давали приклад життя,згідного з великим ідеалом Христа.Згаданий священик Кардієн вибирається тепер до Полудневої Америки,де має зорганізувати робітничу молодь на католицьких засадах.

ВЛАДИКИ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ,що їх дієцезії лежать на українських землях б.Польщі,себто в Західній Україні,перебувають тепер у вязниці в Києві.Так пише німецька преса.Це такі владики:митрополит Йосиф Сліпий,єпископи Никита Будка,Микола Чарнецький - всі три зі Львова,Іван Лятишевський зі Станиславова,Теодор Ромжа з Ужгороду і перший апостольський візитатор для українців у Німеччині Петро Вергун з Берліна.Преосв.Григорій Хомишин помер в тюрмі.

В ПРАЗНИК СВ.ІВАНА,в неділю 7.липня,відбулись у всіх наших церквах на еміґрації торжественні Богослуження,на яких оо.духовні виголосили проповіді про нашого найвищого церковного Достойника в Римі, Преосв.Івана Бучка,що є нині не тільки великим опікуном,але й найліпшим покровителем усіх українських скитальців,Богослуження ті закінчено многоліттєвіями в честь Преосв.Івана,що того дня святкував свої Іменини.Багато вірних приступило того дня до Сповіді і св.Причастя в намірені нашого Дорогого Владики.

БІЛОРУСИНИ-КАТОЛИКИ візантійського обряду підлягають тепер юрисдикції нашого Апостольського Візитатора й Адміністратора о.Николая Вояковського.Св.Конґреґація для Східної Церкви в Римі своїм письмом з 13.IV.ц.р.поширила юрисдикцію Ординарія українців-католиків о.Н.Вояковського, на католиків братнього білоруського народу візантійського обряду,що живуть на території цілої Німеччини.У звязку з цим в "Урядовому Вістнику" Апостольської Візитатури /ч.7.за липень ц.р./ появилося гарне послання о.Візитатора Вояковського до білорусинів-католиків візантійського обряду в українській та білоруській мовах.Те саме послання в білоруській мові появилося також окремо і буде поширене масово серед наших братів-білорусинів.

З ДУХОВНОЇ СЕМІНАРІЇ. З днем 1.липня почався в нашій Духовній Семінарії,що приміщена на замку Гіршберг б.Вайльгайму /56 км.від Мюнхену/,другий семестр /літній/ акад.року 1945/46,що триватиме до кінця жовтня ц.р Ординаріят Апост.Візитатури розписав конкурс на приняття кандидатів духовного стану до цієї Семінарії.Кандидати на І. рік зложать подання в канцелярії Ординаріяту найдальше до 20.липня ц.р.враз зі всіми потрібними залучниками.

БУДЕМО БУДУВАТИ ЦЕРКВУ В МЮНХЕНІ. З приводу 350-ліття Берестейської Унії,коли то наша українсько-католицька Церква обєдналася з Апостольською Столицею,виринула в наших провідних духовних колах щаслива думка збудувати українсько-католицьку церкву в нашому стилі в столиці Баварії - місті Мюнхені.Як тільки появився в "Урядовому Вістнику" та в "Христ.Шляху"конкурс на проєкт такої церкви,стали зараз напливати жертви від наших вірних на цю ціль.Церква має бути з вогнетривалого матеріялу і повинна помістити найменше 300 вірних.

НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ СКИТАЛЬЦЯМ в Европі,зокрема на спровадження 600 сиріт до Америки,складають тепер американські українці щедрі жертви.Особливо ревно займаються збірковою акцією українсько-католицькі парохії та всякі жіночі організації і церковні братства.

==

Адреса Редакції:Ординаріят греко-католицької Церкви в Німеччині,
============== Мюнхен-Пазінґ,Пляneґґерштр.22. /для о.Теодозія/.

ХРИСТОС НАША СИЛА

ТИЖНЕВИЙ ДОДАТОК ДО УРЯДОВОГО ВІСТНИКА АПОСТОЛЬСЬКОЇ ВІЗИТАТУРИ Й АДМІНІСТРАТУРИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В НІМЕЧЧИНІ

Ч. 5. 11. серпня 1946.

З Паном Богом!

Як солодко вітати те, що йде
У загравах новин
Над свіжими обличчями людей,
Що покохали чин!

Як солодко метати в сірий день
Без верем'я й погод
Надію на колонний марш сотень
Когортяних піхот!

Як солодко вринати в огневе
Й незнане майбуття,
Що воскресить зруйноване, мертве
Й розметане життя!

Як солодко чекати воскресень
Не з сумом на гробах,
А з фортами симфоній і пісень
В бурунних боротьбах!

В невгавній праці сверлами натуг
Вхлинитися до тайн,
Що облаком скривавлених райдуг
Вкрили наш рідний край!

В невтомній праці вирвати з душі
Усякий тлінний міт
І з Паном Богом, що на небесіх,
Творити знову світ!!..

350-ліття Берестейської Унії.

Восени ц.р. греко-католики, що перебувають у Німеччині, святкуватимуть 35о-ліття берестейської унії себто 35о-ліття з'єдинення частини українського народу з церковною організацією св.Володимира Великого. Ця церковна організація за часів св.Володимира свій центральний осередок мала в Києві, а свою найвищу канонічну опору в Римі.

При достойних святкуваннях цих важних роковин не забудьмо про такі істини:

1. Єдиною духовою силою, що спроможна дати відпір зазіханням правих і лівих ідеологічних тоталізмів це та ідеологія, яку викохала й виплекала св.Католицька Церква на засадах Христової науки й на найкращих духових здобутках і традиціях людства.

2. Всі відємні й розкладові елементи західно-европейської культури це намул матеріялістичних і раціоналістичних світоглядових течій. Цей намул осів на життя по довгих, вікових боротьбах усяких матеріялістичних і раціоналістичних ідеологій з християнським світоглядом.

3. Европу треба оцінювати й міряти не мірами одного людського покоління, але історичними мірилами. Хто мірятиме Европу історичними мірами, цей понад усякий сумнів переконається, що справжня Европа сягає доти, доки сягав чи сягає вплив Католицької Церкви.

4. Новітні політичні ускладнення в світі такі, в яких поза християнським світоглядом нема тривкішого підкладу під лад і порядок поміж народами. Великі відродини християнських вартостей в прилюдному житті західноевропейських народів це найкращий доказ на те, що ці народи зрозуміли загрозу з боку наскрізь матеріялістичної, безоглядно протихристиянської, комуністичної культури.

5. Комуністична ідеологія зокрема небезпечна для українського народу, бо комунізм уже впродовж двадцяти шости літ прожирає його внутрішню силу й істоту. Врятувати цей нарід від страшного атеїзму й матеріялізму комуністів зможе тільки така християнська ідеологія, що має готову й тисячеліттями випробувану церковну організацію.

6. Великі церковні діячі українського народу, що творили берестейську унію, були теж добрими політиками. Вони, не вважаючи на всякі затії поляків, наставили цю унію на такі шляхи, на яких вона виправдала саму себе й перетворилася в українську національну церкву.

7. Великий український нарід ще й тепер по своїй природі релігійніший і більш християнський, ніж якийнебудь інший европейський нарід. Його молоде покоління, щоправда, понищене комуністичними доктринами, але і в інших народів молоде покоління просякнуте всякими розкладовими силами, хоч, очевидно, не в таких жахливих розмірах, як на Україні. Та є одна дуже глибока правда, про яку не можна забувати. А саме: природна релігійність українського народу стане джерелом його могутнього відродження щойно тоді, коли буде схоплена міцною й сильною церковною організацією. Бо щойно така церковна організація стане владною й формуючою силою суспільного життя, а не послугачкою політики.

8. Донедавна можна було між нами почути нарікання на Рим, що, мовляв, не бере нашу греко-католицьку Церкву в оборону. Остання енцикліка папи Пія XII є доказом цього, що Ватикан у найтрагічнішу для нас пору заступився за нами. А якщо він з різних, здебільша від нього незалежних, причин нераз мовчить, або здавалося б запомалу реагує на наші пекучі потреби, це не знак, що перекинувся в ворожу нам силу. Він нас часто ще добре не знає, бо наша культурно-інформаційна служба й там ще не наскрізь наладнана. А врешті - Божі млини мелять помалу, але докладно.

9. Хто з нас думає про наближення поміж окремими українськими церквами, нехай не забуває про те, що єдиним певним середником такого зближення це братня любов і тільки любов.

10. Треба гаряче вірити в те, що кров багатьох наших нових мучеників за Унію в Галичині, кров наших наддніпрянських братів, що міцно трималися християнських передань своїх батьків, та муки й каторги багатьох соток тисяч нашого народу стануть тією ціною, за яку нарід окупить Боже благословення над своїми Церквами.

З Р А Д А

Один глибокий мислитель твердить, що чоловік не може зрадити нікого й ніщо, тільки одного Ісуса Христа. Бо хто напр. зрадить свою батьківщину, цей вже перед тим мусів зрадити Христа. А хто зрадив Ісуса Христа, цей навіть на найвищих престолах батьківщини буде зрадником, і тільки зрадником.

ВЕЧІРНІ ДЗВОНИ.

Мої серпневі вечорі - неспокійні...

Суятиться над ними спомин про гомони вечірніх дзвонів. Спомин про рідне село, про женчиків, що на полі пшеничку жали і про те, що при гомонах вечірніх дзвонів вони простували свої хребти і, тримаючи в лівих долонях серпи, правими клали на себе знак святого хреста.

А вечірні дзвони з дзвіннички дзвонили...

Дзвони!..

Розбиті в кусні дзвони!

Покидані в білі горнила шкварливих огнів, переливані в ляфети-дзвони!

Димами наших сіл, риданням жінок, плачем дітей, стогнами тварин, одчаєм, смертю обіймані-дзвони!

Занімілі свідки наших трагедій, наших опущень, наших розпук, наших скривавлень!

Ви понесли з собою у світи наше щастя!

Вас порубали так, як нас!

Вас понівечили так, як нас!

І ви замовкли, онімілі - як і ми!..

Бо на нас і на вас нагрянув страдальний день, у якому люди не тільки людей, але й самого Бога розпинають!.. А в страдальний день, у Скорбну П'ятницю, дзвони не дзвонять, тільки бють клепала й калатала. А ці клепала й калатала так заклепали і так закалатали наше життя, що в ньому вже нема відай нічого, що не було би стократ наклепане і стократ перекалатане!..

Дзвони!..

Блискучі дзвони з нашої сільської дзвіннички!..

Золоті роги наших духових башт, святих церков!..

Який щасливий був я тоді, коли вузькими межечками йшов до моїх женців, що пшениченьку жали, а наді мною, наче хорали
летотіли
херувимів ваші гомони!..

Дзвони!

Блискучі бронзи мого віку!

Сьогодні, - на чужині, - в великому місті, - серед тривоги, - в страдальний день нашої долі -

згадую вас і споминаю вас!..

З западанням сонця обертаюся лицем до того далекого сільця, що в ньому на полі женчики пшеницю жали.

І моє лице кам'яніє!

А з серця до горла пнеться чорний клубок загуслого болю!..

Дзвони!..

ПРИВІЛЕЙ ЛЮБИТЕЛІВ МАРІЇ

Боротися, страждати й умірати з усмішкою на устах - це привілей любителів Марії.

ТАБОРОВЕ ЖИТТЯ.

Живемо в часі всяких колективізацій та всуспільнень життя. Табори, в яких опинилася більшість українців, що перебувають на західних землях Европи, це теж збірноти, в яких життя окремої людини мусить безпосередньо підпорядкуватися законам колективу.

Але ми відразу мусимо всвідомити собі, що єдиною спільнотою людей, на якій можна і треба базувати окремі та збірні вияви й форми життя, це родина. Тимто всякі інші види суспільного життя між людьми остільки добрі, оскільки зберігають основні права окремої родини. Якщо якийнебудь зорганізований колектив людей нехтує основні права поодиноких родин, він противний основним правам людини.

Самозрозуміла річ, що в тих умовинах, у яких під цей час наші родини живуть по таборах, права поодиноких родин на окреме клітинне життя не можуть бути вповні забезпечені. Все ж таки треба зробити все можливе для збереження цілости поодиноких родинних спільнот по таборах. Бо навіть тонкі перегородки чи пак полотняні занавіси, що розмежовують поодинокі родини між собою, витворюють замкнуту в собі семейну атмосферу. Це окреме тепло, в кожній родині йнакше, а притім кожній родині йнакшим способом притаманне, є живлом, без якого родину годі втримати цілісною та повноякісною.

Не можна забувати про те, що довге перебування в таборових умовинах вимагає від кожної людини вважливої насторожености перед небезпеками, що з усіх боків чигають на родину й на кожного таборовика. Найголовнішою з цих небезпек це нагода до зламання подружньої вірности та взагалі нагода до статтевих гріхів та провгріхів. Річ у тому, що таборові люди часто затрачують самих себе і свою внутрішню відпорну силу серед нудьги. Бо таборове життя це до певної міри чередне життя. Таке чередне життя не пошкодить молодим рекрутам, бо вони кожну хвилину дня мають планово розложену та використану. Навпаки, воно може їх навіть духово скріпити, бо привчає їх до ритму в житті. Та якщо цього ритму в таборовім житті забракне, в душі таборовика пічнеться кріза. Тимто - вважаймо на ритм нашого таборового життя! Виповнім це життя докладно запланованими заняттями і працями, між якими не може забракнути й праці над самим собою, над унутрішнім удосконаленням самого себе, над опануванням своїх невладнаних унутрішніх сил, над скріпленням у собі духа молитви, над витворенням в собі великого довір'я в Божу опіку над нами.

Треба ясно й твердо сказати собі, що ніщо, що діється з нами, не діється само від себе, але має свою причину. Цією причиною може бути не тільки наш особистий гріх, але й гріх цієї родинної чи суспільної або національної спільноти, до якої належимо. Та цією причиною може бути теж наше неминуще щастя, якого прагнемо й до якого Бог веде людину різними дорогами. Бо щастя не паде в людський дочасний чи вічний вік без нашої заслуги. Щастя треба добути собі пробами й жертвами життя. А може саме ця проба, крізь яку Господь Бог веде нас під цей час, це жертвенний окуп за благо наших дітей, за вічне щастя наших душ або за кращу долю нашої батьківщини?

Проблема наших сьогоднішніх невзгодин саме в тому, щоб ми йшли назустріч цим невзгодинам з погідною усмішкою на вустах, з усміхненою вірою нашої душі в Боже Провидіння над нами, з упевненою надією на Божу поміч та з гарячою любов'ю до нашого Небесного Вітця, що ніколи не забуде своїх добрих і вірних дітей.

- - - - -

ЦЕРКОВНИЙ РІК.

В літургіях та богослуженнях церковного року зображене діло спасення людського роду. Всі важніші події з життя Ісуса Христа, Богоматері Марії, Апостолів і святих Божих Угодників, а також всі важливіші події, що мають зв'язок з розвитком християнської ідеї між окремими народами, зображені в літургіях та богослуженнях церковного року.

В місяці серпні наша св.Церква окремими врочистими богослуженнями святкує ось такі празники:

Дня 14 /1/. серпня, в день сімох братів Макавеїв, що на очах матері один за одним гинули за віру свріх батьків, наша св.Церква святкує пам'ять х р е щ е н н я У к р а ї н и , яке довершилося 988 р.за часів і стараннями володаря тодішньої української держави кн. Володимира Великого, що згодом став Святим. В той час у кожній нашій церкві впродовж століть відбувалися водосвяття. Вони символізували хрещення наших предків свяченою водою.

При цих святкуваннях не забудьмо пригадати собі такі важливі речі:

1/ Хрещення України підготовила бабуня кн.Володимира В., св.Ольга, що перша з княжого роду дала себе охристити. Це один із багатьох прикладів і доказів на те, що за кожним великим ділом і в тіні кожного великого чоловіка стоїть - велика жінка. Тимто, якщо хочемо наново воцарити Христа на наших землях, ніколи не доконаємо цього без доброї й великої української жінки, без українського релігійного жіноцтва.

2/ Історичні документи понад усякий сумнів ясно вказують на те , що наші предки прийняли християнство від християнсько-католицької Церкви, бо за часів Володимира Великого ще не було розділу Церкви на католицьку і нез'єдинену. Такий розділ заіснував щойно в півстоліття по смерті кн.Володимира В.

3/ Під цей час нам навіть важко уявити собі, яким важливим і переломовим для нашого народу було діло Володимира В., так, як важко представити собі розгром, що тепер заіснував би в народі з цілковитим упадком християнства.

На день 19 /6/. серпня припадає празник Переображення ГНІ Христа. Це пам'ять Христової переміни на горі Тавор перед трьома апостолами. При цій переміні Його лице засяло, наче сонце, а одежа стала біла, як світло. Він показав своїм апостолам славу свого божества на те, щоб покріпити їх віру в Нього та щоб потішити їх серця надією на велику нагороду. А коли вони на вид переображеного Христа сильно налякалися і попадали долілиць, Ісус підійшов, доторкнувся до них і промовив: "Уставайте й не бійтеся!" -

У наших часах ми не бачимо Спасителя в славі Його божества. Але довкруги себе бачимо сліди Його справедливости між людством. Бачимо Його в невидимім поході Божої кари на землі. Бачимо вияв Його справедливої відплати за відпад людей від Божої правди. І ми "полякалися сильно", а деякі з нас з перестраху "попадали долілиць". Та над нами леготить те саме Христове слово, що гомоніло над Його трьома апостолами на горі Тавор: "Вставайте й не бійтеся!" Не бійтеся нічого, бо це Божа сила гряде понад нами! Не бійтеся нічого, тільки служіть Йому вірно, а тоді прийде час, в якому він покаже вам славу свого божества і за вашу вірність Його законам наділить вас великою нагородою!

В дні 28 /15/. серпня святкуємо пам'ять Успення Пресвятої Богородиці, пам'ять Її воздвигу на небо. Це один із найбільших богородичних празників. В давнині цей празник на наших землях був осередком марійського культу. Бо Марії був присвячений не місяць травень, а серпень. І хоч у наших часах кращим і вигіднішим для марійського культу

показуємо місяць травень, не забуваймо про передання наших батьків і місяць серпень теж присвятім Марії.

Бо серпень це радісний місяць на нашій батьківщині. В ньому струджений нарід збірає плоди цілорічної праці по своїх нивах. В ньому хлібороб радіє приплодами і зборами свого господарства. А з цією своєю радістю припадає до Божої Матері та з довір'ям виливає перед Нею все те, чим його серце впродовж цілого року мозольної праці накипіло.

Не забуваймо про Марію на дорогах нашої скиталі!

Пам'ятаймо про Неї в часі наших мандрувань по широкому світі, у тяжкім часі нашої блуканини по розбурханім морі життя! Бо Марія - це провідна Зоря! Хто не тратить Її з-перед своїх очей, цей віднайде дорогу і приб'ється до твердих берегів щастя! -

- - - - - - - -

ПОДОВА НЕПОРОЧНОЇ ДІВИ

В 1918 р. чеські безбожники знищили подобу Непорочної Діви Марії, поставлену ще в 1649 р. на староміській площі в Празі.

З огнів та бомбардувань останньої війни Прага вийшла майже незаторкнена. Знищена тільки староміська площа й будови, що до неї прилягають.

В сумній годині...

Незаймана!.. Нeторкана!..
Нескверна!..
Гляди! Моє життя - чекання!..
Моє життя немов яка каверна
Журби і смутку, хоч без нарікання.

Гляди: я тихий біль в душі тримаю
І не показую його нікому,
А в серці щось гірке й прескорбне маю:
Якусь духову й життєву притому!

І жду, я жду, коли прийдеш до мене
З далекої, Господньої дороги
І принесеш з собою щось огненне
Що насвітлить мої шляхи й пороги.

Та що кажу я? Де мої пороги?
І де мої обтесані одвірки?
Тернами заросли до них дороги
Й ніодної нема над ними зірки.

І тільки Ти, Маріє, ясна Зоря,
Що наді мною тихо, тихо сяє!
В моїй душі Ти бачиш серед горя
Каганчик сподівання, що згасає.

Незаймана!.. Нескверна!.. Негрішима!..
Зірнице моряка, який блукає!
Тебе моя снага непобідима
Як захисту, мов пристані шукає.

Ах, захисти мене й моїх найближчих
На наших путях без дороговказів,
На тих дорогах, де лиш вихор свище,
Де падав я вже тільки, тільки разів!..

Мала тайна.

Модерний світ часто віддалює людину від Бога. Наприклад: у шаленому гармидері великих міст треба наполегливих духових зусиль, щоб ввіходити в себе та не відірватися від свого власного нутра. Чоловік у новітніх Вавилонах перекидається просто в бігуна, що тільки плановим намагнням потрапить зберегти свої зв'язки з духовим світом непірваними. Камена міст це не те саме, що свіжості сільської природи, серед якої людина почуває себе близькою до Бога.

А машинізація життя по всяких господарських фабриках та колективах часто перетворює людину в одне манюсіньке колісце суспільної чи господарської машини, всеціло залежне від машинерії цієї складної одноти.

Все ж таки кожна людина обов'язана стояти в тісному зв'язку зі своїм Творцем, з Богом. Кожна людина повинна цей зв'язок піддержувати та скріплювати, якщо не хоче перетворитися в живого робота й відпасти від Бога.

Зв'язок з Богом піддержуємо м.інш. ранніми й вечірніми молитвами. Але вчителі духовного життя твердять, що двох зустрічей людини з Богом впродовж цілого дня замало. Вони кажуть, що зустрічі людської душі з Богом повинні бути часті, хоч можуть бути короткі і просто моментальні.

Для наглядности наведемо ось такий приклад: Молодий фабричний робітник, Дмитро, не мав часу на якісь інші духовні практики, крім ранньої і вечірньої молитов. Зате він вибрав собі підхожий йому клич духовного життя і підносив його в душі бодай кільканадцять разів впродовж дня. Цей клич звучав: "Ісусе, люблю Тебе!" Досвід виказав великі і дивогідні наслідки такої релігійної практики. Зв'язок його душі з Богом, піддержуваний цими молитовними контактами, ставав щораз тісніший та всю природу його життя цупко спаював з надприродою.

Таке гасло духовного життя для кожної душі може бути інакше. Напр.: "Ісусе, вірю в Тебе!", "Євхаристійний Христе, Ти - моя сила!", "Найсвятіше Серце Ісуса, змилуйся наді мною!", "Непорочне Серце Марії, підтримай мою боротьбу з нечистим гріхом!", "Пресвята Трійце, помилуй мене!", "Святий Душе, кріпи і просвіти мене!", "Маріє, ратуй мене!", "Маріє, люблю Твого Розп'ятого Сина!", "Все через Тебе, Маріє, для Ісуса!", "Ісусе, в усім та з усім піддаюся Твоїй святій волі!", "Розп'ятий Спасителю, надіюся на Твою поміч!", "Ісусе Христе, з великим довір'ям віддаю в Твої руки всі мої справи!" і т.п.

Цю молитовну практику зовуть "малою тайною" духовного життя. Провідники душ говорять, що хто посів цю малу тайну, дохопився до джерел великих Божих ласк. Але треба практикувати її вірно, щодня і не вважаючи на хвилеві знеохоти.

Попробуйте присвоїти собі цю "малу тайну" духовного поступу, а не пожалуєте свого невеличкого труду!

ПРЕСА

Великий індійський мислитель Магатма Ґанді написав у своїй книжці "Моє життя", що "журналістична преса це велика сила. Але неперебірчиве перо, з-під якого виходять самі нищівні слова, нищить і пустошить цілі країни так само, як несхоплена в русло повінь".

ТРОЯНДИ.

Тереско!
Дівчино!
Свята черничко!
Держиш троянди у своїм наруччі...
Усміхнене твоє прегарне личко,
А очі в тебе - зірнички горючі!

По твому слову: - найясніша втіха
Це жити і страждати без потіхи,
А найпевніша й наймідніша стріха:
Не мати власних криш, не мати стріхи!

Бо Бог велів скорботами значити
Усяку душу, в менти нерозбиту,
Бо й сам Христос не мав де відпочити
І дехто мав його за волокиту!

Свята Тереско!
Ясна монахине!
Звіздо на небі нашого беззір'я!
Твій припад до Христа наскрізь дитинний,
Преповен тихого тепла й довір'я!

Навчи, навчи мене, посвятна діво,
Трояндити моє життя любов'ю,
Довір'ями і милосерним ділом, -
А все з Христом, і завсіди з Тобою!

І кинь троянди у моє бездом'я,
В мою тернину, на мої скиталі,
Щоби з Тобою і щоби з Христом я
Перетрояндив камена в хрусталі!

ДЕЩО З КАТЕХИЗМУ.

1. Про що люди наших часів найбільше забувають?
Люди наших часів найбільше забувають про те, що кромі природи є ще й надприрода, кромі природного життя є ще й надприродне життя, кромі природного світу є ще й світ Божої ласки.

2. Де існує світ Божої ласки?
Світ Божої, надприродної ласки існує в серцях, душах та середовищах тих людей, що живуть без гріха.

3. Що це таке - Божа ласка?
Божа ласка це Богом даний, надприродний дар, що робить нас Божими дітьми й учасниками духових радощів на землі і в небі.

4. Чи Божа ласка людині потрібна?
Божа ласка конечно потрібна, бо без неї людина не потрапить довершити ніодного діла, що заслуговувало б на надприродну нагороду.

5. Чим виєднуємо собі ласку Божу з небесних висот?
Надприродну ласку виєднуємо собі в Бога нашими щирими молитвами, добрими ділами і приниманням св.Тайн.

6. Чи сьогочасний грішний світ, що обмежився на саму природу, можна врятувати?

Сьогочасний грішний світ, що обмежився на саму природу, можна врятувати Божою ласкою. Але треба випрошувати її в Бога молитвами, добрими ділами і приниманням св. Тайн.

7. Які молитовні практики найкраще надаються для зискання надприродної ласки?

Для зискання надприродної ласки найкраще надаються почитання й молитви до св. Духа, що є подателем всіх ласк, дарів і благ життя.

ПОСТУП.

Лянсоване сьогодні слово
Це ясновелеможний "поступ":
Наймодерніший фетиш світу...
Та в що цей поступ: чи в Христову
Чи у диявольську орбіту,
Й які світи живого міту?
Про це нема твердої мови
Між поступовим аванпостом!

Вони попросту: поступовці!
Вони - окличники переду
У безіменних гроз і маси!
У їх руках по короговці,
А на вустах гіркі ґримаси
На вид містичної екстази
Людини в тихій молитовці,
В смиренній позі свого рейду.

Впродовж віків такі прогреси
Ламали людям душі й кості;
Сліпі сліпих вели у ями
Та в особисті інтереси!..
А їх безбожні тиміями
Все туманили дурням тями!..
Наш поступ має ясні рейси:
До Господа! - Премудрость, прості!

ТІНЬ.

Тоді, -

коли люди вирізували себе, -

коли залізо розмітувало шматки з людей по ровах і дорогах,-

коли колеса, що ламалися під вагою навантажених возів, вивертали шляхи, -

коли над калюжами людської крови плакало тільки сонце, -

коли над вигорілим серцем людини загасла остання надія на якунебудь поміч, -

коли жінки й діти вже не могли хлипати, тільки отупілими очима дивилися наперед себе й шукали якогонебудь отвору в пивниці й ями,-

коли старі люди обома руками трималися за рідні одвірки, а вояки й насилу не могли їх від них відірвати, -

коли на задимлені пожарища сіл і містечок сідали чорні ворони і крякали, а на перетлілих порогах погорілих домів сторчали почорнілі кикті мертвих людей, що воліли згинути, ніж покинути рідний поріг,-

коли навіть сільські собаки не мали притулку й пристанища, бо всі дахи й піддашшя та пристрішшя в селі були в жахливих румовищах,-

тоді -

над селами й містами я бачив тінь справедливости й грізної величі, -

тоді -

я бачив тінь Істоти, що була невидима, але я вичував, що Вона жива, реальна й істинна...

Проходила просторіями, повінчаними червоною луною, і несла в світ величню правду...

Несла правду про справедливість!..

Несла її в людство, що повірило в свою правду і в правду своєї роздмуханої величі!..

Тінь падала на руїну, наче гнів скрипака на розбиту скрипку...

ПОМОЖИ МЕНІ!...

Зникаю.
Пропадаю...
Зсуваюся в самозабуття, в глибину безтями, у хлані несвідомощів...
Перед собою бачу тільки ясно насвітлений кивот, а на кивоті -монстранцію. В її осередку, в мелхіседеку, білів білий, білесенький Агнець...
Благословенна година!..
Над головами людей колихається тихий шепіт молитви. З передпрестольних приступців розгомонілися ніжні дзвіночки. Вічну лямпадку розгойдали сиві, пахучі струмки тимяму...
Благословенна година!..
- Євхаристійний Боже!..
- Поможи мені, поможи мені!..
- Поможи мені забути про себе, пропасти для себе, знетямитися в собі, а тямити тільки про Тебе, і про мій нарід, і про тих, що мені найближчі, і про тих, що мені супротивні й такі далекі!..
- Поможи мені самозавмерти!..
- Поможи мені не тямити про себе, переочити себе, знехтувати себе в довгому шерезі тих, про яких треба мені пам'ятати!..
- Поможи мені виснажити себе для Тебе і ніодної хвилини не жити без Тебе!..
- Поможи мені гинути з Тобою, жертвуватися для Тебе і жити при Тобі, щодня та щохвилини вмираючи на перехрестях Твоєї Волі з волею синів погибелі!..

Б'Ю МОЛОТОМ...

Б'ю молотом кремена і каміння
На битій шосі людських караван...
Колись проїдеш нею й Ти /-мій Пан-/
В кареті соняшного безаміння.

При шкарпах цього царственного тракту
Я - тихий, невидний каменобій,
Розмечу молотом у перебій
Оноку днів западто каменату.

Колись, мій Пане, на вогнистім возі
Крізь села і міста й ліси й гаї
Везтимеш справедливість... й подорозі
Візьмеш мене і мозолі мої.

Й поїде невидний каменобійчик
Каретою... по зоряний червінчик...

ТВОРЧЕ СЛОВО.

"Нехай жадне гниле слово не виходить з ваших уст, але тільки таке, що добре воно на потрібне збудування, щоб ласку подало тим, хто чує".
/Еф. 4,24/.

ВІДВІДИНИ АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА.

Апостольський Візитатор й Адміністратор, Всв.о.Никола Вояковський, впродовж місяця липня ц.р. відвідав декілька таборових укр.-кат. парохій у американській зоні Німеччини. Ці вдвідини себто канонічні візитації мали урядовий характер, все ж таки вони були й сердешними зустрічами вірних зі своїм духовним провідником і батьком на чужині. Очевидці цих зустрічей захоплюються спонтанністю виявів релігійної віри серед вірних та щирістю їх прив'язання до Церкви й її архипастиря.

Треба сподіватися, що укр.-кат. церковна організація на еміграції, так наполегливо монтована й порядкована теперішнім Апостольським Візитатором, збереже в житті українських скитальців ті найдорожчі духовні цінності, які стануть засновками нашого кращого майбутнього.

Канонічні візитації відбудуться в деяких таборових парохіях і впродовж місяця серпня.

НОВИНКИ.

НАЙСПАЯНІШОЮ церковною організацією в АМЕРИЦІ - це Католицька Церква. Її вірні власними засобами удержують 11.15о всяких виховних установ. В цьому числі установ є 59 духовних семінарій, 211 університетів та високих шкіл, 648 середніх і 7500 народних шкіл. В останніх роках американські католики всіми способами підтримують акцію допомоги европейським народам, що в-наслідок війни попали в нужду та в голод. Напр., тільки в одну з цьогорічних літніх неділь американські католики зібрали на цю допомогу три міліони долярів.

ВЕРХОВНІ чинники Кат.Церкви в Америці затривожені жалюгідним станом подружин, заключених впродовж останньої війни. Майже половина цих подружин нещаслива.

ЧЕСЬКІ католики творять третю з ряду, але міцну і непроламну політичну силу в Чехословаччині. Впадає в вічі живловий ідеологічний та організаційний розмах серед молодої кат.інтелігенції та студентів високих шкіл. Метку подвижницю молодокатолицького руху в Чехії, Олену Кожелюгову, дружину чеського міністра здоров'я провід чеської християнської т.зв. "лідової" партії не вагався позбавити посольського мандату за ухил від християнських засад партійної ідеології. Провідником цієї партії досвідчений політик: о.Шрамек.

МОРАВСЬКІ круги чеського духовенства, що здавна цікавилися кирило-методіївськими та унійними ідеями, подбали про випечетання перекладу папської енциклики про стан нашої Церкви на чеську мову. З приводу його появи в чотирьох чеських кат.часописах появилися дуже теплі згадки про цю страдальну Церкву, яку вони вперве відважились назвати українською.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІ круги в ПРЯШЕВІ видають двотижневик: "Благовістник". Деякі статті в цьому часописі друковані латинкою. Більшість статтей писана карпаторуською мовою, але є в ньому теж українські писання. Крім "Благовістника" виходить у Пряшеві ще й тижневик "Пряшевщина", урядовий орган "Української Народної Ради". Хоч у цій УНРаді свідомого українського елементу покищо менше, ніж мало, всетаки в кожному числі "Пряшевщини" натрапите бодай на малу замітку, написану українською мовою. З трьох греко-католицьких послів, що по останніх виборах ввійшли до чеського парляменту, двох подало себе за руских, а один за українця. Релігійна свідомість греко-кат. населення на Маковиці низька, в Шарищині дещо більша, на Земплині досить висока. Найбільше скомунізована - околиця Маковиці.

В МОРАВСЬКІМ БЕРНІ на початку цього року створено гр.кат. експозитуру. Експозитом став о.Граділь, чех, що минулого року, як завідатель гр.кат. парохії в Празі, багато разів мав нагоду оказати свою неприхильність до українців. Кромі цього на Моравії заіснувала була ще одна гр.кат. духовна станиця, але вона в червні ц.р. перестала існувати.

ГРЕКО-КАТ.ПАРОХІЮ в Празі перебрали оо.Василіяни зі Словаччини. Парохом став о.П.Бучко ЧСВВ.

СУДЕТИ слав'янізуються. Число німців, усунених з Судетщини, невдовзі сягатиме одного міліона. На їх місце приходять чехи. З чехами зайшло туди багато українців. Між цими останніми передусім переселенці з Карпатської України, що подали себе за чехів або словаків, робітники зі Східної Словаччини, що примостилися по фабриках, і бувші вояки чеського легіону, зорганізованого в 1944 р. на Україні ген. Свободою. Цей легіон творили передусім хлопці з Карпатської України, що в 1938 р. втікли були перед мадярами до Совітів та потрапили вдержатися там при житті до 1944 р. Всіх українців у Судетах нараховують на десятки тисяч. В самім Ліберці було їх понад 500. Греко-кат. елемент у Судетах, у якому від листопада 1945 до кінця червня 1946 існувала греко-кат. духовна станиця - наляканий і принишклий. Існує там катастрофальний брак чеських римо-кат.священиків. Моральний рівень чеського напливового елементу в Судетах гірший від лихого. Судети під цей час це домена чеських комуністів.

В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ греко-кат. духовенство тримається напрочуд добре. До кінця червня 1946 р. між тамошніми священиками не було ніодного відступника. Дехто з них перекинувся був на іншу парохію, деякі опинилися на Словаччині та в Чехії, але загал залишився на своїх місцях. Населення міцно тримається гр.-кат.Церкви. Тактика комуністів в відношенні до гр.-кат. Церкви і до населення в Карпатській Україні зовсім подібна до тієї тактики, яку вони примінювали в Галичині в рр. 1939-1941.

УКРАЇНСЬКОГО населення на західному боці Сяну щораз менше. лишилися тільки останки, але й вони напередодні виселення. Ще напочатку червня ц.р. з населенням деяких сіл на пограниччі Словаччини діялися жахливі речі. Біля трьох тисяч людей, що не хотіли їхати на схід, довгою валкою проїзджали пограничні словацькі села, прохаючи чеських державних органів про право схоронити себе під їх опікою. Та цього права не дістали. Мусіли вертатися за Карпати, а цей поворот подобав на похід засуджениців. Простоволосі жінки на возах божеволіли. Це ділося в горішніх селах Межилабірщини. Це населення поселили здебільша таки в Галичині, декотрі транспорти опинилися в Житомирщині та Херсонщині, а навіть на Кавказі. Деяким греко-кат.священикам удалося дістати право біритуалізму і примоститися при латинських парохіях Тарнівщини. Інші, переодягнені в цивільну, або селянську одежу, виїхали з людьми на схід, в надії скривати своє священство. Речі, які під цей час діються з нашим рідним народом та з нашою греко-кат. Церквою - просто несамовиті.
Рятуйте їх своєю молитвою! Моліться за наших братів, за наш страдальний нарід, за наших гр-кат.священиків, за нашу гр-кат.Церкву!

"Христос наша сила", виходить щотижня.

Адміністрація прохає вибачення за надто невибагливий вигляд цього числа. В найближчій будуччині наш часопис беде печатаний в друкарні.

Редакція покладає надію на поміч нових співробітників і дописувачів. Не пероочте нову адресу редакції й адміністрації!

Наша праця спрямована на поширення Божого царства в нашім народі. Підтримайте її морально й матеріяльно!

Адреса редакції й адміністрації: München VIII, Ayingerstr. 19/I.

ХРИСТОС НАША СИЛА

ТИЖНЕВИЙ ДОДАТОК
Ч. 6. до Вістника гр.кат.Ап.Візитатури в Німеччині 18. серпня 1946

ЦАР ПРОПАСТИ ГРЯДЕ!

Коли з життя в болото віра впаде,
А всі хрести вже тільки - пам'ятки, -
Тоді всі наші змаги - конопади,
А мети - паршивесенькі метки!

Тоді з життя повстане машкарада,
Тоді з віку на цій святій землі
Остане: скверна, злоба, гріх і зрада
І злочини: великі та малі!

Тоді лихі, лукаві й гіпокризні
Слова і чини й посуви людей
Покотяться в страшні світи капризні
Без сонячних і зоряних ідей.

Тоді життя обернеться в спелюнку
З престолами на тлін і сплін і дим!

Кричіть, кричіть на всі лади: рятунку!
Бо Авадон, цар пропасти, гряде! -

НАЙТРУДНІША РЕВОЛЮЦІЯ.

Живемо в добі революцій. Декому з нас найкращі роки пройшли в революційних похвилюваннях та в суспільних пропасницях життя. Деякі з нас хотіли би вже зажити буднем спокійної, творчої праці та рятувати в свому вікуванні те, що ще дасться врятувати для себе та для родини й батьківщини.

Але - до нормальної, позитивної праці в нашім житті ще далеко! Ми мусимо пройти ще одну, найтруднішу революцію! І щойно по цій останній революції нагряде в народ благословення мирних часів.

Цією останньою, найтруднішою революцією буде поворот нашої людини з модерних позицій новопоганства до залишених площин християнського світогляду. Цей поворот не обійдеться без деяких унутрішніх потрясень в прилюдному житті, він не заіснує впродовж одного тижня, чи пак місяця, він не довершиться раптом і несподівано. Але, якщо ми хочемо бути народом з будучиною, якщо ми бажаємо воскресити в сус-

пільному житті взаємне довір'я, чесноту й лицарську поставу між людьми, що не завжди мають однакові підходи до загальних справ та однакові темпераменти діянь, - якщо взагалі прагнемо жити й горіти, а не животіти й спалахувати солом'яним вогнем, мусимо пройти крізь цю останню, найтруднішу революцію. Мусимо вернутися з модерних позицій новопоганства до залишених площин християнського світогляду!

А покинути модерні позиції новопоганства й вернутися до покинених площин християнства це те саме, що наново віднайти християнізм та його засади в нашому особистому й прилюдному житті. Віднайти їх у наших думках, в словах та в чинах. Відкрити їх у собі, наче засипані фундаменти, на яких треба воздвигати всякі життєві побудови.

І щойно тоді ми почнемо жити повнотою життя, почнемо дихати повними духовими грудьми, почнемо набирати в себе тих сил, без яких нема ні життя, ні воскресення. А по словам відомого французького письменника, Павла Кльоделя "тільки життям і воскресенням сохранимо себе від смерти і тільки правдою християнізму збережемо життя перед самознищенням."

ХРИСТИЯНСЬКА ЕВРОПА.

Під назвою "Християнська Европа" розуміємо цю величну спільноту й одноту людей, яка дбала і дбає про порядок в житті. Істотними законами внутрішньої одноти цих людей це передусім - почуття міри і спротив усяким екстремам життя! З цієї причини Християнська Европа завжди поборювала матеріялізм, фанатичний спіритуалізм, волюнтаризм і обожання природи.

За найбільшу вартість Християнська Европа вважає гідність людської особи, достойність людини з подобою Бога в своїй душі.

Природний закон ґравітації, що діє і в суспільному житті, час від часу кидає людські спільноти в екстреми, і то звичайно в бік найменшого опору. Християнська Европа рятує людство від цих екстремів почуттям міри. А засновком цього почуття це любов до правди, закону й справедливости.

РАДІСТЬ.

Невже ви ніколи не чули пастушої сопілки? У ній крізь смуток ллється радість діточого серця, що впродовж цілих місяців б'ється над черідкою. Це розб'ючене серце пастушка не витримало би такої довгої самоти на полі, воно нераз заплакало би з жалю за ровесниками й товаришами забав, якщо він крізь смуток не виспівав би свою діточу радість на сопілці.

Чи ви не чули співанку, що в підосінні дні гомонить над сірими стернями? Її співало дівчатко в червоній спідничці, гусійка. Вона промерзла, наверла на плечі веріточку, ноги підібгала під себе, руки в неї закоцябли, але голос не вгавав. Бо крізь усю мізерію її життя всетаки його радісний первень пробивався вверх. Вона - велика оптимістка. Цим своїм оптимізмом і вона вчить нас не забувати про те, що християнам "треба радуватися і веселитися в Христі".

Що підтримувало козаків-невольників у бусурманській неволі?

- Невольнича дума, проспівана з радощами надії та визволення!

Що рятує в горі наскрізь самотню людину?

- Молитва й релігійна пісня, бо в них захована радість надії на Божу допомогу!

Що кріпить сили чорних робітників, що серед спеки ввесь день мучаться на важкій роботі?

- Громова пісня про життя, що в ньому ясне сонічко радости сходить!

Що рятувало і рятує в'язнів по тюрмах перед апатією і зневірою?
- Радощі сподіванки на перемогу їх слушної справи, за яку готові наложити головою!

Як кінчали життя мученики за Христа в перших віках християнства?
- З радістю в душі та з піснею на вустах, що не вмовкала навіть тоді, коли їх кості хрупотіли у пащах левів та диких звірюк!

Бо св.апостол Павло навчав:
- "Радуйтеся і ще раз кажу: радуйтеся!"

Д-р Володимир Янів

Молитовні акорди

/Філософічна лірика/.

1.

Від декількох десятиліть находиться ціле людство в часах переломових. Переживаємо великий струс, який рішатиме про долю і про світогляд майбутніх поколінь на довгі століття. Йде нещадний змаг за віру, причому напасники й захисники станули проти себе з однаковою рішучістю, з рівним завзяттям. Тому хвилює нас питання, чи вдасться нам з пожару врятувати те, що було від віків для світа найсвятіше, що ставало основою ладу й культури, що велоб на верхів'я поступу й звершення.

А може навпаки? Може залив варварства знищить святощі, змете хмари й залишить людство розбите, - без світел у темряві, без дороговказу на розпутті, без керми й вітрил на розбурханім океані пристрастей, облуди, підступу й ворожнечі?

Ці сумніви скріплюють ще заграви воєн, що їх майбутні літописці зарахують оправдано до найбільш кривавих в історії. У війнах завжди перемішується добро і зло так нерозривно, що хитається впевненість у споконвічні правди, в закон, у справедливість. Поруч зразків геройства, самовіддання й жертвенної посвяти, поруч найсвятішої любови до батьківщини, до свого народу і нерозривної спільноти шаліє злочин і насилля, жорстокість і ненависть з такою глумливою люттю, що втрачається переконання в післанництво людського роду. В коротких і одночасно безконечно довгих хвилинах чи годинах жаху перемінюються в сірий порох надбання століть, а з грудей втомленої людини рветься крик розпуки, пощо жили наші предки і що станеться по нас і по нашій праці.

Блаженний, хто врятував з руїн силу на обнову. Але заки прийде відродження, лютує в сторозтерзаній душі кожної людини і народу боротьба, щоб заглушити зневіру й вирвати гіркий полин розчарування. У тій боротьбі сотні разів завдаємо собі питання: де наше місце? По цім, чи по тім боці барикади? З Богом чи проти Бога?

У відповіді на це питання мусить допомогти нам наша національна традиція, заповіт батьків наших, зразок їхнього життя. Шлях наш повинен бути продовженням, а не запереченням жертвенного життя наших предків. Бо ж тяглість в житті спільнот це основа здоров'я, сили й успіху громади, це отже закон і наказ. Якщо діди наші поклонялись Правді Єдиній, якщо жили в пошанові моралі й ладу, якщо таке життя робило їх щасливими й давало їм вдоволення, якщо віра запалювала безбожних лицарів на чини й дозволяла з усміхом переносити найжорстокіші муки, то це вказує, що глибина релігійних почувань є нерозривною частиною світогляду українця, що молитва відповідає нашому характерові і нашій вдачі, що церква є конечною для нашого росту, як для квітів необхідною є роса чи сонячне проміння. І тут приходиться з притиском ствердити, що українці ніколи не схибляли зі шляху до Вічної Істини. З цього погляду Споконвічний Закон для нас це не є ззовні накинений наказ, не є небажаний примус, а внутрішня потреба, передумова нашого росту й розвою, основа щастя й радісного творчого усміху.

Глибша аналіза нашої минувшини дає нам основу без сумніву вважати, що Україна була завжди, є сьогодні й повсякчас остапеться невід'ємною складовою частиною Вічної Европи, для якої поняття Владики неба і землі було найбільшою цінністю. І так, як в минулому Україна була найдальше на схід висуненим заборолом Християнства, а враз з тим і твердинею західної культури, так і сьогодні життя наше є одною великою молитвою, що стається для нас насущним віддихом, що вливається в ритм крови, в удари сердець. І ніяка пропаганда безвірства не найде на Україні пригожого ґрунту, бо свобода совісти й людська гідність є для нас рівноцінні, як і для тих шляхетних націй і безбоязких лицарів, що на своїх прапорах виписали гасло боротьби за поступ, - за безсмертні ідеали Правди і Краси.

Проте в хвилинах важких і переломових навіть найбільш витривалі й тверді потребують опори. Серед розшалілої хуртовини шукаємо тепла й затишшя, на розбурханім океані тужимо за короткою хвилиною у сонячній гавані, на манівцях далекої чужини мріємо про кутик в рідній хаті, а серед марев війни дорога нам мить спокою. І тому більш ніж колинебудь промовляє до нас сьогодні гармонія всесвіту, в якій людина почувається частиною природи; видається нам, що Творцеві псалом співають вітром колихані лани пшениці, шум дерев в гаю, чи лагідне журчання потоків, - видається, що молитвою є дзичання працьовитих бджіл в сонячне полудне над запашно квітучими липами чи концерт хору сірих співаків в ранком пробудженій діброві, - видається, що моляться враз з нами океани й ріки. А кого полонить цей настрій молитви бодай один одинокий раз, той його вже не забуде ніколи. Цей настрій хочемо мати й у дні нашого скитання, як лік на нашу неміч, на біль і жах минулого, як святість і дороговказ на сьогодні, як охорону на майбутнє, - вповні свідомі того, що наша переломова доба карбувала нам душі і серця й що поруч нас не пройшли без сліду намагання погасити в нас вічний вогонь Божої Мови.

Як в молитві з'єдинюються всі люди, як одиниця молиться за себе і за нарід, як цілий нарід молиться за спільноту і кожну одиницю, тоді не брак в загальному акорді лагідних, благальних звуків усіх шарів, усіх суспільних верстов. І хоч всякий на свій лад шепоче надхненні слова, - один більш нескладні, а другий більш вишукані, - проте є щось спільне у всіх їх разом. І хоч розкидані на чужині, хоч ріками і горами віддалені від батьківщини, проте єдині почуванням, єдиними устами просимо тої самої ласки: сили, витривалости й гарту, щоб не падати духом, щоб з упадку завжди підійматись, щоб очі підносити вгору, бо найбільшим гріхом є жити без плоду, таланти закопати.

/Продовження буде/.

„НЕ БІЙТЕСЯ!"

/Мат. 14, 27/.

Христові учні, що були в човні насередині схвильованого моря, над ранком побачили Учителя, що йшов по воді. Вони настрашилися й казали:

- "Це - мара!"

А Вчитель лагідно озвався до них:

- "Заспокійтеся! Це - я! Не бійтеся!"

Коли ж ап. Петро став іти по воді, а потім злякався бурі та почав потопати і кричав:

- "Рятуй мене, Господи!"

Спаситель проказав до нього:

- "Чому ти зневірився, маловіре?"

- - - -

Ці Господні слова спрямовані й до нас. Бо ми, передусім на скипітальних шляхах нашої теперішньої судьби, дуже часто бачимо перед собою всякі загрози й небезпеки. Вони стоять перед нами, наче привиди й примари. Нам видається, що ці загрози й небезпеки це нещастя і проклони під обріями наших днів. І тоді попадаємо в страх, лякаємося, боїмося!

Та якщо наша віра в божество Ісуса Христа була би гарячіша і правдивіша, ми зрозуміли би, що під видами цих загроз і небезпек підходить до нас сам Спаситель. Він гряде до нас крізь бурі життя, появляється перед нами в огнях і тучах, виявляє Свою волю пробами, досвідами й допустами на наші дні. Та на віруючу людину Він допустить нещастя, але ніколи її не опустить, якщо вона направду вірна Йому. Бо до кожного з нас відносяться Його слова, сказані учням:

- "Заспокійтеся! Це - я! Не бійтеся!"

І до кожного з нас спрямовані Його слова, сказані до ап.Петра:

- "Чому ти зневірився, маловіре?"

Тимто - не попадаймо в зневіру!

Не будьмо маловірами!

Не лякаймося загроз і небезпек. Бо під видами цих загроз і небезпек зближається до нас сам Божий Син, Ісус Христос. Крізь ці загрози й небезпеки здійснюються над нами наміри Його Святої Волі!

Але - не забуваймо про одне! Не забуваймо про те, що ці слова сказані до учнів, які були в човнах, плили, борикалися з супротивними хвилями розбурханого моря! Вони не відносяться до тих, що заклали руки на черева і благоденствують! -

КОГО СВІТ МАЄ, А КОГО ПОТРЕБУЄ?

Світ має грішників, а потребує святих, що моляться за навернення грішників!

Тоді, коли жила св.Катерина, один злочинник ніяк не хотів навернутися, ба навіть глузував собі з тих, що моляться за його навернення.

Св.Катерина рішила молитися за нього. Почала молитися, та по якомусь часі знеохотилася зглядною про те, що йому вже ніяка молитва не поможе.

Але не мала супокою. Згодом відновила свою переблагальну молитву за його гріхи, але знову скоро знеохотилася й перестала.

Та в своєму нутрі ввесь час не могла вспокоїтися. І тому втретє почала благати Бога за цього великого грішника, кажучи:

- Пресвяте Серце Христове! Всі гріхи, кари й покути за цього злочинника я беру на себе. Хочу витерпіти все, що Бог жадатиме за нього від мене. Визволи його з кайдан диявола!

І злочинник невдовзі навернувся до Бога.

Світ має грішників, злочинників і безбожників, а потребує святих, що молилися б за їх навернення! -

МАЛА ТАЙНА

"Одна побожна думка криє в собі велику духову силу, якщо ми напостійно присвоїмо собі її. І саме на цьому закладена суть малої тайни. Бо хто присвоїв собі малу тайну, цей побудував у собі основу багатого внутрішнього життя. На цій основі можна здвигнути здоровий кріпкий і практикуючий християнізм".

/о.К.Карґ, відомий духовний провідник душ/.

МИЛОСТИНЯ

Одного разу московський письменник Тургенев стрінув на дорозі прошака. Прошак був старцем і мав на собі не одежу, а просто самі лахи. Він попрохав про милостиню. Письменник сягнув рукою до своїх калиток, але з жалем ствердив, що не мав при собі ні грошей, ні годинника. А жебрак стояв перед ним, покірно чекаючи. Тоді Тургенев взяв жебрака за руку, щиро потиснув її й, ніяковіючи, промовив:

- Вибач, братіку! Я направду не маю при собі ні сотика!

Прошак продовж хвилини невиразно глядів на письменника. Відтак стиснув йому долоню, привітно всміхнувся і відповів:

Не турбуйся тим, добрий чоловіче! Бо теплий доторк твоєї руки це теж - милостиня!..

БЕЗБОЖНИК

На гробі останнього старосирійського короля був такий напис:

- Їж, пий і спи, бо по смерті нема ніякої розкоші!

Арістотель, що побачив цей напис, загніване проказав:

- Невже можна що іншого написати на гробі скотини?

- - - - -

ПРЕСА

В однім поважнім середньоевропейськім католицькім тижневику з 15. вересня 1945 р. була мова про ознаки справжньої сили католицизму в народі. Автор статті мірив вірність католиків Христові та Його Церкві станом їх прив'язання до Божих храмів, відвідинами богослужень, любов'ю до свого епископа й духовенства та висотою жертв на потреби Церкви й католицьких організацій. Та першою і найважнішою ознакою вірности католиків Христовій справі автор уважав стан католицької преси. Він твердив, що кількість християнських часописів, журналів та видавництв, кількість читачів та кількість і якість передплатників найвиразніше свідчать про стан заінтересування суспільности справами Церкви і свого християнського світогляду.

В.Лімниченко

ІВАНЕ! ГОРЕСНИЙ ІВАНЕ!

Іване! Горесний Іване!
Загинув твій понтифікат
Над тим, що вічне й первозванне,
Його убив у тобі - хат!

Бо він тебе, мов корінь, вирвав
З прабатьківських, родимих піль,
Що всіх вітали гаслом: "Мир вам!"
Усім коїли горе й біль.

Й сьогодні, Йване, ти - колгоспник
Без власних, ясних царинок!..
Твоє життя це ніби посний
Невідтанцьований танок!

Твоє життя таке банальне
І завжди те саме й одне,
Мов горе наймита формальне,
Що в'яло котить день за днем.

Твоє життя, хоч і жертвенне,
Та сіре, мов осінній день,
І чередне та безіменне,
Що не співає, а гуде.

Всі жертви в ньому-безвідплатні,
Всі тягарі - без нагород...
Твої сини, мов пси безхатні,
Забули гасло: з рода в род...

Який сьогодні в тебе етос?
Яка традиція? Де - Бог?
Яке твоє могутнє вето
На грані боротьби епох?

В твоїй душі живе ще віра
В Володаря віків: Христа,
Та в твого сина, бусувіра,
Вже богохуля на вустах!

Такі, як він, сини гріхами
Бичують Бога й небеса,
І пилами та порохами
Припала їх грішна душа.

Вони гнівами протинають
Усе, що не береться з тьми,
Усе, що кревне з Адонаєм,
Усе, що творить лад і мир!

Ненавидять усе, що Боже!..
Погорда в них до світлих вір
Така безмежна, що не може
Найти собі ніяких мір.

Коли в церквах були театри
І магазини й шпихлірі,
Коли були з них тільки ватри,
Що в них превишній світ горів, -

Коли вогнем палали стоси
Ікон, хрестів та образів,
Тоді твій син кричав: -Христосів
Зсуваємо з життя в музей!

А потім знову...над церквами
Казали застромити хрест
Та прапорами й корогвами
Поприверталі вірі честь.

Та це вже діло - короговне,
А не істотне, не святе!
Не янгол то в червоних човнах
Із благовістями гряде!

Це надгризає, мов заглада
Вже докорінна й без резерв,
Нова пекельна, хитра зрада
На твій останній, Божий нерв.

Це містика гріха і злоби
На тобі, ніби на коні,
Несе в світи страшні хвороби
Й пропасниці полум'яні.

Таке то, горесний Іване,
З тобою діє сатана,
В таке життя наскрізь поганне
Привабила тебе мана.

Привабила тебе надія
На цей дочасний, земний рай,
На це, що грішні чародії
У небо перетворять край.

Та глянь, яке препишне царство
Створилося в душі й житті
З духовим, безвірним капарством
Без молитов і без неділь!

Нема тут, горесний Іване,
Нема на цій землі - небес!
І поки грішник богом стане,
Буде бездомний, наче пес.

Бо в доброго газди й собаки
І не без ласки й не без буд,
А де ж твої доми?../бараки?/
Хоч ти й Іван, а не хтобудь!

Нема тут, горесний Іване,
Нема на цій землі раю!
Цей, хто казав, що рай настане,
Впрягав тебе в свою шлию.

Ти в цій чужій шлиї заїхав
Аж під безбожне "нікуди"
І висипав зі свого міха
Копицю горя і біди.

Бо на землі раїв немає,
Хоч кара за гріхи - то є!
/Яка ж грішна душа сама є,
Коли цей рай не дістає!/

Як цій душі наскрізь собачно
І монотонно до зануд
Тоді, коли /-сказати лячно-/
Нема раю, а тільки - кнут!

Іване, горесний Іване!
Є інший рай в житті людей:
Це боротьба і кров і рани
Во ім'я сонячних ідей!

Бо крім корита й опріч буди,
Існує християнський стяг:
Його несуть світами люди,
Готові вмерти за Христа!

Вони горять, вони палають
Пожарами воскресних вір
У [illegible], що ніколи не лають
І що живе без земних мір.

Вони страждають і вмирають
За віру в рай, що в висотах,
За те, щоби в [illegible] рідним краю
Воскресний пожар не потах!

Ці люди, горесний Іване,
Не пасерби, але друзі
Свойого Господа і Пана,
Царя їх долі й їх душі!

Їм кореня ніхто не вирве
З налитих вірою сердець, -
Й ніхто, ніхто не зробить вирви
У мурі їх святих фортець!

На Божому у них законі
Підстава всяких побудов
І кожен з них в святі погоні
За світлом Господа готов.

І кожен з них - Господній воїн,
Поклонник Ясного Хреста,
Що в подвигах щоденних боїв
Харізму лицаря дістав.

Іване! Горесний Іване!
До них з синами приставай
І за безсмертне, не за тванне
Життя і труд і кров давай! -

[illegible]

"Воно направду дуже добре, що до наших келихів завжди мусить бути доміщана краплина жовчі. Бо я бачу, що колюче терня допомагає нам вірватися від землі. Воно спонукує нас глядіти вище, понад цей світ!"

/св.Тереска від Ісуса Дит./

ПІД НЕДІЛЮ.

„О, роде невірний, розбещений!.."

/Мат.17,17/.

...І приступив до Ісуса один чоловік, упав перед Ним навколішки та прохав Його, змилуватися над сином, що біснується і тяжко мучиться, бо почасту падає в вогонь або в воду. А Ісус у відповідь сказав йому: "О, роде невірний і розбещений! Доки буду з вами? Доки терпітиму вас?.. А потім уздоровив хлопця.

Людей, що тяжко мучаться, під цю пору багато, більше, ніж було їх за часів Ісуса Христа. І мучаться першзавсе тому, що опанував їх біснуватий дух цього світу, заволодів над ними цар пропасти, Авадон, про якого згадує св. євангелист Іван у книзі Об'явлень. Оцей цар пропасти, цар життя, що пропадає, цар духової пропадні зсилає на людей життєві пропасниці. І люди перетворюються в залихоманені істоти, що потратили здорову думку і потеряли панування над собою, а біснуються і тяжко мучаться. Пожирає їх полум'я людських фанатизмів та вогонь власної пропасниці, перед яким хотіли би сохранити себе в багнах гріхів та в трясовинних беззаконства. До них то під цей час спрямовані слова Спасителя:

- "О, роде невірний і розбещений!.."

Цей невірний рід модерних людей став невірним тому, бо зрадив Христовий прапор, зрадив стяг Божого царства на землі, яку захотів перетворити в рай, а перетворив у жахливе земне пекло. Бо всі видуми й винаходи свойого розуму обернув проти самого себе, спрямував на самознищення. Бо почасту падає в огонь або в воду, палає пожогами власних пристрастей, а потім гасить ці пожоги у баговинних беззаконства. Він розбестив себе, перекинувся в плем'я білих бестій, які зненавиділи світле життя Божих дітей та подалися на шляхи синів загибелі.

Але Ісус Христос спроможний уздоровити їх. Він має силу зрівноважити їх, вирятувати від огня їх власних пристрастей та від потопи гріхів. І нема таких жахливих ситуацій в житті скремої людини та в житті

людських спільнот, в яких Божий Син не міг би цю людину, чи ці спільноти спасати і спасти. Тому падаймо перед Ним навколішки та прохаймо Його про змилування над цим невірним та розбещеним родом усяких модерних людей!..

КАТОЛИЦЬКИЙ СВІТОГЛЯД.

"Католицький світогляд не має нічого спільного з уярмленням розуму та з назадництвом свічкових баб".

РЕЛІГІЙНА СВОБОДА.

В останніх часах часто була мова про релігійну свободу за Карпатами. Тому варто призадуматися над тим, що саме під гаслом релігійної свободи розуміти?

Право на свобідний вияв своїх релігійних переконань це природне право людини, таке саме, яким є право на працю, право посідати власне майно, право на подружжя себто на творення власної родини, право на свободу сумління і т.п. Ніяка земна влада законним способом не може відібрати людині ці права.

Який же обсяг цього права людини на релігійну свободу?

Релігія, це чинник, що порядкує життя людини. Це порядкування довершується передусім знутра і моральним перероджуванням душі. Отже релігійна свобода це те саме, що свобода порядкувати життя релігією. Тимто й обшир тієї свободи не можна звужувати на якусь одну область життя, але він мусить захопити ціле життя.

Не треба думати, що релігійна свобода вже існує там, де людина має право молитися, ходити до церкви та мати свого священика. Це тільки найпримітивніші обумовини релігійної свободи.

Людина має право теж на релігійне виховання своїх дітей у школі та в товариствах молоді. Бо яким правом школа та шкільні товариства молоді можуть нищити в душі дитини те, що батьки побудували релігійною виховою? Отож, якщо з програми шкільного навчання випало навчання релігії, якщо учитель своєю виховною поведінкою підкопує авторитет релігії, якщо молодь не має права гуртуватися в таких своїх товариствах, в яких, попри суспільну і тілесну вихову, могла б підтримувати в собі релігійні переконання й почування, то там релігійної свободи нема!

В умовинах, при яких релігійним людям не вільно мати свою пресу, релігійна свобода теж не існує. Во сьогодні годі навіть уявити собі існування якоїнебудь ідеологічної спільноти людей без преси!

Якщо Церква не має права посідати майно, без якого в наших часах не можна й подумати про організовану, хочби й найідейнішу, працю якоїсь людської збірноти, тимсамим її вірні не мають свободи релігії. Бо годі поважно говорити про свободу людей тоді, коли вони мають організуватися для змагань до великих цілей, а їх організація не має права набувати й посідати майно. Справжня організаційна праця без матеріяльних засобів це, в людському розумінні, абсурд. А чейже Христова Церква це не тільки Боже, але й людське діло!

Церква не може хотіти й не хоче дістати до рук світську владу. Але вона мусить вимагати для себе і для своїх вірних таких прав, які запевнили би вплив її вірних і на суспільне та політичне законодавство держави.

Без цих основних прав усяка мова про релігійну свободу - пустослів'я!

- - - - - -

ДЕЩО З КАТЕХИЗМУ.

1. Що це таке: релігія?
   Релігія це зв'язок людської душі з Богом.

2. Хто це такий: релігійна людина?
   Релігійна людина це така людина, що наладнала зв'язок своєї душі з Богом.

3. Хто це такий: безрелігійна людина?
   Безрелігійна /безвірна, безбожна/ людина, це така людина, що прирвала зв'язок своєї душі з Богом.

4. Які існують норми наладнання зв'язку між душею а Богом?
   Є теоретичні і практичні норми наладнання зв'язку між душею а Богом?

5. Кількo є теоретичних норм наладнання зв'язку між душею а Богом?
   Теоретичних норм наладнання зв'язку між душею і Богом є шість, себто шість правд віри, в які треба ввірити та які треба покласти в основу свосго світогляду.

6. Кількo є практичних норм наладнання зв'язку між душею і Богом?
   Практичних норм наладнання зв'язку між душею і Богом є десять, себто десять Божих заповідей, які треба заховувати та до яких треба примінити своє життя.

7. Як зовемо людину, що заховує Божі заповіді?
   Людину, що заховує Божі заповіді, звемо моральною.

8. Яка є мораль у безвірків?
   У безвірків мораль або ніяка, або безрелігійна, себто така, в якій правилами не Божі заповіді, а людські звичаї та чисто природні норми.

9. Чи безрелігійна мораль це правдива мораль?
   Правдива мораль це тільки релігійна мораль, а безрелігійна мораль це підміна правдивої моралі.

10. Чи безрелігійна мораль спроможна упорядкувати життя окремої людини?
   Безрелігійна мораль спроможна упорядкувати життя окремої людини а/ тільки на деякий час, б/ при легких умовинах життя, в/якщо ця людина має природний нахил до праведности й добра.

ТРИ РОДИ КАТОЛИКІВ

Є три роди католиків:

1/ Живі католики себто ці, для яких наука Ісуса Христа це жива вода, про яку Спаситель згадував самарянці. Вони правди цієї науки поклали в основи свосго світогляду. Вони ніколи не бояться прилюдно та з благородною гордістю признаватися до католицизму.

2/ Нікодимні католики себто Нікодими двадцятого століття, що раді прийняти до своєї душі все, що Христове, коби тільки про це ніхто не дізнався. До них теж спрямовані Христові слова: " Хто відречеться мене перед людьми.. "

3/ Мертві католики себто ті, що вважають себе за католиків тільки тоді, коли приходять до парохіяльного уряду по метрику або заподають при переписах людности своє віроісповідання.

НОВИНКИ.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ Папа Пій XII уділив цими днями авдієнцію американським письменникам, журналістам і видавцям. М.ін. сказав їм ось що: "Свобода преси - конечна. Це просто - гасло нашого часу! Але ця свобода для чесних і розумних людей означає теж тяжку відповідальність. Бо хоч це є основна правда, що Творець дав людині свободу вибору між добром і злом, то це не значить, що людина має право плекати зло. Тимто... не може бути допущене до друку те, що несправедливе й незгідне з правдою і те, що заколочує мир і гармонію між поодинокими націями. Першим завданням преси це - добути свободу для права і справедливости, вибороти свободу для пізнання правди... Ви - говорив Папа - мужі пера, маєте високе і визначне покликання в суспільності. Ви мусите стояти на висоті вашої відповідальности. І це є наше найгарячіше бажання, щоб ви завжди стояли на вершинах нашого покликання!"

ДЕКАН українського католицького мюнхенського деканату, Впр.о.Володимир Маланчук, дістав від Державного Секретаріяту Його Святости Папи Пія XII письмо, що в перекладі звучить ось так:

"Високопреподобний Отче!

Ваші та й ваших співбратів заяви вірности Святій Католицькій Церкві і синівського прив'язання до Святішого Отця, виражені при нагоді деканального соборчика в Мюнхені на Пазінґу й переслані письмом з останнього 26.березня, додали лиш покріплення і потіхи батьківському серцю Його Святости, так болісно пораженого тяжким переслідуванням Католицької Церкви в Вашій Батьківщині.

Святіший Отець сердешно дякує і зі щирого серця пересилає Вам і Вашим співбратам, що підписали благородний протест, а також вірним, повіреним Вашій душпастирській опіці, та всему Українському Народові своє Апостольське благословення..."

І.В.Монтіні, Субст.

ФРАНЦУЗЬКИЙ католицький рух з кожним тижнем і місяцем набірає нового розмаху й розгону. Цей розмах слідний передусім на політичній та ідеологічній площинах прилюдного життя. Їх політичний рух наскрізь модерний, соціяльно реформний, що сягає в самі глибини соціяльних проблем. Він не лякається заторкнути найболючіші квестії соціяльних кривд, перед якими християнські політичні партії в передвоєнних часах ніяковіли і ставали безрадними. Він змагає до найрадикальніших соціяльних реформ і тим робом вибиває з рук своїх противників стару, оклепану зброю закидів про байдужість католиків при розв'язці соціяльних питань. Християнська ідеологія молодої французької інтелігенції, а зокрема між студентством, жива, розпружинена, боєва і практична. Літургійний рух у Французькій Церкві стає щораз живловіший. Велику увагу прикладають французькі католики на всебічний розвиток своєї преси. Жертвенність католицького громадянства велика. На утримання власних шкіл в останньому році склало воно добровільно десять і пів мілярдів франків.

Французька молодь, що вступила в католицькі організації, діяльна і готова на труди й жертви. Перед кількома тижнями в релігійнім паломництві до Хертр взяло участь чотири тисячі студентів високих шкіл у Парижі.

В останніх часах між французькими мистецькими кругами йде велике намагання створити власне, високоякісне фільмове мистецтво, а між духовними кругами творяться дбайливі приготування до пляновоі місійної праці на тих теренах Франції, на яких населення ще не позбулося давніх, передвоєнних протихристиянських тенденцій.

В МАДЯРЩИНІ населення в 70 відсотках католицьке. Під цей час переживає воно глибокий трагізм покути за діла своїх попередніх режимів і правителів, під якими впродовж століть стогнав і наш карпатський

люд. Мадярський кардинал Міндешенти в одній зі своїх останніх проповідей в будапештенській базиліці св.Стефана, звернувся до всього світу з апелем про нужду в його батьківщині. Він м.ін. казав: "Як Кардинал Мадярщини стою в тіні руїн столичного міста перед обличчям цивілізованого світу з жебрачим підносом в руках і мечу до вас благальні слова: - "Рятуйте цю націю від докорінної заглади!"

АВСТРІЙСЬКІ католики в окремий спосіб дбають про розвиток своєї преси. Нав'язуючи до передвоєнних традицій своєї праці в тій ділянці, витворюють могутню силу, що не тільки пропагує християнські ідеї, але, згідно з висказами найбільших авторитетів Церкви, є передумовою успіху в сьогочасній боротьбі за Боже царство на землі. Недавно святкували вони пам'ять померлого пралата і канцлера колишньої австрійської держави, д-р Гната Зайпля, що був світлою людиною. Є надія, що в недалекій будуччині в Зальцбурґу заснує новий, наймодерніше устаткова - ний католицький університет, який поставить собі за окрему ціль науково уґрунтувати демократичні ідеали людства християнськими засадами.

НІМЕЦЬКИЙ євангелицький пастор, Гайнріх Альбертц, перед кількома тижнями вступив до соціялістичної німецької партії, мотивуючи м. ін. свій крок тим, що "він, як пастор, найбільше переконаний у цьому, що судьба Німеччини й західного світу залежна від чесної зустрічі християнства з соціялізмом". В зв'язку з цим, варто пригадати собі те, що в квітні ц.р. в Флоренції відбувся з'їзд італійської соціял - демократичної партії. Розглядаючи резолюції того з'їзду урядовий орган Апостольської Столиці "Osservatore Romano " писав тоді ось що: "Соціял-демократична партія признається до цього, що атеїзм не є безумовно злучений з її існуванням, себто не є нерозлучимий з нею так, як у комуністів. Вона просто в справах віри не каже ні сяк, ні так. Тимто між католиками і соціялістами перестав існувати непоборимий спір, а тільки і с н у ю т ь м і ж н и м и д е я к і р і з н и ц і д у м о к".

ТЕРЕСА НАЙМАНН з Кеннерсрайту /біля Арцберґу/, відома у всьому католицькому світі стигматичка, щасливо перебула часи гітлеризму, не зважаючи на окремі переслідування й шикани ґестапівців, спрямовані на її особу. Вона вже має 48 літ. Цієї весни минуло 2о літ від часу, в якому вперше дістала стигми. Ці стигми кривавлять і тепер, але тільки в деякі дні, а при цьому з глибокими внутрішніми переживаннями стигматички. Вона й тепер находиться під обсєрвацією лікарів. В цьогорічну Страсну П'ятницю перед її мешканням стояли сотні американських відвідувачів. Варто було бачити між ними 15о амер.вояків, негрів, що, бачачи стигми, тішилися наче діти і ввесь час були в глибоко релігійнім настрою.

- - - - -

В місяці червні ц.р. в Мюнхені заснував Сеніорат українських Католицьких студентів ім. Митр.Андрія Шептицького, якого завданням - це передусім моральна, а по змозі й матеріяльна опіка над українським студентством взагалі, а зокрема над студентами - католиками.

В місяці липні ц.р. відновлено в Мюнхені товариство українських студентів-католиків "Обнова".

В римо-кат.костелі в Мюнхені на Рамерсдорфі в кожну неділю та в кожне греко-кат.свято о год. 11. український кат. душпастир для студентів висских шкіл служить Службу Божу і проповідує Боже слово. В будні гр.-кат. Служба Божа о год. 7,1о.

Адміністрація часопису подає до відома, що "Христос наша Сила" виходить щотижня та в найближчому часі друкуватиметься в друкарні. А водночас прохає присилати на нову адресу довги за попередні числа і замовлення на тижневі випуски часопису.

Редакція часопису покладає надію на співпрацю нових співробітників і дописувачів та прохає людей доброї волі, що їм лежить на серці справа поширення Божого царства в нашім народі, про моральну допомогу!

- -

Адреса редакції й адміністрації: München VIII, Ayingerstr.19/1.

ХРИСТОС НАША СИЛА

ТИЖНЕВИЙ ДОДАТОК ДО УРЯДОВОГО ВІСТНИКА АПОСТОЛЬСЬКОЇ ВІЗИТАТУРИ Й АДМІНІСТРАТУРИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В НІМЕЧЧИНІ

Ч. 7.

25. серпня 1946.

Ждемо Твоїх сошестій!...

...А помста, лож і хитрощі й облуда -
Оце знаки останнього часу,
Що понівечив правду і красу
В житті людини... /кажуть: малполюда!/

Завіщо ж кров, вояцькі кості й трупи
І черепи з більмами на очах
І щастя, порозбиване напрах,
І мертвеці, що вишкірили зуби?

В такім часі остав нам тільки Ти
Єдиним ясним променем надії.
Бо де ж, без Тебе, змисел віднайти
На ці страшні, несамовиті дії?

Ждемо, ждемо Твоїх святих сошестій
У грішне кодло наших білих бестій! -

Тайнство злоби.

Людство переживає глибокі внутрішні процеси. Ці процеси викликані природними і позаприродними чинниками та спонуками. І можна впевнено сказати, що в наших часах позаприродні чинники у тих процесах куди впливовіші, ніж були давніше.

А саме, в цих процесах кромі природних сил - з одного боку діє надприродна сила Творця всіх віків і вселенної, а з другого боку діє позаприродна сила володаря тьми й погибелі, диявола. Творець віків кріпить своєю ласкою душі, що Йому віддані, а водночас допускає на людство великі кари, що вже тут, на цій землі, бодай частинно вирівнюють Божу справедливість. А князь темряви й погибелі скверною, злобою, помстою та іншими пороками,наче бурливими переливами, каламуть і непокоїть життя та мече його в - містерію злоби!

Безглуздям було би думати про те, що скверна і злоба нашого часу це тільки - природні явища. В них є теж багато позаприродного елементу. А вплив цього позаприродного чинника стає щораз виразніший і видатніший. І кожній людині, що глибоко і правильно думає, ясно, що потуги, які надвигають на Боже царство між людьми, це могутні по-

в'язі природних сил з позаприродними, диявольськими світами. Бо земля перетворюється в новітні Вавилони й Содоми та Гомори не тільки тому, що безбожна частина людства створила для них відповідні умовини, але також для того, що князь погибелі, диявол, всі нечестиві змагання богоборців спрямовує на боротьбу з Богом та з усім, що Боже і що веде до Бога. І це, що в наших часах діється на землі, діється згідно з планом велзевула, що змагає до панування над людством. Це йде гігантна боротьба між двома світами, між двома таборами: між табором Христа й табором диявола. Совершаються предивні таїнства, предивні містерії в світі: містерія праведности і містерія злоби. Силою, що діє в першій з них, це - любов, а в другій - ненависть. Надприродній чинник у першій з них це - Божа ласка, а в другій - диявольська злоба.

І тому не треба забувати, що боротися з табором диявола самими природними силами це - безнадійна справа! До цієї боротьби самих природних сил рішуче не вистарчить. Бо природа сама в себе не може не податися перед наступом диявольського світу тоді, коли людина стане віч на віч з пеклом без надприродного світу в своїй душі, без Божої ласки!

Тимто - кріпім себе Божою ласкою! Дбаймо про те, щоб наші душі не були обтяжені гріхами! Бо ласка перебуває тільки в несквернних та чистих душах. А наша боротьба за поширення Божого царства між людьми буде успішна тільки тоді, коли вона буде містерією праведности, коли вона буде переливом живлових сил надприроди в нашій природі. А наступ синів погибелі на Боже володарство на землі, це стихійні переливи позаприродних, диявольських сил у житті грішників і безбожників, що зненавиділи Бога.

Спаюймо нашу природу з надприродою, поєднуймо наші природні спромоги з надприродними, узгіднюймо наші людські справи з Божими, закорінюймо всі наші дочасні речі в вічності, а на всі життєві питання глядімо не з самих земних, але і з понад-земних, надприродних площин. Тоді наше життя буде містерією праведности. І тоді, та й тільки тоді, цей жахливий процес злоби між людьми, цю містерію злоби, що під цю пору доконується і в нашій суспільності, припинимо і переборемо!

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА.

Католицька церква спокійно глядить у майбутнє. Вона не хвилюється, свідома своєї сили й непохитности. Бо вона побудована на скелі, на камені.

І вже тоді, коли ще ніодна франконська нога не переступила була ріку Рен, вона була велична і міцна. Вже тоді, коли ніодна англосаська нога не ступила була на британські острови, вона вже не тільки існувала, але була сильна й могутня. А тоді, коли в Антіохії та в інших містах близького Сходу процвітали останки гелєнської і гелєністичної культур, а в християнських святинях Мекки гомоніли співи богослужень, вона вже не тільки існувала, але й діяла та ширилася.

П Р А В Д А

"Хто не хоче почути ц і л у правду, хай до мене не приходить!"

/св. Тереса від Ісуса Дит./

Д-р Володимир Янів

МОЛИТОВНІ АКОРДИ.

/Філософічна лірика/

І де б ми не були і чого б ми собі не бажали, завжди щось рідне звучатиме в словах хвали, каяття, чи прохання. Бо завжди при молитві ввижатись буде наш край святий, убрана вишиваними рушниками ікона в знаній хатині, українська старовинна церковця. Тоді мимоволі слова наші віддаватимуть настрій далеких просторів. ... Бо там рано й ввечорі, з першим і останнім променем, при праці й при відпочинку, під своєю стріхою чи в дерев'яній церковці простягаються руки:

До Матері, вбраної в квіти,
- Із променем першим, крилатим,-
Молитвою схочуть горіти

Бажання у сумерку хати.
Там руки, поорані в труді,
До вогника будуть блукати,

Щоб тішились плодами люди
І град оминав нас і зливи,
Щоб усміх ішов з нами всюди

І золотом вкрилися ниви.

Ці безмежні ниви завжди ввижатись нам будуть в привидом рідної хати,- адже ж вони так дуже прикметні для нашої батьківщини, країни синього неба й золотої пшениці, країни трудящих плугаторів і повних посвяти сіячів родючого зерна. Скріплений ранньою молитвою тихий плугатор виходить на чорнозем, на безкрай степів і серед праці застигає на мить в мовчазному проханні:

О, дай нам насущного хліба,
І чорні, розкинені плугом,
Пухкими хай стануться скиби!

- Хай піт мій росою заслуги
Зливає сумні перелоги,
Мов предків священна напруга.

Їм плуг закреслив перемоги
І вкрив мозолями їх руки,
Як ниви й лани без знемоги

Для сина здобули і внука.

Бо рідний край завойовував не тільки воїн, не відважний лицар, не безбоязний дружинник, але й селянин-ратай, що послідовною працею збільшував волості. А син ані внук не смів бути гіршим від батька чи діда, - не смів бути ледачим лінтяєм без думки про завтра, негодящим трутнем.

На розкинені плугом скиби чорнозему кидає сіяч золото зерна. Його благородний труд дає йому розуміння тієї істини, що праця ушляхетнює й надає правдивий зміст життю людини. І він прекрасно розуміє те місце евангелії, в котрій кажеться, що Христос прокляв смокву,- фігове дерево -, за те, що воно не несло плоду.

Хай сіяні зерна пшениці
Не ляжуть на груду ні камінь,
Не вицідять засіву птиці,

Не вкриється лан бур'янами,
Не знидіє колос у тіні
Ні жар не горить над полями!

Стократно зійде нам насіння,
Бо смокву прокляв Ти без плоду,
Ледачі прокляв покоління,

Гнилі, порохняві колоди.

Денний труд виснажує до краю людину. Вона шукає тишини і скріплення. Але над працю й над утому виснажують нас важкі переживання, в які така багата наша доба, виснажують особисті, родинні чи національні трагедії, сумніви чи розчарування. І ось шукаємо розради і находимо силу. Так як колись на рідних землях, так і сьогодні в прибраній рушниками, дерев'яній церковці, що має нам наслідувати церкву в нашім селі, чи хоч би у скромній таборовій каплиці згинаємо в час сумерку коліна.

Тремким ореолом червоним
Цілує увечорі промінь
Зчорнілі убогі ікони.

А очі самотні у ньому
Обнови шукають і сили
По спеці, по труді, по втомі.

Замовкли слова, занімілі,
Без руху спинилися руки,
Аж біль, в глибині скам'янілий,

У промені згинув без згуку.

А як полонить настрій соборної молитви, то тоді зникає вже простір і час. Близькими стають давні століття, - дні глибокої віри, одчайдушного завзяття і непроминаємої слави. І ми вслухуємось в молитву оного княжого дружинника, хороброго воїна, який визнає своїм святим обов'язком боронити спадщини неуступчивих батьків, а враз із тим найбільших національних святощів.

Владико! Дозволь захистити
Ці скиби, добуті батьками,
Щоб нас не злословили діти,

Щоб святощів наших ні храму
Не сміли хулити навали
Ні глум не сміявся над нами!

- Дозволь, щоб хоробро стояли
Геройські, нездолані лави
І щоб за грудей наших валом

На жертві законітнула слава!

Поруч із воїном, - хоч і відділена простором, - ріками, лісами і горами - , звертає свої очі до небес і його дружина, його вірна жінка, що одночасно тремтить, щоб муж на полі слави не загинув, але одночасно теж боїться, щоб діти не вмирали в ганьбі, у в'язницях.

Христе! Заслони мені щитом
В кривавих боях мого мужа
І батька верни його дітям!

Щоб ворог - молюсь - не подужав ...
...Хай вернуться в славі, прийдуть
І мрій не зморозить нам стужа.

Не дай нам побачити стиду
На лицарів сміливих лицях
- Неволі пізнати обиду

Й вмирати в ганьбі,- у в'язницях!

Серед палкої молитви всіх вірних набирають містичної сили маєстатичні слова їх духовника,- пастиря, що молиться за те, що являється найбільш суттєвим в житті людини: за творчість, без якої нікчемною являється кожна людина, ким би вона по своїм походженню чи освіті була.

Молитися буду за стадо,
- За віру його і посвяту,
Щоб зла не було ані зради.

Талантів не дай закопати!
Не бачити плоду ніколи
За правду на прю не ставати.

Як житом пишається поле,
Так золотом труд лиш ясніє,
І жертви святим ореолом
Хай сходять незвершені мрії!

Натхнені словами свойого духовника горять любов'ю праці і бажанням проявитись в житті ремісники, чорноробочі і навіть забуті вуглекопи на дні свого понурого шахту. Під впливом цього горіння стається ремісник майстром, справжнім художником, що з-під його рук виходять архитвори, що століттями свідчитимуть про творчу снагу колишніх ювелірів, ковалів, слюсарів чи переплетників. Випещені виходили з-під рук переписувачів святі книги, розмальовані заставками і ініціялами, ті прикраси говорили до уяви читача з рівною майже силою, як і глибокий зміст писань. Бо і зі змісту і з мистецької форми вичитати було можна глибину любови й захоплення, що поривало, що приневолювало перейматися ідеями і вірити.

Об'явлень святі таємниці
Замкну в переплеті з сап'яну,
То ж зручними пальці зроби ці!

Любов мою, золотом ткану,
Вплету в орнамент ініціялів,
Аж словом горючим стануть,

Що скрите на дні десь кричало,
Що славою мусить Твоєю,
- Старинним наказом скрижалів,

Лунати повік над землею.

За заборолом щитів, за валом лицарських грудей,- під проводом своїх духовних пастирів і світських авторитетів, спокійно може працювати робітник.

В роботі вже ствердли долоні
І міцно тримаю мій молот,
Що зраня до вечора дзвонять.

О, рук не зложити вже кволо
Й Твої не ждати нам кари,
Що злидні заглянуть чи голод.

Лініві лякаються марев
І гніву і зла й безробіття,
А ми горимо всі в пожарі,

Бо руки навчив Ти робити.

А навіть рудокоп на дні вугляних шахтів може розважитись по праці у копалььняній каплиці, де постаті святих вирізьблені з вугілля.

Снагу висисають полапи
Зневіри і сну раменами.
Тут в мороці коні посліпли

В безоднях понурої ями,-
Тут наше життя посіріло
В оковах тупої бестями,

То дзвоном нам серце забилось
До різьблених постатей чорних,
Що променів кидають стріли,

І святість їх душу огорне.

/Продовження буде/

Блакитні перстені.

Нощу вибух у собі!..

Розсадкує мене досада на обстави життя...

Розпирає мене жадоба праведної помсти на ворогах мого Ясного Пана...

Бунтується в мені гнів на вбивників тих вартостей, без яких ніякий лад, ні порядок в житті - неможливий.

Ворохобиться в моїй душі снага, що не може воплотитися в чин, не може втілитися в ніяке коване, суспільне діло.

Випинає мене застояний змаг, що зашпатився, наче кінь на припоні.

Напинає моє серце біль, що засумтився, наче голуб по втраті голубки.

Розшибає мене внутрішній неспокій, що вулькано загримів у найтайніших глибинах моєї істоти.

Розприскує мене страдальний огонь мойого духа, що нераз скимлів би, наче собака, та ричав би, мов ранений звір...

Нощу вибух у собі!

І наче жінка, що крайком завиває своє бремення лоно, висотую з Тебе, Ясна Пані, блакитний омофор і тісно замотую себе в його м'які овиви. І вичуваю, що ці овиви це блакитні перстені, які тримають мене цілим і нерозсипаним...

А то - розтряс би мене мій біль, розсадила би мене моя невпокійна снага!...

В.Лімниченко

Той, що залишає...

... І крик і плач і ревний завід
І, наче чорна ніч, журба:
- Евакуація!..
Хто думав.
Що на село паде гора?!
Лишай живе, лишай померле,
Лишай куповане за кров,
Лишай своє розбите серце
І йди!..
Та з чим?
- Із костуром!

Ти йди!
- Куди?
- У світ за очі!
А діти? Жони? А діди?
- Роби собі, що тільки хочеш,
- Лиш не барися!
- Йди вже, йди!
Віконечка в хатині блисли
/Мов очі сльозами зайшли/
Тоді, як діти з клуночками
Заплакані з порога йшли...

І піч, що оббивала боки
Дідам трьох довгих поколінь
Та двигала на собі старість,
А не зів'ялу й кволу лінь,-
Ця рідна піч сьогодні трісла
Й роззявила, мов рот, шпару,
Бо, наче молоду, із неї
Взяли бабусю в світ стару.

А жінка верла сіна в ясла
І за драбини і до ніг
Корові, що, мов зоря ясна,
Ходила краєчком доріг
На пасовища й на стерні...
І до корівки прилягла
Та й заридала... А тварина
Ричала, мукала й ревла...

Господар напоїв коната
І в клуні наче би застиг:
- Така недоля це щось гірше
Від найлютіших в світі лих!-
І в'яло зсунувся на землю
Та й гірко голову потряс.
Він очевидячки ламався,
І щулився, і ник, і гас...

І все лишили...
А забрали
Лиш те, що в возі та в клунках.
І плакали маленькі діти
Та немовлята в пеленках.
І плакали статечні ґазди
Та гомонів одчай жінок.
/Прощали птахи свої гнізда,
Що зеленіли, мов вінок!.../

І обіймалися одвірки
Із господарями й дітьми,-
І цілувалися тварини
З сумними, скорбними людьми,-
Хилилися нові ворота
Ґазді й ґаздині аж до ніг.
Стелилася під ними терном
Скиталь мандрованих доріг...

Мовчали дзвони на дзвіниці,
А смуток плив з церковних бань...
І розливалася в болото
Кривавиця важких надбань,
Купованих ціною поту
І крови й труду й болю й сліз...
/-Ішов наш нарід на Голготу
І хрест на собі гірко ніс!...-/

Лишав господар свою ниву:
А в серці - гостроти бритов!...
І вже не знати, чи заплакав,
Чи засміявся, чи зридав,
Бо щось йому з горлянки бризло
Таке, як зойк, чи може, рик,
Аж коні, наче вриті, стали
На цей його зловіщий крик.

А потім стало тихо, тихо
Мов на літургії в церквах
Та він не міг, не мав відваги
Поглянути в далекий шлях,-
І цілував на власній ниві
Чорненьку грудочку землі,
Яка була його та й Бога!...
/...А вітер скорбно шевелів.../

Блистіло небо, наче баня,
Світило сонце, мов ліхтар,
Земля була, неначе церков,
Лиш цей його загін - цвинтар!...
Цвинтар на всю його надію:
Без нього згине вся сім'я!
Цвинтар, що в ньому залишає
Себе, свій вік, своє ім'я!

Й защугали в повітрі птахи,
Закрякали сумні галки,-
Й мов снилися ґазді розгони,
Плуги і скиби і валки,
Мов снилася ґазді пшениця
І золото з її снопів...
... Та де були пренсні копи,
Побачив два ряди гробів!...

Блистіло небо, наче баня,
Світило сонце, мов ліхтар,
А вся земля була, мов церков,
Його ж душа була - вівтар!
На цьому вівтарі горіла
Всепальна жертва перемін!
... А він був той, що загибає,
Йому лишилося - амінь!-

- . -

„НЕМА В НЬОМУ ЦІЛИНИ"

/Іс. 1.6./

Добре бути вояком.
Варто бути мужиком.

Понад міру гідно бути священиком.

Усякий стан потрібен збірноті людей, а найпотрібніші ті верстви громадян, що бережуть душу і землю народу.

Але...

Але нема нічого гіршого, як бути вояком зі сказою і плямою лицарської чести на душі.

Нема несимпатичнішої появи, як мужик, що прибився до землі припадково і не має в собі ніякого пієтизму до святих традицій мужицького стану.

Годі знайти страшніший приклад духової руїни від заламаного служителя престолу, що втратив пошану не тільки перед людьми, але й перед самим собою, а назву благовістителя двигає за собою на проповідницю, наче млинський камінь...

Ці люди - поколені!

Вони не мають у собі - цілини!

Це носії вічного викиду сумління в своїй душі. Вони переста ли бути цілими й одностайними істотами, а обернулися в клапоті клаптів життя...

ВІСТКА ЗПОЗА ГРОБУ.

Св. Іван Боско в часі свого перебування в духовній семінарії в Хієрі приятелював з дуже побожним товаришем своїх гімназійних студій, що називався Комоллько. Вони м.ін. обіцяли один одному, що хто з них перший умре, прийде повідомити другого про те, що з ним станеться по смерті.

Дня 2.квітня 1839 р. Комоллько помер. По його похороні, вночі з 4.на 5. квітня 1839 р., Дон Боско, як звичайно, спав з іншими богословцями в великій семінарійній спальні. Опівночі на коридорі зчинився страшенний гук, що подобав на оголомшливі стукоти залізниці. Цей гук приближувався до відпочивальні, а згодом двері до неї самі собою розімкнулися і блимнуло світло. По хвилині гук притих, а всі питомці почули виразний голос Комолля:

- Боско, Боско! Я - спасенний!

По цих словах роздався такий переразливий гриміт, що здавалося неначе би ввесь дім западався у пропасть. А відтак - все затихло. Питомці втікали куди котрий. Сам Дон Боско захворів від цього дивного припадку й одною ногою був уже в гробі. Щойно по літах позбувся наслідків цієї незвичайної події.-

- - - - -

Гартуйте власну волю суворістю супроти себе, вміркованістю,повздержливістю і пильністю в праці!Та все те доконаєте лиш із поміччю ласки з висот.

Для того візьміть зброю Божу, щоби ви могли устоятися в лютий день!

/Ефес. 6,13/.

ДЕ РЯТУНОК?

"Якщо люди не перестануть ображати Бога, то по світі поширяться великі блудні науки, вибухнуть війни і переслідування Церкви, добрі будуть терпіти муки, й много витерпить св.Отець, а многі народи будуть знищені. Однак вкінці непорочне моє Серце затріюмфує і настане для людей час мира."

Ці слова сказала Пречиста Діва підчас появи у Фатімі. Про ці появи знає цілий світ. Вони відбувалися в 1917 р. в Португалії. Шаліла тоді страшна війна. Пречиста Діва у своєму милосерді явилася малим пастушкам і через них кликала світ до покути. А як джерело рятунку подала почитання свойого Непорочного Серця і домагалася, щоб всі народи, цілий світ посвятився Її Непорочному Серцю, перестав ображати Бога, а тоді настануть кращі часи.

Але світ не поправився і за кару прийшла друга страшна війна. Серед цієї війни в дні 31 жовтня 1942 р. св.Отець Пій XII посвятив кат.Церкву і цілий світ Неп.Серцю Преч.Діви. За заохотою св.Отця відбуваються по різних краях посвячення Неп.Серцю Марії. У цьому бачить св.Отець рятунок для світу.

Що так воно є, це відчула Португалія, яка ще довго перед 1939 посвятилася Неп.Серцю Марії. Війна не лише не діткнула Португалії, але нині вона це правдива католицька держава.

Цю потребу і значення посвяти Непор.Серцю Марії зрозуміли добре перемиські владики в цьому році в найтяжчій хвилині нашої Церкви. Преосв.Йосафат зарядив на празник Сострадання ПДМ посвяту цілої дієцезії і поодиноких парохій Непорочному Серцю Марії. Але не судилося йому цього доконати, бо два дні перед цим вивезено його, а у празник Сострадання й капітулу. Одначе посвята таки відбулася у 2 парохіях: в одній на захід від Сяну, а в другій на схід від Сяну. Це символ, що Неп.Серце Марії взяло під опіку нашу переслідувану Церкву по обох боках Сяну. /Обі парохії до тепер непереселені/.

Чого не довелося сповнити в краю, це ми повинні вчинити тут на еміґрації. Непор.Серце Марії у своїх об'явленнях в Португалії заповідало глибокий зворот до релігії на Сході. В молитві посвяти Непор. Серцю Марії, уложеній св.Отцем, є виразне прохання про мир для народів, що плекають особливішу набожність до Марії, що в їхніх домах досі Її образ був уміщений на почесному місці, а сьогодні укритий і схований на кращі дні."

В чому лежить та посвята? Посвячуються цілі народи, дієцезії, парохії, поодинокі родини і особи. Відмовляється спеціяльну молитву посвяти Неп.Серцю Марії. Але суть посвяти лежить у глибокому почитанні Неп.Серця Марії. Як? Не ображати Бога, покутувати за гріхи, молитися за грішників, у перші суботи місяця жертвувати св.Причастя в цілі винагородження зневаг Непор.Серцю Марії. Багато молитися на вервиці, бо так просила сама Преч.Діва. /Багато наших хлопців у краю моляться тепер на вервиці/.

А за це все обіцяла Вона рятунок..."Однак вкінці моє Непор.Серце затріюмфує і для людей настане час мира". Ми всі потребуємо рятунку. Потребує наша переслідувана Церква, наш страдальний народ, а й ми тут на еміґрації. Цим рятунком є щиро люблячe нас Непор.Серце Марії. Сам Христос бажає, щоб Серце Його Матері було почитане.

Ідуть великі Марійські свята в нашій церкві: Успення, Різдво, Покрова. Сповнім бажання Преч.Діви і посвятім себе тут на еміґрації Неп.Серцю Марії. Зацікавмося глибше цією справою і посвятімо себе, свої родини, установи, парохії під найпевнішу опіку, якою є Непор. Серце Марії. /Польська еміґрація вчинила це вже 7.липня ц.р./. А тоді сповниться це, що співаємо, що "ще не чувано ніколи, щоб Вона не помогла". Бо коли Преч.Діва побачить, що ми так горнемося до Неї і Її Непорочному Серцю посвячуємося, тоді Вона вирятує нас і зішле нам час мира.

МОЛИТВА

ПОСВЯТИ НЕПОРОЧНОМУ СЕРЦЮ МАРІЇ.

/Уложена Святішим Отцем Папою Пієм XII в 1942 році. Її переклад на українську мову затверджений гр.-кат. Єпископським Ординаріятом в Перемишлі дня 7.квітня 1946 р. Ч.36 /Орд./.

Царице наша, Пречиста Діво Маріє! Неустанна Номоче вірних, Прибіжище людського роду й Побідо у всіх боротьбах у поширенні Царства Христового на землі! - Оце покірно упадаємо перед Твоїм престолом у переконанні, що виблагаємо милосердя, одержимо ласки та потрібну поміч і оборону в теперішніх нещастях не задля наших заслуг - бо на них не числимо - але задля безмірної доброти Твойого Материнського Серця. Тобі, Твойому Непор.Серцю жертвуємося й посвячуємося в цій трагічній дії всесвіту не тільки в злуці зо св.Церквою, містичним Тілом Твойого Сина Ісуса, що терпить і проливає кров у багатьох своїх членах і зносить стільки переслідувань, але також з цілим світом роздертим незгодою, кормленим вогнем ненависти, жертвою власних проступків.

Поглянь Материнським повним співчуття оком на всі матеріяльні й моральні спустошення, на ввесь цей безмір терпінь і болю батьків, матерей, супругів, братів і невинних дітей - на всі ці жертви, скошені у розцвіті життя.

Поглянь на всі ці в страшній різні пошарпані тіла, на стільки сердець терплячих і конаючих, на стільки душ наражених на небезпеку вічної погибелі.

О, Мати Милосердя! виблагай нам у Бога мира, а головно цих ласк, що приготовляють, з'єднюють і удержують неустанно мир оснований на правді, справедливості й Божій любові. Усунь брязкіт оружжя, дай мир душам, щоб в ладі й спокою поширювалося Царство Боже.

Візьми під свій св.Покров і тих всіх, що остають ще в тіні смерти, зішли їм мир і зділай, щоб і для них зійшло Сонце Правди,щоб і вони могли разом з нами повторяти Єдиному Спасителеві світу: " Слава на висотах Богові і на землі мир поміж людьми доброї волі". /Лк.2.14/.

Дай мир народам, відірваним через блуди й незгоду, а головно тим, що плекають до Тебе особливішу набожність, що в їхніх домах досі Твій образ був уміщений на почесному місці, а сьогодні може укритий і захований на кращі дні. Приведи їх до одного Христового Стада, що його пастирем є Св.Отець Папа римський.

Виєднай мир і волю св.кат.Церкві - стримай страшний залив нового поганства, запали в серцях вірних замилування до невинности, до практикування християнського життя і апостольської ревности, щоб народи, що служать Богові, зростали в силу, а разом з цим щоб збільшались їхні заслуги. Вкінці, як св.кат.Церква і ввесь людський рід є посвячений Серцю Твойого Сина Ісуса, щоб це Серце, в якому покладають всю надію, було для них завдатком побіди і спасення, - так і ми посвячуємося на завсіди Тобі й Твойому Непорочному Серцю, Ненько наша й Царице світу, щоб любов Твоя й Твій Покров приспішили побіду Царства Божого, щоб всі народи поєднані з собою і з Богом прославляли Тебе Приснoблаженну й Пренепорочну й разом з Тобою співали від одного кінця землі до другого гимн слави, любови й вдячности Христовому Серцю, що в Ньому тільки можуть знайти Правду, Життя і Мир! Амінь.

СТРАЖДАННЯ.

"Що вчинив Ісус, щоб відірвати наше серце від невпорядкованого прив'язання до сотворених речей? Ах! Він ударив нас дуже тяжко, але це - удар любови!..

"Бог є дивний, але передусім гідний любови!.."

/св.Тереса від Ісуса Дит./

НОВИНКИ.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ Папа Пій XII прийняв на приватній авдієнції більшу групу американських сенаторів і членів конгресу, що при повороті з Філіпін забажали відвідати Европу та простудіювати найпекучіші проблеми її сьогоднішньої дійсности. Папа прохав їх повезти з собою до Сполучених Держав Америки не тільки спомини, але й окреслені пляни та пропозиції порятунку для европейських народів. - Святіший Отець уділив теж авдієнцію генеральному директорові УНРРА, Ля Ґвардія. Вся їх розмова була присвячена питанням допомоги для европейських країв.

АНГЛІЙСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА в останніх роках не тільки закріпилася, але й розрослася. В самім 1944 році було в Англії 8722 навернень до католицизму. Між конвертитами був теж відомий фельдмаршал Александер. Католицькі церковні круги в Англії окрему вагу присвячують господарським і соціяльним питанням в рідній країні та стараються заінтересувати ними молоде покоління духовників та кандидатів до духовного стану. - Католикам у Англії багато добра принесла установа зв. "Campion House", заснована одним єзуїтом по першій світовій війні. Ця установа міститься в прегарному будинку серед парку, недалеко Лондону. Вона гуртує в собі тих людей, що вже в дозрілому віці вичули в собі тягу до монашого чи священичого життя. З-поміж них виходить багато глибоко відданих Божій справі священиків, монахів і світських апостолів. - Кардинал Ґріффін, вестмінстерський архіепископ, в одному зі своїх останніх прилюдних виступів м.ін. сказав таке: "Гадаю, що ніколи не була такою очевидною, як нині, правда про те, що фізика без впливів християнської філософії веде до знищення людства".

В ЮГОСЛАВІЇ католиків дальше переслідують. Цим разом на чергу прийшли монахині, що їм м.ін. приписують морди комуністів по лічницях. Цим пекельним, а наскрізь неправдивим, підозрінням безбожники оправдують свої присуди смерти на безборонних черниць. В останніх тижнях югослав'янські уряди вигнали з Югославії 75 монахинь, а 271 усунули з різних прилюдних інституцій.

В АЛЬБАНІЇ терор теж не вгаває. "Observatore Romano" доносить, що в останніх тижнях альбанські т.зв. "народні трибунали" засудили багато священиків на смерть. В деяких церквах примістилися комуністичні бюра.

НІМЕЦЬКА католицька преса постійно розростається. Попит на біблії, катехизми й молитовники між німцями - великий. Американська окупаційна влада зазначує, що в їх зоні між старшим поколінням німців можна завважити міцний релігійний рух.

ШВАЙЦАРСЬКА католицька молодь влаштувала велике релігійне паломництво до славної базиліки в Айнзідельн в доказ подяки Богові за мир у Швайцарії, що тривав продовж другої світової війни.

ЯПОНСЬКІ комуністи починають рухатися. Їх провідник, Сандо Нозака, сказав м.ін. ось що: - "Ми, комуністи - матеріялісти. Змагаємо до докорінної заглади релігії. Релігія існує тільки тому, що між суспільними, господарськими і політичними явищами існують ще деякі нерозв'язані суперечності. З усуненням тих суперечностей релігія зникне".

ХРИСТИЯНСЬКІ робітничі організації в західній Европі міцніщають. Французька конференція християнських робітників, що перед війною мала 140.000 членів, під цей час нараховує один мільйон членів. Голяндські християнські робітничі організації гуртують у собі около 400.000 членів, а бельгійські пів мільона.

- -

ПЕРЕМИСЬКОГО Владику Преосв. еп. Йосафата Коциловського в дні 26.6. 1946 р. польські відділи т.зв. уряду безпеки побили, зневажили, а потім насилу вивезли на схід. В два дні опісля туди ж саме вивезли Преосв. еп. Григорія Лакоту, о. прал. Решетила, о. кан. Грицеляка, о. рект. Кузика та ще одного старенького священика. Хворого о. мітр. Пинила залишили на коридорі. Бібліотеку та всі приміщення єписк. палати й капітули міські шумовини в варварський спосіб понищили. А по трьох днях єпископську палату і катедральну церкву перебрали польські оо. кармеліти. В Перемишлі остали ще дві гр.-кат. церкви /оо. Василіян і на Оболоні/, та два священики при тих церквах, два на приватних мешканнях а три у в'язниці. В околиці Перемишля є ще два гр.-кат. священики, в Сяніччині - один, в Горличчині - два або три, а в околиці Шляхтовеї теж два. Також у Кракові є ще гр.-кат. духовники. З української інтелігенції нема вже майже нікого. З українського населення самі останки.

В ПРЯШЕВІ почала виходити "Карпатська Звезда", орган "прогресивной молодежи Пряшевщини", печатаний тільки московською мовою. Зі змісту перших чисел цього органу видно, що на гр.-кат. Церкву в Словаччині комуністи почали новий і хитрий наступ. Ціллю їх перших пропаґандивних обстрілів стали ті школи і виховні установи молоді, що кермовані духовними та релігійними людьми. І вже на перших порах своєї праці добилися усунення цих людей з провідних становищ у шкільництві. По змісті треба сподіватися дальших нагінок на гр.-кат. Церкву та на все, що зв'язане з її працею та з розвитком.

- - - - - -

Адміністрація часопису подає до відома, що "Христос наша сила" виходить щотижня та в найближчому часі друкуватиметься в друкарні. А водночас просає присилати на нову адресу довги за попередні числа і замовлення на тижневі випуски часопису.

- - - - -

Редакція часопису запрошує до співпраці нових співробітників та дописувачів!

- - -

Підтримка католицької преси це обов'язок людей доброї волі, що їм лежить на серці справа поширення Божого царства в нашім народі!

- - - - - -

Оправдувати себе браком грошевих засобів при купні одного числа часопису це в наших умовинах найзвичайнісінька байдужість у відношенні до одного з релігійних обов'язків.

- - - - -

Подається до відома, що український католицький душпастир для студентів високих шкіл у Мюнхені в кожну неділю і кожне укр.-кат. свято служить Службу Божу і проповідує Боже слово в римо-кат. церкві на Рамерсдорфі о год. 11. В будні Служба Божа в тім самім храмі о год. 7,10. Доїзд трамваєм ч.4. /останній перестанок/.

Адреса редакції й адміністрації: München VIII, Ayingerstr. 19/I.

ХРИСТОС НАША СИЛА

ДОДАТОК ДО УРЯДОВОГО ВІСТНИКА АПОСТОЛЬСЬКОЇ ВІЗИТАТУРИ
Й АДМІНІСТРАТУРИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В НІМЕЧЧИНІ

Ч.1. Квітень 1946.

Христос воскрес! Христос воскрес!
Радість з неба ся являє,
Пасхп красна днесь витає;
Радуйтеся щиро нині,
Бог дав щастя всій родині,
Бог дав радість нам з небес:
Христос воскрес! Христос воскрес!

Христос воскрес! Христос воскрес!
Земленька зі сну збудилась,
В трави,квіти замаїлась,
Звір і птичка веселиться,
Миром Божий світ краситься,
Люди! Мир дав Бог з небес:
Христос воскрес! Христос воскрес!

Христос воскрес! Христос воскрес!
Радуйтеся,Божі люди,
Най між нами гнів не буде,
Най цвите любов все Божа,
Чиста,мила,як цвіт рожа.
Бо любов прийшла з небес:
Христос воскрес, Христос воскрес!

Олександер Кониський

НЕ ПРИЗИВАЙТЕ ВСУЄ БОГА!

Не призивайте всує Бога,
Не призивайте ви Христа,
Не оскверняйте ви святого
Животворящого хреста!

Христос учив народ любити
І за народ Христос страждав;
А ви грабуєте освіту
І те,що Бог народу дав.

Христос носив вінець терновий,
Святую кров свою пролив,
Своєю смертію святою
Народ з неволі відкупив.

А ви - народ рабом зробили,
Братів за гроші продали,
Народ у тернях ви водили
І піт,і кров його пили.

Не християни ви - а Юди!
Цілуєте ви хрест святий,
А хрест народові на груди
Що дня кладете ви тяжкий.

Ви гірше Юди! Той вдавився -
Ви тими грішми живете,
Що менший брат для вас трудився,
І брату жить не даєте!

Христос Воскрес!

З святом Христового Воскресення починаємо видавати часопис "Христос наша сила", щоб прийти Вам, Шановні й Любі Читачі, з словами розради й потіхи! А й сама назва нашого часопису напевно наведе неодин гарний спомин на думку. Кожного місяця застукає до Ваших дверей, наче той місіонар часопис "Христос наша сила" і навіть серед журби й смутку вкаже Вам, Шановні Читачі, де шукати нам сили. Стоїмо під прапором Христа, як часопис чисто релігійний, і як такий хочемо стояти на сторожі нашої прадідної св. католицької віри. Напевно полюбите його й ждати будете його приходу нетерпеливо. Це буде для нас найбільшою заплатою і заохотою в редагуванні отсього популярного місячника.

З празником Христового Воскресення щасти Вам Боже всім добром! І щастя і кращої долі бажає Вам

Редакція

о.Б.В.

Воскресення

"Сей день, що сотворив його Господь, радуймося в нім і веселімся"./Псалом 117, стих 24/

1. РАДІСТЬ ВОСКРЕСШОГО СПАСИТЕЛЯ.

" Воскрес - нема його тут"/Марко XУI,6/. Ці слова сказав ангел до побожних невіст, що досвіта прийшли до гробу. Яка ж радість наповнила їхні засумовані серця! Яка радість наповняє ще сьогодні серця вірних, коли ці слова гомонять у церкві і коли вірні повторяють їх, здоровлячи одні одних: "Христос воскрес"! - "Воістину воскрес!" Наш найліпший Цар та Отець, якого страждання переймали нас глибоким сумом, вернувся до життя і вже не вмре ніколи. Він, переможець смерти та всіх своїх ворогів, радіє тепер у своїй прославленій людській природі невисказаним блаженством. Небесний Отець передав Йому всю владу на небі, на землі і в підземеллях. І ми з ним радіймо! Нехай у сьогоднішнім дні наповнить радість наші серця! До цього кличе нас Церква своїм прикладом. Вона заступила жалібні ризи ясними, світлими та співає раз-у-раз радісну пісню: "Христос воскрес"!

Використаймо цю нагоду, щоб і наше серце наповнити правдивою радістю! Бо поки ця радість царюватиме в нашому серці, все нам видаватись буде легким. Праця, хрести та упокорення будуть для нас розкішю. Не будемо йти, але бігти дорогою совершенства, " бо веселого давця любить Бог".

2. РАДІСТЬ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ.

Годі сумніватися в те, що Ісус найперше обявився Пречистій Діві. Та хто зрозуміє радість материнського серця, коли вона побачила свого улюбленого Сина знову живим, осяяним славою, прославленим, Того, що Його обезобразило бичування та розпяття, Того, що її була забрала смерть

Терпіння та радість матері є також терпінням та радістю дітей. А Марія - це Мати наша. Тож радіймо її радістю! І ця наша радість не сміє бути радістю одного дня. Нехай вона ніколи не згасає в наших серцях, але нехай буде завжди в нас діяльна!

3. НАША РАДІСТЬ .

Скільки потіхи містить у собі думка: воскресення Ісуса Христа є запорукою та образом нашого власного воскресення! Одначе ця думка не є тільки якимсь побожним віруванням, але є непомильною правдою нашої св. віри. Ми знаємо, каже св. Павло /II.Кор.ІУ,14 /, що той,хто воскресив Господа Ісуса, і нас з Йсусом воскресить." Коли ми з ним умерли, то з ним і житимемо, коли терпимо, з ним і царюватимемо"/II.Тим.II,11-12./."Наше життя в небі,звідки і Спасителя ожидаємо.Господа нашого Ісуса Христа, що переобразить тіло нашого пониження, щоб було подібне до тіла Його світлости"/До Филипіян 20-21/. При таких думках смерть перестає бути смертю. Вона тратить свою гіркість.

Хай ця думка не сходить нам з памяти та заступає смуткові вхід до нашої душі!У всяких супротивностях і терпіннях кажім собі:"Я вірю у воскресення мертвих і в життя вічне!"Я вірю, що тим більше буду радіти з Ісусом, чим більше буду для нього терпіти й трудитися!

ІВАН ФРАНКО.

Великдень

Великдень! Боже мій великий!
Ще як світ світом не було
Для нас Великодня такого !
Від досвіта шум, гамір, крики,
Мов муравлисько все село
Людьми кишить. Всі до одного
До церкви пруть. Як перший раз
"Христос воскресе" заспівали,
Та мовби діти заридали,
Аж плач той церквою потряс...
Так бачилось, що вік ми ждали,
Що він воскрес - посеред нас.
І якось так зробилось нам
І в душах легко, ясно, тихо,
Що бачилось, готов був всякий
Цілій землі і небесам
Кричать, співать: Минуло лихо!
Найзліші вороги прощались,
Всі обіймались, цілувались,
А дзвони дзвонять, не стають!
А молодь бігає мов пяна,
Кричить що сили в кожний кут:
"Нема вже панщини ні пана!
Ми вольні, вольні, вольні всі!"
Ба й дітвора, що в старших баче,
Й собі вигукує, неначе
Перепелята по вівсі.
А як скінчилась Божа хвала,
На цвинтар вийшов весь народ,
І як було нас тільки сот,
Відразу ниць на землю впала
Ціла громада й заспівала
Той величний, хвалебний гимн:
"Тебе, о Господи, хвалим!"
Мов грім зарокотіли зраня
Слова високі, звуки втішні, -
Але кінець святої пісні
Покрили голосні ридання!
Дарма б і силуватись, діти,
Щоб розказать хоч щось - нещось,
Що в той день славний довелось
Мені на власні очі вздріти.
Народ мов безумів з утіх:
Старі скакали мов хлопята...
Той пару коників своїх
Цілує кожного мов брата
Та приговорює, пестить,
А там гуртом сільські дівчата
Всі киндячки з голов здіймають
І бють поклони і складають
Перед іконою; кричить
Усякий на витання друга:
"Христос воскрес, і панщину
Прогнав!" А там старий дідуга,
В селі найстарший чоловік,
На давню ледви замітну
Могилку аж грудьми приник
І обіймає дернину
Й кричить що сили:"Тату, тату!
Ми вольні! Тату, озовись!
Та ж ти цілих сто літ ту кляту
Неволю двигав, і вмирати
Не хтів, а волі ждав! Дивись,
Ми вольні! Бідний, ти дождати
Не міг, - аж нам той промінь блис!
Вже моїх внуків пан в палату
Так як мене не забере!
Возьміть мене до себе,тату!
Ваш син свобідним вже умре!"...

о.П.К.

ХРИСТОВЕ ВОСКРЕСЕННЯ Є ОБРАЗОМ НАШОГО ДУХОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС, це значить встав із гробу та перейшов до нового совершеннішого життя, свобідного від усякої недолі. Так і ми у великоднім часі повинні встати з гробу наших гріхів, налогів та недбайливостей і почати нове життя, життя совершеніше, свобідне від тих гріхів та недостач, що їх ми старалися викоріниити у великопостнім покуті, щоб,"як Христос встав із мертвих, ... так і ми ходили в обновленні життя".

Розслідіть дбайливо стан вашої совісти, щоб відкрити гріхи та помилки, які може в більшій або меншій мірі стали вашими налогами. Опісля обдумайте засоби, що їх повинні б ужити, щоб тих пороків позбутися і почати нове життя, свобідне від остиглости, того головного кореня всіх гріхів.

ВОІСТИНУ ВОСКРЕС! Значить: правдиво воскрес, не як якесь явище, але в тім самім тілі, в якім був розпятий на хресті, також не на якийсь час лишень, як Лазар, який, вернувшись до життя, мусів по кількох роках знову вмерти, але Господь воскрес, щоб вже не вмирати ніколи. "Ми знаємо", каже Апостол |Рим.VI,9|,"що Христос, вставши з мертвих, уже більш не вмирає: смерть над ним не має вже власти".

Таке повинно також бути наше духовне воскресення. Має бути п р а в д и в е, себто ми повинні дійсно перейти з життя остиглого до життя ревного, що єдино відповідає нашому званню. Має бути ще й постійне, себто таке, щоб ми за ласкою Божою не верталися до наших давніх гріхів та давнішої остиглости, яка могла б з часом довести нашу душу до загибелі.

- Ісус Христос <u>видимо</u> воскрес, себто Ісус доказав ділами, що воскрес правдиво в тім самім тілі, що було розпяте на хресті та зложене до гробу. В часі свого сорокденного побуту на землі Він часто зявлявся ще своїм апостолам та ученикам, показував їм рани з цвяхів на руках, ногах та в боці і позволив їм себе дотикатись.

Це третя прикмета, що її має мати наше духовне воскресення. Має бути <u>явне</u> і то не лишень для Божих очей, але також для людських очей, значить: для наших ближніх та для всіх, з ким живемо в яких небудь звязках. Всі вони повинні завважити зміну в нашому поведенні, щоб могли збудуватися і зрадіти, що вже не підпадаємо блудам та гріхам, що були для них прикрі і їх гіршили..

Отже радіймо з світлого Христового Воскресення. Це він "лев з покоління Юди" |Обявлення V,5| боровся й переміг на радість неба і землі. А як доказ щирої радости з Христової перемоги над смертю і злом постановім вести нове життя, життя ревне табогате в добрі діла!

<u>ТАРАС ШЕВЧЕНКО.</u>

НА ВЕЛИКДЕНЬ .

На Великдень, на соломі
Проти сонця, діти
Грались собі крашанками
Тай стали хвалитись
Обновами. Тому к святкам
З лиштвою пошили
Сорочечку, а тій стьожку,
Тій стрічку купили,
Кому шапочку смушеву,
Чобітки шкапові,
Кому свитку... Одна тільки
Сидить без обнови
Сиріточка, рученята
Сховавши в рукава.
"Мені мати купувала ..."
"Мені батько справив..."
"А мені хрещена мати
Лиштву вишивала".
- "А я в попа обідала!"-
Сирітка сказала ....

Читачкам і Читачам місячника
"ХРИСТОС НАША СИЛА"
передаю цією дорогою сердечні бажання
Веселих і Щасливих Свят
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
+ Николай Вояковський

о. АТАНАЗІЙ.

СТЕРЕЖІТЬСЯ ЗЛИХ ТОВАРИШІВ !

"Сину мій, як безбожні люди вабитимуть тебе до себе, не дайся заманити, не ходи з ними однією дорогою, зверни свою ходу з їхньої стежки бо ноги їх бігцем прямують до зла". |Припов.Соломона І.10.

Велика небезпека загрожує вам від злих товаришів. Тому треба їх стерегтися наче якої зарази, якщо хочете зберегти свою душу від гріха. Бо ніщо так скоро і так легко не всилі відвернути вас від Бога і зіпхнути на дорогу беззаконія, як товаришування зі злими."Не обманюйте себе", упоминає св. Апостол Павло,"зле товариство псує добрі обичаї", |І.Кор.XV,33|."Той, що смоли дотикається, засмалюється" - читаємо в книзі Премудрости Ісуса сина Сираха; "а хто з гордим пристає, той і сам подібним до нього стає"|І.XIII,1|,"бо хто залюбки вдається в небезпеку,той знайде в ній свою погибіль"|І.с.С.III,26|.

Відомо із щоденного досвіду, що добре псується дуже легко від злого. Від одного хорого можуть заразитися тисячі, а тисячі здорових своїм здоровям не всилі вилікувати ні одного хорого. Від одного гнилого яблука зігниє легенько й повний міх яблук, а одного гнилого й цілі сади здорових яблук уже не направлять. Легше валити, як ставити; легше зіпсувати, як направити. І так воно діється з усім на світі,так є і з людськими обичаями. Легше стратити невинність і чесноту, як наново її позискати, бо - як сказано у св. Письмі - "думки людського серця лукаві з молодости його"|Битія VIII,21|.

Ба й ви самі це добре знаєте, як ваше серце липне до всього, що вдоволяє ваші грішні пристрасті, та що треба аж якогось примусу, якоїсь боротьби і присилування, щоб не піти за похіттю, а за голосом здорового розуму. Та ж буває, що й між добрими не легко запанувати над собою, а що ж казати, як стоваришуєтеся зі злими? Без особливої Божої ласки остерегтись вам гріха - майже неможливо. Правда, Господь Бог не відмовляє нікому тої особливої ласки, хто з якоїсь причини мусить зі злими приставати, але при тім не занедбує просити в Господа Бога тієї ласки. Але якщо ви самі наражувались би легкодушно на небезпеку і залюбки приставали б з такими, що й самі живуть грішно і вас немов би завзялись загнати в гріхи, то знайте, що ніяк вам надіятися тої особливої ласки.

Коли ви пристаєте зі злими, то якжеж це розуміти інакше, як не легковаження собі Господа Бога? Хіба ж не легковажать собі свого батька такі діти, що не слухають батькової заборони і пристають з такими, що змовляються на батькову честь та його життя? А чи не поступаєте і ви подібно, коли самохіть, без ніякої потреби, без ніякого обовязку,

йдучи тільки за своїми злими похотями, товаришуйте зі злими людьми,що живуть у гріхах? А ми ж знаємо в цьому випадку виразну Божу волю, бо читаємо в Книзі Премудрости Соломона I,10-13 ось які слова:"Сину мій, як люди безбожні вабитимуть тебе до себе, не дайся їм заманити, не ходи з ними однією дорогою, зверни свою ходу з їх стежки, бо ноги їх бігцем прямують до гріха". А св. Апостол Павло каже знову таке: Не заходіть собі з ніким, що братом зветься, а є блудником, захланником, ідолопоклонником, лихословом, пяницею, грабіжником; з таким ані разом не їсти!|Кор.V,2|. Чому? На це відповідає св. Іван Золотоустий ось як: "Бо таке товариство, коли хто приязниться з Божими ворогами, кривдить Господа Бога". Тимто св. Павло й остерігає |IIдо Сол.III,6|: "Приказую вам, браття, іменем Господа Нашого Ісуса Христа триматися здалека від усякого брата, що не має ладу в своїм житті".

I я також повторяю вам, любі християни, в імені* злих людей, стережіться їх, як стережетеся заповітреного місця, щоб через довше приставання з ними не попали ви в їхні гріхи та не стягнули на себе їхньої кари, себто тої, що Господь Бог на них спрямував. Не покладайтесь занадто на вроджену відразу, що її маєте до деяких гріхів. Досить одного-двох тижнів, що кажу досить часом одного дня, щоб розпалася та будівля,що видається вам такою сильною і тривкою. І мудрий і честолюбивий і милий Господу Богу був цар Соломон і здавалося, що перейшов наскрізь страхом Божим, що ніколи не покине Господа Бога, а проте, що сталося? Ось ледве почав перебувати в товаристві поганських жінок, як в короткому часі став перелюбником, безбожником, аж вкінці покинув правдивого Бога і почав покланятися поганським божкам.

Добру пересторогу в цьому напрямі подає св. Августин. У своїх визнаннях він написав ось що:"Через злі й безчесні товариства дійшов я був до того, що вже соромився, що я не такий безстидник, як мої товариші. Вони чванилися своїми проступками - і чимбільші були ті проступки й безстидніші, тим більше інші за них вихвалювали. Забаглося і мені тих похвал і я видумував усякі проступки, яких я й не зробив, бо мені стидно було, що я невинний." Бачите! Стережіться злого товариства,бо це пропасть, в якій пропадають марно найдорожчі скарби вашої душі, найгарніші чесноти, найсвятіші постанови!

* того самого Спасителя: Тримайтеся здалека від товариства

Володимир Самійленко.

НАЙДОРОЖЧА ПЕРЛИНА.

Бачив я усякі перли
І коштовні самоцвіти,
Але є одна перлина,
Що з усіх найкраща в світі.

Купувать її не можна,
Або нею торгувати;
Її часто мають бідні
І частіше, ніж богаті.

Ту перлину не дістати
Ні з печер землі, ні з моря;
Тільки той її знаходить,
Хто чутким родивсь до горя.

Відібрать її не зможе
Ніяка злоба несита.
Є вона - сльоза святая,
За нещасний люд пролита.

Св. Василій Великий навчав:

Заклинаю вас на любов Господа нашого Ісуса Христа, що приніс себе в жертві за наші гріхи, зачнім вкінці дбати про наші душі. Плачмо над марністю минулого життя, ведім боротьбу про будуче на хвалу Бога, Його Христа і святого поклоняємого Духа.

ДЕЩО З КАТЕХИЗМУ

Славний о.Захарій Вернер,поет і апостол Відня,показуючи одного разу з проповідальниці шкільний катехизм,сказав отсі дуже важні слова:"Ця мала книжечка містить у собі більше мудрости і вчить більше,як усі філософи світу".Славно-звісний професор париського університету Жофруа висказав перед смертю до своїх другів такі слова:"Мені знана книжечка,що її діти вчаться напамять; вона розвязує всі най - більші загадки життя.Прочитайте цю книжечку всі без винятку! Ця книжечка - це к а т е х и з м".

Тому й ми будемо поміщувати дещо з катехизму.

П Р О З Н А К С В. Х Р Е С Т А.

1. Чи ти християнин? Так,я з Божої ласки християнин.
2. Хто є справжнім християнином? Та людина є справжнім християнином, що є охрещена,що вірить у науку Ісуса Христа,визнає її і жиє згідно з нею.
3. Як стає людина християнином? Людина стає християнином тоді,як св. Хрещення приймає.
4. Чи є який знак,по якому можна пізнати християнина? Так: цим знаком є знак св.хреста.
5. Як робимо на собі знак св.хреста? Знак св.хреста робимо ось так: Кладемо ліву руку на груди і складаємо три перші пальці правої руки разом у честь Пресвятої Тройці,притискаючи при цьому два останні пальці до долоні та вимовляючи слова: "Во імя Отца" - кладемо пальці на чоло,"і Сина" - на груди,"іСвятаго" - на праве рамя, "Духа,амінь" - на ліве рамя.

ЧИТАЧІ Й ЧИТАЧКИ! Напишіть нам свої завваги та побажання щодо змісту нашого місячника.Радо повитаємо Ваші цінні дописи і статті на релігійні теми.

припускати,що на ньому були наші владики. Але у Львові "собор"? І то собор,що мав би право говорити в справах,які для нас найсвятіші? В такий собор ніхто у світі не міг повірити і не повірив.Bo ж зборів відступника д-ра філософії Костельника і його товаришів ніхто не вважає ніяким собором,що був би компетентний говорити в справах українців-католиків.Адже д-р Костельник відступив від Української Католицької Церкви і пішов в обійми свого русского патріярха в Москві.

Дня 9.III.1946 р.ватиканське радіо спростувало твердження московського радія,начеб то греко-католицька Церква в Галичині відірвалася від Вселенської церкви і просила московського патріярха приняти її в склад православної церкви.Ватиканське радіо твердить,що той "синод" з дня 8.III.1946,що приняв цю ганебну постанову,зложений з кількох відступників і не мав права говорити в імені українсько-католицької Церкви.Тих,що мають право говорити іменем українсько-католицької Церкви,себто Митрополита і єпископів,тамошня влада давно запроторила на страшне заслання.А вірне своїй прадідній вірі духовенство і вірні коротають свої дні по тюрмах і казаматах.

Не диво,що докраю обурені українці-католики /греко-католики/ спонтанно в усьому світі запротестували проти нечуваного нахабства зрадників-відступників.Протестаційні письма з тисячами підписів та з заявою вірности Святій Католицькій Церкві й Апостольському Престолові,Папі Римському,напливають з усіх усюдів на руки своїх Ординаріїв,Пастирів.З відразою та з обридженням відвертається ввесь віруючий наш нарід від плюгавих Каїнів.

* Це відрух відступників від св.Католицької Церкви,

Адреса Редакції: Ординаріят греко-католицької Церкви в Німеччині
Мюнхен-Пазінґ,Пляneґґерштрассе 22,
Пассіоністенкльостер
/для о.Теодозія/.

ХРИСТОС НАША СИЛА

ТИЖНЕВИЙ ДОДАТОК ДО УРЯДОВОГО ВІСТНИКА АПОСТОЛЬСЬКОЇ ВІЗИТАТУРИ Й АДМІНІСТРАТУРИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В НІМЕЧЧИНІ

Ч. 5. 11. серпня 1946.

З ПАНОМ БОГОМ!

Як солодко вітати те, що йде
У загравах новин
Над свіжими обличчями людей,
Що покохали чин!

Як солодко метати в сірий день
Без верем'я й погод
Надію на колонний марш сотень
Когортяних піхот!

Як солодко вринати в огневе
Й незнане майбуття,
Що воскресить зруйноване, мертве
Й розметане життя!

Як солодко чекати воскресень
Не з сумом на гробах,
А з фортами симфоній і пісень
В бурунних боротьбах!

В невгавній праці сверлами натуг
Вхлинитися до тайн,
Що облаком скривавлених райдуг
Вкрили наш рідний край!

В невтомній праці вирвати з душі
Усякий тлінний міт
І з Паном Богом, що на небесіх,
Творити знову світ!!..

350-ЛІТТЯ БЕРЕСТЕЙСЬКОЇ УНІЇ.

Восени ц.р. греко-католики, що перебувають у Німеччині, святкуватимуть 350-ліття берестейської унії себто 350-ліття з'єдинення частини українського народу з церковною організацією св. Володимира Великого. Ця церковна організація за часів св. Володимира свій центральний осередок мала в Києві, а свою найвищу канонічну опору в Римі.

При достойних святкуваннях цих важних роковин не забудьмо про такі істини:

1. Єдиною духовою силою, що спроможна дати відпір зазіханням правих і лівих ідеологічних тоталізмів це та ідеологія, яку викохала й виплекала св. Католицька Церква на засадах Христової науки й на найкращих духових здобутках і традиціях людства.

2. Всі від'ємні й розкладові елементи західньо-европейської культури це намул матеріялістичних і раціоналістичних світоглядових течій. Цей намул осів на життя по довгих, вікових боротьбах усяких матеріялістичних і раціоналістичних ідеологій з християнським світоглядом.

3. Европу треба оцінювати й міряти не мірами одного людського покоління, але історичними мірилами. Хто мірятиме Европу історичними мірами, цей понад усякий сумнів переконається, що справжня Европа сягає доти, доки сягав чи сягає вплив Католицької Церкви.

. Новітні політичні ускладнення в світі такі, в яких поза християнським світоглядом нема тривкішого підкладу під лад і порядок поміж народами. Великі відродини християнських вартостей в прилюдному житті західноевропейських народів це найкращий доказ на те, що ці народи зрозуміли загрозу з боку наскрізь матеріялістичної, безоглядно протихристиянської, комуністичної культури.

5. Комуністична ідеологія зокрема небезпечна для українського народу, бо комунізм уже впродовж двадцяти шости літ прожирає його внутрішню силу й істоту. Врятувати цей нарід від страшного атеїзму й матеріялізму комуністів зможе тільки така християнська ідеологія, що має готову й тисячеліттями випробувану церковну організацію.

6. Великі церковні діячі українського народу, що творили берестейську унію, були теж добрими політиками. Вони, не вважаючи на всякі затії поляків, наставили цю унію на такі шляхи, на яких вона виправдала саму себе й перетворилася в українську національну церкву.

7. Великий український нарід ще й тепер по своїй природі релігійніший і більш християнський, ніж якийнебудь інший европейський нарід. Його молоде покоління, щоправда, понищене комуністичними доктринами, але і в інших народів молоде покоління просякнуте всякими розкладовими силами, хоч, очевидно, не в таких жахливих розмірах, як на Україні. Та є одна дуже глибока правда, про яку не можна забувати. А саме: природна релігійність українського народу стане джерелом його могутнього відродження щойно тоді, коли буде схоплена міцною й сильною церковною організацією. Бо щойно така церковна організація стане владною й формуючою силою суспільного життя, а не послугачкою політики.

8. Донедавна можна було між нами почути нарікання на Рим, що, мовляв, не бере нашу греко-католицьку Церкву в оборону. Остання енцикліка папи Пія XII є доказом цього, що Ватикан у найтрагічнішу для нас пору заступився за нами. А якщо він з різних, здебільша від нього незалежних, причин нераз мовчить, або здавалося б запомалу реагує на наші пекучі потреби, це не знак, що перекинувся в ворожу нам силу. Він нас часто ще добре не знає, бо наша культурно-інформаційна служба й там ще не наскрізь наладнана. А врешті - Божі млини мелять помалу, але докладно.

9. Хто з нас думає про наближення поміж окремими українськими церквами, нехай не забуває про те, що єдиним певним середником такого зближення це братня любов і тільки любов.

10. Треба гаряче вірити в те, що кров багатьох наших нових мучеників за Унію в Галичині, кров наших наддніпрянських братів, що міцно трималися християнських передань своїх батьків, та муки й каторги багатьох соток тисяч нашого народу стануть тією ціною, за яку нарід окупить Боже благословення над своїми Церквами.

З Р А Д А

Один глибокий мислитель твердить, що чоловік не може зрадити нікого й нішо, тільки одного Ісуса Христа. Бо хто напр. зрадить свою батьківщину, цей вже перед тим мусів зрадити Христа. А хто зрадив Ісуса Христа, цей навіть на найвищих престолах батьківщини буде зрадником, і тільки зрадником.

ВЕЧІРНІ ДЗВОНИ.

Мої серпневі вечорі - несупокійні...

Суятиться над ними спомин про гомони вечірніх дзвонів. Спомин про рідне село, про женчиків, що на полі пшеничку жали і про те, що при гомонах вечірніх дзвонів вони простували свої хребти і, тримаючи в лівих долонях серпи, правими клали на себе знак святого хреста.

А вечірні дзвони з дзвіннички дзвонили...

Дзвони!..

Розбиті в куснi дзвони!

Покидані в білі горнила шкварливих огнів, переливані в ляфети-дзвони!

Димами наших сіл, риданням жінок, плачем дітей, стогнами тварин, одчаєм, смертю обійманi-дзвони!

Замімлі свідки наших трагедій, наших опущень, наших розпук, наших скривавлень!

Ви понесли з собою у світи наше щастя!

Вас порубали так, як нас!

Вас понівечили так, як нас!

І ви замовкли, онімiли - як і ми!..

Бо на нас і на вас нагрянув страдальний день, у якому люди не тільки людей, але й самого Бога розпинають!.. А в страдальний день, у Скорбну П'ятницю, дзвони не дзвонять, тільки бють клепала й калатала. А ці клепала й калатала так заклепали і так закалатали наше життя, що в ньому вже нема відай нічого, що не було би стократ наклепане і стократ перекалатане!..

Дзвони!..

Блискучі дзвони з нашої сільської дзвіннички!..

Золоті роги наших духових башт, святих церков!..

Який щасливий був я тоді, коли вузькими межечками йшов до моїх женців, що пшениченьку жали, а наді мною, наче хорали летотіли херувимів ваші гомони!..

Дзвони!

Блискучі бронзи мого віку!

Сьогодні, - на чужині, - в великому місті, - серед тривоги, - в страдальний день нашої долі -

згадую вас і споминаю вас!..

З западанням сонця обертаюся лицем до того далекого сільця, що в ньому на полі женчики пшеницю жали.

І моє лице кам'яніє!

А з серця до горла пнеться чорний клубок загуслого болю!..

Дзвони!..

ПРИВІЛЕЙ ЛЮБИТЕЛІВ МАРІЇ

Боротися, страждати й умірати з усмішкаю на вустах - це привілей любителів Марії.

ТАБОРОВЕ ЖИТТЯ.

Живемо в часі всяких колективізацій та всуспільнень життя. Табори, в яких опинилася більшість українців, що перебувають на західних землях Европи, це теж збірноти, в яких життя окремої людини мусить безпосередньо підпорядкуватися законам колективу.

Але ми відразу мусимо всвідомити собі, що єдиною спільнотою людей, на якій можна і треба базувати окремі та збірні вияви й форми життя, це родина. Тимто всякі інші види суспільного життя між людьми остільки добрі, оскільки зберігають основні права окремої родини. Якщо якийнебудь зорганізований колектив людей нехтує основні права поодиноких родин, він противний основним правам людини.

Самозрозуміла річ, що в тих умовинах, у яких під цей час наші родини живуть по таборах, права поодиноких родин на окреме клітинне життя не можуть бути вповні забезпечені. Все ж таки треба зробити все можливе для збереження цілости поодиноких родинних спільнот по таборах. Бо навіть тонкі перегородки чи пак полотняні занавіси, що розмежовують поодинокі родини між собою, витворюють замкнуту в собі семейну атмосферу. Це окреме тепло, в кожній родині інакше, а притім кожній родині інакшим способом притаманне, є живлом, без якого родину годі втримати цілісною та повноякісною.

Не можна забувати про те, що довге перебування в таборових умовинах вимагає від кожної людини вважливої насторожености перед небезпеками, що з усіх боків чигають на родину й на кожного таборовика. Найголовнішою з цих небезпек це нагода до зламання подружної вірности та взагалі нагода до статтевих гріхів та прогріхів. Річ у тому, що таборові люди часто затрачують самих себе і свою внутрішню відпорну силу серед нудьги. Бо таборове життя це до певної міри чередне життя. Таке чередне життя не пошкодить молодим рекрутам, бо вони кожну хвилину дня мають планово розложену та використану. Навпаки, воно може їх навіть духово скріпити, бо привчає їх до ритму в житті. Та якщо цього ритму в таборовім житті забракне, в душі таборовика почнеться кріза. Тимто - вважаймо на ритм нашого таборового життя! Виповнім це життя докладно запланованими заняттями і працями, між якими не може забракнути й праці над самим собою, над унутрішнім удосконаленням самого себе, над опануванням своїх невладнаних унутрішніх сил, над скріпленням у собі духа молитви, над витворенням в собі великого довір'я в Божу опіку над нами.

Треба ясно й твердо сказати собі, що ніщо, що діється з нами, не діється само від себе, але має свою причину. Цією причиною може бути не тільки наш особистий гріх, але й гріх цієї родинної чи суспільної або національної спільноти, до якої належимо. Та цією причиною може бути теж наше неминуще щастя, якого прагнемо й до якого Бог веде людину різними дорогами. Бо щастя не паде в людський дочасний чи вічний вік без нашої заслуги. Щастя треба добути собі пробами й жертвами життя. А може саме ця проба, крізь яку Господь Бог веде нас під цей час, це жертвенний окуп за благо наших дітей, за вічне щастя наших душ або за кращу долю нашої батьківщини?

Проблема наших сьогоднішніх невзгодин саме в тому, щоб ми йшли назустріч цим невзгодинам з погідною усмішкою на вустах, з усміхненою вірою нашої душі в Боже Провидіння над нами, з упевненою надією на Божу поміч та з гарячою любов'ю до нашого Небесного Вітця, що ніколи не забуде своїх добрих і вірних дітей.

- - - -

ЦЕРКОВНИЙ РІК.

В літургіях та богослуженнях церковного року зображене діло спасення людського роду. Всі важніші події з життя Ісуса Христа, Богоматері Марії, Апостолів і святих Божих Угодників, а також всі важливіші події, що мають зв'язок з розвитком християнської ідеї між окремими народами, зображені в літургіях та богослуженнях церковного року.

В місяці серпні наша св.Церква окремими врочистими богослуженнями святкує ось такі празники:

Дня 14 /1/. серпня, в день сімох братів Макавеїв, що на очах матері один за одним гинули за віру своїх батьків, наша св.Церква святкує пам'ять хрещення України, яке довершилося 988 р.за часів і стараннями володаря тодішньої української держави кн. Володимира Великого, що згодом став Святим. В той час у кожній нашій церкві впродовж століть відбувалися водосвяття. Вони символізували хрещення наших предків свяченою водою.

При цих святкуваннях не забудьмо пригадати собі такі важливі речі:

1/ Хрещення України підготовила бабуня кн.Володимира В., св.Ольга, що перша з княжого роду дала себе охристити. Це один із багатьох прикладів і доказів на те, що за кожним великим ділом і в тіні кожного великого чоловіка стоїть - велика жінка. Тимто, якщо хочемо наново воцарити Христа на наших землях, ніколи не доконаємо цього без доброї й великої української жінки, без українського релігійного жіноцтва.

2/ Історичні документи понад усякий сумнів ясно вказують на те, що наші предки прийняли християнство від християнсько-католицької Церкви, бо за часів Володимира Великого ще не було розділу Церкви на католицьку і нез'єдинену. Такий розділ заіснував щойно в півстоліття по смерті кн.Володимира В.

3/ Під цей час нам навіть важко уявити собі, яким важливим і переломовим для нашого народу було діло Володимира В., так, як важко представити собі розгром, що тепер заіснував би в народі з цілковитим упадком християнства.

На день 19 /6/. серпня припадає празник Переображення ГНІ Христа. Це пам'ять Христової переміни на горі Тавор перед трьома апостолами. При цій переміні Його лице засяло, наче сонце, а одежа стала біла, як світло. Він показав своїм апостолам славу свого божества на те, щоб покріпити їх віру в Нього та щоб потішити їх серця надією на велику нагороду. А коли вони на вид переображеного Христа сильно налякалися і попадали долілиць, Ісус підійшов, доторкнувся до них і промовив: "Уставайте й не бійтеся!" -

У наших часах ми не бачимо Спасителя в славі Його божества. Але довкруги себе бачимо сліди Його справедливости між людством. Бачимо Його в невидимім поході Божої кари на землі. Бачимо вияв Його справедливої відплати за відпад людей від Божої правди. І ми "полякалися сильно", а деякі з нас з перестраху "попадали долілиць". Та над нами леготить те саме Христове слово, що гомоніло над Його трьома апостолами на горі Тавор: "Вставайте й не бійтеся!" Не бійтеся нічого, бо це Божа сила гряде понад нами! Не бійтеся нічого, тільки служіть Йому вірно, а тоді прийде час, в якому він покаже вам славу свого божества і за вашу вірність Його законам наділить вас великою нагородою!

В дні 28 /15/. серпня святкуємо пам'ять Успення Пресвятої Богородиці, пам'ять Її воздвигу на небо. Це один із найбільших богородичних празників. В давнині цей празник на наших землях був осередком марійського культу. Бо Марії був присвячений не місяць травень, а серпень. І хоч у наших часах кращим і вигіднішим для марійського культу

показуємо місяць травень, не забуваймо про передання наших батьків і місяць серпень теж присвятім Марії.

Бо серпень це радісний місяць на нашій батьківщині. В ньому струджений нарід збірає плоди цілорічної праці по своїх нивах. В ньому хлібороб радіє приплодами і зборами свого господарства. А з цією своєю радістю припадає до Божої Матері та з довір'ям виливає перед Нею все те, чим його серце впродовж цілого року мозольної праці накипіло.

Не забуваймо про Марію на дорогах нашої скиталі!

Пам'ятаймо про Неї в часі наших мандрувань по широкому світі, у тяжкім часі нашої блуканини по розбурханім морі життя! Бо Марія - це провідна Зоря! Хто не тратить Її з-перед своїх очей, цей віднайде дорогу і приб'ється до твердих берегів щастя! -

\- - - - - - -

ПОДОБА НЕПОРОЧНОЇ ДІВИ

В 1918 р. чеські безбожники знищили подобу Непорочної Діви Марії, поставлену ще в 1649 р. на старомісъкій площі в Празі.

З огнів та бомбардувань останньої війни Прага вийшла майже незаторкнена. Знищена тільки старомісъка площа й будови, що до неї прилягають.

\-------

В сумній годині...

Незаймана!.. Неторкана! .
Нескверна!..
Гляди! Моє життя - чекання!..
Моє життя немов яка каверна
Журби і смутку, хоч без нарікання.

Гляди: я тихий біль в душі тримаю
І не показую його нікому,
А в серці щось гірке й прескорбне маю:
Якусь духову й життєву притому!

І жду, я жду, коли прийдеш до мене
З далекої, Господньої дороги
І принесеш з собою щось огненне
Що насвітлить мої шляхи й пороги.

Та що кажу я? Де мої пороги?
І де мої обтесані одвірки?
Тернами заросли до них дороги
Й ніодної нема над ними зірки.

І тільки Ти, Маріє, ясна Зоря,
Що наді мною тихо, тихо сяє!
В моїй душі Ти бачиш серед горя
Каганчик сподівання, що згасає.

Незаймана!.. Нескверна!.. Негрішима!..
Зірнице моряка, який блукає!
Тебе моя снага непобідима
Як захисту, мов пристані шукає.

Ах, захисти мене й моїх найближчих
На наших путях без дороговказів,
На тих дорогах, де лиш вихор свище,
Де падав я вже тільки, тільки разів!..

\-------

МАЛА ТАЙНА.

Модерний світ часто віддаляє людину від Бога. Наприклад: у шаленому гармидері великих міст треба наполегливих духових зусиль, щоб ввіходити в себе та не відірватися від свого власного нутра. Чоловік у новітніх Вавилонах перекидається просто в бігуна, що тільки пляновим намагнням потрапить зберегти свої зв'язки з духовим світом непірваними. Камена міст це не те саме, що свіжості сільської природи, серед якої людина почуває себе близькою до Бога.

А машинізація життя по всяких господарських фабриках та колективах часто перетворює людину в одне манюсіньке колісце суспільної чи господарської машини, всеціло залежне від машинерії цієї складної одноти.

Все ж таки кожна людина обов'язана стояти в тісному зв'язку зі своїм Творцем, з Богом. Кожна людина повинна цей зв'язок піддержувати та скріплювати, якщо не хоче перетворитися в живого робота й відпасти від Бога.

Зв'язок з Богом піддержуємо м.інш. ранніми й вечірніми молитвами. Але вчителі духовного життя твердять, що двох зустрічей людини з Богом впродовж цілого дня замало. Вони кажуть, що зустрічі людської душі з Богом повинні бути часті, хоч можуть бути короткі і просто моментальні.

Для наглядности наведемо ось такий приклад: Молодий фабричний робітник, Дмитро, не мав часу на якісь інші духовні практики, крім ранньої і вечірньої молитов. Зате він вибрав собі підхожий йому клич духовного життя і підносив його в душі бодай кільканадцять разів впродовж дня. Цей клич звучав: "Ісусе, люблю Тебе!" Досвід виказав великі і дивогідні наслідки такої релігійної практики. Зв'язок його душі з Богом, піддержуваний цими молитовними контактами, ставав щораз тісніший та всю природу його життя цупко сповивав з надприродою.

Таке гасло духовного життя для кожної душі може бути інакше. Напр.: "Ісусе, вірю в Тебе!", "Євхаристійний Христе, Ти - моя сила!", "Найсвятіше Серце Ісуса, змилуйся наді мною!", "Непорочне Серце Марії, підтримай мою боротьбу з нечистим гріхом!", "Пресвята Трійце, помилуй мене!", "Святий Душе, кріпи і просвіти мене!", "Маріє, рятуй мене!", "Маріє, люблю Твого Розп'ятого Сина!", "Все через Тебе, Маріє, для Ісуса!", "Ісусе, в усім та з усім піддаюся Твоїй святій волі!", "Розп'ятий Спасителю, надіюся на Твою поміч!", "Ісусе Христе, з великим довір'ям віддаю в Твої руки всі мої справи!" і т.п.

Цю молитовну практику зовуть "малою тайною" духовного життя. Провідники душ говорять, що хто посів цю малу тайну, дохопився до джерел великих Божих ласк. Але треба практикувати її вірно, щодня і не зважаючи на хвилеві зневохоти.

Попробуйте присвоїти собі цю "малу тайну" духовного поступу, а не пожалуєте свого невеличкого труду!

ПРЕСА

Великий індійський мислитель Магатма Ґанді написав у своїй книжці "Моє життя", що "журналістична преса це велика сила. Але неперебірчиве перо, з-під якого виходять самі нищівні слова, нищить і пустошить цілі країни так само, як несхоплена в русло повінь".

ТРОЯНДИ.

Терезко!
Дівчино!
Свята черничко!
Держиш троянди у своїм наруччі...
Усміхнене твоє прегарне личко,
А очі в тебе - зірнички горючі!

По твому слову: - найясніша втіха
Це жити і страждати без потіхи,
А найпевніша й наймiцніша стріха:
Не мати власних криш, не мати стріхи!

Бо Бог велів скорботами значити
Усяку душу, в менти нерозбиту,
Бо й сам Христос не мав де відпочити
І дехто мав його за волокиту!

Свята Тереско!
Ясна монахине!
Звіздо на небі нашого беззір'я!
Твій припад до Христа наскрізь дитинний,
Преповен щирого тепла й довір'я!

Навчи, навчи мене, посвятна діво,
Трояндити моє життя любов'ю,
Довір'ями і милосерним ділом, -
А все з Христом, і завсіди з Тобою!

І кинь троянди у моє бездом'я,
В мою тернину, на мої скиталі,
Щоби з Тобою і щоби з Христом я
Перетрояндив камена в хрусталі!

ДЕЩО З КАТЕХИЗМУ.

1. Про що люди наших часів найбільше забувають?
Люди наших часів найбільше забувають про те, що кромі природи є ще й надприрода, кромі природного життя є ще й надприродне життя, кромі природного світу є ще й світ Божої ласки.

2. Де існує світ Божої ласки?
Світ Божої, надприродної ласки існує в серцях, душах та середовищах тих людей, що живуть без гріха.

3. Що це таке - Божа ласка?
Божа ласка це Богом даний, надприродний дар, що робить нас Божими дітьми й учасниками духових радощів на землі і в небі.

4. Чи Божа ласка людині потрібна?
Божа ласка конечно потрібна, бо без неї людина не потрапить довершити ніодного діла, що заслуговувало б на надприродну нагороду.

5. Чим виєднуємо собі ласку Божу з небесних висот?
Надприродну ласку виєднуємо собі в Бога нашими щирими молитвами, добрими ділами і приниманням св.Тайн.

6. Чи сьогочасний грішний світ, що обмежився на саму природу, можна врятувати?

Сьогочасний грішний світ, що обмежився на саму природу, можна врятувати Божою ласкою. Але треба випрошувати її в Бога молитвами, добрими ділами і приниманням св. Тайн.

7. Які молитовні практики найкраще надаються для зискання надприродної ласки?

Для зискання надприродної ласки найкраще надаються почитання й молитви до св. Духа, що є подателем всіх ласк, дарів і благ життя.

ПОСТУП.

Лянсоване сьогодні слово
Це ясновелеможний "поступ":
Наймодерніший фетиш світу...
Та в що цей поступ: чи в Христову
Чи у диявольську орбіту,
Й які світи живого міту?
Про це нема твердої мови
Між поступовим аванпостом!

Вони попросту: поступовці!
Вони - окличники переду
У безіменнях гроз і маси!
У їх руках по короговці,
А на вустах гіркі ґримаси
На вид містичної екстази
Людини в тихій молитовці,
В смиренній позі свого рейду.

Впродовж віків такі прогреси
Ламали людям душі й кості;
Сліпі сліпих вели у ями
Та в особисті інтереси!..
А їх безбожні тимiями
Все туманили дурням тями!..
Наш поступ має ясні рейси:
До Господа! - Премудрость, прості!

ТІНЬ.

Тоді, -

коли люди вирізували себе, -

коли залізо розматувало шматки з людей по ровах і дорогах, -

коли колеса, що ламалися під вагою навантажених возів, вивертали шляхи, -

коли над калюжами людської крови плакало тільки сонце, -

коли над вигорілим серцем людини загасла остання надія на якунебудь поміч, -

коли жінки й діти вже не могли хлипати, тільки отупілими очима дивилися наперед себе й шукали якогонебудь отвору в пивниці й ями, -

коли старі люди обома руками трималися за рідні одвірки, а вояки й насилу не могли їх від них відірвати, -

коли на задимлені пожарища сіл і містечок сідали чорні ворони і крякали, а на перетлілих порогах погорілих домів сторчали почорнілі кикті мертвих людей, що воліли згинути, між покинути рідний поріг, -

коли навіть сільські собаки не мали притулку й пристанища, бо всі дахи й піддашшя та пристрішшя в селі були в жахливих румовищах, -

тоді -

над селами й містами я бачив тінь справедливости й грізної величі, -

тоді -

я бачив тінь Істоти, що була невидима, але я вичував, що Вона жива, реальна й істинна...

Проходила просторами, повінчаними червоною луною, і несла в світ величну правду...

Несла правду про справедливість!..

Несла її в людство, що повірило в свою правду і в правду своєї роздмуханої величі!..

Тінь падала на руїну, наче гнів скрипака на розбиту скрипку...

ПОМОЖИ МЕНІ!...

Зникаю.

Пропадаю...

Зсуваюся в самозабуття, в глибину безтями, у хлані несвідомощів...

Перед собою бачу тільки ясно насвітлений кивот, а на кивоті -монстранцію. В її осередку, в мелхіседеку, біліє білий, білесенький Агнець...

Благословенна година!..

Над головами людей колихається тихий шепіт молитви. З передпрестольних приступців розгомонілися ніжні дзвіночки. Вічну лямпадку розгойдали сиві, пахучі струмки тимяму...

Благословенна година!..

- Євхаристійний Боже!..

- Поможи мені, поможи мені!..

- Поможи мені забути про себе, пропасти для себе, знетямитися в собі, а тямити тільки про Тебе, і про мій нарід, і про тих, що мені найближчі, і про тих, що мені супротивні й такі далекі!..

- Поможи мені самозавмерти!..

- Поможи мені не тямити про себе, перечитати себе, знехтувати себе в довгому шерезі тих, про яких треба мені пам'ятати!..

- Поможи мені виснажити себе для Тебе і ніодної хвилини не жити без Тебе!..

- Поможи мені гинути з Тобою, жертвуватися для Тебе і жити при Тобі, щодня та щохвилини вмираючи на перехрестях Твої Волі з волею синів погибелі!..

Б'Ю МОЛОТОМ...

В'ю молотом кремена і каміння
На битій шосі людських караван...
Колись проїдеш нею й Ти /-мій Пан-/
В кареті сонячного безаміння.

При шкарпах цього царственного тракту
Я - тихий, невидний каменобій,
Розмечу молотом у перебій
Опоку днів занадто каменату.

Колись, мій Пане, на вогнистім возі
Крізь села і міста й ліси й гаї
Везтимеш справедливість... й подорозі
Візьмеш мене і мозолі мої.

Й поїде невидний каменобійник
Каретою по зоряний черві́нчик...

ТВОРЧЕ СЛОВО.

"Нехай жадне гниле слово не виходить з ваших уст, але тільки таке, що добре воно на потрібне збудування, щоб ласку подало тим, хто чує".

/Єф. 4,24/.

ВІДВІДИНИ АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА.

Апостольський Візитатор й Адміністратор, Всв.о.Никола Вояковський, впродовж місяця липня ц.р. відвідав декілька таборових укр.-кат. парохій у американській зоні Німеччини. Ці вдвідини себто канонічні візитації мали урядовий характер, все ж таки вони були й сердешними зустрічами вірних зі своїм духовним провідником і батьком на чужині. Очевидці цих зустрічей захоплюються спонтанністю виявів релігійної віри серед вірних та щирістю їх прив'язання до Церкви й її архипастиря.

Треба сподіватися, що укр.-кат. церковна організація на еміграції, так наполегливо монтована й порядкована теперішнім Апостольським Візитатором, збереже в житті українських скитальців ті найдорожчі духовні цінності, які стануть засновками нашого кращого майбутнього.

Канонічні візитації відбудуться в деяких таборових парохіях і впродовж місяця серпня.

НОВИНКИ.

НАЙСПАЯНІШОЮ церковною організацією в АМЕРИЦІ - це Католицька Церква. Її вірні власними засобами удержують 11.15о всяких виховних установ. В цьому числі установ є 59 духовних семінарій, 211 університетів та високих шкіл, 648 середніх і 7500 народних шкіл. В останніх роках американські католики всіми способами підтримують акцію допомоги європейським народам, що в-наслідок війни попали в нужду та в голод. Напр., тільки в одну з цьогорічних літніх неділь американські католики зібрали на цю допомогу три мільйони долярів.

ВЕРХОВНІ чинники Кат.Церкви в Америці затривожені жалюгідним станом подружин, заключених впродовж останньої війни. Майже половина цих подружин нещаслива.

ЧЕСЬКІ католики творять третю з ряду, але міцну і непроламну політичну силу в Чехословаччині. Впадає в вічі живловий ідеологічний та організаційний розмах серед молодої кат.інтелігенції та студентів високих шкіл. Метку подвижницю молодокатолицького руху в Чехії, Олену Кожелюгову, дружину чеського міністра здоров'я провід чеської християнської т.зв. "лідової" партії не вагався позбавити посольського мандату за ухил від християнських засад партійної ідеології. Провідником цієї партії досвідчений політик: о.Шрамек.

МОРАВСЬКІ круги чеського духовенства, що здавна цікавилися кирило-методіївськими та унійними ідеями, подбали про випечатання перекладу папської енцикліки про стан нашої Церкви на чеську мову. З приводу його появи в чотирьох чеських кат.часописах появилися дуже теплі згадки про цю страдальну Церкву, яку вони вперве відважились назвати українською.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІ круги в ПРЯШЕВІ видають двотижневик:"Благовістник". Деякі статті в цьому часописі друковані латинкою. Більшість статтей писана карпаторуською мовою, але є в ньому теж українські писання. Кромі "Благовістника" виходить у Пряшеві ще й тижневик " Пряшевщина", урядовий орган "Української Народної Ради". Хоч у цій УНРаді свідомого українського елементу покищо менше, ніж мало, всетаки в кожному числі "Пряшевщини" натрапите бодай на малу замітку, написану українською мовою. З трьох греко-католицьких послів, що по останніх виборах ввійшли до чеського парляменту, двох подало себе за руських, а один за українця. Релігійна свідомість греко-кат. населення на Маковиці низька, в Шарищині дещо більша, на Земплині досить висока. Найбільше скомунізована - околиця Маковиці.

В МОРАВСЬКІМ БЕРНІ на початку цього року створено гр.кат. експозитуру. Експозитом став о.Граділь, чех, що минулого року, як завідатель гр.кат. парохії в Празі, багато разів мав нагоду оказати свою неприхильність до українців. Кромі цього на Моравії заіснувала була ще одна гр.кат. духовна станиця, але вона в червні ц.р. перестала існувати.

ГРЕКО-КАТ.ПАРОХІЮ в Празі перебрали оо.Василіяни зі Словаччини. Парохом став о.П.Вучко ЧСВВ.

СУДЕТИ слав'янізуються. Число німців, усунених з Судетщини, невдовзі сягатиме одного міліона. На їх місце приходять чехи. З чехами зайшло туди багато українців. Між цими останніми передусім переселенці з Карпатської України, що подали себе за чехів або словаків, робітники зі Східної Словаччини, що примостилися по фабриках, і бувші вояки чеського легіону, зорганізованого в 1944 р. на Україні ген. Свободою. Цей легіон творили передусім хлопці з Карпатської України, що в 1938 р. втікли були перед мадярами до Совітів та потрапили вдержатися там при житті до 1944 р. Всіх українців у Судетах нараховують на десятки тисяч. В самім Ліберці було їх понад 500. Греко-кат. елемент у Судетах,-у якому від листопада 1945 до кінця червня 1946 існувала греко-кат. духовна станиця - наляканий і принишклий. Існує там катастрофальний брак чеських римо-кат.священиків. Моральний рівень чеського напливового елементу в Судетах гірший від лихого. Судети під цей час це домена чеських комуністів.

В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ греко-кат. духовенство тримається напричуд добре. До кінця червня 1946 р. між тамошніми священиками не було ніодного відступника. Дехто з них перекинувся був на іншу парохію, деякі опинилися на Словаччині та в Чехії, але загал залишився на своїх місцях. Населення міцно тримається гр.-кат.Церкви. Тактика комуністів в відношенні до гр.-кат. Церкви і до населення в Карпатській Україні зовсім подібна до тієї тактики, яку вони примінювали в Галичині в рр. 1939-1941.

УКРАЇНСЬКОГО населення на західному боці Сяну щораз менше. Лишилися тільки останки, але й вони напередодні виселення. Ще напочатку червня ц.р. з населенням деяких сіл на пограниччі Словаччини діялися жахливі речі. Біля трьох тисяч людей, що не хотіли їхати на схід, довгою валкою проїзджали пограничні словацькі села, прохаючи чеських державних органів про право схоронити себе під їх опікою. Та цього права не дістали. Мусіли вертатися за Карпати, а цей поворот подобав на похід засуджениців. Простоволосі жінки на возах божеволіли. Це ділялося в горішніх селах Межилабірщини. Це населення поселили здебільша таки в Галичині, декотрі транспорти опинилися в Житомирщині та Херсонщині, а навіть на Кавказі. Деяким греко-кат.священикам удалося дістати право біритуалізму і примоститися при латинських парохіях Тарнівщини. Інші, переодягнені в цивільну, або селянську одежу, виїхали з людьми на схід, в надії скривати своє священство. Речі, які під цей час діються з нашим рідним народом та з нашою греко-кат. Церквою - просто несамовиті.

Рятуйте їх своєю молитвою! Моліться за наших братів, за наш страдальний нарід, на наших гр-кат.священиків, за нашу гр-кат.Церкву!

"Христос наша сила", виходить щотижня.

Адміністрація прохає вибачення за надто невибагливий вигляд цього числа. В найближчій будуччині наш часопис беде печатаний в друкарні.

Редакція покладає надію на поміч нових співробітників і дописувачів. Не пероочте нову адресу редакції й адміністрації!

Наша праця спрямована на поширення Божого царства в нашім народі. Підтримайте її морально й матеріяльно!

Адреса редакції й адміністрації: München VIII, Ayingerstr. 19/I.

ХРИСТОС НАША СИЛА

ТИЖНЕВИЙ ДОДАТОК

Ч. 6. до Вістника гр.-кат. Ап. Візитатури в Німеччині 18. серпня 1946

ЦАР ПРОПАСТИ ГРЯДЕ!

Коли з життя в болото віра впаде,
А всі хрести вже тільки - пам'ятки, -
Тоді всі наші змаги - колопади,
А мети - паршивесеньі і метки!

Тоді з життя повстане машкарада,
Тоді з віку на цій святій землі
Остане: скверна, злоба, гріх і зрада
І злочини: великі та малі!

Тоді лихі, лукаві й гіпокризні
Слова і чини й посуви людей
Покотяться в страшні світи капризні
Без сонячних і зоряних ідей.

Тоді життя обернеться в спелюнку
З престолами на тлін і сплін і дим!

Кричіть, кричіть на всі лади: рятунку!
Бо Авадон, цар пропасти, гряде! -

НАЙТРУДНІША РЕВОЛЮЦІЯ.

Живемо в добі революцій. Декому з нас найкращі роки пройшли в революційних похвилюваннях та в суспільних пропасницях життя. Деякі з нас хотіли би вже зажити буднем спокійної, творчої праці та рятувати в свому вікуванні те, що ще дасться врятувати для себе та для родини й батьківщини.

Але - до нормальної, позитивної праці в нашім житті ще далеко! Ми мусимо пройти ще одну, найтруднішу революцію! І щойно по цій останній революції нагряде в народ благословення мирних часів.

Цією останньою, найтруднішою революцією буде поворот нашої людини з модерних позицій новопоганства до залишених площин християнського світогляду. Цей поворот не обійдеться без деяких унутрішніх потрясень в прилюдному житті, він не заіснує впродовж одного тижня, чи пак місяця, він не довершиться раптом і несподівано. Але, якщо ми хочемо бути народом з будучиною, якщо ми бажаємо воскресіти в сус-

пільному житті взаємне довір'я, чесноту й лицарську поставу між людьми, що не завжди мають однакові підходи до загальних справ та однакові темпераменти діянь, - якщо взагалі прагнемо жити й горіти, а не животіти й спалахувати солом'яним вогнем, мусимо пройти крізь цю останню, найтруднішу революцію. Мусимо вернутися з модерних позицій новопоганства до залишених площин християнського світогляду!

А покинути модерні позиції новопоганства й вернутися до покинених площин християнства це те саме, що наново віднайти християнізм та його засади в нашому особистому й прилюдному житті. Віднайти їх у наших думках, в словах та в чинах. Відкрити їх у собі, наче засипані фундаменти, на яких треба воздвигати всякі життєві побудови.

І щойно тоді ми почнемо жити повнотою життя, почнемо дихати повними духовими грудьми, почнемо набирати в себе тих сил, без яких нема ні життя, ні воскресення. А по словам відомого французького письменника, Павла Кльоделя "тільки життям і воскресенням сохранимо себе від смерти і тільки правдою християнізму збережемо життя перед самознищенням."

ХРИСТИЯНСЬКА ЕВРОПА.

Під назвою "Християнська Европа" розуміємо цю величну спільноту й одноту людей, яка дбала і дбає про порядок в житті. Істотними законами внутрішньої одноти цих людей це передусім - почуття міри і спротив усяким екстремам життя! З цієї причини Християнська Европа завжди поборювала матеріялізм, фанатичний спірітуалізм, волюнтаризм і обожання природи.

За найбільшу вартість Християнська Европа вважає гідність людської особи, достойність людини з подобою Бога в своїй душі.

Природний закон ґравітації, що діє і в суспільному житті, час від часу кидає людські спільноти в екстреми, і то звичайно в бік найменшого опору. Християнська Европа рятує людство від цих екстремів почуттям міри. А засновком цього почуття це любов до правди, закону й справедливости.

РАДІСТЬ.

Невже ви ніколи не чули пастушої сопілки? У ній крізь смуток ллється радість діточого серця, що впродовж цілих місяців б'ється над черідкою. Це розб'ючене серце пастушка не витримало би такої довгої самоти на полі, воно нераз заплакало би з жалю за ровесниками й товаришами забав, якщо він крізь смуток не виспівав би свою діточу радість на сопілці.

Чи ви не чули співанку, що в підосінні дні гомонить над сірими стернями? Її співало дівчатко в червоній спідничці, гусійка. Вона промерзла, наверла на плечі веріточку, ноги підібгала під себе, руки в неї закоцюбли, але голос не вгавав. Бо крізь усю мізерію її життя всетаки його радісний первень пробивався вверх. Вона - велика оптимістка. Цим своїм оптимізмом і вона вчить нас не забувати про те, що християнам "треба радуватися і веселитися в Христі".

Що підтримувало козаків-невольників у бусурманській неволі?

- Невольнича дума, проспівана з радощами надії та визволення!

Що рятує в горі наскрізь самотню людину?

- Молитва й релігійна пісня, бо в них захована радість надії на Божу допомогу!

Що крішить сили чорних робітників, що серед спеки ввесь день мучаться на важкій роботі?

- Громова пісня про життя, що в ньому ясне сонічко радости сходить!

Що рятувало і рятує в'язнів по тюрмах перед апатією і зневірою?
- Радощі сподіванки на перемогу їх слушної справи, за яку готові наложити головою!
Як кінчали життя мученики за Христа в перших віках християнства?
- З радістю в душі та з піснею на вустах, що не вмовкала навіть тоді, коли їх кості хрупотіли у пащах левів та диких звірюк!
Бо св.апостол Павло навчав:
- "Радуйтеся і ще раз кажу: радуйтеся!"

Д-р Володимир Янів

Молитовні акорди.

/Філософічна лірика/.

1.

Від декількох десятиліть находиться ціле людство в часах переломових. Переживаємо великий струс, який рішатиме про долю і про світогляд майбутніх поколінь на довгі століття. Йде нещадний змаг за віру, причому напасники й захисники станули проти себе з однаковою рішучістю, з рівним завзяттям. Тому хвилює нас питання, чи вдасться нам з пожару врятувати те, що було від віків для світа найсвятіше, що ставало основою ладу й культури, що вело на верхів'я поступу й звершення.

А може навпаки? Може залив варварства знищить святощі, змете хмари й залишить людство розбите, - без світел у темряві, без дороговказу на розпутті, без керми й вітрил на розбурханім океані пристрастей, облуди, підступу й ворожнечі?

Ці сумніви скріплюють ще заграви воєн, що їх майбутні літописці зарахують оправдано до найбільш кривавих в історії. У війнах завжди перемішується добро і зло так нерозривно, що хитається впевненість у споконвічні правди, в закон, у справедливість. Поруч зразків геройства, самовіддання й жертвенної посвяти, поруч найсвятішої любови до батьківщини, до свого народу і нерозривної спільноти шаліє злочин і насилля, жорстокість і ненависть з такою глумливою лютою, що втрачається переконання в післанництво людського роду. В коротких і одночасно безконечно довгих хвилинах чи годинах жаху перемінюються в сірий порох надбання століть, а з грудей втомленої людини рветься крик розпуки, пощо жили наші предки і що станеться по нас і по нашій праці.

Блаженний, хто врятував з руїн силу на обнову. Але заки прийде відродження, лютує в сторозтерзаній душі кожної людини і народу боротьба, щоб заглушити зневіру й вирвати гіркий полин розчарування. У тій боротьбі сотні разів завдаємо собі питання: де наше місце? По цім, чи по тім боці барикади? З Богом чи проти Бога?

У відповіді на це питання мусить допомогти нам наша національна традиція, заповіт батьків наших, зразок їхнього життя. Шлях наш повинен бути продовженням, а не запереченням жертвенного життя наших предків. Бо ж тяглість в житті спільнот це основа здоров'я, сили й успіху громади, це отже закон і наказ. Якщо діди наші поклонялись Правді Єдиній, якщо жили в пошанові моралі й ладу, якщо таке життя робило їх щасливими й давало їм вдоволення, якщо віра запалювала безболязких лицарів на чини й дозволяла з усміхом переносити найжорстокіші муки, то це вказує, що глибина релігійних почувань є нерозривною частиною світогляду українця, що молитва відповідає нашому характерові і нашій вдачі, що церква є конечною для нашого росту, як для квітів необхідною є роса чи сонячне проміння. І тут приходиться з притиском ствердити, що українці ніколи не схибляли зі шляху до Вічної Істини. З цього погляду Споконвічний Закон для нас це не є ззовні накинений наказ, не є небажаний примус, а внутрішня потреба, передумова палого росту й розвою, основа щастя й радісного творчого усміху.

Глибша аналіза нашої минувшини дає нам основу без сумніву вважати, що Україна була завжди, є сьогодні й повсякчас останеться невід'ємною складовою частиною Вічної Европи, для якої поняття Владики неба і землі було найбільшою цінністю. І так, як в минулому Україна була найдальше на схід висуненим забороло Християнства, а враз з тим і твердинею західної культури, так і сьогодні життя наше є одною великою молитвою, що стається для нас насущним віддихом, що вливається в ритм крови, в удари сердець. І ніяка пропаґанда безвірства не найде на Україні пригожого ґрунту, бо свобода совісти й людська гідність є для нас рівноцінні, як і для тих шляхетних націй і безбоязких лицарів, що на своїх прапорах виписали гасло боротьби за поступ, - за безсмертні Ідеали Правди і Краси.

Проте в хвилинах важких і переломових навіть найбільш витривалі й тверді потребують опори. Серед розшалілої хуртовини шукаємо тепла й затишшя, на розбурханім океані тужимо за короткою хвилиною у сонячній гавані, на манівцях далекої чужини мріємо про кутик в рідній хаті, а серед марев війни дорога нам мить спокою. І тому більш ніж колинебудь промовляє до нас сьогодні гармонія всесвіту, в якій людина почувається частиною природи; видається нам, що Творцеві псалом співають вітром колихані лани пшениці, шум дерев в гаю, чи лагідне журчання потоків, - видається, що молитвою є дзичання працьовитих бджіл в сонячне полудне над запашно квітучими липами чи концерт хору сірих співаків в ранком пробудженій діброві, - видається, що моляться враз з нами океани й ріки. А кого полонить цей настрій молитви бодай один одинокий раз, той його вже не забуде ніколи. Цей настрій хочемо мати й у дні нашого скитання, як лік на нашу неміч, на біль і жах минулого, як святість і дороговказ на сьогодні, як охорону на майбутнє, - вповні свідомі того, що наша переломова доба карбувала нам душі і серця й що поруч нас не пройшли без сліду намагання погасити в нас вічний вогонь Божої Мови.

Як в молитві з'єдинюються всі люди, як одиниця молиться за себе і за нарід, так цілий нарід молиться за спільноту і кожну одиницю, тоді не брак в загальному акорді лагідних, благальних звуків усіх шарів, усіх суспільних верстов. І хоч всякий на свій лад шепоче надхненні слова, - один більш нескладні, а другий більш вишукані, - проте є щось спільне у всіх їх разом. І хоч розкидані на чужині, хоч ріками і горами віддалені від батьківщини, проте єдині почуванням, єдиними устами просимо тої самої ласки: сили, витривалости й гарту, щоб не падати духом, щоб з упадку завжди підійматись, щоб очі підносити вгору, бо найбільшим гріхом є жити без плоду, таланти закопати.

/Продовження буде/.

„НЕ БІЙТЕСЯ!"

/Мат. 14, 27/.

Христові учні, що були в човні насередині схвильованого моря, над ранком побачили Учителя, що йшов по воді. Вони настрашилися й казали:

- "Це - мара!"

А Вчитель лагідно озвався до них:

- "Заспокійтеся! Це - я! Не бійтеся!"

Коли ж ап. Петро став іти по воді, а потім злякався бурі та почав потопати і кричав:

- "Рятуй мене, Господи!"

Спаситель проказав до нього:

- "Чому ти зневірився, маловіре?"

- - - -

Ці Господні слова спрямовані й до нас. Бо ми, передусім на скитальчих шляхах нашої теперішньої судьби, дуже часто бачимо перед собою всякі загрози й небезпеки. Вони стоять перед нами, наче привиди й примари. Нам видається, що ці загрози й небезпеки це нещастя і проклони під обріями наших днів. І тоді попадаємо в страх, лякаємося, боїмося!

Та якщо наша віра в божество Ісуса Христа була би гарячіша і правдивіша, ми зрозуміли би, що під видами цих загроз і небезпек підходить до нас сам Спаситель. Він гряде до нас крізь бурі життя, появляється перед нами в огнях і тучах, виявляє Свою волю пробами, досвідами й допустами на наші дні. Та на віруючу людину Він допустить нещастя, але ніколи її не опустить, якщо вона направду вірна Йому. Бо до кожного з нас відносяться Його слова, сказані учням:

- "Заспокійтеся! Це - я! Не бійтеся!"

І до кожного з нас спрямовані Його слова, сказані до ап.Петра:

- "Чому ти зневірився, маловіре?"

Тимто - не попадаймо в зневіру!

Не будьмо маловірами!

Не лякаймося загроз і небезпек. Бо під видами цих загроз і небезпек зближається до нас сам Божий Син, Ісус Христос. Крізь ці загрози й небезпеки здійснюються над нами наміри Його Святої Волі!

Але - не забуваймо про одне! Не забуваймо про те, що ці слова сказані до учнів, які були в човнах, плили, борикалися з супротивними хвилями розбурханого моря! Вони не відносяться до тих, що заклали руки на черева і благоденствують! -

КОГО СВІТ МАЄ, А КОГО ПОТРЕБУЄ?

Світ має грішників, а потребує святих, що моляться за навернення грішників!

Тоді, коли жила св.Катерина, один злочинник ніяк не хотів навернутися, ба навіть глузував собі з тих, що моляться за його навернення.

Св.Катерина рішила молитися за нього. Почала молитися, та по якомусь часі знеохотилася згадкою про те, що йому вже ніяка молитва не поможе.

Але не мала супокою. Згодом відновила свою переблагальну молитву за його гріхи, але знову скоро знеохотилася й перестала.

Та в своєму нутрі ввесь час не могла вспокоїтися. І тому втретє почала благати Бога за цього великого грішника, кажучи:

- Пресвяте Серце Христове! Всі гріхи, кари й покути за цього злочинника я беру на себе. Хочу витерпіти все, що Бог жадатиме за нього від мене. Визволи його з кайдан диявола!

І злочинник невдовзі навернувся до Бога.

Світ має грішників, злочинників і безбожників, а потребує святих, що молилися б за їх навернення! -

МАЛА ТАЙНА

"Одна побожна думка криє в собі велику духову силу, якщо ми напостійно присвоїмо собі її. І саме на цьому закладена суть малої тайни. Бо хто присвоїв собі малу тайну, цей побудував у собі основу багатого внутрішнього життя. На цій основі можна здвигнути здоровий кріпкий і практикуючий християнізм".

/о.К.Карг, відомий духовний провідник душ/.

МИЛОСТИН

Одного разу московський письменник Тургенев стрінув на дорозі прошака. Прошак був старцем і мав на собі не одежу, а просто самі лахи. Він попрохав про милостиню. Письменник сягнув рукою до своїх калиток, але з жалем ствердив, що не мав при собі ні грошей, ні годинника. А жебрак стояв перед ним, покірно чекаючи. Тоді Тургенев взяв жебрака за руку, щиро потиснув її й, ніяковіючи, промовив:

- Вибач, братіку! Я направду не маю при собі ні сотика!

Прошак продовж хвилини невиразно глядів на письменника. Відтак стиснув йому долоню, привітно всміхнувся і відповів:

Не турбуйся тим, добрий чоловіче! Бо теплий доторк твоєї руки це теж - милостиня!..

БЕЗБОЖНИК

На гробі останнього старосирійського короля був такий напис:
- Їж, пий і спи, бо по смерті нема ніякої розкоші!
Арістотель, що побачив цей напис, загнівано проказав:
- Невже можна що іншого написати на гробі скотини?

- - - -

ПРЕСА

В однім поважнім середньоевропейськім католицькім тижневику з 15. вересня 1945 р. була мова про ознаки справжньої сили католицизму в народі. Автор статті мірив вірність католиків Христові та Його Церкві станом їх прив'язання до Божих храмів, відвідинами богослужень, любов'ю до свого епископа й духовенства та висотою жертв на потреби Церкви й католицьких організацій. Та першою і найважнішою ознакою вірности католиків Христовій справі автор уважав стан католицької преси. Він твердив, що кількість християнських часописів, журналів та видавництв, кількість читачів та кількість і якість передплатників найвиразніше свідчать про стан заінтересування суспільности справами Церкви і свого християнського світогляду.

В.Лімниченко

ІВАНЕ! ГОРЕСНИЙ ІВАНЕ!

Іване! Горесний Іване!
Загинув твій понтифікат
Над тим, що вічне й первозванне,
Його убив у тобі - кат!

Бо він тебе, мов корінь, вирвав
З прабатьківських, родимих піль,
Що всіх вітали гаслом: "Мир вам!"
Усім коїли горе й біль.

Й сьогодні, Іване, ти - колгоспник
Без власних, ясних царинок!..
Твоє життя це ніби посний
Невідтанцьований танок!

Твоє життя таке банальне
І завжди те саме й одне,
Мов горе наймита формальне,
Що в'яло котить день за днем.

Твоє життя, хоч і жертвенне,
Та сіре, мов осінній день,
І чередне та безіменне,
Що не співає, а гуде.

Всі жертви в ньому-безвідплатні,
Всі тягарі - без нагород...
Твої сини, мов пси безхатні,
Забули гасло: з рода в род...

Який сьогодні в тебе етос?
Яка традиція? Де - Бог?
Яке твоє могутнє вето
На грані боротьби епох?

В твоїй душі живе ще віра
В Володаря віків: Христа,
Та в твого сина, бузувіра,
Вже богохулля на вустах!

Такі, як він, сини гріхами
Бичують Бога й небеса,
І пилами та порохами
Припала їх грішна душа.

Вони гнівами протинають
Усе, що не береться з тьми,
Усе, що кревне з Адонаєм,
Усе, що творить лад і мир!

Ненавидять усе, що Боже!..
Погорда в них до світлих вір
Така безмежна, що не може
Найти собі ніяких мір.

Коли в церквах були театри
І магазини й шпихлірі,
Коли були з них тільки ватри,
Що в них превишній світ горів,-

Коли вогнем палали стоси
Ікон, хрестів та образів,
Тоді твій син кричав:-Христосів
Зсуваємо з життя в музей!

А потім знову...над церквами
Казали застромити хрест
Та прапорами й корогвами
Попривертали вірі честь.

Та це вже діло - короговне,
А не істотне, не святе!
Не янгол то в червоних човнах
Із благовістями гряде!

Це надвигає, мов заглада
Вже докорінна й без резерв,
Нова пекельна, хитра зрада
На твій останній, Божий нерв.

Це містика гріха і злоби
На тобі, ніби на коні,
Несе в світи страшні хвороби
Й пропасниці полум'яні.

Таке то, горесний Іване,
З тобою діє сатана,
В таке життя наскрізь поганне
Привабила тебе мана.

Привабила тебе надія
На цей дочасний, земний рай,
На це, що грішні чародії
У небо перетворять край.

Та глянь, яке препишне царство
Створилося в душі й житті
З духовим, безвірним капарством
Без молитов і без неділь!

Нема тут, горесний Іване,
Нема на цій землі - небес!
І поки грішник богом стане,
Буде бездомний, наче пес.

Бо в доброго газди й собаки
І не без ласки й не без буд,
А де ж твої доми?../бараки?/
Хоч ти й Іван, а не хтобудь!

Нема тут, горесний Іване,
Нема на цій землі раю!
Цей, хто казав, що рай настане,
Впрягав тебе в свою шлию.

Ти в цій-чужій шлиї заїхав
Аж під безбожне "нікуди"
І висипав зі свого міха
Копицю горя і біди.

Бо на землі раїв немає,
Хоч кара за гріхи - то є!
/Яка ж грішна душа сама є,
Коли цей рай не дістає!/

Як цій душі наскрізь собачно
І монотонно до зануд
Тоді, коли /-сказати лячно-/
Нема раю, а тільки - кнут!

Іване, горесний Іване!
Є інший рай в житті людей:
Це боротьба і кров і рани
Во ім'я соняшних ідей!

Бо крім корита й опріч буди,
Існує християнський стяг:
Його несуть світами люди,
Готові вмерти за Христа!

Вони горять, вони палають
Пожарами воскресних вір
У [illegible] що ніколи не ллють
І що живе без земних мір.

Вони страждають і вмірають
За віру в рай, що в висотах,
За те, щоби в їхріднім краю
Воскресний пожар не потах!

Ці люди, горесний Іване,
Не пасерби, але друзі
Свойого Господа і Пана,
Царя їх долі й їх душі!

Їм кореня ніхто не вирве
З налитих вірою сердець, -
Й ніхто, ніхто не зробить вирви
У мурі їх святих фортець!

На Божому у них законі
Підстава всяких побудов
І кожен з них в святі погоні
За світлом Господа готов.

І кожен з них - Господній воїн,
Поклонник Ясного Хреста,
Що в подвигах щоденних боїв
Харізму лицаря дістав.

Іване! Горесний Іване!
До них з синами приставай
І за безсмертне, не за тванне
Життя і труд і кров давай! -

[illegible]ЩННЯ.

"Воно направду дуже добре, що до наших келихів завжди мусить бути домішана краплина жовчі. Бо я бачу, що колюче терня допомагає нам візрватися від землі. Воно спонукує нас глядіти вище, понад цей світ!"

/св.Тереска від Ісуса Дит./

ПІД НЕДІЛЮ.

"О, роде невірний, розбещений!.."

/Мат.17,17/.

...І приступив до Ісуса один чоловік, упав перед Ним навколішки та прохав Його, змилуватися над сином, що біснується і тяжко мучиться, бо почасту падає в вогонь або в воду. А Ісус у відповідь сказав йому: "О, роде невірний і розбещений! Доки буду з вами? Доки терпітиму вас?.. А потім уздоровив хлопця.

Людей, що тяжко мучаться, під цю пору багато, більше, ніж було їх за часів Ісуса Христа. І мучаться першзавсе тому, що опанував їх біснуватий дух цього світу, заволодів над ними цар пропасти, Авадон, про якого згадує св. євангелист Іван у книзі Об'явлень. Оцей цар пропасти, цар життя, що пропадає, цар духової пропадні зсилає на людей життєві пропасниці. І люди перетворюються в залихоманені істоти, що потратили здорову думку і потеряли панування над собою, а біснуються і тяжко мучаться. Пожирає їх полум'я людських фанатизмів та вогонь власної пропасниці, перед яким хотіли би сохранити себе в багнах гріхів та в трясовиннях беззаконства. До них то під цей час спрямовані слова Спасителя:

- "О, роде невірний і розбещений!.."

Цей невірний рід модерних людей став невірним тому, бо зрадив Христовий прапор, зрадив стяг Божого царства на землі, яку захотів перетворити в рай, а перетворив у жахливе земне пекло. Бо всі видуми й винаходи свойого розуму обернув проти самого себе, спрямував на самознищення. Бо почасту падає в огонь або в воду, палає пожогами власних пристрастей, а потім гасить ці пожоги у баговиннях беззаконства. Він розбестив себе, перекинувся в плем'я білих бестій, які зненавиділи світле життя Божих дітей та подалися на шляхи синів загибелі.

Але Ісус Христос спроможний уздоровити їх. Він має силу зрівноважити їх, вирятувати від огня їх власних пристрастей та від потопи гріхів. І нема таких жахливих ситуацій в житті окремої людини та в житті

людських спільнот, з яких Божий Син не міг би цю людину, чи ці спільноти спасати і спасти. Тому падаймо перед Ним навколішки та прохаймо Його про змилування над цим невірним та розбещеним родом усяких модерних людей!..

КАТОЛИЦЬКИЙ СВІТОГЛЯД.

"Католицький світогляд не має нічого спільного з уярмленням розуму та з назадництвом свічкових баб".

РЕЛІГІЙНА СВОБОДА.

В останніх часах часто була мова про релігійну свободу за Карпатами. Тому варто призадуматися над тим, що саме під гаслом релігійної свободи розуміти?

Право на свобідний вияв своїх релігійних переконань це природне право людини, таке саме, яким є право на працю, право посідати власне майно, право на подружини себто на творення власної родини, право на свободу сумління і т.п. Ніяка земна влада законним способом не може відібрати людині ці права.

Який же обсяг цього права людини на релігійну свободу?

Релігія, це чинник, що порядкує життя людини. Це порядкування довершується передусім знутра і моральним перероджуванням душі. Отже релігійна свобода це те саме, що свобода порядкувати життя релігією. Тимто й обшир тієї свободи не можна звужувати на якусь одну область життя, але він мусить захопити ціле життя.

Не треба думати, що релігійна свобода вже існує там, де людина має право молитися, ходити до церкви та мати свого священика. Це тільки найпримітивніші обумовини релігійної свободи.

Людина має право теж на релігійне виховання своїх дітей у школі та в товариствах молоді. Бо яким правом школа та шкільні товариства молоді можуть нищити в душі дитини те, що батьки побудували релігійною виховою? Отож, якщо з програми шкільного навчання випало навчання релігії, якщо учитель своєю виховною поведінкою підкопує авторитет релігії, якщо молодь не має права гуртуватися в таких своїх товариствах, в яких, попри суспільну і тілесну вихову, могла б підтримувати в собі релігійні переконання й почування, то там релігійної свободи нема!

В умовинах, при яких релігійним людям не вільно мати свою пресу, релігійна свобода теж не існує. Бо сьогодні годі навіть уявити собі існування якоїнебудь ідеологічної спільноти людей без преси!

Якщо Церква не має права посідати майно, без якого в наших часах не можна й подумати про організовану, хочби й найдрібнішу, працю якоїсь людської збірноти, тимсамим її вірні не мають свободи релігії. Бо годі поважно говорити про свободу людей тоді, коли вони мають організуватися для змагань до великих цілей, а їх організація не має права набувати й посідати майно. Справжня організаційна праця без матеріяльних засобів це, в людському розумінні, абсурд. А чейже Христова Церква це не тільки Боже, але й людське діло!

Церква не може хотіти й не хоче дістати до рук світську владу. Але вона мусить вимагати для себе і для своїх вірних таких прав, які запевнили би вплив її вірних і на суспільне та політичне законодавство держави.

Без цих основних прав усяка мова про релігійну свободу - пустослів'я!

- - - - - -

ДЕЩО З КАТЕХИЗМУ.

1. Що це таке: релігія?
   Релігія це зв'язок людської душі з Богом.

2. Хто це такий: релігійна людина?
   Релігійна людина це така людина, що наладнала зв'язок своєї душі з Богом.

3. Хто це такий: безрелігійна людина?
   Безрелігійна /безвірна, безбожна/ людина, це така людина, що пірвала зв'язок своєї душі з Богом.

4. Які існують норми наладнання зв'язку між душею а Богом?
   Є теоретичні і практичні норми наладнання зв'язку між душею а Богом?

5. Кілько є теоретичних норм наладнання зв'язку між душею а Богом?
   Теоретичних норм наладнання зв'язку між душею і Богом є шість, себто шість правд віри, в які треба вврити та які треба покласти в основу свого світогляду.

6. Кілько є практичних норм наладнання зв'язку між душею і Богом?
   Практичних норм наладнання зв'язку між душею і Богом є десять, себто десять Божих заповідей, які треба заховувати та до яких треба примінити своє життя.

7. Як зовемо людину, що заховує Божі заповіді?
   Людину, що заховує Божі заповіді, звемо моральною.

8. Яка є мораль у безвірків?
   У безвірків мораль або ніяка, або безрелігійна, себто така, в якій правилами не Божі заповіді, а людські звичаї та чисто природні норми.

9. Чи безрелігійна мораль це правдива мораль?
   Правдива мораль це тільки релігійна мораль, а безрелігійна мораль це підмінка правдивої моралі.

10. Чи безрелігійна мораль спроможна упорядкувати життя окремої людини?
   Безрелігійна мораль спроможна упорядкувати життя окремої людини а/ тільки на деякий час, б/ при легких умовинах життя, в/ якщо ця людина має природний нахил до праведности й добра.

ТРИ РОДИ КАТОЛИКІВ

Є три роди католиків:

1/ Живі католики себто ці, для яких наука Ісуса Христа це жива вода, про яку Спаситель згадував самарянці. Вони правди цієї науки поклали в основи свого світогляду. Вони ніколи не бояться прилюдно та з благородною гордістю признаватися до католицизму.

2/ Нікодимні католики себто Нікодими двадцятого століття, що раді прийняти до своєї душі все, що Христове, коби тільки про це ніхто не дізнався. До них між спрямовані Христові слова: " Хто відречеться мене перед людьми.. "

3/ Мертві католики себто ті, що вважають себе за католиків тільки тоді, коли приходять до парохіяльного уряду по метрику або заподають при переписах людности своє віроісповідання.

НОВИНКИ.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ Папа Пій XII уділив цими днями авдієнцію американським письменникам, журналістам і видавцям. М.ін. сказав їм ось що: "Свобода преси - конечна. Це просто - гасло нашого часу! Але ця свобода для чесних і розумних людей означає теж тяжку відповідальність. Бо хоч це є основна правда, що Творець дав людині свободу вибору між добром і злом, то це не значить, що людина має право плекати зло. Тимто... не може бути допущене до друку те, що несправедливе й незгідне з правдою і те, що заколочує мир і гармонію між поодинокими націями. Першим завданням преси це - добути свободу для права і справедливости, виборотп свободу для пізнання правди... Ви - говорив Папа - мужі пера, маєте високе і визначне покликання в суспільності. Ви мусите стояти на висоті вашої відповідальности. І це є наше найгарячіше бажання, щоб ви завжди стояли на вершинах нашого покликання!"

ДЕКАН українського католицького мюнхенського деканату, Впр.о.Володимир Маланчук, дістав від Державного Секретаріяту Його Святости Папи Пія XII письмо, що в перекладі звучить ось так:

"Високопреподобний Отче!

Ваші та й ваших співбратів заяви вірности Святій Католицькій Церкві і синівського прив'язання до Святішого Отця, виражені при нагоді деканального соборчика в Мюнхені на Пазінґу й переслані письмом з останнього 26.березня, додали лиш покріплення і потіхи батьківському серцю Його Святости, так болісно пораженого тяжким переслідуванням Католицької Церкви в Вашій Батьківщині.

Святіший Отець сердешно дякує і зі щирого серця пересилає Вам і Вашим співбратам, що підписали благородний протест, а також вірним, повіреним Вашій душпастирській опіці, та всему Українському Народові своє Апостольське благословення..."

І.Б.Монтіні, Субст.

ФРАНЦУЗЬКИЙ католицький рух з кожним тижнем і місяцем набірає нового розмаху й розгону. Цей розмах слідний передусім на політичній та ідеологічній площинах прилюдного життя. Їх політичний рух наскрізь модерний, соціяльно реформний, що сягає в самі глибини соціяльних проблем. Він не лякається заторкнути найболючіші квестії соціяльних кривд, перед якими християнські політичні партії в передвоєнних часах ніяковіли і ставали безрадними. Він змагає до найрадикальніших соціяльних реформ і тим робом вибиває з рук своїх противників стару, оклепану зброю закидів про байдужість католиків при розв'язці соціяльних питань. Християнська ідеологія молодої французької інтелігенції, а зокрема між студентством, жива, розпружинена, боєва і практична. Літургійний рух у Французькій Церкві стає щораз живловіший. Велику увагу прикладають французькі католики на всебічний розвиток своєї преси. Жертвенність католицького громадянства велика. На утримання власних шкіл в останньому році склало воно добровільно десять і пів міліярдів франків.

Французька молодь, що вступила в католицькі організації, діяльна і готова на труди й жертви. Перед кількома тижнями в релігійнім паломництві до Хертр взяло участь чотири тисячі студентів високих шкіл у Парижі.

В останніх часах між французькими мистецькими кругами йде велике намагання створити власне, високоякісне фільмове мистецтво, а між духовними кругами творяться дбайливі приготування до пляннової місійної праці на тих теренах Франції, на яких населення ще не позбулося давніх, передвоєнних протихристиянських тенденцій.

В МАДЯРЩИНІ населення в 70 відсотках католицьке. Під цей час переживає воно глибокий трагізм покути за діла своїх попередніх режимів і правителів, під якими впродовж століть стогнав і наш карпатський

люд. Мадярський кардинал Міндсенти в одній зі своїх останніх проповідей в будапештенській базиліці св. Стефана, звернувся до всього світу з апелем про нужду в його батьківщині. Він м.ін. казав: "Як Кардинал Мадярщини стою в тіні руїн столичного міста перед обличчям цивілізованого світу з жебрачим підносом в руках і мечу до вас благальні слова: - "Рятуйте цю націю від докорінної заглади!"

АВСТРІЙСЬКІ католики в окремий спосіб дбають про розвиток своєї преси. Нав'язуючи до передвоєнних традицій своєї праці в тій ділянці, витворюють могутню силу, що не тільки пропагує християнські ідеї, але, згідно з висказами найбільших авторитетів Церкви, є передумовою успіху в сьогочасній боротьбі за Боже царство на землі. Недавно святкували вони пам'ять померлого пралата і канцлера колишньої австрійської держави, д-р Гната Зайпля, що був світлою людиною. Є надія, що в недалекій будуччині в Зальцбурґу засниує новий, найсучасніше устаткований католицький університет, який поставить собі за окрему ціль науково уґрунтувати демократичні ідеали людства християнськими засадами.

НІМЕЦЬКИЙ євангелицький пастор, Гайнріх Альбертц, перед кількома тижнями вступив до соціялістичної німецької партії, мотивуючи м. ін. свій крок тим, що "він, як пастор, найбільше переконаний у цьому, що судьба Німеччини й західного світу залежна від чесної зустрічі християнства з соціялізмом". В зв'язку з цим, варто пригадати собі те, що в квітні ц.р. в Флоренції відбувся з'їзд італійської соціял - демократичної партії. Розглядаючи резолюції того з'їзду урядовий орган Апостольської Столиці "Observatore Romano " писав тоді ось що: "Соціял-демократична партія признається до цього, що атеїзм не є безумовно злучений з її існуванням, себто не є нерозлучимий з нею так, як у комуністів. Вона просто в справах віри не каже ні сяк, ні так. Тимто між католиками і соціялістами перестав існувати непоборимий спір, а тільки і с н у ю т ь м і ж н и м и д е я к і р і з н и ц і д у м о к".

ТЕРЕСА НАЙМАНН з Коннерсрайту /біля Арцберґу/, відома у всьому католицькому світі стигматичка, щасливо перебула часи гітлеризму, не вважаючи на окремі переслідування й шикани ґестапівців, спрямовані на її особу. Вона вже має 48 літ. Цієї весни минуло 20 літ від часу, в якому вперше дістала стигми. Ці стигми кривавлять і тепер, але тільки в деякі дні, а при цьому з глибокими внутрішними переживаннями стигматички. Вона й тепер находиться під обсервацією лікарів. В цьогорічну Страсну П'ятницю перед її мешканням стояли сотні американських відвідувачів. Варто було бачити між ними 150 амер. вояків, негрів, що, бачачи стигми, тішилися наче діти і ввесь час були в глибоко релігійнім настрою.

- - - - -

В місяці червні ц.р. в Мюнхені заснував Сеніорат українських Католицьких студентів ім. Митр. Андрія Шептицького, якого завданням - це передусім моральна, а по змозі й матеріяльна опіка над українським студентством взагалі, а зокрема над студентами - католиками.

В місяці липні ц.р. відновлено в Мюнхені товариство українських студентів-католиків "Обнова".

В римо-кат. костелі в Мюнхені на Рамерсдорфі в кожну неділю та в кожне греко-кат. свято о год. 11. український кат. душпастир для студентів високих шкіл служить Службу Божу і проповідує Боже слово. В будні гр.-кат. Служба Божа о год. 7,10 .

Адміністрація часопису подає до відома, що "Христос наша Сила" виходить щотижня та в найближчому часі друкуватиметься в друкарні. А водночас прохає присилати на нову адресу довги за попередні числа і замовлення на тижневі випуски часопису.

Редакція часопису покладає надію на співпрацю нових співробітників і дописувачів та прохає людей доброї волі, що їм лежить на серці справа поширення Божого царства в нашім народі, про моральну допомогу!

- -

Адреса редакції й адміністрації: München VIII, Ayingerstr. 19/1.

ХРИСТОС НАША СИЛА

ТИЖНЕВИЙ ДОДАТОК ДО УРЯДОВОГО ВІСТНИКА АПОСТОЛЬСЬКОЇ ВІЗИТАТУРИ Й АДМІНІСТРАТУРИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В НІМЕЧЧИНІ

Ч. 7.

25. серпня 1946.

ЖДЕМО ТВОЇХ СОШЕСТІЙ!...

... А помста, лож і хитрощі й облуда -
Оце знаки останнього часу.
Що понівечив правду і красу
В житті людини... /кажуть: малполюда!/

Завіщо ж кров, вояцькі кості й трупи
І черепи з більмами на очах
І щастя, порозбиване напрах,
І мертвеці, що вишкірили зуби?

В такім часі остав нам тільки Ти
Єдиним ясним променем надії.
Бо де ж, без Тебе, змисел віднайти
На ці страшні, несамовиті дії?

Ждемо, ждемо Твоїх святих сошестій
У грішне кодло наших білих бестій! -

ТАЙНСТВО ЗЛОБИ.

Людство переживає глибокі внутрішні процеси. Ці процеси викликані природними і позаприродними чинниками та спонуками. І можна впевнено сказати, що в наших часах позаприродні чинники у тих процесах куди впливовіші, ніж були давніше.

А саме, в цих процесах кромі природних сил - з одного боку діє надприродна сила Творця всіх віків і вселенної, а з другого боку діє позаприродна сила володаря тьми й погибелі, диявола. Творець віків кріпить своєю ласкою душі, що Йому віддані, а водночас допускає на людство великі кари, що вже тут, на цій землі, бодай частинно вирівнюють Божу справедливість. А князь темряви й погибелі скверною, злобою, помстою та іншими пороками, наче бурливими переливами, каламутить і непокоїть життя та мече його в - містерію злоби!

Безглуздям було би думати про те, що скверна і злоба нашого часу це тільки - природні явища. В них є теж багато позаприродного елементу. А вплив цього позаприродного чинника стає щораз виразніший і видатніший. І кожній людині, що глибоко і правильно думає, ясно, що потуги, які надвигають на Боже царство між людьми, це могутні по-

в'язі природних сил з позаприродними, диявольськими світами. Бо земля перетворюється в новітні Вавилони й Содоми та Гомори не тільки тому, що безбожна частина людства створила для них відповідні умовини, але також для того, що князь погибелі, диявол, всі нечестиві змагання богоборців спрямовує на боротьбу з Богом та з усім, що Боже і що веде до Бога. І це, що в наших часах діється на землі, діється згідно з планом Велзевула, що змагає до панування над людством. Це йде гігантна боротьба між двома світами, між двома таборами: між табором Христа й табором диявола. Совершаються предивні таїнства, предивні містерії в світі: містерія праведности і містерія злоби. Силою, що діє в першій з них, це - любов, а в другій - ненависть. Надприродній чинник у першій з них це - Божа ласка, а в другій - диявольська злоба.

І тому не треба забувати, що боротися з табором диявола самими природними силами це - безнадійна справа! До цієї боротьби самих природних сил рішуче не вистарчить. Бо природа сама в себе не може не податися перед наступом диявольського світу тоді, коли людина стане віч на віч з пеклом без надприродного світу в своїй душі, без Божої ласки!

Тимто - кріпім себе Божою ласкою! Дбаймо про те, щоб наші душі не були обтяжені гріхами! Бо ласка перебуває тільки в нескверних та чистих душах. А наша боротьба за поширення Божого царства між людьми буде успішна тільки тоді, коли вона буде містерією праведности, коли вона буде переливом живлових сил надприроди в нашій природі. А наступ синів погибелі на Боже володарство на землі, це стихійні переливи позаприродних, диявольських сил у житті грішників і безбожників, що зненавиділи Бога.

Спаюймо нашу природу з надприродою, поєднуймо наші природні спромоги з надприродними, узгіднюймо наші людські справи з Божими, закорінюймо всі наші дочасні речі в вічності, а на всі життєві питання глядімо не з самих земних, але і з понад-земних, надприродних площин. Тоді наше життя буде містерією праведности. І тоді, та й тільки тоді, цей жахливий процес злоби між людьми, цю містерію злоби, що під цю пору доконується і в нашій суспільності, припинимо і переборемо!

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА.

Католицька церква спокійно глядить у майбутнє. Вона не хвилюється, свідома своєї сили й непохитности. Бо вона побудована на скелі, на камені.

І вже тоді, коли ще ніодна франконська нога не переступила була ріку Рен, вона була велична і міцна. Вже тоді, коли ніодна англосаська нога не ступила була на британські острови, вона вже не тільки існувала, але була сильна й могутня. А тоді, коли в Антіохії та в інших містах близького Сходу процвітали останки геленської і гелeністичної культур, а в християнських святинях Мекки гомоніли співи богослужень, вона вже не тільки існувала, але й діяла та ширилася.

П Р А В Д А

"Хто не хоче почути ц і л у правду, хай до мене не приходить!"

/св. Тереса від Ісуса Дит./

Д-р Володимир Янів

Молитовні акорди.

/Філософічна лірика/

І де б ми не були і чого б ми собі не бажали, завжди щось рідне звучатиме в словах хвали, каяття, чи прохання. Бо завжди при молитві ввижатись буде наш край святий, убрана вишиваними рушниками ікона в знаній хатині, українська старовинна церковця. Тоді мимоволі слова наші віддаватимуть настрій далеких просторів. ... Бо там рано й ввечорі, з першим і останнім променем, при праці й при відпочинку, під своєю стріхою чи в дерев'яній церковці простягаються руки:

До Матері, вбраної в квіти,
- Із променем першим, крилатим, -
Молитвою схочуть горіти

Бажання у сумерку хати.
Там руки, поорані в труді,
До вогника будуть блукати,

Щоб тішились плодами люди
І град оминав нас і зливи,
Щоб усміх ішов з нами всюди

І золотом вкрилися ниви.

Ці безмежні ниви завжди ввижатись нам будуть з привидом рідної хати, - адже ж вони так дуже прикметні для нашої батьківщини, країни синього неба й золотої пшениці, країни трудящих плугаторів і повних посвяти сіячів родючого зерна. Скріплений ранньою молитвою тихий плугатор виходить на чорновем, на безкрай степів і серед праці застигає на мить в мовчазному проханні:

О, дай нам насущного хліба,
І чорні, розкинені плугом,
Пухкими хай стануться скиби!

- Хай піт мій росою заслуги
Зливає сумні перелоги,
Мов предків священна напруга.

Їм плуг закреслив перемоги
І вкрив мозолями їх руки,
Як ниви й лани без знемоги

Для сина здобули і внука.

Бо рідний край завойовував не тільки воїн, не відважний лицар, не безбоязний дружинник, але й селянин-ратай, що послідовною працею збільшував волості. А син ані внук не смів бути гіршим від батька чи діда, - не смів бути ледачим жилтяєм без думки про завтра, негодящим трутнем.

На розкинені плугом скиби чорнозему кидає сіяч золото зерна. Його благородний труд дає йому розуміння тієї істини, що праця ушляхетнює й надає правдивий зміст життю людини. І він прекрасно розуміє те місце евангелії, в котрій кажеться, що Христос прокляв смокву, - фігове дерево -, за те, що воно не несло плоду.

Хай сіяні зерна пшениці
Не ляжуть на груду ні камінь,
Не вийдять засіву птиці,

Не вкриється лан бур'янами,
Не знидіє колос у тіні
Ні жар не горить над полями!

Стократно зійде нам насіння,
Бо смокву прокляв Ти без плоду,
Ледачі прокляв покоління,

Гнилі,порохняві колоди.

Денний труд виснажує до краю людину. Вона шукає тишини і скріплення. Але над працю й над утому виснажують нас важкі переживання,в які така багата наша доба, виснажують особисті, родинні чи національні трагедії, сумніви чи розчарування. І ось шукаємо розради і находимо силу. Так як колись на рідних землях, так і сьогодні в прибраній рушниками, дерев'яній церковці, що має нам наслідувати церкву в нашім селі, чи хоч би у скромній заборозій капличці згинаємо в час сумерку коліна.

Тремким ореолом червоним
Цілує увечорі промінь
Зчорнілі убогі ікони.

А очі самотні у ньому
Обнови шукають і сили
По спеці, по труді, по втомі.

Замовкли слова, заніміли,
Без руху спинилися руки,
Аж біль, в глибині скам'янілий,

У промені згинув без згуку.

А як полонить настрій соборної молитви, то тоді зникає вже простір і час. Близькими стають давні століття,- дні глибокої віри, одчайдушного завзяття і непроминаємої слави. І ми вслухуємось в молитву о-того княжого дружинника, хороброго воїна, який визнає своїм святим обов'язком боронити спадщини неуступчивих батьків, а враз із тим найбільших національних святощів.

Владико! Дозволь захистити
Ці скиби, добуті батьками,
Щоб нас не злословили діти,

Щоб святощів наших ні храму
Не сміли хулити навали
Ні глум не сміявся над нами!

- Дозволь, щоб хоробро стояли
Геройські, нездолані лави
І щоб за грудей наших валом

На жертві заквітнула слава!

Поруч із воїном, - хоч і відділена простором,- ріками, лісами і горами - , звертає свої очі до небес і його дружина, його вірна жінка, що одночасно тремтить,щоб муж на полі слави не загинув,але одночасно теж боїться, щоб діти не вмирали в ганьбі, у в'язницях.

Христе! Заслони мені щитом
В кривавих боях мого мужа
І батька верни його дітям!

Щоб ворог - молюсь - не подужав ...
...Хай вернуться в славі, прийдуть
І мрій не зморозить нам стужа.

Не дай нам побачити стиду
На лицарів сміливих лицях
- Неволі пізнати обиду

Й вмирати в ганьбі, - у в'язницях!

Серед палкої молитви всіх вірних набирають містичної сили маєстатичні слова їх духовника, - пастиря, що молиться за те, що являється найбільш суттєвим в житті людини: за творчість, без якої нікчемною являється кожна людина, ким би вона по своїм походженню чи освіті була.

Молитися буду за стадо,
- За віру його і посвяту,
Щоб зла не було ані зради.

Талантів не дай закопати!
Не бачити плоду ніколи
За правду на прю це . ставати.

Як житом пишається поле,
Так золотом труд лиш ясніє,
І жертви святим ореолом
Хай сходять незвершені мрії!

Натхнені словами свойого духовника горять любов'ю праці і бажанням проявитись в житті ремісники, чорноробочі і навіть забуті вуглекопи на дні свого понурого шахту. Під впливом цього горіння стається ремісник майстром, справжнім художником, що з-під його рук виходять архитвори, що століттями свідчитимуть про творчу снагу колишніх ювелірів, ковалів, слюсарів чи переплетників. Випещені виходили з-під рук переписувачів святі книги, розмальовані заставками і ініціялами, ті прикраси говорили до уяви читача з рівною майже силою, як і глибокий зміст писань. Бо і зі змісту і з мистецької форми вичитати було можна глибину любови й захоплення, що поривало, що приневолювало перейматися ідеями і вірити.

Об'явлень святі таємниці
Замкну в переплеті з сап'яну,
То ж зручними пальці зроби ці!

Любов мою, золотом ткану,
Вплету в орнамент ініціялів,
Аж словом горіючим стануть,

Що скрите на дні десь кричало,
Що славою мусить Твоєю,
- Старинним наказом скрижалів,

Лунати повік над землею.

За заборолом щитів, за валом лицарських грудей, - під проводом своїх духовних пастирів і світських авторитетів, спокійно може працювати робітник.

В роботі вже ствердли долоні
І міцно тримаю мій молот,
Що зраня до вечора дзвонять.

О, рук не зложити вже кволо
Й Твоєї не ждати нам кари,
Що злидні заглянуть чи голод.

Ліниві лякаються марев
І гніву і зла й безробіття,
А ми горимо всі в пожарі,

Бо руки навчив Ти робити.

А навіть рудокоп на дні вугляних шахтів може розважитись по праці у копальняній каплиці, де постаті святих вирізьблені з вугілля.

Снагу висисають поліпи
Зневіри і сну раменами.
Тут в мороці коні посліпли

В безоднях понурої ями, -
Тут наше життя посіріло
В оковах тупої безтями

То дзвоном нам серце забилось
До різьблених постатей чорних,
Що променів кидають стріли,

І святість їх душу огорне.

/2/

/Продовження буде/

БЛАКИТНІ ПЕРСТЕНІ.

Ношу вибух у собі!..

Розсаджує мене досада на обстави життя...

Розпирає мене жадоба праведної помсти на ворогах мого Ясного Пана...

Бунтується в мені гнів на вбивників тих вартостей, без яких ніякий лад, ні порядок в житті - неможливий.

Ворохобиться в моїй душі снага, що не може воплотитися в чин, не може втілитися в ніяке ковáне, суспільне діло.

Випинає мене застояний змаг, що зашпатився, наче кінь на припоні.

Напинає моє серце біль, що засуятився, наче голуб по втраті голубки.

Розшибає мене внутрішній неспокій, що вульканно загримів у найтайніших глибинах моєї істоти.

Розприскує мене страдальний огонь мойого духа, що нераз скимлів би, наче собака, та ричав би, мов ранений звір...

Ношу вибух у собі!

І наче жінка, що крайкою завиває своє бременне лоно, висотую з Тебе, Ясна Пані, блакитний омофор і тісно замотую себе в його м'ягкі овиви. І вичуваю, що ці овиви це блакитні перстені, які тримають мене цілим і нерозсипаним...

А то - розтряс би мене мій біль, розсадила би мене моя неспокійна снага!...

В.Лімниченко

ТОЙ, ЩО ЗАГИБАЄ...

... І крик і плач і ревний завід
І, наче чорна ніч, жура:
- Евакуація!..
Хто думав.
Що на село паде гора?!
Лишай живе, лишай померле,
Лишай куповане за кров,
Лишай своє розбите серце
І йди!..
Та з чим?
- Із костуром!

Ти йди!
- Куди?
- У світ за очі!
А діти? Жони? А діди?
- Роби собі, що тільки хочеш,
- Лиш не барися!
- Йди вже, йди!
Віконечка в хатині блисли
/Мов очі сльозами зайшли/
Тоді, як діти з клуночками
Заплакані з порога йшли...

І піч, що оббивала боки
Дідам трьох довгих поколінь
Та двигала на собі старість,
А не зів'ялу й кволу лінь,-
Ця рідна піч сьогодні тріснула
Й роззявила, мов рот, шпару,
Бо, наче молоду, із неї
Взяли бабусю в світ стару.

А жінка верла сіна в ясла
І за драбини і до ніг
Корові, що, мов зоря ясна,
Ходила краєчком доріг
На пасовища й на стерні...
І до корівки прилягла
Та й заридала... А тварина
Ричала, мукала й ревла...

Господар напоїв коната
І в клуні наче би застиг:
- Така недоля це щось гірше
Від найлютіших в світі лих!-
І в'яло зсунувся на землю
Та й гірко голову потряс.
Він очевидячки ламався,
І щулився, і ник, і гас...

І все лишили...
А забрали
Лиш те, що в возі та в клунках.
І плакали маленькі діти
Та немовлята в пеленках.
І плакали статечні ґазди
Та гомонів одчай жінок.
/Прощали птахи свої гнізда,
Що зеленіли, мов вінок!.../

І обіймалися одвірки
Із господарями й дітьми,-
І цілувалися тварини
З сумними, скорбними людьми,-
Хилилися нові ворота
Ґазді й ґаздині аж до ніг.
Стелилася під ними терном
Скиталь мандрованих доріг...

Мовчали дзвони на дзвіницці,
А смуток плив з церковних бань...
І розливалася в болото
Кривавиця важких надбань,
Купованих ціною поту
І крови й труду й болю й сліз...
/-Ішов наш нарід на Голготу
І хрест на собі гірко ніс!...-/

Лишав господар свою ниву:
А в серці - гостроти бритов!...
І вже не знати, чи заплакав,
Чи засміявся, чи зридав,
Бо щось йому з горлянки бризло
Таке, як зойк, чи може рик,
Аж коні, наче вриті, стали
На цей його зловіщий крик.

А потім стало тихо, тихо
Мов на літургії в церквах
Та він не міг, не мав відваги
Поглянути в далекий шлях,-
І цілував на власній ниві
Чорненьку грудочку землі,
Яка була його та й Божа!...
/...А вітер скорбно шевелів.../

Блистіло небо, наче баня,
Світило сонце, мов ліхтар,
Земля була, неначе церков,
Лиш цей його загін - цвинтар!...
Цвинтар на всю його надію:
Без нього згине вся сім'я!
Цвинтар, що в ньому залишає
Себе, свій вік, своє ім'я!

Й зашугали в повітрі птахи,
Закрякали сумні галки,-
Й мов снилися ґазді розгони,
Плуги і скиби і валки,
Мов снилася ґазді пшениця
І золото з її снопів...
... Та де були преясні копи,
Побачив два ряди гробів!...

Блистіло небо, наче баня,
Світило сонце, мов ліхтар,
А вся земля була, мов церков,
Його ж душа була - вівтар!
На цьому вівтарі горіла
Всепальна жертва перемін!
... А він був той, що загибає,
Йому лишилося - амінь!-

- . -

„НЕМА В НЬОМУ ЦІЛИНИ"

/Іс. 1.6./

Добре бути вояком.
Варто бути мужиком.

Понад міру гідно бути священиком.

Усякий стан потрібен збірноті людей, а найпотрібніші ті верстви громадян, що бережуть душу і землю народу.

Але...

Але нема нічого гіршого, як бути вояком зі сказою і плямою лицарської чести на душі.

Нема несимпатичнішої появи, як мужик, що прибився до землі припадково і не має в собі ніякого пієтизму до святих традицій мужицького стану.

Годі знайти страшніший приклад духової руїни від заламаного служителя престолу, що втратив пошану не тільки перед людьми, але й перед самим собою, а назву благовістителя двигає за собою на проповідницю, наче млинський камінь...

Ці люди - поколені!

Вони не мають у собі - цілини!

Це носії вічного викиду сумління в своїй душі. Вони переста ли бути цілими й одностайними істотами, а обернулися в клапоті клаптів життя...

ВІСТКА ЗПОЗА ГРОБУ.

Св. Іван Боско в часі свого перебування в духовній семінарії в Хієрі приятелював з дуже побожним товаришем своїх гімназійних студій, що називався Комоллльо. Вони м.ін. обіцяли один одному, що хто з них перший умре, прийде повідомити другого про те, що з ним станеться по смерті.

Дня 2.квітня 1839 р. Комоллльо помер. По його похороні, вночі з 4.на 5. квітня 1839 р., Дон Боско, як звичайно, спав із іншими богословцями в великій семінарійній спальні. Опівночі на коридорі зчинився страшенний гук, що подобав на оголомшливі стукоти задізниці. Цей гук приближувався до відпочивальні, а згодом двері до неї самі собою розімкнулися і блимнуло світло. По хвилині гук притих, а всі питомці почули виразний голос Комоллля:

- Боско, Боско! Я - спасенний!

По цих словах роздався такий переразливий гриміт, що здавалося неначе би ввесь дім западався у пропасть. А відтак - все затихло. Питомці втікали куди котрий. Сам Дон Боско захворів від цього дивного припадку й одною ногою був уже в гробі. Щойно по літах позбувся наслідків цієї незвичайної події.-

- - - - -

Гартуйте власну волю суворістю супроти себе, вмиркованістю, повздержливістю і пильністю в праці! Та все те доконаєте лиш із поміччю ласки з висот.

Для того візьміть зброю Божу, щоби ви могли устоятися в лютий день!

/Ефес. 6,13/.

ДЕ РЯТУНОК?

"Якщо люди не перестануть ображати Бога, то по світі поширяться великі блудні науки, вибухнуть війни і переслідування Церкви, добрі будуть терпіти муки, й много витерпить св.Отець, а многі народи будуть знищені. Однак вкінці непорочне моє Серце затріюмфує і настане для людей час мира."

Ці слова сказала Пречиста Діва підчас появи у Фатімі. Про ці появи знає цілий світ. Вони відбувалися в 1917 р. в Португалії.Шаліла тоді страшна війна. Пречиста Діва у своєму милосерді явилася малим пастушкам і через них кликала світ до покути. А як джерело рятунку подала почитання свойого Непорочного Серця і домагалася, щоб всі народи, цілий світ посвятився Її Непорочному Серцю, перестав ображати Бога, а тоді настануть кращі часи.

Але світ не поправився і за кару прийшла друга страшна війна.Серед цієї війни в дні 31.жовтня 1942 р. св.Отець Пій XII.посвятив кат.Церкву і цілий світ Неп.Серцю Преч.Діви. За заохотою св.Отця відбуваються по різних краях посвячення Неп.Серцю Марії. У цьому бачить св.Отець рятунок для світу.

Що так воно є, це відчула Португалія, яка ще довго перед 1939 посвятилася Неп.Серцю Марії. Війна не лише не діткнула Португалії , але нині вона це правдива католицька держава.

Цю потребу і значення посвяти Непор.Серцю Марії зрозуміли добре перемиські владики в цьому році в найтяжчій хвилині нашої Церкви. Преосв.Йосафат зарядив на празник Сострадання ПДМ посвяту цілої дієцезії і поодиноких парохій Непорочному Серцю Марії. Але не судилося йому цього доконати, бо два дні перед цим вивезено його, а у празник Сострадання й капітулу. Одначе посвята таки відбулася у 2 парохіях:в одній на захід від Сяну, а в другій на схід від Сяну. Це символ, що Неп.Серце Марії взяло під опіку нашу переслідувану Церкву по обох боках Сяну. /Обі парохії до тепер непереселені/.

Чого не довелося сповнити в краю, це ми повинні вчинити тут на еміґрації. Непор.Серце Марії у своїх об'явленнях в Португалії заповідало глибокий зворот до религії на Сході. В молитві посвяти Непор. Серцю Марії, уложеній св.Отцем, є виразне прохання про мир для народів, що плекають особливішу набожність до Марії, що в їхніх домах досі Її образ був уміщений на почесному місці, а сьогодні укритий і схований на кращі дні."

В чому лежить та посвята? Посвячуються цілі народи, дієцезії , парохії, поодинокі родини і особи. Відмовляється спеціяльну молитву посвяти Неп.Серцю Марії. Але суть посвяти лежить у глибокому почитанні Неп.Серця Марії. Як? Не ображати Бога, покутувати за гріхи, молитися за грішників, у перші суботи місяця жертвувати св.Причастя в цілі винагородження зневаг Непор.Серцю Марії. Багато молитися на вервиці, бо так просила сама Преч.Діва. /Багато наших хлопців у краю моляться тепер на вервиці/.

А за це все обіцяла Вона рятунок..."Однак вкінці моє Непор.Серце затріюмфує і для людей настане час мира". Ми всі потребуємо рятунку. Потребує наша переслідувана Церква, наш страдальний народ, а й ми тут на еміґрації. Цим рятунком є щиро любляче нас Непор.Серце Марії. Сам Христос бажає, щоб Серце Його Матері було почитане.

Ідуть великі Марійські свята в нашій церкві: Успення, Рідзво,Покрова. Сповнім бажання Преч.Діви і посвятім себе тут на еміґрації Неп.Серцю Марії. Зацікавмося глибше цією справою і посвятімо себе, свої родини, установи, парохії під найпевнішу опіку, якою є Непор. Серце Марії. /Польська еміґрація вчинила це вже 7.липня ц.р./.А тоді сповниться це, що співаємо, що "ще не чувано ніколи, щоб Вона не помогла".Бо коли Преч.Діва побачить,що ми так горнемося до Неї і Її Непорочному Серцю посвячуємося, тоді Вона вирятує нас і зішле нам час мира.

МОЛИТВА

ПОСВЯТИ НЕПОРОЧНОМУ СЕРЦЮ МАРІЇ.

/Уложена Святішим Отцем Папою Пієм XII в 1942 році. Її переклад на українську мову затверджений гр.-кат. Єпископським Ординаріятом в Перемишлі дня 7.квітня 1946 р. Ч.36 /Орд./.

Царице наша, Пречиста Діво Маріє! Неустанна Помоче вірних, Прибіжище людського роду й Побідо у всіх боротьбах у поширенні Царства Христового на землі! - Оце покірно упадаємо перед Твоїм престолом у переконанні, що виблагаємо милосердя, одержимо ласки та потрібну поміч і оборону в теперішніх нещастях не задля наших заслуг - бо на них не числимо - але задля безмірної доброти Твойого Материнського Серця. Тобі, Твойому Непор.Серцю жертвуємося й посвячуємося в цій трагічній дії всесвіту не тільки в злуці зо св.Церквою, містичним Тілом Твойого Сина Ісуса, що терпить і проливає кров у багатьох своїх членах і зносить стільки переслідувань, але також з цілим світом роздертим незгодою, кормленим вогнем ненависти, жертвою власних проступків.

Поглянь Материнським повним співчуття оком на всі матеріяльні й моральні спустошення, на ввесь цей безмір терпінь і болю батьків, матерей, супругів, братів і невинних дітей - на всі ці жертви, скошені у розцвіті життя.

Поглянь на всі ці в страшній різні пошарпані тіла, на стільки сердець терплячих і конаючих, на стільки душ наражених на небезпеку вічної погибелі.

О, Мати Милосердя! виблагай нам у Бога мира, а головно цих ласк, що приготовляють, з'єднують і удержують неустанно мир оснований на правді, справедливості й Божій любові. Усунь брязкіт оружжя, дай мир душам, щоб в ладі й спокою поширювалося Царство Боже.

Візьми під свій св.Покров і тих всіх, що остають ще в тіні смерти, зішли їм мир і зділай, щоб і для них зійшло Сонце Правди,щоб і вони могли разом з нами повторяти Єдиному Спасителеві світу: " Слава на висотах Богові і на землі мир поміж людьми доброї волі". /Лк.2.14/.

Дай мир народам, відірваним через блуди й незгоду, а головно тим, що плекають до Тебе особливішу набожність, що в їхніх домах досі Твій образ був уміщений на почесному місці, а сьогодні може укритий і захований на кращі дні. Приведи їх до одного Христового Стада, що його пастирем є Св.Отець Папа римський.

Виєднай мир і волю св.кат.Церкві - стримай страшний залив нового поганства, запали в серцях вірних замилування до невинности, до практикування християнського життя і апостольської ревности, щоб народи, що служать Богові, зростали в силу, а разом з цим щоб збільшались їхні заслуги. Вкінці, як св.кат.Церква і ввесь людський рід є посвячений Серцю Твойого Сина Ісуса, щоб це Серце, в якому покладають всю надію, було для них завдатком побіди і спасення, - так і ми посвячуємося на завсіди Тобі й Твойому Непорочному Серцю, Ненько наша й Царице світу, щоб любов Твоя й Твій Покров приспішили побіду Царства Божого, щоб всі народи поєднані з собою і з Богом прославляли Тебе Присноблаженну й Пренепорочну й разом з Тобою співали від одного кінця землі до другого гимн слави, любови й вдячности Христовому Серцю, що в Ньому тільки можуть знайти Правду, Життя і Мир! Амінь.

СТРАЖДАННЯ.

"Що вчинив Ісус, щоб відірвати наше серце від невпорядкованого прив'язання до сотворених речей? Ах! Він ударив нас дуже тяжко, але це - удар любови!..

"Бог є дивний, але передусім гідний любови!.."

/св.Тереса від Ісуса Дит./

НОВИНКИ.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ Папа Пій XII прийняв на приватній авдієнції більшу групу американських сенаторів і членів конгресу, що при повороті з Філіпін забажали відвідати Европу та простудіювати найпекучіші проблеми її сьогоднішньої дійсности. Папа прохав їх повезти з собою до Сполучених Держав Америки не тільки спомини, але й окреслені пляни та пропозиції порятунку для европейських народів. - Святіший Отець уділив теж авдієнцію генеральному директорові УНРРА, Ля Ґвардія. Вся їх розмова була присвячена питанням допомоги для европейських країв.

АНГЛІЙСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА в останніх роках не тільки закріпилася, але й розрослася. В самім 1944 році було в Англії 8722 навернень до католицизму. Між конвертитами був теж відомий фельдмаршал Александер. Католицькі церковні круги в Англії окрему вагу присвячують господарським і соціяльним питанням в рідній країні та стараються заінтересувати ними молоде покоління духовників та кандидатів до духовного стану. - Католикам у Англії багато добра принесла установа зв. "Campion House", заснована одним єзуїтом по першій світовій війні. Ця установа міститься в прегарному будинку серед парку, недалеко Лондону. Вона гуртує в собі тих людей, що вже в дозрілому віці вичули в собі тягу до монашого чи священичого життя. З-поміж них виходить багато глибоко відданих Божій справі священиків, монахів і світських апостолів. - Кардинал Ґріффін, вестмінстерський архієпископ, в одному зі своїх останніх прилюдних виступів м.ін. сказав таке: "Гадаю, що ніколи не була такою очевидною, як нині, правда про те, що фізика без впливів християнської філософії веде до знищення людства".

В ЮГОСЛАВІЇ католиків дальше переслідують. Цим разом на чергу прийшли монахині, що їм м.ін. приписують морди комуністів по лічницях. Цим пекельним, а наскрізь неправдивим, підозрінням безбожники оправдують свої присуди смерти на безборонних черниць. В останніх тижнях югослав'янські уряди вигнали з Югославії 75 монахинь, а 271 усунули з різних прилюдних інституцій.

В АЛЬБАНІЇ терор теж не вгаває. "Observatore Romano" доносить, що в останніх тижнях альбанські т.зв. "народні трибунали" засудили багато священиків на смерть. В деяких церквах примістилися комуністичні бюра.

НІМЕЦЬКА католицька преса постійно розростається. Попит на біблії, катехизми й молитовники між німцями - великий. Американська окупаційна влада зазначує, що в їх зоні між старшим поколінням німців можна завважити міцний релігійний рух.

ШВАЙЦАРСЬКА католицька молодь влаштувала велике релігійне паломництво до славної базиліки в Айнзідельн в доказ подяки Богові за мир у Швайцарії, що тривав продовж другої світової війни.

ЯПОНСЬКІ комуністи починають рухатися. Їх провідник, Санцо Нозака, сказав м.ін. ось що: - "Ми, комуністи - матеріялісти. Змагаємо до докорінної заглади релігії. Релігія існує тільки тому, що між суспільними, господарськими і політичними явищами існують ще деякі нерозв'язані суперечності. З усуненням тих суперечностей релігія зникне".

ХРИСТИЯНСЬКІ робітничі організації в західній Европі міцнішають. Французька конференція християнських робітників, що перед війною мала 140.000 членів, під цей час нараховує один міліон членів. Голяндські християнські робітничі організації гуртують у собі около 400.000 членів, а бельгійські пів міліона.

- -

ПЕРЕМИСЬКОГО Владику Преосв. еп.Йосафата Коциловського в дні 26.6. 1946 р. польські відділи т.зв.уряду безпеки побили, зневажили,а потім насилу вивезли на схід. В два дні опісля туди ж саме вивезли Преосв.еп.Григорія Лакоту, о.прал.Решетила, о.кан.Гриценяка, о.ректь Кузика та ще одного старенького священика. Хворого о.мітр.Пинила залишили на коридорі. Бібліотеку та всі приміщення єписк.палати й капітули міські шумовини в варварський спосіб понищили. А по трьох днях єпископську палату і катедральну церкву перебрали польські оо.кармеліти. В Перемишлі остали ще дві гр.-кат. церкви /оо.Василіян і на Оболонні/, та два священики при тих церквах, два на приватних мешканнях а три у в'язниці. В околиці Перемишлі є ще два гр.-кат.священики, в Сяніччині - один, в Горличчині - два або три, а в околиці Шляхтової теж два. Також у Кракові є ще гр.-кат. духовники. З української інтеліґенції нема вже майже нікого. З українського населення самі останки.

В ПРЯШЕВІ почала виходити "Карпатська Звезда", орган "прогресивной молодежи Пряшевщини", печатаний тільки московською мовою. Зі змісту перших чисел цього органу видно, що на гр.-кат.Церкву в Словаччині комуністи почали новий і хитрий наступ. Ціллю їх перших пропаґандивних обстрілів стали ті школи і виховні установи молоді, що кермовані духовними та релігійними людьми. І вже на перших порах своєї праці добилися усунення цих людей з провідних становищ у шкільництві. По змісті треба сподіватися дальших наґінок на гр.-кат. Церкву та на все,що зв'язане з її працею та з розвитком.

- - - - - -

Адміністрація часопису подає до відома, що "Христос наша сила" виходить щотижня та в найближчому часі друкуватиметься в друкарні. А водночас прохає присилати на нову адресу довги за попередні числа і замовлення на тижневі випуски часопису.

Редакція часопису запрошує до співпраці нових співробітників та дописувачів!

- - -

Підтримка католицької преси це обов'язок людей доброї волі, що їм лежить на серці справа поширення Божого царства в нашім народі!

- - - - - -

Оправдувати себе браком грошевих засобів при купні одного числа часопису це в наших умовинах найзвичайнісінька байдужість у відношенні до одного з релігійних обов'язків.

Подається до відома, що український католицький душпастир для студентів високих шкіл у Мюнхені в кожну неділю і кожне укр.-кат. свято служить Службу Божу і проповідує Боже слово в римо-кат. церкві на Рамерсдорфі о год. 11. В будні Служба Божа в тім самім храмі о год. 7,10. Доїзд трамваєм ч.4. /останній перестанок/.

Адреса редакції й адміністрації: München VIII, Ayingerstr.19/I.

Христос — наша сила

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

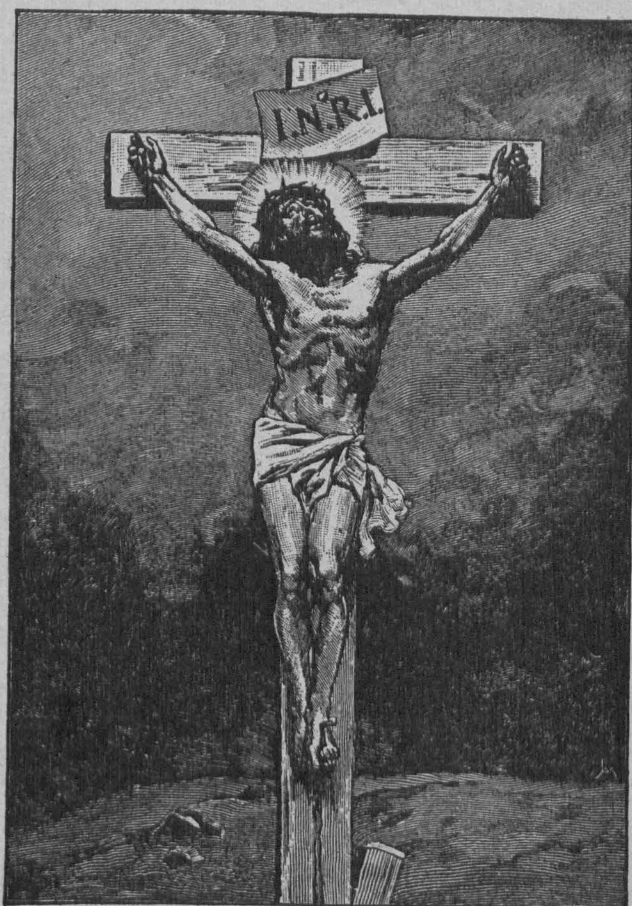

Рік I. ВЕРЕСЕНЬ 1948 Ч. 9.

Остап Ович

Вірність за вірність

У Пророка Ісаї (55.2) читаємо таке питання: „Чому ви даєте свій гріш на те, що не є хлібом, чому даєте свій заробіток на те, що не дає ситості“?

Сьогодні кожний із нас числиться з кожним сотиком видаючи його лише на те, що йому конечно потрібне до життя. Дехто хоче свою ощадність починати від єдиного нашого християнсько-суспільного місячника „Христос Наша Сила“, що коштує лиш 30 сотиків. Чи цей видаток виданий в дійсності на те „що не є хлібом, і не дає ситості“ треба провірити.

„Христос наша Сила“ появився серед невідрадних умовин нашого скитальчого життя на чужині. Мало хто знає, які великі труднощі довелось побороти, щоб наладнати справу видавництва. Чи „Христос Наша Сила“ не потрудився, щоб кожного місяця бути для своїх читачів тим „добрим хлібом“, з якого моглаб користати ціла наша християнська родина?

„Христос Наша Сила“ — це „голосник“ нашої Церкви який повязує нас з Католицькою Церквою усіх народів і країн. Притому він приносить нам вісті про події на Рідних Землях, обзнайомлює нас зі справами нашої Української Церкви на чужині, дає ради як поборювати труднощі, як гоїти рани скитальчого життя, як провадити це релігійне життя та як ширити ідеї християнського братерства.

„Христос наша сила“ — це невтомимий виховник! Наш утішитель в годинах важких переживань, чи життєвої перевтоми.

Для жидів у вавилонській неволі післав Господь Бог пророка Ісаїю який через небесний голос, дістав від Бога припоручення: Потішай, потішай мій нарід — говорить ваш Бог, говорить до сердець Єрусалиму і кличе до нього, що скінчилася його покутна служба, що прощена його вина, бо з руки Господньої прийняв подвійно за всі свої гріхи“.

Багато вісток про які довідуємося з часописів, чи чуємо через радіо, або довідаємось іншою дорогою, або й ненормальне життя на чужині, нас не лише пригноблює але-й заломлює.

„Потішай, потішай мій нарід“! — Це завдання сповняє „Христос наша сила“ — і чи годиться відганяти його від свого порога?

„Христос Наша Сила“ є вірним приятелем і мусить вірним залишитись до останку.

Хто є вірний для єдиного на чужині християнсько-суспільного місячника „Христос Наша Сила“ — цей не робить видатку на щось, „що не є хлібом і не дає ситості“.

Воздвиження Чесного Хреста

„Кресту Твоєму покланяємся, Владико, і святоє воскресеніє Твоє славим“. Покланяємся і славимо, як покланялись і славили наші предки. Раю на землі не дає нам ця служба св. Хресту, бо рай на землі неможливий. Але дає нам оця служба те, що на землі можливо найвище і найцінніше — перемогу у всякій життєвій борні. Традиція каже, що римський цісар Константин Великий, коли надумувався, чи не пристати б йому явно до християнства, бачив світляний хрест на небі з грецьким написом: „цим перемагай“. І переміг Константин під знаком св. Хреста всіх своїх ворогів-поган та придбав свободу для християнської віри й Церкви. Подібно й ми під знаком св. Хреста перемагаємо те, що в житті нижче, а здобуваємо свободу для того, що в житті найсвятіше, найчистіше, найвеличніше, щоб воно могло вільно розвиватися і правдивим багатством збагачувати наше життя.

Св. Хрест ублагороднює нас у земських радощах, розважає в смутку, підбадьорює в страшних пригодах-переживаннях, поширює границі нашого життя від землі до неба, наповняє нашу душу відблиском небесних тайн і небесного світла; а через браму смерти, що на ній земля пише жахливі слова з Дантеївського пекла „Покиньте всю надію“, св. Хрест переводить нас з твердою надією на вічне царство боже. Хоч важке наше життя, бо так хоче земля, а все таки воно легке, бо так нам дає св. Хрест, як і запевнив нас Христос Господь: „Тягар мій легкий, а ярмо моє любе“.

Коли ж приглянемося, що давав св. Хрест нашим предкам у Христі, то і тут побачимо той самий образ, зложений із землі та її течій і з небесного світляного хреста, що все перемагає і по всякій Голготі доводить до світлого воскресення. Але цей образ куди величніший і яскравіший, більше переконливий, бо на тлі двотисячелітньої історії християнтва.

Як тільки Христова віра почала поширюватись по світі, став її переслідувати римсько-грецький поганський світ. Ті переслідування тягнулися 250 років, і св. Хрест остаточно переміг той старовинний, культурний поганський світ і заяснів свобідно на християнських храмах і в людських душах.

Та як тільки християнська віра заволоділа в світі, стала надсувати жахлива хмара з північного сходу Европи — мандрівка диких, поганських народів. Західна вітка Христової

Церкви потерпіла найтяжче. Впало західне римське цісарство, орди мандрівних народів зруйнували культурний старовинний світ. Але не впала Христова віра і поволі поконувала й переробляла ті дикі поганські народи. Звиш 500 років тривала та мозольна, одначе благословенна праця навертання варварських народів на христову віру. Св. Хрест і тут у цілості переміг, поконав оте варварське поганство, привів усі европейські народи до Христа Господа і навчив їх вищої мудрости та благородности життя.

Не дає Бог нараз так багато нещастя, щоб не можна його при Божій помочі перетерпіти. Одначе на кожну людину і на кожний суспільний організм, хоч би це була й Христова Церква, зсилає Бог хрести, щоб за прикладом Христовим, що відкупив нас на Голготі на хресті, відкуплювати себе в Бога і підноситися до вищого життєвого рівня. Східна вітка Христової Церкви щасливо перетривала руйнуючу мандрівку народів і наче ранішнє сонце присвічувала цілій Церкі в першому тисячелітті.

Та прийшов час і для її Голготи. В УІІ столітті в Арабії зродилась магометанська віра, мішанина погансько-жидівсько-ристиянська, що воєнними походами своїх визнавців з нехвичайним щастям стала здобувати світ. Були століття, коли здавалося, що христіянський світ не видержить під тим страшним напором. Чіла східня Церква, з вийнятком тільки деяких своїх західних країн була кілька століть буквально залита магометанським морем. Непевна борня тривала кругло 1.000 років. Ще 1683 р. турки облягали Відень. Але це вже були останні удари магометан, що загрожували християнському світові. Св. Хрест і тут переміг.

І витворився християнський світ, сильний у собі і неприступний для ніякого зовнішнього наїзду. Це небувале явище в історії людства — дар євангелії, наслідок євангельського „квасу“, сила св. Хреста. Але чи є деревина, що цвила б безупинно? Не такі земські закони! Коли могутній христіянський світ зайняв цілу земську кулю, коли зовнішні вороги стали для нього не страшні, тоді саме став проявлятися в його середовищі новий, небезпечний ворог — зневіра до св. Хреста, до євангелії. Із зневіри зчасом зродився бунт — бунт землі проти неба, бунт тіла проти духа, бунт людини проти Христа Спасителя.

В першому моменті це виглядає як неможливе і неправдиве, щоб світло могло затемнювати світло. А однак це бук-

Що люди роблять для Христового Серця?

Не кажучи про невірних, жидів та єретиків, — яку відплату за свою любов одержує Ісус від своїх вірних, що вірять у Його присутність у Пресвятій Євхаристії? Від деяких одержує дійсно докази належної Йому вдячности та любова. А як відплачується Йому більша частина людей? Одні відплачуються Йому рівнодушністю, остиглістю, забуттям, а інші навіть легкоаженням, погордою, зневагами та святотатствами.

А чи ми тут не маємо може й собі дечого закинути? Скільки то причин до застиджування й болю Христа може у нашому минулому ножна б знайти! От бачимо, що люди роблять для Христового Серця.

Церква ОО. Василіян в Гошеві, яку зруйнували большевики.

Большевики зруйнували та навіть вивезли руїни монастиря отців Василіян у Гошеві, а ченців запроторили в глибину Совєтського Союзу. Вороги нашої Церкви й народу надіються, що припинивши прощі до славної своїми чудами гошівської Богоматері, знищать і католицьку віру в дооколичного населення, яке ніяк не хоче прийняти сталінського православія. Та даремні зусилля цих новітніх варварів — мученицька кров наших братів зродить нових борців за Божу й народню Справу, а на руїнах гошівського монастиря повстане знову величня святиня, як доказ глибокої релігійности й любови до Матері Божої українського народу.

ЗА НОВЕ, ДОСТОЙНЕ ЛЮДИНИ ЖИТТЯ

З попелищ всесвітнього пожару, з руїн сіл, осель і міст, з кладовищ погребаних надій, з глибин роздертих болем душ несеться повний нестримного прагнення зов: Нового життя! Кращого життя!

Нового життя прагне нинішня людина. Оте бажання змоглось у ній до самих вершин. Видається, наче б вона вся перемінилася в оте хотіння. Воно переповнює її сни, стає змістом її життя. За новим життям побиваються народи, усе людство. Щоб здобути його по своїм задумам та уявленням, велика частина світу на наших очах стала одним побоєвищем, тисячі і міліони за наших днів віддали життя, проливаючи море крови.

Та все надаремно. На ніщо не придались усі змагання, усі жертви. Не здобули люди нового життя. Не лиш не здобули, а зробили його ще гіршим, ще страшнішим. Чому? Бо велика частина людства забула про той ґрунт, що на ньому єдино може вирости здоровий, буйний квіт нового життя, погордила тим зерном, що єдине має в собі силу видати отой благословенний плід. Цей ґрунт — то живі людські душі; це зерно — то вічна жива Христова любов.

Хоч яке воно боляче, проте треба таки сказати тверду правду. Багато нинішніх християн відійшли від Христа так далеко, що залишилась їм тільки назва Христових визнавців і більш нічого. Залишилась лиш форма, бо зміст налився чимсь зовсім протилежним і противним Христові. По дусі вони стали просто поганами, або ще далеко гіршими від поган.

Нещасні, засліплені люди. Адже вони стали галузками, що відпали від життєдайного пня дерева. Яка доля галузки, що відломилась від дерева і лежить у земному болоті? Чи лишається їй щось іншого, як зігнити, або бути знищеною для чиєїсь вигоди? Отак, а не інакше, діється і мусить діятися з християнами, що відчахнулися від Христа. Вони галузки, що відпали геть від живого дерева. І чи ж зможуть ті люди надіятись, чи можуть мріяти про нове, достойне людини життя? Вони трупи, що ними стали з власної волі.

„Я виноград — сказав Христос — а ви парості... Коли хто не буде в мені пробувати, того відкинуть як виноградне галуззя і він зівяне, тай позбирають його й у вогонь кинуть і згорить“. (Ів. 15, 5-6.)

Оце слово Вічної Правди, слово, що його треба розуміти і брати найбільш поважно, коли хтось не хоче наразитися на трагедію, на катастрофу.

Для християн тільки з імени нема і не може бути нового, достойного людини життя, доки вони не стануть справжніми християнами, доки не навернуться до Бога, доки Христова Правда і любов не запанує в їхніх душах.
Це не людське твердження, а Божа воля, це заповіт і пересторога самого Неба, що їх не раз і не два передала людству, зокрема в останніх сто роках, Божа Мати. Згадаймо хоча б тільки Її обявлення у Ля Салєт, в Люрді, у Фатімі. Яке їх тло, в чому їх істота? Чого домагається Божа Мати у цих обявленнях? Навернення до Бога, до Христа, покаяння. „Покути, покути, покути!“ — повторяє тричі до св. Бернадетти у Люрді. І те саме звенить і в Її словах до благословенних пастушків у Ля Салєт та у Фатімі. Якщо не буде тієї покути, того навернення, то жахливе, небувале нещастя заллє увесь світ. Коли люди послухають напімнень і прохань Божої Матері, настане доба Божої ласки, спасіння, доба нового життя.

Любі читачі! І ми, скитальці, з усього серця бажаємо нового життя, кращого життя. Та нам може видається, що для його створення ми не можемо нічого вдіяти, що в цьому ми найбільш безпомічні зпоміж усіх людей на світі. Коли так думаємо, помиляємось. Бо й ми, хоч позбавлені навіть певного ґрунту під ногами, можемо багато причинитися до того, щоб у світі настала нова доба. Можемо, напевно можемо причинитись, але тільки тоді, коли суцільно приляжемо до самого Джерела життя, до Христа, коли докладемо всіх зусиль, щоб стати повновартісними християнами. Коли найсвятіша Христова ідея стане нашою власною, такою власною, яка просто просякає увесь розум, усю волю, ціле серце. Тоді й ми причинимось до приходу нової доби, бо побільшимо лави армії, що її вождем Христос. Лави армії Духа, яка напевно переможе хочби до зубів озброєне зло на світі і зумовить прихід благословенного, радісного, справжнього миру. Памятаймо, що Христос бажає перемогти зло на світі, але бажає це зробити через людей, що їх скріпляє Своєю ласкою, Своєю силою. Христос бажає, щоб і ми взяли участь у тому великому ділі, у великому ділі для нашого щастя. Чи можемо лишитися глухими на оці Христові гарячі бажання?

Саме тепер, у життєдайному місяці червні, високо здій-

мається над нами прапор нашого Вождя Христа, прапор, що про нього з одушевленням співаємо: „Під прапором Серця Твого — українці підуть в бій...“ Так могутньо, так владно, закликає Він, щоб всі ми якстій озброїлись силою, яка єдина може нам запевнити перемогу. Тою силою, що є основою і самою істотою Христової Божественної релігії, що є чимсь найважливішим у ній, є християнська любов.

Як приймемо цей заклик Христового Серця? Як приймемо його в наших, страшних, непевних днях, коли він спливає з висот як остання дошка рятунку? Коли ми не стали ще для себе найлютішими ворогами, приступаймо зараз же до виконання найсвятішого Христового заповіту. Приступаймо, не вагаючись, щоб не було запізно. Викидаймо зі сердець усе, що негідне християнина! Ані одного кроку в дальшому нашому житті, що його диктував би дух ненависти, низької зависти, злобної пімсти! Хай праця над виполенням того шкідливого буряну, що може вбити в наших душах життя Христових дітей, стане працею кожного дня! Так багато маємо до цього нагод у нашому гуртовому, таборовому, скитальчому житті, у житті приватному, у житті громадському. Переконаймося вже раз до самих глибин, що коли всі люди на світі по Христовому заповіту мають бути нашими братами, то найріднішими братами мусять стати нам діти нашої спільної матері України. Що може оправдати українця, коли він ненавидить свого найріднішого брата-українця? Навіть коли б у когось були великі хиби, то й вони ще не дають нікому права ненавидіти його як людину. Навпаки — треба молитись за нього, працювати над його наверненням на праву дорогу, треба добрим словом і ділом виявляти йому милосердну любов, а ніколи ненависть.

Настала крайня пора усвідомити собі, що коли у когось нема справжньої християнської любови, той у змагу між Христом і дияволом стає в лавах пекла, помагає темним силам нищити Боже Царство на землі. „Хочемо Бога, Він наш Батько, хочемо Бога, Він наш Цар!“ — співаємо так часто з повних грудей. Чи можемо допустити, щоб той спів лунав одночасно з облудних сердець? Коли ні — то покажім ділом, що направду хочемо Бога, хочемо Його Царства, що є царством любови. Молімся і працюймо витривало словом та добрим прикладом над поширенням і закріпленням Христового Царства любови. Змагаймо усіми добрими засобами до того, щоб усі українці стали собі нарешті рідними братами. Щоб не

було між нами ні одного, який посмів би співати в церкві „Боже нам єдність подай“, а поза церквою своїми словами, своєю впертою неуступчивістю, своїми вчинками сіяти незгоду та роз'єднання. Покажім ділом, що не на камяний ґрунт упали в наші душі слова нашого Дорогого Владики, Преосвященного Епископа, який, поспішав до нас з тугою і сердечністю єдиного батька, привіз нам, скитальцям, як найдорогоцінніший гостинець: слово Христової любови, згоди і єдности. Наповнюймо ж цим скарбом аж до вершка наші серця, памятаючи, що ним єдино можемо окупити прихід до нас нового, кращого життя, життя достойного людини.

о. Ю. Ковальський

Українська Католицька Духовна Семінарія в Голяндії

В надморській Голяндії, в місті Кулемборґу, в монастирі отців Августинів, примістилася наша Духовна Семінарія, з метою виховувати майбутніх українських священиків. Дай то Господи, щоб сповнилися надії папи Урбана УІІІ. В дні 10 червня почався в Семінарії новий академічний рік.

Державні народи мають в чужих столицях свої амбасади — місію української амбасади в Голяндії сповнятиме Українська Католицька Духовна Семінарія.

З вірою в Божу поміч працюють отці виховники, отці професори і студенти стараючись ширити серед чужинців добре українське імя. Голяндці цікавляться нашою Семінарією, нашим Богослуженням та прегарним обрядом. Вже в кількох місцевостях голяндці брали участь в наших Богослуженнях. Доказом прихильности голяндських католиків до нашої Семінарії може бути факт, що їхній кардинал з Утрехту радо згодився взяти участь в інавгурації акад. року в дні 10 червня. Цією дорогою передаємо заклик ректора Духовної Семінарії о. мітрата А. Малиновського до абсольвентів середніх наших шкіл на еміграції піти за голосом, кого Бог кличе, душі і вступити в ряди вихованців нашої Духовної Семінарії. Наша Батьківщина потребувати ме в розбудові свого майбутнього життя у першу чергу Христових робітників.

За інформаціями щодо прийняття на студії до Духовної Семінарії треба звертатися до Апостольської Візитатури української католицької Церкви в Німеччині, Мюнхен-Пазінґ, Планеґґештр. 22.

НАЙКРАЩИЙ ДАР

**Дар найкращий, дар чудесний,
Днесь на нас паде росою;
Входить в серця Цар небесний,
Найсвятіший Дух спокою.**

**Серця наші він вбирає
Знанням мудрости чудовим,
Душі наші осіняє
Сонце правди і любови.**

**Скарбе ласки! Будь все з нами
І сій щедро свої дари,
Проганяй гріхи з імлави,
Як те ясне сонце хмари!**

**Стань нам сонцем правди, віри —
Цього нашим душам треба.
І крізь мряки зла, зневіри,
Проясни наш шлях до неба!**

В ЗЕЛЕНІ СВЯТА

В Зелені Свята — в празник Зіслання Святого Духа наша Церква поминає память тих, що віддали життя в обороні святих прав своєї Батьківщини. Бо то Святий Дух соткам-тисячам і міліонам наших братів і сестер давав і дає силу видержувати всі життєві невигоди, дає витривалість виконувати найбільшу заповідь — заповідь любови. „Заповідь нову даю вам", сказав Христос, „щоб ви любили один одного", бо нема більшої любови, як життя своє віддати за своїх друзів.

Український нарід до сьогодні залишився вірним найбільшій Христовій заповіді. По сьогоднішну хвилину записує наша історія золотими рядками імена тих, що все, що лиш мали, віддали за Христа, за Його святу науку, за кращу долю й волю свого народу.

В празник Святого Духа засилаймо гарячі молитви за наших героїв. З чужини линьмо думками в Рідний Край і слухаймо, як жалісно плачуть наші ліси, як сумно шумить степова тирса за тими, що впали. І на відомі й невідомі нам могили засилаймо гарячі молитви за душі всіх, що від нас відійшли, виповняючи велику заповідь любови Бога і Батьківщини.

Взиваймо помочі Святого Духа, щоб навчив нас любови, щоб показав нам правдиву дорогу, куди йти, щоб дійти до здійснення тих ідеалів, за які склали свої голови наші брати і сестри. Просім Святого Духа, щоб кріпив наші сили, не дав нам загинути на чужині, щоб допоміг вернутись у рідні села й міста, припасти до сплюндрованої, кровю напоєної рідної землі і закликати: Ваші жертви не пішли надаремне!

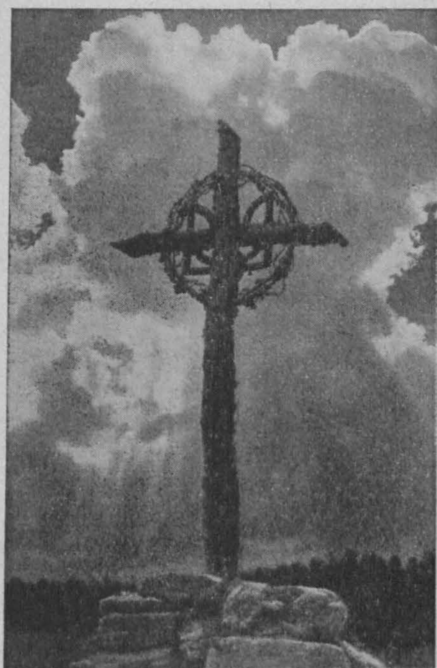

Фото: Черниш М.

Хрест на могилі українських героїв (Міттенвальд)

Спіть, хлопці, спіть!
Про долю-волю тихо сніть!
Про долю-волю Вітчини —
Чи ж можуть бути
кращі сни?...

о. Н. Вояковський

НАД МОГИЛКАМИ

(Спомин)

Хто з нас не тямить святочних хресних ходів на кладовище в Зелені Свята! Хоругви мають і тьма-тьменна народу за ними похоронним маршом ступає. На переміну співають хори зворушливі похоронні пісні.

Стояв і я серед могилок. Уже вечоріло. Теплий вітрець колисав злегка запашними травами. Погасав день. Червоне сонічко скісним промінням посилало світові своє останнє: Прощай!

Ген, з краю кладовища, доходив сумний спів панахиди: „Со духи праведними“.... Та в моїй душі діялося щось, чого я ніяк не міг опанувати. На хвилях споминів линули мої думки в давнину, в минуле, і наче чарівний легіт на незримих струнах серця гомоніла відгомоном забута пісня: „Гей, у лузі червона калина“... І тисячним гомоном відбилась об минулі літа, наче об

ліси та гори. Протираю чоло, що це таке, хто це? Кругом-кругом сумні могилки. Та наче зпід них лунає в моїй душі спомин бадьорої пісні: „А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо!“.

Чи це привид, чи маячіння? Перед очима моєї душі йде чвірка за чвіркою, лава за лавою, плече об плече. Миготять перед очима осяяні щастям, омаєні радістю обличча. З кожних очей так і читаєш: Батьківщині волю здобути! Хоч би за ними ридала ненька, батько, сестри, знайомі — у їхньому серці тільки єдина мрія: „добути або дома не бути!“.

Ах, воля — воля, якже ж потрібна вона всякій людині! Як сонічко квітам, рибі вода, повітря птичкам. Та дарма, шлях до неї веде по кістках — по крові...

Смеркалося. Щезла з моїх очей уява. Я стояв серед численних могил, а уста мої підсвідомо шептали: „Слава вам, завзяті Борці, що своїми трупами і кровю мостили новий шлях до сонця — Волі!

Могилки, могилки, де вас нема? Чорнієте ви над Сяном, Прутом, Дністром, Гнилою Липою, Стрипою, на родючих полях безкраїх степів, у балках, ругах, на піску і ріні — всюди, де лиш головами лягли сини України. А скільки в тих могилках похоронено сили і святого завзяття? І хоч нема в нас сили вирвати з рук смерти тих, що впали; нема змоги повернути їх до життя — але повинна знайтися сила та змога вирвати з кігтів лютої смерти ті ідеали, яким служили Вони все життя. І нам слід перейнятися тими ідеями, за які Вони полягли.

Сьогодні ділять нас від наших рідних могилок великі простори, і ріки і гори... Тільки думками ми нині при них. І в серці леліємо їм сердечне привітання: Спіть, хлопці, спіть! Про долю-волю тихо сніть!

„Любов є терпелива, любов є ласкава, не завидує, не чваниться, не надувається, не осоромлює, не є користолюбна, не сердиться, не задумує зла, не тішиться неправдою, а тішиться правдою. Все переносить, усьому вірить, усього надіється, все перетерпить“. І. Кор. 13, 4—7.

о. М. Дядьо

ЩО РОБИТИ В ЦЕРКВІ

Коли зайдемо до німецької церкви 10 хвилин перед початком Богослуження, будемо вражені, що там майже нема людей. Та будьмо терпеливі. Почекаймо тих 10 хвилин у церкві, а побачимо, що немов на знак чародійної палички йтимуть вірні і 1—2 хвилини до початку знову стане в церкві тихо: кожний клячить чи сидить на своєму місці. Цей порядок і дисципліну побачите і в часі Богослуження. Коли стають, чи сідають, чи клякають, чи навіть виходять, то всі роблять те саме.

А як у нас, українців — католиків?

Треба ствердити, що починаємо повільно привикати до точності, і це вже великий крок вперед. Правда, ще є багато таких, що спізняються, але — ми в це віримо — і вони позбудуться незабаром тої, непрактикованої в культурному світі, звички „звертати на себе увагу“.

Переступаючи поріг церкви, ми повинні хвилинку застановитись та усвідомити собі: Входимо до Божого Дому; лишаємо за порогом церкви всі наші тілесно-життєві справи („житейскую отложім печаль“); йдемо на послухання, на авдієнцію-розмову з Богом. Коли входимо до церкви, робимо на собі знак св. хреста (робім його поправно). Порадно є замочити пальці у свячену воду, бо за такий знак св. хреста є 100 днів відпусту.

Сидіти в церкві чи стояти?

Засадничо наш обряд знає лавки в церкві лише попід стінами для немічних і старших людей; в такому випадку повище питання нереальне.

Коли ж уживаємо для наших Богослужень німецької церкви, яка майже в цілому заставлена лавками, тоді очевидно, треба ввійти до лавки. Тепер поставлене питання виглядає так: коли можна сидіти, а коли треба стояти?

Передовсім, так думаємо, кожний, що ввійшов до церкви, клякне (ніколи на одно коліно — краще вже стояти) і привітається молитвою з Господом Богом. Опісля вже може сісти.

Якже дальше? В цьому питанні в нас найбільше різниць,

які прикро вражають чужого обсерватора. Беремо під увагу передовсім св. Літургію.
Отже:

Коли священик виходить перед престіл, всі мають встати і стояти аж до „Амінь“ після „Благословенно Царство“. Пізніше можна сісти і сидіти аж до „Єдинородний Сине“. Після „Єдинородний“ можна сидіти до т. зв. Малого Входу священика з євангелієм. На тропарях і кондаках можна сидіти. Стати треба на „Святий Боже“, пізніше на „Аллилуя“ і на читання св. Євангелії. Після св. Євангелії можна сидіти аж до „Іже Херувими“; тут треба стати, а сідати можна аж після „Яко да Царя“, коли священик починає: „Ісполнім молитву нашу...“ Опісля стаємо на „Вірую в єдиного Бога“ і стоїмо аж до „Свят, Свят, Свят“. В цьому місці дуже багато вірних робить неправильність. Коли священик взиває „Станім добрі“ — себто кличе: „Станьмо!“, люди сідають. Мале, але прикре непорозуміння.

Після Освячення, на якому, по традиції, клячимо, треба стати на „Достойно“ чи „Ангел вопіяше“ і властиво не слід би сідати аж до св. Причастя. Рація така: в приявності нашого Царя-Христа, що є реальний на престолі під видами хліба і вина, нам властиво не личить сидіти. Одначе задля невигоди, а часом і фізичної неспроможности стояти (лавки невідповідно зроблені), думаю, можна сісти, а стати аж на „Отче наш“. Тут ще одна заввага: вірні повинні вважати, щоб „не вириватися“; коли в лавках більшість сидить, то й меншість повинна сісти, коли ж більшість стоїть, то це повинна зробити й меншість (хочби це було неправильно!). Треба конечно зберегти однообразність. Після св. Причастя можна сісти, а стати треба аж на „Со миром ізийдім“ і стояти вже аж до кінця Літургії.

Коли хреститися?

По традиції хрестимося, коли згадуємо Пресв. Тройцю; хрестимося також, коли священик нас благословить знаком св. хреста, напр. „Мир всім“, „Со всіми вами“ і т п.

Що робити на заклик священика: „Глави ваша Господеви приклоніте“?

Склонити голову, тим більше, що після зазову священик відмовляє молитву і то лише за тих, що склонили свої голови.

Коли священик обкаджує людей і їм злегка кланяється, то ми не хрестімся, а легко відклонімся.

Коли священик взиває перед читанням св. Євангелії „Воньмім“, себто „Увага“ то робім це: уважаймо, а не хрестімся. Також гарно перехрестімся і зробім гарний поклін Найсв. Тайнам, коли відходимо вже з церкви. Не спішімся; коли ми видержали в церкві півтора години на св. Літургії, то ще півтора хвилини, думаю, можемо посвятити на те, щоб поважно вийти з церкви.

Коли Літургію співають всі люди, а не хор, то повинні таки всі співати, а не відмовляти з молитовника деяких молитов. При співі повинні поодинокі вірні вважати, щоб ані не заскоро починати, ані не запізно кінчати.

Старші хай уважають на молодь; у потребі, не перешкоджуючи відправі, хай звернуть увагу на її поведення в церкві. Є ще один зазов священика, на який хочу в особливий спосіб звернути увагу і зробити порівняння з місцевим населенням. Той заклик звучить: „Со страхом Божіїм і со вірою приступіте“. Щастя, що чужинці, які обсервують нас і наші Богослуження, не розуміють слова „приступіте“. Бо як це дико виглядає, коли ніхто не приступає! Думаю, що ніяково повинні чутися ті, що ані дійсно, ані духово не причащалися, коли пізніше співають: „...яко сподобил єси нас причаститися святим Твоїм....... Тайнам“.

„Коли, де“ — повинен кожний себе спитатися — „я причащався?“.

А чи чуються люди ніяково? — Ні! Чому ж? Я не знаю. Може тому, що не розуміють св. Літургії, а може вони думками поза церквою...

Будьмо в церкві не лише тілом, але й душею і розумом.

До науковців-українців в Німеччині!

Генеральний Вікаріят Апостольської Візитатури в Мюнхені просить усіх Вп. Професорів і Науковців, щоб вони зайшли до канцелярії Апостольської Візитатури в Пазінґу. До нас приїздять представники американських університетів, проф. Вайс і о. Роонель які анґажують учених з-поміж скитальців. Науковці, які живуть у франц. смузі зайдуть в тій самій справі між 26. 6. — 1. 7. до о. прот, Р. Боднара.

Названі представники будуть приймати від 2 — 6. 7. у Франкфурті-Гехт в Католицькій Акції, а між 7 — 16. 7. в о. прот. д-ра Побігушки (Ганновер) в британській смузі.

МАРІЙСЬКИЙ ЛИСТОК

Благословлення дружинної ікони в Мюнхені

В празник Благовіщення ц. р. Марійська Дружина Жінок в Мюнхені при Капуцінерштр. 38 мала велике торжество: благословлення дружинної ікони. Перед співаною Службою Божою Генеральний Вікарій о. Н. Вояковський в асисті о. дек. С. Мохнацького, о. провідника М. Д. А. Стасюка, о. канцлера М. Левенця й о. С. Хабурського поблагословив ікону Непорочного Серця Преч. Діви Марії, прибрану віночком білих квітів здолу і ручником горою. В часі Служби Божої співав гарно церковний хор під управою п. Дратвінського Томи. Перед св. Причастям провідник Дружини о. С. виголосив науку, по якій всі дружинниці посвятили себе і свої родини Непорочному Серцю Преч. Діви Марії. По Службі Божій виголосив Генеральний Вікарій зворушаючу проповідь. Потім відбулося спільне снідання, в якому взяли участь усі дружинниці та преставники всіх українських католицьких організацій в Мюнхені. Піднесені на душі, з милими почуваннями в серці, які дає християнська любов і єдність, розійшлися дружинниці і гості, зберігаючи ті святочні переживання як найкращі спомини на еміграції.

С.

З діяльности Марійської Дружини в Берхтесґадені

Марійська Дружина Жінок у Берхтесґадені — це одна галузка Дружини, основанаї в таборі Карльсфельд у березні 1946. р. Друга галузка в Міттенвальді. За проводом духовного провідника о. Тараса Дурбака і під управою голови, п. д-р Струтинської Марії, Дружина розвиває живу діяльність. Кожного місяця на сходинах одна з дружинниць відчитує реферат на релігійну тему.

Всі дружинниці що-місяця в першу неділю приступають до св. Тайн. Кожної першої суботи місяця приймали дружинниці св. Тайни в честь Непорочного Серця Преч. Діви Марії і відмовляли спільно вервицю. Старий Рік пращали, дякуючи, а Новий Рік вітали просячи Евхаристійного Ісуса милосердя і благословення цілонічною адорацією Св. Тайн при численній співучасті таборян. Дружина відбула прощу до Рамдав і зорганізувала реколекції для табору.

Харитативну діяльність виконують дружинниці відвідуванням хворих у таборовій лічниці і приносять їм часописи та слово, християнської потіхи. Збирали також пакети для хворих в лічниці

Ґавтінґ. Дружинниці переробляли і направляли одяги з Суспільної Опіки для потребуючих дітей.

Дружина при співучасті других жіночих організацій табору зорганізувала вечір св. Отця Николая для дітей табору і справила дві хоругви для молитовниці та образ Преч. Діви Марії кисти проф. маляра Анастазієвського

Евхаристійна Секція влаштовує що-тижня евхаристійний віночок нагороджуючих св. Причастій, щодня на іншу інтенцію.

о. А. Стасюк

Марійська Дружина в Міттенвальді

По переїзді з Карльсфельду до Міттенвальду Марійська Дружина відновила свою діяльність на новому місці. Число поклонниць Пречистої Діви Марії збільшилося до 60 по приїзді до Міттенвальду „фюсенців". В першу пятницю кожного місяця членки сповідаються і приступають до св. Причастя. Щодругу неділю відбувають сходини з конференцією о. провідника чи запрошеного отця, або відмовляють спільну вервицю. Кожний празник Преч. Діви Марії дружинниці святкували спільним св. Причастям. Наші членки стало займаються вдержанням належного порядку, чистоти та прикрасою таборової молитовниці-церкви. Наша Дружина бере організовану участь у всіх релігійних походах, що їх організувало наше душпастирство. Майже всі дружинниці відбули прощі до Альтетінґ і Марія Айх де приступили до св. Причастя. Крім того кілька дружинниць займається кольпортуванням релігійних книжечок, часописів та образів. Після кожного Різдва й Великодня всі дружинниці влаштовували спільну просфору й свячене зі всіми священиками нашого душпастирства. Ми влаштували 2 святочні Академії в честь Преч. Діви Марії.

Наша Марійська Дружина має Евхаристійну і харитативну секції. Евхаристійна секція влаштувала 23 вінки св. Причастій з 23 різними наміреннями. Крім цього багато разів приймали спільне св. Причастя в спеціяльних наміреннях Харитативна секція займається відвідуванням хворих та в міру спромоги обдаровуванням їх святочними пакунками.

В. С. секретарка

Академія в честь Матери Божої

Марійська Дружина в Міттенвальді-Єґерказерне влаштувала в неділю, 30. травня, Академію в честь Пречистої Діви Марії. На сцені, в морі квітів, пишався образ „Покрови", на якому зображена молитва Соборної України в постатях дітей з простягнутими руками до Небесної Цариці, що свій омофор розтягнула над св. Юром і св. Софією. З приємністю треба ствердити, що почитателі

Марії виповнили по береги залю таборового театру, чим піднесли і так поважний настрій святочної Академії. По річевій, змістовній і глибокорелігійній промові п. А. Хомяка, виступи хору української католицької церкви переплітались двома деклямаціями учениць місцевих шкіл та сольоспівом пані Марії Гірняк. Могутнім „О спомагай нас, Діво Маріє...“ закінчено цю коротку, але старанно підготовану Академію, що вирвала приявних з таборових буднів, була розрадою зболілих душ та влила в серця надію, що всемогуча поміч Божої Матері, яка нераз вже вславилася своїми чудами на Україні, таки врятує наш край з його важкої релігійної і національної руїни. В повазі розходились приявні домів, а уста неодного з них повтаряли слова напису на образі „Покрови“: Пречиста Діво, рятуй наш Край!

Як молитися на вервиці

Вервицю відмовляємо так: Хрестимося. Цілуємо хрестик вервиці і говоримо: „Слава Тебі, Боже наш, слава Тебі“ та молитву „Царю небесний“. Після того беремо пальцями правої руки перше зернятко за хрестиком і відмовляємо молитву „Вірую в єдинаго Бога“... Дальше йдуть три зерна. На першому говоримо: „Слава Отцу, що нас сотворив і нині і присно і во віки віков, амінь“. Богородице Діво... 1 раз. На другому зерні: „Слава Синові, що нас відкупив і нині і присно і во віки віков, амінь. Богородице Діво...“ 1 раз. На третьому зерні: „Слава Святому Духові, що нас просвітив і в святій католицькій вірі утвердив, нині і присно і во віки віков, амінь. Богородице Діво...“ 1 раз. — Опісля йде одно-окреме зерно, що на ньому говоримо: „Слава Отцу і Сину і Святому Духу і нині і присно і во віки віков, амінь. Отче наш...“ 1 раз.

Це був вступ до властивої вервиці, а тепер приходить розгалуження самої вервиці на 5 десятків. На кожному зерні десятки відмовляємо: „Богородице Діво“. Після скінчення десятки йде вільне зерно, що на ньому говоримо: „Слава Отцу і Сину і Святому Духу, і нині і присно і во віки віков, амінь. Отче наш...“ 1 раз. В той сам спосіб відмовляємо другу десятку і дальші аж до кінця. При кожній десятці розважаємо дотичне таїнство — подію з життя Ісуса Христа і Божої Матері. — На кінець хрестимося і цілуємо хрестик.

Таїнства, що їх треба розважувати при вервиці, діляться на таїнства: радісні, страстні і славні. Радісні таїнства: 1)

Розважу, як Ти, Пречиста Діво, Господа нашого Ісуса Христа від Святого Духа почала; 2) Розважу, як Ти, Пречиста Діво, відвідуючи св. Єлисавету, Христа носила; 3) Розважу, як Ти, Пречиста Діво, Христа у Вифлеємі породила; 4) Розважу, як Ти, Пречиста Діво, Христа у храмі жертвувала; 5) Розважу, як Ти, Пречиста Діво, Христа у храмі віднайшла. Страстні таїнства: 1) Розважу, як Твій Син, Маріє, Ісус Христос заливався за нас кровавим потом; 2) Розважу, як Твого Сина, Ісуса Христа за нас бичували; 3) Розважу, як Твого Сина Ісуса Христа, за нас терням вінчали; 4) Розважу, як Христос ніс за нас тяжкий хрест; 5) Розважу, як Христа за нас розпяли. Славні таїнства: 1) Розважу, як Христос воскрес з мертвих; 2) Розважу, як Христос вознісся на небо; 3) Розважу, як Христос післав нам Святого Духа; 4) Розважу, як Христос взяв Тебе, Пречиста Діво, до неба; 5) Розважу, як Христос вінчав Тебе, Пречиста Діво, в небі на Царицю. При одній вервиці розважуємо одні з тих таїнств.

Вервицю винагороди Непорочному Серцю Марії, що її так дуже домагається Божа Мати, відмовляємо так, як подано вгорі, з тим, що додаємо ще: 1) Перед кожною частиною вервиці відповідне намірення, 2) після кожної частини вервиці молитовку, що її подиктувала Сама Пречиста Діва. —

Намірення можна викликати такими думками: Оце я лучуся духом з Пресвятою Тройцею, з Найсвятішим Христовим Серцем, з усіми ангелами і святими на небі й на землі, щоб Тебе, Маріє, з найбільшою пошаною. любовю і відданістю вітати, почитати, любити і Тобі дякувати. Оцею частинкою вервиці я хочу в особливий спосіб винагороджувати Тобі за всі гріхи, що так тяжко ображають і пробивають Твоє Непорочне Серце. Я відкидаю геть усяке розсіяння і хочу так побожно молитися, як би це було останній раз у мойому житті“.

Після кожної частини вервиці треба додати таку молитву: „О, мій Ісусе, прости нам наші гріхи, охорони, нас від пекельного вогню, веди всі душі до неба, зокрема ті, що найбільше потребують Твого милосердя“.

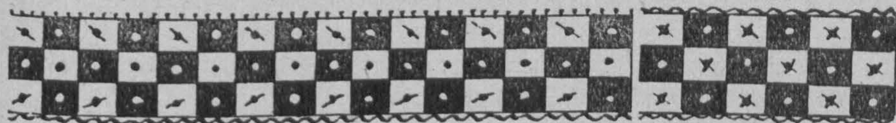

Пфорцгайм вітає свого Архіпастиря

Лиш цей, хто стратив Рідний Край, а з ним усе, що йому найрідніше може відчути і зрозуміти радісний настрій, що його переживали українські скитальці — мешканці табору Пфорцгайм, вітаючи у себе Високопреосвященішого Владику Кир Івана Бучка. Ця радісна подія, що глибоко записалась милим спомином на ціле життя збулась 12. травня ц. р. Священики й вірні таборів Пфорцгайм і Етлінґен, що не мав щастя гостити в себе дорогого нам усім Владику, зустріли Їх Ексцеленцію при таборовій брамі, прибраній національним і папським прапорами. Від табору вітав князя Церкви п. В. Салук старим українським звичаєм — хлібом і сіллю. Китицями білих рож — мов символом своїх невинних душ — вітали Преосвященішого Владику одіті в народню ношу діти. Зворушений до сліз Владика цілував їхні маленкі голови та благословив надію народу — дітей. Відтак по черзі вітали князя нашої Церкви о. пралат д-р Рюде від духовенства й вірних римокатолицької Церкви, о. протоєрей Демид Бурко від УАПЦ., м-р Пристай від табору Етлінґен, п. Віталій Турчин від Пласту, інж. Тарасюк від школи, п. Ю. Коза від церковних брацтв та генерал Омелянович Павленко від комбатантів.

Величавий процесійний похід відпровадив Їх Ексцеленцію Кир Івана від брами табору до полевого престолу, устроєного по середині табору. Тут привітав Владику місцевий душпастир, підкреслюючи радість всіх вірних, що мають щастя вітати в себе свого Духовного Батька і Добродія, якому завдячують і своє життя.

Архієрейську Службу Божу служив Дорогий Владика в асисті численного Духовенства. Гарний спів хору підносив красу і величність нашої Літургії. Глибокозмістовна й зворушлива проповідь Їх Ексцеленції Кир Івана скріпила у всіх віру та надію на Божу поміч у теперішньому нашому лихолітті. Владика завізвав всіх до вірности св. Католицькій Церкві і Святішому Отцеві, шо одинокий заступався і заступається й сьогодні за всіх українців без різниці віровизнання. Наших нез'єдинених братів Римський Папа, сказав Владика, більше любить чим нас, бо вони більше витерпіли, вони не мають щастя Святішого Отця називати своїм батьком і цеї батьківської любови більше потребують.

На обіді стрінувся наш Архієрей з представниками таборових організацій та представниками американської та місцевої німецької влади. З промов, виголошених в часі обіду, треба вирізнити промову бійця УПА, що живо представив боротьбу краю за віру і державу. Щирими словами дякував Преосвященіший Владика за вияви любови і привязання та зазначив, що хоч обовязки кличуть його до Риму, „серцем, думками і молитвами залишається коло своїх вірних".

Зі сльозами в очах пращали скитальці свого Архієрея, благаючи Бога, щоб благословив його апостольські труди.

о. В. Ч.

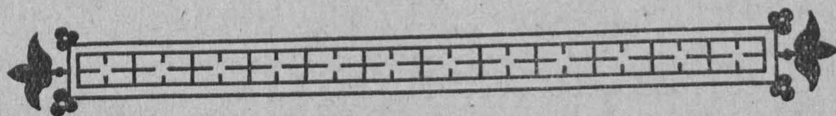

кви і народу Чин Отців Василіян оснував свій новіціят. Цей новіціят обходив 16 серпня свій 25-літній ювілей.

Віципровінцію ОО. Василіян у Бразілії піднесла свящ. Конґреґаціядля Східньої Церкви до стану Провінції. Ця, тепер канонічно окрема Провінція віддана під покров Св. Священомуч. Йосафата, сягає своїми початками 90-тих років минулого століття. Отці Василіяни обслуговують на великих просторах Бразилії 75 наших колоній.

Першу українську католицьку церкву в Арґентині будують Отці Василіяни в столиці Буенос Айрес. Радіємо та зі щирого серця бажаємо нашим братам в Арґентині як найкращих успіхів.

Акту посвячення української молоді Непорочному Серцю Марії доконав дня 1 серпня ц. р. Владика Кир Ніль Саварин з приводу закінчення одномісячного курсу українознавства в українському католицькому юнацтві в Едмонті.

Інтернаціональна проща до Люрду відбулася між 26—30 VII. ц. р. Її організувало інтернаціональне товариство „Пакс Хрісті“ з метою випросити справедливий мир, що його шукає під цю пору цілий світ. Тоді як державні мужі ломлять голови при зеленому столі в який спосіб довести держави до замирення, у великій громаді „Пакс Хрісті“ цей мир вже є. 10.000 прочан із 26 націй молились у стіп Марії за Божий мир серед людей. Слухаючи радієвої передачі з цієї прощі чули ми й молитву українських прочан, що в часі процесійного походу з найсвятішими Тайнами молились і за Україну: „О! Маріє! Мати Божа молися за нами“. Їхні серця були сповнені вірою, що Небесна Мати дозволить своїм любим дітям величати Її небаром на многих місцях свого прославлення на Україні, як нашу найбільшу добродійку, охорону й поміч у днях смутку та важкої неволі.

Чудесного уздоровлення в Люрді зазнала недавно важко хвора від 11 років бельгійка Жермена Дормайс. Як тільки вона увійшла до чудотворної купелі Пречиста Діва Марія привернула їй повне здоровя.

Долю української католицької церкви починають ділити й інші католицькі церкви за залізною заслоною. Комуністичний уряд Румунії зірвав заключений в 1929 році конкордат з Апостольським Престолом. Влучною й досадною є замітка, що бувший премієр міністрів Маню — до речі католик грецького обряду,— що підписував цей конкордат карається у вязниці засуджений на доживоття за „державну зраду". Немає сумніву, що внедовзі розпічнеться „приєднювання“ румунів католиків східнього обряду до російської православної церкви. Уряд почав замикати церковні школи, щоб недозволити церкві впливати на виховання молоді. Рівночасно появився декрет уряду, що можна визнавати тільки той релігійний культ, що є затверджений національним зібранням. Отже всі церкви Румунії мусять вносити прохання о дозвіл на існування. 13 католицьких єпархій вже стягнено-втри.Політичні партії основані на релігійному підложжі заборонено. Ніодній визнаневій громаді не вільно навязувати звязків зі своїми членами закордоном, хіба за посередництвом міністерства закордонних справ. —
На Угорщині увязнено багато священиків. Багатьом погрожувано за прочитання пастирського листа. Католицькі часописи строго цензурується. Поліція розганяє релігійні процесії. Традиційну процесію св. Стефана цього року вперше не могли мадяри відбути. На день 20. серпня, що в ньому Мадярщина від століть обходила память впровадження християнства св. Стефаном, уряд призначив свято закінчення жнив під назвою „новий хліб“. — Около 600 католицьких учителів, що відмовились присягати на нову кон-

ституцію комуністичний уряд звільнив із праці. Коли взяти до уваги те, що учительство Урорщини рекрутувалось головно зпоміж священиків і монахинь—а їх усіх звільняють тепер з праці, готова мадярщина залишитися без своїх учителів. Таке визволення принесли Мадярщині червоні.

Нагінка на католицьку церкву в Польщі прибирає щораз на силі. Недавно арештовано головного редактора католицького часопису „Ґлос Католіцкі". В Ченстохові мала відбутися в серпні конференція польського епископату. Її відложено на кінець вересня в наслідок нагінки комуністів на католицьку церкву.

В звязку зі святкуванням 500-ліття нежалежности московської православної церкви приявні на соборі патріярхи і відпоручники автокефальних православних церков під проводом московського патріярха Олексія гостро виступили проти Апостольської Столиці, „як осередка інтернаціональних інтриґ та підпаляча третьої світової війни." З цього приводу пише „Оссерваторе Романо", що в історії катол. Церкви немає прикладу ненависти й злоби до нез'єдинених з нею церков, як цей, що проявляється з резолюції московського собору. Документ московського собору наочно вказує звідки виходить провокація і підбурювання до нової війни. Хіба не з місця, що постійно напоминає та накликує до миру та засуджує війну як негідний людини злочин — себто з Риму, а з Москви, звідки на ввесь світ розходиться атеїзм і ненависть, що нищать братню любов між народами.

В Римі йдуть гарячі приготування до Святого Року і вже діє окремий комітет, що координує всі підготовчі праці на прийняття міліонів прочан, які відвідають в тому році Вічне Місто.

Нового Епископа для Вірцбурської Епархії призначив Апостольський Престол 13. серпня ц. р. Став ним Др. Юлій Депфнер — дотеперішний суборегенс вірцбурської духовної семінарії.

Щорічна конференція католицьких епископів Німеччини відбулася 24 — 25 серпня ц. р. у Фульді.

Торжественним посвяченням Епархії Кельн Непорочному Серцю, Марії в неділю 22 серпня ц. р., закінчено святкування 700-ліття положення угольного каменя під кельнську катедру. Кельнські торжества звеличав своєю приявністю Папський Леґат Кардинал Мікара. Поміж численними князями католицької Церкви, що не тільки з Німеччини, але й з усього католицького світу прибули на це торжество бракувало Примаса Мадярщини Кардинала Міндсенті, бо він не дістав від уряду дозволу на виїзд до Німеччини.

Обличчини й професія в чині отців Францісканів в Петерсоні, Н-Дж. відбулись дня 12. серпня ц. р. Отці Францісканн візантійсько-словянського обряду — це новий у житті нашої церкви чин. Він щойно в свому розвою. Обставини початкового розвою Чина Братів Менших змушували їх шукати помочі в своїх співоратів латинського обряду — не було ні відповідного будинку ні достаточного числа священиків, щоб вести новіціят. Та на другий рік наші о.о. Францісканн надіються отворити власний новіціят у власному монастирі в Сайбертсвил, Па. Треба тільки молитись, щоб Господь благословив це велике діло, та дав як найбільше покликань до монашого стану в цьому многонадійному для нашої Церкви Чині.

Товариство німецької католицької молоді начисляє сьогодні 910 тисяч 998 членів, в тому 28 відсотків рільників, 16,4 робітників і промисловців, 10 бюровиків, 14,1 учнів, 2,6 студентів, 2,7 відсотків вільних звань. Цікава та повчаюча статистика.

4.152 католицьких місіонарів, священників і черниць вязнили японці в часі недавньої світової війни в концентрацийних таборах. Тепер усі вони вже на волі. Крім 15, що хочуть вертатись до Европи, всі інші виявили бажання працювати далі у своїх місійних станицях.

Пять католицьких священиків приїхали з Америки, щоб забрати 25.000 переміщених осіб. Цих скитальців згодились забрати католицькі родини Америки, враховуючи їх до числа 200.000, що дістали від Конґресу дозвіл поселитись в Америці.

В Японії католицькі єпископи і провідники місій склали комітет, що має зайнятись переселенням японських робітників з перенаселеної сьогодні Японії до інших країв.

Московське радіо подавало недавно статтю „Правди", в якій уперше від часу війни комуністи напали різко на релігію. „Правда" звернула всім партійцям увагу на їхній обовязок поборювати всіми можливими засобами віру та релігію. Яку вимову має цей виступ в обличчі заяви московського патріярха Олексія, що московська Церква тішиться, мовляв, повною підтримкою совєтського уряду, а свобода віри запевнена в СССР державними законами.

6-ьох монахів Ордену Трапістів вбили китайські комуністи.

Цікавою для нас буде вістка про взаємини католицької і нез'єдиненої з Римом грецьких церков. Католицька Церква Греції молода, бо відродилася щойно при кінці минулого століття. Нез'єдинені Греки ставились спочатку вороже до своїх земляків католиків. Вони вважали, що стати католиком це значить прийняти латинський обряд. Останні світові та теперішня домашня війни змінили погляд нез'єдинених греків на своїх братів-католиків. Велика поміч Святішого Отця знищеній Греції усунула упередження до Папи й Католицької Церкви. В другій світовій війні за старанням Папи у воюючих сторін уможливлено Греції дістати найконечніші харчі. Греки католики показали своїм братам нез'єдиненим активну любов ближнього в днях тривоги й горя. У 1947 році грецький уряд навязав дипломатичні зносини з Ватиканом. І диво, проти цього виступили завзято комуністи і священний синод нез'єдиненої грецької Церкви. Одначе й між нез'єдиненими було багато голосів за навязанням дипломатичних звязків з Апостольським Престолом.

Молитва для членів Апостольства Молитви

(На місяць вересень)

Божественне Серце Ісуса! Жертвую Тобі через Непорочне Серце Преч. Діви Марії всі молитви, праці і терпіння нинішнього дня, як винагороду за наші гріхи. Лучу їх з тим наміренням, що в ньому Ти жертвувався за нас на хресті та щоденно жертвуєш Себе на престолах усього світу. Жертвую х за святу Церкву, за Святішого Отця Пія XII, за навернення грішників, за священиків, за молодь, зокрема, щоб **ті, що еміґрують мали душпастирську опіку.** Також бажаю одержати всі відпусти, що їх сьогодні можу отримати. Божественне Ісусове Серце, подай Церквам єдність. Пресвяте Ісусове Серце, спаси Україну! Солодке Ісусове Серце будь моєю любовю!

Подяки: Щиру подяку Найсвятішому Христовому Серцю й Пречистій Діві Марії за одержані ласки складає Степанія Пушкар /40 нм./

„Бо Марія ваша мати, не дасть дітям погибати“. Найщирішу подяку Опікунці, Заступниці й Посередниці ласк складає д-р Роман С. /5 нм./

За заступництвом Митрополита Андрея, щиру подяку Матінці Божій, св. апостолові Юді Тадеєві й св. Терені за одержані двічі ласки в тяжкім горю складають К. І. Ш. /5 нм./

Найщирішу подяку складаю Матінці Божій Неустанної Помочі, а зокрема Пресвятій Родині за превеликі ласки які ми одержали в часі страшного бомбардування та в часі нашої скитальщини на чужині. М. Кучер. /2 нм./

Прохає о молитви: Пресвяту Родину прохає о велику ласку і поручає Її святій опіці своїх бідних діточок і внучків. М. Кучер.

ХРИСТОС НАША СИЛА — християнський часопис
Видає Українське Католицьке Душпастирство в Міттенвальді
Редаґує Колеґія. — Відповідальний редактор о. Богдан Смик

Адреса Редакції і Адміністрації:
Chrystos Nasza Syla Mittenwald, Jäger-Kaserne

Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas“ - „The Time“.
Authorised by EUCOM Hq, Civil Affairs Division 11. Mar 1948.
Authorisation No. UNDP 219.

Друк С. Слюсарчук Мюнхен.

ників

Христос — наша сила

Християнський часопис

Рік I. **ЖОВТЕНЬ 1948** **Ч. 10.**

ІКОНА—ГАСЛО

Як роса свіжий, мякий мов волошки сині, клапоть рідного неба. Сірий ключ мандрівників, що відлітаючи в вирій, любу пращають країну піснею туги. Величні, а такі близькі, такі дорогі кожному серцю українському, святині, що верхівям копул, сяючими хрестами, єднають землю з Богом. Ґранітний памятник володаря, що вказуючи булавою на державну будівлю, замаяну блакитно-жовтою стрічкою, нагадує древню велич і славу...

А в горі, на сніжно-білому облаці Пречиста — Мати Вкраїнського краю, з омофором-покровом в руках, окружена небесними воями. З захопленням вітають Її українські діти-квіти. Та чи тільки вони? Ні, оце в них уся Україна, вірна знакові св. Володимира, тризубові, складає поклін своїй Владичиці, благає в Неї ласки й опіки.

Такий зміст картини, що її містимо сьогодні на заголовній сторінці нашого часопису. Це відбитка великої ікони Покрови Божої Матері, змальованої мистцем-іконоґрафом ґен. Палієм Борисом, що висить в українській католицькій таборовій молитовниці у Міттенвальді.

Яка рідна й люба щирій українській душі оця картина. Усі, що найдорощі й усе, що найблище нашому серцю, усі вони і усе те змальовані на цій картині. Дивлячись на неї переносимось думами в Рідну Землю, починаємо дихати Її запашним повітрям, втішатись теплом рідного сонця.

Та ця картина промовляє не лиш до серця, але й до розуму нашого. Гляньте!: Українські діти вітають невинним серцем Небесну Неньку, а Вона розвиває святий омофор — прикриває Своїм покровом нашу кохану Батьківщину. Чи знаєте що воно таке?! Оце наше небо вкрите оловяними хмарами, роздерте й пошматоване осліплюючими лискавицями; над нашою землею шаліє хуртовина, що намагається знищити усе з корінем. З глибин зболілих душ гаряче бажаємо, щоб розвіялись оті хмари, щоб настав благословенний мир святий. Та якщо бажаємо поправді цього — **мусимо стати дітьми Марії, справжніми, вірними дітьми найліпшої Матері.** Дітьми, що дорожать своєю Ненькою, наче найбільшим незаступним скарбом; що задивлені в Неї ступають завсіди Її

На обкладинці: Ікона Покрова Пречистої Діви Марії. *Малював:* мистець-іконоґраф ген.-хор. Борис Палій-Неїло. *Фото:* М. Калинич, Міттенвальд.

о. В. Т.

Христос — Цар людських душ

Велике матеріяльне, я з ним ще більше моральне спустошення залишила по собі перша світова війна. Несправедливість, безправя, насильство, непошанування чужої власности, брак моралі, а накінець страшна своєю популярністю безбожність, що посунулась аж до сатанізму — ось образ життя великої кількости людей гордого, високою культурою нашого століття.

Ненависть Бога, прилюдні богохульства в пресі, театрі, кіні та радіо, досадно говорили про те, що диявол намагається заволодіти світом, а в першу чергу серцями й душами людей. Здавалося, ось ось захитається в своїх основах могутня двадцятивіковими здобутками Христова віра. Захитається та руне до долу, щоб більше ніколи вже не встати, щоб безслідно пропасти з лиця землі.

У цей важкий для християнського світу час керманич Христової Церкви вдарив у дзвін на тривогу. У дзвін на тривогу, щоб обудити приспану чуйність християн, у дзвін на тривогу, щоб із цього гомону зродити могутній акорд гимну слави Тому, що від Нього і через Нього все — Христу цареві нашому Богу.

В голосі Святішого Отця Папи Пія XI. так і вичувалось: Християнський світе! Будь сторожкий! Уважай, бо позиції твої загрожені! Це ось лютує страшна недуга, що безпощадно косить тисячі, а то й сотки тисяч жертв життя безсмертних душ. Ця страшна пошесть, губить усіх, хто лише нею заразиться! На імя їй безбожність! Намагається вона усунути Христа Господа з людського життя, потоптавши Його святий закон, звести людей на манівці. Християнський світе! Не шукай свого щастя на бездоріжжях безвірства. Там його не найдеш. Щастя, що за ним тужить твоя душа — це надприродний Божий дар. Його може тобі дати тільки Христос! Він

слідами; що віддавши Їй серце своє і душу, єднаються з Нею на життя і смерть. А якщо воно станеться — могутня Цариця всесвіту зглянеться тоді над нашим народом, знову з'явиться на небі України, щоб сповити нас своїм святим покровом, та зацарить над Батьківщиною нашою, що полита кровю і сльозами — Країною святою Марії.

жеж сам про це говорить: „Коли хто має спрагу, хай прийде до мене та й пє“ (Ів. 7, 37). „Я дорога й правда й життя: ніхто не приходить до Отця, як тільки мною“ (Ів. 14, 6).

І поставив керманич Христової Церкви на дорозі людського життя дороговказ, що спрямовувати має усіх на правильний шлях, на дорогу, що веде до правдивого, вічного щастя. Цим дороговказом є незнане до тепер світові свято Христа Царя.

Могутнім відгомоном понеслася воля найвищого пастиря Христової Церкви. Як широкий католицький світ, із 400 мільонів грудей полинула в небесні простори пісня — гимн слави Христу Цареві нашому Богу. І ось кожного року в останню неділю місяця жовтня ціла Католицька Церква, на всіх мовах землі, заявляє Христові своє безграничне віддання. В останню неділю місяця жовтня ціла Христова Церква підкреслює, усім і вся пригадує, що тільки Христос є нашим єдиним і найвищим царем.

Справді, бо чи і можна комусь іншому передати провід та долю людства? І то в часи, коли світ дрижить у своїх основах? Коли зникають з лиця землі можні цього світу, залишаючи по собі дантейське пекло на землі? Ні, тільки Христос є запорукою правдивого щастя і через те Йому одному належить правдиво царська гідність.

Св. Письмо просякнуте висловами, що змальовують царську гідність Ісуса Христа. Псальмопівець, наділений ласкою бачити майбутнє, захоплюється величчю Христової слави та кличе: „Прийдіте, радісно співаймо Господеві, покликуймо до Бога, Спаса нашого. Поспішім перед лице Його з подякою: до Нього в піснях покликаймо. Бог бо величній Господь і великий Він цар та по цілій землі“ (Пс. 94 1—3). Пророк Давид, підкреслюючи гідність Христа Месії, говорить, що Христос: „поставлений царем та на святій горі Його Сіоні, сповіщати Господнє веління“ (Пс. 2, 6). А пророк Єремія предсказує Христовий прихід словами: „Ось надходять дні, говорить Господь, і збуджу Давидові праведного нащадка, що володітиме як цар і в мудрості своїй чинитиме суд і справедливість на землі“ (Єрем. 23, 5). Царську гідність Христа підкреслює яскраво й посланець неба архангел Гавриїл: „Він буде великий і Син Вишнього буде зватись. І дасть Йому Господь Бог престіл Давида, вітца Його; І царюватиме в роді Якова по віки та й царству Його кінця не буде“ (Лк. 1 32, 33.). А св. євангелист Іван називає Христа: „Цар царів і Пан панів“

(Обяв. 19,16). Свою царську гідність потверджує й сам Христос Господь, коли говорить повними поваги словами: „Дана мені всяка власть на небі й на землі“ (Мт. 28,18). На суді ж на запит Пилата: „Чи Ти цар?“ одверто та гідно Христос заявляє: „Ти сказав“ (Мт. 27,11) і додає: „Царство моє не від цього світу“ (Ів. 18,36). Так, не від цього світу Христове царство. Христос не ширить свого царства за поміччю куль, багнетів, смертоносних бомб, кривавих воєн чи жахливих революцій — Христос хоче любовю панувати в людських душах, тому що: „Бог є любов, і хто перебуває в любові в Бозі перебуває, а Бог в ньому“ (1. Ів. 4,16).

Хоч би й не було цих натяків св. Письма на царську гідність Христа, люди б самі Христа царем своїм обрали. Заведені у сподіваннях на поміч могутніх цього світу, до кого б звернулися вони, як не до Христа! Бо хоч обіцювали можні цього світу рай створити на землі, самі безславно один по одному пропадають, а на землі замість раю мало не пекло повстає. Хто краще від нас українців, від нашої кістьми зораної та кровю насиченої землі розуміє цю правду, що не слід надіятись на князів і земських царів? Хто краще від нас зрозумів цю трагічну правду 20. століття, що значить жити без Бога, що значить усунути Христа з суспільного та державного життя?

Земля текуча молоком та медом, країна соняшного неба, золотистих піль, квітучих-запашних осель замінилась нагло в онин пустар, у пекло, що його здається зжахнувся й сам диявол. Це ось розкішна й багата українська земля замінилась у руїну. Дбайливо ведені квітучі українські оселі сьогодні зруйновані, порослі бурянами. Без огорожі стоять їхні подвіря. Обдерті стріхи, повалені стіни чи нагадують хоч тінь того багацтва і краси, що їх оспівують прегарні українські пісні? Де ж подівся вишневий садок, що віночком обняв біленьку хату? Де гомінкий спів щасливих селян, що вертаються безжурно зі своїх піль до рідних хат? Де радість сімейного життя? Чому замовк співак соловій? Мабуть вразила його гробова мовчанка колишнього раю?! Так і хочеться позичити слів у великого Тараса та болісно питати: „Світе тихий, краю милий, моя Україно! За що тебе сплюндровано, за що, мамо, гинеш?“

Здається ніхто не стане сперечатись, що це диявол завзявся знищити наш край, святу Україну за її вірність Христові, за християнські чесноти, що розцвілись у душах на-

шого народу. Йдучи на підбій світу, диявол вирішив — здається — змести з лиця землі наперід тих, хто воскресити може з нутра своєї душі наново християнський світ. А до свойого діла найшов диявол слуг, — таки людей. Людей, що викинули Бога зі свого серця, людей, що виреклись Христа. І в сьогоднішний день вже не лиш Україна, а одна пята світу карається у царстві сатани. Сьогодні в одній пятій світу ллється мученича кров, наповняються вязниці слугами Христа. Ця страшна дійсність так і голосить цілому світові, що без Христа не має любови, братерства, рівности, що лиш Христос в спромозі ущасливити людей, принести світові, правдивий тривкий мир.

У нинішніх важких часах, в часах, що завели всіх у сподіваннях, мимоволі звертається людство у сторону Христа. Люди бачать вже цю катастрофу, що в неї провадить їх життя без Бога, ненависть до Христа. Та ж довіряючи улесливим словам диявольських слуг, людство стало над пропастю. Море крови, ріки сліз, тисячі вдів і сиріт, міліони ранених та вбитих, такі ж міліони беззахисних скитальців — ось жниво безбожного життя, ось вислід жадоби прогнати Христа зпоміж людей. Обставини теперішнього часу недвозначно вказують на те, що гряде нова доба. Доба великої релігійної обнови світа. Гряде час, що в ньому всі признають Христа своїм царем. Як радісно стає на душі! Якою гордістю сповняється наше серце! Та ж ми українці ніколи не зраджували Христа. Ми ніколи не міняли Його — нашого Царя і Господа на Варраву. Та ж тоді, коли безбожний світ підносив затиснений пястук у сторону Христа, ми українці заявили стотисячними устами своєї молоді якраз Христові свою вірність й любов. Чи ж не живе ще у нашій памяті день 6. травня 1933 року? День, що в ньому у городі Льва святкував український народ велике свято: „Українська Молодь Христові!“ Так, Христос—наш Спаситель і Господь був, є і залишиться нашим Царем! Колись у захопленні кликав св. Амврозій: „Ти Цар слави, Христе!“ І ми кличмо сьогодні, в свято Христа царя: Ти Цар слави, Христе! Царюй над нами! Ми вірні Тобі, вірні повіки! Ми не знаємо іншого царя, лише Тебе одного — Христа і Господа! Запали наші серця вогнем любови, дай, щоб в цій любові ми жили, в цій любові зійшли з цього життя, в цій любові сподобились оглядати безконечну любов Святої Тройці. Тобі бо належиться слава й хвала по вічні віки. „Прийдіть, радісно співаймо Господеві... Бог бо величній Господь і великий Він Цар та по цілій землі“.

о. П. Хомин

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ

(Продовження)

Немає тут тіні строгости чи систематики, що її бачимо у римській Літургії, зате більше тут духового переживання. Не самий холодний розум, але радше серце і глибокі релігійні почуття опановують в часі Богослуження людину, яка приймає в ньому якнайактивнішу участь, тому й зветься воно „всенароднє діло“, бо не лиш священик, але й усі приявні активно співдіють. Там, у Західній Літургії участь християнина більш пасивна, холодна, тут незвичайно активна, правдива співучасть, співдіяння. Тому тут спів, голосна словесна служба, „во всеуслишаніє“, тому тут не штучна музика органів, а музика людських голосів, чудові мельодії й гимни, — неначе спів ангельських хорів у небі.

Східня Літургія ціла драматично побудована, тому нема й не може в нас бути ніякого Богослуження, що відправлялось би стиха, тому й не може бути ніякої „тихої Літургії“, без активної участи вірних. Сама драматична будова кожного Богослуження не допускає до цього, бо священик (в нормальних обставинах) не може відправляти якогось Богослуження сам, як у церкві немає бодай одного вірного; щойно тоді, як у церкві є бодай одна душа, що співдіє з ним, може він його звершувати. Тому то й наше т. зв. malum necessarium, що робить нас в очах церконого Сходу латинниками, — т. зн. „тиха“ тобто читана Сл. Божа — мусить бути відправлювана голосно, „во всеуслишаніє“, щоб приявний у церкві нарід міг у ній брати активну участь.

Найважливіше з усіх наших Богослужень, заразом із тим найсвятіше — центр усього священодіяння — це св. Літургія або Служба Божа.

Вона справді, найбільше зпоміж усіх Богослужень, спроваджує Бога на землю, що реально й істотно сходить на наші престоли, це найправдивіше **Богоявлення.** Водночас Сл. Божа найбільш зпоміж усіх Богослужень підносить людину до Бога, її найтісніше з Богом повязує, перемінює її, — вона справжнє **Переображення** людини.

Якщо Літургія спроваджує Бога на землю і являє Його людям, якщо вона переображує й обоготворює, то треба її так відправляти, щоб саме ті дві цілі осягнути.

Священик, як посередник між Богом і людьми, мусить у часі служення Літургії і сам горіти святим вогнем і людей ним запалювати. Бо хоч і не знати яке чудове було б Богослуження, і своїм внутрішнім змістом і своєю будовою, то воно, — якщо його гарно, гідно, величаво і свято не відслужимо й не переживемо — ані нікого не запалить, ані не наблизить до Бога.

Бо кожне Богослуження, а передусім св. Літургія — це свята містерія, святий театр, а ми — священики — головні артисти, що надають тон цілій дії.

Уявім собі у звичайному театрі артиста чи актора, який свою ролю недбало відіграв би, невважно поставився б до неї, не перестудіював якслід, чи її внутрішньо не пережив би. Не назвали б ми його артистом, жрецем мистецтва, але якимсь дуже мізерним ремісником, що без замилування ставиться до свого високого завдання.

Те саме треба сказати й про нас священиків — жреців найвищої, найвеличавішої і найсвятішої драми, що має на меті подати учасникам не самі якісь душевні переживання чи естетичну насолоду, яка ставить нам до розважування не якусь тільки моральну правду, який моральний casus, але ставляє нам перед очі у драматичній формі ціле життя Ісуса Христа, нашого Спасителя, символічно зображене, від Його народження аж до Його смерти, воскресення і вознесення. **Вершком тієї драми є смерть — жертвування Божого Сина на Голгофті, отже Діло Відкуплення людського роду, представлене у безкровнім виді в Пресв. Евхаристії.**

Св. Літургія це така глибінь, така святість, така радість і щастя, що ми — священики — повинні святим страхом дрожати, скільки разів до її звершування приступаємо.

А тимчасом — як ми її звершуємо, як ми до неї приготовляємося?

* * *

Назагал відправляємо сьогодні св. Літургію — Сл. Божу не так, як треба. Як воно до того дійшло, що ми важимось правити Сл. Божу не так, як повинні, на це дасть нам деяку відповідь коротенька історія нашого церковно-літургічного життя.

Наші Богослуження, а передусім св. Літургія, підпали за час нашого 350-літнього з'єдинення з католицькою латинсько-

о. В. Г.

Мучеництво гр.-кат. церкви

на Волині і Білорусі 1827—1839

ВСТУП.

Життя нашої церкви, це одно велике мучеництво, недаром називають Її „Многострадальна Мучениця св. Унія" — терпіла Вона від самого первопочину і кінця тим терпінням не має. Бо терпіла від своїх, що називали Її зрадою, терпіла і терпить від чужих, що бажали Її змести з лиця землі, чи використати для своїх цілей, терпіла від світських, що не хотіли в Ній добачити Божого діла, а від духовних, що бажали Її поневолити, щоб потім здавити; терпіла від східних і західних сусідів, бо кожний хотів щось вирвати — москалі католицьку віру, поляки східній обряд і рідне передання. Терпіла наруги і пониження, погорду і опущення, зраду і клевети, насильство і самоволю, бичування та розняття.

А ми — діти тієї Великомучениці — замало знаючи Її страдання, дозволили навіть, щоб чужі сплели з наших страдань терневий вінець для себе, щоб перед світом здобували собі співчуття, а нас, що терпіли, називали перед світом слабодухами.

Тому повинні ми краще познайомитись з історією наших переслідувань, щоб знали хто ми і чиї ми діти, щоб із прикладу геройських предків черпати силу вірности св. З'єдиненню, католицькій вірі, східному обрядові і його переданням та за ті ідеали вміли боротись, посвячуватись, а навіть життя своє віддати.

Понад сто років минуло з того часу, як наша церква на Волині і Білорусі зазнала жахливих переслідувань. Це мучеництво аж надто повчаюче, щоб цей болючий удар збувати мовчанкою. Вказуючи на причини тієї кривавої трагедії в нашій Церкві і поза Нею, не хочемо скривати деяких похибок, але хочемо при тому вказати й на геройські постаті, щоб ними дати доказ багацтва духа та одушевлення наших предків, які у нас, їх дітях, запалюють той святий вогонь посвяти й служіння Божим ідеалам.

Причинами, що довели нашу Церкву до упадку понад сто років тому були головно: насильство російської влади, зрада вищого духовенства, слабосильність нижчого духовенства через подружі звязки, незгода між світським і монашим духовенством, вперте латинщення обряду і польщення наших католиків впливами польських священиків та дідичів, недостача національного

освідомлення молодшого покоління нашого духовенства і його москвофільство.

1. НАСИЛЬСТВО РОСІЙСЬКОЇ ВЛАДИ.

Російські царі стреміли завсіди до злиття в одно море всіх народів імперії. Не признавали окремішности обох східньо-слав-янських народів своєї держави, голосили національну одність російського, українського та білоруського народів, мови цих народів уважали за наріччя російської мови. Хоч ті три народи ще в передісторичних часах становили окремішні групи, то царі для скріплення своєї держави, до кінця існування царської Росії, заперечували окремішність українського і білоруського народів. Їх гаслом була „одна неділіма", а всякі прояви окремішности жорстоко душили, накидали московську мову, культуру, звичаї, а передовсім московське православя.

Український нарід в подавляючій більшості, а білоруський таки цілий прийшов під панування Росії 1772—1795 як греко-католики.

Москва ненавиділа св. З'єднинення від самих його початків. Російські царі дуже скоро похопились, що З'єдинення перекреслює їх політичні пляни зросійщення обох східньо-слявянських народів, та що не може бути й мови про винародовлення українців і білорусинів, як довго їх духовним зверхником є Папа, а не вони, царі.

І тому вже тоді, коли ще українці й білорусили були в межах старої Польщі, Москва старалася всями способами нищити св. З'єдинення, як воно тільки появилось. Головно інтригам В. Князя московського Василія Сліпого треба приписати, що флорентійське З'єдинення впало не тільки в Московщині, але і в Білорусі та Україні.

Цар Іван III. виєднав у польського короля Олександра, що той по смерти останнього митрополита, який придержувався флорентійського З'єдинення, Йосифа II Болгариновича, згодився на обсаду київської Митрополії, нез'єдиненим Йоною і що такими були його наступники аж до берестейського З'єдинення 1595—1596.

Що Росія не перепинила берестейському З'єдинення, то причиною цього не є її невірність своїм завітнім змаганням, але обставини, що в тих часах в Московщині було велике замішання з причини т. зв. лже-Димитрів, Самозванців, яке не дало Московщині спромоги серед боротьби за своє існування звернути увагу на наші справи. Але як тільки на московському престолі засіла династія Романових 1613 р., негайно почалася давня робота над зруйнуванням З'єдинення. З намови Московщини патріярх Теофан

висвятив нез'єдинених єрархів 1620 р. і привів до роздору і поділу головно українського народу на греко-католиків і нез'єдинених відповідно до того, за яким з єрархів заявилося духовенство і нарід: чи за давним з'єдиненим, чи нововисвяченим, нез'єдиненим. Через інтриги Московії не увінчались успіхом зусилля митрополита Йосифа Велямина Рутського, що позискав був майже цілу нововисвячену, нез'єдинену єрархію, тільки що козаки, здезорієнтовані підступною Москвою дали себе ужити за сліпе знаряддя московської політики, стероризували єрархів, та до загального З'єдинення „Руси з Русею" не допустили в рр. 1628-29.

Москва нищила святе З'єдинення в часах Хмельниччини. На Поліссі і Білорусі йшли з димом монастирі і церкви, з рук російських салдатів згинуло приблизно 100 вищих достойників, а в Смоленській епархії до решти здавлено З'єдинення 1655 р.

Москва перепинила загальному З'єдиненню українців і білорусів 1680 р. на спільному синоді в Люблині, вона грозила перемиському Єпископові Винницькому, за його намір перейти до Унії, відтягала від неї довгий час львівського владику Йосифа Шумлянського.

Петро І-ий підчас шведської війни 1705 р., увійшовши в Польщу справив криваву різню полоцьким Василіянам, вивіз до Москви, а потім на Соловки луцького з'єдиненого Єпископа Дионісія Жабокрицького 1712 р., а з'єдиненому Митрополитові Львові Захенському грозив повішанням, і тільки втеча за кордон врятувала Митрополитові життя.

А що ж говорити про мучеництво тієї Церкви, як вже Вона безборонна дісталась у руки царів, що давно пожадали Її смерти. Цариця Катерина перетягнула різними штучками в Полоцькій Епархії 1772—1783 приблизно 400 парохій на відступство, а 1793—1796, по другому і третьому розборі Польщі, 8 міліонів душ, казавши перед тим священиків увязнити та усунути з парохій. Тоді 700 священиків відмовилось перейти на схизму. Їх залишено без церков і працею власних рук мусіли вони удержувати себе й родину. 78 з них дожило ще 1839 року і тоді були найвірнішими св. З'єдиненню. Сімашко навіть не посмів жадати від них переходу на схизму. Вони залишились вірні своїй вірі до смерти.

Катерина II. скасувала 1795 р. 4 епархії, а останнього київського митрополита, Теодосія Ростоцького і трьох єпископів усунула з їх епархій та передала їх столиці нез'єдиненим.

Усіх вірних, що не могли виказати, що їх предки були перед 200 роками католиками, казала переписати на московське православя. Протести, представлення, прохання та зусилля митрополита та львівського епископа, Петра Білявського, що бажав

рятувати з Росії частину своєї пастви в каменецькій епархії за посередництвом австрійської цісареви, Марії Тереси, та Апостольської Столиці, нічого не помогли.

Цариця наказала губернаторам та військовій владі впроваджувати нез'єдинених священиків при помочі військових відділів до церков. Вояки, (як виходить зі звітів митрополита Ростоцького), гнали на Волині нарід нагаями до церков, зайнятих нез'єдиненими священиками. Упірних били нагаями. Тоді нарід закинув явний опір, обмежився тільки до обминання нез'єдинених церков та непринимання релігійних послуг від нез'єдинених духовних. Зчасом ревні повмірали, молодше покоління погодилось з долею.

При такім „апостольстві" цариці залишилось всього півтора міліона рідних з одним архиєпископом полоцьким, Іраклієм Лісовським.

Син Катерини II., Павло I. та внук Олександер I. не були такими фанатиками як мати й бабка. Вони на прохання Апостольської Столиці привернули Митрополію і 2 єпископства, тільки забороняли навертати нез'єдиннених, хоч би й тих, що їх перетягнула Катерина II.

Але на цю рештку з'єдинених, що відітхнули трохи за обох попередніх царів, кинувся цар Николай I (1825—1855). Він дав відчути з'єдиній Церкві свою тверду руку. Вже в кілька місяців, 1826 р., видав „указ", яким заборонив поширювати книжки релігійного (католицькі) змісту. Зачав від преси, бо ясно здавав собі справу, який могучий має вона вплив на вироблення католицької свідомості народу. Ця заборона була тільки вступом до переслідування, яке зачалось при кінці 1827 р., а довершилось перетягненням з'єдинених на московське православля 1839 р.

1827 р. цар обіздив західні ґубернії, густо заселені з'єдиненими і після повороту відбув нараду з міністром освіти і віроісповідань гр. Дмитром Блужовом та поручив йому вжити відповідних заходів, щоб перетягнути з'єдинених на царське православя. Міністер Блудов не був фанатиком і пробував царя відвести від цього наміру, представляв трудноші та сам обстоював на своїм, обіцяв тільки не наглити.

Рад-не-рад міністер станув цареві до помочі і вже 22 квітня 1828 р. появився царський наказ ліквідації з'єдиненої Церкви, так що її існування ще 11 років було тільки конанням. Цим указом скасовано 2 епархії митрополичу, виленську і луцьку, а залишено тільки 2, берестейську, яку названо литовською і полоцьку, переіменовану на білоруську. Скасовано 2 епархії тому, що цар не сподівався найти серед духовенства з'єдиненої церкви аж чотирьох запроданців, що відповідали б його плянам, як кандидати на єпископів царського православя.

Мати моя, Марія, мовить до мене

Ніколи не охоплював мене гнів і завсіди й для усіх була я лагідною. Навіть для ворогів моїх і Сина мойого, бо з'єднували ми собі їх нашою лагідністю. Лагідність прийшла у світ зі мною; про це переконались вже навіть вороги.

Напевно ніде не стоїть у книгах, щоб загнівала я когось, навіть і тих, що мого божеського Сина засудили, що знущалися над Ним, а напоївши оцтом-жовчю розпяли Його на хресті. З людьми я поводилась мило, слова мої солодші були меду.

Дух Божий людину лагідною робить, Він бо лагідність сама. Великі образи зносить Господь від людей поганих, проте мовчить, безупину добро їм творячи, щоб серця їхні здобути, приєднати, щоб навернути їх. І як несправедливо імя ти носиш християнина, якщо коли у твому серці гнів і нехіть, коли не погамуєш язика в розмові з тими, що ображають тебе.

Тверде серце може за скоро викликати нехіть до тебе, а мова лагідна успокоює навіть гнів. Кажучи по правді: що осягнеш своїм гнівом у перешкодах, неприємностях, які тебе стрічають? Чи не завважуєш, що тягар їх саме в гніві найбільший? А тому, чи не краще вже терпіти тихо й супокійно? Обходися з усіми по доброму й не відзивайся до нікого гостро, якщо бажаєш мир заховати. Не будь ніколи впертий і похмурний. Нехай не думають, що маєш у серці нехіть до того, що Бог тобі дав — для твого добра.

Нехай серце твоє не знає, що гнів чи ненависть. А коли що обрушить тебе, не проклинай і не зневажай других. Хто лагідний, щасливий і для інших пожиточний тим, що з'єднує собі їхні серця. Ніщо не успокоює так, як доброта й лагідність.

Лагідність — єдина чеснота, що навіть через образи зростає та кріпшає. Її навіть незгодини збільшують, бо вона обертає їх у свою користь. Ця визначна чеснота дуже упорядковує усю поведінку християнина та робить його справжньою Божою дитиною.

Хто гостро і несупокійно поводиться, той нарушує мир інших неначе вітер буйний тихе плесо води. — Лагідністю можна світ підбити. Вона наладнує співжиття з ближніми, сусідами заєдно маючи доступ до Бога. Певною запорукою і заплатою за лагідність є небо. Іди моїм слідом!

Свята Тереня, мала сестричка — символ духового дитинства

Одного разу приступили учні до Ісуса питаючи: Хто буде першим в Царстві Небесному? А Ісус закликав дитинку, поставив серед них і сказав: „Справді, справді кажу Вам, якщо не навернетеся і не станете, як діти, не ввійдете до Царства небесного". І ще дальше: „Хто зуміє знизитися, як дитина, той буде більший в Царстві небеснім" (св. Матей 18, 1-4).

Цим повчає нас Христос, що нам діяти, щоби статися Божою дитиною, щоби увійти до Царства небесного, треба унаслідити дитячу покору, маленькість, а понад усе повне, щире довіря в безмежну Божу доброту й милосердя...

Цю глибоку і важну для зрозуміння правду — цю тайну „духового дитинства" — дає Бог ласку легко і скоро розуміти, але душам дитячим — чистим, невинним... Такою саме, одною із тисячі дітей, була св. Тереня від Дитятка Ісус, яку Христос вибрав, щоби вона своєю „маленькою стежечкою" вказала людям дорогу, кудою мають прямувати, щоб доступити Царства небесного.

Відома в цілому католицькому світі св. Тереня під назвою спадаючого „дощику рож" — померла 30. IX. 1897. р. — якраз минулого року у вересні минуло 50 літ — в монастирі Кармелітанок у Франції в Лізіє – маючи всього 24 роки життя. Остання з пяти доньок — незвичайно побожних батьків — за слідами своїх старших сестричок, вступає до монастиря Кармелітанок, маючи заледве 15 літ. Аж треба було спеціяльного дозволу Святішого Отця, щоби прийняти її до монашого Чину. З початку — настоятелі — не знали, що з тою дитиною зробити, до якої праці її приділити. Одного разу, сказала їй мати префекта спрятувати рефектар, а коли Тереня недоглянувши, залишила в одному місці павутиння на стіні — настоятелька в приявності усіх сестер зганила її словами: „Видно, що тут спрятувала 15-літня дитина, аж гидко дивитися на це!" І так під знаком дитячого невміння почалося монастирське життя св. Терені. І недовго тривало, бо заледве 9 літ. Але, коли по 9-ти літах мала сестричка умирала — у великих стражданнях, в майже піврічній агонії — цілий монастир знав, що в його мурах умирає свята — велика свята.

Одначе, як тоді, так і сьогодні, чи багато людей розуміє, на чому побудована, на чому полягає святість св. Терені? Яку місію, яке завдання поручив Господь Бог св. Терені ви-

конати на землі? Захоплюємося красою її душі — сердечною невинністю почувань до Бога, як Отця небесного — любуємося думкою про „дощик рож“, що скидає з неба і молимося навіть сердечно, щоби хоч одна рожечка в формі такої, чи іншої ласки нам дісталась, — та чи це істотне? Чи насправді розуміємо, що це є її т. зв. „мала стежечка“. Чому, якраз св. Тереня є виразничкою тих дітей з 19. і 20. віку, які бачили те, чого не було даним бачити старшим? А саме: 100 літ тому — славна поява Матері Божої в Люрд, малій дівчинці, Бернадетті Субіру, якій виявляє Мати Божа — незрозумілу для дитини догму про Непорочне Зачаття. Потім знана нам усім і голосна вже всюди поява Матері Божої Фатімської, малим,скромненьким дітям і повірення їм Божих тайн, щодо майбутності світу? Чи не застанавляє нас те, щодо цих подій, що дитинство в розумінні духовім є незвичайно миле Богові?

І якраз мала св. Тереня одержує від Бога ласку, зрозуміти це так надзвичайно миле Богові дитинство духа і на завстидження всіх великих цього світу, що бажають собі підкорити світ і завести „рай“ на землі — показує, як переводити його в житті.

А вся наука св. Терені — ця т. зв. її „мала стежечка“, це ніщо інше, як один великий акт піддатися Божій волі. Сьогоднішний світ не хоче узнати Бога, як Володаря, що кермує усім, що кермує життям людини, як поодиноко, так і цілими народами. Навпаки — майже кожному — великому цього світу, здається, (і це є траґедією сьогоднішного дня), що тільки він зуміє врятувати людство від загибелі, що тільки він створить рай на землі, якщо світ послухає його. І те саме знаходимо в поодиноких членів людства — нпр. старші діти бунтуються проти волі батьків, хочуть бути надто самостійні, воля батьків стає перепоною в їхнім розумінні модерного поступу, а тимчасом приходять часто запізно до зрозуміння, що попали в блуд. Але всі люди доброї волі знають, що нема іншої волі як тільки Божа воля і що тільки тоді настане мир і добробут на світі, якщо поодинокі люди і цілі народи скоряться Божій волі, а в житті станують як діти. Ось це рецепта на нині. Відшукати Божу волю і прийняти її.

Мати Божа Фатімська у Своїх тайнах повірених дітям виразно каже, що за гріхи, за образу Божу, за бунт проти Божої волі ждуть народів великі кари у формі воєн — різних хворіб і інших страхіть і переслідувань, а опісля остаточна вічна загибіль у пеклі. А натомість молитва — покірний дух

— може врятувати людство від тієї вічної загибелі, яка наповняє острахом кожну глибше думаючу і віруючу людину. Хіба зрозуміло нам, що таке покірно піддатися Божій волі, це не пасивний опір на все, що діється довкруги мене. Навпаки, — це боротьба — велика життєва боротьба з цілим нашим внутрішним і зовнішнім світом. Одначе в цій боротьбі нашою силою є сам Бог. Йоанна Д'Арк — улюблений взір св. Терені сказала: „Борімся, а Бог буде з нами!"

Св. Тереня каже те саме. Вона не похваляє пасивного безділля. Навпаки каже використати кожну хвилину і жертвувати її за спасіння людських душ, (а ще зокрема її питоменною спеціяльністю було, своїми маленькими жертвами з любови до Ісуса рятувати душі від пекольного вогня і тим самим придбати ще більше слави для так доброго Небесного Отця).

Наука св. Терені, це виснажна, щоденна праця над собою це боротьба із усіма своїми злими нахилами свобідної волі та цілковите підпорядкування усього Божій волі. Саме на цьому полягають її т. зв. „малі жертви", яких вона жадає хто хоче йти її стежечкою. Вона засадничо відкидає великий чин. Діти не виконують великих діл. Велике діло, і це навіть велике Боже діло (щодо цього, які Бог заміри має) створиться само, саме із цих малих, маленьких, напозір незначних чинів, які виконуватимемо послідовно і щоденно. Наприклад такі дрібнички, як поборення злої думки, чи злого слова про когось, здержання поганої, чи злобної усмішки, опанування зденервування, зректися малої вигоди, чи приємності, незамітно зробити ближньому щось добре, прийняти покірно від когось заввагу, хочби й нижчого від себе і тисячі інших малих речей, з якими ми стрічаємося в щоденному житті — а які сповнятимемо по взору св. Терені — з любови до Бога (не еґоїстичний мотив, щоби мене хвалено) — все те підпорядковане Божій волі творить величню будову, яка по своїй суті може змінити світ.

Це таке бажання Божої волі, висказане Христом у св. Євангелії (зацитоване на самому вступі), у Божих заповідях, устами різних святих та устами самої Н. М. Божої є здається достаточно зрозуміле для людини, в який спосіб вона може осягнути небо. А тимчасом гляньмо коротко, що діється у світі, як живе сьогоднішний світ.

Людина сьогоднішних часів, аж ніяк не хоче скоритися Божій волі, навпаки воює проти Бога, проти Божої волі усіми

засобами своєї злої волі — в цілому світі домінує облуда, фалш, брехня та всякі інші погані пороки. І так ця страшна, всяка погань втискається усюди і навіть у християнські родини, школи, уряди і т. д. — одним словом світом кермує людська зла воля — і тому світ не може йти вперед, не може розвиватися, не може ушляхотнюватися, навпаки він живе тільки у вічному страху, скочується поволі у пропасть. — А проте безмежно добрий Бог посилає світові рятунок (мимо тої поганої людської злоби) і сьогодні дає нам до зрозуміння, що світ може врятувати тільки дитина. Ясно, що не дитина в розумінні виключно нової людини, як такої, бо і та може скоро змінитися через зле окруження — але дитина в розумінні духовім, як думка дитяча, її невинність, безборонність, а притім безграничне довіря. — І якщо світ, у більшій своїй частині не скориться Божій волі — не схоче прийняти і впровадити в життя цього „духового дитинства“ по словам св. Євангелії — і не піде за найновішими вказівками Матері Божої Фатімської, яка через малих дітей взиває народи до покути, до звороту на праву дорогу Божих заповідей — направду чекає його сумний кінець. — І тому, ми М. Дружинниці, яких ціллю є в особливий спосіб зглибити та пізнати Боже життя й поширяти його довкруги себе, щораз дальше — стараймося добре зрозуміти ці Божі слова зацитовані на самому вступі — і стараймося пізнати „малу стежечку“ св. Терені, яка впровадить нас в ці безкраї, широкі простори Божого дитинства та Божої любови.....

Евгенія Шаркова

Мюнхен 1948.

о. Д-р Г. КОСТЕЛЬНИК „ПОМЕР“!

Наші і чужі часописи принесли недавно вістку про смерть о. д-ра Гавриїла Костельника. Большевицьке радіо подало, що о. Костельник згинув з рук українських повстанців, а то й окремого висланника Папи. Ватиканські круги опрокидують найгостріше цю вістку, як видуману і неправдиву. Ми схильні думати, що о. Костельник згинув з рук таки самих большевиків. Доконавши за його поміччю „воз'єднання“ української католицької Церкви з російською православною, большевики зліквідували його, як многих інших виконавців своїх дивиків зліквідували його, як многих інших виконавців своїх диявольських плянів в якій би це не було ділянці життя. „Мурин своє зробив, може відійти“ — каже приповідка.

о. ФИЛИМОН ТАРНАВСЬКИЙ

Дня 24. вересня ц. р. помер у Філядельфії парох катедрального храму і канцлер Єпископської Консисторії о. Филимон Тарнавський у 86. р. життя. Покійний народився дня 4. грудня 1862. р. в Куликові, пов. Камінка Струмилова. Св. Тайну Священства приймає з рук кардинала Сильвестра Сембратовича в 1889. р. та працює як душпастир і громадянин в селах Брідщини. В сьомому році священства стає парохом Манаєва, де будує гарну, муровану церкву та основує брацтво тверезости. За ревну працю, головно на місіях, наділює Митрополит Андрій Шептицький о. Филимона крилошанськими відзнаками та призначує деканом золочівського деканату.

В 1911. р. виїздить о. Филимон Тарнавський за згодою Митрополичого Ординаріяту до Америки, де належить до тих перших піонірів, що за морем на еміграції розбудовували наше церковне і народне життя. Визначну участь брав Покійний і в політичному житті, зокрема в часи нашої державности 1917—1923. рр. Очолюючи тодішній Український Народній Комітет, їздив Покійний до Вашинґтону, добиваючись визнання Америкою Української Держави. Згодом зайнявся о. Филимон передовсім справами Епархії, якій як канцлер присвятив багато труду та праці.

Всі українці за морем добре знають імя о. Филимона Тарнавського, заслуженого церковного діяча і громадянина. З Покійником відійшла у вічність і частина історії Галицької Землі та заокеанських українців.

Вічна память невтомному працівникові на церковній і народній ниві!

ВАЖНЕ ДЛЯ ЖІНОК!

Провід Марійських Дружин повідомляє українські жінки, що бажали б відновити в реколекціях духове життя про речинець. А саме: Духовні вправи для українських жінок і дорослих дівчат відбудуться в Мюнхені від 13—16 листопада.

За інформаціями прошу звертатися на адресу:

Впр. о. декан Андрій Стасюк, Мюнхен, Капуцінерштр. 38.

В одній келії з Преосв. Йосафатом Коциловським

Часопис „Час“ з дня 17. жовтня ц. р. в репортажі з життя УПА подає згадку про переживання Покійного Єпископа Йосафата в тюрмі.

Стрілець УПА Ваньо описує: „В листопаді 1945 р. він попав в ряшівську тюрму НКВД, підозрілий у приналежності до УПА. Йому було тоді 16 літ.

Того ж само дня, коли привезено його до вязниці в Ряшеві, з його келії у пивниці переведено до іншого приміщення перемиського єпископа Йосафата Коциловського. Юнак описує келію, що в ній довгі місяці карався наш Владика. Була це бетонова пивниця 3 х 6 м. без вікна, в стіні постійно горіла закратована слабенька електрична лямпа. Сиділо там звичайно 20 вязнів, що прямо дусилися з браку повітря. Щоразу люди мліли. Харч був дуже поганий: на вечерю і на снідання давали чорну юшку зі сплеснілим хлібом, на обід також юшку. В тюрмі сиділи теж польські підпільники, що ставились до українців крайно ворожо. Цілими ночами лунали стогони й крики катованих чоловіків і жінок.

Пізніше на проходах по тюремному подвірї доводилося нашому стрільцеві зустрічати єпископа Йосафата. Був одягнений в рясу й чорний плащ. На зміненому до непізнання лиці були сліди довгих терпінь. Йому постійно на переслуханнях, підсували письма до підпису про добровільний виїзд до Росії.

По двох тижнях перебування нашого стрільця в цій тюрмі Владику Йосафата вивезено на схід“.

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

Ватиканські круги спростовують неправдиву вістку про поганий стан здоровля Святішого Отця, повідомляючи, що Папа Пій XII почуваєтьсь якнайкраще і то завдяки перебуванню в літній резиденції Кастель Ґандольфо.

Кардинал Гльонд — примас Польщі помер дня 21. жовтня ц. р. За вістками лондонського радіо причиною смерти 63 літнього примаса було запалення легенів, після операції сліпої кишки. Сьогодні трудно ще сказати, чи дійсно природньою смертю помер князь Польської Католицької Церкви. Одно відоме, що він не признавав існуючого стану та не зложив був обовязуючої візити теперішньому президентові червоної Польщі.

Архієпископом Фрайбурґу, наступником помершого архієп. д-ра Конрада Ґребера іменувала Апостольська Столиця дня 30. серпня ц. р. д-ра філософії і теології проф. моральної теології Венделіна Райха. Новий архієпископ, а разом із тим митропомит підлеглої Фрайбурґові церковної провінції має 63 років, є відомим моралістом, дорадником конференції єпископів у Фульді.

В Чехословаччині, як це видно з офіціяльних пояснень та заряджень, замкнено з днем 1. вересня всі школи, що стояли під опікою Церкви. Подумці органу комуністів „Руде право“ ідеалістичні методи виховання будуть заступлені матеріялістично-марксівськими. Місце Масарика займе Маркс-Ленін-Сталін.

Єпископи Чехословаччини, відбувши нараду в Невтра під проводом архієп. Праги монс. Йосифа Берана, вислали до чехословацького уряду меморандум та доручили священикам прочитати його 22. 8. ц. р. з пропо відниць у всіх католицьких церквах Чехословаччини. Меморандум зясовує комуністичні виступи проти церковних достойників стверджуючи пляновий наступ на Церкву та релігію. Священикам ставить уряд перешкоди у виконуванні їх обовязків тому тільки, що не беруть участи в політичному житті. Згадуючи і про інші шикани Церкви та вірних, меморандум боліє над тим, що вживаючи несправедливих наклепів на Апостольський Престіл, комуністи намагаються витворити враження, що справи Церкви противорічать справам народу.

Чехословацький міністр справедливости видав два закони, що звертають своє вістря проти Церкви. Перший з них, це обовязок „цивільного шлюбу“ перед заключенням церковного шлюбу, другий — оборона народньої демократії. Цей закон є вислідом меморандум конференції чехословацьких єпископів. Закон, під карою, забороняє читання і поширювання пастирських листів єпископів та енциклік Святішого Отця, якщо вони займають яке становище супроти політики народньої демократії. З приводу цих законів архієпископ Беран звернувся з новим протестом до чехословацького уряду.

Кардинал Міндсенть — примас Угорщини загрозив екскомунікацією всім тим, хто б поважився обиджати Римського Папу або Католицьку Церкву. Ця погроза є заходом проти намагань уряду відтягнути вірних від послуху єпископам.

Провідника Студентів Католиків, 23-літнього Карлового універтитету, студента Фелікса Уль, засудив чехословацький суд на 20 років важких робіт. Причиною засуду стало обвинення його про видачу інформацій заграничній інформаційній службі.

Величавий конґрес українців католиків в Канаді відбувся в днях 30. УІ. та 1, 2. УІІ. ц. р. скликаний централею українців католиків Канади, що обєднує пять домініяльних організацій: Запомогове Братство св. Отця Николая, Братство Українців Католиків Канади, Ліґу Українських Католицьк Жінок, Українське Католицьке Юнацтво й Місійне Товариство св. Йосафата. Гаслом Конґресу було: „Українська Католицька Церква живе — Апостольська столиця кличе до праці“. Конґрес скликано, як подає канадійський двотижневик „Світло“; з нагоди великих подій в Українській Католицькій Церкві в Канаді: оснування трьох екзархатів в Канаді, надання двох нових єпископів і вивисшення найстаршого єпископа Преосвященішого Кир Василія до гідности Архієпископа. Дух вдячности для Апостольської Столиці супроводив усі три дні нарад Конґресу. В резолюціях Конґресу читаємо між іншим: Конґрес пересилає увязненим і насильно виселеним на каторжні роботи Владикам — Їх Ексцеленції Високопреосвященішому Митрополитові Кир Йосифові Сліпому та всім іншим Єпископам, що досі караються в каторгах, своє найглибше синівське співчуття і домагаються від канадійського уряду. щоб дав ініціятиву на міжнародній компетентній арені до їх звільнення. Ми кличемо до сумління цілого світу, до поваги і достой-

ности державних мужів західнього культурного світу, щоб вони проморили своє слово в обороні безвинного переслідуваного і мордованого віруючого нашого українського народу.

Про долю нашої Церкви на рідних землях не маємо покищо ніяких нових вісток. Відоме лиш те, що ця доля незавидна. Вже й ті нечисленні „воз'єднані" тратять ґрунт під ногами, а що думати про всіх тих, хто вірними залишилися своїй батьківській католицькій Церкві. Київське радіо проголосило недавно заклик до молодих комуністів взяти активну участь в антирелігійній пропаганді. Можна уявити собі якої свободи зазнає Церква на наших рідних землях. Та в цьому важкому народньому горю маємо одну велику потіху. Мученича кров наших батьків та братів змиває напевно наші особисті й народні гріхи та випрошує в Бога кращої долі для рідного краю.

Тоді, коли чорні хмари нависли над нашою Церквою на рідних землях, щораз радісніші вістки доходять про її життя за океаном. Мимоволі почування вдячности для Всевишнього сповняють наші серця, ми ж бо наглядно бачимо, що найновіші події в житті української католицької Церкви в Новому Світі промовляють за тим, що Боже Провидіння не дозволить силам пекла знищити нашу Церкву. Їйже ж по словам Папи Урбана VIII. призначене на Сході окреме післанництво. Нашим завданням є старатись чесним правдиво Божим життям уможливити Божій Справедливості як найскорше післати нашій Церкві свобідне життя у Вільній Батьківщині.

Румунська греко-католицька громада в Парижі вислала до Папи Пія XII. телеграму зясувавши в ній протихристиянську політику червоного румунського уряду. У відповідь, Апостольський Нунцій у Парижі, запевнив румунів, що Святіший Отець важко переживає із кожним народом всі його терпіння й горе та передав їм благословення від Святішого Отця.

Югославянський комуністичний парлямент ухвалив закон, що вимагає від священиків зради тайни сповіди, якщо йде про слідство проти обжалованих. Годиться замітити, що хіба комуністи забули, що Католицька Церква не зрадить тайни св. Сповіді навіть під загрозою кари смерти.

100 священиків, понад 500 вірних, 10 католицьких редакторів заарештував польський комуністичний уряд. Це що правда капля в морі у порівнянні з усіми переслідуваннями нашої Церкви та народу. Це отвирає очі тим хто ще не добачує під овечою шкурою хижого большевицького вовка.

Монстрпроцес проти пріора Домініканів в Цнаїм о. Якова Антона Цемек та 9-ох отців Домініканів розпочався з початком жовтня ц. р. перед окружним судом у Брні. Підсудним закидають зраду військової тайни та підготову до повалення демократичного уряду.

Переслідування християн почалось у північній — большевицькій — Кореї. Комуністичний уряд бачить, що найнебезпечнішими є для нього кореанці-християни, що ніколи не зрезиґнують із вільної соборної Кореї. Вже сьогодні численні із них караються в концтаборах лише за те, що є активними християнами.

Єпископи Голяндії видали спільний пастирський лист з нагоди амстердамської конференції некатолицьких Церков світа, підкресливши в тому листі біль Католицької Церкви з приводу поділу християнського світа та його наслідків. Католицька Церква похваляє намагання до єдности, хоча сама не може брати участи в цьому, бо мусить залишитися вірною післанництву Христа. Цей поділ — чи інакше порізнення християн — можна зліквідувати тільки поворотом усіх до одної святої католицької і апостоль-

ської Церкви. Пастирський лист взиває священиків і вірних щиро молитись за учасників конференції некатолицьких Церков світа та за всіх християн, що змагають до єдности, а передовсім за провідників різних некатолицьких віровизнань.

В східній смузі Німеччини помітно зростає побожність у населення. На це вказує масове відвідування церков вірними. Нам українцям це явище не чуже. Ми його самі пережили. Бо каже пословиця: як тривога то до Бога!

Альтетінґ — відоме відпустове місце в Баварії обходить цього року своє 1200-ліття. В каплиці ласк находиться чудотворна ікона з 13 століття. Дякуючи цій іконі Альтетінґ має назву баварського Люрду.

Писання Сталіна забороняє читати 1399. Канон канонічного церковного права. Тимчасом твори Сталіна де юре є на індексі. Таке пояснення дав часопис „Оссерваторе Романо" з причини поголосок різних агентур, що св. Уряд порішив помістити усі твори Сталіна на індексі заборонених книжок.

НОВІ КНИЖКИ

Поклін Марії, Українська еміґрація в Німеччині Пречистій Діві Марії Владичиці і Опікунці України, з доручення церковної влади зредаґував Теодор Курпита, Накладом видавництва релігійної літератури, Друкарня: С. Слюсарчук, Мюнхен, Обкладинка арт. мал. Ю. Буцманюка, Мюнхен, 1947, 8⁰, 158 сторін, Ціна 6 НМ.

Книжка видана на гарному папері з багатьма ілюстраціями. Збірник популярних праць та поезій 27-ох відомих українських письменників та поетів про Пречисту Діву Марію — Царицю Українського Народу. Автори: о. Николай Вояковський, о. Д. Богун ЧСВВ., Б І. Антонич, д-р О. Грицай, Зореслав, Святослав Ігоревич, Ю. Клен, У. Кравченко, Р. Купчинський, А. Курдидик, Т. Курпіта, Б. Лепкий, В. Лімниченко, О. Стефанович, О. Стюарт, П. Тичина, О. Федькович, І. Франко, Т. Шевченко, П. Штокало, В. Щурат, П. Курінний, Є. Оленський, д-р М. Гоцій, А. Вояковська та М. Островерха. На кінці Молебен до Пресвятої Богородиці о. Николая Вояковського. Пишуть вони легким для всіх приступним стилем про почитання Божої Матері в українськім народі, про чудотворні ікони Матері Божої на Україні, про культ Богоматері в Українському письменстві, про Пречисту Діву Марію в українському образотворчому мистецтві та в українській музиці. Поміщено українські поезії про Пречисту Діву, з трьома поезіями на нотах. Кромі 45-ох різних ікон Божої Матері зі всіх частин України книжка прикрашена багатьома заставками з старо-українських церковних книжок.

Цей збірник є першою цього роду працею на еміґрації з метою поглиблення української традиційної релігійности між еміґрацією, що стоїть перед повним розпорошенням з Німеччини по всіх закутинах світу. В ньому кожний український еміґрант, зі всіх частин України найде милі згадки про глибокий поклін українського народу Пречистій Діві Марії. Цим збірником видавництво релігійної літератури Апостольської Візитатури в Німеччині приступило до поважної праці для добра української католицької церкви на еміґрації, яка чи не єдина покликана стояти на сторожі української еміґрації рятуючи її перед розлиттям між чужими народами. Було б

бажаним, щоб наведене видавництво зайнялося громадним виданням популярної релігійно-виховної літератури в українському патріотичному дусі, щоб цим закріпити навіки любов до рідної церкви та недопустити ні одного католика до відвернення, занедбання чи байдужого ставлення до своєї прадідної віри, щоб кожний український еміґрант зрозумів: **Без віри, без Христа, без сильної української католицької Церкви ослабне і загине українська еміґрація.**

Микола Байда

Д-р Степан Баран: **Митрополит Андрей Шептицький,** Життя і діяльність, Українське Видавниче Товариство „Вернигора", Мюнхен, Друк: Г. Прокопчук, Мюнхен, Мистецька обгортка д-ра Михайла Гоція, Світлини з архіву д-ра С. Дмоховського, 1947, 8⁰, 151 сторін, Ціна 4 НМ. Автор написав цінну працю про життя і діяльність нашого безсмертного Митрополита Андрея Шептицького. Є це перша більша й самостійна праця про Митрополита Андрея. Тема про Його життя і діяльність далеко ще невичерпана тією працею. Про це напишуться, ще томи і томи. Наведена праця написана в еміґраційних умовинах є тимбільше цінною, що український еміґрант жиючи далеко від Рідного Краю, далеко від Святого Юра у Львові, де дня 1. листопада 1944 року, на віки спочив один з найбільших діячів новітньої визвольної боротьби цілого українського народу від Татрів до Кавказу, — має змогу мати при собі й понести в дальшу еміґрацію книжку про життя й діяльність нашого українського Святого Митрополита Андрея.

Д-р Степан Баран систематично навів життєвий шлях Митрополита, Його релігійно-церковну діяльність, відношення до духовенства, опіку над вірними за океаном, як організатора науки, виховання і мистецтва. Далі про громадсько-політичну діяльність, про боротьбу галицьких москвофілів проти Митрополита та арештування Митрополита російськими жандармами під час першої світової війни. Наводить дальшу діяльність після визволення й повороту Митрополита знову до Львова, а саме — політичну й парляментарну діяльність. Діяльність за час боротьби українського народу за державність, потім під польською окупацією Галичини. За час паціфікації Галичини польським військом восени 1930-го року. Діяльність Митрополита Андрея Шептицького в обороні православної Церкви, Його післання в справі Холмщини. На кінець: про Митрополита під час большевицької окупації Галичини, та під час гітлерівської окупації. Унійна праця Митрополита, спрямована для добра й визволення українського народу. Кінцевий уступ праці д-ра С. Барана — це „Траґедія української католицької Церкви під большевицькою окупацією" в якій наводить свіжі рани заподіяні Їй, ворогом українського народу.

Микола Байда

До читачів української католицької преси!

Ще два місяці й ми зможемо віддати до оправи цілий річник „Христос Наша Сила".

Віримо, що бажаєте, щоб „Хр. Н. С." появлявся й у 1949 році. Прохаємо Вас, Дорогі Читачі, подати нам свої завваження щодо змісту й форми нашого місячника.

Дописуйте до „Христос Наша Сила".

Скільки ласк ми одержали з Божих рук, я як мало нас складає прилюдну подяку.

Приєднюйте читачів й передплатників.

Складайте жертви на пресовий фонд „Христос Наша Сила".

Молитва для членів Апостольства Молитви

(На місяць листопад)

Божественне Серце Ісуса! Жертвую Тобі через Непорочне Серце Преч. Діви Марії всі молитви, праці і терпіння нинішнього дня, як винагороду за наші гріхи. Лучу їх з тим наміренням, що в ньому Ти жертвувався за нас на хресті та щоденно жертвуєш Себе на престолах усього світу. Жертвую х за святу Церкву, за Святішого Отця Пія XII, за навернення грішників, за священиків, за молодь, зокрема, щоб **Церква з'єднувала собі щораз ширші кола робітників.** Також бажаю одержати всі відпусти, що їх сьогодні можу отримати. Божественне Ісусове Серце, подай Церквам єдність. Пресвяте Ісусове Серце, спаси Україну! Солодке Ісусове Серце будь моєю любовю!

Подяки: Юрчук Михайлина з Ґавтінґу дякує Божій Матері і св. Йосафатові за вислухані молитви і поміч в недузі. Рівночасно просить приєднатись до її молитов на інтенцію виздоровлення. (5 нм.)

Щиру подяку Матінці Божій за вислухані молитви і поміч в тяжкій недузі складає Дядьо Анна, Ляндсгут. (3 нм.)

Найщирішу подяку Матері Божій за вислухані молитви, поміч і влекшення в тяжкій недузі складає Луцик Роксоляна, Ашаффенбурґ. (2 нм.)

Пречиста Діво Маріє! Ти опікувалася моєю ріднею вдома, Ти рятувала нас підчас втечі. Провадь тепер нас в дальшу дорогу за океан. Ти наша поміч і заступниця, на Тебе надіємося! Василь і Мирослава О. (5 нм.)

На пресовий фонд „Христос Наша Сила":
„Д-р мед. Р. С. складає на пресовий фонд одинокого українського християнського часопису 5 нім. марок і кличе тією дорогою складати на прес. фонд своїх співтоваришів фаху".

ХРИСТОС НАША СИЛА — християнський часопис
Видає Українське Католицьке Душпастирство в Міттенвальді
Редаґує Колеґія. — Відповідальний редактор о. Богдан Смик

Адреса Редакції і Адміністрації:
Chrystos Nasza Syla Mittenwald, Jäger-Kaserne

Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas" - „The Time".
Authorised by EUCOM Hq, Civil Affairs Division 11. Mar 1948.
Authorisation No. UNDP 219.

Друк С. Слюсарчук Мюнхен.

Ціна 30 феників

Христос — наша сила

Християнський часопис

Рік I. ЛИСТОПАД 1948 Ч. 11.

КОЛИ...?!

Коли знову, у всій своїй красі, розгорнеться над Україною прапор наш? Коли перед очами дітей Її, що з неслабнутою тугою виглядають райдужнього ранку воскресіння, заяснів на тобі світла подоба небесного Переможця — Архистратига Михаїла? Коли очолиш могутні полки воїв, переємників чину й слави незабутнього Стрілецтва Січового? Коли замаєш у золотому сяйві розрадуваного сонця рідного і голосно на усю велику країну — залопочеш — заговориш про сповнення мрії мілiонів? Коли у стіп твоїх зотліє на порох примарний стяг пекла, що червоною плахтою окутав Батьківщину нашу, закриваючи перед Нею ясний світ Божий, напуваючись аж до переситу живою кровю Її? — Коли?

Тоді, як душі дітей України жертвенно пірвуться до бою, до змагу, що до нього так владно закликає сурма Архангела. Коли вогонь, що бухає з Його меча непереможного, спалахне у них святим полумям, пожежою, що спалює і нищить нещадно погань гріха — проклятий посів пекла. Коли вони — борці Божі з захопленням окличуть гетьманом своїм: св. Михаїла, Небесного Вождя, шоб під булавою Його піти у бій за перемогу Христової Правди у житті одиниць, родин і народу. Коли з усією увагою і повагою прислухаються до голосу Тієї, що Її своєю Матірю і Царицею величають, а Яка невтомно кличе, завзиває: Не ображуйте вже довше Господа!... Покайтеся!... Творіть покуту! Моліться! Моліться зокрема радо і багато на вервиці! Заховуйте Господні заповіти!

Тоді сповниться Боже милосердя. Тоді знову справдиться благословенне послання янголів Святої Ночі «На землі мир — людям доброї волі».

І тоді — ми віримо незломно — прийде та хвилина, що у ній над Україною — Христовим царством, благословенним краєм Марії у повній величі й славі засяєш знову ти пресвітлий прапоре св. Арх. Михаїла.

На обкладинці: св. Михаїл — патрон України. Образ з іконостасу молитовниці в Міттенвальді. Малював мистець-іконограф ген.-пор. Борис Палій-Неїло. Фото: М. Калинич, Міттенвальд

о. В. Т.

В 1-ший Листопада

„Всевишній Боже, Боже великий, що додержуєш завіт і ласку тим, які люблять Тебе та заховують заповіді Твої!.. згадай на слово, що ним заповів єси Мойсеєві, слузі Твойому, кажучи: Якщо провинетесь, то розсію Вас поміж народами, якщо навернетесь до мене й держатись моїх заповідей будете, виконуючи їх, то хоч і були би й вигнані на край неба, звідтіль зберу вас і приведу на місце, що вибрав собі, щоб імя моє там перебувало" (Неем. 1 5, 8. 9,). Так молився колись старозавітній муж Неемія, випрошуючи в Бога кращої долі для ізраїльського народу. А тодішня доля його незавидна була: Вавилонська неволя важким злягла тягарем на життя вибраного народу. Держава лежала в руїні. Її символ — Єрусалим, був знищений і пограбований, святиня — місце пробування Єгови — спалена. „Ворог простяг свою руку на все, що народові було дороге" (Плач Єр. 1, 10). „Колись многолюдна столиця немов удова тепер" (тамже 1, 1). „Посумніли дороги на Сіон, всі його брами опустіли" (тамже 1, 4). „Минулась у Сіону вся його величність" (тамже 1, 6) — в сльозах голосив пророк Єремія, змальовуючи важкі дні неволі. Така то була доля поневоленого Ізраїля.

Звертаючись до Всевишнього Бога зі скаргою на безпросвітню руїну державного, суспільного, а то й приватного життя, линув думками кожний жидовин у давні світлі часи ізраїльської держави. Линув кожний у часи, що в них Ізраїль блистів славою на цілий тодішний світ. Линув у часи, коли то многолюдна ізраїльська столиця блеском своєї величі сліпила всіх. Мов спрагнений олень до джерела, звертався кожний жидовин у давнє минуле, шукаючи в ньому потіхи-розради, черпаючи сил до важкої боротьби за святу справу народньої волі.

Найсвятіші почування любови до рідного краю родили в жидів віру в краще завтра, проганяли зневіру, привертали до зневажуваного , а то й забутого вже Єгови. Навертався до Бога народ, бо щойно в неволі зрозумів, що тільки Богом благословенне зусилля з геройської крови борців воскресити може погребану ворогом волю — двигнути з руїн її симвло — вільний Єрусалим.

І ми плачемо та ридаємо на руїнах своєї Батьківщини. Бо й Україну пограбував лютий наїзник. Спалив і сплюндрував її села та міста. Закув народ у кайдани, загнав у важке ярмо. Крик невинних дітей, стогін вдів і матерів несуться по всій Україні. Хіба словами великого поета змалювати можна страшну руїну та недолю нашого краю: „Нема сімї, немає хати, немає брата ні сестри, щоб незаплакані ходили, не катувались у ярмі". Не то народ, а й колись розкішна українська природа, ба й Боже сонце в Україні, здається, не те, що було колись. Страшна безпросвітність залягла душу, зневірою серце налите. Це ж бо люті часи важкої проби переживає сьогодні наш народ. Проби, що їй рівної в історії немає. Проби, що вимагає майже надлюдського зусилля. Проби, що рішить про життя, або й смерть цілого народу. Неодин з нас заломився вже. Є нажаль і такі, що здали свої позиції, перейшовши у ворожий табор. А хто не стратив ще предінного скарбу св. віри, видержує на стійці, але і його думки пройняті жахом — чи не даремно змагається народ, чи не прийдеться загинути на шляху, не дійшовши до великої Мети — народньої волі?

Та не слід нам тривожитись, попадати в зневіру! Шлях геройського життя українського народу, шлях важкого змагання за святу волю правильний і правий. Та ж кожному народові сам Бог дав право на самостійне державне життя. Бо, покликуючи народи до існування, влив Творець у душу кожного святе бажання волі. Чи ж не сповнилося б воно? Чи не виправдався б Господь у своїх ділах? Це неможливе! „Господь бо правий і благий... всі стежки Його милість і правда" (Пс. 25, 8, 10).

І в нас була воля, і в нас була своя держава. Коли ж вороги її пограбували, пішли ми шляхом важкої боротьби за Богом нам дане право волі. На цьому шляху боротьби стоїть і світлий Перший Листопада 1918. року. Перший Листопада, коли то західня вітка українського народу розцвілася чудовим цвітом. Розцвілася, звертаючись запашними своїми пелюстами до сонця волі. Розцвілася, щоб, злившись з материком, створити вольну та соборну Українську Державу. І хоч молода наша держава впала, розчавлена ворожою навалою, Перший Листопада залишиться повсякчас світлим моментом нашого державного життя.

Гордо глядять на нього посивілі учасники зриву, стрільці. З тремтінням у душі вчить його історію цвіт-надія народу,

українська молодь. Віра в невмирущість цього чину веде сьогодні українських повстанців на важку боротьбу і жертви.

Як дуже подібне сьогодні життя наше до переживань Ізраїля у вавилонській неволі! Як дуже повчаюча його історія для кожного народу, а для нашого зокрема! Він же ж був Богом вибраний споміж усіх! Любив його Господь, провадив почерез життя, караючи іноді за гріхи досвідами, але ніколи не відкидав його. Немов та квочка, що збирає писклят своїх під крила, хотів зібрати дітей Єрусалиму (порівнай Мт. 23, 37). Коли ж Ізраїль зійшов із витиченої Богом дороги, коли замість Божої віри свою проголосив, коли, відкинувши Божий закон, пішов на манівці, коли відкинув обіцяного і післаного Богом Месію „залишився дім його пустий“ (порівнай Мт. 23, 38). І від тоді Ізраїль як прокляття — вже ось дві тисячі літ доходить — скитається поміж народами. Скитається в тузі за втраченим щастям і ніколи не заспокоїти йому тієї туги.

І нам, що на далекій чужині святкуємо Перший Листопада, в тузі за Батьківщиною, яка кривавиться в нерівній боротьбі, треба перш за все памятати, що святкуємо не тільки спомин славного минулого. Бо Перший Листопада — це дороговказ нашого майбутнього! А це світле майбутнє осягнемо лише тоді, якщо шлях наш до волі освічуватиме Божий закон, якщо ділами християнських чеснот, а не лише піснею засвідчимо, що „хочемо Бога, Він наш Батько, хочемо Бога, Він наш Цар“. Та ж неодин уже народ пропав; безславно зійшов із арени життя, лише тому, що не зважав на Божі закони — вириті в людській душі. Святий Дух бо мовив: „Коли Господь не збудує дому, надармо трудитися будуть будівничі“ (Пс. 127, 1).

Так! Шлях до волі—це не тільки шлях боротьби. Це перш за все шлях позначений ділами живої християнської віри. Бо й жертва власного життя тоді лиш овоч принесе, якщо Господь поблагословить її! Отож ставаймо під прапор Христа! І не лише у великі роковини чи свята, але й у будень розтягаймо над нашим життям Христове знамя, а як колись Великий Константин і ми переможемо! З Христом і за Христа ідімо через ціле життя, а добудемо і закріпимо добуту волю! Господь бо сам запевняє нас про це: „Коли навернетесь до мене й держатись моїх заповідей будете, виконуючи їх, то хоч і були би й вигнані на край неба, звідтіль зберу вас і приведу на місце, що вибрав собі, щоб імя моє там перебувало“.

Теодор Курпіта

Великому Митрополитові

Мов чорна ніч, в годину болю й крику
Горять з клепсидр страшні й важкі слова,
Що вснув єси Ти плотію, Владико,
Во время брань во граді князя Льва...

Заплакав сум в святинь холодних стінах,
Умер Пророк і Правди, і Краси...
Й зайшлась плачем страдальна Україна:
О, вскую ж Ти оставил нас єси?...

Чому Ти вмер в таку гірку хвилину,
Як ллється кров і тріюмфує гріх,
І стадо вовк Твоє розбив й розкинув
По всій землі в наругу і на сміх...

Чому Ти вснув, чом вмерли теплі жили,
В яких любов кипіла і текла,
Як ждав престіл Тебе Петра Могили,
Щоб Сян і Дін сплести Месії в лавр...

Чому Ти вмер, чому погасли очі,
Що нам путі просвічували й дні?
Ні, Ти живий, ми вірити не хочем,
Що Ти вже там, що Ти лежиш в труні.

Ти плоттю вснув, Твоя душа ширяє
Свята й ясна, як ранішня блакить;
Такі ж, як Ти, ніколи не вмирають,
Виходять з тіл, щоб в душах вічно жить.

І Ти живий! Твоє Імення квітне
В леґендах міст і в мітах синіх сіл.
Як стефанос безсмертний і ґранітний
Ввійдеш в віки зі світлом власних діл.

Поза Богом немає тривалого нічого!

Якщо це життя, воно проминає – кінчиться!
Якщо це майно, воно пропадає!
Якщо це здоровя, воно нищиться!
Якщо це слава, її підкопують!
Все минає, все кінчиться!
ЄДИНИЙ БОГ ВІЧНИЙ!

св. Іван Віяней, парох з Арс.

о. Д-р Василь Лаба

В роковини смерти

Тоді, як жовтий доспілий лист ломиться і паде з дерев на землю, упав на Українську Землю чорний смуток. У самий перший листопадовий день, як тихий осінний вітер шелестить обпалим листям і наче свою жалібну службу служить по відцвілих квітах, по скошених травах, по зжатих збіжах, а вірні другого церковного обряду поминають душі своїх покійників у жалібних Богослужбах, сповила велика жалоба ввесь український нарід. З вежі святоюрського соборного храму відізвався протяжним голосом дзвін, повіяла чорна хоругов, потвердилася тривожна вістка, передавана з уст до уст, від дому до дому, а дальше від села до села, від міста до міста, що Великий Владика Андрей скінчив своє праведне життя. Як слітний осінний день, так розлились сльози жалю по Великому Владиці на всій Українській Землі.

До нас, воєнних біженців з Рідної Землі, вістка про смерть Митрополита Андрея дійшла дещо пізніше, окружними дорогами. Хоч як не хотілося в неї вірити, вона небавком виявилася, на жаль болючою дійсністю. Болюче вразила вона нас, може більш болючо, як наших родимців, що залишилися на місцях. Ми не довідалися й досі не знаємо ближчих подробиць про смерть і похорони Митрополита Андрея. Ми не могли Йому віддати тої послуги, що поміж людьми вона називається останньою. Наші родимці, що були учасниками похоронних обрядів Митрополита Андея, могли бодай виплакати свій жаль і біль по Ньому. А скільки тих сліз полилося, може собі легко уявити кожний, хто бував свідком, як ревно заливається приявний народ сльозами у Великий Четвер, коли Митрополит, ще сяк-так здоровий, навколішках умивав ноги дванадцятьом священикам, або коли Він вже хворий, після скінчених великосвяточних Богослужень появився на бальконі своєї палати і немічною рукою благословив зібраних на святоюрському подвірі вірних. Кілько ж тих сліз полилося тепер, коли стало ясно, що Митрополит не покажеться ніколи більше своїм вірним, бо зі своєї палати переселився на віки у домовину, в могилу! Ми не мали щастя виплакати в сльозах нашого болю по Митрополиті, залишилися довжними Йому наші сльози і залишилися в глибокому сумніві,. чи буде

нам коли суджено відбути бодай прощу на Митрополичу могилу і доповнити наш довг....

Боже Провидіння післало нам Великого Владику Андрея у великий час небувалих світових подій. Півстоліття двох світових воєн, що буревієм перейшли понад нашою дорогою Батьківщиною, Владика Андрей виконував свій тяжкий уряд як князь нашої Церкви і Батько нашого Народу. У той час важких рішень, великих надій, гірких розчарувань і тяжких скорб Він сіяв славою свого всестороннього ґенія, горів ревністю апостола, боровся вірою борця героя, будував незломністю мученика, горнув до себе всіх якоюсь надлюдською приманою, а в першу чергу людяністю і любовю, якою промінювала Його особа, що не находила собі рівної.

Митрополит був нашими гордощами перед світом. Наш нарід великий, вартний і добрий, а проте непризнаний у світі. У Митрополиті находив він завжди найкращого представника свого імени і найкращого речника своїх інтересів. Рідкі дарування, якими Господь Бог вивінував свого посланника, дарування, що між них зачислювався навіть небуденно додатній, просто очаровуючий зверхній вигляд Митрополита, ошоломлювали чужинців. Напередодні теперішньої війни, один французький журналіст після відвідин у Митрополита писав у своєму журналі про свої враження з тих відвідин: Я перед дужим, розумним, голубооким і сиво-крутоволосим Митрополитом почував себе наче в прияві самого Бога. Поява Митрополита чи то у віденській Палаті Панів, чи на унійних Велеградських З'їздах, чи в поїздках до Америки, до Риму, до Єрусалиму, і навіть у царській тюрмі, була подією про себе, була тріюмфом. А слава Батька переходить і на його діти.

Для нас, своїх рідних і вірних, Митрополит був дослівно всім:

а) Владикою, що всіми засобами своєї служби: проповіддю, пастирськими листами, місіями і духовними вправами, релігійною книжкою, дбайливістю про виховання найкращого духовенства, плеканням монастирського життя—працював для спасення довірених собі;

б) Вихoвником, що опікою над молоддю, плеканням талантів, оснуванням шкіл і бурс та інститутів трудився просвіченням свого народу;

в) Культурником, що збирав запопадливо всі народні духові цінності;

г) Філянтропом, що сироті і вдові, хворому і вбогому, чи навіщеному нещастям, старався зразковим способом самарянина облегчувати терпіння;

ґ) Громадянином-провідником, готовий на кожний труд і жертву, щоб своєму народові поліпшити навіть дочасний добробут і добути йому гідне місце у сімї інших народів.

Підміські церкви, монастирі, шпиталь, архір, музей, школи, бурси, сиротинці, Богословська Академія, банк, друкарня — отсе важніші предмети спадщини, що їх Великий Митрополит залишив своєму народові, для якого все життя стояли отвором двері, кишеня і золоте серце Владики. Це предмети спадщини, що залишилися на рідній землі. А скільки скарбів спадщини залишилось після Великого Митрополита в душі осироченого народу? Нащадок старого українського шляхетського роду і — що важніше — наскрізь у кожнім прояві духовного життя шляхетний Владика, мав з волі Божої те окреме післанництво, щоб ушляхетнив той нарід, якому був даний Богом, нарід, який виростав з доброго та здорового кореня, але, століттями затінений, століттями не передіставався на сонце. В душі народу, затурканого віковою неволею і недолею, зайнятого своїми злободенними турботами, Великий Митрополит виплекав змисл служби вищій ідеї, ідеї, що сягає вище власного „я" і розтягається ширше сірого дня. Він кинув у нарід ідею жертви і самовідречення, готовости служити Богові, ближньому, народові, служити, забуваючи про себе самого.

Великий Митрополит виховав у душі народу почування суті й гідности народу і волю бути народом, справжнім, цілим народом. А своєю власною особою Митрополит защіпив у народній масі те, що зцілює нарід, дає йому форму і пошану для авторитету. Сам він виріс у народі до постаті загально всіми признаного авторитету, став заслуженою славою, і серцем, і духовним сувереном народу.

Навіть смерть підходила до Митрополита з якоюсь несміливістю. Вона, той косар, що на нікого не зважає: ні на царя, ні на мужика, ні на поета, і насліпо невтомно косить, більше разів заверталася від порога Митрополичої палати з якоюсь передумовою, з пошаною перед високою вартістю життя Митрополита, людини, гідної дальшого, довшого життя. Відомо, що Митрополит яких пять разів приймав уже останні св. Тайни і був готовий на Божу дорогу. Один раз так важи-

лося життя Митрополита, що часописи вже зладили були жалібне число в чорних obвідках, повідомляючи про Його смерть. Вкінці смерть осмілилася простягнути свою руку тоді, коли Митрополита виснажила вже двадцятирічна недуга. Простягнула руку по життя Митрополита, коли Йому йшло на вісімдесятий рік, коли вже сумерк падав на Його ясні очі, коли впав тяжкий сумерк на всю Його Батьківщину.

В роковини смерти нашого невіджалуваного Великого Владики служимо Йому поминальну службу. І не знаємо, чи нам за Нього молитися, чи радше молитися до Нього, нині вже нашого заступника перед престолом Всевишнього. Не вільно нам встрявати в Божий суд, та тяжко нам здержатися від нашого людського суду, по якому Боговгодне, жертвенне, багатострадальне життя нашого Владики найшло свою належну нагороду перед Найвищим Суддею. У наші нинішні молитви вкладаємо почування вдяки для Господа Бога, що дав нам Великого Владику, і для Великого Владики, що дав нам так багато духових скарбів. І в роковини смерти долучуємо обітницю, що збережемо вдячну память про незабутнього Владику Андрея, як зберегли легенду про Його св. Іменника. На сторінках нашої історії буде сяяти на віки золотими буквами записане імя Великого Митрополита Андрея, що за Його апостольським трудом засяло стільки Божої благодати для Рідної Землі.

Чому слухаємо Служби Божої?

Через слухання Служби Божої:

1. **Виявляємо Всевишньому своє найбільше віддання.**
2. **Можемо подякувати Йому за всі добродійства Його.**
3. **Можемо перепросити за гріхи наші.**
4. **Можемо дістати благословення, що його бажаємо.**
5. **Можемо увільнити душі з чистилища і наш скоротити там час.**
6. **Захоронюємо себе від усяких небезпек для душі та тіла.**
7. **Дістаємо потіху в годині смерти, бо в тій же хвилині згадка ця буде нашою силою і радістю.**
8. **Будемо мати заступництво на Божому суді.**
9. **Дістанемо благословення й ласки для нас самих і наших дорогих та знайомих осіб.**
10. **Дістанемо Божу поміч для кращого зрозуміння вартостей Страстей Христових та можемо збільшити власну любов до Господа Нашого Ісуса Христа.**

О Михаїле наш!

О Михаїле наш! Архистратиже!
Ти, що бориниш мурів споконвічних
І рідних брам і золотистих вежів
Колишньої княізівської столиці,
Ти, що з мечем памінним, обосічним
Блестиш у славі, золоті і криці —
Що стався гербом, Києва символом
І що провадиш в небесах янголам —
Рятуй у горю нас та небезпеці!

В Твій День до Тебе руки простягаєм
І молимо — візьми під свої крила
Нещасний люд, зглянься над нашим краєм
Скривавленим і вибитим зі сили,
Потоптаним, збещещеним в одчаю!
Колись були татари і вандали,
Та предки наші цього не зазнали,
Хоч душу й віру зберегли...
О Покровителю небесних лицарів
На лютих ворогів зверни свій гнів.

Л.

СВ. СВЯЩЕНОМУЧЕНИК ЙОСАФАТ

Боже Провидіння Своєю бездонною тайною — незглубиме для людини. Воно завсіди подивугідне і неоднократно спричинює зворушуючу вдячність людей, зокрема тоді, коли дає наглядні докази Божої печаливости про добро їхнє на землі. Скільки разів яка ідея була на часі, або яка велика потреба, Господь Бог завсіди посилає Своїх вибранців, щоб цю ідею впровадити в життя, або щоб ці потреби виконати. Так теж було в нас під кінець XVI. століття. Тодішні умовини в нашій Церкві дійшли до крайности і положення української католицької Церкви ставало майже безвихідне. Та з Божого Провидіння найшлися в нас Єрархи, що довершили великого діла, а саме Берестейської Унії. Але не тільки Берестейську Унію можна порівнювати з „сповненням часів“ для україньс-

кої Церкви, для цього слід ще причислити і цю **духову силу,** що стоїть у безпосередньому відношенні до Берестейської Унії. Цею силою є саме **св. Йосафат Кунцевич.**

Щоправда він не співтворець Унії, але коли приступив до праці в її користь, доля Унії очевидячки рішилася. Він неначе вдихнув у цю Унію свою душу, і як сам був „вибраним оруддям", робітником присланим від Бога, так теж він перший підготовив цілий ряд робітників у виконанні ідеї Берестейської Унії.

Св. Йосафат походженням людина східна; василіянський чернець, що жив богомисленням і Літургією. Він покутник і пустинник, що твердістю і строгістю своїх Умертвлень пригадував пустинників із Теваїди. Він найревніший Апостол, нестружений Отець Духовний, проповідник, а в заряді Епархії і в відношенні до світських однаково чинний, розсудний і практичний, так як епископи Заходу. Про св. Йосафата у відношенні його до Унії можна сказати, що був її втіленням: Він так любив свою Церкву і свій Нарід, церковні і народні звичаї, що можемо висказатись про нього, як про українця, що був ним до глибини душі. І саме ця його відданість для свойого народу, якому бажав він сили і значіння спричинила, що Бог дав йому ласку посвяти для добра нашої Церкви, яку він виконав під кожним оглядом з найбільшою ревністю, припечатуючи її вкінці свідоцтвом своєї крови.

Жертва крови св. Йосафата причинилася очевидячки для відродження нашої Церкви. Вона започаткувала цілі громади черців, священиків, епископів. За пів століття зайшла в історії української Церкви така велика переміна, що її людським розумом ніяк не зрозуміти. Для кращої характеристики наводжу дослівно кілька думок кинених о. Калинкою, Воскресінцем, у його передмові до Життя св. Йосафата, виданого у Львові в 1885 році: „.....Яка пропасть ділить тих владик, що підписали акт Берестейської Унії від тих, що після смерти Йосафата тримали керму Церкви. Перші, за виїмком Потія і Терлецького без духа і без переконання: хитрі, облудні; тривожливі, в безустанній журбі за свої посілості, спокій та вигоду; непевні, за ким заявитись, з ким звязатись, як поступати, глядять письмо, звідки сильніший вітер віє, бояться польських панів і бояться своїх князів, і щойно, коли короля і міністерство побачили по своїй стороні, признаються до віри в первенство Папи. Другі навпаки — королем, соймом і польським епископатом опущені, полишені лише самим собі, тра-

тать посілості й доходи, їхнє життя в безнастанній небезпеці — а проте стають одверто при боці Церкви і з непохитною відвагою проти схизми, проти соймових комісарів, боронять повірених собі душ. А пізніше, коли московська повінь залила цілу Литву і Русь, коли вистачило бути ісповідником Унії, аби стати майже певним мучеництва, чи межи василіянськими черцями і уніьтсякими епископами знайшовся хоч один відступник? Коли схизма стежила їх, як диких звірят, а Польща відпекувалася їх, чи був такий владика, щоби зломив вірність, заприсяжену Церкві і королеві? Між панами, а навіть польськими епископами були такі, що перейшли на сторону Карла Ґустава, — між уніятськими епископали не було ні одного. І коли після двадцяти літ того невисказаного гнету, який витерпіла уніятська Церква прийшла нарешті хвиля спокою, чи її владики діждалися принайменше цієї заплати, щоби їх запрошено до збору латинського епископату в корочлівській раді? Раз-у-раз попихані і помітувані, наче люди чужої віри, не перестали вірно служити побіч тих, що про них і знати не хотіли. Це були учні Йосафата. Він їх виховав своєю кров'ю і мучеництвом. Він стався для них прапором і панцирем. Але не тільки для них, але і на довгі літа пізніше..."

Значіння Божих угодників звичайно буває більше по смерти, як за життя. Так теж сьогодні, хоч проминуло 325 літ від його смерти, післанництво св. Йосафата не скінчилося. Ніодного зі Святих Католицької Церкви не переслідує схизма з такою ненавистю, як св. Священомученика Йосафата. Наглядним доказом цього хочби це зарядження нещасного погибшого д-ра Гавриїла Костельника, яке він помістив в Епархіяльнім Вістнику, органі Львівсько-Тернопільського Епархіяльного Управління, ч. 2-3 за 1946 рік, стор. 22. Наводжу дослівно три точчи з вищенаведеного зарядження, а саме точка УІ.: „Йосафата Кунцевича вже не можемо згадувати як святого. Його образи і мощі треба з церкви поусувати (одначе розсудливо)". Точка УІІ.: „Де є церкви, в яких є патроном Йосафат Кунцевич, там найкраще буде його заступити св. Йоасафом, епископом білгородським, що також був українець козацького роду, або св. Йовом Почаївським". Точка УІІІ.: „Тому, що в наших антимінсах від 1920 року часто зашиті мощі Йосафата Кунцевича, всі ті антиміси треба змінити на нові, які набудемо вже від православних епископів"... Чи треба до цих слів пояснень? Думаю, що московське т. зв. „православя" не могло дослівніше висказати устами нещас-

ного відступника Костельника своєї заїлої ненависти до св. Священомученика Йосафата. Але ця ненависть мимоволі висказує рівночасний жах супроти неустрашимого і рішучого оборонця правдивої української Церкви. Ця ненависть каже нам; що це т. зв. московське православя інстиктовно відчуває в особі св. Священомученика Йосафата свойого найнебезпечнішого противника. Ця ненависть, котра триває століття росте заєдно і вказує на те, що і вплив св. Йосафата на Сході ростиме. Як почитання св. Йосафата перейшло з українських престолів на престоли цілого світу, так і імя Йосафата і його просвітне значіння перейде на всю історію українського народу і ще дальше, на широкий овид історії Вселенської Церкви.

Чим наша св. українська Церква жила і розвивалась, чим вона нині ще так в підземеллях на рідній землі, як на скитальщині явно живе, це все завдячує вона тій силі, яку їй дав Господь через св. Йосафата. Таксамо існування та майбутнє нашої Церкви тісно звязані зі силою, що приходить від Святого. Цю силу може вона черпати тільки з тісної злуки з Ним і з більшого та живішого культу.

В сьогоднішню хвилину, може найтяжчу для нашої Церкви на рідній землі, у хвилину, в якій рішається її „бути“, треба нам в особливіший спосіб звертатися до св. Священомученика Йосафата, щоб захоронив наш скарб, нашу святу Віру від історично-лютих ворогів, що раді б знищити на нашій землі нашу прадідну святу католицьку віру. Молімся гаряче до св. Йосафата, щоби Господь післав робітників на своє жниво. Молімся, щоб серед нас на скитальщині було якнайбільше покликань до священичого і монашого стану. Молімся, щоб притаманний українцям дух жертви для добра народу розбудив серед нашої молоді якнайбільше покликання до Божої служби, що єдина принести може щастя і добробут для нашої землі і нашого народу.

Е. Скородинський

Чи дбаєш про здоровя своєї душі? Якщо так, то читай і лікуй свою душу християнською пресою й літературою!

о. П. Хомин

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ

(Продовження)

Наші Богослуження, а передусім св. Літургія, підпали за
час нашого 350-літнього з'єдинення з католицькою латинською
Церквою багатьом змінам, поправкам, нововведенням. Цер-
ква наша находилась підчас прийняття Унії в польській ка-
толицькій державі і, хоч вона стала теж католицькою, ніко-
ли не була такою признана ні з боку польських можновлад-
ців, ні з боку польського духовенства. Закидувано завсіди
нашій Церкві, що вона й дальше некатолицька чи радше не-
вповні католицька, бо задержала ще це чи те, що має і не-
з'єдинена Церква. Тут хитро і єхидно жонглювано вірою
і обрядом, перемішуючи одне з другим. У своїй зарозумілос-
ті не хотіли поляки розуміти тої основної правди, що унія,
тобто з'єдинення, це тільки злука у вірі двох літургічно різ-
них організмів і що кожна з об'єднаних Церков задержує
уповні чистим і ненарушеним своє літургічно-обрядове об-
личчя.

А наші Владики, ба навіть священики, — нераз може
і в добрій вірі — бажаючи показати полякам, що наша Цер-
ква зовсім католицька, а її вірні також не ті вже зненави-
джені „схизматики", заводили до Літургії всілякі новости
з латинського обряду, що не годилось і стояло нераз у я-
скравій суперечності до цілої структури нашої Літургії.

І так появились у нашій Сл. Божій: дзвінки, переношен-
ня Служебника з одного боку престола на другий, читання
Євангелії зі Служебника, усунення теплоти й губки, заведен-
ня читаної Сл. Божої, відправлювання її так тихо, щоб її ні-
хто не чув, умивання рук перед св. Причастям, Причастя
вірних навколішках і ходження за ними по цілій церкві, При-
частя поза Літургією, заведення органів по багатьох цер-
вах і т. д., і т. д.

Створився справжній літургічний гебридизм.

Поляків тим наші іноватори не задовільнили і їх ніколи
щодо нашого католицизму не переконали, зате насторожили
проти себе цілий т. зв. православний Схід, і то не тільки
проти себе і своєї Церкви, але й проти самої ідеї Унії. Ди-
віться, — говорили православні, вороги Унії, у тих бурхли-
вих часах завзятих релігійних спорів, в сумних часах „бо-

ротьби Руси з Руссю“, — до чого доводить Унія! Вона нищить ваш обряд, цілу вашу славну літургічну традицію, спадщину св. Отців, вона вас уповні облатинщує!

І чи можна дивуватись, що така аґітація мала серед прив'язаного над усе до свого обряду народу й духовенства великі успіхи?! Тоді не було ще національного питання у нинішнім розумінні, а було лиш питання релігійної чи обрядової приналежности і обряд — н. пр. у нас в Галичині до останніх часів був рішальний і в справі національної приналежности.

Чи супроти такого факту, а вслід за тим такої несовісної аґітації ворогів могла ідея церковного з'єднинення рости й моґутніти?!

Наші Владики і наше Духовенство, вводячи самовільно такі зміни в обрядову структуру нашої Церкви, немало причинилося до послаблення унійної ідеї на наших землях.

Коли обрядові нововведення почали збільшуватись і стали грозити просто розвалом усеї літургічної структури нашої Церкви, тоді на Соборі в Замості (1720 р.) поставлено межу, поза яку не вільно було дальше йти. Але Замойський Синод не був усилі, чи не хотів (духовенство було дуже спольонізоване, а в цілій Церкві віяв латинський дух) усунути з обряду самовільних і непродуманих нововведень і все те, що було введене, сафіксував.

І так набрало правної сили те, що неправно було введене.

Коли наша Церква дісталася під австрійське панування, тобі з національно-політичним відроеженням, що його започаткували „Руська Трійця“ і Головна Руська Рада, прийшла черга і на Церкву. Духовенство, отрясшися з духових і економічних кайданів Польщі, побачило, що Церква наша під оглядом обрядово-літургічним облатинщена, і піднімає справу очищення обряду. Зачинається довга обрядова боротьба, яка триває аж до Львівського синоду (1891 р.). На ньому був латинізаційний проце дещо стриманий, але назагал якогось рішучого звороту в бік обрядових традицій Сходу на Соборі не зроблено.

Ми й надальше мали під літургічно-обрядовим оглядом оставати ні то східніми ні західніми.

(Докінчення буде)

Мати моя, Марія, мовить до мене

У молитві находила я завсіди найбільшу насолоду. Це була єдина підпора в мойому житті і я не втратила ні одної вільної хвилини, щоб не обернути її на молитву. Скоро почала я молитися, бо від найранших своїх літ; згодом у храмі багато я молилася і ревно; а в пізнішому віці ніколи я не переставала молитись.

І коли нині, тут у небі, моя молитва має таке велике значення, то це звідсіль, що молитва на землі була для мене все дорогою, і навіть підчас ручної праці я не залишила її.

Хто молиться, той пристає з Богом; хто думає про Божі речі, з тим Бог розмовляє як з найкращим другом.

Уважай, що Господеві кажеш і прислухуйся уважно до Його слів. Не починай ніколи молитви без приготування і молися щойно тоді, коли з душі усунеш усе те, що перешкоджувало б в присутності з Богом.

Покора, довіря, а перше всього життя бездоганне є найпевнішою дорогою та приготуванням до молитви доброї із Богом. Дивно воно: просити в Бога Вітця ласки тай провадити погане життя; бо молитва твоя не є іншою від внутрішньої твоєї вартости та від зовнішного твого поведення.

Коли просиш Бога про щонебудь, то здайся вповні на Його волю і не жадай нічого іншого, як того, що на Його думку є хосенне для тебе.

Хто не молиться, той нічого не дістане. А, що ти заєдно потребуєш ласки, то мусиш і завсіди молитися. Нагода та місце на молитву найдеться всюди.

Не думай ніколи, що лише черці та черниці можуть добре молитися, а люди обтяжені світськими справами і клопотами не всилі молитися ані підчас своїх зайнять, ані покитами не можуть, щоб у куток відійти й добре помодати праці не можуть, щоб у куток відійти й добре помолиться.

Хто у всіх своїх ділах має тільки добрі думки, той уже молиться, а хто живе і працює з думкою про Бога, той молиться бозупину! А при тому побожна та прикладна розмова про святі речі є вже сама собою похвальною у Бога і є молитвою.

Молитва в добровільному розсіянні не подобається Богові і не виходить тобі на добро. Радше кожне інше зайняття відклади на бік, ніж коротку, але добру молитву. Ця вправа принесе тобі багато користи. І д и м о ї м с л і д о м!

Що найкраще в світі?

Це було за першої світової війни. Ворожі гармати ревіли засипуючи окопи градом смертоносних стрілен. Січові Стрільці глибоко під землею, очікували наступу. Один писав листа до мами, другий до приятеля. Деякі грали в карти, або курили. Один став оповідати:

„...Господь Бог захотів показати янголам, шо найкраще на світі та дав одному золоту чашу, щоби приніс із землі, що є найкраще. Поклонився янгол Всевишньому, розвинув крила і полетів на землю.

Летів понад лугами. З лісів нісся спів пташків, шум потоків. Все було гарне. Та янгол летів дальше.

Та ось залетів він на боєвище, де знайшов вояка, що стікав кровю. Взявши одну краплину крови, пролитої за батьківщину полетів він до Бога. А Господь усміхнувся і сказав лагідно:

— Справді гарна кров пролита за батьківщину, але пошукай ще чогось кращого.

І знову полетів янгол на землю. На одному цвинтарі побачив багато людей, що проливали гіркі сльози і він спитав, чого плачуть?

— Плачемо по нашому великому добродієві.

І подумав собі янгол: Сльози правдивої вдячности це щось найкраще на землі. Взяв одну сльозу вдячности до чаші і поніс перед Господа.

І почув Божий голос!

— Гарна сльоза вдячности, та є ще краще щось. Іди й пошукай.

Сонце заходило. Пташки співали свою вечірню молитву. Янгол летів понад землею та почув голосний плач. Задержався і побачив людину, що сиділа при дорозі і плакала гірко.

— Чого плачеш? — спитав янгол.

— Я плачу, бо нагрішив багато — відповів старець. Тепер оплакую мої гріхи...

Взяв одну сльозу янгол і полетів до Бога.

А Господь Бог поглянув на сльозу, скликав усіх херувимів та сказав до них:

Гарна є краплина крови, пролитої за батьківщину, гарна сльоза щирої вдячности, але найгарніша сльоза жалю та покути.

І від тоді сльоза та стала ясніти, світити як сонце.

— Глядіть — мовив Господь, яка маленька ця сльоза, та вона єдина вистачить, щоб очистити ціле грішне життя..."

Стрільці слухали й зітхали. Деякі хрестились і бились в груди: „Господи, прости мені грішному!"

Гарматні громи затихали. Десь клекотіли скорострілі.

Але подальше. Підхорунжий, командант чоти, у своїй землянці, відбирав телефонічне звідомлення: „Ворожий наступ, на ліво, відбитий, небезпека минула"...

—

Впр. Отець Петро Голинський - Ґенеральним Вікарієм

Його Ексцеленція Апостольський Візитатор українців у Західній Европі, Епископ Іван Бучко, іменував дня 5. листопада ц. р. другим Ґенеральним Вікарієм в Німеччині Впр. о. Петра Голинського. Як відомо нашому громадянству, Впр. о. Николай Вояковський уже десятий рік виконує у Німеччині душпастирську місійну працю. Саме ота праця в найважчих хвилинах скитальщини, коли керма справами Церкви в Німеччині спочивала виключно в його руках, підірвала і здоровля о. Ґенерального Вікарія. Щоб відтяжити бодай в деякій мірі о. Н. Вояковського, який потребує полекші для підтримання сил, Його Ексцеленція Кир Іван, кермуючись журбою за долю нашої Церкви і почуванням відвічальности перед Богом, заіменував саме другого Ґенерального Вікарія, Впр. о. Петра Голинського.

Впр. о. П. Голинський відомий нашому громадянству ще на Батьківщині. Він уродився 5. липня 1892 року в Підгайчиках, львівської округи; св. Богословію студіював на університеті у Львові і в Інсбруку, філософію на університеті в Празі, після висвячення, 26. 2. 1922. р. став ґімназійним катихитом у Сяноці, потім у Сокалі і Перемишлі. Окрім ґімназійної катихитури в Перемишлі, о. Голинський виконував тоді обовязки референта Епископської Консисторії і просинодального Судії. Підчас другої світової війни сповняв обовязки ґімназійного катихита зразу в Ярославі, потім у Пермишлі. В 1944. році виїхав на еміґрацію, візваний тодішним Ап. Візитатором, о. пралатом Петром Вергуном і був призначений душпастирем у Кемптен та околиці; опісля був душпастирем в Альтетінґут а професором теолоґії в Духовному Семінарі в Гіршберґу; згодом іменований протопрезвитером для українців католиків в американській смузі, предсідником Церковного Трибуналу і радником Апостольського Візитатора; вкінці за надзвичайну ревність у виконуванні своїх обов'язків іменований Ґенеральним Вікарієм. Слід згадати, що Впр. о. Ґенеральний Вікарій Голинський жонатий і дружина його походить з родини Преосвященішого Коциловського.

Новоіменованому о. Ґенеральному Вікарієві складаємо оцим найщиріші побажання з приводу цього відзначення в надії, що він і надалі своєю ревністю і муравлиною працею у виконуванні обовязків причиниться для добра нашої Церкви і душевного хісна усіх скитальців.

о. ЕВГЕН КУШЛИК

Душпастир українців католиків в Ляндсгуті

б. духовник вишколу УСС, б. полевий духовник УГА, б. парох Пянович, самбірського деканату, помер внаслідок автомобілевої катастрофи, дня 12. XI. 1948. р., похорон відбувся 15. XI. 1948.

Покійний прийшов на світ 5. V. 1889. р. в селі Кулачківцях, пов. Коломия. По гімназійній матурі в 1908. р. починає Богословські студії, які закінчив 1912. р. Висвячений в березні 1913. р.

Бл. п. о. Евген Кушлик належав до тих священиків, що ціле своє життя проявляють неструджену діяльність. Надзвичайно тактовний і ввічливий в обходженні з вірними. Своє бажання висказав Покійний на кілька днів поред смертю: хотів дожити щасливої хвилини повороту на рідну землю. щоб там посвятитися всіми своїми силами для віднови нашої св. української Церкви, що її на рідній землі нищить большевицька влада.

Хай чужа земля буде йому пером!

В. Й. П.

ДМИТРО ЦУГОРКА

Дня 10. XI. 1948. р. упокоївся в Бозі в міттенвальдській таборовій лікарні Дмитро Цугорка, студент св. Богословії.

Покійний народився 29. вересня 1915. р. в селі Білки, пов. Іршава на Закарпатті в селянській сімї. Після розвалу Німеччини опинився в Баварії та згодом у 1946. р. вписався на богословські студії в ґрек-кат. Духовній Семинарії на Гіршберґу. Покінчивши 1-ий рік цих богословських студій довелось Покійному залишити їх через недугу нирок та важку опрацію, яка не врятувала здоров'я, а навпаки прискорила смерть.

Покійний визначався великою любовю своїх Батьків, і свого Народу, релігійністю, товарискістю та виїмковою ввічливістю.

Хай буде Йому пером чужа земля!

В. Й. П.

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

„In multiplicibus“ — так починається нова енцикліка Святішого Отця, що в ній заряджує спеціяльні моління за мир у святій Землі. На думку Папи уміжнароднення Єрусалиму і святих місць є найкращою запорукою свободи і непорушности культу. Продовжування палестинського конфлікту, а з ним моральне і матеріяльне знищення спонукали Святішого Отця поновно візвати світ до молитви за спокій у святій Землі. Римський Папа сподіється, що його заклик не залишиться без відгомону у християнському світі, що не може рівнодушно глядіти на руйнування святих місць.

Кардинальська Колеґія начислювала минулого року 70 членів. До її повного числа причинились минулорічні іменування нових кардиналів. До сьогодні померло вже 14 кардиналів, так що Кардинальська Колеґія має лише 56 членів. 5. листопада кардинал Тіссеран відправив у сикстинській каплиці поминальне Богослуження за померших останньо кардиналів.

Боротьба пекольного вужа з Христом вступила у вирішальну стадію — заявив архієпископ з Міляну — кардинал Шустер. В цій боротьбі найстрашнішою для диявола є не зовнішна зброя, а внутрішня — душевна. Він же боїться найбільше мучеників і святих.

Модерне невірство — це найбільше зло нашого часу. Воно вможливило затрату особовости та привело до пожалування гідної ідеольоґії товпи в політичному, господарському і культурному житті — заявив архієпископ Падерборну д-р Льоренц Еґер в одному слові до молоді. Архієпископ напімнув молодь взоруватись у житті на найбільшого німецького вченого д-ра Макса Плянка. Життєвим кличем молоді повинно бути: служіння в пошані та любові Богові, сповнення своїх обовязків щодо любови ближнього.

У нашій молоді слід защіпити оті кличі, тим більше, що не чужі вони українській — з природи християнській душі. А тоді наше політичне, господарське і культурне життя стане на належній висоті, що за нею так тужить наша душа.

Примас Угорщини — кардинал Міндсенть видав новий пастирський лист, торкаючись у ньому питання науки релігії. М. і. кардинал пише, що тоді, коли чатописи, театр, радіо та ціле прилюдне життя намагається підпорядкувати людей пристрастям земського життя, Церква може впливати на молодь лише за поміччю науки релігії. Тому то всі, що їхнім завданням є провадити молодь до Христа, мусять усвідомити собі вагу свого завдання: духа, серце й душу дітей просвітити правдами св. віри. Кардинал тішиться, що в цілому краю слідна поважна та корисна праця на полі шкільництва. В цьому безсумніву слідний вплив глибокої релігійности народу. У противагу твердженням міністра освіти червоної Угорщини, що Церква нічим не причинилася до виховання, Кардинал підчеркує, що найкращі і найкультурніші установи Угорщини — це діло рук кат. Церкви.

— Чим Церква для народу найкраще говорить наше національне відродження в минулому сторіччі. Слід нам про це не тільки памятати, але й у пошані та любові до рідної Церкви виховувати молоде покоління. Тим більше, що ворог намагається цю нашу остою — Українську Католицьку Церкву знищити. Лише в рідній Церкві найде розсіяний по світу наш нарід певну запоруку не розплистись у морю чужини, а зберегтись і тілом і душею для України.

Христос — наша сила

Християнський часопис

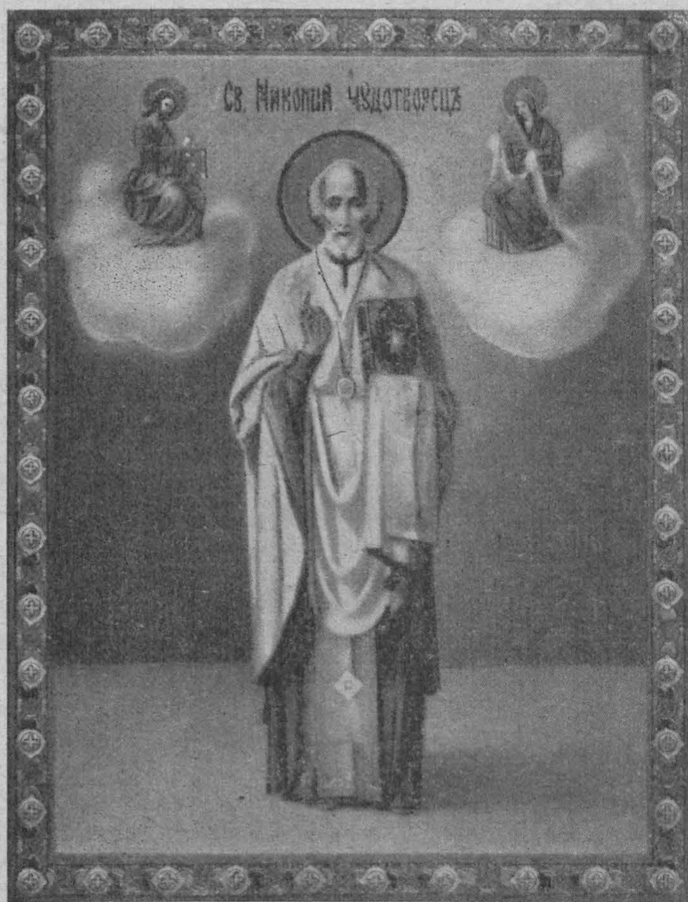

Рік I. ГРУДЕНЬ 1948 Ч. 12.

ГОТУЙМОСЬ!

І на яві, і у снах думки наші при Тобі, Рідний Краю: на яві, що долотом долі непевної глибокі карби на чолі скитальця день-у-день виковує, у снах, що картини ясні, дорогі хоч на мент оживляють. Та задивлені у Справедливість Вічну незломно вірить, що прийде таки хвилина, що сон-мрія дійсністю стане.

Вона прийде. Та, чи ми достойні зустрічати її гідно? Чи в душах наших сцементувалися вже ті основи під будівлю величню, що їй на імя: Батьківщина вільна? І які ж вони? Авже ж не інакші, лиш ті, що їх у душах наших хоче закласти Христос — Будівничий Божий. Той, що єдиний нам дати може і плян досконалий, і сили незломні його завершити. Ті основи — то міць непереможна любови Христової, то сила, що добро родить, до великого змагає, до світлого приводить. Любови тієї нам треба. І якже треба! А чому саме треба? Чи в нас немає її; чи ми не нарід той, що в нього серце м'якеньке, нераз від воску м'якіше золотого? Так! Ми нарід той, та біда, що у дітей його іноді любов ота лише з почувань випливає, глибшого джерела не маючи. І тому вона нераз саме у мент найбільш слушний гасне, плодів благословенних видати не може. А нам треба любови, що із розуму витрискає, у серці сил набирає; любови, що чеснотою зветься, що Христа ради живе, діє і змагається. Любови, що у кожному ближньому не лиш сотворіння, а й Божу подобу бачить, що не на відплату тільки земську, а на нагороду неба надіється, що жертви не жахається. Любови, що як натхнений Апостол народів каже: „... є терпелива,... ласкава, не чваниться, не надувається, не завстиджує, не сердиться, не задумує лиха, не радіє неправдою, а радіє правдою. Усе переносить, усьому вірить, усьому надіється, усе перетерпить". Ось така любов — основа, що її для щастя нашого, для блага Батьківщини нашої у душах наших покласти хоче Христос — Будівничий Божий. Той, про Якого книга книг пише, що іншої основи, від Його, ніхто покласти не може.

Задивлені у любу постать трудженника святого, незломного любови й милосердя воїна, св. Николая, Мір Ликійських чудотворця, Христовою л'юбовю — життям дітей Божих сповняймось, до дня великого, пресвітлого готуймось.

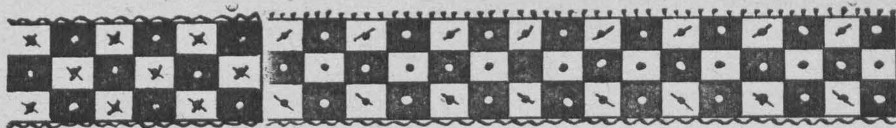

В день св. Отця Николая згадаймо в молитвах нашого Єпископа-мученика Кир Николая Чарнецького, що карається вже чотири роки в большевицькій тюрмі. Божі пляни закриті перед нами, та одного надіятись можемо: мучеництво Української Католицької Церкви принесе перемогу Божої правди та християнську єдність і Україні й усім народам, що караються сьогодні в неволі новітнього Нерона. Дай, Боже, дожити їх Ексселенції Кир Николаєві тих світлих днів та служити Христовій Справі ще довгі літа в вільній і з'єднаній Україні.

В день св. Отця Николая — День Імянин Всесвітлішого і Високопреподобного Генерального Вікарія о. Николая Вояковського складаємо найщиріші побажання кріпких сил, витривалости й успіхів у так корисній для українського народу праці, а передусім Божого благословення, що стане рівночасно й нагородою за невтомні труди в Христовому Винограді.

Редакція

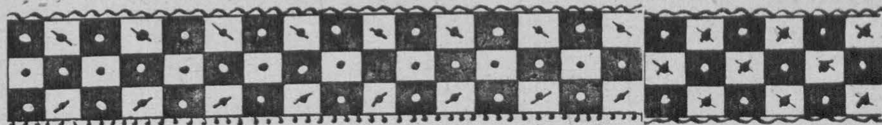

о. В. Т.

ДВА СВЯТА МАРІЇ

В місяці грудні, що безпосередньо наближує нас до Христового Різдва, обходимо два свята в честь Божої Матері. Перше — це свято Входу в храм. Пам'ятка того, як праведні Йоаким і Анна віддали свою трилітню одиначку Марію Богові на службу в єрусалимській святині. Чи всилі людська мова віддати вірно радісний настрій маленької тоді ще тілом, але великої духом Марії? Вона ж тепер так близько Бога! Так близько Того, кому служити ціле життя бажає Її ще маленьке серце. Так близько Того, що століттями опікується Її народом, веде почерез життя, доручив зберігати надію на Спасителя-Месію! Більш, як хто інший, молитись буде Вона в Його святині, щоб вже скінчились дні горя, щоб зглянувся Господь на своїх людей та післав ще в раю обіцяного Месію.

Не знала Марія, що саме Її вибрав Господь на матір свого Сина. Не знала, що саме тому йде до єрусалимського храму, щоб приготовитись на велике, але й важке завдання. Бо ж в Соломоновій святині виховуватись буде від тепер „небесне селише“ — Храм, що блиском своїм та величчю перевищить Її на ціле небо.

Про велич Марії говорить саме друге свято — Непорочне Зачаття! Те свято — це трюмф Марії людини: Господь заслугами Ісуса Христа захоронив Її від первородного гріха, вийняв з під влади диявола, поставив Її над Херувимів і Серафимів. Перед величчю Її святости блїднуть усі, хоч і найкращі храми, і старозавітні в Єрусалимі, і всі новозавітні — розкинені по світу. Якщо б можна було ужити вислову, треба б сказати, що безконечний Бог завершив свою всемогучість, приготовляючи Марію на храм свому Єдинородному Синові. Не диво, що такої чести, такої слави зазнає Марія і в небі й на землі! Вона ж „пречистий храм Спаса, священна скарбниця Божої слави“! В Її руках доля і рятунок всього людства!

Немає народу в католицькій Церкві, що не любив би Марії, не почитав Її, не називав своєю володаркою. А ми, українці, називаємо Її найкращим словом — Мати! Небес і землі Цариця любить нас. Її єдиним бажанням є, щоб вірно служили ми Христові, береглись гріха, взорувались на Ній та змагали до щораз кращого, щораз звершенішого життя.

Любий читачу! Чи сповняєш ти волю своєї найліпшої Неньки? Чи дбаєш про спасіння своєї душі? Як жеж стрічати будеш Празник Христового Різдва, якщо не любиш, своїм життям не почитаєш Богородиці Марії!

Царице неба, молись за нами

Ангельські хори славу співають:
Благословенна Ти між женами!
Царице неба і Богомати
Тебе благаєм: молись за нами!

О Всемогутня у Свого Сина,
Бога і Пана, що над царями,
Ласкава Пані, небес Царице
Благай нам прощі, молись за нами!

Ворог ликує — диявол лютий,
(Гооснодня кара над землі сиаами)
Царице неба і Наша Мати
Благай рятунку, молись за нами!

о. П. Хомин

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ

(Докінчення)

Щойно з приходом митрополита Шептицького на галицький митрополичий престол зачався знов обрядовий рух. То вже не була боротьба, а радше фермент, з якого виклювувались зариси чогось нового в цілім церковнім житті нашої Церкви, а першзавсе в ділянці обрядово-літургічній. Митрополит Шептицький — великий Апостол ідеї церковного з'єдинення — і тут — з поміж усіх — побачив, що наша Церква з таким обрядово-літургічним обличчям не багато причиниться до реалізації унійної ідеї на Сході.

Тому він толерує, а навіть тихо попирає намагання помалу вертатись до своїх давніх обрядових форм, що його започатковує певна група духовенства, головно та, що ідеологічно гуртується коло львівського місячника „Нива", а монахам Студийського Уставу то таки приписує держатись у відправах усіх Богослужень давніх обрядових форм.

Не виступає Митрополит з ніяким явним розпорядком у тій ділянці, знаючи, що могли б його зле зрозуміти, але ли-

шає кожному до волі, щоб тільки спасення диш на тім не потерпіло.

На Богословській Академії у Львові основує катедру літургіки і новий обрядовий рух зачинає діставати свою міцнішу підбудову.

Як справа повороту до давніх обрядових форм набрала більшої сили й розголосу, скликує Митрополит **Міжепархіяльну Обрядову Комісію** з представників усіх трьох галицьких та американських епархій та монаших чинів, що має за завдання устійнити остаточний текст усіх богослужень під обрядово-літургічним поглядом.

Була це крайня пора на те, бо обрядово-літургічний хаос у нашій Церкві дійшов був до остаточних своїх меж, а кожна епархія мала вже свій власний обряд, декуди цвів не обряд, а радше його парохія.

П'ять літ (1930—1935) працювала Міжепархіяльна Комісія і устійнений текст Богослужень переслано до Риму. **Свята Конгрегація для Східньої Церкви на пленарному засіданні дня 10. січня 1938 перевірила й устійнила текст перших літургічних книг та віддала їх до друку.**

На тому ж засіданні стверджено теж, що продовж довгих літ не тільки літургічні тексти, але й — і то особливо — рубрики позмінювано і попереіначувано під різними впливами, в чім Ап. Престол не мав ніякої участи, бо Святіші Отці підкреслювали заєдно у документах, давніх і найновіших, що належить ненарушно зберігати чистоту східніх обрядів, придержуючись найдавніших текстів.

Конгрегація для Східньої Церкви при устійнюванні тексту Служебника взяла як підставу текст Св. Отця Венедикта XIУ з 1754 року.

Досі видано в Римі Літургікон у малому форматі (перевидано потім фотокопійно у Львові в 1942 р.) і він зачав уживатись в Галицькій церковній провінції від 1942 року.

Крім цього видано в 1943 р. Євангелію т. зв. апракос, а в 1945 р. Апостол, та зачалось печатання великої (напрестольної) Євангелії.

Вслід за цими літургічними книгами видала Конгрегація для Східньої Церкви „Ordo celebrationis Vesperarum, Matutini et Divinae Liturgiae iuxta recensionem Ruthenorum“ в Римі 1944 р., книжку, яка для нас має чи не більше значення, ніж сам Літургікон, бо вона подає вказівки, як треба відправляти по-

одинокі священодіяння на Богослуженнях, що в нас часто, а то й щоденно відправляються.

Це найбільш авторитетні вказівки для нас, священослужителів, які нас у совісті зобовязують до того, щоб ми їх точно придержувались у наших відправах. З хвилиною появи тієї книжки ніхто з нас не сміє випривдуватись чи заслонюватись тим, що — мовляв — Рим не сказав ще свого слова, тому я можу відправляти так, як це я досі робив.

Тепер Рим сказав своє слово, а наш обов'язок прислухатись до того слова, достосовуватись до його вказівок та зачати відправляти наші Богослуження у такій обрядовій формі, яку він приписує. Nec plus, nec minus, nec aliter.

Тоді може трісне вже нарешті той обруч, що так замикав наше галицьке обрядове гетто, відмежовуючи нас від цілого церковного Сходу; тоді може покладеться стрим отій незрозумілій з історично-літургічного погляду акції, яка нівечила досі славну й довговікову обрядову структуру нашої Церкви, а вводила щось з літургічного погляду незрозуміле — ні то східнє, ні західнє, — створюючи таким способом обрядовий хаос, що відчужував тямучі віруючі одиниці від Церкви, обнижував ціну і вартість нашої Церкви так в очах Сходу, як і Заходу, та створював пригожий ґрунт під усякого роду аґітацію.

Тоді Богослуження наші наберуть більше однообразности, більше краси та святого патосу на більшу славу Божу, на спасення людських душ.

о. В. Т.

Мучеництво гр.-кат. церкви

на Волині і Білорусі 1827—1839

(Продовження)

Наказав обряд з'єдиненої Церкви змінити так, щоб він став однаковий з обрядом Церкви державної. В той спосіб цар надіявся затерти зверхні різниці між з'єдиненою і нез'єдиненою Церквою і так обманути нарід, що не визнається на правдах віри та вмовити в нього, що між тими обома Церквами нема різниці.

Катедральні капітули наказав цар тим — же указом зреформувати на спосіб нез'єдинених. По духовних семінаріях казав викладати по російськи і в дусі нез'єдинення. Здібніших кандидатів заборонив висилати на вищі науки до католицьких академій, а посилати казав до нез'єдинених в Петрограді і Москві і тих, що покінчили там науки призначував професорами з'єдинених духовних семінарій в Полоцьку і Жировицях, щоб вони впоювали схизму, якої самі набрались в нез'єдинених академіях.

Коли вже було досить священиків, вихованих в дусі схизми, цар при помочі підірбаних собою зрадників-епископів, які згодились прийняти у відповідний час схизму, настановляв їх по парохіях, а старих священиків, вірних св. З'єдиненню насильно усував з парохій, залишаючи їх без удержання, вязнив у монастирях, перемінених на нез'єдинені, або засилав у глибину Росії ніби за непослух владі, а головне за те, що ті священики не хотіли зміняти нічого в обряді, предбачуючи, що зміна в обрядах має єдину ціль — довести до зміни віри гр.-кат. на нез'єдинену.

Цар зорганізував 1837 р. тайний комітет у Петрограді, що проводив справі греко-католиків до нез'єдинення. 1838 р. предложено гр.-кат. священикам підписуватись на це. З 1900 священиків в обох епархіях підписалось 1305, здебільша молодших, вихованих вже по рецепті царя в дусі нез'єдинення, а 595 не підписалось і за це їх покарано: рухливіших вязницею і засланням, а менше небезпечних тільки усунено з парохій.

Знищив цар і найбільшу підпору З'єдинення, Василіянський Чин. 1832 р. піддав його монастирі епископам, що виріклись гр.-католицтва. Порозвязував василіянські школи, що їх Василіяни удержували для своїх студентів, заборонив Василіянам приймати когонебудь до Чину, хто не покінчив богословських наук у заснованих уже епархіяльних семинарах. З 83 василіян-

ських манастирів залишив усього 20, інші покасував, а вкінці епископи, поплечники царя поназначували ігуменами вихованих вже в семінаріях, в новому дусі Василіян, згідних покинути З'єдинення. З Василіянами, вірними св. З'єдиненню, яких було 74, поступлено так, як і зо світськими священиками т. зн. їх увязнено та заслано на Сибір.

З Василіянок ані одна не покинула своєї віри, але і їх придержувано по монастирях як увязнених.

Коли вже таким чином було все підготоване, пережданo до смерти старого і немощілого, але вірного З'єдиненню митрополита, Йосафата Булгака, який помер у лютім 1838 р. В осени 1838 р. позбирано підписи від священиків, а на день 12. лютня 1839 р. цар казав епископам-відступникам з'їхатись у Полоцьку, виректися св. З'єдинення та заявити перехід до нез'єдинення, що вони й зробили.

З'їхались в означений день, а була це 1. Неділя Посту, три ніби гр.-кат. владики, головний з них відступник епископ берестейсько-литовський Йосиф Сімашко, архіепископ полоцько-білоруський Василь Лужинський, та помічник першого Антін Зубко. Спільно відправили в полоцькій катедрі Службу Божу, на якій вже не поминали тодішнього Папи, Григорія XVI., а тільки імена східних патріярхів і московський синод, підписали давно виготовлену заяву відступства від католицької Церкви та вислали прохання до царя прийняти їх до нез'єдиненої Церкви.

Цар прийняв прохання, написав на ньому „Благодарю Бога і прінімаю, Ніколай", на Благовіщення Пресв. Богородиці 1839.

Сімашко відправив на знак єдности богослуження з нез'єдиненими владиками, а на памятку тієї події цар казав вибити медалю, на якій умістив напис „Відірвані насильством, з'єдинені любовю", цебто що до св. З'єдинення відтягнено наш нарід силоміць, а він сам радо навернувся.

Але яке то було „з'єднання любовю", то про це свідчать найкраще записки головного відступника Сімашка, з яких виходить, що 76.995 народу бойкотувало церкви, у яких відправляли священики-відступники. Ще по 20. літах 1859 р. Сімашко говорить про опір у 6 деканатах, які були у нього „на худом счету". Треба мати на увазі, що Сімашко крив і зменшував число „упорствующих", щоб воно не компромітувало його, і те число упірних треба побільшити. Але вже й те, що Сімашко у своїх записках заподає, вистачає, щоб переконатись про те „соєдинєніє любовю".

Про опір народу пише російський часопис „Русская Жизнь", який дорікає урядові, що він насильно перетягав з'єдинених до нез'єдинення: „Зібрано підписи з допомогою прохань і погроз, бо про ніщо більше там не ішло. Але нарід, привязаний до сво-

його обряду, не міг так легко його виректися. Тому прийшло в практиці навернення, довершене на папері. Уніяти всюди ставили рішучий опір. В багатьох місцевостях маси народу, узброєні у вили і коси, до розпуки боронили свого обряду. Для поконання збройного опору нічого іншого не залишалось, як кривавими засобами здавити опір народу". (Русская Жизнь 1894).

Коли за опір посипались на селян кари, то вірні окуповлювали собі релігійну свободу так, що скаладали місцевому нез'єдиненому священикові оплату, який за те не доносив на них, що вони бойкотують церкву.

Апостольська Столиця, повідомлена про цю тиранію і грубе насильство, старалась злекшити долю страдальців за віру. Св. Отець Григорій XVI. виголосив на консисторії Кардинальської Колеґії промову, в якій напятнував насильство совісти, а зрадникам-владикам пригадав, що Христос Пастир і Суддя колись зажадає з їх рук крови тих невинних, ними зведених жертв.

При переговорах з російським урядом за конкордат 1847 р. бажали Ап. Столиця здобути для з'єдинених свободу визнання своєї віри, звільнення з вязниць увязнених і засланих священиків, привернення бодай одного епископа, або підчинення їх холмському гр.-кат. епископові, Жумборському, але все надармо. Царські представники переказували Папі слова царя: „В Росії нема уніятів і їх не може бути. Росія справу уніятів уважає за народню і від довершеного ані на крок не відступить".

Вкінці не маючи іншого способу забезпечити віру з'єдинених, поручив Папа Пій IX. 1848 р. опіку над з'єдиненими холмським епископам.

2.

Насильство царя само не може достаточно вияснити руїни нашої Церкви під Росією. Перших християн переслідувано, але гонення ще більше їх скріпляло. І насильство царя Николая повинно було дати такий сам вислід і була б таки наша Церква вийшла переможно, якщо була б мала гідних пастирів. А впала під ударами тому, що Їй проводили не пастирі, а вовки в овечих шкурах, які своє правдиве лице показали щойно по довершеному відступстві.

Між владиками-відступниками був один з них, Сімашко Йосиф, свідомий зрадник від самого початку. Два другі дались Сімашкові втягнутись в сіти, а не мали ні стільки совісти, віри, характеру, ні здібности, щоб тих сітей уникнути. Тому, що Сімашко є головною особою попри царя Николая І. в трагедії З'єдинення, приглянемося йому дещо ближче.

Продввження буде

Мати моя, Марія, мовить до мене

Чим же ж, як не світильником без світла є людина без любови? Без неї світ — це розбишацька печера.

Я любила всіх людей і для всіх була добра. Розпука Юди та закаменілість розбійника на хресті дуже боляче зранили моє серце. Мені здавалося, що від великого болю розірветься моє серце, коли дивилася я на погибіль їхніх душ! Я часто сумувала й жалілася, що так багато буде людей, що не матимуть найменшої користи з терпінь і смерти мого любого Сина.

Коли хто був у біді, я негайно потішала його словами любови, коли не мала чим його порятувати.

Дуже помиляєшся, коли кажеш, що любиш Бога, а чужа тобі недоля ближнього! Як можеш казати, що любиш Бога' якого не бачиш, коли ти глухий на потреби свойого брата! Твоя любов повинна обняти усіх людей без різниці, чи це бідний чи ні, ворог чи приятель, бо ж усі ми сотворені на подобу Божу.

Ні краса й принадність, ні багатство й могутність, ні гарний одяг не повинні тебе спонукати до любови, бо це часто нестійні речі, які легко можуть нас обманути. Бо й без них людина — образ Божий, навіть хоч би він був нікчемний і відражаючий. Коли кого любиш задля його зверхніх і земських прикмет, а не з причин що спираються на святій вірі, то любов твоя не є свята; а коли любиш когось тому, що ця людина тобі подобається, то це вже чисте самолюбство, а іноді навіть любов змислова.

Якщо кого любиш, бо він тобі корисний, тоді така любов користолюбна. Не спирай своєї любови на якійсь поверховній, проминаючій прикметі, бо така любов не буде тривка. А справжня, щира, християнська любов триває вічно.

У щасті та багацтві любити ближнього, це мала любов; звичайно у парі з нею йде наш хосен. Зате любити ближнього, якщо він у горю та нещасті, це в очах Бога правдива й велика любов, яка заслуговує на вічну заплату. Коли милосердишся над нещасним, то любиш ближнього так, як треба.

Старайся передовсім цінити та любити душі і ревно дбай і молись про їх спасення. Це мета і найкращий вияв правдивої любови ближнього! Дальше роби іншим те, що ти бажав би, щоб тобі чинили вони; а чого б ти сам не хотів, цьо-

го й другому не роби. Не тішсь з чужого нещастя і не кепкуй з тих, що їх воно діткнуло, хоч би вони навіть тебе скривдили колись або тобі зле бажали. Треба тобі любити ворогів, якщо хочеш сповнити заповідь Господню любови — повністю.

Добрий християнин не має ворогів, сам бо він з ніким не ворогує. Коли йому хтось вчинить зло, він його своїм приятелем та добродієм називає, бо завдяки тому має змогу терпіти для Ісуса. Ти певно бажаєш від інших, щоб вони негайно простили тобі заподіяну їм кривду; а сам не хочеш простити другим! Людині, що тобі мила, дуже легко прощаєш; та зовсім інакше поступаєш, якщо особа ця тобі осоружна. Як довго ти такий односторонній, так довго любов твоя ще дуже слабка й земська.

Совісно та з любовю роби добре тим, що будьяким способом повірені твоїй опіці, бо Господь зажадає колись від тебе дуже гострого рахунку. Люби їх великою святою любовю, якщо хочеш бути добрим християнином. Яка ж це радість буде для тебе, коли на смертній постелі будеш міг сказати: „Господи, я віддаю Тобі добрими тих, що Ти мені їх повірив!“ Подібно звучали слова мого найдорощого Сина, Ісуса, що до самого кінця полюбив своїх, а перед своєю смертю промовив до свого Вітця: „Тих, що дав єси мені, я заховав, і ніхто з них не погиб, тільки син погибелі!“ Іди моїм слідом!

Людина і родина під большевизмом

Св. Письмо говорить, що диявол кусив Ісуса тим самим способом, що ним спокушує і нині весь світ. Він хотів, щоб Господь поклонився йому й тоді віддасть Ісусові всі земські скарби; він хотів, щоб Ісус перемінив у хліб каміння.

І ясно — Ісус відкинув всі диявольські покуси. Христос сказав. що Богові єдиному належиться поклін, та що людина не живе тільки хлібом, але і словом Божим. Це ми повинні памятати і так жити. Якщо забудемо на Христа, тоді станемо жертвою диявола, який під покришкою большевизму ширить спустошення між народами.

Саме той большевизм, не знаючи різниці між скотиною і людиною, ніби то хоче голодних накормити, їм усі добра від-

дати, щоб тільки виреклися Бога! Це найбільше ошуство ніколи й не чуване. Цей самий большевизм учить, що людина без душі, а є тільки матерією, такою самою як купа глини. Цей самий большевизм хоче позбавити людину й родину навіть таких прав, якими тішиться звірина. Справді нічо іншого тільки диявольські пляни виконує большевизм. Лише ненависть до Бога може продумувати такі злобні пляни які противляться здоровому розумові та відвічним законам, що нормують життя людини та цілого світу. Большевизм, це найбільша ганьба, на яку може здобутися злобне шумовиння людства

І цього червака, що точить людство, треба позбутися. Інакше не зможе світ зазнати мирного, щасливого життя.

Большевизм не признає людині як одиниці найменших індивідуальних прав. Людина по думці большевиків, то колісце якому обертатися у великій колєктивній масі. Про свободу рухів і вчинків людина не має права навіть думати. Там нема волі. Там навіть нема неволі.! Бо і в неволі всеж таки знайдеться хоч крихітка свободи.

В большевизмі є тільки повільне конання людини і справжнє здичіння. Навіть не здичіння, бо й дичина має свої права. Хоч дикі вони, але права!

Справді годі назвати, що це таке большевизм! Хіба - пекло на землі!

Родини в большевизмі нема. Чоловік, жінка не звязані законами подружжя. Мати не є матірю, тільки звичайною машиною для продукції большевиків. Діти є власністю колєктиву. Отже хоч би батьки й хотіли заопікуватись своїми дітьми, то не мають права, бо дитина до них не належить і вони не можуть займатися її вихованням, тільки держава. Собака має більше прав до песенят, як в большевії мати до своєї дитини. Кажуть большевики, що виховання своїх власних дітей це буржуазна форма. Виходилоб — пси, коти, горобці це також буржуПравда, що смішно виглядає отой „рай на землі"! Це наслідки відступства від Бога.

Чи потерпів Бог на своїй славі, величі і мудрості? Ні! Він був, є і буде Богом, але большевики втратили все. Вони не тільки втратили Бога, але й достоїнство своє людське.

Вони не люди, тільки „матерія", себто купа гини. А проте і до них говорить Церква: „Покайтеся! — бо не хоче Бог смерти грішника тільки щоб навернувся він та жив".

(Місіонар 11/45)

о. Микола Дядьо

ПРО МИР

„Очікуємо мира, а ось приходить тривога“
(Єремія 14, 19).

„Чекаємо на світло, а ось темрява... на суд а його немає; на спасення, але воно далеко від нас“.
(Ісаїя, 59, 9).

Немає мабуть сьогодні на світі таково часопису, що не згадував би в кожному свому виданні, і то у всіх відмінках слова, **мир.** Це знак, що після двох, недалеко від себе віддалених, воєн, людство змучене їх тягарами і упливами крови, хоче спокою. І хоч сьогодні люди, як ті звичайні — сірі, так і мужі державні, на кожному кроці говорять про мир, проте здається, що людство блище нової війни, ніж мира.

Нам треба зрозуміти, чому це так. Бо й ми люди, що не тільки змучені більше ніж інші, але й ті, що й дальше ще мучимося в непевності. Наша перевтома доводить вже деяких до втрати панування над нервами. Ми прагнемо, якщо вже не всесвітного мира, то хоч спокійної праці, будь це і на чужій землі, ми прагнемо якоїсь постійности в нашому житті, а не безвиглядної провізорії. Але з нашим бажанням спокою, так як з недугою. Ми хочемо спокою а недужий здоровя. Коли ж для привернення здоровя потрібна хоч би й найважча операція, то недужий радо її піддається. Так і ми, якщо хочемо дійсного мира, мусимо пізнати причини, що стоять на перешкоді йому та потребують операції.

А ті причини є не лише в господарці, в політиці але й в нас, в поодиноких людях. На причини, що є поза нами в загальному, не маємо впливу; але на себе вплив ми повинні мати.

Найгрізнішим ворогом спокою є нова „релігія“, якій на імя **комунізм.** Це не лише „нова“ політична ідеологія, це релігія з новими матеріялістичними мессіянськими гаслами. Вона не узнає і не хоче позагробового неба; вона хоче „раю“ вже тут на землі. Вона хоче неможливого, але все таки **хоче.** Її „апостоли“ малпують Христа. Ісус Христос сам пішов на Голгофту і на своїй Пресвятій Крові збудував своє царство. Большевизм жене міліони безвинних людей на Голгофту голоду, стахановського виснаження, підбою народів і на чужій крові думає збудувати рай та не для людства, а для горстки вибранців — комуністичних ідолів!

І ось тут для нас завдання. Розкрити очі світа на те, що ніодна релігія не є така нестерпна, як саме комунізму. Він ніколи не дасть існувати коло себе іншій релігії. Він вживатиме всіх середників і чесних і нечесних, з пекольними включно, щоби всі інші, зокрема християнські релігії, знищити. В тому насвітлені ясними стають слова Преч. Діви Марії при Її появі у Фатіма: „Росія навернеться і тоді настане мир". — Так, без навернення Росії, без знищення комунізму — нової нетолерантної, аґресивної релігії — мир неможливий.

Проте не жаліймо труду на освідомлення незрячих, зменшуймо ряди носіїв нової релігії християнськими середниками. Своїм примірним життям, любовю, терпеливістю викажімо заблуканим, що по нашому боці правда. Нашу правду боронім гідно все і всюди. Будьмо аґресивними в ширенні добра в ширенні Христового Царства на землі.

Іншою причиною, від нас залежною, що сприяє атмосфері мира, є партійна гризня; і вона є не тільки в нас, вона є у всіх демократіях, хоча не в однаковій мірі. Не те страшне, що існують партії, а страшна зброя і методи, якими партії воюють між собою. І диво; хоч є одна правда на світі, кожна партія твердить, що єдина правда тільки в неї. А приглянутися — бачимо, що лише партії збудовані на християнському світогляді мають на оці загальне добро. Всі інші, побудовані на безбожницьких засадах хочуть „раю" на землі для всіх (на словах!), а на ділі для себе у виді наживи.

Нашим християнським обовязком є бойкотувати партії, що не признають, чи „не інтересуються" справами віри. Вони не ведуть до мира, а до вічної боротьби „всіх проти всіх". Тому, як від гадини, втікаймо від тих, що „Бога не бояться, людей не стидаються".

Здоровя і мир світа вимагають здорової християнської родини, здорового християнського виховання молоді. Коли ж приглянемося, як виглядає родинне життя хоч би серед нас, то мусимо ствердити, що „не все в порядку". Скільки серед наших людей диких подруж, скільки зломання подружої присяги, скільки опоганення св. Тайни Подружжа! І чи це має приспішити дарування нам справедливвго Божого мира? Ні! Перше всього мусимо зоперувати з наших організмів таких галапасів, а тоді просити справедливого мира. Ми всі і не тільки священики, повинні діяти для уздоровлення нашої найнизчої, а заразом із тим найсильнішої **національної клітини — християнської родини.**

о. Бо-Ган.

Поради батькам християнським виховникам

Якщо йде про виховання, то ми свідомі того, що не пишемо про щось невідоме. Слава Богу маємо багато в нас мудрих батьків, що вміють виховувити дітей своїх. А проте буває, що боротьба за хліб насушний та за сяке-таке існування на чужині доволі часто віввертає увагу батьків від цього важливого завдання. При тому батьки мусять памятати, що виховувати, значить давати самому добий приклад — треба бути самому зразком цього доброго вихованя.

В першу чергу треба мати плян-програму. як це виховання має виглядати.

Писменник, щоб написати твір, мусить мати плян, що він писатиме. Будівничий при будові дому не обійдеться без пляну. А куди важнішим ніж будова дому є здвигнення храму Святого Духа в душі дитини.

Бувають батки, що або не мають загалом пляну, або мають фальшиві заложення. Напрм.: Хапчивість, якнайбільше здобути земських дібр, стати багатієм „бо такому в житті найліпше“ — стає метою життя у них, погоня за грошем, це єдиний зміст цього життя, а тверда, безнастанна праця, засіб принести багацтво. І так виховуються діти — поняттям щастя стає гріш, байдуже навіть якими засобами здобутий.

Інші батьки думають, що діти їх інші ніж другі; Просто ґенії! І в душі гордого батька-матері починає народжуватись віра в те, що їх дитина буде колись як не президентом, то бодай міністром. Дитина чує і вірить у свою „ґеніяльність“, росте на гордощах та не диво, що амбіції в неї більші від знання і здібностей перекреслюють не один добрий почин на шкоду дитині й загалу.

Чимало є батьків, що бажають виховати своїх дітей якнайкраще — викоріните їхні хиби, защіпити чесноти батьків, що мають якийсь намічений виховний плян. А проте, саме бажання виховати добре дитину на порядну, побожну й добру ще нічого не нає. Батькн мусять бути самі прикладомживим зразком для дитини. Те, що дитина виносить з батьківського дому залишається в неї повсякчасно. Батьківський дім повинен мати атмосферу для цього виховання. Він повинен мати це справжнє родинне тепло, що його огріваєб атьківське серце. Гармонія між батьками, самопошана та лю-

бов обопільна, виносять батьків на висоті недосяжного авторитету в очах дитини. І горе, яко той авторитет захитують самі батьки. Якщо батько робить наперекір матері і навпаки, якщо одно перечить другому, або матір ганить те, що хвалить батько і батько не хвалить того, що до вподоби матері. Зберігаючи свій власний авторітет, батьки аж ніяк не повнні його підривати і що сказане було батьком, це мусить визнати за конечність матір, а батько мусить підтвердити кожну думку, чи бажання матері. Захитання батьківсько авторітхту захитує в дитини кожний авторітет загалом. Дитина виростає в нездоровій атмосфері, набираючи анархістичних нахилів, на шкоду собі, рідні та нації. А в нас цих нахилів важко позбутись, у нас вони глибоко закорінені, може й тому досі не маємо своєї держави.

Якщо ми дитині не вщіпимо змалку того, щоб вона була чесна, покірна, скромна для кожного ввічлива — духовий ріст її буде пошкоджений, бракуватимутьїй саме ті ввластивості, на яких полягає гідність і краса душі людини. Така дитина буде шорстка в поведінці, зарозуміла, дошкульнв та що найгірше самолюбна.

Засоби до поправи

Докладне моральне ділання — це першиз засіб. Якщо батьк мають дати своїй дитині здорове моральне виховання, самі мусять пізнати цей моральний закон. І наймудріша та найбільш учена людина не сміє відкидати контролю самого себе, навпаки — мусить провірювати наслідки своїх вчинків. Тому і батьки повинні провірювати, як виховують дітей своїх, бо у власній справі ніхто не може бути суддєю себе самого. Око приятеля, який бажає нам добра, догляне навіть те, чого ми не завважимо навіть в свойому самолюбстві. Тому дозвольмо приятелям виявити нам наші власні хиби. Це захоронить нас від небажаних несподіванок.

Не маловажною справою є добра лектура для дитини. Добра книжка оздоровляє думки. Добрий життєпис є дзеркалом, у якому пізнаємо своє власне життя.

Виховники у своїй праці мусять мати багато добрих прикладів. Знайдемо їх найбільше в життєписах святих. Тільки з них довідаємося, до яких висот хоче Бог піднести душу, повірену нашій опіці.

Памятаймо про померших!

Предобрий Господь дуже любить душі в чистилищі і вельми жаліє їх, отих своїх дітей страдальних.Тому, що вони находяться у вічності, де ніхто не може собі щонебудь заслужити ані вимолити, Господь бажає, щоб ми, що живемо ще на світі, помагали з усіх сил страдальним душам. Щоб людей до цього просто потягнути, Господь, що знає, як дуже цінять собі люди на світі дочасні добра — дав якраз страдальним душам привілей виєднувати людям оті добра. Це не здогад, про це вчать святі Отці Церкви.

Св. Катерина Больонська впевнює, що вона завжди діставала те, про що просила Бога за заступництвом душ у чистилищі. Щобільше навіть тоді, коли про деякі ласки вона надармо просила через Святих у небі, ті самі ласки вона дістала, коли опісля прохала їх через страдальні душі.

Чи можемо уявити собі, якою вдячністю горить душа до свойого добродія на землі, що своїми мольбами, жертвами і другими засобами звільнив її від жахливих мук. Як ревно буде вона повсякчасно опікуватись ним у всіх його потребах душі і тіла!

Помагаймо ж страдальним душам молитвами, Єлужбами Божими і побожною участю в них, достойним приниманням св. Тайн, ділами милосердя, позисканими відпустами. Таким чином не лиш зробимо оті душі своїми довжниками і могутніми помічниками (а так дуже потребуємо допомоги в нинішних часах), але — що важніше — вчинимо невимовну радість Пресвятій Тройці, Пречистій Діві і усьому небові.

Останній гріш

Вона була бідна, але чесна, усією душею віддана Богові. Називалася Маріянна і, вдержуючись з праці рук, жила в Парижі. Найбільшою радістю її — може кому і дивним видалося б — була щоденна молитва за душі, що в чистилищі страдають. Не було місяця, щоб у ньому не склала вона сердешної лепти на Службу Божу за ту душу, що з усіх душ найблизче від хвилини освободження з місця кар стояла.

Якось так склалося, що Маріянна впала раз у важку недугу, яка на цілий рік прикувала її до ліжка. Коли подужала, з ляком

довідалась про втрату всіх клієнтів, що давали її роботу; зрозуміла. що її нічого вже не залишилось, як піти у найми.

У свойому горі перші кроки спрямувала до Церкви, до Бога. Йшла з трудом, а думка раз-у-раз гнітила, що ось уже рік тому, як вона в останнє замовляла Службу Божу за страдальну душу. А її тепер — ледви один франк в неї при душі.

— Один франк!... Адже і за нього можна замовити Службу Божу — майнула думка.

— Так, можна, але тоді треба станути віч на віч із голодом, а вона вже й так вибилася до решти зі сил.

— А все ж таки страдальній душі куди жахливіше надокучують муки — шептало її золоте серце.

Не надумувалася довго. Зітхнула щиро і віддаючись Божому Провидінню зложила останній гріш на Боже. Усіми силами душі єдналася з Христом, що приносив руками свого слуги, Безкровну Жертву — за душу, що ждала тієї Жертви, як свого спасення, бо вона мала її отворити брами неба.

Скінчилась Служба Божа і Маріянна підкріплена на душі вийшла із Божого дому. Не довго йшла. аж ось:

— Шукаєте праці, служби — чи не так? — почула ненадійно з уст юнака, шляхетної вроди, що неначе виріс перед нею.

— Так, пане, — відказала Маріянна — шукаю і мушу признатись, що я здивована почувши від вас те, про що нікому й не згадувала.

— О, це не важне, ідіть на вулицю таку то, до такого то дому, там стрінете особу, що в неї можете дістати працю і будете щасливі.

Не ждучи відповіді, незнайомий, прощаючись приязним поклоном, відійшов, а Маріянна зачудована до краю попрямувала на подану адресу. Не довго йшла як опинилась коло брами багатого дому. Подзвонила і за хвилину стояла вже перед поважною, старшого віку панею.

Почувши в чому справа господиня дому сказала добряче: Справді я потребую прислуги. Але цікаво — звідки ти, донцю, про це довідалась. Адже я з ніким про це не говорила. Щойно перед хвилиною я рішилася приняти другу прислугу.

Тоді Маріянна розказала про свою дивну стрічу з незнайомим, а здивована пані, відчинивши двері, впровадила її до розкішної світлиці.

— Ах пані — аж скрикнула Маріянна — це ж той добрий пан, що мене післав до вас! — і показала на портрет, що висів на стіні.

Збіліла пані, впала без сили на фотель.

— Дитино, що ти кажеш, це ж син мій єдиний, він помер чотири роки тому!...

Сколихнулась душа Маріянни. — О чудо ласки й милосердя Боже! — Упала на коліна і голосом дрижучим стала розказувати про все, що з нею сьогодні склалося.

Зрозуміла пані, усе зрозуміла. Підняла Маріянну. Взяла в обійми й до серця пригорнула свого, гарячого, яким лише може бути серце матері...

— Побожна дівчино — мовила — тобі завдячую рятунок мого сина. Він помер років чотири тому, спокійно, боговійно і я думала,

що він давно в небі. Та помилилась я. Якби не ти, мойому синові довелось би ще може довго страдати. А так він у Бога! О Боже милосерний! Чудні діла Твої!...

— Маріянно, ти залишишся у мене. І не як прислуга, а як рідна моя, моя доня!...

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Що воно таке? Казка чи вигадка для цікавих слухати неймовірні речі?... Ні, це подія, стверджена понад усякий сумнів. Про неї заговорили були свого часу французькі газети на чолі з „Мессаґер де ля Харіте".

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

Кардинал Ф. Й. Спельмен, архієпископ Нюйорку, доручив відчитати в усіх підчинених собі церквах послання проти комунізму. В цьому посланні говорить кардинал, що Бог створив чоловіка для свободи і миру, а не для рабства і війни. Комуністи не знають ні правди, ні віри, ні любови ближніх, ні справедливости. Вони виреклися Бога і на місце Божого поставили закон нелюдяности і насилля.

Юнацька молодь Італії, зорганізована в Католицькій Акції, відбула в Римі зїзд з нагоди 80-ліття існування Католицького Юнацького Союзу Італії. Участь у зїзді взяли й юнаки-делегати 52-ох націй. Найважнішою подією зїзду була промова Святішого Отця. Потрійну перемогу треба віднести сьогодні молоді — говорив Папа. Над безбожністю, матеріялізмом і соціяльним безладдям. Запорукою цеї перемоги є сильна, діяльна віра. Молодь не повинна засліпитись досягненнями новочасної техніки та й тратити св. віру. Якраз люди технічної доби потребують охорони й рівноваги релігії. Безрелігійна техніка стається прокльоном, вдержана ж у межах визнаних Творцем стає для людства благословенням. Державу треба будувати на сильній, релігійній вірі, щоб матерія служила духові, щоб технічні досягнення служили Божій волі, людській гідності, свободі, мирові та земському і передусім вічному щастю людини.

Греко-католицьку Церкву в Румунії большевики вже „воз'єдинили" з „православною" — так звучить вістка букарештського комуністичного радія. Немає сумніву, що повторилась там „історія добровільного воз'єднання", яку довершили червоні в 1946 р. в Західній Україні. Вістка про увязнення всіх католицьких священиків в Румунії, що не хотіли покинути своєї віри хіба про те аж надто ясно говорить.

З подивом глядить світ на відважного оборонця Божої Правди кардинала Міндсеньтя-примаса Угорщини. Протестуючи проти намагання комуністів заволодіти душами молоді, кардинал заборонив дзвонити в усіх церквах Угорщини аж доки не переможе християнство. Годиться замітити, що протестантська угорська Церква приєдналась до рішення князя католицької Церкви

Комуністичний уряд Угорщини увязнив особистого секретаря кардинала Міндсеньтя. Здається комуністи рішились на безпосередню акцію проти католицької Церкви в Угорщині.

Відправляти Службу Божу вечером дозволив Святіший Отець священикам у Польщі. Цей дозвіл зумовлений тим, щоб дати робітництву змогу брати участь у Богослуженні. Не треба додавати, що це є рівночасно й доказом того, що й Польща зачинає на собі відчувати руку червоного опікуна, який намагається убити передовсім душу кожного народу. Ми — українці найкраще це знаємо!

Єпископи Німеччини, зібрані на річній конференції у Фульді, вислали Примасові Угорщини привітання, в якому м. і. дають єпископи вияв подиву неустрашимому борцеві за справу Божу і народу — кардиналові Міндсентієві

Святіший Отець призначив мсґр. Генрика Ґлємеса — Ґенерального Вікарія епархії Мінстер титулярним єпископом Пізіти і рівночасно помічником мінстерського Ординарія.

Нову епархію Карахі — першу в Пакістані ереґував святий Престіл. За домініону Індії належав Карахі до епархії Бомбай. Сьогодні ця епархія начислює 17 тисяч католиків.

Віцепрезидент англіканської Церковної Унії і член комісії для реформи канонічного права Англіканської Церкви Генрі Шляссер став католиком. Від 1924 р. по 1925 р. був він послом, а від 1929 по 1940 р. предсідником апеляційного суду. Від часу навернення на католицьку віру Генрі Ньюмона це найзамітніша цього роду подія.

Яку вартість для народу представляє неправдива церква, хай служить такий факт. Д-р Йонзон — т. зв. червоний декан англіканської церкви в Кентербері виголосив у Ню-Йорку промову, змальовуючи большевиків як янголів мира, а Черчіля назвав чортом, що підюджує світ до війни, а якого Америка беззастережно слухає. Кентерберійський архієпископ між іншим підкреслив, що він обіхав усі держави під Совітами і ніде не помітив наставлення проти Америки — ні в радіо не чув, ані в часописах не читав. Ось таку „правду" голосить голова англіканської церкви.

Греко-католицькій Церкві та її монастирям закинула чеське державне радіо і праська преса, що вони є осередком українського незалежницького руху, що діє проти СССР., Польщі, Румунії і ЧСР. Священики, черці і черниці малиби переховувати зброю, підпирати людей антикомуністичного генерала Бандери, фальшувати документи і вести шпіонажу.

О. Д-р ВОЛОДИМИР ГОЛИНСЬКИЙ

Зза залізної занавіси наспіла сумна вістка, що там у чужому, великому місті розпрощався зі світом на 43 році життя, після важкої недуги, о. д-р Володимир Голинський, заступник ректора української католицької Духовної Семінарії і професор св. Богословія у Перемишлі.

Двадцять два роки тому у серці Покійного, тоді ще юнака, розгорівся вогонь цілопальної жертви на славу Всевишнього, для найвищого добра рідного народу. Маючи живо перед очима невмирущу ідею Христових Апостолів, він удався до святого міста, щоб там близько Батька і Голови християнства, у серці католицького світу, виобразувати свій ум, налити серце тою міццю, що пливе з катакомб, з гробу св. Петра. У Римі покінчив студії св. Богословія і філософії та добувши докторат, повернувся на рідну землю. Тут зразу взявся жертвенно до праці на найбільш відповідальному полі, до праці над виобразуванням і вихованням майбутніх робітників у Христовій винниці. Українська католицька Духовна Семінарія в Перемишлі дістала у його особі ревного і вмілого Виховника, а Богословське научне заведення глибоко освіченого Професора. При усіх своїх обов'язках, Покійний находив час, щоб своїм знанням послужити і ширшому загалові. Таким чином з під його пера вийшли цінні статті, що їх свойого часу друкувала „Нова Зоря" у Львові.

Та не довго прийшлося Покійному розгортати свою багатогранну і успішну діяльність. Розшалілася жахлива воєнна завірюха, що накінець змела з лиця землі український Перемишль. Для Покійного почались місяці важкої скитальщини. Ота жахлива дійсність останніх років і приспішила хвилину, що у ній повному духа жертви о. Володимирові прийшов час скласти у руки Всевишнього найдорожчу, бо жертву молодого життя. І Він склав її, склав напевно з таким відданням і любовю, які ціхували його життя.

В. Й. П.

РІК ПРАЦІ

При Божій помочі оце видали ми 12-те число „Христос Наша Сила" за 1948 рік. Перші три числа (2 й 3 видано разом) видав Всч. о. Зиновій Нарожняк. По виїзді Всч. О. З. Нарожняка за кордон Німеччини, редакцію й адміністрацію нашого часопису перебрало українське католицьке душпастирство в Міттенвальді. Від 4 числа починаючи, за редакцію відповідає о. Б. Смик.

Від Впр. Отців та від побожних християн ми одержали чимало листів з різними заввагами щодо форми й змісту нашого релігійного місячника. — Формат „Христос Наша Сила"

і в 1949 році залишиться такий самий. Його змінити можна б, одначе не хочемо переходити на газетний формат, тому дальше лишимося при книжковім. Шановні читачі просять, щоб давати більше світлин. Признаємося, що фонди на це не вистарчають.

Ми свідомі цього, що зміст „Хр. Н. С.“ дещо „тяжкий“. Одначе просимо мати на увазі, що „Хр. Н. С.“ читають не тільки робітники чи селяни, але й також інтеліґенти. В 1949 році будемо видавати наш релігійний місячник у збільшеному об'ємі, бажаючи додати сторінку: „З життя душпастирств“. Впровадимо також сторінку Апостольства Молитви, Марійської Дружини, молоді та „З катихизму“.

Від Вас, Впр. Отці Душпастирі, буде залежати як будуть виглядати запроєктовані сторінки. Прохаємо дуже дописувати до „Христос Наша Сила“ про життя Вашого Душпастирства, подавати вістки про Ваше братство Ап. Молитви чи Марійської Дружини.

Ми віримо, що Ви, Шановні Читачі, розуміючи вагу релігійної преси серед нашої еміґрації, допоможите нам видавати „Хростос Наша Сила“ і в 1949 році, купуючи одинокий український католицький релігійний місячник та складаючи жертви на його пресовий фонд.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Комітету Будови Української Католицької Церкви в Мюнхені

Комітет Будови Української Католицької Церкви в Мюнхені, приступаючи до реалізації своїх постанов щодо здвигнення в Мюнхені української святині, повідомляє:

а) усі дотеперішні заходи Комітету для одержання площі під будову тієї святині на днях увінчалися успіхом. Управа міста Мюнхену дає під будову святині одну із своїх площ і про своє рішенна повідомила Комітет окремим письмом з дня 26.10.1948 ч. 13319. 1. 48., підписаним п. обербюрґермайстром д-р Шарнаґлем.

б) усі фінанси Комітету провірені Високопреосвященим Кир Іваном і відповідно забезпечені.

Заміряючи в короткому часі приступити до будови наміченого храму, Комітет звертається до всього українського громадянства в Европі і за океаном допомогти йому своїми грошовими пожертвами довершити намірене діло.

У першу чергу гаряче поручаємо придбати собі кожному наше видання „Поклін Марії“, з якого прибуток призначений на будову нашої свя-

тині. Хай не буде ні одного українця, який відмовився б від тієї першої цеголки під будову нашого храму. Рівночасно звертаємось з проханням до керівництва українських осередків творити місцеві кружки прихильників будови української церкви, яких члени переводили б збірки на ту ціль і були б почесними членами нашого Комітету. Також закликаємо всі театральні і інші мистецькі групи дати хоч один свій виступ на фонд тієї будови.

Продовжуючи світлу традицію з Рідних Земель, кожен, хто зложить 100 НМ. одержить почесну грамоту, а хто 1000. — НМ. — буде вміщений на пропам'ятній таблиці вмурованій у Храмі.

Віра без діл мертва.

Засвідчім живучість своєї віри і дієвість нашого патріотизму ділом. Усі на фронт будови найкращого пам'ятника нашої скитальщини, на фонд построєння рідної святині на чужині.

Пожертви і листування з виразним зазначенням, що гроші призначені на будову храму, адресувати:

Muenchen-Pasing, Planeggerstrasse, Ukr.-Kath. Apost. Visitatur.

Комітет Будови Української Католицької Церкви в Мюнхені

Голова: о. дек. С. Мохнацький — Секретар: О. Утриско

За Ординаріят Апостольського Візитатора:

о. Михайло Левенець, канцлер — о. Николай Вояковський, Генер. Вікарій

Подяки: Найсвятішому Серцю Ісуса і Пречистій Діві Марії щиру подяку за уздоровлення з тяжкої недуги складає Корнелія Микицей, Герґац, Крайс Ліндав (3. нм.).

Нащирішу подяку складає найсвятішому Серцю Ісуса й Матінці Божій за опіку при тяжкій операції та о дальшу поміч у житті прохає Ярослава Хрептовська, Ліндав (5. нм.).

Щиру подяку за вислухані молитви складає Пелягія Птиця, Еттлінґен (5. нм.).

Нащирішу подяку Матінці Божій Неустанної Помочі, а зокрема Пресвятій Родині за превеликі ласки одержані в часі тяжкого переживання нашої скитальщини, складають Михайло і Любомира Кривокульські Ерльванґен, (5. нм.).

На пресовий фонд зложили:
о. Тома Бариляк, Ноймаркт, 3. нм.,о. Никола Дядьо, Ляндсгут, 20. нм.

ОГОЛОШЕННЯ: Адміністрація має деяку кількість річників „Христос Наша Сила". Цілий річник продаємо по 2. нм. Числа від 4-12 продаємо по 1.50 нм.

ХРИСТОС НАША СИЛА — християнський часопис
Видає Українське Католицьке Душпастирство в Міттенвальді
Редаґує Колеґія. — Відповідальний редактор о. Богдан Смик

Адреса Редакції і Адміністрації:
Chrystos Nasza Syla Mittenwald, Jäger-Kaserne

Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas" - „The Time".
Authorised by EUCOM Hq, Civil Affairs Division 11. Mar 1948.
Authorisation No. UNDP 219.

Друк С. Слюсарчук Мюнхен.

Ціна 30 феників

Христос — наша сила

Християнський часопис

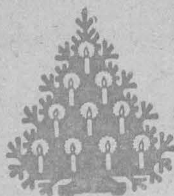

У СВЯТ-ВЕЧІР

Свят-вечір. На українськім небосклоні ясним сяйвом блестить вифлеємська зірниця. Проти сяйва Божої зорі не встоятись червоним зіркам, що їх злі люди хотять над Україною запалити. Всюди, де живе побожна українська-християнська душа, зачинається Свят-Вечір.

Ввижається усім нам святочно прибрана рідна хата. В куті, на покутті сніп збіжжя, білою скатертю застелений стіл. Усе готове до вечері. Великий Дух української віри й традиції скликає дітей своїх до молитви.

В той час, як засядемо ми, скитальці, довкруги наших скромних трапез на чужині, згадаймо у своїх молитвах нашого Великого Пастиря Андрея, наших Єпископів, священиків, наших мучеників, борців-героїв, що віддали своє життя в обороні Христової віри — що їх замучили вороги нашого Народу. Згадаймо та запросім на святу вечерю душі померлих членів наших родин, а на порожню тарілку покладімо для них по частинці свят-вечірніх страв.

У свят-вечірню годину з'єднаймося всі ми в одну велику християнську сімю. Нехай не ділять нас простори, кордони, моря й гори — нехай не буде гніву між нами та ненависти.

Прохаймо Новонароджене Дитятко — воплоченого Бога, щоб наші скромні свято-вечірні дари дозволив поблагословити нашому дорогому Митрополитові-вязневі Кир Йосифові. Нехай поруч нас при трапезі засяде духом наш Владика Кир Іван. Згадаймо всіх наших Єпископів, священиків і всіх братів та сестер, що їх мучить ворог на засланні. Згадаймо й наших стрільців, що в Свят-вечірню годину не можуть вийти з лісів та криївок до рідних хат, щоби свобідно засісти до Святої Вечері. Прохаймо до спільної трапези наших Владик і отців духовних зза океану, що сьогодні разом з вірними достойно величають Новонародженого Ісуса.

Зберімось усі, із рідних сіл та міст і зі скитальщини, зі зимного Сибіру, дикого Казахстану, Бельґії і Тунісу, Америк й Канади, з Англії й Австралії, Арґентини й Параґваю, з Зеленого Клина та з усіх усіх країн світа де сьогодні проживаємо. Зберімся — хоч розбиті та сильні вірою, благаючи Божу Дитину:

Ісусе Христе! Розкуй кайдани всім, що мучаться по тюрмах за Божу правду, за любов рідного народу. Глянь, Божий Сину, щирим оком на вірний Тобі народ. Біля Твоїх ясел стоять сьогодні діти України та засилають щирі моління:

Просим Тебе, Царю,
Просимо всі нині
Даруй волю, щастя й долю
Нашій Україні.

Богдан Лепкий

ГОРЯТЬ СВІЧКИ *)

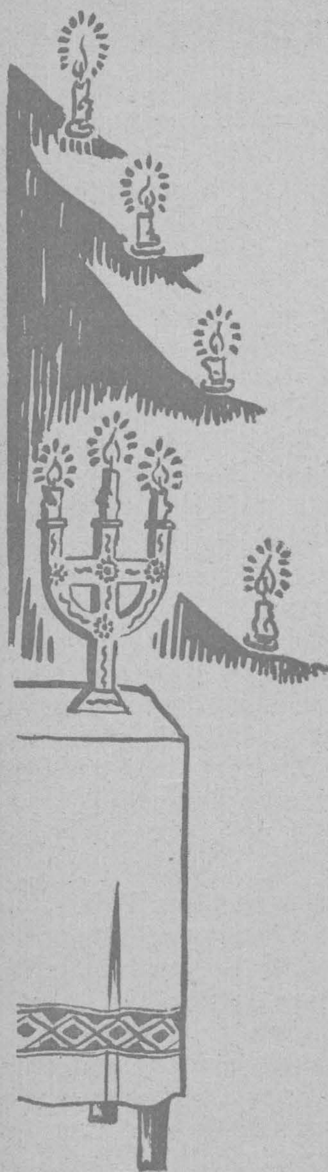

Горять свічки, синявий дим
Снується попід стелю, —
Думки твої біжать за ним
У батьківську оселю.

Спішаться, бо далеко їм,
Далеко, брате, дуже...
Прибігли, Боже! Де наш дім?
Лише колядка тужить.

Лише колядка та сама
І ті самі звичаї,
А люди? Люди де? Нема...
Де ділися?.. Не знаю...

Колядка чайкою літа
Від Дунаю до Дону,
Коли ж прийде година та,
Що вернемось до дому?

І де цей дім, де наш хором
На тисовім помості?
Чи те, що предкам було сном,
Прийде до нас у гості?

Чи сядем по своїх хатах
Колись до Святвечері,
Забувши про журбу і страх,
Як справжні господарі?

Не даром пісня тисяч літ,
А може й більше, тужить —
Далекий шлях, великий світ,
Не тратьмо віри, друже!

. . . .

Горять свічки, синявий дим
Снується попід стелю, —
Думки твої біжать за ним
У батьківську оселю.

Краків 1941 р.

*) З недрукованої збірки.

Як святкувати нам Христове Різдво?

„Бо народився вам сьогодні в місті
Давидовім Спас, що є Господом Христом“.
(Лк.: II. 11)

І знову святкуємо Христове Різдво, далеко від рідної хати. Але чару цього торжества не всилі зменшити ні холодна чужина, ні наше еміґрантське життя. Хоч не чули ми цієї ночі дзвонів, що колись кликали нас на „Повечеріє велике“, хоч не бачимо в церкві рідних ікон, а все таки в нашій душі нині особливо святочний настрій. Як, отже, повинні ми ці святочні дні провести, щоб могли бути певними, що ми гідно й на чужині відсвяткували Різдво Христове?

В першій мірі **оживотворім свою віру** в таїнство вочоловічення Божого Сина, котре є головним предметом нинішнього торжества. Божий Син, предвічний Бог, рівної природи з Богом Отцем, став чоловіком, щоб нас спасти. „В яслах сповите“ Дитятко є самим вічним, безконечним Богом, Котрого Престолом небо, а земля підніжком ніг Його. Дитятко, що є слабе і потребує людської помочі, є рівночасно Всемогучим Богом, котрий з нічого сотворив і небо і землю, і все держить і всім управляє; Дитятко, котре перед переслідуванням Ірода мусить утікати в Єгипет, є щастям і благословенням усього світу. Цю віру в часі свят Христового Різдва обновім і зміцнім, а через те і нашу віру в те все, що Господь Бог обявив нам, людям, через Христа і чого дальше учить через свою святу Церкву.

Дальше **зміцнім нашу віру й надію** на Бога. Гріх спричинив розлуку поміж Богом та людиною, відчужив людей від Господа Бога. А Христос поєднав людей з Богом і відновив мир поміж нами і Господом Богом. Через Христа маємо знову доступ до небесного Отця і право на Його милосердя та благодать; через Нього маємо запевнення вислухання наших молитов. Тому кожний, хто є доброї волі, з довірям і певною надією на поміч зближається в днях Різдвяних Свят до Господа Бога і свого Спасителя; грішник, хочби як глибоко впав і загруз у неволю налогу, все таки може ще осягнути прощення і спокій совісти; понижені і засмучені будуть потішені; молитва потребуючих помочі буде вислухана і нагороджена; ті, що голодні і жадні справедливости, будуть насичені. (Порівняй Євреї IV. 15. Рим. V. 1)

Вкінці **святкуймо Христове Різдво набожною участю в Богослуженнях.** Різдвяні Свята взивають нас до молитви і до якнайпильнішої участи в різдвяних Богослуженнях. І коли ми в цей спосіб святкуватимемо різдвяні свята, будемо з дня на день зростати у внутрішньому скупленні та збогачені в Божі благодаті, що їх можемо собі випросити через молитви і релігійні вправи. Тому правдивий християнин не буде обмежуватись до святкування різдвяних свят тільки в родинному колі коло ялинки, котра є традицією новіших століть, ані не буде шукати розради тільки в товаристві своїх знайомих чи приятелів, але знайде собі нагоду і час піти до церкви для набожного збудування і душевної радости, а через це й передсмаку небесного щастя. Таке святкування Різдвяних Свят є певною дорогою до небесної Вітчини.

Хай, отже, Новонароджене Дитятко у св. Тайні Евхаристії неначе у вифлеємських яслах спочине у наших серцях!

о. Н. Вояковський

МАТИ СТРАДАЛЬНИЦЕ МАРІЄ!

Мати страдальнице, Маріє,
Ти, що на світі теж зазнала
Чимало кривд від лиходіїв,
Що у Єгипет утікала
Рятуючи невинне немовлятко,
І сліз своїх пролила ріки
Від горя, смутку, нодостатку,
Тоді як Богочоловіка
І сина Твого розпинали—
Зглянься над нами!
Бо й ми від Ірода спасались
Й ми стались втікачами.
Рятуй від ката лютого зі Сходу
Батьків, синів, що залишились
Дай волю для народу,
А нам подай хоч сили!...

Л.

Р. Купчинський

КОЛЯДА

Прийшли до нього аж три владики,
Аж три владики, з княжого роду,
З княжого роду, з сизого сходу,
І поклонились словом великим;
„Славен єсь, Боже милий, на віки!“

Перший владика з темного бору,
Другий владика з синього моря,
Третій владика з чистого поля,
За провід мали золоту зорю.
„Славен єсь, царю, з Божого двору!“

Перший владика — золото чисте,
Другий владика — срібло добірне,
Третій владика — серце довірне,
Станули-впали, наче три листи:
„Славен єсь, Боже, Ісусе Христе!“

Мати Христова дари приймала,
Дари приймала, в яслах складала.
Золото чисте полумям сяє,
Срібло добірне росами грає,
Серце довірне світ звеселяє.

Господь до дарів в яслах звернувся:
Золото, срібло — як на короні —
Взяв Ісус серце в Божі долоні,
Глянув-поглянув і — усміхнувся.
Славен єсь, Боже! — Світ схаменувся...

о. Ю. К.

ТАІНСТВО СВЯТОЇ НОЧІ

Що то за ніч, що їй подібної не бачив світ?! Небо і земля потонули у непорушній тиші, уся природа у блаженому настороженні очікує події-чуда, якого не оглядала ще вселенна. Навіть люди — оті найбурхливіші істоти, й вони успокоїлися, замкнувши у столиці світу, брами святині свойого божка війни.

Що то за ніч?! На зоряному овиді займається чудова, ніколи невидана звізда; небесні простори дрижать від могутніх акордів пісні ангельських хорів. Заслухана у той гимн природа сповняється найглибшими, неповторними радощами...

Що то за ніч?! Одна з найбільш незамітних осель землі стається місцем, що на ньому Володар всесвіту починає розвивати на яві найбільшу Божу Дію; напіврозвалена, дряхла стаєнка перемінюється у палату, що у ній у дивній колисці—яслах покладене Боже Дитя!

В небесних проміннях чудо-звізди незбагнутим чаром сяє обличча цього Немовлятка. Не було й не буде на світі мистця, що зумівби схопити оту красу, закріпити її у творі хоч і найбільшого ґенія. Бо неможливе нікому із смертних змалювати обличча, що на ньому ясніє Божа Краса. Краса, з'єднана з безміром доброти, любови й милосердя...

Ніжний усміх, що неперевершеними найчистішими розкошами захоплює жителів неба, вкрашує личко Божого Дитяти. Чому ж так радіє Воно? Які ясні картини виростають перед Його очима? Адже отут бідна стаєнка, а он там—так недалеко від неї, тільки година ходу—скалиста гора, вкрита черепами. Тут холодний жолуб і гостре сіно—там твердий хрест й терновий вінок... А доріжки, що ведуть із вертепу на Голготу? Усі вони назначені важким трудом, зрошені потом, а деякі з них просяклі й кров'ю.

Чого ж радіє Божа Дитина? Бо оце сьогодні Вона—вічний Бог з'являється у людському тілі, щоб не перестати вже повік бути Людиною. Сьогодні небо єднається зі землею, щоб людину піднести до Бога. Сьогодні про Славу Бога заспіва-

ли янголи, про ту славу, що єднається з миром—єдиним, справжнім щастям людини. Слава Бога, вічний мир людини!— Чи можуть бути вищі, кращі добра? А ті добра, що досі були мрією стануться оце святою правдою. Воно—сьогодні немічне Вифлеємське Дитя довершить цього! О, благословенна будь Святая Ноче, що Тобі було дане побачити преясний усміх Божого Дитятка, що провіщав хвилину спасення!

Краща від Херувима, у святій, блаженній задумі клячить біля ясел Пречиста Мати. Які почування переповнюють Її святу душу?! Бог у людському тілі, благословенний Овоч Її лона, Спаситель, Її Дитя, Найдорогоцінніший Скарб, що відкупить світ, отворить людям небо, оце в пеленах перед Нею. Вже прийшла хвилина, про яку Вона молила—благала роками, днями й ночами усім жаром свойого Непорочного Серця! Чи є де в світі мистець слова, що зумівби гідно оспівати, як ота Мати вітає Божого Сина—свою Дитину? Як величає і дякує Їй за безмір любови й милосердя. Як перепрошує за людську злобу, що принимає оце Божого Гостя у... стайні. Як просить—благає, щоб це мале Дитятко народилось у всіх людських серцях... Так, у всіх людських серцях, бо серце тієї Матері обнимає у ту святу ніч усіх людей—братів й сестер Її Сина, щоб їх на все прийняти за своїх дітей. О, благословенна будь Святая Ноче, ти, що перша з усіх сподобилась вітати Нашу Неньку—Божу Матір.

Найглибшою ніжністю наливається мужнє серце Сивоволосого Свідка таїнства Святої Ночі, коли глядить на Пресвяту Дитину і Її Матір—на ті два найцінніші з поміж усіх скарбів всесвіту, у тій свідомості, що вони зложені Всевишнім у його руки, що б зберігав їх і заховав. З якою вдякою принимає він оті Дари, з якою жертвенною ґотовістю віддає усі свої сили на найсвятішу службу: бути Опікуном найсвятішої Родини, Покровителем містичного Тіла Христового— Церкви, Оборонцем і Заступником усіх Її дітей, зокрема тих нещасних, гонених й переслідуваних. О, благословенна будь Святая Ноче, що у Тобі вперш люди—пастушки могли намилувати очі свої картиною, від якої нема любішої християнському серцю, живою картиною Святої Родини!

Кільки разів вітає на землі велике Свято Великого Бога, що з любови до нас людей, стався Малою Дитиною, стільки разів у якійсь мірі оживає і радість першої Святої Ночі. Сповнюється нею мабуть і нерозумна природа. Адже у ніякій

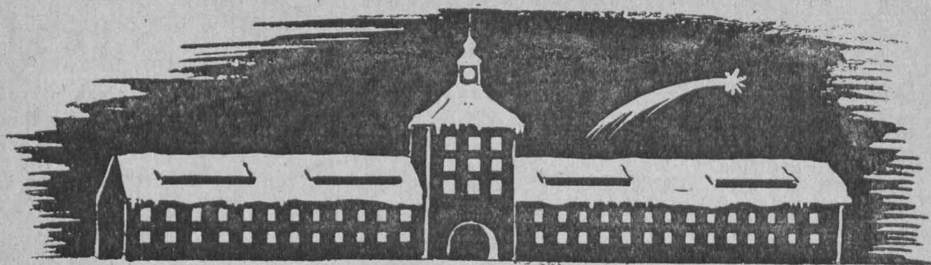

РІЗДВО НА ВИГНАННІ

Думки у святвечірню годину

Враз з біленькими сніжинками, що злітають із сріблисто-голубого неба на заколисану зимовим сном землицю, линуть до душі кожного з нас тисячі думок-спогадів, звязаних з чарівними українськими Різдвяними Святами, а в першу чергу з нашим неповторним Свят-вечором.

В умах причувається відгомін пятитонних акордів наших церковних дзвонів, що ще перед сходом вечірньої зірки заповідають свята. Чи може хто з нас їх забути? Згадуєш, то здається, що ще тепер душа здригається отим радісним, таємним тремтінням, від якого кров живіше пливе в жилах, а серце розпирає груди. І перед очима нашої душі як на екрані пересуваються незабутні образи з рідного побуту. На горбочку пишається своїми гармонійними копулами наша мальовнича церковця. Кругом неї привітні, загатами пообтулювані селянські хати. А все це прикрите білою скатертю чистенького снігу, неначе зодягнене в білу сорочку на великий празник. Із заходом сонця українське село втишується. Воно памятає про велику хвилину народження Божого Сина і тому

іншій порі року не відчувається у тій природі такого миру, спокою, такої повної затишша безпеки.

Сповнився тією радістю Святої Ночі і ти християнська душе! „Відкінь той камінь, що ти серце тисне“, відкинь журу і думку про превелику злобу і тягар наших днів і зрадій радістю великою—святою! Не відходи, ніяк не відходи від Святої Ночі, без тих Скарбів, що їх вона дарує: без Ісуса, Марії і Йосифа. Не відходи без Них у будні життя!

зупиняє всякий гамір, щоб не стурбувати співу ангельських хорів, які сьогодні злітають з небес на землю... А як уже добре розгориться вечірня зоря, в кожній хаті з'являється мягеньке світло двох воскових свічок, застромлених у жовто-лискучі колачі. Дві свічки на знак Божої і людської природи новонародженого Месії.

Довкола стола зібрана ціла сімя та всі, хто найшовся в хаті. Батько проводить спільну молитву і згадує по черзі всіх рідних живих і померлих, а далі тих, що згинули за Батьківщину, та тих, що борються і терплять за неї. Під звуки коляди діляться всі свяченою просфорою та споживають традиційні святвечірні страви. На вулицях стає гамірно. Гурти колядників навипередки співають колядки та засипають господарів своїми щедрими побажаннями. Одночасно в церковних вікнах з'являються каскади світла і церква виповнюється народом по самі береги. Гримуче „З нами Бог" могутнім відгомоном далеко далеко сколихує повітря і потрясає всіх до глибини душі неначе електричною струєю. Невимовна радість та сила родиться в кожного, кому пощастило бути учасником цього величнього переживання... І воно живе в нас ще до сьогодні та житиме до останньої хвилини нашого життя.

Та треба, щоб воно жило та гріло нас своїм життєдайним теплом саме тепер, коли ми поза Рідним Краєм на вигнанні... Чи ж треба та чи можна широко розводитись над тим, що діятисьме в душі кожної українки та українця у святвечірню годину тут на вигнанні? Невтишна туга та жаль невимовний будуть намагатись заволодіти нашими душами. Але чи ж можна їм піддаватись? Чи ж можна дозволити, щоб вони стали єдиними почуваннями, які зродяться в цю велику хвилину в нашій душі?

Мимоволі стає перед очима образ Святої Родини, що, втікаючи перед лютим Іродом, опинилася на далекому вигнанні в непривітній єгипетській землі. Безбожний Ірод, заздрісний за свою владу, за всяку ціну забажав убити Месію та знівечити велику ідею відкуплення людського роду. В часто незрозумілих для нас Божих плянах була саме така розвязка положення, що Свята Родина мусіла втечею рятуватися перед загибіллю, бо життя і влада Ірода мали ще потривати якийсь час, аж поки не скінчилась „Божа мірка"... Не тільки туга та жаль, але й прикрі невигоди, голод та холод супровожали її в її мандрівці. Одначе в душах св. Йосифа та Преч. Богоматері всевладно царювали почування глибокої ві-

ри та щирого довіря до Божого Провидіння. Саме ці ясні почування кріпили їх на дусі та допомагали по-геройському нести їхній важкий хрест. Самособою, що в осередку уваги й печаливости Святої Родини стояв Месія та Його велика ідея відкуплення людського роду. Ця ідея опромінювала увесь її тернистий шлях та давала силу перемагати всі труднощі й перешкоди.

Тому серед думок, які роєм злітатимуть на нас у цьогорічну святвечірню годину, треба нам спитати самих себе, наскільки ми наслідуємо Святу Родину та провірити наш звязок з нашою релігійно-національною ідеєю, якій служити є нашим життєвим призначенням. Огріті святим вогнем нашої великої ідеї, не тільки перетриваємо прикре вигнання, але й зможемо з повною життєздатнітю стати до праці на Рідній Землі тоді, коли зможемо до неї повернутись.

В. Г

Невмируще сяйво Вифлеєму

Проміння золотого сонця, що маєстатичною кулею тонуло в безкрайому морі пустині, ще раз впали на жовті піски країни фараонів. Прощальним цілунком лагідно діктнулись високих верхів пірамід, злегка дрижачи скупались у широкому плесі тихого Нілю. Хотіли ще глянути у вічі задуманого Сфінкса... Надаремно. Він відвернувся від них і видом сповненим безмежного смутку, що в ньому малювалась якась велика загадка, прикипів до синяви далеких просторів сходу.

Вдумливому мудрецеві вдалось відкрити рубець завіси, за якою скривалась таємниця: загадковий Сфінкс то символ людства завмерлих віків. Тільки над окрушками його видніє маленька зірка—надбання людського духа... Та яке слабе її сяйво! У ньому роз'яснюються лиш проблеми днів, найбільше років. Не зможе, ніяк не спроможеться вона дати світло, що проникнуло б загадку усього буття, його принцип, змисл, мету.

Вибранці першого і єдиного щодо дарувань Роду землі в молитовному захопленні припадають перед ідолом-звірем, почитають стихію, сили сліпої природи, статуї цезарів... Про всіми фібрами пожадану справедливість і милосердну любов не сміють навіть мріяти раби-гелоти. Не лиш усякі людські

добра, але навіть саме наге життя не є їх святою власністю. Вони родяться, живуть і вмирають для користи і втіхи своїх панів. Непроглядні міліони не мають навіть права наблизитись до джерел, що в них хотіли б заспокоїти пекучу жагу. Нечисленні упривілейовані в жахливому переситі відкривають безцільність життя і докочуються до одчаю. Для перших не має світ нічого, що міг би дати, другим не має вже що дати... Те, що здоровому розумові видається гідним найбільшої погорди, виносять на престоли і віддають йому божеський культ. Довкола парадокси, що, воплочені в життя, роблять його нестерпним. З заходу несеться повний болю голос великого грека: „Не знаю, звідкіля йду; не знаю, хто я такий; не знаю, куди йду. Незнана Істото, змилосердися надімною!“ Йому наче у відповідь скорбно промовляє шляхетна матрона з країни квітучої вишні: „Маю звичай зоряною ніччю ходити і кликати до когось, хто живе далеко, серед звізд; хто є досить могутній і добрий, щоб вислухати молитви бідної матері. Затоплена в смутку не відаю, хто він такий. Знаю одне, що мусить бути десь хтось, хто зумів би помогти“...

. . . .

На землю сходила тиха, благословенна ніч. Багатьом вона несла хвилину забуття, спокою. Та не було в неї снаги й уміння вколисати до сну одного. Сфінкс думав далі свою нескінчену думу...

Аж враз у зоряну північ—десь там на Сході небо спалахнуло невиданою, чудовою загравою. В розкішному небесному сяйві купається земля. Нечуваною гармонією ангельського гимну сповнюються простори. Невисказаною радістю сколихується природа.

Прокинься з задуми, занімілий Сфінксе! Екс Орієнте люкс! Ось прийшов час, що в ньому твої очі побачать Дивну Дитину, до стіп якої поваляться в прах розсипані кумири світу— кати його... Ще не багато років і розідуться по широкому світі герольди Живого Бога, щоб занести усюди безсмертну іскру вифлеємського сяйва. Коли це станеться, на світі збудеться одно з найбільших чудес: всемогутности, любови й обнови!

Прокинься з задуми, занімілий Сфінксе! Загадка, що від сторіч давить тебе, розвязана! Вже прийшов Той, що хоче і може врятувати загибаючий світ. Хай відкриється перед сумовитим видом твоїм чудова картина недалекої майбутности:

Ось вибраний Рід на землі стає Божим — Царським Родом. Людина віднаходить свою справжню мету. Мету, що не є фантазією ані абстракцією, але чимсь найбільш реальним, що забезпечує найбільш пожадане, бо повне щастя. Престоли вкрашуються знаменем Того, що з безмежної любови до людини приніс найбільшу в історії жертву. Він Сам залишиться на тих престолах до кінця віків, щоб бути завжди зі своїм народом, повсякчас його любити, кріпити і спомагати.

У сяйві вифлеємської зорі роз'яснюється найпекучіші проблеми життя. Чеснота займає належне їй місце. Любов

Я. Мятка

Різдвяна Ніч

Різдвяна Ніч! Ясна, свята!
Чудесна ніч! Незбагнута!
Он, між планетами вгорі
Блиск небувалої зорі.
Вібрує в небі гимн космічний —
Стихійна пісня »Бог Предвічний«.

Різдвяна Ніч! І ось мій Край
Замарив знов про Божий рай
І щастя тихого в Сімї
Бажають знов брати мої...
Я чую — Край мій героїчний,
Як все співає »Бог Предвічний«

Співайте! Заглушіть жалі!
Хваліте правду на землі!
Лелійте віру молоду,
Що об дзвінку цю коляду
Зламає Ірод меч злосічний
Кріпіться! З нами Бог Предвічний!

і справедливість стають основою будови нового життя. Воскресають погребані ідеали людської гідности, свободи і права до життя.

Царство, що йому рівного не бачила ще і не побачить історія, в благословенному поході здобуває щораз дальші країни. Всюди, де воно закріплюється, проходить чудесна обнова. З глибоких пралісів, з неісходимих степів вилонюються здичілі племена і перетворюються в народи. Над світом загорюється смолоскип культури, яка дасть йому нову форму і зміст та створить цінності, що їх не зможуть гідно оспівати усі віки.

. . . .

Похід вифлеємської заграви ішов через століття. Коли вже появилось десяте з черги, тоді вифлеємське сяйво скупало і золоті наддніпрові та наддністрові лани. І тоді не лиш в історії українського народу, але і в історії світу записувалась світла картина славетної доби Володимира Великого і Ярослава Мудрого.

. . . .

Похід вифлеємської заграви перейшов тисячріччя і дійшов до наших днів.

Чому не хочуть добачити його твої засліплені очі, новітній Сфінксе?.. Ти прибитий журбами, під вантажем яких вгнулись би гіганти, омотаний проблемами, що їх не в силі розв'язати сам людський геній. Перед тобою ідеал: всесвітній, справедливий мир. Та як встановити його—це для тебе одна велика загадка. Чому ж не прислухуєшся до гимну в честь Того, що Йому Єдиному не надармо наданий повен благословенного змісту титул: Князь Мира?

Екс Орієнте люкс! Правда, багато твоїх дітей тужно звертають свій зір на Схід і звідти ждуть спасіння. Та, на горе, їх потягає не те Світло, що може врятувати світ, а те, що може запалити його й обернути в жахливу руїну.

Схаменися, новітній Сфінксе! Враз із трьома царями і пастушками припадь до стіп Вифлеємського Дитятка, а зрадієш враз з ними Радістю Великою!

. . . .

Українська душе! Бажання того добра, що йому на імя: краща доля народу, змоглось у тобі до розмірів, що їх мабуть ніщо не може перевершити. Видається, що ти вся перемінилася в оте одно хотіння. Воно переповнює твої сни, стає змістом життя, наймогутнішим акордом у твоєму піднесенні до Бога. Та в світлі вифлеємського сяйва усвідомити собі, що є ще вища мета від отої земської, хоч і найшляхетнішої. Та мета—то поновне народження Христа в Україні. Коли вона буде осягнена в житті твого народу, то це, як колись за Великого Володимира і Мудрого Ярослава, стане запорукою, що він многострадальний відкине геть кайдани і повним дужим кроком піде до здійснення своїх найвищих ідеалів.

Тому, де б ти і в якому настрою не святкувала сьогодні Христового Різдва, українська людино, линь на крилах гарячої молитви до Вифлеєму і благай Святе Дитятко, щоб зволило ще раз і якнайскоріше народитись і в Україні.

Коли це станеться, тоді напевно завітає той очікуваний Свят-вечір, що в ньому врятований зі смертельної небезпеки твій нарід з повних грудей, з глибин нічим не давлених, розрадуваних сердець заспіває:

„Дивная новина!.. Не плач, Рахиле!".
Дяка Тобі, Христе, дяка Тобі нині,
Що дав долю, щастя й волю нашій Україні.

о. Юрій Ковальський

КОЛЯДИ І КОЛЯДКИ

Назва „коляди" латинського походження (калєнде). Це пісні-гимни, що звеличують прихід на світ Месії. Вони різняться дещо від „колядок" чи „щедрівок", що своїм змістом і характером більше світські. Коляди співають у нас колядники під вікнами, а вірні співають їх у церкві. Колядки й щедрівки не всі надаються для церковного співу. Коляди більше знані на Заході, менше відомі на Сході, це доказує, що вони творилися під західним впливом. До старих наших т. зв. церковних коляд зараховуємо „Бог Предвічний", „Вселенная веселися" (з „Почаївського Богогласника"), „Нова радість стала" і коляду „Ой видить Бог"; цю останню співали студенти Київо-Могилянської Академії. Загально поширена коляда „У Вифлеємі", новіша, з 90-их років, узята з миколаївської сценки Калитовського „Гостина св. о. Миколая".

На Заході, в Галичині, відрізняє народ „колядувати" від „щедрувати". Колядують на Різдво, щедрують на Щедрий вечір (Йордан) і колядують звичано хлопці, щедрують тільки дівчата, чи жінки.

Щедрівки-колядки старовинного походження, вони ще сягають дохристиянських часів. В них звеличується красу природи, пана господаря — ясне сонечко, княжі й лицарські походи, ловецькі пригоди тощо. Це ґеніяльні початки нашої неписаної літератури, невичерпна скарбниця для наших поетів із якої доводиться користати цілющу віднову. Та вони ґеніяльні не тільки своєю поезією. Вони доказують і про споконвічну тугу нашого народу за красою і сонцем, доказують теж і про уміння наших предків зберегти ці скарби з дохристиянської доби перетопивши їх у новому християнському горнилі на хвалу справжнього Бога.

Л.

рію людства доволі часто і наочно ще тут, на цьому світі, наводить на той чи інший нарід такий „день справедливою вагою ходить між народами і важить кожному по заслузі. Може — як нам короткозорим смертникам, здається, — якось занадто поволі вона ходить, якось занадто пиняво проголошує свої присуди, але — зате **неминуче певне, раніше чи пізніше, вона мусить це зробити.** — Отож, як бачимо, найважніші речі для нашого вічного життя не цілком закриті мрякою незнання, тільки ніхто з нас, дітей смерти, не знає, коли вони прийдуть і які вони будуть. І тому саме так дуже потрібно нам постійно мати їх перед очима душі і все наше життя на землі так укладати і вести, щоб той котрийсь день календаря не застав нас неприготованих і сплячих, як той євангельський господар своїх злих слуг, а щоб він став для нас сонячним днем вічної нагороди і радощів. Так часто умирають коло нас люди, і то навіть траґічною смертю, що ніхто з нас не може не ставити собі питання: „Чи мене не може таке стрінути? І що тоді?

Оце і увесь висновок з розважання про календар. **Не забувати про цей мій останній день в календарі, але всіх зусиль докласти, щоб моє дальше життя було постійне і добрим приготуванням до нього.** Хай все життя одиниць, родин і цілого нашого народу спирається у нас завсіди на засадях згідних з божою наукою, а переконаємося, що тут ще, на землі, всі наші труди, праці і жертви принесуть щедре боже благословення. Хай ніхто в нас не йде за модерними політичними чи суспільними гаслами, що немовбито в імя національного добра важуться усувати з життя божі заповіді, як неактуальні чи шкідливі. Скільки разів в історії ми бачили і бачимо, **до чого докочується людина, коли з гордости і злоби розбиває таблиці Божих Заповідей, а на їх місце ставить свою самоволю!** Скільки разів ми бачили і бачимо, що діється, коли з відносин людини до людини і народу до народу усунеться поняття справедливости, тієї основи тієї християнської праведности. Ціла людська культура, всі від віків нагромаджені здобутки людського ума і серця будуть тоді зведені до упадку і руїни, Настане хаос і варварство. Не буде ніякого морального ладу і права. Законом буде самоволя і насильство сильнішого над слабшим.

І це все — не теорія, не „залякування", не виключно спосіб вдержати людство в пошані божих прав, — це **жива правда, яку все людство наочно бачить і дошкульно відчуває.** Тому ще раз повторюю і підкреслюю: **як хочемо**

певної і доброї вічности, як хочемо правдивого, земного щастя собі, родині і нашому народові, — звернімося духом щиро до Бога і Його одного щиро і дійсно визнаймо єдиним джерелом і дороговказом усього нашого життя. Він сам сказав: „Я — дорога і правда і життя...“ Хто йтиме тією дорогою, не боятиметься того дня календаря, що скаже йому відійти...

† Митрополит Андрей

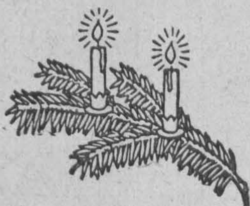

Я. Мятка

ЩЕДРИЙ ВЕЧІР, УКРАЇНО МОЯ!

Там над ріками на сході,
На високім небозводі,
Ой, там сяє зоря.
Щедрий вечір, добрий вечір,
Україно моя!

Там шумлять свячені води,
Хоч зима, сніги, негоди,
Ой, там сяє зоря.
Щедрий вечір, добрий вечір,
Україно моя!

Ой, там пють цю воду люди,
Ллють цілющу силу в груди,
Ой, там сяє зоря.
Щедрий вечір, добрий вечір,
Україно моя!

Ой, дай Боже си набрати,
Ой, щасть Боже тьму прогнати,
Хай нам сяє зоря.
Щедрий вечір, добрий вечір,
Україно моя!

Хай нам сяє, не згасає
Понад Рідним Краєм
Щасна, Божа зоря.
Щедрий вечір, добрий вечір,
Україно моя!

Мати моя, Марія, мовить до мене

Святого Йосифа, що по волі Бога та по волі моїх святих батьків Йоакима й Анни був моїм обручником, слухала я з любовю. Життя наше це було з'єднання двох сердець у святій і духовій любові—з'єднання, якого основою та метою була звершена чистота й невинність.

Подібного подружого зв'язку не бачив ще світ; приготовило й уложило його Боже Провидіння. Господь хотів охоронити мою честь, а, що я мала стати матірю воплоченого слова, то дав мені Святого Йосифа за обручника й заступника мого.

Ми були подібні до двох ясних, чистих лілей. Святий Йосиф був для мене найвірнішим другом і оборонцем; був дуже оглядний і вирозумілий для мене у таємницях, що попередили Різдво Ісуса.

Відтак повів мене до Египту та й вивів мене із нього, а відтак ми жили увесь час свято і непорочно у Назареті. У Вифлеємі, в убогій стайні він перший з людей радувався із приходу Спасителя світу і перший віддав Йому честь. Відтак працюючи своїми руками в поті чола—дбав про мене й про Ісуса. Це була дуже праведна людина! Покорою, невинністю і добротою подібний був до мене.

Смерть його була незвичайно гарна й солодка. До останнього віддиху чувала я при ньому зі своїм божественним Сином і ми потішали його. Я потішала його, а Ісус замкнув йому очі на вічний сон у Господі. Тепер він у вічному блаженстві, із нами, і вимолює для всіх почитателів усякі ласки, головно ж ласку доброї смерти. Престіл його слави стоїть вище престолу ангельських хорів!

Коли його правдиво любиш і почитаєш, то він не опустить тебе. А, щоб вимолити собі ласку доброї смерти, то молися часто й побожно: „Ісусе, Маріє, Йосифе, допоможіть мені в останній хвилині мого життя!“.

Коли любиш мене правдиво, щиро—то мусиш також любити і почитати мого найневиннішого обручника, св. Йосифа Іди моїм слідом!

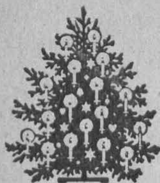

СВЯТ-ВЕЧІР

(Спогад)

У вікна, що їх пишними квітами вкрасила кисть мистця мороза, заглянули проблески дня і стали втискатись до теплої хати. Заблисло в горниці світло лямадки і сховались перед ним по сонних кутках чорні тіні ночі. Зашелестіла на долівці золотиста солома і з повного райдужних барв сну прокинулись діти.

Свят-вечір! Чарівна мрія сивих днів і таємних срібних ночей стає аж до болю радісною дійсністю. Запах сушених грибів, румяного — топленого меду, варених яблук і грушок. Біля печі дорога постать золотої Матусі.

Ще кілька годин і заблисне на небі перша зірка — відблиск вифлеємської заграви... Коли перший її промінь задрижить у безкраїй синяві, залунає срібний голос дзвіночка і перед захопленими очима дитини виросте в незбагнутому чарі чудо — ялинка. Зо святим говінням підступить до неї дитина, кидаючи несміливим поглядом на двері, крізь які щойно пролинув крилатий янгол...

Мерехтять на святому деревці різноколірні свічечки. Бенгальські вогники сіють сріблом холодних іскор по зелених галузках. В їхньому сяйві любо всміхаються личка янгольських подоб, таємно мигтить золоте волосся, розкішно виблискують кришталеві баньочки й прикраси. Запах медяничків, змішаний з ніжним подихом ялини, сповнює райською аромою світлицю.

Перед душею виростають казково-чудові світи...

Занялась лагідним полумям різдвяна свіча. На вкритому сіном столі лягла сніжною габою білісінька скатерть. Колосистий „дід" — символ сивоволосого Свідка Великої Містерії Різдвяної Ночі — спочив на почесному покутті.

Українська родина зі святом в душах отючила вінком стіл — трапезу. „Рождество Твоє, Христе Боже наш..." несеться таїнственно з глибин нічим не давлених, розрадуваних сердець. Зломилася в пальцях Батька благословлена просфора, з дрижучих уст його поплили сердечні бажання. Сльози радости закрутилися в добрячих очах Неньки. Гарячими почуваннями забились одушевлені серця діток.

Свята вечеря — неземський пир людських душ...

Заскрипів під вікнами сніжний пух і проміниста звізда осяяла їх. „Бог Предвічний народився..." Оживають тихі вулички села. Довкруги гомонить чудова коляда — невмірущий гимн Безсмертній Дитині — Джерелові Життя, Правди, Добра, Краси.

Думи раз-у-раз линуть до далекого, а якже близького Вифлеєму, щоб квітами найніжніших почувань лягти при дарах сердешних пастушків і натхнених царів до стіп Новонародженого...

Душі заливає повінь радісного світла, в сяйві якого нема місця для ніякої, навіть найменшої тіні.

Хоч неструджений мандрівник час ось-ось досягне півночі, сон утікає з повік. Бажалось би, щоб благословенна Свята Ніч тягнулась віками, продовжувалась у безконечне...

о. Ю. Ковальський

Прийдім, прийдім до шопи...

У благословенну, святу Ніч, що в її тишині несеться спів Янголів, не годиться людині говорити. В оцю таємну ніч блідою видається навіть вимова золотоустих. У Різдвяну Ніч душа горить тільки єдиним жаром, жаром молитви.

Тимто й ми не перешкоджуймо небесним хорам у співанні їхнього радісного гимну, а полиньмо духом до вифлеємської стаєнки, припадьмо враз із пастушками покірно до ясел. Не говорім нічого, а лише глибиною душі дякуймо Спасителеві за дар Відкуплення, благаймо Його, щоби дозволив нам на завсіди залишитись при собі.

— Дитятко Боже, дяка Тобі за все!

— Дякуємо Тобі за святу ніч, у якій перший раз заблиснула звізда, що роз'яснює понурі стежини людського життя, бо все, що знаємо про Бога, про себе, про життя наше відслонило нам світло вифлеємської ночі. Від Тебе Дитятко Боже, знаємо, що Бог наш Творець, Господь і дбайливий Батько. Ти, Ісусе, дав нам пізнати самих себе, нашу безсмертну душу, початок і мету земської мандрівки.

— Дякуємо Тобі за всі ласки-дари, за Твою науку, а вже найбільше за жертви, принесені за нас. Скільки мусить вартувати людська душа, так часто обезображувана гріхами, видавана на жир роспусти, легкодушности, смерти, коли Ти, Син Божий, нічого не пожалував для неї і стався людиною, прийшов на землю у холодну ніч зимову?!... Дяка Тобі Христе, що прийшов єси до нас, щоб обдарити нас ласкою Своєю.

— Дякуємо Тобі за кожну хвилину Твого побуту на землі, за Твої труди, що взяв на себе їх—для нас. Дякуємо Тобі за кожну краплю Твоєї Найсвятішої Крови, що пролив її за нас, за наругу і зневагу, що витерпів для нас. Дякуємо за Твої криваві рани, за терновий вінок, за дорогу хрестну і смерть жахливу, що нею нас відкупив. Дитятко Боже глянь на радощі святої вифлеємської ночі—за все це дяка Тобі!

— Та ми люди, люди, що страждають і змагаються з труднощами життя. Ми потребуємо Твоєї допомоги і якже нам вона конечна!

— Не гнівайся Дитятко Боже, що навіть сьогодні до Тебе кличе про мир збіджена душа.

— Господи, віримо у пророцтво натхненного Ісая, який мовив, що у Царстві Твоєму „мечі на леміші перекують, а

списи свої на серпи". Віримо, що такий святий супокій зацвів би на землі, як би людство було вірне Твоїм заповітам, коли би воно з охотою носило Твоє солодке й легке ярмо.

Глянь, Дитятко Боже, що діється біля Тебе у дві тисячі років після Твойого народження і змилуйся над нами! Якже ж багато людей навіть не чуло про Тебе! А поміж тими, що заявилися за Тобою і називають себе християнами, скільки жорстоких, неопанованих, неморальних, лінивих, звихнених католиків... Бачимо жахливі наслідки непошанування Твоїх прав і болієм над собою!

— Дитятко Боже! „По тому й знатимуть усі, що ви мої учні, як мати будете любов між собою"—отакі благословенні слова поплили колись з Твоїх уст, але до сьогодні ще пекельною ненавистю палають народи до себе. Не знаємо чи ось-ось не загудуть смертоносні стрільна, сіючи смерть і знищення світу. Дикими хвилями пініться отсе ненависть кляс, кипить братовбивча борня! А скільки між нами ненависти, помсти, сварок, гніву, неспокою?

У ніч вифлиємську співали два хори: ангели у небі і люди доброї волі на землі. З чистих сердець і з чистих душ плила пісня „Слава на висотах Богові, а на землі мир, між людьми благовоління". А серед нас так мало чистих сердець, мало доброї волі і тому нема слави Богові, не віддаємо слави Богові і не маємо спокою на землі.

Називаємося лиш християнами, то наше життя поганське й тому саме вємося у траґічних конвульсіях смерти, тому стрічає нас на кожному кроці неповодження, тому на марне йдуть усі наші почини.

— Дитятко Боже, вчини, щоби ми щораз більше й більше належали до Тебе. Розжени світлом Твойого приходу мряки ночі, що окружає нас, хай кожна людина почує, зрозуміє й відчує благословенне послання неба, що його колись проголосив на полях Вифлеєму Ангел: „Не бійтесь, ось бо я звіщаю вам велику радість, що буде всім людям; бо народився вам сьогодні Спас, що він Христос Господь".

— Дитятко Боже люби нас!

— Дитятко Боже помагай нам!

— О, Благословенне Дитя Вифлеємське ніколи не опускай нас!

З писань Т. Тота

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕРТЕП

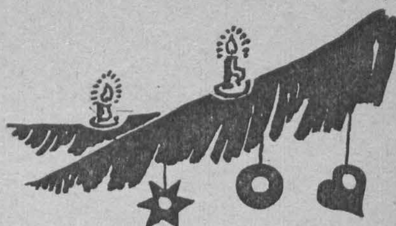

Радісне свято народження Спасителя світу величає наш нарід колядами та вертепною грою. Такі коляди, як „Бог Предвічний народився“, „Небо і земля“, „Вселеная веселися“ т. і., повстали кількасот років тому і збереглися до наших днів завдяки тому, що видруковано їх у збірнику побожних пісень з кінця ХУІІІ. ст. п. з. „Почаївський Богогласник“. В тих також часах повстав і вертеп за зразком зах.-европейського лялькового театру. Влаштовували у нас його тодішні учні духовних шкіл і т. зв. дяки пиворізи, що не мали спромоги уладжувати сценічних вистав у кожній хаті, а також уважали гріхом виступати в ролі святих осіб. Вони робили з дерева хатку з партером і поверхом. На поверсі відбувалася дія народження Христового, поява янголів, прихід царів з поклоном, переслідування новонародженого Ісуса. В партері подія світського змісту.

Замість живих осіб всю дію виконували зроблені з дерева ляльки. Кермували ними виконавці дії, сховані за задньою стіною вертепу. Вони говорили замість ляльок різними голосами, відповідно до роль дієвих осіб—ляльок. Крім того за сценою співав у часі вистави хор, а також грав на скрипці музика, коли співали й танцювали ляльки.

У кожного народу вертеп дістає свою національну закраску. Також і український вертеп виконаний в нашому національно-побутовому стилю. Творці вертепу виявили в ньому душу нашого народу, його щоденне життя, щоденні клопоти й радощі. Біблійна подія, представлена на поверсі з допомогою тодішньої нашої іконографії, прибирає український характер. Святі особи й царі говорять тодішньою книжною мовою вчених, пастухи й інші люди—живою, а Ірод московською. Це натяки до тодішніх відносин.

Релігійна частина вертепної драми, представлена в першій дії, починається картиною народження Ісуса. Посередині сцени бачимо Марію з Божим Дитятком на руках, праворуч св. Йосифа ліворуч звірят. Появляються два янголи, один з них сходить у партер, будить пастухів. Ці збираються в

дорогу, приходять у Вифлеєм (на поверх), приносять у дарунку ягня і просять Пресв. Діву дозволити їм заспівати й затанцювати. Вони колядують, танцюють і відходять.

А в партері сидить на престолі Ірод. До нього приходять три царі й питаються дороги у Вифлеєм. Ірод просить, щоб царі повертаючись дали йому знати про Ісуса. Коли царі відійшли і не повернулись до нього з поворотом, Ірод погрожує вбити Дитятко Боже і каже воякам убивати новонароджених дітей. Потерпіла на цьому й Рахиль, якій убили дитят. Хор за сценою потішає її піснею: „Не плач, Рахиле“! Тут приходить смерть, стинає Іродові голову, а чорти тягнуть його тіло до пекла.

Ціла перша дія виконана в українському побутовому характері. В такому ж характері відбувається друга дія в партері. Тут виступають дід і баба (тобто Адам і Ева) та співають і танцюють з радости, що вже не стало в живих Ірода. Зачувши їх пісню („Ой під вишенькою, стояв старий з молодою як із ягодою“), виходить салдат, проганяє їх, виголошує монолог про свою вояцьку хоробрість і відвагу, поздоровляє видців із Рождеством Христовим і відходить. За ним виходять по черзі гусарин (мадяр), дівчина Дзьоба, поляк-шляхтич, циган і циганка з циганчатами, жид, жидівка, мужик Клим і його жінка, дяк-кондяк і школярі, коза, свиня, гадюки, ворожка, запорожець. Кожне з виступаючих осіб говорить відповідно до свого стану і вдачі, розказує про своє життя—клопоти, а все з гумором і дотепом. Головною постаттю є тут козак. Він виходить на сцену саме в ту пору, коли шляхтич і циган вихваляються собою. Запорожець проганяє всіх зайдів (з української землі). Піснею:

Та не буде лучче, та не буде краще,
Як у нас на Україні,
Що не має жида, що не має ляха,
Не буде ізміни...

приносить він мир і спокій на наші землі. З гумором бере він усі справи, з гумором проходить усі небезпеки, що наступають на нього в особі жида і чорта. Запорожець стає символом тогочасної сили й оборонця українського народу.

І так події: біблійна в горішній частині вертепу і народня в долішній, лучаться у цілість повчальну про відкуплення людського роду Ісусом Христом, з яким приходять на землю божі ласки і благодаті. Ці саме благодаті представ-

ляють наші вертепники в той спосіб, що біблійну подію пристосовують до наших часів. У лялькових постатях представлені люди живі, сучасні, не давні.

Через свій безпосередній зв'язок із життям актуальність натяків на сучасність, живу дію, вертеп став дуже люблений і популярний так, що прожив довгі роки і зберігся до наших часів з деякими змінами. Сьогоднішні наші вертепні представлення, виконувані живими особами, що теж натякають на нинішність, нав'язують до давнього традиційного вертепу.

В. Л.

Ще про книжку „ПОКЛІН МАРІЇ“

В жовтневому числі „Христос Наша Сила“ з минулого року ми вмістили рецензію М. Байди на „Поклін Марії“. Сьогодні містимо рецензію на згадану книжку відомого редактора Львівської „Ниви“ о. П. Хомина. Редакція.

„Поклін Марії“ це дарунок, піднесений українською еміґрацією Пречистій Діві Марії, повсякчасній Заступниці і Покровительці людського роду, а в особенності Українського Народу, як це, зрештою, зазначено і в заголовку книжки.

Рухлива українська еміґрація в Німеччині, за час свого короткого існування, записала на своє конто появу неодної цінної публікації. Та найкраща і найцінніша зпоміж них це „Поклін Марії.

Краща вона і цінніша від інших не з уваги на свою зовнішню форму чи вартість своїх статтей, які могли б бути і основніші і всесторонніші, бо це в книжці дедикаційного характеру меншої ваги, а цінна вона тому, що порушує найважнішу, сказати б, вічну проблему України, проблему її відношення до вічних правд, до Бога, а вслід за тим до Богоматері. Ця проблема, цей духовий чинник пробігає, наче червона нитка, всіми шляхами нашої історії. Поміж іншими чинниками вона у найбільшій мірі причинилася до сформування вдачі і світогляду українського народу та лягла в основу його життя і побуту, роблячи їх гарними, принадними і духово витонченими. Позитивне і сердешне відношення українського народу до Бога і Його Пречистої Матері давало народові впродовж цілої його історії змогу розв'язувати складні питання національного і державницького значення, воно давало йому силу переносити і найтяжчі удари історичної долі та не заломатись під їх тягарем, а в часах слави, національного під'єму та державної могучости, воно не допускало до якихсь ексцесів помсти над ворогами чи до бажання поневолити чужі народи. Дякуючи свому погідному ідеалізмові, спертому на Христовій науці, і глибокому культові Богоматері, що український нарід зберіг себе і своє притаманне духове обличчя—наперекір усім ворогам—аж донині.

Пречиста Діва Марія грала дуже важливу ролю в житті українського народу, так у світлих, як і—ще більше—у його сумних хвилинах. І чи

світило над Україною ясне сонце радости, чи бовваніли над нею чорні хмари смутку і тривоги, нарід прибігав завсіди під Її могутній материнський захист і завсіди находив в Неї порятунок, поміч і розраду. За те все віддячувався нарід своїй Небесній Заступниці своєю гарячою любовю і своїм глибоким почитанням. І тією любовю і тим почитанням Пречистої Діви Марії закосичена—наче запашними квітами—вся Земля Українська. Все гарне, шляхетне і величнє, що український нарід має в душі своїй, чи на Богом благословенній землі своїй, рідній, тісно зв'язане з Пречистою Дівою Марією і Її культом.

Так як увесь час нашої історії нарід наш у всіх трудних моментах шукав порятуику і захисту у Матері Божої, так теж і нині всі ми, і ті, що на рідних землях страждають і коротають злиденне життя своє під важким гнітом ворога, і ми, що опинились поза межами Рідного Краю, повинні припасти до стіп Її та благати в Неї порятунку, захисту і кращої долі. Бо тільки сильна віра у поміч Бога і Його Пречистої Матері та збудована на ній наша вперта праця і наші героїчні подвиги всилі врятувати перед загибіллю та духово відродити Україну і повести її назустріч її Великому Майбутньому.

І ніяка інша книжка, хоч би вона в найвищій мистецькій формі зображувала не знати які геройські моменти з нашої історії, не всилі вичарувати такий гарний образ Рідного Краю і в парі з цим не всилі викликати таку зворушливу любов до нього, і тугу за ним, і бажання віддати себе всеціло на службу йому, що скромна і безпретенсійна книжка „Поклін Марії".

Тому книжку повинен прочитати кожний, у кого в серці палає любов до Рідного Краю і хто в'яне з туги за ним. Вона повинна стати просто предметом щоденного духового читання, духових роздум, бо вона які найтісніше зв'язує нас з рідною землею, з її чарівною красою та всилосолодити нам наші гіркі будні.

При другому накладі (невеликий наклад повинен миттю розійтись) не шкодило б доповнити зміст книжки статтею про літургічне оформлення культу Пресвятої Богородиці у нашій Церкві і в нашому народі. Бо якраз на цьому літургічному підкладі, на всіх отих Богородичних Святах і зв'язаних в ними богослуженнях, народився, ріс і могутнів оцей величній гимн любови, почитання і непохитного уповання до Пречистої Діви, що лунає в душі українськото народу весь час його історичного буття.

о. Петро Хомин.

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

Їх Ексцеленція Кир Іван Бучко відбуває тепер візітаційну поїздку, відвідуючи своїх вірних у краях Західної Европи. Як подавали ми в 10. числі нашого часопису, Преосвященіший Владика поблагословив 4. грудня першу українську католицьку Церкву в Великій Британії. Ця церковна урочистість була величавим церковно-національним торжеством. В першій половині цього місяця має Ексцеленція Кир Іван прибути до Німеччини.

Дві незалежні від себе Провінції О. О. Василіян існують від недавна, як про це вже знають наші читачі, за океаном. Найвища Рада Василіянського Чина в Римі призначила тепер для цих Провінцій настоятелів. Протоігуменом Канадійської Провінції став Впр. о. Теодосій Добко Ч. св. В. В., а протоігуменом Американської Провінції став Впр. о. Максим Марків Ч. св. В. В. Обом Впр. Отцям Протоігуменам бажаємо якнайкращих успіхів та молимо Бога про обильні ласки такі потрібні їхньому відповідальному урядові.

Українські католицькі дні Семінарії уряджують тепер скрізь по Америці. Їх метою є роздобути потрібні фонди на будову нашої Духовної Семінарії в Америці. З радістю ділимося з читачами вісткою, що задумане Їх Ексцеленцією Кир Константином Богачевським діло вже в наступному році увінчається успіхом. Нова Духовна Семінарія виховуватиме священиків не тільки для духовної обслуги американських українців, але й майбутніх місіонарів для звільненої з большевицького ярма України.

Святіший Отець Папа Пій XII. так глибоко перейнявся духовою та матеріяльною нуждою людства, що виявив бажання день свого золотого ювілею священства—2.IV.1949. р.—перевести в повному усдиненні та молитві. З уваги на те, що ця обставина є замітна як духове приготування до Святого Року Центральний Комітет для обходу Святого Року порішив призначити день 2.IУ.1949. р. днем молитви в цілому католицькому світі.

На Українську Католицьку Церкву в Чехословаччині почали большевики завзяту нагінку. В останніх днях подало радіо вістку, що українця о. Гучка засудив пражський суд на досмертну в'язницю за допомогу втікачам із червоного раю.

У пастирському листі, виданому з нагоди річної конференції, пишуть князі Католицької Церкви Америки (а брало в цій конференції участь 3. Кардиналів, 17. Архієпископів та понад 120. Єпископів північної Америки), що прилюдне та приватне життя З'єдинених Держав щораз то більше відокремлюється від церкви. Щоб подолати цю небезпеку треба кожному християнинові старатися пізнати цілість правд св. Віри. Багато християн критикує та оплакує жалюгідний стан неморальности в прилюдному житті, але немає тих, хто б її поборював. Пасивність християн є причиною цього хаосу в більшій мірі, ніж розкладова робота ворогів. Тому відбудову християнського життя треба починати кожному від себе самого, родини, виховання дітей, місця праці та від громади.

МАРІЙСЬКА ДРУЖИНА ЖІНОК В РЕҐЕНСБУРЗІ

Дня 7.ІУ. 1948. р. основано в Реґенсбурзі Марійську Дружину Жінок, яку Апостольська Візитатура прилучила до головного Марійського Товариства в Римі „Пріма Прімарія“. Духовним провідником Дружини є Всч. о. Микола Дерешголовою п. Ольга Кашубинська, а секретаркою п. Марія Данилович.

В Дружині згуртовані жінки, що зберігають у свому серці прецінний скарб української душі—любов і почитання Пречистої Діви Марії. І вже 21.У.1948. р. 38 дружинниць торжественно відновили свої марійські приречення, а в Празник Успення Пресв. Богородиці Дружина приймає 17 кандидаток. Згодом під покровом Марії стає до праці 55 дружинниць і 9 кандидаток — разом 64 членки.

Праця Дружини була многогранна. А щоб успішніше переводити Марійські ідеали в життя, Дружина поділялася на 4 секції: організаційну, Евхаристійну, рефератову та харатативну. Організаційна секція приготовляла програму сходин Дружини, що їх відбулося 10, улаштувала та прикрасила Божий Гріб у Вел. П'ятницю, зайнялася прикрасою престола Божої Матери та дала почин до влаштування девятниці в честь Пресвятої Тройці. Евхаристійна секція проводила в життя культ Пресвятої Евхаристії, влаштувавши 4 Евхаристійні віночки—в честь Найсв. Серця Ісуса та Непорочного Серця Марії. Крім цього влаштувала ще спільні молитви, молебні, акафісти та вервиці. Рефератова секція підготовила та прочитала на сходинах Дружини 6 рефератів. Харитативна секція опікувалася бідними в таборі, а передусім хворими в лікарнях, даючи їм раз у тижні часописи, книжки, ліки та харчі, а що найважніже слово поради та потіхи. Щоб добути потрібні на харитативну діяльність фонди, секція кольпортувала добру пресу та книжки. Для охоплення цілости праці Дружини треба ще накінець згадати про щомісячні спільні св. Причастя, приниманні дружинницями в присланому з Головного Виділу наміренні.

о. А. Стасюк.

Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas“ - „The Time“.
Authorised by EUCOM Hq, Civil Affairs Division 11. Mar 1948.
Authorisation No. UNDP 219.

Ціна 50 фен.

З ПРАЗНИКОМ

ХРИСТОВОГО РІЗДВА

вітаємо всіх наших

ЧИТАЧІВ

і

ПРИХИЛЬНИКІВ

староукраїнським

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Редакція

Христос — наша сила

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Рік II. ЛЮТИЙ 1949 Ч. 2.

50 ф

Релігія не є приватною справою, бо Господь Бог не є приватною особою, що до неї може кожний ставитися по своїй вподобі. При тому Христове діло відкуплення — це аж ніяк приватна обставина, тільки акт, що на всіх людей, народи та держави накладає відповідні зобовязання.

Подяки:

Михайлина Юрчук з Ґавтінґу дякує Божій Матері і св. Йосифові за вислухані молитви і поміч в недузі. Рівночасно просить приєднатися до її молитов на інтенцію виздоровлення.

Найщирішу подяку складаю Матінці Божій Неустанної Помочі, Найсолодшому Серцю Ісуса і св. Антонієві з Падви за врятування нас від смерти в часі бомбардування 10 квітня 1945 р. — „О! св. Антоніє! Великий перед Богом, будь і на дальше нашим опікуном через цілий час нашого життя і в годині нашої смерти". Негідна слуга Марії М. і Г.

Найщирішу подяку Матері Божій за вислухані молитви, поміч і влекшення в тяжкій недузі складає Роксоляна Луцик, Ашафенбурґ.

Найсвятішому Серцю Ісуса і Пречистої Діви Марії найсердечнішу подяку за премногі ласки складає о. Атаназій Тимків з родиною.

За одержану ласку від Пречистої Діви Марії через заступництво св. Терені складає щиру подяку Текля Монцібович.

Складаю прилюдну найсердечнішу подяку Матері Божій Неустанної Помочі і Найсолодшому Серцю Ісуса за отримання ласки і опіку підчас бомбардування на еміграції, як також просимо о дальшу поміч та о щасливий виїзд за океан. Текля Палинська та діти, Інґольштадт.

Найщирішу подяку складаю Матінці Божій Неустанної Помочі та Пресвятому Серцю за вислухання молитов—Марія Матковська, Пюртен.

Ірена Балабан складає найсердечнішу подяку Матінці Божій за опіку в тяжкому скитальчому житті, як також прохає дальшу опіку підчас подорожі за океан

Пречистій Діві Марії за опіку підчас скитальщини дякує А. Зауличний.

Найсолодшому Серцю Ісуса Христа і Матері Божій за вислухані молитви дякує Софія Трешневська.

Найщирішу подяку Матінці Божій з Люрд за чудесне уздоровлення з недуги, з якої по думці лікарів не було рятунку, складає о. Лев Білоскірка.

КАРДИНАЛ МІНДСЕНТІ

ЖЕРТВА БОЛЬШЕВИЦЬКОГО НАСТУПУ НА КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ

У вістках з життя Церкви повідомляємо читачів про арештування Примаса Мадярщини Кардинала Міндсентя. Не вспіли ми ще видати лютневого числа, а вже сповнились наші побоювання — большевицька Москва довела свій плян до наміченої мети і комуністичний мадярський суд визнав Кардинала Міндсентя винним та засудив на досмертну тюрму. Суд не судив Міндсентя звичайного громадянина, але Кардинала Міндсентя. Йшлось отже не про інше, а про удар спрямований у католицьку Церкву. До цього ж це в історії перший випадок, що член Кардинальської Колєґії став перед державним судом як обвинувачений.

Протести цілого світу — розуміється нескованого кліщами Москви—проти несправедливого присуду є для зневаженого та покривдженого Кардинала бодай моральною нагородою за його велике геройство. Він же ж міг утікти з краю й оминути арешту, страшних моральних і фізичних знущань у часі допитів і накінець присуду. Але тоді він не був би оборонцем католицької Церкви та божих і людських прав свого народу — не був би князем католицької Церкви, не був би мадярським патріотом. Доцінюючи геройство Кардинала Міндсентя, цілий світ, що любить правду та справедливість, обурюється на прямо диявольський вчинок мадярського комуністичного суду та протестує проти несправедливого присуду.

Це не перший випадок наступу червоної Москви на католицьку Церкву. Недавно ще Захід протестував проти засуду Архиєпископа Степінача, а в 1946. році Святіший Отець написав спеціяльну енцикліку в обороні переслідуваної большевиками української католицької Церкви та несправедливо засуджених тоді наших Владик з Митрополитом Кир Йосифом в проводі. Тяжкі часи переживає тепер католицька Церква. Але інакше бути не може. Вона ж заступається за покривдженими та стає одверто в обороні їхніх людських прав. Не диво отже, що й стоїть під обстрілом слуг диявола, не диво, що з її боку падуть жертви. Важкі ці жертви католицької Церкви, але не підуть намарно. Вони стають посівом нового життя, бо Христову Церкву і пекельні ворота не переможуть. Жертвами цеї боротьби є покійний Митрополит Андрій, замучені Єпи-

скопи Йосафат Коциловський, Григорій Хомишин, Климентій Шептицький, Теодор Ромжа. Жертвами цеї боротьби є засуджені та заслані на важкі роботи Митрополит Йосиф Сліпий, всі наші Владики, чимало священиків та міліони вірних. Жертвою цеї боротьби є Архиєпископ Степінач, цею жертвою є й засуджений Кардинал Міндсенті. Клонимо наші голови перед світлою постаттю Примаса Мадярщини та до протесту цілого світу долучуємо і наш найрішучіший протест проти нелюдського та несправедливого присуду.

ІДИ ГЕТЬ, САТАНО!

Картина, поміщена на обкладинці цього числа нашого часопису, змальовує Христа Спасителя у хвилині, як Він на спокуси диявола в пустині відповідає: „Іди геть, сатано! Бо написано: Господу Богу твойому кланяйся і Йому Єдиному служи" /Мт. 410/. Ісус Христос, найсвятіший і без гріха, дозволив спокушувати себе. Це допустив Христос тому, щоб дати доказ, що Він має правдиву людську природу; щоб, як новий Адам поконати диявола, який потрапив першого Адама в раю привести до гріха; щоб вислужити нам ласку перемоги в диявольських спокусах. На ці спокус диявола звертає нашу увагу св. Ап. Петро та напоминає: „Боріться, будьте уважні, бо наш ворог, диявол, як лев рикаючий, ходить, шукаючи кого пожерти" /І. Петро 58/. Св. Кипріян навчає нас, що в нашій боротьбі з оияволом перед веде сам Спаситель. Він бореться і Він перемагає, нам лишає приклад і заслугу, що має стати джерелом наших сил у боротьбі з дияволом. Наша боротьба — це війна Божа. Наша боротьба — це боротьба Ісуса Христа. Чого ж нам боятися? Чого ж вагаємось, неначе перемога залежалаб від нашої чесноти. Берімо відважно зброю /піст та моливу/ та йдім у бій, борімося мужно, бо з нами Той, що ніколи нд був переможений!

Незабаром розпічнемо святий піст, В ньму більш як коли інше треба нам християнам зясувати собі ясно справу нашого післанництва на землі. Мьлежимо до воюючої Христової Церкви. Якщо маємо сповнити прийеяте на себе завдаиня, змагаймось активно і то на всіх ділянках нашого життя зі злом як годиться справжім християнам. Неперевершений приклад Христа хай стане для нас напрямною в цій боротьбі з дияволом, світом та нашими пристрастями за обличча справжнього християнина.

о. Н. Вояковський.

До всіх тих, що виїздять з Німеччини

Вступ: Довгоочікуваний час виїзду з Німеччини врешті наближається. Вже тепер нараховують 70.000 тих, що виїхали за море до північної чи полудневої Америки, Австралії чи кудись до країн Західньої Европи. А багато з Вас очікують своєї черги на виїзд і можна передбачувати, що в найближчих місяцях ще більше проріднуть табори Вашого дотепрішнього замешкання. Виїзджаєте далеко, ще дальше від нашої любої Батьківщини. Напевно неодин із Вас переживає в серці біль і тривогу. Наче рвуться якісь невидні душевні зв'язки, наче дисонанс струн розбитої арфи ранить серце Ваше, переживаючи хвилини розстання... Та що ж діяти, коли розум каже шукати другої бьтьківщини?

В цій переважній хвилині, коли залишаєте своїх товаришів недолі, скитальців, коли востаннє забігаєте до таборової молитовниці, щоб помолитися і попросити у Господа Бога та Пречистої Діви Марії благословення на далеку дорогу, уважаю своїм обов'язком пригадати Вам, Браття і Сестри, слова нашого Спасителя: „Чувайте і моліться, щоб не впали в спокусу. Дух бодрий та тіло немічне". (Матей XXУІ., 41). Так, чуйність для нас усіх обовязково потрібна. Не випадкове першим напімненням, що його Бог дав нашим прародичам у раю, був саме заклик до чуйности. Але й останньою перестородою, яку Спаситель дав своїм ученикам перед своїми страстями, був також заклик до чуйности.

Тож немає сумніву, що найважливішим напімненням на дорогу це є заклик: будьте чуйні!

І. МУСИМО БУТИ ЧУЙНИМИ ПЕРШ ЗА ВСЕ З ОГЛЯДУ НА БОГА

а) Господь Бог хоче перебувати в нас через свою благодать і любов. Якже ж ясно говорить про це св. Апостол Павло в листі до Коринтян (1. до Кор. III., 16), кажучи: „Чи не знаєте, що ви храмом Божим і Дух Божий мешкає у вас?... Отже той Всемогучий Господь Бог, якого нерукотворенним є людське тіло, є любителем правопорядку. Він, у Пресвятій Тройці Єдиний, є чудесним взором ладу і згоди. Чи цей лад і порядок не відзеркалюються назовні Божим діянням в його сотворіннях, у всьому всесвіті? І це є для нас заахотою та

наказом до внутрішньої карности, до чуйности у наших думках і бажаннях, щоб не допустити до свого серця всього того, що може спричинити внутрішній нелад і замішання? Тому, милі Браття і Сестри, уважайте на свою поведінку, щоб вона була згідна з Божим законом. Та мала книжечка, що називається катехизмом, повинна бути Вашим нерозлучним товаришем. З неї навчитеся Божого Закону. Вона безперечно переконає Вас, що основою всякого правопорядку є релігія.—Бо без релігії немає пізнання вищих правд, немає праведности, немає і потіхи в терпінні та в годині смерти. Тільки знання Божого Закону є тим угольним каменем правопорядку в людині.

Але Господь Бог, котрого храмом, за словами св. Апостола Павла, є людське тіло, є безконечною святістю. Пророк Ісая (УІ., 3) у свому видінні чув, як ангели Божі, Серафими, „покликували один до одного: Свят, свят, свят Господь сил, вся земля повна слави Його". Отже ж бачимо з цього, що Господь Бог, як найсвятіше єство, може любити тільки добро, а гидиться злом. Тому мусимо бути дуже чуйними, щоб завчасу відганяти від себе все те, що зневажити могло би Божу святість. А найбільшою, невисказаною зневагою Божої Святости є тяжкий гріх. Гріх—це ніщо інше, як бунт проти Бога, як доптання Божого Закону, як злобне висмівання безконечної Божої Всемогутности. Отож, чи розум, совість та Ваше серце не кажуть Вам бути чуйними на важкий гріх, що ним стягнули би на себе Божий гнів. ?

Тому треба пам'ятати на безконечну Божу велич і могучість. Можні цього світу ставлять сторожі перед своїми палатами, щоб до них без зголошення не входили, ані не виходили. І це не тільки ради їхньої безпеки, але й ради гідности їхнього уряду. Чи ця обставина не є й для нас наукою, щоб і ми держали сторожу перед храмом Святого Духа? А ця сторожа ніщо інше, як наша чуйність, наше чування, щоб усякі грішні виображення й пожадання не мали вільного вступу у наше серце й душу. Бо коли б ми злегковажили собі це напімнення до чуйности, тоді напевно увійдуть у наше нутро пристрасті, які нанесуть тяжку зневагу Святому Духові, що за словами св. Апостола Павла мешкає в нашому тілі, в тому нерукотворенному храмі Господнему.

б) Однак Господь Бог хоче бути в нас чинним, хоче діяти в нас. Про це пише св. Апостол Павло в листі до Фили-

пян (II., 13): „Бо це Бог розбуджує у вас хотіння і виконання по уподобанні“.

Та Боже діяння здебільша інакше від діяння нашого.

Ми, люди, робимо при наших діяннях багато шуму, зокрема коли ті діяння відносяться до великих і важних справ. Але власне це є доказом нашої немочі й духової убогости. А Господь Бог творить великі діла в совершенній тихості. Якже спокійно і лагідно промовляє Він до нашої душі та впливає на нашу волю! Якже ж треба бути чуйним, щоб почути цей Божий голос, щоб світовий гамір не заглушив слуху душі та через те, щоб марно для нас не прогомонів у нашому нутрі голос Господній!

Ясно, що треба Вам, милі Браття і Сестри, звертати увагу і на світові справи, треба й ними займатися, але ніколи не вільно Вам ставити світські справи вище справ Божих або взагалі легковажити Божі справи. Тому, як хочете, щоб Господь Бог перебував у Вас і своєю благодаттю діяв у Вашій душі, Вам треба пильно вправлятися в тій преважній чесності чуйности.

II. МУСИМО БУТИ ЧУЙНИМИ І З ОГЛЯДУ НА СЕБЕ САМИХ.

а) Отож мусимо зберегти й заховати в собі Божу благодать. Про цю Божу благодать пише св. Апостол Павло в другому листі до Коринтян (IУ.7); „Маємо той скарб у глиняних посудах, щоб надмір сили приписувати Богу, а не нам“. Є це дуже гарне порівняння. Бо кожний з нас, коли б ніс у крихкій посуді якусь цінну теч, то робив би це напевно дуже осторожно, щоб та посудина не впала з рук і не розбилась. Так обережно треба поступати нам супроти небесного скарбу Божої благодаті. Якої треба тут чуйности?!... В тому світі, куди їдете, на кожному кроці повно засідок і небезпек, що загрожують утратою Божої благодаті. Бо в світі, як каже св. Іван Богослов, є три великі небезпеки, що зводять людину на манівці, а саме: „похіть тіла, похіть очей і гордість життя“. (I. Соб. посл. св. Ів. II., 16). Якже легко можемо потерпіти велику втрату небесного скарбу Божої благодаті, якщо не будемо самі на себе уважати, якщо легкодушно йтимем назустріч небезпекам, одним словом, якщо не будемо чуйними.

б) Мусимо поборювати ворогів спасення нашої душі. Вороги бо ті дуже хитрі, підступні. Боротьба з ними утруднена; вони не тільки зовні нас, але й внутрі нас. Їхня ціль—

це наша вічна погибель. Якої ж чуйности й осторожности треба нам, щоб остерегтися від небезпеки ворожих засідок та спокус? Напевно будуть до Вас приходити люди, що будуть виявлятись Вашими приятелями, щоб у цей спосіб зискати Ваше довір'я. Може зразу солодкими словами схочуть переконати Вас, що вони бажають тільки Вашого добра, що вони хочуть Вам помогти, і то може безкорисно, і Ви може й не завважаєте, як вони будуть старатися відтягнути Вас від святої католицької Церкви, від тої св. віри батьків, за яку вся наша Єрархія на засланні, за яку пролили кров сотні й сотні Духовенства і тисячі вірних терплять важкі муки.

Але будуть теж інші спокусники, з якими напевно зустрінетесь. Це ті, що хочуть Вас звести з дароги морального життя. Будуть Вам обіцяти легке, вигідне життя, щоб тільки використати Вашу молодість чи вроду,—і горе тим, що вчас не пізнаються на них та впадуть у багно неморальности.

А будуть і такі, що схочуть блиском та виставністю свого дому зробити Вас зрадниками свого рідного народу. Схочуть, щоб Ви забули свою рідну мову, свій край і свою Батьківщину... О, милі Браття і Сестри, гоніть від себе ці спокуси, щоб не стягнути на себе Божої кари, що її заповідає поет, кажучи: Бо хто матір забуває, того Бог карає...

О, будьте уважливими, чувайте!

Мусимо вправлятися в чеснотах, хоч живемо в далекій чужині. Чесноти вимагають від нас всієї нашої уваги. В іншому випадку наш поступ на дорозі чеснот буде неможливий. Бо як напр. був би можливий поступ у чесноті лагідности, якщо не будемо уважати на те, щоб при всякій нагоді опанувати себе і найменше порушення гніву в самому зачатку поконувати?! Або, як був би можливий поступ у чесноті покори, коли б ми не були чуйними супроти себе самих і добровільно допускалися самолюбства і гордости?!

І якже болюче позначується в нашому громадському житті недостача саме таких чеснот? Коли б ми врешті пізнали ціну й вартість тих чеснот—лагідности й покори! Якже ж інакше виглядало б у неодній нашій громаді спільне життя! Наскільки більше було б карности й правопорядку! Тому знайте, милі Браття і Сестри, що без чуйности не було б у Вас ніякої чесноти. Тому сторожіть, пильнуйте, чувайте!

III. ВКІНЦІ МУСИМО БУТИ ЧУЙНИМИ ЗОГЛЯДУ НА НАШИХ БЛИЖНІХ.

Христос-Спаситель дав нам дві найбільші заповіді любови, про які сам сказав: „На цих двох заповідях увесь закон і пророки стоять!“. (Матей XXII., 40.). Тією другою заповіддю зобов'язав нас Христос любити ближнього, як самого себе. Коли ж хочемо виконати цей обовязок, мусимо старанно вистерігатися, щоб не зневажати та не кривдити ближнього. Чи ж не вимагає це від нас чуйности і чування над собою, щоб ані в розмові ані в нашій поведінці не допуститися гріха проти любови ближнього?

О, щоб Ви, мої милі Браття і Сестри, совісно зберігали цю заповідь! Чи були б тоді які небудь непорозуміння поміж Вами? Чи була б партійна нетерпимість? Чи ненавидів би тоді брат брата і то аж так завзято, що не раз, наче дикий звір, жадний невинної братньої крови?.. Скільки ж сорому принесли свому народові ті, що забули на цю найбільшу заповідь любови ближнього! А може вони взагалі нічого про неї не знали, коли погордили наукою Христа і жили гірше, як ті погани, що їхнім законом було: „око за око, зуб за зуб“...

Коли б християни зберігали совісно цю заповідь любови ближнього, тоді не треба було б ніякої заохоти до громадської солідарности. Бо солідарність — це ніщо інше, як наслідок зберігання любови ближнього. Тоді ми не знали б і того важкого сорому, що його боляче перенести, коли земляк проти свого земляка стає підлим донощиком, а часом і клеветником. А чейже був колись і в нас час, що донощиками та клеветниками гидилось громадянство і цуралось їх як перевертнів, як брудного шумовиння.

Тим то великої ваги є напімнення до чуйности. Чувайте, мої милі Брати і Сестри, чувайте і сторожіть, щоб заповіді любови ближнього Ви у своєму житті ніколи не переступали. Тоді буде між Вами згода і єдність, а з цим і сила пережити лихоліття скитальчого життя.

Зокрема відзиваюся до Вас, батьки, на яких тяжить великий обовязок супроти ваших дітей. По своїм силам і на скитальшині Ви мусите старатися, щоб життя Ваших дітей було і у цьому світі й у вічності щасливе. Тому бережіть і чувайте над Вашими дітьми, щоб зберегти їх перед злими склонностями. Чувайте, з ким Ваші діти пристають, які книжки читають, з якими людьми стрічаються, з ким товаришують?

О, яке було б щастя для дітей. яке добродійство для нашої суспільности, якщо би батьки совісно виконували обовязки супроти дітей! Скільки зла і нещастя можна було б оминути! Скільки користи та добра зроблено би для загальної справи!

І не тільки на батьках тяжить цей обовязок чуйности супроти дітей. Цей обовязок тяжить на всіх виховниках учителях, професорах, суспільних діячах, словом — на всьому старшому громадянстві, бути чуйними над мораллю та над виконуванням релігійних обовязків нашої дорогої молоді, на усьому нашому загалі, що перебуває на скитальщині. Якщо цей обовязок чуйности виконувало б усе наше громадянство, то скільки було б з цього моральної користи? І скільки дівчат та юнаків перейшло би безпечно і чесно через небезпечні молоді роки і стали б запорукою нашої кращої майбутности!

ЗАКІНЧЕННЯ. Самі бачите, милі Браття і Сестри, яке важливе напімнення до чуйности, і зогляду на наше відношення до Бога, зогляду на нас самих, зогляду на наших ближніх.

Їдете ще дальше від Рідної Землі, шукаєте другої батьківщини, щоб пережити сучасне лихоліття. Хай благословить Господь Бог Ваші змагання.

Не забувайте, що Ви діти святої Католицької Церкви, їдьте з Богом та дорожіть приналежністю до Неї, не дайте вирвати собі цього скарбу—віри батьків! Памятайте на могутню силу Католицької Церкви, що до Неї палежить 450 міліонів людей різних народів світу, що до тієї великої родини приналежні і ми. Будьте вірними дітьми нашого многострадального народу і дорожіть тим, що Ви є членами того народу, що своїм лицарством не раз впродовж своєї історії аж до нинішніх днів викликував подив серед народів світу. І давав приклад іншим своєю безмежною любовю до Рідної Землі!

Хай Вам Всевишній допоможе щасливо прожити в чужині, а Пречиста Діва Марія, наша Небесна Ненька хай охоронить Вас від всякого зла і нещастя та доведе колись щасливо під рідні стріхи, під крила рідних церков, у нашу любу Батьківщину!

Бути вірним Христові - це високо носити прапор віри й обовязків супроти Бога. Бути вірним Христові — це бути чистим та берегтися гріха.

о. Микола Дядьо.

Св. Іван Христитель.

В дні 20 січня (н. ст.) обходить наша Церква Собор Св. Івана Христителя. Особа цього Святого на стільки цікава і повчаюча, що варта до Неї приглянутися.

Св. Іван—син жидівського священика Захарії та Єлисавети, тітки Пречистої Діви Марії. Прихід св. Івана на світ повний містерій. Коли Захарія служив одного разу в Єрусалимському храмі, з'явився йому Божий Ангел підчас обкаджування престола, повідомляючи його про народини сина, що буде великим перед Богом. Захарія не довіряє, з огляду на свій вік і своєї дружини, він бажає доказу. І дістає цей доказ: до часу, заки народиться син, стає німим. Упокорений очікує сповнення часу. Врешті приходить на світ дитя, яке в майбутньому має кликати голосом пустині і простувати дороги людського життя, а тимсамим приготовляти людей на прихід Спасителя.

Про молодий вік св. Івана знаємо не багато. Як юнак йде Він на пустиню, до школи Святого Духа, щоби там далеко від людей, а тим самим близько Бога приготовлятися на великого місіонаря.

Після деякого часу приходить над Йордан, де починає проповідати. Його аскетичний вигляд та оригінальність проповіді приманює до нього людей. Він говорить не багато слів, а багато змісту. „Покайтеся" — ось хребет його проповідей. Він не вяжеться нічим і ніким; щиро і ясно каже кожному правду в вічі. Чи то бідний селянин, робітник, вояк, чи гордий фарисей, книжник,—усіх обділює однією, справедливою міркою. Йому байдуже, що про нього говоритимуть „люди", важне—спасенна правда.

А коли приготовив багатьох на прихід Месії—Ісуса, коли й самого Христа охристив у ріці Йордані хрищенням покаяння, відходить з арени, сповнивши місію свойого життя. Сходить, та не зівсім. Христос росте, а Він маліє; але не зникає! Коли треба виступити в обороні заховання Божого Закона—Він це робить. Не каже, що то вже не Його Справа; не каже: вже є Месія—Христос, це до Нього належить, хай Він це робить! Ні! Він остерігає Ірода, що жити з жінкою брата не годиться, що це важкий гріх, образа Бога і згіршення для людей. Святий Іван не дивиться на те, що Ірод це

Його безпосередній земський володар; і володарів і провідників земських обовязують закони Вічного Володаря!

За неустрашимість в обороні правди гине з рук ката. Його свята закривавлена голова стає заплатою Іродіяді за її гарний, але грішний танець. Не доконав, здається, Святий Іван якихось незвичайних діл. Не чуємо, щоби Він творив чуда, щоби блестів бесідою, щоби завів якісь спасенні реформи. А проте Сама Премудрість—Ісус Христос, називає його найбільшим з поміж тих, що між людьми народилися! В чім Його велич? А в тім, що Він своїм життям точно виконував Божу волю.

В тім і наша велич, якщо повинуємось Божій волі. Ні майно, ні слава, ні земська геніяльність не рішають про нашу велич перед Богом, лише точне сповнення Божої волі.

На світі людей „великих" мало. Більшість це т. зв. пересічні люди. Люди, що за ціле своє життя не доконають ні одного великого, по земському розумінні діла. Вони ніколи не станують на світі „великими" людьми. Ця свідомість повинна би пригноблювати тих сірих людей, та це тільки в земському порядку так діється. Якщо йде про вічність, то вони можуть стати величними, вирізненими перед Богом, сповнивши в цілому свому житті Божу Волю.

В якому напрямку треба нам нині взоруватися на св. Івані?

Передусім в говоренні завсіди і всюди правди. Будь та правда комусь мила чи ні, нас це не повинно ані здержувати. Якщо йде про оборону тієї правди неустаршимо говорім правду.

Якщо справа в нарушенні Божого Закону, не кажімо, що це справа тільки Церкви, священиків і нас це не обходить; реаґуймо з місця. Нераз така реакція світської людини має кращі осяги, ніж заввага чи пересторога священика, про якого деякі кажуть, що „він так мусить говорити".

Ще одну гарну прикмету мав Св. Іван, що на неї хочемо ми звернути увагу, а саме свідомість свойого життєвого завдання. Коли його сповнив, уступив дорогу другому, в тому випадку—Христові. Не хочемо нікого вразити, але нині тієї прикмети бракує деяким старшим людям. Нераз чуємо, що молоді не повинні претендувати на провідні місця, як довго живуть ті, що вже щось робили. Старші люди, відспівавши свою життєву пісню, не хочуть повільно уступити з арени, через свою гордість. Та це ще не значить, що молоді не по-

винні з пошаною відноситись до старших за їх труд і заслуги; цього вимагає правопорядок, Божі і людські закони. Молоді повинні тямити, що й вони будуть старими і можуть це відчути, що за труди свої не зазнали вдяк. Тут найкращий приклад дає нам Христос Спаситель у відношенні до св. Івана, з пошаною називаючи Його „найбільшим з поміж тих, що між людьми народились“.

Життя Св. Івана Христителя сходиться із нашим життям таборовим. Там і тут воно скромне, аж бідне. Та якже інакше приймає його Св. Іван, а як інакше приймаємо його ми, скитальці. Бідне життя наближує св. Івана до Бога, а наше— багатьох від Бога віддалює.

Кликав св. Іван: Покайтеся, цебто закладайте фундамент для власної величі. Хто з нас хоче бути великим, хай кається, хай пізнає Божу Волю, хай її сповняє, а стане великим.

Мати моя, Марія, мовить до мене.

Оком душі є намір. Якщо він добрий, то й душа добра; якщо поганий він то й душа в очах Бога стає такою. Якщо ти виконав діло своє у доброму намірі, то й обличчя твоє і око твоє гарне, добре. Коли ж діла твої лихі, тоді й око душі твоєї затемнюється. Намір добрий тоді, коли робимо щось для Бога; а лихий, коли робимо щось задля ока, задля часового зиску, для честолюбности.

Все що робила я, думала та говорила, було спрямоване на більшу славу Божу й тому увійшла я на небо багатою в заслуги. Від першої хвилини мого життя посвятила я усе Богові, щоб величати Його у цілому свому житті.

Чому так клопочешся, щоб збагатитися у земні добра, а зовсім не турбуєшся, щоб придбати собі скарби в небесній батьківщині? — Подумай, що там, угорі, будеш вічно втішатись усім тим добром, яке ти вчинив у теперішньому житті, а навіть за одне добре діло стріне тебе велика заплата. Коли ж постановляєш щось зробити тільки тому, щоб за це подивляли тебе чи хвалили, то все стратив ти і твоя праця є тоді марним трудом.

Ніщо не є таке нерозумне, як бажання, щоб тебе хвалили; бо люди дуже скоро перестануть про тебе говорити, а то й стануть докоряти тобі та зневажати тебе.

А тут скільки то усякого до роботи! Піднеси зір свій і роби все з любови до Бога. Нехай це будуть і малі та на око незначні речі—вони матимуть велике значення, якщо робитимеш їх у доброму намірі. Те, що Господь тобі обіцяв, не відбере того ніколи, хоч би ти з любови до Нього підніс зі землі малу стеблинку соломи.

Рідко трапляється, щоб щось довершувалося у доброму намірі, коли його почато в лихому настрої. Лихе діло не можеш поправити через добрий намір, зате добре діло можеш легко попсути злою думкою. В усьому нехай стоїть тобі перед очима Бог та: І д и м о ї м с л і д о м!

Відзнака Марії.

Бог роздав щедрою рукою людям різні таланти.—Одному до музики, іншому до малювання, ще іншому до письменства. Звичайно, хто що любить, то й про це багато й радо думає. І не тільки думає. Він бажає його передати іншим у розмовах, щоби й вони полюбили те, що й він любить.

Щоби виявити свої почування і тим, з якими не мають змоги говорити—носять вони на грудях відзнаки. Співаки і музики мають свої відзнаки, спортовці, військовики свої, а християни носять хрестики й медалики.

Пречистій Діві Марії дав Господь найбільший талант замилування, дав Господь ласку непорочности. А сказав Ісус: блаженні чисті серцем, бо ті Бога побачать. То й Пречиста Діва Марія, як Непорочна душею, завсіди і всюди бачила Бога. В цілому тому видимому світі відчувала Його всемогучість, велич, мудрість, красу, доброту. Господь займав Її душу і серце. Про Бога найбільше і найрадше думала, найрадше говорила; з Богом, зі своїм Сином, Ісусом, наближче жила в Назареті. Чим же ж материнське серце більше займається, як не своєю дитиною. З тривогою і невимовним болем серця шукала Його, Ісуса Бога, три дні, аж знайшла Його в храмі.

Для Марії Бог—Ісус Христос був усім.

Тож не треба дивуватись, що мистці, малюючи Пречисту Діву, малюють Її, як на руках держить при непорочнім серці своїм Ісуса, Бога. Оце і відзнака Пречистої Діви Марії, найдостойніша відзнака. Бо чи й може бути більша ще відзнака, ніж сам Бог?

Ми, українці, носимо радо нашу національну відзнаку, а саме тризуб св. Володимира. Ця відзнака вказує кожному стрічному, що ми українці багато й радо думаємо про наш рідний край і любимо свою Батьківщину, тим більше тепер на чужині. Тризуб — знак св. Володимира Великого. Св. Володимир охрестив наш нарід. Він найбільше думав над вірою, над Богом, бажаючи цю віру поширити у своїй державі. А що Бог один у трьох особах, то цю правду св. віри зображує і знак тризубу, а тим самим наша національна відзнака, яка символізує і Пресвяту Тройцю і в тому її велич та цінність.

Носім її і гордімся нею. І носімо її не тільки на своїй одежі, але і в своїй душі.

Думаймо про Бога та благаймо Його, щоби ця наша відзнака була не лише формою, але й змістом життя нашого: Бог і Батьківщина.

о. А. Стасюк.

о. В. Г.

Мучеництво гр.-кат. церкви

на Волині і Білорусі 1827—1839

(Продовження)

Походив Сімашко, як і оба його товариші Лужинський і Зубко, зі священичої родини. Дідо Сімашка, був парохом Павлівка, липовецького повіту на правобережній Україні. За часів Катерини о. Тимотей залишився вірний З'єдиненню. Тому відібрано йому парохію і він жив з праці на невеличкім рільнім господарстві.

Батько Сімашка, Йосиф був також гр.-кат. священиком без парохії. Мешкав у Павлівку на грунті по батькові, а відправляв богослуження в недалекому костелі в Ілинцях, при престолі, що його збудував своїм коштом. В часах відступства сина, зрада сина так спершу його зажурила, що хворів та потім син перемовив батька і він прийняв нез'єдинення і таку ж парохію в литовсько-берестейській епархії.

Брат епископа Сімашка, Іван, також гр.-кат. священик залишився вірний св. З'єдиненню, за що стратив парохію. Братомзрадником погорджував, називав його чортом, а коли одного разу

показано йому портрет брата-владики, подер його. Зате брат-відступник назвав його „слабоумним".

Вуйки Сімашка, епископ Сиротинський Кирило вмер у початках переслідування З'єдинення та по свідоству Сімашка був „непридатний" для намірів царя, а Іваницький, гр.-кат. священик, що дожив руїни гр.-кат. Церкви, спричиненої руками сестрінка, був до смерти вірним греко-католиком, а Сімашко навіть не посмів його пробувати склонювати до схизми.

Самого Сімашка, як і його товаришів Ліжицького і Зубка зіпсувала духовна семинарія у Вильні. Цю семинарію заснувало російське правительство для виховання вищого католицького духовенства обох обрядів. Греко-католицьких питомців виховувалось там по 16 на чотирьох роках. В цій семинарії панував йосифінський дух. (Т. зн. дух австрійського цісаря Йосифа II., який як вільнодумець виявляв нехіть до Апостольської Столиці і стредів до витворення державно-незалежної, або якнайменше залежної Церкви.)

Всюди підкреслювано вищість світської влади над Церквою, навіть у чисто духових і релігійних справах, і владу Папи якнайбільше обмежувано. Такий дух панував і у виленській семинарії з волі російського уряду. Професори, хоч римо-католики і здебільша католицькі священики, підшукані та іменовані владою, були байдужі для Ап. Столиці, а деякі були навіть явними ворогами. Учням приписували підручники написані ворогами Ап. Столиці, в дусі Її неприхильному, на своїх викладах накидались на кат. Церкву, на Її науку, а найбільше на саму Апостольську Столицю. Зате далеко краще висказувались про урядову нез'єдинену Церкву.

А був там і професор, москаль, Чернявський, який старався впоїти у своїх учнів любов до Росії і всього московського, і цей мав найбільше впливу на Сімашка, Зубка і Лужинського, з яких два перші були товаришами з одного року, а останній одним роком вище. Всі вони стали москвофілами, а далі і схизмофілами. Вже в семинарії читали вони російські часописи та виявляли свою нехіть до Ап. Столиці. Після скінчення студій вони зустрілись у Петрограді, як члени греко-уніятської колеґії, цебто митрополичої консисторії, до якої з волі уряду кожний гр.-кат. епископ мав право поручати одного зі своїх священиків.

Сімашко був відпоручником луцького гр.-кат. епископа, Якова Мартусевича, твердого греко-католика, що не пізнався на Сімашкові. Бо, як сам Сімашко признається, він скривав свої погляди, винесені з виленської семинарії, перед своїм епископом.

Як член греко-католицької колеґії мав Сімашко часто нагоду зустрічатись і розмовляти з царськими урядовцями з міністерства освіти. Від них довідався про бажання царя знищити

св. З'єдинення і негайно в надії на достоїнства, ласки і гроші, віддався на услуги царя.

5. листопада 1827 р. передав цареві написаний проєкт знищення Унії, в якому порадив скасувати дві гр.-кат епархії, Василіянський Чин, перевиховати світське і монаше гр.-кат. духовенство, зблизити обряд гр.-кат Церкви до обряду нез'єдиненого, так що царський указ з 22. IV. 1828 р. був нічим іншим, а тільки повторенням Сімашкового проєкту. Цар від тоді обсипав Сімашка своїми ласками.

Вже 1829 р., не питаючись Ап. Столиці, заіменував його єпископом-помічником полоцького гр.-кат. єпископа Мартусевича, якого перенесено тимчасом з Луцька. Сімашко мав його шпіонувати.

В роках 1832 і 1833 повимирали всі гр.-кат. єпископи: Сиротинський, Яворовський, Головня і Мартусевич. Залишився один митрополит Йосафат Булгак, заляканий, що для святого спокою на руїну З'єдинення глядів через пальці. Тепер Сімашко на місце померших єпископів предложив урядові своїх однодумців, що на його вимогу дали заяви готовости кожної хвилини на зазив уряду прийняти московське православя, бо не признають ніяких різниць між наукою з'єдиненої і нез'єдиненої Церкви.

1833 р. Лужинський став єпископом-помічником митрополита Булгака в Полоцьку, а Зубко еп. помічником Сімашка, який цього року став єпископом литовської епархії.

Всі вони, як члени греко-католицької колеґії, видали 1835 р. розпорядок, щоб гр.-кат. священики відправляли Служби Божі не з давніх гр.-кат. Служебників, а тільки московських, в яких не приходило поминання Папи, а символ віри був видрукуваний без додатку „і Сина" у 8 складі.

Священики підняли крик та не хотіли приймати тих служебників. 54 священиків Новгородського повіту і 40 в Клецку виготовили збірний протест. Тоді Сімашко об'їздив деканати і упірних священиків або сам карав усуненням з парохій, деґрадацією на дяків, паламарів, або віддавав у руки поліції, яка забирала їх в глубину Росії.

Сімашко допильнував виконання наказу царя з 1829 р. чи свого проєкту на знищення Унії, щоб питомців висилати до змосковщених академій, щоб їх іменовано професорами епархіяльних семинарій, щоб у семинаріях панував цареславний дух. З великою радістю слухав, як питомці греко-католицької семинарії в Жировицях намагались збивати науку кат. Церкви, а боронити навчання нез'єдиненої.

Сімашко був душею тайного комітету для перетягнення греко-католиків, він пильно при своїх візитаціях обох епархій, які переводив з доручення правительства, усував обряди і карність

гр.-кат. Церкви, а заводив обряди московські. Наказав священикам закинути уживання дзвінків, монстранцій, усунути з церков лавки, проповідальниці, забороняти народові клякати підчас Служби Божої, святкувати память св. Иосафата та Боже Тіло.

Він-то 1838 р. припильнував збирання підписів від священиків на заяву відступства. Він був організатором з'їзду владик 12. II. 1838 р. Він в імені інших греко-кат. владик перед царем 25. III. вирікся гр.-кат. Церкви. Він-то наставав на царя, щоб не дозволити на привернення гр.-кат. Епископства „упірних уніятів" в Росії, або підчинення їх холмському епископові.

Він продумував і над приєднанням Холмщини та навіть Галичини, але не дожив цього, бо помер у листопаді 1868 р. На Божий Суд поніс великий тягар на своїй совісті — тортури, сльози і кров мучеників. Навіть його однодумець Лужинський нераз у розпуці повтаряв, що його на другому світі чекає тільки пекло, а славний Муравйов „вешатєль" відповів Сімашкові, який нагадував його до більшої лагідности і грозив йому неогляданням Бога: „Не бійся, такі, як я і ти, Бога не оглядають" . . .

Сімашком мерзились самі нез'єдинені епископи і дорікали йому зраду З'єдинення.

Коли 1856 р. Сімашко прибув на коронацію царя Олександра II., а епископи, що його не знали, питали московського митрополита хто це, митрополит Філярет відповів: „Йосиф, але не той, що його браття продали, а той, що продав братів своїх".

Поет Пушкін при цареві Николаєві назвав Сімашка *розбишакою*, а начальник Бібіков голосив, що Сімашко готов кожної хвилини зрадити православя, так як зрадив Унію. Сам Сімашко гірко жалується у своїх записках на ті всі виступи проти нього і каже, що „його з Петербурга прогнали як собаку".

3.

Але і латинське духовенство поносить львину частину вини за упадок гр.-кат. Церкви під Росією 1827—1839.

Цар Олександер I. мало визнавався на справах гр.-кат. Церкви. Він майже не вмів розрізнити греко- від римо-католиків. Тому 1801 р. установив для католиків обох обрядів одну управу, т. зв. духовну колеґію, зложену зі самих латинських духовних достойників з лат. Архіепископом Сєстшинцевичем, великим ворогом гр.-кат. Церкви, у проводі. Латинська духовна колеґія, з волі царя, заряджувала гр.-кат. Церквою 8 літ, до 1809 р., доки гр.-кат. Архіепископ Лісовський не випросив у царя, щоб до згаданої уведено 4 членів, греко-католиків. Але і те впровадження греко-католицьких членів до духовної колеґії не принесло великого хісна нашої Церкви, тому що латинських членів було 8, два рази більше і вони підчас нарад і постанов завсіди переголосовували.

Сестшинцевич і колеґія використовували своє провідне становище для нищення гр.-кат. Церкви, перетяганням гр.-кат. народу і духовенства на латинський обряд. Помагали їм на місцях дідичі, які страшили нарід близькою касатою гр.-кат. Церкви. Дідичі вмішувались у справи нашої Церкви та наказували священикам принимати до богослужень латинські домішки, по польськи говорити проповіді, в іншому разі не давали парохам дров, не давали пасовиська і багатьома іншими способами приневолювали священиків до латинщення нашого обряду і польщення Церкви, як не могли відразу перетягнути парохії на латинський обряд.

Своїм перетяганням греко-католиків на латинський обряд, спольщуванням нашої Церкви та латинщенням нашого обряду воно відштовхнуло гр.-кат. духовенство від католицької Церкви, яке діяльности польського духовенства не вміло відрізнити від зусиль Апостольської Столиці, яка хотіла зберегти наш обряд, Церкву і народність. Наше духовенство в надужиттях польських священиків мильно добачувало змагання самої Ап. Столиці.

Ті кривди нанесені латинниками гр.-кат. Церкві накипіли під серцем Сімашка. Ще як він працював у луцькій консисторії, мав часто до діла з перетяганням на латинський обряд. Йому, як сам пише, нераз приходило на думку питання: „За що вони нас так кривдять? Нез'єдиненим не дивуюся, бо то вороги, але за що ж на нас так настають ті, що повинні бути приятелями?"

Ще більше розятрилась у нього та рана, коли він увійшов до гр.-кат колеґії як її член у Петрограді. Там від 20 літ залягала справа перетягання різними штучками архіеп. Сестшинцевича 20.000 греко-католиків на латинський обряд. Ще в 1802 р. ґенеральний вікарій Сестшинцевича розіслав обіжник до духовенства лат. могилівської епархії, яким поручав греко-католиків перетягати на латинський обряд, бо греко-католицьку Церкву задумує правительство скасувати. В 1802 році не було й мови про таку касату. Були то часи царя Олександра І., який виявляв багато зрозуміння. А проте 20.000 греко-католиків далося обманути та перейшло на лат. обряд. І хоч потім гр.-кат. Митрополит Лісовський і Коханович домагались від латинського митрополита наказу, щоб тих, що незаконно перейшли на лат. обряд, повернути до грецького обряду, Сестшинцевич і його колеґія збувала слушні домагання крутійствами і глумом.

Ті акти дістав у руки Сімашко. Крутійства Сестшинцевича дуже його обурили і в місце дотеперішньої неохоти наповнили його ненавистю не тільки до Польщі і польського духовенства, але й до Ап. Столиці і кат. Церкви. Вже зі семинарії у Вильні виніс Сімашко нехіть до Ап. Столиці завдяки пізнішому вилен-

ському лат. епископові Клонґевичеві, свойому учителеві у тій семинарії. Клонґевичеві, який йому робив викиди за відступство, Сімашко виразно відпалив: „Я тільки сповнив те, чого ви мене вчили як мій учитель".

Польщили нашу Церкву також, ніби свої, Василіяни, між якими тільки одна третя була з походження греко-католики, решта 2/3 з походження латинники і поляки. Вони як подавляюча більшість не допускали на вищі монастирські уряди та епископства нікого з наших Василіян, тільки Василіян поляків, які майном нашої Церкви збагачували свої родини, говорили по монастирях по польськи та удержували польський патріотизм по монастирях. Деякі з них навіть вмішались у польське повстання 1830 р. (чим сильно зашкодили нашій Церкві, бо наслідком того забрано кілька монастирів для нез'єдинених — між ними Почаїв), голосили проповіді по польськи, а також до відправ увели польську мову, польські пісні, польські ґодзінки, попідтинали ризи, щоб їх уподібнити до латинських, позаводили орґани, поусували іконостаси, престоли поприсували до стін, усунули з престолів Євангелія і в багато іншому примінились до латинського обряду, так що З'єдинення мало що своєю зверхністю різнилося від латинського обряду, хіба, що залишилась одна ще різниця: славянська мова при Службі Божій. З'єдинення затратило своє питоме лице, деякі священики стидались свойого обряду ані не признавались до своєї народності.

Так латинське духовенство потрапило вмовити в наше духовенство і нарід меншевартість або й певну безвартість нашого обряду. Але ця короткозора, вимірена шовінізмом, акція викликала аж таку сумну реакцію — як відступство, щоб звільнитись від ярма і наруг лат. духовенства. Бо не йшло тут латинським священикам про католицтво, а тільки про польськість. Перетягали вони на латинський обряд католиків не з католицької, а виключно з польської ревности. Бо як би то була католицька ревність — вони обмежились би до навертання нез'єдинених або і протестантів, що їх було тоді на Литві і Білорусі 25.000.

Таке вмовлювання меншевартості та обезцінювання, осмішування наших обрядових традицій викликало почуття гіркої кривди та настороження самооборони. Якщо то була би католицька ревність, було б польське духовенство хоч на приказ св. Отця Пія IX. заопікувалось нашими „упорствующими", несло б їм релілійні потіхи навіть з нараженням власних вигід. Були б за ту потіху мабуть пішли й на заслання, як наші гр.-кат. священики, та вони злякались погроз правительства і не послухали св. Отця: на загал не уділяли „упірним" св. Тайн ба навіть їх епархіяльні влади їм це заборонили, покликуючись на розпорядки світської іновірної влади, а промовчуючи наказ св. Отця.

Продовження буде.

Несамовитий договір

Одного ревного священика попередили, що дільниця міських різниць, куди його призначено на душпастиря, вважалася за жахливу парохію. Ця брудна дільниця відзначалася більшими злиднями й злочинами, ніж решта міста.

Душного липневого пополудня, коли, змучений спекою, священик стояв на сходах церкви, перед ним ненадійно станула молода жінка зачіпливого вигляду, від якої несло дешевими пахощами. Її лице, обрамоване закрученим волоссям, підвязаним рожевими стрічками, хоч вже й позначене життям, проте, виявляло якусь одчайдушну дитинячість. Її котячі очі пронизували його з презирством. Вона гралася своїми пальцями і побрязкувала бранслетами.

Врешті, почув він шепіт хрипкого голосу: — Не турбуйтеся, мій дорогий. Я не прийшла сюди в справі релігійній.

—То пощо ж ви прийшли? — спитав священик.

—О! Я обіцяла своїй старенькій мамі, що піду до церкви. Це все. Вона жде мене внизу, на вулиці. Я залишуся тут кілька хвилин і вона подумає що я пішла сповідатися. . .

Обтираючи піт з чола, священик кахикнув, щоб прочистити голос та почав обережно:

—Слухай, дитино. . .

—Називайте мене Гафією. Це моє імя.

—Я не питаю вас про ваше імя, — відповів він, — але, якщо це вас цікавить, то знайте, що Гафія походить від грецького слова, що означає „добрий“.

—Гарна вигадка: — сказала вона, нишком сміючись. — Слухайте добре, що я вам скажу: я є найгірша дівчина міста. Я щойно вийшла з дому поправи. Чуєте?. . . П о п р а в и! . . .

Вона просто виригнула з себе це слово з потоком сороміцьких слів, які, як це зрозумів священик, не були нічим іншим, як висловом погорди, що її вона відчувала потайки сама до себе. І саме це давало надію.

—Все, що я бажала, це вийти звідтіля, — продовжувала вона,— і тому пішла я до каплиці й молилась Богу. Але Він, мабуть, мав важливішу роботу, ніж займатися такою дівчиною, як я.

—Хіба Він відмовився вам допомогти?

—Думайте, як собі хочете! У всякому разі мене не звільнили— це все, що я знаю! Тоді я звернулася з молитвою до диявола!. .

Лице священика зблідло. Це була провина незвичайна: віра жорстоко обернулася проти неї.

—Але диявол, — продовжав він далі спокійно, — хіба не домагається завсіди чогось в заміну?

—Чому ні? А хіба ж ви не ставите вимог? Я йому обіцяла, якщо він мене звідти виведе, девять разів приняти св. Причастя без сповіді. І я це зробила! Я причащалася богозневажливо. Та ще й як!. . . І, знаєте, що сталося? По восьмому разі мене звільнили. Га? Що ви на це скажете?

Не зважаючи на всі знання, що їх здобуло людство, священикові, після цього страхітливого признання, здалося, що він має перед собою самого диявола. Весь тремтячи, він відповів:

—Ну, що ж! Я можу вас запевнити, що він зробив добрий інтерес! Диявол, якого ви благали, дав вам те, що ви називаєте свободою, але взаміну він забрав вашу душу.

—Не турбуйтеся, мій дорогий!

—Але є ще час! Ваша душа ще не пропаща.

—Як ви можете таке казати? — крикнула вона з наглою лютістю.

—Пощо ж ви прийшли до тієї церкви?... Щоб зробити вашій матері приємність? Це значить, що ваша мати для вас таки дорога, а хто любить, той не може бути пропащий. Зайдіть до церкви, помоліться щиро, і все розвіється немов поганий сон.

Вона почала нагло здригатися, немов під впливом якогось несамовитого зворушення.

—Я йду, — сказала вона, важко дихаючи. — Ви нічого не зможете для мене зробити!

—Залишіться тут і моліться, — благав священик.

Вона повернулася до нього спиною.

—Ви повернетесь! — кинув їй. — Я певен, що ви повернетесь ще цього вечора!...

Замість відповіді він почув тільки, як цокали високі обцаси по мармурових церковних сходах.

Коли священик входив у церкву, щоб сповідати своїх вірних, він сказав собі, що ця пропаща дитина повинна бути врятована.

Входячи до сповідальниці, він відчув, що в його власному серці, у цьому маленькому пристановищі його душі, відігравався бій цілий бій між Добром і Злом.

Як би там не було, він усвідомив, що йому треба тепер боротися завзятіше, як коли, з успіхом диявольської покуси.

Це не була маленька справа. Гафія була глибоко переконана, що вона уклала договір з дияволом. Чи мав він право недоцінювати силу такого переконання? Він шукав надхнення в молитві.

Відповідь була ясна. Він не міг боротися інакше, як тільки духовною зброєю, тобто молитвою і любовю. Він почав сповідь, вислуховуючи скарги, повні турбот, безпорадности і злиднів. Даючи розгрішення, він просив кожного з вірних:

—Тепер, будь ласка, моліться годину в цій церкві за спасення однієї душі, що потребує цього.

Всі погодились. Дехто з вірних, щоб не ухилитися від цього, не пішов на призначене побачення, один навіть відмовився від подорожі і лавки заповнились парохіянами, що молились.

Коли закінчилась сповідь, вже останні промені сонця скісно падали крізь відчинену браму, великі вітражі з їх райдужними святими і ріжноколіровими чудами кидали світляні плями на бічні нави церкви. Священик відчув, що тиша вечора наповнювалась дивною несамовитістю. Клякаючи перед вівтарем, він поклав свої розпалені долоні на холодний мармур балюстради. З вулиці долітав далекий і нерозбірний гамір. Священик почав відмовляти на вервиці перше "Отче наш".

Години проминали одна по одній. Ніч прийшла пізна, і, разом з нею, почався останній звук дзвонів; тремтяче світло свічок заясніло в сутінках. Вуличний гамір стихав, всі покинули церкву. Загула якась сирена коло різниць, але клячуча постать священика, здава-

лося, нічого не відчувала. Він продовжав молитися в самоті, коли повільним кроком увійшов церковний сторож, щоб погасити світло й замкнути браму.

—Залишіть, — сказав священик, — я сам це зроблю.

Схиливши голову, він знову потонув у молитві,

Північ минула, як почувся цокіт на плитах притвору. Надія зродилася в його душі, але він не поруишвся.

Це Гафія... Підійшла ближче і стала навколішки. Священик навіть не повернув головою. але почув плач її.

. . . .

—Якби я був не ждав на неї, — оповідав мені цей духовник — вона знайшла би браму церкви замкненою і пішла би своєю дорогою, щоб ніколи вже більше не повернутись. Гафія стала після того чесною дівчиною....

———

Священик, з яким трапилась ця історія, є тепер професором фільософії у вашинґтонському університеті, Монсіньор Фултон Шін — один з найвизначніших церковних діячів у Злучених Державах.

(За Фултоном Урслером).
— Переклав І. Л-ч.

о. М. Дядьо

В незнаний світ

З кожним днем зменшується кількість українців по таборах. Багато виїздить до Америки, інші до Австралії, Бразилії, Канади, Аргентини, Англії тощо. Гарно і по християнськи роблять ті, що перед своїм виїздом приймають Св. Тайни Покаяння і присв. Евхаристії, щоби скріпити свої душевні сили, на нове життя.

Треба вважати, що перебування в таборах в Німеччині це був один з етапів нашого життя і коли ми його пройшли та небаром пічнемо інший, треба поглянути взад, зробити підсумки пройденого, намітити пляни, певні постанови, за якими житимем в майбутньому.

Перше, що нам кидається в очі з пройденого етапу, це виразна Б о ж а О п і к а над нами. Пригадаймо собі, з якими думками та з якими надіями ми їхали на еміграцію. Нам ввижався голод, холод, поневірка, недостатки, по дорозі небезпеки, навіть небезпеки втратити життя. А нині? Після короткого часу непевности, Боже Провидіння здіяло, що ми ані голодні ані не голі, нами опікуються, нас перевозять своїм коштом на нові місця праці! Чи не бачимо тієї Божої опіки?

Ми заховали до нині свою св. віру і свій обряд. Не буде це хвальбою ані гордістю, якщо ствердимо, що наш нарід показав себе народом духово зрілим. Пригадаймо часи німецької капітуляції! Чи бачили ми багато українців, які грабували би німецьке населення, мстились за дійсно заподіяні їм кривди? Самі німці стверджують, що ні. (Річ зрузуміла, що всюди бувають виїмки; та й дома не було інакше!). А пізніше, як почали американські суди; чи багато українців засіло на лаві обвинувачених за грабунки, морди; чи багато було засуджених? (Були виїмки, але рідкі).

А як тішився наш нарід, коли явився між ним наш священик, організуючи душпастирство! Решту про це хай говорять таборові молитовниці, а то й церкви. Після такого страшного душевного стрясення, як залишення рідної землі і рідних на ній, після пережиття страхіть війни, наш нарід так скоро запанував над собою, що до року всюду вже йшла нормальна праця. Правилися Богослуження, люди принимали Св. Тайни, відбувалося навчання релігії, навіть уряджувано реколекції!

Віджили краєві установи. Зорганізувалося нове життя.

Хто не бачить в тому зрілости нашого народу, релігійної і національної?

В наших таборах, що є імітацією наших осель з рідної землі, культивує наш нарід так релігійні, як і національні традиції, виховує молодь і ту, що памятає ще рідну землю і ту, що її не памятає в пієтизмі до Рідного Краю. Наша праця над освідомленням чужого окруження приносить успіх. Нас називають вже **українцями**, розрізняють, хто між нами католик, а хто ні, подивляють нашу пісню, признають вальори нашої науки, подивляють організацію нашого Пласту, числяться з нашою кооперацією, а що найважніше: від нас довідуються, що **найбільшим ворогом віри і волі є комунізм**. Наше переконання „невірного заходу“ ми ствердили навіть жертвами життя. (Кемптен!.) Так різнородною і багатою, в додатку позитивною була наша праця на німецькій землі. Не говорю про те, що ми тут багато дечому навчилися!

А тепер це все починає рватися. Ми це передбачували, та все таки прапювали! Ще короткий час і цей етап життя буде поза нами. А новий? Який він буде? Не знаємо. Та з попереднього можемо робити висновки на майбутнє. Людина нагло не змінюється.

Одно, що певне — це **дальша Божа Опіка над на-**

ми! Зміниться край нашого перебування, зміняться обставини, може й ми в дечому змінимось. Господь Бог не зміниться! Той самий, що є на рідній землі, що є тепер з нами, що буде там, куди поїдемо. Він нашим Сотворителем, Відкупителем, Освятителем, нашим Отцем. Для нас не буде чужою „чужа земля, бо вона є власністю нашого Небесного Отця, якого ми є дітьми. навіть, коли б ми були серед цілком чужого окруження, не будемо самітними, бо „з нами Бог наш Отець“.

Можемо припускати на підставі дотеперішнього, що наш нарід не перестане бути вірним своїй св. вірі, своїй св. Церкві. Вже нині маємо докази на тих, що давніше виїхали з посеред нас в інші краї. А не буде виїмків? Будуть! Ми однак певні, що будуть тільки виїмки, які залишать Бога, а цілим серцем поклоняться „доляровому тельцеві“. Таке бувало, воно для цілости не трагічне; ясно, що чим їх буде менше, тим для цілости краще!

Віримо, що наша еміґрація не привяжеться до країв, до яких еміґрує, так сильно, щоби і самим забути і дітям дозволити забути про рідну Україну, яка здається, перейшовши Голготу, лежить нині в гробі і чекає стрясення землі, щоби на Божий приказ „гряди вон“ — воскреснути!

Віримо, що наші еміґранти знайдуть спосіб тісніше зорганізуватися і жити „однією душею і одним серцем“. Віримо, бо наш нарід доказав ділами, що йому можна довіряти.

Ще дальше віримо, що ті, які виїдуть, не сплямлять свойого імени християнина і імени українця. Вже нині ті, що скорше виїхали, так нас позитивно запрезентували, що український елемент є нині побажаний у многих країнах! Чи ті, що тепер виїздять, мали би відвагу псувати позитивне до нас наставлення? Сподіваємось, що ні!

Отже з яким наставленням їхати?

З вірою в Боже Провидіння, в Божу Опіку, з молитвою і з дотеперішнім завзяттям поборювати труднощі.

Будуймо „новий дім“ нового етапу нашого життя з думкою: Якщо Господь не збудує дому, то надарма трудитимуться будівничі.

З Богом у путь, з Богом до праці в новій країні, а кому Господь дозволить, то й з Ним — з Богом: повернутися колись — „на ясні зорі, на тихі води, у край веселий, на Україну!“

Наша Духовна Семінарія

Знову ділимося з нашими читачами вісткою про нашу Духовну Семінарію в Кулємборґу, в Голяндії. Отці професори та виховники і питомці обходили цим разом Різдво не лише далеко від рідного Краю, але й далеко від більшого скупчення земляків скитальців. Та це не перешкодило нашій Семінарії відсвяткувати Христове Різдво в дусі нашої вікової традиції. Свят-вечерю підготовили питомці самі, виручуючи заклопотаного кухаря-голяндця, що подивляв їхній сприт та вмілість. Серед справді родинного настрою пройшов Свят-вечір. Святочність хвилі ще підносив побут у Семінарії їх Екселенції Кир Івана Бучка, що саме на Різдво мав уділити єрейських свячень двом питомцям. Вже 1. і 2. січня розпочались були свячення уділенням чину піддиякона та диякона кільком вихованкам Семінарії. На Різдво ж — 7. січня два з них, а то о. Роман Музичка й о. Юрій Сполітакевич прийняли з рук нашого дорогого Владики тайну Священства. Дияконат одержали: д.д. Франко Кудранець, Петро Лісовський, Теодор Прийма й Ігор Чайківський. В Празник Різдва монастирська церква Отців Августинів була вщерть виповнепа голяндцями, що з великою цікавістю слідкували за ходом Богослуження та чину свячень — а вони в нашому обряді такі гарні, так повні символіки. Свято нашої Духовної Семінарії звеличав своєю приявністю на Службі Божій Апостольський Нунцій Монс. П. Джіоббе, а опісля прибув на торжество і примас Голяндії Кардинал Де Йонґ. Радіовисильна Гільверзум надала опісля деякі фрагменти Служби Божої та чину свячень, посилаючи їх на хвилях етеру у широкий світ як багатомовне свідоцтво живучости нашої Церкви, яку так важко переслідують вороги Христа на Україні. Цілість Торжества доповнялась прегарним співом хору питомців, що під кермою проф. М. Антоновича чарував усіх тонкістю виконання літургічних пісень. Згадуючи про це торжество Духовної Семінарії, бажаємо нововисвяченими дияконам найскорше діждатися щасливої хвилини стати священиками та враз із тепер висвяченими неопресвітерами працювати в Христовому винограді на звільненій із неволі червоного сатани Батьківщині. Молімся, дорогі читачі, в наміренні нашої Духовної Семінарії, за ласку покликань до духовного стану серед нашої молоді, за Божу поміч і благословення для Отців настоятелів і професорів, що виховують нашій Церкві і народові майбутніх Божих слуг і борців за Христову правду в нашому народі, а доложимо неодну цеголку до величньої будівлі Божого царства на землі.

В неділю 30. січня радіовисильна Гільверзум трансмітувала з Нашої Духовної Семінарії Службу Божу. Службу Божу правив о. Мітрат Алєксандер Малиновський в послуженні отців адстансів та дияконів. Співав прегарно хор питомців під кермою проф. М. Антоновича.

ПОСВЯЧЕННЯ КАПЛИЦІ НА ФРАЙМАНІ.

В неділю 5.12.1948 р. посвятив о. ґен. Вікарій Николай Вояковський відновлену каплицю у Мюнхені на Фраймані, причому виголосив проповідь в якій між іншим підніс заслуги місцевого душпастиря, о. Петра Даревича, та працю маляра, що прикрасив цей таборовий храм. О. Даревич перейняв обовязки душпастиря 1945 року, в тому часі, коли всі наші жили в тривозі, боячись репатріяції й тому мало хто хотів іти на Фрайман. О. Даревич був не лише тим першим душпастирем-духовником, але й першим оборонцем та бодрим дорадником своїх вірних. Перша капличка містилася на піддашші, потім перенесено її на перший поверх, а оце відбулося її завершення її устаткування та віднова. На прикінці проповіді згадав о. Ґенеральний Вікарій і про парохіян, що від'їжджаючи за море, або готовлячись у далеку дорогу, не забули про свою таборову церковцю та причинилися датками для її прикраси. Нехай же Всевишній має їх у Своїй опіці та благословить на нове життя!

М. В. К.

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ВІДДІЛ НА ВИСТАВІ КНИЖКИ І ПРЕСИ.

В Мюнхені на Фраймані з приводу 80-річчя „Просвіти", основаної 1868-го року у Львові, відбулася вистава української книжки і преси. Були виставлені видання, що появилися за час по другій світовій війні (1945—1948) на еміґрації в Німеччині та взагалі в Західній Европі. Вистава тривала в днях 8 — 12 грудня 1948 року. Виставлено 580 назв книжок, 88 назв журналів і 46 назв часописів. Було дванадцять відділів. Між ними теж відділ Української Католицької Книжки та Преси. З журналів та часописів були виложені: часопис Християнський Шлях від 1-го числа, Богослов, Братчик та Христос Наша Сила. З книжок всі видання бібліотеки часопису Християнський Шлях та інші видання. Історія Риму, Українська Католицька Церква, Церковна Унія, Святий Йосафат, Тернистим Шляхом, Пастирські Листи, Проповіді, Богослужебні Книжки, Божа Наука, Шематизм українського католицького духовенства в Німеччині, Митрополитові Кир Андреєві Шептицькому в перші роковини смерти, молитвенники, святі образці тощо. З нових видань Українські Хрестоносці, Митрополит Андрій Шептицький та Поклін Марії. Всього 24 назв.

В порівнянні до числа українців католиків в Німеччині та взагалі в Західній Европі відділ Української Католицької Книжки і Преси був бідний. За час 1945—1948 було видано мало і в тому переважно цикльостилеві брошури. Сучасний розгублений стан української еміґрації та її байдуже наставлення до своєї батьківської Церкви вимагають необхідного оздоровлення в дусі чинного українського католицтва. Оздоровлення, яке нашу національно-визвольну боротьбу повело би до успішного кінця. Це може виконати Українська Католицька Книжка і Преса. Тому український католицький актив спільно зі своїм духовенством мусять причинитися до масового розповсюдження католицького друкованого слова, щоб уможливити нові і нові видання.

Микола Вайда.

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

У днях Христового Різдва линув кожний із нас думками в рідну Землю, бажаючи бодай у думці стрінути близьких, дорогих серцю та знайомих. Думки несли нас і до наших Владик, що їх наїзник запроторив на далеку північ на важкі роботи. Ми шукали наших любих Владик по безкраїх просторах Сибіру, шукали хоч би найбільш скупої вістки про них! І ось останні тижні принесли нам із краю щоправда болючі, але все ж дорогі вістки. Наших Владик вивезено аж у Воркуту, над річкою Комою. На каторжних работах, у вугляних шахтах караються там—Їх Ексцеленція Митрополит Кир Йосиф Сліпий, Преосвящений Кир Николай Чарнецький та інші, а між ними і Генеральні Вікарії, що їх призначив Митрополит Йосиф ще перед своїм ув'язненням. Сумні доходять вістки про важкий стан здоров'я Преосвященого Кир Никити Будки, що вивезений над Азовське Море. Єпископи Станиславівський Кир Григорій Хомишин і Перемиський Кир Йосафат Коциловський померли в тюрмі ще в 1947. році. Зломаний важкою працею, холодом і голодом помер недавно Ігумен Отців Студитів Єпископ Климентій Шептицький, брат покійного митрополита Андрія.

Ось така доля наших Владик, що вірність католицькій Церкві та любов до рідного народу засвідчують терпінням, кровавую мукою, а навіть мученичою смертю. Несила нам зменшити їхні фізичні терпіння. Зате багато можемо помогти їм молитвою і то засиланою до Небесного Отця через руки св. священомученика Йосафата та всіх наших мучеників, що своє життя віддали та ще й сьогодні віддають за святу справу католицької віри в нашому народі. Молімся, щоб Господь зберіг нам при житті нашого дорогого Митрополита та всіх ще живих Владик. А, якщо Його воля свята інша буде, хай посів мученичної крови видасть буйні плоди католицького життя на звільненій від червоного сатани, нам всім любій Україні.

Святіший Отець Папа Пій XII. виголосив до радія в навечеря Христового Різдва промову. Спираючись на слова Христового напімнення: „Утверджуй своїх братів" Римський Папа звернувся до цілого світу як Христовий Заступник і видимий голова Церкви та батько всіх християн зі словами напімнення і перестороги. Хто вміє ясно дивитися на справи та має моральну силу і відвагу дивитися правді в вічі, мусить признати, що 1948. рік завів усіх у сподіваннях та допровадив шлях людства над пропасть, якої засідки і небезпеки щораз більше тривожать всі шляхетні і благородні народи. Тому кличе Папа до всіх словами пророка Ісая: „Підкріпляйте зівялі руки і додавайте сили хитливим колінам. Скажіть малодушним: Бодріться, не бійтеся; ось Бог ваш... прийде і спасе вас". Святіший Отець пригадує всім обовязок бути вірним правдам віри що їх Спаситель приніс світові та совісно сповнити заповіді справедливости й любови, якщо бажаємо, щоб запанував на землі суспільний лад, достойний Божественного Царя миру.

Згадавши світлі моменти життя Церкви, величні геройства всіх, що терплять переслідування, не поминув Папа—з чуйною любовою та подвоєною журбою—і болючих втрат передовсім тих, що не встоялись у св. вірі та попали в роз'єднання, яким їхнє серце бридиться, а сумління осуджує. Дальше торкнувся Папа теперішньої ситуації в світі та сказав, що тільки правдиве християнське прагнення миру, оперте на любові та запевнююче

соціяльну справедливість може усунути небезпеку війни та принести людству правдивий спокій. Закликом до молоді, щоб будувала зі світу, в якому живе, „Дім Миру“ та надією, що врешті палестинська проблема найде свою щасливу розв'язку, а св. місця захорону міжнародньої управи, закінчив Святіший Отець свою промову та передав усім своє батьківське Апостольське благословення.

Їх Ексцеленція Апостольський Візитатор українців у західній Европі Кир Іван Бучко звернувся з нагоди свят Христового Різдва пастирським листом до духовенства та вірних на скитальщині. З Божого зарядження—говорить Владика—ще й ці свята приходиться нам обходити на чужині. Ця обставина посилює нашу тугу за Батьківщиною, ще тісніше вяже нас з віковими нашими християнськими звичаями та традицією, мовою, культурою, змаганнями за свободу. Хай не без користи буде для нас побут на чужині, а наша важка проба, що її допустив Господь, вийде Богові на славу, а нам на добро. Згадуючи наших Владик, підчеркує Апостольский Візитатор їхню мужність, з якою відперли вони всі підлі затії Москви та заявляє, що по їхньому приміру бажає нести важкі пастирські обов'язки вірний Апостольському Престолові та повний любови до рідного народу хоч би прийшлось це засвідчити і смертю. У дальших частинах листа дає Владика ряд напімнень, пересторог та наук, як треба духовенству і вірним поступати в важких обставинах еміграційного життя та як треба берегти скарбу св. католицької віри. Звертаючись в спеціяльний спосіб до питомців обидвох наших Духовних Семінарій—в Римі та Голяндії—та монаших чинів, складає Ексцеленція Кир Іван свої побажання на руки нашої Небесної Неньки, Непорочно Зачатої Діви Марії. Вона породила нас ще під хрестом до життя ласки, і тепер ні на хвилину не забуває нас та бажає нам земського і небесного щастя.

На бажання Святішого Отця Папи Пія XII цьогорічні святкування Христового Різдва були дуже скромні. В навечеря Різдва перед полуднем Папа прийняв Колеґію Кардиналів та виголосив до них святочну промову—її передавало ватиканське радіо. Опівночі Святіший Отець служив Службу Божу—трансмітовану через радіо. В день Христового Різдва приймав Папа відвідини своїх кревняків.

Дім Миру повинна будувати католицька молодь зі світу, в якому живе—сказав Святіший Отець в різдвяній промові, звертаючись до молоді. Цього висказу ужив Папа тому, бо внедовзі „Домус паціс“—Дім Миру повстане напроти базиліки св. Петра в Римі, що по словам Папи буде світовим осередком католицької молоді. Угольний камінь під цю будівлю посвятив Папа ще в вересні минулого року з нагоди величавого з'їзду католицької молоді сзіту. Цей Дім Міру, знімаючись напроти Ватиканської Базиліки, має дати молоді свідомість приналежности до великої родини, яка з однаковою любов'ю пригортає всіх своїх дітей. В центрі запроектованої будівлі буде церква Обіту, як повсякчасна пам'ятка того, що Папа врятував Рим в останній війні від неминучої заглади. Поруч секретаріяту інтернаціонального бюра руху католицької молоді в Домі Миру найде приміщення постійна вистава преси та методів виховання католицьких гуртків молоді і дім студій для чужинців.

Кардинала Міндсентя—Примаса Мадярщини заарештувала большевицька мадярська влада ще 28.XII. м. р. і то в хвилині, як він прощався зі своєю матір'ю що його саме відвідувала. Підготова до процесу, що мав би виказати вину цього великого мадярського патріота і то вину, що звучить „державна зрада“, в повному ході. Та знаючи большевиків і їхні

Святіший Отець скликає два Консистори, 15. травня тайний і 12. червня явний. Ватиканські круги догадуються, що Папа Пій XII. іменує при цій нагоді нових Кардиналів. На останньому Консисторі, дня 18. лютого 1946. р. надав Папа 32 Єпископам гідність Кардинала.

На тайному Консисторі, що в ньому беруть участь тільки Кардинали, проголошує Папа Консисторіяльні Акти, як іменування Кардиналів, Архиєпископів і Єпископів. При цій нагоді торкається Папа важливих церковних і церковнополітичних питань. Явний Консистор — це святочне зібрання получене з приписаними церемоніями. На цьому Консисторі Папа вручує іменованим Кардиналам червоні капелюхи. На ньому відбуваються і доповіді про перебіг канонізаційних процесів у справі проголошення блаженних і святих.

Японець др. Кунігінко Гашімото, професор цісарської музичної консерваторії став католиком та задумує тепер компонувати релігійні твори. Сьогодні в Японії є пів міліона християн, в цьому сто тисяч католиків.

Оксана Косенко, про яку заговорив був цілий світ, як вона рятувалась від совєтських хижацьких кігтів, вискочивши з вікна консуляту, стала членом греко-католицької Церкви.

Єлісавета Бентлі — передше агентка Совєтського Союзу в Америці — перейшла на католицтво. Вона вирішила дати низку відчитів, які насвітлять її життя та працю як советської агентки.

На Пресовий Фонд „Христос Наша Сила" зложили:

Михайлина Юрчук, Ґавтінґ — 5 нм.
Вірна слуга Марії з Етлінгену — 5 нм.
Роксоляна Луцик, Ашафенбурґ — 2 нм.
о. Атаназій Тимків, Бамберґ — 5 нм.
Текля Монцібович — 2 нм.
Текля Палинська, Інґольштадт — 2 нм.
Ірена Балабан, Міттенвальд — 2 нм.
Марія Матковська, Пюртен — 5 нм.
А. Зауличний, Фрайман — 5 нм.
Зофія Трешневська, Ляйм — 5 нм.
о. Лев Білоскірка, Новий Ульм — 5 нм.
о. Герман Беттер, Бамберґ — 10 нм.

ХРИСТОС НАША СИЛА — християнський часопис
Видає Українське Католицьке Душпастирство в Міттенвальді
Редаґує Колеґія. — Відповідальний редактор о. Богдан Смик

Адреса Редакції і Адміністрації:
Chrystos Nasza Syla Mittenwald, Jäger-Kaserne

Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas" - „The Time".
Authorised by ECOM Hq, Civil Affairs Division 11. Mar 1948.
Authorisation N. UNDP 219.

Друк С. Слюсарчук Мюнхен.

Ціна 50 феників

Христос наша сила

Часопис християнської думки

Рік 1 Христове Різдво, 1948 Ч. 1

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Свята Церква взиває нині всіх вірних, щоб поспішили з поклоном до народженого Спасителя світу. Як колись перші прийшли до Віфлеємської стаєнки вбогі пастирі і принесли дар, на який їх було стати — найкрашу овечку, а згодом три царі з далекого Сходу принесли царські дари, так сьогодні Ви, Хвальна Редакціє, як відновник католицької преси, приносите народженому Спасителеві дуже милий дар, оцей місячник, під такою виховною і дорогою в наших споминах назвою: „Христос наша сила".

Саме вчас випускаєте в світ оцей християнський, католицький місячник, як передвісник поширення християнської, католицької преси. Преси, з якої читач черпає своє образування, преси, що помагає Церкві перевиховати одиниці, родини та й цілу суспільність, згідно з правдами св. Христової Євангелії.

Католицька преса є природним виявом католицького життя. Христос сказав: „З обильности серця говорять уста". Нарід, у якому живе правдиво католицький дух, бажає, щоб про католицьке життя хтось писав, щоб про нього було що читати. Він бажає дати вияв на письмі свойому католицькому думанню і стремлінню. Ревне християнське, католицьке життя і ревність для католицької преси йдуть рука в руку і себе взаємно підпомогають. Для образованого католика зрозуміння для католицької преси є знаком і тепломіром його християнства. Тому з радістю вітаю віднову місячника „Христос наша сила" та бажаю Хвальній Редакції та Всім Читачам часопису щедрих Божих благодатей. Хай Божественний Спаситель прийме Ваш сердечний дар і благословить Вас у благородному почині віднови католицької преси та нагородить Вас повнотою своїх щедрот в цьому житті й у вічності.

о. НИКОЛАЙ ВОЯКОВСЬКИЙ
Апостольський Візитатор

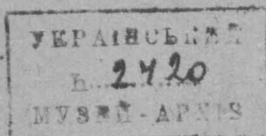

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

Хай сяють зорі й свічі,
Хай спів — по гніву герцях!—
Вступає Бог предвічний
В холодні ясла серця...

Все пройшле, все, мов сниться,
Ятріє згадок—присок...
— О, радуйся, землице,
Між Доном і між Тисою!

О, радуйтеся, села,
І, гради, тіштесь сице.
Бог силен і Бог велий
Ізходить на язици.

Карати сліз Він лічить,
І мірить кров і рани..,
Він з нами все полічить,
Він з нами все прогляне.

Шукайте в Нього сили,
На літ важких Голготі,
Як в вас Його убили, —
Його в серцях знаходьте!

Ще мент лиш упокорень,
Ще тільки мент покути –
І вдарять світлі зорі
Над берегом Славути...

Піснями Літургії
Задзвонять херувими,
І буде рідний Київ
Христовим Віфлеємом.

Т. КУРПІТА

ЗА СВІТЛОМ ЗІРКИ...

В оповіданнях про народження Божого Сина в віфлеємському вертепі і про перші місяці Його земського життя св. Письмо і св. Передання змальовують нам дуже цікаві постаті трьох царів. Одні пам'ятники християнського письменства називають їх волхвами, тобто поганськими священиками, інші — мудрецями, ще інші — князями або царями. Правдоподібно були то волхви, жреці, які в боговладному устрою країн Сходу були також князями своїх племен, а рівночасно займалися наукою. Найлюбішою наукою тих часів у східніх країнах була астрономія—наука про зорі. Довгі роки досліджували три мудрі князі засіяний зорями небозвід, слідкуючи за подиву гідним порядком рухів небесних тіл. Піднімаючи очі до високих зірок, вони відривалися думками від земського, часто так скверного й повного блуду, життя та линули в небесний світ безмежного царства Всемогучого Бога, того царства, в якому панує святий, незахитаний закон Божої правди.

Одного дня заблисла низько на небозводі нова, невідома їм досі, а небувало ясна зоря. Зразу пізнали мудрі князі, що це неприродна небесна поява, але якийсь знак від Бога. Разом із тим вони почули в серцях Божий голос, який кликав їх на шлях, що його вказувала своїми проміннями зоря. Вони зрозуміли, що це та зоря, яка мала звіщати народження Божого Сина, появу Божої правди на землі. Без вагання вони рішилися іти туди, де ясніло небесне світло.

Не легкий був їх шлях, і не близька була їхня дорога. Під ноги їх верблюдів стелилися нескінчені степи й безводні пустині і важніли втомою їхні ноги. Густі ліси ставали на їхньому шляху непроходимою стіною, голос диких звірів заповідав небезпеки далекої дороги. Глибокі, бистрі ріки й широкі моря перетинали їхній шлях. Мудрі князі поконували, перемагали всі перешкоди мандрівки і невтомно прямували до обраної цілі. У великих містах їх зустрічали люди, що юрбами товпилися на гучних забавах, розливали шумливе вино й розкидали дзвінкі гроші. Вони сміялися весело й кликали здорожених мандрівників: „Ходіть до нас, покиньте важкий труд далекої дороги. У вас є гроші, а в нас радість життя". Але мудрі князі того не слухали. Вони йшли за світлом небесної зорі, за покликом Божого голосу. Вони

прямували до ясел, колиски Божого Сина, що приніс на землю світло Божої правди, тієї Правди, що світить людям небесною зорею, тієї Правди, що дає спокій серця і радість душі, тієї Правди, що є завдатком розкошів вічного щастя. Вони її знайшли. В Бога. В Божого Сина. У Віфлеємі.

Мандрівка трьох князів до Віфлеєму — це символ і прообраз людського життя на землі. В нашій душі, що є твором Божих рук, живе велика туга за певною, незрушимою, вічною правдою. Бог вложив у наше серце могутній поклик, гін до пізнання правди. Голод правди невпинно ворушить наші душі і є джерелом усіх думок, бажань і чинів. Бог, вічне щастя Його оглядання, — це найвища правда нашого життя. А наше життя — це постійне прямування, мандрівка до правди, до Бога. Тисячкратно ясніше від віфлеємської зорі світить нам Божа правда, що її об'явив Христос в Євангелії. Голосно лунає Його поклик: „Шукайте Божого Царства!" За цим покликом ідемо ціле наше життя. Але ворог правди, диявол, що є вітцем ложі, кидає нам на стрічу густі, непрохідні ліси, нетрі фальшу й облуди. Він закладає на нас сіті безбожної пропаґанди. Він хоче звести нас на манівці, на безпуття, де нема світла, де кублиться темрява. Він хоче, щоб ми заблудили в темряві гріха й навіки згубили з очей небесне світло Божої правди. Туди, в темряву гріха, кличуть нас пристрасті нашого тіла, а примір безбожних людей, що ведуть легке, безжурне життя, заманює наше втомлене серце на широкі шляхи проминаючих, земських розкошів. Слабне наш дух, а зоря правди меркне в наших очах... Але ні! Це — лише мала хвилина людської слабости, життєвої втоми. Ось знов ми чуємо голос Ісуса. Рішучим зусиллям волі ми вириваємося з нетрів темряви, щоб дальше іти шляхом Божої правди, яка ясніє новим, повним світлом. Ми спотикаємося, падаємо й знову стаємо, ми перемогаємо тисячі перешкод життєвої мандрівки, бо ми знаємо, що на безпутті гріха чекає нас неволя і смерть, а наше щастя, наше вічне життя, досягнемо лише на шляху Божої правди.

Ми закінчили один рік земського життя, один етап життєвої мандрівки. В нас сьогодні свято Народження Божого Сина. Спокійна радість сповняє наші серця. Перед очима душі з'являється прекрасна картина:

Вертеп. У вертепі при яслах Божа Матір і св. Йосиф.

В яслах — Божа Дитина, Ісус. Погідне личко сяє усміхом божеської радости. Небесні янголи співають „Славу..." пред-

вічному Богові, що зійшов з неба, прибрав людську подобу, щоб стати провідником людий на шляху до неба. Проміння ясної зорі срібними нитками неземного світла осінюють вертеп і його довкілля. У тому світлі з'являються здорожені князі. Хоч втомлені, але щасливі. В передчутті неземської радости — серця їх живіще б'ються. Прислішують ходу... Приходять... В безмовному поклоні, щасливі припадають перед колискою Божої Дитини.

Завтра перед нами новий етап життєвої мандрівки. Встаємо. Ідемо шляхом трьох східніх князів... Шляхом правди... За світлом зірки...

о. З. Н.

НАШ СКАРБ

Роки минули з того часу, як ми кинули рідні хати й подалися в далекий світ. Одні з нас робили це під примусом баґнета, другі добровільно, а всі — під примусом злощасної долі.

Коли ми лишали Рідний Край і рішалися остатись на чужині, ми оправдували свій вчинок перед другими людьми й перед власною совістю тим, що хочемо зберегти себе для прийдешніх потреб нашої Батьківщини.

До нині так воно й було. Ми зберегли себе. Ми заховали себе при житті, зберегли своє тіло. Живучи останні кілька років у великих національних збірнотах, ми мали змогу також цілоспрямовувати свойого духа для майбутнього нашої нації. Можна сказати, що, ми, українські еміґранти, не прогайнували того часу, а зложили дещо морального капіталу для будуччини. Ми сходилися в наших еміґрантських церквах і засилали гарячі молитви до Милосердного і Всемогучого Бога, щоб дав нашому народові силу відвоювати зрабовану волю. В школах наші діти набиралися потрібних знань, а їхні молоденькі серця сповнялися любов'ю Батьківщини. В юнацьких установах наша молодь заправляла сили свого духа до майбутнього чину для України. Напружена праця всіх нас відривала наші думки від злоби буднів, давала нам можність забувати нашу дійсність, важку дійсність бездомних скитальців.

Так було вчора. Сьогодні образ нашого життя зміняється. Безповоротно минає час спільного життя й спільного труду.

З кожним днем покидають нас великі й малі групи наших братів і сестер. Вони їдуть в широкі світи, шукати праці для рук, землі для поселення.

За короткий час усі ми підемо їхніми шляхами. Яка доля жде нас, бездомних, в далекому світі? Що знайдемо там у тих чужих країнах? Чи знайдемо нову батьківщину, яка дасть нам почуття волі й радости? А може хоч працю, що займе наші думки й дасть забути горе?

Ні, ні! Немає радісної праці на чужих нивах, а новій батьківщині належить покоління вигнанців тільки тілом, бо душі їх далеко від нових поселень.

Вже нині з глибоких бельгійських і французьких шахт, із голлядських фабрик, з мрячних полів Англії, з-під пальм Тунісу й Альжиру, з багнистих лісів Канади, з пралісів-пущ Південної Америки невпинно линуть наші думки, думки українських скитальців, у Рідний Край. Вони, наче ті бистролетні ластівки, літають попід низькі стріхи старенький хат, заглядають у малі віконця, б'ються об старі виходжені пороги. Вони хотіли б довідатись, чи стоїть ще батьківська хата, хто в ній живе, де решта наших рідних? Кого годують ті ниви, що їх потом і кров'ю зрошували наші діди й прадіди? Чи стоїть серед села стародавня церковця, в якій ми прийняли Божу ласку хрищення, дітьми Божими стали, чи грають на дзвіниці дзвони? Думки линуть, але назад не вертаються. Нічого не знаємо про Батьківщину, хиба те, що вона сповита туманом горя. Біль в'їдається в наші серця, бо ми почуваємо себе бездомними жебраками світу. Бо ми втратили все, все, що мали дорогого. Прекрасну й кохану Батьківщину, її веселі ниви і ліси... Рідні хати... Родини... Все! Усе...

Ні! Ми не все втратили! Ми не вбогі!

Серед воєнної пожежі, яка кинула нас на світові шляхи, ми врятували, взяли зі собою найцінніше добро, найдорожчий скарб. З-під рідних стріх, із похилих церков ми винесли живу, невмирущу віру. Велику, незломну віру в Бога, в Його Святого Сина Ісуса. Наші серця сповнені тією великою вірою в Божу правду, такою вірою, яку на всьому світу має тільки один український народ. Під прапором Христової віри наш народ боровся довгі віки з ордами сходу, з потугою півночі, боронив свойого існування й існування та волі европейських народів. Тисячу років триває та боротьба і не кінчається. Той кривавий бій ведеться далі і сьогодні, і тільки його далекий гомін долітаю до нас. Бій важкий, бо нерівний. Але

український народ стоїть у ньому, як геройський лицар, сильний вірою, а віра його гартована, як сталь. Падуть гекатомби жертв, але прапор віри — високо.

Бережімо і ми святе полум'я предківської віри, що було силою давніх поколінь, що й сьогодні є нашим останнім забороломм. Верстаючи трудні шляхи скитальців, несім у своїх серцях прапор віри.

Віра в Бога дасть нам силу, в чеканні на Божу справедливість, перенести все горе еміґранського життя.

Віра в Бога і Його всемогучість — скріпить наші сподівання на перемогу правди.

Віра в Бога і Його милосердя — надхне наші душі до гарячої молитви за велике майбутнє народу.

Віра в Божу поміч і в Його святе благословення з'єднає нас, розкинених по світу, в одну сім'ю, що житиме одним прагненням: вернутися додому! Відзискати рідні пороги! Впасти у стіп рідних престолів!

Бог святий вислухає наших благань. Очищені покутою страдального життя, освячені терпінням, скріплені вірою — повернемо в Україну, і закличемо словами св. Івана Богослова:

„Це є побіда, що побідила світ — наша віра!“ (І. Ів. 5,4.)

МІЙ СОН

„Знаєш, я мав сьогодні дивний сон!“

„А ти віриш у сни?“

„Не вірю, однак цей сон такий дивний, що, думаю, вислухаєш його з зацікавленням.“

„Гаразд. Розкажи.“

„Отже слухай: сниться мені, що встаю рано з ліжка і... очам своїм не вірю. Я свідомий, що нині будний день, а бачу що дуже багато людей спішить до церкви. Є між ними старші, і молодь, і діти. Година шоста.

Що ж це має означати, питаю себе? (Очевидно в сні.) Не чув я, щоб на нині заповіджено якесь церковне чи національне свято, — а людитак громадно йдуть до церкви. Мушу довідатися, що це. Скоро миюся, вбираю святочний одяг . біжу також. (Ранні молитви відмовлю в церкві — рішаю)і

Дорогою здоровлять мене стрічні поздоровленням: Слава Ісусу Христу. Мені дещо дивно, бо знаю, що ми світськ

лише священиків — і то не все — так здоровимо, а себе взаємно, то „добрий день“, „поважання“, а жінкам — паням кажемо, що „цілуємо руці“...

Ще більше здивувало мене, що дві пані, які ще вчора „на смерть“ посварилися „за ґаз“, нині йдуть разом до церкви і про щось дуже сердешно і культурно розмовляють.

Здоганяє мене мій „приятель“, з яким я не говорю вже два місяці, бо він інших політичних і партійних переконань (в додатку недавно сказав мені, що я ідіот!) і... о, диво! Він здоровить мене, бере мене під руку і питається: „як спалося? Чи і ви до церкви?“

„Угум“ — відповідаю і не знаю чи ще щось більше говорити, чи стояти дальше твердо на свойому „становищі“. Та він говорить дальше і то так щиро, що мені не лишається ніщо інше, як скапітулювати.

Приходимо до церкви. Тут повно людей. Всі скуплені в молитві. Коло сповідальниці багато людей. Сповідаються. Не бачу, щоб хтось сміявся, оглядався, говорив, подивляв „нові сукні“ пань, і т. д.

„Що сталося з людьми? — знову питаю себе. Чи то не ті люди, що їх так докладно знаю?“

Починається св. Сл. Божа. Вийшов до престола священик; всі встають, коли ж почалось Богослуження — сідають. Під час св. Літургії чую кожне слово священика. Люди слідкують за Літургією з молитовниками в руках. В часі благословлення христяться, але так правильно і гарно, що мило дивитися.

Надходить час св. Причастя. Багато з присутніх приймають Евхаристійного Ісуса. Мені чомусь соромно, бо лише кількоро, а між ними і я, не причащаються... Скінчилася св. Сл. Божа; всі вийшли з церкви, вийшов і я. Ніхто не стає під церквою „закурити“, а йде домів. (Все якесь інше!).

Дома поснідав я і пішов до праці. В год. 12. приходжу на обід. Здавалося мені тепер, що все йде дальше по старому; та ні! Каже мені дружина, що „ангел перелетів через табор,“ в кухнях спокій, нема сварів, не пересувають горшками...

Дивлюся крізь вікно на подвіря, там бавляться діти. Та не чути прокльонів, взивання чорта, немає криків, ні плачу... О, ні! Ось Івась кинувся з криком до Марійки, та надійшов якийсь старший чоловік, скартав делікатно напасника і все успокоїлося.

Зі школи йдуть учні. Як звичайно розмовляють. Прислухаюся. „О, нині гарний день, ніхто в клясі не дістав „двійки“ — каже Орися.

„В нас також ні.“ „І в нас теж“ — чую.

Сідаю до стола, як вчора та, почервонівши, встаю знову. Моя сім'я, заки сісти, стає й спільно відмовляє молитву „Отче наш...“ і щойно тоді сідає. Зробив так і я! Якось на душі радісно. Всі їдять і ніхто не насуплений, не скривлений, навіть Федя не треба підганяти їсти „зупу“ — їсть без принуки. Після обіду знов молитва. А там, забіраю все потрібне і йду по приділи. Черга вже велика. Стоять один за одним. Розмовляють. Ніхто не минає „протекційно“ черги; всі спокійні. Розмови не образливі; „не обмови“ а розмови“!

Надходить жінка, якої чоловік у шпиталі. В хаті лишила вона 5-ти місячне немовля, саме одиноке.

„Ходіть, пані, поза чергою; заки дочекаєтеся, готов збудитися ваш „козак“ і буде плакати“. Всі радо згоджуються. Пішла і скоро вийшла.

У міжчасі старенький професор несе з магазину бараболю. Пізнати, що йому тяжко, не звик до такої праці, ну, та й вік! Один з пластунів, що стояв в черзі, застерігає собі місце і йде помогти старикові.

А в роздільні не чути сварок, чи невдоволення. Ніхто не перевіряє на вазі одержаних приділів, бо, чомусь певний, що йому все по справедливості приділили.

А там, по дорозі домів, висунулася з кошика жінки шоколяда. Вона спішно йшла до свойого „козака“ і ледво почула, як один, що ще вчера паскував шоколядою кликав: „галло, галло! Пані, ви згубили шоколяду.“ (Аж оглянулися ті з черги, котрі не бачили, що сталося!). Віддав, а вона подякувала. Зайшла до кімнати, а там сусідка колисала „козака“, який в міжчасі збудився.

Вечором були таборові збори. Обговорювали різні справи, зокрема справу приділів одягу і взуття. Поза мудрими і спокійними порадами таборян, не було жодних неприємних „виступів“.

При кінці зборів забрав голос один з таборовиків, що говорив, як то від нині уложиться життя між людьми в таборі, а може і в світі, (бо за дня можна було заобсервувати якісь дивні зміни і поза табором). Кінчаючи мову, сказав: „Бачите, громадяни як гарно пройшов нам нині день. А був він гарний тому, що всі без вичятку жили по вказівкам 10-ти Божих

Заповідей. Жиймо так дальше, а життя стане для нас радістю а не тягарем...“

Нараз страшний гук... і я пробудився. Це Омелько, мій сусід, невдоволений, що заніч програв 600 марок, замикав за собою двері, йдучи в 5 год. рано на „нічний спочинок“ після „тяжкої“ праці. *о.—ъо.*

ЗОЛОТІ ДУМКИ ПРО ЛЮБОВ

Одного року, а було то після першої світової війни, несподівано рання осінь заскочила ластівки в Европі, ще заки вони відлетіли у вирій і тисячі їх, зв'ялених морозом, падали на землю. Пройняті співчуттям до бідних пташок люди перевезли їх літаками до тепліших країн. Гарний відрух, відрух направду гідний людини!

Проте, коли глянемо на нинішній світ, бачимо, що неодна людина наче б то забула на вагу тієї найбільш благословенної хвилини історії, що в ній з уст самого Небесного учителя впали благодійні слова: „По тім пізнають усі, що ви мої учні, коли матимете любов між собою“ (Ів. 13, 35).

Любов! У нашій неморальній добі, забули про те святе слово, або, що ще сумніше, надали йому зовсім інше значення!

Так! Сьогодні люди забули про любов! Нинішне жахливе темне життя, прямо задавило її! Сьогодні нужда дармо шукає серця; слабший мусить гинути; хворого навіть рідні уважають невиносимим тягарем; хто не має сили працювати того уважають непотрібом!

Загинула любов! Якщо її назва що залишилась, то вона густо-часто криє в собі смертельну отрую. Згадують про неї кінові й театральні оповістки-плякати, та ще й такі книжки, які потраплять зруйнувати найбільший навіть скарб на світі: здорову, молоду, невинну душу. Давною чудовою назвою „любов“ вони прикривають найнижчі вияви напогамованої пристрасти.

Чи застановляється нинішня людина над тим, що потоптавши любов, вона вирікаєтьсься християнства, вирікається Самого Бога?! „Любитимеш Господа Бога твого всім серцем твоїм, всією душею твоєю і всією думкою твоєю Це найбільша і пер а заповідь. Друга подібна до неї: любитимеш ближ-

нього твого, як самого себе“ (Мт. 22,37-39). Оце ясні, категоричні і невідкличні слова Небесного Учителя. Отже любов — це фундамент — основа, що на ній Христос збудував свою релігію. Та не тільки основа! Вона, любов — сама істота християнства, саме християнство!

Релігія — це зв'язь людини з Богом. Де нема тієї зв'язи, там немає релігії. Ота зв'язь має — по волі Христа — об'являтися якраз через любов. Одначе любов Бога конечно і нерозривно в'яжеться з любов'ю ближнього. Не може любити Бога той, хто не любить Божої подоби, що нею є кожна людина, кожний ближній. Що гірше і страшніше: людина, яка не любить ближнього, навіть не розуміє, що значить любити Бога. Чи потрапить сліпий відчути красу весняних ранків? Чи можуть захопити конаючого розкоші життя? Чи знайдеться хтось, хто зумів би намовити каліку без ніг, щоб він відбув пішки дорогу довкола світу? Поправді: хто не щирий, безсердешний для ближнього, той такий самий буде у відношенні до Бога. Не може і навіть не потрапить любити Бога той хто кам'яний, немилосерний, жорстокий для свого ближнього. Навпаки, о кого вітає справжня любов Бога, сой нік не потрапить зберегти її тільки для себе, але обдарить нею своє довкілля, так як сонце ніччю посріблює місяць, а днем озолочує землю і її мешканців.

Блаженний, хто глибоко вдумався в найбільший заповіт Христа, хто добре зрозумів Його заповіт любови. Бо вона—любов потрапить полонити найсвітліші уми. Любов — сила, що насталить навіть найслабшу волю і зрушить її до геройського чину. Любов — скарб, що ним налите людське серце, стається джерелом, з якого аж розливається довкола добро. Любов — нерозлучна посестра справедливости, що про неї мріє світ. Любов — основа культури, що вивела дикі племена з глибоких пралісів, з непрохідних степів, виховала їх і перетворила у християнські народи. Любов—чудовий відблиск Великого Бога на нашій землі, долині сліз. Любов—мати миру, якого так дуже бажає людська душа. Любов — єдино певна дорога до спасіння, до вічного щастя.

До золотника зайшов якось один добродій купити якусь дрібничку. Купець вказав свій золотий крам: золоті підківочки, грибки, павуки, слоники і другі фіґурки. Всього було вдоісталь. Гість з увагою переглянув багату збірку цінноцщів - спитав:

— То все? Інших дрібничок не маєте?

— А чого ви собі бажаєте?

Я хотів би купити мале серце, мале, золоте серденько...

— Нажаль, не можу служити. Може дістанете в других золотників.

Пішов покупець, усіх золотників обходив, усюди шукав — надармо. Усі сказали йому, що в них немає такої речі, бо вона вийшла вже з моди...

Як то, щоб в такому великому місті не можна було знайти одного золотого серця?! закликав накінець виведений з рівноваги покупець:

— Добродію! Будь ласка, зайдіть до крамниці зі старовиною, може там знайдете те, чого шукаєте! попрощав його останній з черги золотників.

Любий читачу! Чи не відчуваєш ти в цій хвилині, що ніщо інше, лише брак серця є згубою нинішньої людини? Як це сумно, що тільки в крамниці зі старовиною можна набути символ любови, віддання, прив'язання, доброї волі, лагідности! Світ має доволі багацтв, має повно золота, але бракує йому серця. Чи знаєш, скільки золота на землі? Хтось терпеливий доклад-но обчислив його кількість і прийшов до переконання, що зі золота, яке находиться на землі, можна б викувати шосе 77 кілометрів довге, 6 метрів широке і три центиметри грубе.

Вартість золота, що його має світ — велитенська! Проте —яка користь з нього? Ніяка! Людство завжди і завжди невдоволене, нещасне! Може замало ще того золота в обігу? Коли б було його сто разів стільки, як є, що більше, коли б ціла земська куля була зі щирого золота, все одно воно не зробило б людство щасливим.

Та без найменшого сумніву, напевно безмежно більше щастя опромінило б людські душі, коли б у них сяла любов, любов, що її приніс з неба Христос, любов, що її так дуже домагається Небесний Вчитель словами: „Нову заповідь даю вам, щоб ви любили один одного, як я полюбив вас.“ (Ів. 13,34).

З писанъ Тихомира Тотга вибрав о. Ю. К.

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

Нові енцикліки. Недавно появилася нова енцикліка, в якій Св. Отець Папа Пій.XII. обговорює постання й розвиток св. Літургії та інших літургічних влаштувань. Між Різдвом і Воскресенням 1948 р. буде видана ще одна енцикліка, що її написав Св. Отець під час літнього побуту в Кастель Ґандольфо. В ній Св. Отець обговорює сучасне тривожне положення світу.

Дар любови. В одній радіопромові

Святіший Отець висловив подяку католикам Америки, що вони жертвували багато дарів для потребуючих, знищених війною народів Европи. Св. Отець вказав на те, що сьогодні Христос, в образі людей, які находяться в крайній потребі, іде через світ, голодний, спрагнений, холодний, неодітий. Хто обдаровує потребуючого з любови, той, наче самому Христові, допомагає. Хто має можність дарувати, той обов'язаний до цього. Господь не забуде таких і щедро їх нагородить.

Христос або хаос? В доповіді „Христос або хаос“, яку виголосив о. Іван Леппіх Чина св. Ізб. в Дюссельдорфі для робітничої молоді, він так схарактеризував нинішний світ: „Сьогодні існують на землі поруч себе три світи: світ без Бога — ліберально-капіталістичний, світ проти Бога — марксівсько-комуністичний, світ з Богом — християнський. В світі з Богом Христос є осередком життя. В неділю і в будень, в церкві, вдома і на місці праці християни зберігають Божі заповіді і промощують шлях з хаосу до свобідного життя.

5.000 з'єдинених румунів, поміж ними також румунські фольксдойчі, є тепер в західних зонах Німеччини. Душпастирську опіку сповняє над ними один єдиний священик.

Жиди конвертити. Від закінчення другої світової війни багато жидів в Америці прийняли Христову віру. Директор жидівського семінаря рабінів в Нью-Йорку, Др. Фінкельштайн, заявив: „Вчора навернення до християнства являли собою малий потічок, сьогодні-це поважна струя. Особливо багато жовнірів жидівського віроісповідання стають християнами.

Трагічна смерть ужгородського єпископа. 25. 10. ц. р. Єпископ-Ординарій української католицької єпархії в Закарпатській Україні, Преосвященний Федір Ромжа їхав у товаристві впр. О. О. Данила Бачинського з Мукачева і Федора Цібере з Лалова, з Мукачева до Великих Лучок, щоб там посвятити церкву. На підводу Владики наїхали в дорозі два вантажні авта. В одному з них їхали військові. В тій катастрофі згинув Преосвященний Федір Ромжа. Населення Закарпатської України переконане, що це не була випадкова катастофа але атентат, щоби тим чином усунути Владику, який гідно обороняв віру батьків та відмовлявся „возсоєдинити“ свою єпархію з т. зв. православною церквою, що діє тепер в Галичині. Воно сподівається, що Народня Рада, позасаді „ударю пастиря і розсиплються вівці стада“, поведе на ново посилену боротьбу з Українською Католицькою Церквою в Закарпатській Україні.

Духовні вправи для ескімосів. Французька газета „Ля Круа“ приносить таку цікаву вістку: Місіонар о. Ґ. Ендав чина ОО. Єзуїтів, настоятель місійної станиці в Монтен Віллдж, в північній Алясці, влаштував для тамошніх ескімосів духовні вправи. В першому році брали в них участь всього 12 навернених ескімосів. В наступному році наплив учасників так збільшився, що треба було влаштовувати духовні вправи також в чотирьох сусідніх станицях. Більшість учасників — це мужчини у віці 20-30 років. Успіх наглядний. Учасники численно відвідували св. Літургію, кожної неділі і свята приймали св. Причастя. По селах зникли сварні і неспокої. На 604.000 кв. км. цілої Аляски живе 73.000 людей. З того числа 13.053 належать до католицької Церкви.

770 мільйонів християн в цілому світі. З журналу „Католіше Гандбух дер Швайц“ вибіраємо ось такі статистичні дані про релігії та віроісповідання нинішнього світу:

Населення земської кулі числить сьогодні 2.122.688.000 (два мільярди сто двадцять два мільйони шістсот вісімдесять вісім тисяч) людей. В то-

му 398.277.000 католиків, 201.868.000 — протестантів, 161.305.000 — грецьких і східніх православних, 9.348.000 „інших християн“. Збірне число всіх християн сягає 770.798.000 вірних або 36,4 % всього населення землі. Кожний п'ятий мешканець землі є католиком, а кожний третій є християнином, 8.177.000 католиків належать до східнього віроісповідання, в тому 5.162.000-це католики українці.

Протестантська церква не є одноціла. Вона складається з різних віроісповідань, що беруть свій початок в добі реформації. Деякі з них, як прим: англіканці, не бажають, щоб їх називати протестантами. Сюди належать також американці з безчисленними релігійними сектами. Між протестантами розрізняємо т. зв. старих і нових, а коли візьмемо до уваги окремі групи лютеранців та кальвіністів, що рівно ж поділяються на різні релігійні відгалуження, дістаємо образ повного роз'єднання.

Найбільше число православних замешкує Росію. Недоступність тієї країни для вчених західнього світу утруднює статистику, а відомості про пропаґанду безбожництва ставлять в сумнів вище подане число.

До „інших християн“ наше джерело зачисляє: коптів, абісінців, старовірів або роскольників. чеську національну церкву, та старокатоліків різних національностей.

Число віруючих жидів, приналежних до т. зв. мойсеєвого віроісповідання, важко сьогодні усталити, бо по страшних воєнних подіях останніх часів їхнє число в Европі дуже змаліло.

Релігія ісляму має 296.000.000 визнавців. Велике число населення землі визнає східні релігії.

З християнського світу

Еспанія і християнський схід. Від декількох років в Еспанії розвивається живе зацікавлення проблемами християнського Сходу. В Ґренаді відкрито каплицю слов'янсько-візантійського обряду. Іншу каплицю східнього обряду фундувала у власному домі одна багата пані. Рух зацікавлення східнім обрядом має вже в різних містах Еспанії 20 осередків, а керує ним о. Сантіяґо Морільйо.

Чи справді свобода священикам. В Берліні, в домі совєтської культури, була дискусія про релігійні відносини в СССР. Майор Загаров сказав тоді таке: „Ми, большевики, є антирелігійні і продовжаємо освідомну роботу проти релігії і проти Церкви, але священики користуються в нас повною свободою.“ Якщо майор Загаров мав на думці єпископів і священиків гр.-кат. Церкви на Західній Україні, то він забув додати такі слова: вони користуються повною свободою сидіти за кратами, каратися на важких примусових роботах, на далеких засланнях і гинути смертю мучеників за віру.

Положення православної Церкви в Югославії. З Югославії втік цього літа один священик. Ось що розказує він про положення там православної Церкви: коло 80. священиків замкнено в концетраційному таборі в місті Стара Ґрадіска. Їх примушують виконувати найганебніші роботи, а кожного ранку їх збирають в ряд і примушують слухати безбожного викладу. Команда табору кождого дня проголошує нове гасло, повне богохульного змісту. Хто зі священиків-в'язнів відказується повторяти богохульства, того позбавляють денного харчу. Священикам по селах не вільно заходити до шкіл, ані навчати шкільну дітвору релігії, хоч 98 % батьків заявилися

за обов'язковою наукою релігії. Рада міністрів приняла законопроєкт, яким маршал Тіто має бути проголошений головою сербської православної Церкви. Цього вождя — безбожного комуніста — вже нині титулують офіційно „його блаженство".

Християнство й фільм. На восьмому міжнародньому конкурсі фільмів у Венеції одну з визначних нагород признано творцям фільму французької фільмової продукції п. н. „Мес'є Вінкент". Визначний актор П'єр Фреснай зображує в титульній ролі постать та історію життя св. Вінкента з Павль, який був опікуном вбогих і хорих, основником місійної конгрегації св. Лазаря, харитативної конгрегації Дочок Любови (Шариток) духовником і дорадником королеви Маргарити, в'язнем морських розбійників і духовником в'язнів на галерах. Це відрадне явище, що з повоєнній фільмовій продукції християнська тематика займає поважне місце. Крім Франції ще й Англія і Америка продукують фільми релігійного змісту.

Торжественні святкування в Апостольській Візитатурі в Мюнхені-Пазінґу

З нагоди Ім'янин Всесвітлішого і Високопреподобного о. Апостольського Візитатора, що припадають в день св. Чудотворця Николая, Архиєпископа Ликійських Мир, в навечеря того празника, 18. XII. 1947 р., зійшлися в канцеляріях Апостольської Візитатури в Пазінґу представники місцевого українського католицького духовенства, представники українських установ на еміґрації в Німеччині та службовики Апостольської Візитатури. Вони зложили Всесвітлішому і Високопреподобному Отцеві Апостольському Візитаторові о. Николаєві Вояковському від всього зорганізованого українського суспільства привіт та побажання, і в той спосіб висловили вірність українського католицького суспільства Христовій Католицькій Церкві та прив'язання до Її Зверхника. Від усіх душпастирств наспіли привітальні депеші й листи.

У сам день празника, 19. XII. 1947 р., Всесвітліший і Високопреподобний о. Апостольський Візитатор відвідав парохіяльну церкву в Мюнхені-місті і там, в асисті місцевого духовенства, відслужив торжественну св. Літургію, та виголосив, відповідну до торжественної хвилини, проповідь.

Листок Марійських Дружин

До Всечесних і Високопреподобних ОО. Душпастирів в Німеччині.

Дня 23. вересня ц. р. відбувся в Мюнхені-Пасінґу з'їзд провідників і голов Марійських Дружин при українських католицьких Душпастирствах в Німеччині.

На з'їзді вибрано Головний Виділ Марійських Дружин і його голову П. Евгенію Шарко. Цей вибір затвердив Високопреподобний і Всесвітліший о. Апостольський Візитатор.

Головний Виділ Марійських Дружин звертається оцею дорогою до Високопреподобних ОО. Душпастирів з проханням подати:

1) Чи на терені їхнього душпастирства основано Марійську Дружину і коли, 2) Який виділ Дружини, хто є її голова і хто з Всечесних ОО. є провідником, 3) Переслати короткий звіт про дотеперішню діяльність Дружини.

Якщо в душпастирстві немає досі Марійської Дружини треба просити Всесвітлішого о. Апостольського Візитатора про дозвіл і треба Марійську Дружину оснувати. Всю переписку в справі Марійських Дружин просимо слати на адресу:

О. Андрій Стасюк
Мюнхен, Капуцінерштрасе 38.

ХРИСТОС НАША СИЛА — ЧАСОПИС ХРИСТИЯНСЬКОЇ ДУМКИ
Видає Українська Католицька Духовна Семінарія на Замку Гіршберґ.
Редаґує Колеґія. — Відповідальний редактор о. Зиновій Нарожняк.
Адреса Редакції і Адміністрації: Chrystos Nasza Syla Muenchen-Freimann, SS-Kaserne Fr. Bl. 1. 27.

Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas" - „The Time".
Authorised by EUCOM Hq, Civil Affairs Division 14. July 1947.
Authorisation AG. - 383. 7. GEC - AGO

Друк С. Слюсарчук Мюнхен

1186

Христос — наша сила

Християнський часопис

Рік I. ЛЮТИЙ-БЕРЕЗЕНЬ 48 Ч. 2-3

ХРИСТОС НАША СИЛА — Християнський часопис
Видає Українська Католицька Духовна Семінарія на Замку Гіршберґ.
Редаґує Колеґія. — Відповідальний редактор о. Зиновій Нарожняк.
Адреса Редакції і Адміністрації:
Chrystos Nasza Syla Muenchen-Freimann, SS-Kaserne Fr. Bl. 1. 27
Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas“ - „The Time“.
Authorised by EUCOM Hq, Civil Affairs Division 14. July 1947.
Authorisation AG. - 383. 7. GEC - AGO
Друк С. Слюсарчук Мюнхен.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

До читачів.

Після розіслання першого числа „Христос наша сила“ ми дістали від читачів часопису багато листів. В тих листах читачі висловили нам свою втіху з приводу появи християнського-релігійного часопису для українців на чужині, привіти для редакції і співробітників та побажання часописові розвитку. Деякі особи прислали нам також річеві, фахові і прихильні вказівки і поради та й матеріяли для наступних чисел. Редакція радіє з того, що часопис „Христос наша сила“ викликав такий сильний відгомін прихильности і складає від себе та в імені співробітників щиру подяку авторам листів. Ми прохаємо всіх людей доброї волі, щоб вони і в будучому стояли з нами в тісній лучности. Зокрема прохаємо збільшити число наших співробітників і своєю співпрацею розбудувати й піднести часопис.

Всечесні Отці Душпастирі! Присилайте короткі описи знатніших подій з релігійного, церковного життя Ваших душпастирств!

Провідниці й Провідники Братцтв! пишіть про діяльність Ваших братських клітин. Поділіться Вашим досвідом з братчиками й сестрицями інших таборів і місцевин.

Читачі! Оповідайте нам про ті події з Вашого життя, або з життя Ваших рідних та знайомих, в яких Ви одержали від Господа Бога особливі Божі ласки і дарування. Спишіть ті оповідання і пришліть нашому часописові. Вони надруковані в християнському часописі будуть гарним висловом вдячности милосерному Богові, найкращою піснею слави та й збудованням душ тих, що будуть їх читати.

Редакція.

Христос наша сила

Християнський Часопис

Рік 1 | Лютий—Березень 1948 | Ч. 2-3

Преосвященний Іван Бучко
Муж Божого Провидіння

З незбагнених для нас, а певно найбільш справедливих причин, Боже Провидіння допустило на український нарід важке горе. Найперше страшну, повну знищення війну, а після неї ще страшнішу неволю, в якій наш нарід переносить нелюдські переслідування. Піраміду страждань і жертв завершує насильство над совістю народу, переслідування населення і духовенства за приналежність до Христової Католицької Церкви. Це насильство найшло свій вислів в арештуванні і вивезенні десяток тисячів вірних, духовенства та й всіх українських католицьких єпископів Галичини, з яких декотрі померли серед терпінь і мук.

Єдиний єрарх Галицької Провінції Української Католицької Церкви, якого Боже Провидіння зберегло при житті і на волі, це Високопреосвященний Єпископ д-р Іван Бучко. В той час, коли над Европою, а в тому й над Україною збіралися хмари війни, Преосвященний Іван Бучко, тодішній Єпископ Помічник у Львівській Архиєпархії, дістав від Апостольського Престолу доручення візитувати українців католиків в Полудневій Америці і наладнати для них церковну організацію Сповняючи волю Св. Отця, Преосвященний від'їхав у далеку і трудну дорогу. Він покинув Галичину декілька тижнів перед початком війни. В той спосіб Господь Бог врятував

нам одинокого єпископа нашої Церкви від смерти або заслання. Преосвященний Іван є для нас отже мужем Божого Провидіння.

Сповнивши свої завдання в Полудневій Америці, Владика повернувся до Европи, щоб, живучи у Вічному Місті Римі, діждатися закінчення війни та повернутися додому. Війна закінчилась, але вороття до Батьківщини покищо не має не тільки для Преосвященного, але й для сотень тисяч вірних. Виходячи з цих причин Святіший Отець іменував Преосвященного Івана Апостольським Візитатором українців католиків в Західній Европі. На тому становищі розгорнув Преосвященний широку діяльність. В усіх европейських країнах, скрізь, де тільки живуть українці католики, Він зорганізував для них душпастирства, якими кермує через своїх відпоручників-делегатів. Вірний традиціям галицьких єрархів та й ідучи за покликом свойого батьківського серця, Преосвященний Іван Бучко віддався цілим серцем також допомоговій діяльності, як важливій ділянці практичного християнства. Наш Владика очолив Український Допомоговий Комітет в Італії, який ніс поміч, без різниці віроісповідання найперше українським полоненим в Італії, а опісля також скитальцям в інших країнах Европи.

По закінченні війни, скоро тільки можна було побороти пашпортові і комунікаційні труднощі, Преосвященний Іван відвідав свою паству в усіх країнах Европи. Візитуючи своїх вірних, Він скріпляв віру бездомних скитальців, ніс потіху тим, що їх прибило горе, піддержував надію на Божу доброту. Маючи за собою авторитет Святішого Отця, який в 1946 р. сам підняв голос в обороні української Католицької Церкви і українського народу, Преосвященний наладнав найкращі взаємини з настоятелями Католицької Церкви в усіх країнах Західньої Европи та через них впливає також на покращення дочасної долі українських скитальців.

Коли ми, українські еміґранти в Німеччині, читали звіти нашої преси про діяльність Преосвященного Вла-

дики в Італії, Франції, Бельгії та Англії про Його візитацій українських громад, які перемінювалися у спонтанні релігійно-національні маніфестації, коли ми і в чужій пресі находили сліди того, якою прихильністю втішається Преосвященний серед найвищих духовних, а то й світських чинників тих країн, ми раділи, що український нарід має в Західній Европі свого Владику, який є не тільки церковним пастирем українців католиків, але й амбасадором загально-української справи перед західнім світом. З другого ж боку нас огортав жаль, що вже довгі роки ми не бачили між нами нашого Архиєрея. Ми вправді знали, що Він думає і молиться за нас у стіп гробів Верховних Апостолів у Римі так само, як і за других українських скитальців, але нам хотілося вже чимскоріше побачити Його між нами, діткнути його священної ризи, прийняти безпосередн єблагословення Його святительської руки. Тепер нашим сірим життям сколихнув гомін радісної вістки. Преосвященний Іван, муж Божого Провидіння, став Апостольським Візитатором також тих українців католиків, що живуть в Німеччині. Він скоро завітає і до нас. Вже сама вістка про те — це велика для нас всіх радість, а приїзд Дорогого Владики стане для нас тривалою потіхою. Усі ми, духовенство й вірні Української Католицької Церкви, чекаємо нетерпеливо на ту велику хвилину і молимо Всевишнього, як молять в тузі добрі діти, щоб Він, Милосерний, благословив щасливу путь Нашого Дорогого Батька.

І це знаю напевно, що останусь і перебуватиму між всіми вами на вашу користь і радість у вірі, щоби через мене ваша похвала в Христі Ісусі умножилася, коли я знов до вас вернусь. Тільки живіте достойно Євангелії, щоби я почув про вас, що стоїте в однім дусі, згідно борючися разом за віру Євангелії.

(Фил. 1, 25-27).

„НИНІ ОТПУЩАЄШИ“

Хто з нас не знає чудової пісні, що її співають у церкві при кінці кожної Вечірні: „Нині отпущаєши раба твоєго Владико“? Чиє серце не ворушиться піднеслим почуттям головно у великі празники, коли цю пісню заспівають протяжною зворушливою мелодією на торжественній Вечірні з Литією — або — як у нас кажуть — на Всеночнім, коли в церкві запалюють усі світла й малощо не всі вірні держать побожно в руках горіючі свічки?

Св. Церква призначила цю пісню на кінець Вечірні, щоби зазначити нашу готовість стати перед лицем Божого Судді, якщо Йому подобалося б у сні покликати нас до себе. На цю хвилину повинен бути всякий християнин завжди приготований, а надусе під ніч, коли кладеться до сну, бо нічний сон це образ смерти; Наче перед смертю повинен він упорядкувати це, що найважніше, справу совісти й душі.

А тепер пригляньмося ближче євангельській події, що лягла в основу празника Стрітення. Праведний Симеон, як багато інших праведних мужів Старого Завіту, вичікує з тугою на недалекий прихід Месії — Христа. Ведений Св. Духом іде до єрусалимського храму й зустрічає тут Обручника Йосифа і Марію з Дитиною Ісусом на руках, які прийшли сюди, щоб сповнити припис Мойсеєвого Закону. З Божого надхнення пізнає Єимеон у малій дитині Спасителя світу. Повний безмежної радости, що врешті здійснилася завіщана Богом обітниця, бере Божу Дитину на руки і з святочною повагою висказує слова: „Нині відпусти Твого раба Владико, за Твоїм словом у мирі, бо мої очі бачили спасіння Твоє, що Ти його приготовив перед усіми людьми, світло на просвічення поган і на славу Твого народу Ізраїля.“

З Божого надхнення знає цей Праведник, що Христос приніс спасіння усім людям без винятку не тільки вибраному народові, як того хотіли жидівські законовчителі. Всежтаки цей прихід Месії має вийти на славу Ізраїля — як слушно зазначує Праведний Симеон —, бо він був у першу чергу приобіцяний Ізраїлеві, від Нього походить і Йому першому голоситиме Царство Боже.

Надхнені слова Праведного Старця криють у собі глибоку науку для усіх людей усіх часів. Даремно шукають правди, науки й освіти ті, що заперечують або хоч би тільки обминають Боже Об'явлення, Христа та Його Церкву. Вони на-

завжди залишаться у темряві й „тіні смерти“, бо „в Ньому (Сині Божому) було життя,а життя було світлом людей. І світло в темряві світиться і темрява не обняла його. Цей був світлом правдивим, що просвічує кожну людину, яка приходить у світ“. (Ів. I, 4—5; 8). Або — як каже тойже св. Апостол у свому першому соборному посланні (1,5): „І це сповіщення, яке ми від нього почули і вам звіщаємо, що Бог це світло і немає в ньому ніякої темряви“.

Це визнаємо теж у Символі віри: „Вірую... в Ісуса Христа... Світло від Світла...“ Так, справді, Христос наше одиноке Світло, поза Христом і Його Церквою тільки темрява. Тому, якщо бажаємо стати синами світла, якщо бажаємо щастя для нас самих і для нашого народу, мусимо бажати і щиро зміряти до того, щоби слова Симеонової пісні на нас здійснилися.

Знаменні ще слова звернені до Пречистої Діви: „Ось лежить цей на падіння і на двигнення багатьох в Ізраілі та на знак, що Йому будуть противитися“ (Лук, II, 34). Проклін загибелі жде неминуче тих, що противитимуться Христові, а благословення тих, що в Нього повірять. Увесь світ поділений сьогодні на два ворожі табори: на тих, що з Христом і тих, що проти Христа. Христос становить камінь претекновення для одних, а ціль життя для других. На Ньому, від Нього і через Нього починається поділ духів у сьогоднішньому світі на Божих дітей і синів сатани. Всяке дерево, що не приносить доброго плоду буде зрубане і кинене в огонь. Сокира уже прикладена до кореня злого дерева. На тих, дітях Української Землі що витривали у вірності Христові, тяжить важкий і відповідальний обовязок в цю рішальну хвилину нашої історії піднести Христовий прапор високо понад нашу скровавлену і сльозами зрошену Землю, воскресити в собі апостольського духа наших побожних предків, і доложити всіх зусиль, зробити все для нас можливе, щоби тисячі перебуваючих у темряві і тіні смерти наших братів привести до спільноти Божих дітей, а безталанній Українській Землі привернути право користати з благословення св. Андрея Первозванного. Надусе ж молімся щиро, щоб милосерний Господь післав ласку встання усім блукаючим та щоб щезли з-посеред нас ці, для яких Христос є каменем преткновення і знаком спротиву. Щойно після сповнення цього благословенного обов'язку зможемо з піднесеним чолом і розясненим обличчям заспівати пісню праведного Симеона „Нині отпущаєши.

о. д-рБ. Л.

ПРЕОСВЯЩЕННИЙ

ТЕОДОР РОМЖА

Апостольський Адміністратор Мукачівської Єпархії Української Католицької Церкви, тит. єпископ аппійський

помер смертю мученика 25. жовтня 1947 р.

Срібна земля Карпатської України хай буде Йому пером.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ

Цю вістку про смерть одинокого українського католицького єпископа на західніх українських землях, який до дня своєї смерти не був арештований окупантами, ми подали вже в першому числі нашого часопису. Сьогодні ділимося з читачами наступними даними про життя і діяльність Покійного.

Преосвященний Теодор Ромжа народився 14. 4. 1911. в с. Великий Бичків в Карпатській Україні. Гімназійну освіту здобув у Хусті, осередку українського життя. У 1930. році виїхав до Риму і там студіював Богословію, Прийнявши Тайну Священства в 1936. душпастирював недалеко Хусту в с. Березовій і в Нижній Бистрій, а 1939. року став духовником і професором філософії в Духовній Семінарії в Ужгороді. Вже тоді виявив Покійний великий проповідничий талант і місіонарську ревність. По смерті Ординарія мукачівської єпархії Преосвященного Олександра Стойки († 3. 5. 1943) Апостольська Столиця передала єпархію в тимчасову управу Преосв. Миколі Дудашеві, єпископові гайдудорожської єпархії. 1944. року Святіший Отець іменував покійного Теодора Ромжу Єпископом Помічником, з правом управляти самостійно мукачівською єпархією в тому випадку, якщо б політичний кордон відділив її від її Ординарія. 24. вересня 1944. року рукоположено Його на Єпископа, а в жовтні того ж року большевики зайняли Карпатську Україну та прилучили її до УССР. Молодий, 33 літний єпископ, станув на чолі єпархії, в якій вороги постановили знищити Католицьку Церкву, а згодом і християнство.

Сповнений ревністю Божого слуги, покійний Єпископ був неустрашимим воїном і оборонцем Христової віри. Свій уряд він сповняв там, де вірні його єпархії находилися в небезпеці. В тих парохіях, які державна влада, уживаючи до того пропаґанди, застрашування і насильства, старалася перетягнути на православ'я, з'являвся покійний Єпископ як добрий пастир, як сторож віри своїх овець. Він проповідував, утверджував у вірі, розганяв сумніви, розбуджував надію на Бога, заохочував до геройської видержности. Незважаючи на часті поліційні допити, на небезпеку життя, сповняв ревно обов'язки пастир'я і в той спосіб був наслідником св. Апостолів не тільки в їхньому учительському уряді, але й у їхніх терпіннях і в мученичій смерті.

Вістка про смерть Преосв. Теодора Ромжі сповнила серця всіх українців католиків смутком. Українська Католицька Церква втратила в Покійному одного із єпископів, який міг ще довгі роки вести її шляхом розквіту. Але ця вістка вливає в нас і надію. Українська Католицька Церква вступила на шлях святого Священомученика Йосафата. Це знак, що Всевишній Господь готує для неї нове покликання в українському народі і в цілому християнському світі. Бог дає нам надію, що з крови мучеників постане відродження життя і розквіт Церкви і народу.

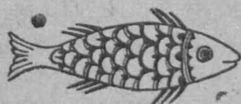

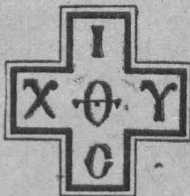

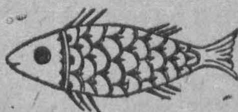

„Згадайте слово, що я вам сказав: Не є слуга більший від свого пана. Коли мене гонили, і вас гонитимуть; коли моє слово заховали, і ваше заховуватимуть. Та се все робитимуть вам задля мого імени."

(Ів. 15, 20. 21)

о. Ю. К.

КОЛИ ВИБУХАЄ АТОМОВА БОМБА...

Придавлений якимсь важким, хоч і невидним тягарем, вертався Степан Думка з таборової читальні до свого бльоку. Над Божим світом стояв сивий, зимовий вечір. Білий сніг мільйонами лапатих платків зринав з висот і пухким ковром встелював приспану землю. Тихий, а такий радісний спокій, що оце царив у природі, несміливо підступав до людського серця, щоб і його взяти у свій благословенний полон. Проте Степан навіть не зауважував його, такого дорогого гостя. В душі Степана бурхливими хвилями переливались думки, що аж кричали про щось тривожне, несамовите... Оце сьогодні в читальні була доповідь про атомову бомбу, про страхіття майбутньої війни. Перед уявою Степана раз-у-раз просувались картини, від грози яких хмарилось в очах, запирало віддих в грудях. Привиджувались хмари залізних птахів-потвор, що з пекельним шумом прорізують воздушні простори і сіють смертю по й так смертельно вже зраненій землі. Причувався заглушуючий громи гук велитенських зривів, що від них в одній хвилині обертаються у звалища мільйонові міста, що від них горить — топиться земля, а повні людського життя та людських творів простори перемінюються у цвинтарища.

Атомова бомба! Он до чого дійшла у своїй винахідливості людина! Але цей великий осяг—то засіб, що ним можна спричинити катастрофу, якої ще не оглядало людське око. О, нещасний ти, людський роде, що мусиш дрижати перед можливістю приходу хвилини, у якій людина мусітиме шукати, наче рідкого скарбу, другої людини!

Лячні думки непрошеними гістьми втискалися в душу Степана. Прислонили геть чудову з'яву тихої зимової ночі, переносили духом у примарну країну, де теж тиша й спокій, але спокій знищення і невиданої руїни. Лячні думки вїдались в мозок Степана...

Аж враз, наче з глибокого сну, він прокинувся. Крізь ярко освітлене вікно однієї з кімнат сьомого бльоку неслася весела музика і регіт розбавлених таборян. П'яні від самогону люди сновигали в розбещеному танку, хрипкі голоси витягали слизьку, сороміцьку пісоньку.

Зжахнувся Степан. Сьогодні свята п'ятниця а ті он що завели! Одна образа Бога, згіршення, злочин! У рідному краю

знедолений народ купається у сльозах і власній крові, творить щиру покуту за гріхи батьків і нинішнього покоління, а вони своїми вчинками знай опльовують оту болячу, велику жертву. Скверними ногами допчуть святі Божі заповіти. Допчуть — не закони, що ними кермується нерозумне сотворіння, а безмежно вищі, досконаліщі: закони моральні, дані самій тільки людині — образові й подобі живого Бога.

Щораз більше хвилювався Степан. Адже, коли бунт проти фізичного закону приводить до катастрофи, то що сказати про бунт проти вищого закону, закону духа. Це щось таке жахливе, несамовите, що коли б його можна побачити очима, людина могла б збожеволіти з ляку.

Гріх — це вибух атомової бомби в живій людській душі. Але вибух не такої атомової бомби, що могла б рознести усю землю, а без порівнання страшнішої, настільки страшнішої, наскільки душа вища від людського тіла.

І нагадалися Степанові оповідання отця катихета, що їх слухав ще школярем. Щойно сьогодні вповні розумів їх вагу. А отець катихет говорив колись: „Діточки, нема нічого страшнішого, як гріх, зокрема тяжкий. Ми не бачимо його очима тіла, але коли б побачили, ми б могли навіть на місці вмерти з жаху. Ось деяким святим дав Господь таку силу, що вони побачили душу, осквернену гріхом. Вона виглядала так відразливо, так пекельно погано, що деякі з тих святих зразу ж помліли, стратили притомність. І нічого дивного. Бо ж гріх — це бунт людини проти Бога; бунт сотворіння, що само з себе ніщо проти Творця і Пана усього. Гріх — це чорна невдячність супроти Найбільшого Добродія. Хто тяжко грішить, той допче Кров Христову пролиту з безмежної любови для його щастя. Він відрікається неба та вибирає собі на вічну батьківщину пекло. Людина, що тяжко грішить, відвертається від Бога, а звертається до злого духа, діявола. Вона наче б вже не хотіла мати за батька Найвищу Доброту та добровільно визнає над собою панування сатани. Вона наче відвертає найсвятішу молитву „Отче Наш...“, і спрямовує її до свого найлютішого ворога. Вона наче говорить: „Вбивнику наш, що єси в пеклі. Хай же буде в пошані твоє ім'я. Хай прийде твоє царство Хай буде твоя воля, як у пеклі, так і на землі. Відійми ж від нас хліб насущний. Хай не будуть відпущені наші провини. Наводи на нас спокуси. Зроби нас невольниками зла... „Чи може бути щось страшніше?! — Тому мої любі діточки, наче від гадюки втікайте від гріха! Радше вмерти вам, як згрішити!“

Так говорив колись отець катихет, та хоч це було так давно, проте його слова з якоюсь незвичайною силою віджили сьогодні в душі Степана.

Ще раз підніс Степан втомлений зір до вікон сьомого бльоку. Скільки ж там атомових бомб вибухло сьогодні в людських живих душах?! Але чи тільки там?

Змученою ходою подався Степан додому. Але тепер йому видалося, що він вже не йде сам, а наче хтось біля нього ступає і вичислює йому: „Он там у двайцятій кімнаті живуть на віру. Правда, вони взяли цивільний шлюб, але чи це щось зміняє перед Богом? А подібних їм ще більше в нашому таборі. Глянь, Степане, ось на скитальщині багато дітвори, отого нашого надійного квіту. Але чи знаєш, що його було б куди більше, якщоб не траплялися окаянні матері, що не вагаються відбирати життя своїм рідним дітям, ще заки вони побачуть Божий світ. А ось у восьмому бльоці розпаношився якийсь безбожник, що потрапить опльовувати навіть усе найсвятіше. А скільки ж між нашими скитальцями таких, що хоч не заперечують Бога, проте живуть так, якби Його не було... Не моляться, не ходять до церкви, кривдять ближніх, нотапають в багні роспусти... А молодь? О, вона мабуть не бачила ніде ще такого згіршення як тут, у тому людському муравлищі. Ой, грішать, грішать люди, та ще й нарікають, що Бог їх не слухає, що не повертає на рідну землю під рідну стріху. Але не тямлять того, що самі ж вони своїми гріхами в'яжуть руки Небесній Неньці, оцій Посередниці усіх ласк, яка так дуже хотіла б благословити, зсилати добро, мир і щастя між своїх дітей."

Степан присцішив кроку наче б хотів втекти від важких думок. Надармо. Душею його раз-у-раз сколихував відгомін атомових бомб, що вибухали... в людських душах.

На силу доволікся Степан до свого бльоку. Увійшовши до кімнати вже й не поглянув на вечерю, а впав на вколішки і став благати із самої глибини зболілої душі: „Маріє, Мати милосердя! Зглянься над нещасними своїми дітьми і пішли їм негідним, ласку опамятання. Хай же пізнають грішники, що своїми злочинами стають найлютіщими ворогами свого щастя і кращої долі свого народу. Хай щирим жалем і каяттям змажуть свої провини, хай покутують і молитвою бодай у маленькій мірі направлять заподіяне зло. Хай стануть знов добрими дітьми Найліпшого Отця! Тоді обновиться світ, відітхне знеможене людство, завітає царство любови і миру".

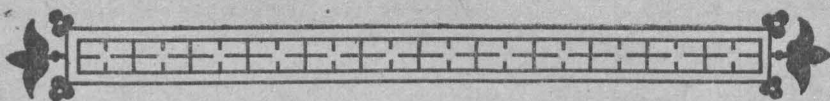

Листок Марійських Дружин

СИЛА МОЛИТВИ ДО БОЖОЇ МАТЕРИ

Там, де тихі води Золотої Липи віддзеркалюють чарівну красу соняшного Поділля, його широких, розлогих ланів, шаліла кривава, жахлива перша світова війна. Родючі чорноземи Поділля зрошували рясні сльози й невинна кров. Неслися зойки катованих жертв. Найкращі сини українського народу пішли в стрілецькі рови боронити рідну землю.

Того тижня був важкий бій. Дрижала земля від реву гармат, свистіли кулі, невмолима смерть збирала великі жнива. Неодин січовий стрілець тоді втратив своє життя, неодна мати, сестра, жінка надармо ждали повороту своїх рідних.

Невеселі, таємничі вістки доходили до села Ж. Мешканці села щось шептали між собою і повним співчуття поглядом гляділи на дім священика. Один із його синів був на фронті як старшина австрійської армії і довго не було від нього найменшої вістки. Сумний, зажурений ходив батько. Вже довгі роки був він священиком в тому селі, зжився зі своїми парохіянами, здобув своїм добрим серцем та любов'ю загальну пошану й синівське прив'язання та став їхнім правдивим „духовним отцем". Для кожного умів він знайти якусь раду, поміч, потіху, — лише його самого тепер не було кому потішити.

А вже найбільше терпіла своїм материнським серцем нещасна мати. Вона наче відчувала якесь лихо й ніде не могла знайти собі спокою. Нудьга зганяла її з очей сон, тремтіла на кожну вістку, що приходила в село.

Вкінці про щось догадалася. Запримітила дивні обличчя в селян, перериванi розмови, недокінчені слова. Пізнала, що селяни знають щось про її сина і, хоч страшні передчуття переслідували її на кожному кроці, нещасна мати не мала відваги запитатися. Однак, коли журба залізними кліщами стиснула її серце, вона не видержала й рішилася за всяку ціну довідатися всю правду.

— Слухайте, Семку! — сказала вона в розмові з селяни-

ном. Ви щось знаєте про мого сина, але не хочете того сказати, закриваєте передомною, замовчуєте.

— Прошу їмості—відповідає змішаний селянин—це ніщо певне. Різні чутки тепер ходять. Хто знає, де правда і кому нині можна вірити...

— А все таки ви всі, усе село, щось знаєте, лиш передомною обережно промовчуєте. Скажіть, скажіть!, майте милосердя надімною нещасною! — майже в сльозах благала бідна мати.

Не міг дальше опиратися простодушний селянин проханням матері і зрадив сумну вістку. Хтось прийшов до села, що бачив в стрілецьких окопах убитого її сина, однак всі парохіяни постановили не казати її цього, бо знали які наслідки може принести матері така страшна вістка.

Важко описати, що тоді ділося в серці матері. Пекельним вогнем запекли ці слова коло серця. Здавалось, що примара розпуки відбере їй мову, бо заніміла, останками сил поволіклась до церкви. Зачинила за собою двері, впала перед престолом Пр. Діви Марії й почала молитися. Чути було тільки короткі слова: „Мати Божа, рятуй, змилосердися надімною, не дозволь щоб це сталось, не дай щоб це була правда!“ Кожне слово супроводжували сльози й велике довір'я до Матері Божої, всупереч всякій безнадійности.

Після довшої молитви, вийшла з церкви зовсім спокійна і зрівноважена та на велике здивування приявних сказала: „Ні, людоньки добрі, це не правда, що мій син згинув, він живий і здоровий.“ Коли за пів року цей син поручник прибув до рідного села на відпустку і дізнався від свого батька священика та приявних свідків про цю святу молитву, — зрозумів кому завдячує, що остав ще в живих. Він припав до ніг своєї матері, та вмиваючи їх сльозами, просив благословення на дальшу непевну дорогу.

Скінчилась війна. Кілька літ пізніше в каплиці Гр.-Кат. Духовної Семінарії у Львові клячав молодий нововисвячений священик. Щиро молився і рясними сльозами скроплював рясу. Пригадався йому важкий перебутий життьовий шлях, окопи, небезпека життя, тривога в селі, молитва матері. що про неї оповів йому батько. Він зрозумів чия це заслуга, чиїм молитвам має завдячувати те, що він нині здоровий і став священиком. Зрозумів, як багато може зробити молитва земської матері в Матері Божої.

ПІД ПОКРОВОМ МАРІЇ

Марійську Дружину жінок при душпастирстві українців католиків в Мюнхені-місті засновано 20. липня 1947 р. Після затвердження Всесвітлішим Апостольським Візитатором Дружина розпочала з Божою поміччю і опікою Пречистої Діви Марії діяльність. Ціллю Дружини є освячення і вдосконалення душ дружинниць і християнська діяльність назовні. Для здійснення тих цілей Дружина влаштовує кожного місяця принайменше одне засідання проводу і одні ширші сходини дружинниць. На ширших сходинах Дружини виголошено в минулому році ось такі реферати: 1) 28. 8. 1947 р. „Внутрішне життя людини і апостолування духа“ — виголосила провідниця Дружини п. Евгенія Шарко; 2) 27. 9. 1947 р. „Поміч Св. Духа в духовому житті і в зовнішній діяльности“. — виголосив духовник Дружини о. А. Стасюк; 3) 27. 10. 1947 р. „Христос — Цар“. — о. Андрій Стасюк; 4) 19. 11. 1947 р. „Основи життєдайної сили українського народу“ — дружинниця п. Марія Мельник; 5) 17. 12. 1947 р. „Св. Вінкент з Павльо — апостол діяльної любови ближніх“ — дружинниця п. Володимира Боярська. При Дружині створено Евхаристійну Секцію. Вона сплела зі своїх членок неустанний вінок винагороджуючих св. Причастій. Кожного дня тижня дві дружинниці, за устійненою чергою, слухають св. Службу Божу і приймають св. Причастя. Ті релігійні акти вони жертвують кожного дня в іншому намірені. В неділю: для надолуження Евхаристійному Ісусові за тих, що не беруть участи у св. Літургії; в понеділок: за звільнення України від ворога; у второк: за священиків, особливо за тих, що в тюрмах, або на засланні; в середу: за з'єдинення українців у Католицькій Церкві; в четвер: в намірені перепросити Евхаристійного Ісуса за всі зневаги, яких він дізнає і в намірені української молоді; в пятницю за душі в чистилищі, за душі рідних і тих, що найбільше потребують нашої молитви; в суботу за Марійські Дружини в цілому світі. Кожного місяця Дружина діє під гаслом, провідною думкою зачерпнутою з празника того місяця. Кожного вторка і пятниці дружинниці відвідують хворих українців в лічниці на Швабінгу і приносять їм книжки і часописі для читання та сердечне слово потіхи.

Св. Отець заохочує Марійські Дружини до праці

В посланні, зверненому до Міжнародного з'їзду Марійських Дружин, що відбувався в Барцельоні, Святіший Отець висловив признання Марійським Дружинам світу та заохотив їх до дальшої праці. При цій нагоді Голова Церкви остеріг Дружини перед однобічністю та звернув увагу на такі небезпеки:

1. зовнішні дії організації не сміють відсувати в тінь внутрішного виховання духа і серця.
2. Зобов'язання до братських релігійних практик і чинностей не може виключати інших релігійних, актів затверджених Церквою. Бо Церква учить і поручає різні форми апостольства. Святіший Отець заохочує всіх вірних Католицької Церкви діяти активно, користуючись многотою форм релігійного життя.

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

Митрополит Йосиф Сліпий — живе! Англійський католицький часопис „The Tablet" з 10.січня 1948 р. повідомляє, що Галицький Митрополит Української Католицької Церкви, що його большевики разом з іншими єпископами арештували й депортували, живе. Він має находитися в Єнісейську на Сибірі, тяжко хворіє і не вільно йому відправляти Служби Божої. Про інших греко-католицьких єпископів, вивезених большевиками, є вістки, що вони перебувають у військовій тюрмі в Києві.

Український монастир східнього обряду в Лондоні. Подаємо дослівно за німецьким християнським інформаційним часописом „Der Überblick" ч. 5. з 28.1.1948 р.: „В Лондоні має в короткому часі постати монастир ОО. Василіян. Василіяни це чернечий Чин східнього обряду, з'єднаний з Римом. Це буде перший монастир того Чина в Англії. Оснування його стоїть в зв'язку з поселенням українських біженців в Англії. Кількість переміщених осіб, що прибули до Англії, як добровільні робітники, постійно зростає. ОО. Василіяни мають свої монастирі в Бразилії, Аргентині і Канаді. Новий монастир в Лондоні постає заходами канадійської вітки того Чина. З Канади приїхали до Лондону два священики Василіяни, які разом з тими братчиками, що живуть в таборах біженців, мають оснувати монастир."

Кардинал Гріффін говорить про українських поселенців в Англії. Англійський католицький часопис „Catholic Herald" з 16.січня ц. р. помістив інтерв'ю свойого редактора з Їх Еміненцією Кардиналом Гріффіном, в якому кардинал особливо теплими словами обіцяв піддержку українським біженцям, що перебувають в Англії. Це не є згідне з правдою — сказав кардинал — буцімто британські католики відносяться байдуже до українців католиків, які приїхали до Англії, як добровільні робітники. На жовтневій конференції англійської католицької єрархії створено комітет, що буде піклуватися заспокоєнням духових матеріяльних потреб тих і інших імігрантів. До українців православного віроісповідання зайняв кардинал ось таке становище: „Ми не маємо найменшого наміру латинізувати ані українців католиків, ані православних. Вони можуть і в будучому задержати право відправляти свої богослуження в такому обряді, як це робили українці довгі століття. Перешкоджувати їм в тому, булоби противне бажанням Святої Столиці, яка вимагає повної рівности різних обрядів в Католицькій Церкві. Доки українці перебуватимуть в Англії, вони можуть задержати свій обряд. Ми вітаємо їх."

Кардинал розповів опісля подрібно про свої старання найти в Лондоні будинок, що був би відповідний для того, щоб в ньому влаштувати церкву для українців католиків, які живуть в Лондоні, в числі від 150—200 чоловік. Він заявив, що доти не спочине, поки того не осягне. Він готовий теж помагати українцям католикам з усіх сил, як це вже дотепер робив. Кардинал звернувся вже з особистим закликом до англійських католиків, щоб вони помогли імігрантам, зокрема українцям, і відвідували їх. Він бажає, щоб всі імігранти добре влаштувалися в новій батьківщині. Українське католицьке духовенство в Англії висловило Їх Еміненції Кар-

диналові щиру подяку за поміч. Апостольський Візитатор для Української Католицької Церкви в західній Европі, Преосвященний Д-р Іван Бучко відвідав кардинала і висловив йому своє задоволення з тих умовин, серед яких живуть і працюють українці в Англії. Кардинал запевнив Апостольського Візитатора, що, мимо труднощів нинішного часу, він даватиме українцям поміч в тих їхніх потребах, які йому з'ясовано. Кардинал має намір в часі великого посту звернутися ще раз до католиків вестмінстерської єпархії із закликом допомагати біженцям.

Інтервенція Святішого Отця. Святіший Отець Папа Пій XII. інтервеніював перед еспанським урядом в користь 23-ох учасників еспанської підпольної організації. Вони були засуджені на смерть за нелегальну діяльність проти уряду.

Монастир ОО. Василіян на Чернечій Горі в Мукачеві завжди був осередком релігійного, духовного життя населення Карпатської України. Від часу, як большевики окупували край,—це відпустове місце стало національним Сіоном. Вірні відвідували кожного свята і неділі масово святий храм, щоб випросити від Господа Бога визволення з-під ярма. В день празника Успення Пресвятої Богородиці в 1945 році прибуло на Чернечу Гору 40.000, а 1946 році понад 50.000 прочан. Того дня 14.000 прочан приняли св. Причастя. Монастир на Чернечій Горі уважав народ заборолом католицької віри. Таким уважали його й вороги і вирішили позбавити українську католицьку Церкву її гордощів. 24. 3. 1947 року всіх жителів монастиря, єромонахів і братчиків, насильно усунено, недозволивши забрати зі собою нічого з майна. Цінні речі вивезли большевики вантажними автами невідомо куди. ОО. Василіяни замешкали в невеличкому монастирі в с. Імстичеві і з відтам продовжують свою духовну працю. Монастир на Чернечій Горі стояв до кінця 1947 року пусткою.

Відзначення. Французька Академія Наук признала Святішому Отцеві золоту медалю за наукові праці з ділянки дослідження французької мови і французької культури.

Папський університет у Бразилії. Апостольський нунцій в Бразилії передав архиепископові в Ріо де Жанейро папський декрет, яким піднесено столичний католицький університет до ранґи папського університету.

Католицькі школи у Франції. У Франції є 11 000 католицьких вселюдних шкіл, в яких працює 36.000 учителів і побирає науку 1.200.000 дітей. В 1250 вищих школах є 19.000 учителів і 295.000 учнів. Католицьких університетів є 5, а це: в Парижі, в Ліль, в Ліоні, в Анжерсі і в Тулюзі. Крім того у Франції є 521 католицьких званевих і технічних шкіл для хлопців, 539 званевих шкіл і шкіл домашнього господарства для дівчат, 2 католицькі інститути мистецького промислу, 2 вищі торговельні школи, 2 промислові, 3 вищі рільничі школи, 17 шкіл для сліпих і 26 для глухо-німих. З поміж 60.000 учителів 36.000 це світські люди, а 24.000 це священики, черці і черниці. На удержання тих шкіл складають французькі католики 7.200.000.000 французьких франків а крім того мусять платити подаки на державне шкільництво.

З католицьких шкіл в Югославії, що їх загарбала державна влада усунено хрести і ікони Пречистої Діви Марії, а натомість завішено портрети маршала Тіто.

Примас Польщі кардинал Гльонд поїхав до Риму, щоб поінформувати Святу Столицю про положення Католицької Церкви в Польщі. Воно з року на рік погіршується. Кардинал хоче спонукати Ватикан вислати до Польщі Апостольського Візитатора, який сповняв би функції Апостольського Нунція та був би лучником між польською Католицькою Церквою і Ватиканом.

Церква і радіо. Американські радіовисильні призначили безплатно сім годин в тижні для релігійних радіопередач. Ці передачі на заступають вірним богослужень. Вони пригадують радіослухачам їхні релігійні повинності та серед гамору буднів спонукують до духовної застанови. Вони досяють також тих, що через недугу або працю не беруть участи в богослуженнях.

Часопис для вуличних хлопців Риму видають ОО. Салезіяни. Часопис має чотири сторінки друку і багато двоколірових ілюстрацій.

Свята Літургія в далековидній радіопередачі. Ватиканська радіовисильня подає вістку, що оце недавно, перший раз в історії далековидної техніки передано з католицької катедри у Філядельфії св. Службу Божу через радіовисильню для далековидних радіоприймачів. Оглядання св. Служби Божої через далековидний радіоприймач не є рівнозначне з вислуханням Служби Божої. Такі передачі мають однак велике значення як засіб познайомлення іновірців з католицькими богослуженнями.

Еспанія помагає студентам-біженцям: Під проводом архиєпископа в Толєдо зорганізовано поміч для студентів-біженців зі східної Европи. В Мадриді принято на студії і повне удержання 500 студентів. Серед них переважають українці і поляки. Вони вивчають еспанську мову і мають переїхати до Південної Америки. Кошти удержання студентів покриває у значній мірі американська організація National Catholic Welfare Conference.

Католицькі проповідники на вулицях англійських міст. Недавно відбулася в Лондоні, перший раз від 1939 року, загальна конференція англійських католицьких проповідників на вулицях. Предсідав сам кардинал Ґріффін. Ця організація існує від 25 років і має назву Католицька Біржа Правди. Єпископи визнають тих вуличних проповідників як світських катихетів. Вони мають право і обов'язок говорити про всі питання католицької віри в парках і на вулицях великих міст Англії. В цілій Англії є 206 таких світських катихетів. В Гайд Парку вони проповідають в неділі від 3—10 а в будні від 5—10 год. вечора.

З ХРИСТИЯНСЬКОГО СВІТУ

Патріярх Олексій уложив молитву за Сталіна і відчитав її вперше на Богослуженні, що відбулося з нагоди 800 літнього ювілею Москви. В тій молитві автор славить Сталіна як „великого і мудрого вождя, що нашу країну веде давною, освяченою дорогою сили, величі і слави". Цезаропапізм притаманний російській православній Церкві. Колись її єрархія славила царів, що насміхалися з Церкви і хулили Бога, сьогодні — вона на службі Сталіна, якого перше завдання знищити віру і Церкву.

Проба підкорити Москві православну Церкву в цілому світі. Той самий патріярх намагався скликати в 1947 році Вселенський Собор Православної Церкви до Москви і запросив усіх настоятелів Православних Церков у світі. Собор не відбувся, бо запрошені відмовилися а то й запротестували кажучи, що право скликати Вселенський Собор належить одному тільки патріярхові Царгороду. Оправдуючи себе патріярх Олексій заявив, що він тому підняв ініціятиву, що Москва є сьогодні єдиним місцем у світі пригожим для того, щоб в ньому відбути Вселенський Собор. В СССР, мовляв, церква є вільна від усяких посторонніх впливів а свободу релігії ґарантує конституція. Таких добрих умовин не має жадна церква у світі. Направду бракує слів, щоб очеркнути поступовання патріярха Олексія. Державу, яка за 30 років знищила тисячі церков або обернула їх в музеї, театри, магазини і кіна, він називає ґаранткою свободи релігії. Країну, в якій мільйони людей в обороні своєї віри прийняли смерть мучеників, він називає єдиним найбезпечнішим місцем для церковного собору!

Православне духовенство в Росії. О. Вернард Шульце, єромонах, член папського орієнтального інституту в Римі, виголосив у ватиканському радіо доповідь „Про освіту духовенства в російській патріяршій Церкві". Він говорить, між ін., ось що: „8. 9. 1943 р. головою російської православної Церкви знов поставлено патріярха. Совєтська влада дозволила відреставрувати в певних межах цю патріяршу Церкву. Одною з найбільш пекучих її потреб є освіта і виховання нових священиків. Розв'язка тої проблеми є дуже трудна. В 1917 р. було в Росії 68.000 церков, 50.960 священиків і 15.210 діяконів. Російська церква мала тоді 4 духовні академії, що мали разом 860 слухачів та 36 духовних семінарій, що мали 20.500 семінаристів. В 1940 р. було вже лише 5.665 священиків, отже число зменшилося в десятеро. В останніх пятьох роках воно знов зросло. Митрополит Ленінграду, перебуваючи 1947 р. в США, сказав, що в Росії є 25 тисяч церков і тілько ж само священиків, та 72 єпископів. В який спосіб у воєнному часі, за кілька років так дуже зросли священичі кадри, не можемо довідатися. Певне це, що стан освіти російського духовенства є сьогодні дуже низький. Православна Церква в Росії має нині дві духовні академії, які відвідують всього 30 слухачів. Духовних семінарій є 8, але числа їх слухачів не знаємо. Щоб вступити до духовної семінарії кандидат мусить закінчити 7 років шкільної науки. При вступному іспиті вимагають від нього знання 10 Божих заповідей, 8 блаженств, молитов „Отченаш", „Богородице Діво", „Вірую, Господи" і „Символу віри." Кандидат мусить теж добре читати по церковно-слов'янськи та читати й писати по-російськи. Довідуємося, що в пляні навчання в духовних семінаріях за останній рік, бракує грецької, латинської і еврейської мов, як також усіх предметів з обсягу філософії. Брак священиків є великий. Освіта нового клиру примітивна. Многих допускають до свячень навіть без того недостаточного семінарського образування. До цього долучуються ще й інші труднощі, як, пр., брак християнського виховання дітей, защіплювання безбожницького світогляду та ворожости до релігії дітям в шкільному віці, що утруднює щирі священичі покликання. Прелегент закінчив доповідь ось так: „Совєтська влада

ставиться до проблеми виховання духовенства православної Церкви так, як загалом до релігії. Вона толерує його задля пропаґандивних причин і буде піддержувати це діло, як довго це буде потрібне для політичних цілей. Партійна політика змагає до того, щоб викорінити християнство в Росії".

о. Д-р Б. Л.

Велика чотиродесятниця

Неділя Митаря й Фарисея припадає цього року на 22. день місяця лютня нового стилю. Ця неділя є початком нового подвижного круга, в якому змінні части богослужень співаємо передусім з постної тріоді. В цю неділю глас 5, та Утр. Єванг. 5. В текстах богослужень зачинає проявлятися покаянний настрій. Св. Церква по днях радісного настрою Христового Різдва, що тривав включно до Стрітення, зачинає нас приготовляти ступнево до Великого Посту. Перші тижні подвижного круга від Неділі Митаря й Фарисея до Неділі Сиропусної (22 дні) це приготовні дні до Великого Посту, а покинаючи від понеділка по Неділі Сиропусній це вже час Св. Великого Посту, який закінчується Великою Суботою перед Празником Христового Воскресення. В цю першу, приготовну неділю, ставить нам Св. Церква перед очі притчу про Митаря й Фарисея. А це тому, що першим гріхом і джерелом усіх інших гріхів та головною перепоною до покаяння є гордість, самовивищення, самохвальба, погорда інших. Гордість була причиною упадку злих янголів, які стали через те злими духами. Основною умовиною розкаяння, навернення, оправдання перед Богом є покора, самоприниженість. Без того нема жалю за гріхи, який знову в свою чергу є умовиною прощення гріхів і правдивої християнської праведности. На взорі митаря і фарисея бачимо це найкраще.

Загальниця (22. II.—29. II. нов. ст. 9. II.—16. II. ст. ст.). Тиждень від неділі Митаря й Фарисея до неділі Блудного Сина це загальниця — всеїдний тиждень, т. зн., що через ввесь тиждень, також у середу і п'ятницю дозволяється їсти всяку поживу включно з м'ясом. Щоб не уподібнятися фарисеєві, що гордився точним зберіганням посту, св. Церква звільняє в цей тиждень від посту. А також, бажаючи нас приготовити і наставити до строгого заховування посних приписів в грядучому пості, дає наперід відпруження, полекшу, щоб набрати сил до посного подвигу.

Неділя Блудного Сина. Дня 29. II. нов. ст. Неділя Блудного Сина. Глас 6, Утр. Єванг. 6. Церква піддає своїм дітям покаянні думки. Та, щоб роздумуючи про свою душевну нужду, ми не попали в зневіру, щоб не захиталось наше уповання на Бога, по-

казує нам у Христовій притчі про Блудного Сина глибину Божого милосердя до нас. Розкаяна душа завжди може повернутися до Бога. Немає таких гріхів, що Господь їх не готов би нам простити. Які не були б вони великі і тяжкі, та Боже чоловіколюб'я ще більше. Христос прийшов саме на світ для того, щоб відкупити душу кожної людини, навіть найбільшого грішника. І тому радість у небі безмірна з навернення навіть одного грішника, задля якого Христос — Добрий Пастир покинув 99 овець, щоб знайти цю одну заблукану.

У цю неділю, як теж у наступні дві, М'ясопусну і Сиропусну на Утрені, після полиелейних псальмів співається ще псалом 136 „На ріках вавилонських". Ця псальма повинна побуджувати нас грішних до розкаяння, та усвідомити нас про наше нещасне положення. Бо ж ми знаходимося в неволі гріха і діявола, як колись жиди знаходилися у вавилонській неволі і там на чужині, далеко від рідної землі, в рабських кайданах насильника оплакували свою гірку долю.

З а д у ш н а С у б о т а. Тиждень, що слідує по Неділі Блудного Сина, називається м'ясопусною седмицею і закінчується М'ясопусною Неділею. М'ясопусна Субота що попереджує її зветься Поминальною, Заупокійною або Задушною Суботою. Тоді молимося за всіх від віка покійних християн, а зокрема за своїх рідних, близьких і дорогих. Церковна богослужба присвячена виключно молитвам за померлих. Інший, виключно молитвам за спочилі душі присвячений день у церковному році — це субота перед Неділею П'ятьдесятниці. Крім цих двох заупокійних субот майже кожна субота в церковному році є частково присвячена молитвам за покійників, бо субота, день спочинку в Старому Завіті, підходить дуже для молитви за спокій померлих. Чому саме М'ясопусну Суботу св. Церква вибрала як день особливих молитов за померлих? За цією суботою промовляють очевидні рації. Зближається св. Піст, отже час збільшеної молитви, скріпленого покаяння і богобійних думок про спасіння. Тому не можна в нашому духовному роздумуванні поминути тих, що вже завершили шлях змагання за спасіння, що опинились у другому житті, що вже перейшли ту межу, яка дає нам ще змогу добути спасіння, а якою є смерть. А також з цього огляду молимось за упокійних у М'ясопусну Суботу, що згадуючи в М'ясопусну Неділю Страшний Суд. на якому стануть і живі й мертві, св. Церква, як люб'яча матір молиться за померлих уже перед тим, щоб вони разом з нами удостоїлись станути не по лівиці а по правиці Справедливого Судді.

М'я с о п у с н а Н е д і л я. Дня 7. III. припадає третя з черги неділя подвижного круга цього року. Від Великого Посту ділить нас ще тільки 8 днів. Глас 7, Утр. Єванг. 7. В цю неділю читається на Літургії Євангелія про Страшний Суд. Св. Церква у своїй глибокій мудрості і розсудливості каже призадумуватися над Страш-

ним Судом, бо знаючи нетри людської душі і хиткість її волі, вказавши минулої неділі на безмежне Боже милосердя і чоловіколюб'я, хоче остерегти своїх вірних перед легкодушністю в ділі спасіння. Ми не сміємо, уповаючи на Божу доброту й милосердя, віддаватися фалшивому заспокоєнню, безпечности або самопевности про своє спасіння. Прийде Страшний Суд і Господь віддасть кожному за ділами його. Нагородить або покарає, прославить або осудить. Хоч як безмежне є Боже милосердя, то не менше велика є Божа справедливість.

Бачимо отже, яка подивугідна мудрість проявляється в порядку підготовних неділь до Великого Посту. В притчі про Митаря й Фарисея пізнаємо нашу нічевість, грішність перед Богом; Притча про Блудного Сина вливає в наші серця надію, уповання на Божу доброту й любов, наш дух підноситься з пороху землі й гріха до небесних висот Всевишнього Отця. Та, щоб Божа ласкавість не була фалшиво зрозуміла і, щоб не дай Боже ми її не надужили для легковаження Божого закону, ставить нам св. Церква перед очі Страшний Суд, щоб зворушити наші серця страхом Божим, пошаною, дрижанням перед справедливими Божими присудами.

У парі з цією духовою підготовою через Євангельські читання іде і підготування тіла. По загальниці у тижні між Неділею Митаревою й Блудного Сина, коли все можна було їсти і не було жодного посного дня, слідував тиждень м'ясопусний, в якому дозволялося вправді їсти м'ясо, але за виїмком середи і п'ятниці, отже вже з деяким обмеженням, а тепер по Неділі М'ясопусній до Неділі Сиропусної дозволяється на набіл кожного дня, але забороняється вже остаточно їсти м'ясо аж до Христового Воскресення.

Та сьогодні св. Церква, беручи до уваги людські потреби і слабосилість, дозволяє їсти м'ясо в деякі дні по неділі М'ясопусній. Тиждень, що попереджує Неділю М'ясопусну є м'ясоїдний (крім середи й п'ятниці), а неділя називається м'ясопусною, бо цього дня відбувався м'ясопуст, (цебто пущення м'яса), останній день у якому ще дозволялось споживання м'яса перед постом. У нас сьогодні відбувають у цей день пущення, запусти, заговини. Це останній день у якому ще перед постом дозволяється на забави й шлюби. По Неділі М'ясопусній починається освячений, заборонений час, у якому заборонено давати св. Тайну Вінчання і справляти весілля та забави. Цей заборонений час триває до Томиної Неділі.

Сиропусний тиждень. По Неділі М'ясопусній починається сиропусний тиждень. Богослуження вже приймають сильно посний характер. Правда, вони ще не осягають того ступня, що у Великому Пості, але мало що відстають від нього. Зачинаються поклони в часі богослужень. Настрій Церкви настає покаянний, строгий, сумовитий.

(Далі буде),

ХРИСТОС НАША СИЛА!

Люди, які живуть в нормальних умовинах у своїй батьківщині, у своїй державі мають богато таких влаштувань, які облегшують їм їхнє життя. Вони користуються майном, що його придбали попередні покоління, землею, будинками, варстатами і грошем. Крім того вони в усіх своїх починах спираються на родинні зв'язки, на званеву солідарність, національну спільноту і державну організацію. Але тверді закони життєвої боротьби вимагають від усіх людей ще духової стійкости і гарту.

Ми, українські скитальці на чужині втратили всі ці добрі влаштування, що їх витворили родинна, громадська і національна спільнота. Ми диспонуємо нині вже лише одною цінністю а це силою нашого духа. Сила нашого духа являється одинокою надією і запорукою нашої будуччини. Тільки сильні духом переможемо всі противності скитальчого життя на чужині.

Треба справді великої сили духа, щоби не розманіжитися в сльозах безплідної туги за Батьківщиною а зробити її рушійною силою життєвої боротьби за правду.

Треба великого гарту духа, щоби не дати себе зломити противностям життя а приймати їх як заправу до майбутніх великих завдань.

Треба великої видержности духа, щоби за шматок емігрантського хліба, за життєві вигоди не проміняти високих ідеалів, що їх ми винесли з рідної землі.

Треба великої сили духа, щоби не піддатися згубним впливам безбожництва і морального розгнуздання, щоби не згубити на чужині людської чести але все і всюди бути гідною людиною, повновартним українцем, вірним християнином-католиком.

Де, у кого нам, знесиленим тої сили шукати?

Христос наша сила! — Відповідаємо Вам, Дорогі Читачі, нашим редакційним гаслом.

Редакція часопису, працівники і студенти Української Католицької Духовної Семінарії, яка видає цей часопис поклала усю свою надію на Господа Бога і Його

всемогучу силу. Український народ і його свята Католицька Церква переживають нині страшне лихоліття, спливають кров'ю своїх мучеників. Декому моглоб здаватися, що це вже приходить кінець народові і Церкві. Але ми віримо, що це тільки новий період славної історії українського народу, народу — героя, народу — борця за Христову правду. Ми переконані, що мучеництво за віру це велика Божа ласка якою Господь наділяє тільки найвірнійших, тільки вибраних з поміж своїх синів. Ми знаємо, що Милосерний Господь недопускає ані на одиниці ані на народи горя більшого понад міру їхньої сили а Божі ласки скріпляють природу чоловіка. З вірою в ті Божі ласки ми вступили на шлях підготування себе до боротьби за правду і знаємо, що Бог нас не опустить, що не допустить щоби »адові врата« поконали нашу святу Церкву. Він силами своїх св. ласк виведе її на шлях побіди.

Ті самі сили Божих ласк захоронять душі українських скитальців від зневіри, вони скріплять нас, Дорогі Читачі до важкого змагу за життя. З тою вірою приносимо Вам, Дорогі Читачі наш часопис, в якому хочемо розкривати і Вам невичерпане джерело Божої сили, »щоби ви знали яка безмірна велич Його сили в нас, котрі віримо по діланню могучости Його сили« (Ефес. 1. 19). В Бога найдемо, Він дасть нам потрібні в життєвій мандрівці сили духа. Та сила збереже у наших душах дорогий скарб християнської віри і любови нашої дорогої України.

»Кріпіться — отже — в Господі і в могучости Його сили, одягніться в збрую Божу, щоби Ви могли стати проти затій діявола«! (Ефес. 3. 10—11).

1186.

Христос — наша сила

Християнський часопис

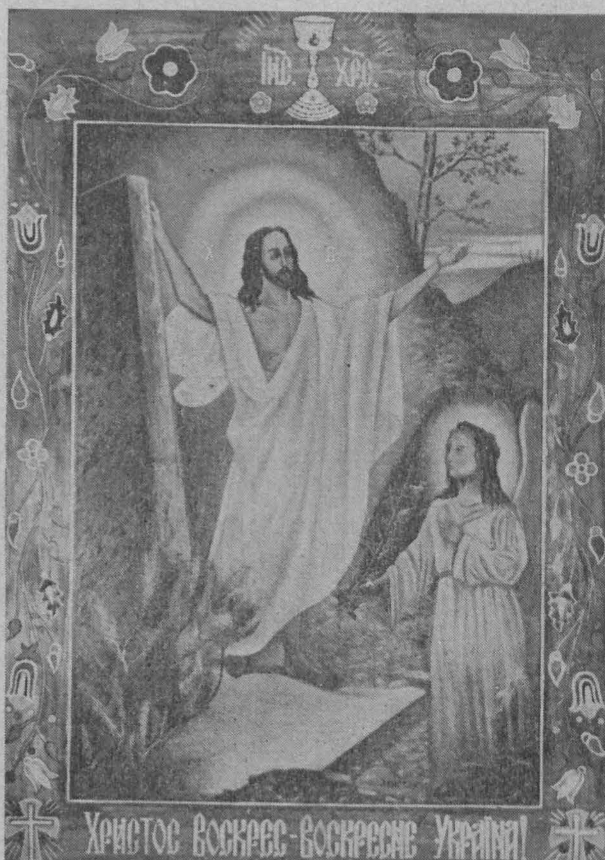

Рік I. КВІТЕНЬ 1948 Ч. 4

Христос Воскрес!

Хай повстане Бог,
і розсиплються вороги Його
і хай тікають від лиця Його
ненавиоці Його.
Як іщезає дим, хай щезнуть,
як тане віск від вогненного жару,
нехай так грішники погинуть
від лиця Божого,
а праведні нехай ізвеселяться.

Коли Юдейці розпяли на хресті Джерело Правди — Спасителя, здавалось затріюмфує на світі злоба та брехня, здавалось сили пекла перемогли Христа.

Та так не сталось. Чи ж можна було вмертвити Безсмертного? Чи ж можна було вмістити в гробі Необнятого? Христос воскрес славно з гробу. У дні Його воскресення, як це предсказав старозавітний пророк, розсипались Христові вороги, пощезали, як дим, стаяли, як віск від вогненного жару, а праведні зраділи великою радістю, радістю непроминаючою, що пливе з небес.

Ця Божа радість привернула бодрість духа пригнобленим Апостолам та зробила їх геройськими борцями за Христову Правду. Ця Божа радість є невичерпним джерелом сил для визнавців Христа на протязі цілої історії Його святої Церкви. І хоч час до часу наново повстає пекло та намагається повторити на містичному Христовому Тілі трагічну велику пятницю, грішники опять гинуть, а праведні сповняються Божою радістю.

Цеї Божої радости — радости, що пливе з небес і поселюється в чистих душах — бажаємо всім українцям і там на рідній—опечаленій землі і розсіяним по широкому світі.

Редакція.

ПРЕОСВЯЩЕННИЙ КИР ІВАН
АПОСТОЛЬСЬКИЙ ВІЗИТАТОР
УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ
У ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

Мої любі Браття і Сестри!

Безмежною радістю сповнилось моє серце, бо можу цьогорічну Пасху святкувати серед Вас — хоч і на чужій німецькій землі.

Я з Вами завжди був моїми думками — я постійно благав Всевишнього, щоб захоронив Вас від усякого лиха

У моїх покірних молитвах благаю Небесну нашу Матінку, Царицю України, щоб закрила всіх нас бездомних своїм могутнім покровом.

Зі світлим Празником Христового Воскресення висловлюю Вам, Дорогі Браття українці, — мої найкращі побажання витривати в добрій надії, бодай на хвильку забути на всі наші злидні, серед яких приходиться нам вичікувати радісної днини Христового Воскресення на нашій рідній Батьківщині Україні, де вже скоро обєднані в одну вільну українську родину будемо співати

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Писано в Мюнхені дня 27. квітня 1948 р.

† ІВАН Еп.
Апостольський Візитатор

ВІТАЙТЕ ВЛАДИКО!

Ділимося з Вами, Шановні Читачі, радісною вісткою, що до нас завітав з Риму Високопреосвященіший Єпископ д-р Іван Бучко. Дорогий наш Владика, є Апостольським Візитатором для українців католиків у цілій західній Европі (разом з Німеччиною). Не гаючи ні одного дня, Високопреосвященіший Кир Іван зачав відвідувати українські табори. Своїм Генеральним Вікарієм на цілу західну Европу іменував дотеперішнього Апостольського Візитатора Німеччини Всесвітлішого о. Николая Вояковського.

Високопреосвященіший Кир Іван — єдиний тепер українець-єпископ в Европі на волі прибув до нас безпосередньо перед святами Христового Воскресення. Приніс між нас радість і надію. Своїм щирим серцем та гарячими палкими словами закликає нас витривати у вірі і не тратити надії в остаточну перемогу нашої Святої Справи!

—

ТРИ НОВІ ЄПИСКОПИ УКРАЇНЦІ ДЛЯ КАНАДИ

З березня 1948 року наспіла з Риму радісна вістка, що Святіший Отець Папа Пій XII утворив у нашій церкві в Канаді три дієцезії та іменував нових єпископів.

Їх Ексцеленція Кир Василій Ладика ЧСВВ. назначений еґзархом Середущої Канади з осідком у Вінніпеґу. До помочі йому призначений єпископ-номінат Всесвіт. о. Андрій Роборецький, парох церкви св. Йосафата в Торонті. Їх Ексц. Кир Ніль Саварин ЧСВВ. назначений Єпископом-ординарієм для західньої Канади з осідком в Едмонтоні. На східню Канаду з осідком в Торонті призначений Всесвіт. о. Ізидор Борець ий, парох церкви Св. Катерини.

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНІШИЙ ЕПИСКОП
Д-р ІВАН БУЧКО

о. Юрій Ковальський

ІДІТЬ ДО ЙОСИФА

Надходила пам'ятна весна 1945 року. Тюрма народів — гітлерівська держава хиталася в самих основах. В серцях мільйонів щораз то кріпшала надія, що в недовгому часі обернеться в руїну влада новітнього демона злоби, і тим, що на їхніх кістках мав вирости безбожний світ — „Нова Европа", усміхнеться воля.

З великим напруженням ждали тієї хвилини ми, в'язні концентраційного табору у Дахав. Хоч в останньому часі заборонили нам читати передтим навіть дозволені німецькі часописи, всі ми знали про швидкі поступи аліянтських арміи.

А тимчасом табір переповнювався щораз — то новими транспортами евакуованих з інших концтаборів. Бо гітлерівські посіпаки так не хотіли розставатись з бідолашними в'язнями, наче б вони були найбільшим їх скарбом і, ховаючись у безпосередно незагрожені терени, волікли їх із собою. Жах огортав на вид отих прищельців, що в голоді і холоді, — та що найгірше — в безнастанній небезпеці смерти пішком пройшли сотні кільометрів. Не диво, що прийшли лиш найміцніші. Слабші і невидержливі полягли трупом при битих дорогах.

„Коби лиш нас не евакували, коби залишили нас на місці!" — оце було єдинодушне і найбільше бажання усіх в'язнів у Дахав. Усіх, що могли ще про щось інше на тому світі думати, як про витривання у змагу з тифозною чи голодовою смертю, що, здавлось, аж розпадалась, щоб кинути, кого лиш удасться, у безчисленні лави остаточно вже „викінчених". А вона — ота смерть — можною панею гуляла собі по таборі. Понад 10.000 — як розказували — тільки в першій чверті 1945 року склонилось послушно до її стіп.

Та поголоски про евакуацію нашого табору щораз — то повторялися. Кожна з них вводила всіх в особливе хвилювання. Але ми були безрадні. Поміч могла прийти лише з гори. Каплиця (на наполегливі заходи Святішого Отця, влада дозволила влаштувати священикам—вязням молитовне і богослужебне місце) раз — у — раз наповнювалася тими усіми, що не забули, де єдино можна знайти скріплення, захорону, рятунок. Клонилися прибиті важкою журбою голови перед подобою Ласкавої Матері, що з кутика молитовниці з таким спочуттям гляділан а своїх страждальних синів. Роздирані

непевністю серця лавами благальної молитви стелились перед престолом Учителя—В'язня і Бога...

І тоді комусь прийшла спасенна думка — пригадка, що там у горі біля престолу Небесної Неньки царює і Той, що врятувавши колись Христа і Його Матір від Іродового меча став могутнім опікуном усіх переслідуваних і загрожених. „Ідіть до Йосифа" — натхненною заохотою понеслися слова Книги Книг — Святого Писання, і ця заохота владним зазивом сколихнула умами й серцями священиків — дахавських в'язнів. Ясним променем осяяла стежку, що на ній скривався вихід із смертельної небезпеки. День 22 квітня 1942 року став свідком зворушливої Богослужби в дахавській молитовниці. На ній усі священики—в'язні в святочний спосіб, урочистим актом віддались під опіку св. Йосифа.

А тимчасом боєвий фронт поспішно наближався. Заговорено про те, що американці віддалені від нас не більше, як на сотню кілометрів. І тоді прийшли найкритичніші дні. Почалося на добре днем 25 квітня, в якому, десь коло полудня, з уст бльокового впав на нас електризуючий наказ: „До двох годин в'язні мають бути готові до евакуації. Покидаємо табір!" Найбільш нервозна метушня... Кожний спаковує свою мізерію... Виходимо на площу. Повне непевности ожидання... Нараз виділюють в'язнів—німців. Їх поведуть окремо, перших. І знову довге ожидання... Помічаємо, що управа табору втратила мабуть голову і не знає, що з нами зробити. Надія посилюється в серцях. Поволі один за одним обережно покидаємо площу, щоб за хвилину опинитись в бараках.

Ще кілька днів вижидання серед невимовного стиску і натовпу. Адже тільки 30 бараків мусить захистити понад 30.000 людей. Вкінці 29 квітня. Квітна неділя. Раннім ранком несміливо, а так вимовно несеться вістка: „На головній брамі біла хоругов! Довкола табору залишилась тільки найконечніша охорона! Ще кілька годин — і враз понеслась кулеметна і крісова пальба. Коло 5-тої з полудня табір окружений. За пів години визвольники-американці вриваються в брами міста смерти.

Потрясаюча, відокремлена в історії Дахав картина! Тисячі вимучених виголоджених істот падають в захват, одушевлення. Люди наче відходять від себе, радіють, плачуть, обіймаються. Скінчилася неволя! Ми вільні! Як тяжко в це повірити.

А ґармати грали. Біля Мюнхена горів бій. Це СС-дивізія

з Фрайману намагалася відбити Дахав. Та мало хто з нас цим журився. Бо мало хто знав про ту небезпеку, що нависла над 32 тисячами вязнів у Дахав. Щойно пізніше довідались ми, що в кімнатах одного СС-достойника знайдено витяг з наказу кривавого Гімлєра, в якому стояли зловіщі слова: „Ні один в'язень не сміє живий попасти в руки ворога...!" Як зізнав опісля приловлений рапортфюрер Беткер, цей наказ мав бути виконаний 29 квітня о 9-тій годині вечора. Тоді мали бути підпалені всі бараки, а в'язні, зібрані на площі, викошені вогнем кулеметів.

Та не вдалось ворогам доконати свого кривавого пляну. Св. Йосиф не допустив до цього. Він допоміг кільком в'язням втекти з табору, передістатись до головних американських сил і виєднати допомогу. Невелика група американців, пробилась негайно під Дахав і по короткому бою опанувала його. — Спізнилися наші вороги, на три години спізнилися. Бо нічим є людська злоба, хоча б вона була силою, що опановує і покорює ввесь світ, в обличчі Божої Всемогутности, що має всі засоби й можливість у відповідній хвилині ввести їх у чин, щоб правда таки перемогла.

* * *

Хай же оцей спогад бодай слабким, за те щирим тоном з'єднається з величньою піснею—гимном, що його співає на честь Свого Покровителя св. Йосифа Католицька Церква. Хай він стане сердешним виявом подяки Небесному Опікунові за велике чудо його милосердя. Хай оцей спогад стане могутньою заохотою і для Вас, Любі Читачі, щоб Ви пригадали і усвідомили собі, де Вам шукати рятунку в нинішній суворій добі. Всі ми наче стоїмо над берегом пропасти, що з неї стоголова потвора небезпек висуває свої кровожадні пащі, щоб проковтнути нас, безпомічних. Чи нема для нас виходу, рятунку? Є! Напевно є! Та пам'ятаймо, що ніяка сила землі не потрапить захоронити нас, коли не прийде поміч з гори. А та поміч прийде напевно, коли міцно з'єднаємось з Тією Непереможною Силою, що у горі. То ж викидаймо геть із серця усе що нас роз'єднує з Богом. Пам'ятаймо, що єдино гріх є тим нещастям, яке робить нас негідними Божого милосердя. Нав'язуймо міцні зв'язки щирої любови з Паном неба і землі, що в Його руках доля і одиниці і цілих народів. Каймося, бо наближається Царство Небесне. Віддаймо себе і своїх в опіку Покровителеві переслідуваних і загрожених Св. Йосифові. З

непожитним довірям, наче слабосилі діти,вхопімся рук Небесної Матері і Її св. Обручника Йосифа, а Вони виведуть нас із дна горя і врятують наші душі, а коли це буде для нас спасенне і наше життя.

О. д-р І. Ч.

СТРАСТНА П'ЯТНИЦЯ КОЛО МІСТЕЧКА КАЛИНІВКА В УКРАЇНІ В 1928 РОЦІ

Як в часі свого земського життя Ісус Христос чинив чуда, щоб доказати Своє Божество, так і після свого вознесіння на небо, Христос не перестає чинити чуд, щоб спамятати очманілд людство, щоб пригадати людству, що Бог є, що Бог і милує і карає людей. Ці чуда відбуваються і в наші дні на кожному кроці на те, щоб нас спамятати.

На особливу увагу заслуговує чудо, що відбулося влітку 1928 року біля містечка Калинівки, недалеко м. Вінниці.

За містечком стояв старий-прастарий деревяний хрест з почорнілим образом Розпяття Ісуса Христа.

В той час, коли переслідування релігії і наруги над Господом дійшли до свого апогею,... по всій Україні діялись дивні явища: стали обновлятися св. ікони.

Одного дня, образ Розпяття на старому хресті став блискучий та сяючий. Пішли процесії під хрест. Стали відправлятися Богослуження.

Коли одного разу при хресті молилось близько тисячі людей, з району приїхала кінна міліція розганяти „одурманену попами“ юрбу. Один з міліціянтів вистрілив в образ Розпяття. Куля влучила в ребро... і з простреленої дірочки полилася справжня кров!.. Приявні з перестраху впали ниць... плакали, благали Всевишнього, щоб змилосердився над ними, не карав тяжко їх край...

„Один от воинов копієм ребро Єго прободе, і абиє изиде кров і вода“.... повторилося в Україні в 1928 році...

Це не є видумана леґенда, ще тепер живуть свідки цієї події в містечку Калинівці та його околицях. Є свідки того чуда і тут по наших таборах скитальців в Німеччині.

Д-р Б. Лончина

За обнову християнського духа

Всі прояви сучасного життя вказують на те, що людство систематично котиться до повного упадку. Деякі філософи вже перед війною говорили про загибіль Заходу, його культури, його духових надбань. Сьогодні ми помічаємо це вже зовсім виразно і то не тільки в самій Європі, але в цілому т. зв. культурному, цивілізованому світі.

Головною причиною того упадку людства є брак віри і брак правдивого релігійного життя. Отверті вороги Бога вважають релігію абсурдом, а віру забобоном, до якого „модерна“ людина не повинна б вже прив'язувати жодної ваги. Для других релігія — це насильство над т. зв, „свободою“ людини, вони думають, що релігію треба нищити, проти неї боротися. Інші трактують свою віру й релігію, як пусту зовнішню форму, без глибших основ. До цієї останньої категорії належить, на жаль, велике число тих, що називають себе християнами. Вони вміють навіть говорити багато пустих слів про свою віру, про релігію, але за тими словами не криється в практиці жодний зміст. І коли до тих, які віру уважають забобоном або отверто поборюють її, ми не можемо мати більших претенсій, то релігійний формалізм великої частини християн не лише дивує нас, але й тривожить. Сьогодні переважає тип християнина, який не є ані гарячий ані зимний, а літеплий — і це одна з найбільших трагедій людства і Церкви. Щоденно спостерігаємо, що сьогочасні християни не лише, що не ведуть правдивого релігійного життя, але у них часто навіть немає правдивої віри, основаної на глибокому переконанні про її потребу, силу, святість. Таких часів людство ще, мабуть, не переживало, то ж наслідки мусять бути направду страшні.

Друга причина сучасної духової руїни — це упадок моралі. Моральний закон не має для великої кількости людей ніякого значіння. Мораль релігійна, в навіть природна стала поняттям релятивним, таким, що його люди достосовують до своїх потреб і до обставин. Особисте і родинне життя людей тоне в рознузданості обичаїв, на все вони знаходять виправдання і не мають стриму ні застанови.

Вкінці, третьою причиною хвороби наших днів — це не-

нормальне нехристиянське відношення людини до людини. Його можна схарактеризувати латинською приповідкою: людина людині — вовком. На нікого не можна покладати надії на поміч. Всі думають тільки про себе, про свою особисту вигоду і користь. Один з одного здирає шкіру, використовує гірш середньовічного лихваря, чигає на його майно або навіть життя. Гляньмо, що діється в поїздах і трамваях, в крамницях б'юрах і урядах. Гляньмо на табори, на ремісників та всіх других, які на своїх земляків — клієнтів дивляться, як на жертви до визиску. Немає або мало є таких, що відносяться до других по-людськи і з християнським серцем. Людина людині вовком, а може й гірше вовка, бо перед нею нема оборони, підступ і облуда на вершках тріюмфу.

Такий стан сьогоднішнього людства. Своїм злощасним впливом він зачіпив частинно і нас, українців, хоч може ще не вповні. Людство забуло про Бога, немає страху Божого, затратило правдивого релігійного духа. Людство не знає, що таке правда, не розуміє її, і тому воно в оковах неправди. Одинокий лік цьому — це повний поворот до Бога і релігійна обнова. Пізнати правду і зрозуміти її суть — це перший крок до правдивої волі людини. Тому так хочеться повторяти за св. Евангелією: „Зрозумійте правду, а правда вас визволить."

Основа релігійного духа, скріплення нашої релігійности — це конечна вимого нинішнього часу. Під релігійністю не розуміємо „девоції", бо це не нормальне, хворобливе явище. Християнська релігійність — це признання над нами і над цілим світом авторитету Бога і, як логічна консеквенція цього, життя і діяння, згідно з наукою Христа. Нинішним християнам бракує християнського наставлення до життя, тому сьогодні більше, як коли небудь досі, людина потребує релігійної обнови духа.

Передумовиною цієї обнови і її першим кроком є конечність зачинати від самого себе. Нас не повинно цікавити те, що інші люди роблять зло, і не слід нам брати собі їх злі діла за приклад або оправдання. Єдино правильна напрямна нашого життя — це знати, як ми самі повинні поступати. Вглянути в свою власну душу, критично оцінити її образ і зробити належні висновки і постанови, це перший крок вперед, в напрямі власного відродження. Бачити лише хиби інших, критикувати й осуджувати їх, а свої власні недобачувати — замало Треба почати від себе. Може якраз той початок стане прикладом для інших, для нашого оточення.

Наступною передумовою релігійної обнови є повноціле плекання християнського наставлення до життя і старання практично його реалізувати. Бо правдивим християнином можна бути тільки всеціло, а не частинно. Вибирати з християнства тільки те, що вигідне, корисне або в даний час потрібне — це спекуляція, безхребетність і хитрунство. Правдивими християнами будемо тоді, коли в усій науці Христа бачитимемо єдину правду і її скоримося. В справах віри немає ні хитрощів ні компромісів. Наша постава мусить бути ясна, а наша дія — послідовна. Раз ми називаємо себе християнами, так будьмо чесні з собою і сприймаймо життя так, як християнин повинен це робити: безкомпромісово супроти зла а щиро, з великим внутрішним пореконанням до всіх християнських правд, законів і чеснот.

Черговою передумовою релігійної обнови — це сповнювання релігійних практик, без чого трудно назвати себе правдивим християнином. В таких справах теж не можна бути ліберальним, мовляв, релігійні практики це неконечна формальність. Коли Церква видала в тому напрямі деякі доручення, то вони є основно передумані на добро вірних, тому їх не треба соромитися. Щирі, а не формальні релігійні практики, є джерелом нашої внутрішньої сили.

Великою підтримкою обнови релігійного духа є християнські релігійні організації і гуртове змагання за реалізацію намічених цілей релігійного характеру. Про вагу організаційного життя говорити не треба — вона відома. З тією метою повстали численні релігійно-національні організації й церковні братства.

Ось так з'ясували ми коротко прояви сучасного упадку людства, згадали про його причини і задержалися над ліком на це — над потребою обнови християнського духа. Дух становить властиву суть життя. Він животворящий. І без цього животворящого духа ніякі наші почини ні задуми не можуть мати належного успіху. Та треба, щоб цей наш обновлений християнський дух був простий, щирий нескомплікований, щоб він був подібний до духа апостольських часів, духа перших християн, та щоб він опирався на глибині почувань і правдивому внутрішньому переконанні. Пізнати й зрозуміти правду — це найбільша вимога наших днів, а хто її зрозуміє, того вона освободить від зла, гріха, злочину, страху й приведе до внутрішнього спокою, рівноваги духа й найвищого щастя й добра.

———

о. А. Стасюк

СЛОВО...

Слово!... Яке воно дороге і цінне. Його вартість добре знає той хто в дорозі заблудить в сніжну, морозну ніч. Довкруги невидна темінь, згори сипле снігом, а вітер раз-у-раз засипає всякий слід. Мандрівник сам один, серед страшної стихії збився з дороги і не знає куди йому йти, в якій стороні відшукати загублену ціль своєї дороги. Вичерпаний, знеможений стає він на хвилину, напружує зір і слух, щоб десь доглянути будьяке світло, або почути голос собак, чи звук дзвінка, чи доглянути ліс або дерево. Але ні! Довкруги пусто, темно і глухо. Ні світла ніде не видно, ні голосу ні звідки не чути. Тоді мандівник в одчаю виходить на найвище місце, напружує останки сил і кличе, ні, кричить з усіх сил: Рятуйте! Гей, рятуйте! В тій хвилині напружує вуха й увесь перемінюється в слух і вичікує, чи не почує відповіди. чи не долетить до нього якесь слово. О, яке дороге йому те слово, що він на нього жде. Воно — його здоров'я, воно — його життя. Те слово — то життя й доля його дітей і його сім'ї. Яке ж цінне, яке дороге йому те слово.

Слово, яке воно сильне, яке могутнє у Бога воно всемогуче. Словом сотворив Бог всесвіт, вселенну, видимий світ і невидимий. „Віки сталися словом Божим, щоб з невидимого видиме повстало" (Евр. 11.3). Боголюдина Ісус Христос творив своїм благодатним словом чуда: повертав хворим здоров'я а мертвим — життя. Але й у наших, людських устах слово — могутня сила. Лихим словом можемо зранити почування наших ближніх гостріше, ніж мечем, а добре людське слово діє на зболілі душі, наче бальзам. Словом молитви ми перемагаємо противні нам сили природи, ослаблюємо непереможні перешкоди, наче чуда діємо. Наше власне слово стає часом нашим паном, а ми його слугами. Це буває тоді, коли ми зложили обітницю й запоручили словом. Зв'язані даним словом — ми докладаємо усіх сил, щоб його виповнити. Словом бесідник пориває слухачів до надлюдських змагань і великих осягів.

Як багато слів лунає скрізь у світі, і скільки тих слів ми щоденно слухаємо. Нераз вони спадають на нас неначе рясний дощ. Вони приходять до нас в розмові вдома, в дорозі,

в товаристві і в залізниці. Слово приходить до нас друковане в часописі і в книжці. Воно прилітає на крилах етеру зі всіх сторін світу і промовляє через радіоприймач усіми мовами, подаючи найновіші вісті про осяги науки, мистецтва, політики, то знов щебече піснею, хоче нас звабити, опанувати. Так, як у великих містах виходять до поїзду на станцію післанці гостинниць і закликають, заманюють подорожних до своїх готелів, обіцюючи їм всякі вигоди, так і слова приходять до нас і кличуть нас за собою, обіцюючи, відкрити нам правду, й дарувати щастя.

Куди нам іти, котрих слів слухати?

Слова, як колоски на полі перед жнивами. Одні з них повні цільного зерна, інші мають у собі лише його подобу, „замірки", ще інші зовсім пустопорожні. Повні колоски — гнуться додолу, вони похилені, неначе признають що й інші мають право до життя, порожні — пнуться вгору, вони сторчать гордо понад усі другі, неначе кличуть: Лише для нас життя. Порожні слова є без правди. Вони, наче миляні баньки, блистять різними кольорами пропаґанди, манять і ваблять тих, що не мають життьової застанови. Але вони ніколи не дадуть життя, бо в них немає зерна правди, і той, хто за ними йде, хто їх слухає, знаходить не життя, але терпіння, плач, насильство і знищення.

Як з поля збираємо лише найкращі колоски, повні добірного зерна, так між словами нам треба вибірати тільки ті, що повні правди.

Де ж ті слова?

Слова повні правди — то Божі слова, записані в св. Євангелії, в книзі, яка лежить в великій пошані на святій трапезі в кожній церкві. Слова тієї книги — великі й вічні. То слова Божої мудрости. Вже Ісус, син Сіраха, признавав: „Слово Боже — це джерело мудрости". (кн. І, ст. 5.). Слова св. Євангелії — то вічні слова. Всякі інші, людські слова — скороминущі, Боже слово — вічне. Багато шумних слів лунало в історії народів, що голосили величні ідеї, але всі вони минулися і на їх місце приходили нові, щоб знов погаснути. як меркнуть зорі у світлі могутнього сонця. А слова Божої правди — вічні. Ту правду знав і прегарно її висловив рибалка, св. Апостол Петро, кажучи: „Всяке тіло, як трава і всяка людська слава, наче квіт на траві; всохла трава і квіт її увяв, а Боже слово пробуває вічно". (1 Пет. 1. 25).

Ту правду про велич, силу, вічність Божого слова знає

й український народ, який з найбільшою пошаною слухає слів св. Євангелії. В наших церквах перед читанням св. Євангелії все запалюють світло на св. трапезі і в поставниках, а вірні беруть в руки палаючі свічі. Численні недужі ідуть у церкві до місця, звідки читається слово св. Євангелії і там клякають і схиляють голови під книгу вірючи, що Божі слова, які колись несли здоров'я хворим, мають ще й сьогодні силу віддалити від них неміч. Як священик чптає слова св. Євангелії — вірні складають руки, як до молитви, і слухають Божих слів уважливо й побожно. А вони падуть у їхні душі і серця та приносять із собою дивне світло. Бо в тих словах є Божий вогонь, що впав на св. Апостолів в день зіслання Св. Духа. Той вогонь Божого слова чудодійний. Він смутним і зажуреним дає потіху, пригноблених підносить на душі, в потребах дає пораду, хворим вливає надію на здоров'я. Він вносить до душдивний тим'ям небесного миру й щастя. І вірні, відроджені духом, відходять з церкви, несучи у серцях той Божий вогонь і світло. Той вогонь палає в їх очах, а на їх лицях світить Божа радість.

ВОГНЕВА ПРОБА

В жовтні 1944 року остання вітка українського народу, останній край нашої Баськівщини, Карпатська Україн, найшлася в межах СССР. Офіціяльно це називалося, що украї́ський народ Закарпаття просив, щоби прилучити країну до УССР. Закінчивши окупацію всіх українських земель большевики взялися нищити послідовно Українську Католицьку Церкву, яка сотні років була заборолом українского народу проти походу чужих культур і чужих політичних затій. Католицьку Церкву в Галичині ударено відразу твердо. Усіх єпископів та сотні стяшеників арештовано і увязнено. В березні 1945 року скликано до Львова „собор" священиків (197 осіб) і світських людей (19 осіб). „Собор" відбувся в атмосфері терору. Недопускаючи жадного голосу в дискусії, оголошено прилучення Української Церкви в Галичині до московського патріярхату. Але Католицька Церква в Галичині перестала існувати лише формально, бо на ділі ані священики ані вірні не визнають „соборових" вирішень правосильними.

Інакшу політичу повели окупанти у відношенні до Католицької Церкви у Карпатській Україні. По зайнятті Карпатської України большевики пропагували серед народу підписуванчя маніфесту, яким населення мало висловити бажання прилучитися до УССР. Щоб не дразнити народу і не викликувати в нього спротиву в тій, так важній для них на міжнародньому форумі справі, большевики залишили Церкву спочатку в спокою. Вони розраховували ще й на те, що їм вдасться відвернути населення Закарпаття від Католицької Церкви пропагандою русофільства. земельними наділами та іншими політичними штучками. Державна влада старалася спаралїжувати діяльність єпископа і позбавити його впливу на вірних. Т. зв. „Народня Рада“ заборонила Церкві видавати будьякі релігійні книжки, часописи, молитвенники та образки, а друкарню ОО. Василіян в Ужгороді сконфіскувала. Вона наказала теж припинити діяльність Духовної Семінарії в Ужгороді, але покійний єпископ Теодор Ромжа тому наказові не повинувався аж до своєї смерти. Зі шкіл усунено навчання релігії і заборонено катихизувати дітей та молодь до вісімнайцятого року життя. Урядова преса повела кампанію проти Католицької Церкви називаючи її духовенство співробітником фашизму. По такій підготові секція „Народньої Ради“ по ділам культу почала діяльність в користь православ'я. До сіл почали присилати Львівський Православний Єпархіяльний Вісник та книжки Г. Костельника „Догматичні основи папства“ і Росовича Ю. „Що таке Унія“. В тих книжках автори фалшують історію Католицької Церкви так, як того собі бажає безбожна Москва. „Народня Рада“ проголосила рішення, в якому говориться приблизно ось так: З нагоди звільнення Закарпаття від фашистівського ярма дається народові свободу релігії. Кожен громадянин може приєднатися до православної церкви. Це можна робити й громадно. В котрій громаді дві третини населення перейдуть на православ'я там церква з усім майном буде передана православній парохії.

Та вся пропаганда й заохота не принесли жадних овочів. На Карпатській Україні не трапився ні один випадок добровільного переходу цілих громад або поодиноких осіб на православ'я. Народ стоїть твердо при вірі своїх батьків і не бажає покидати Католицьку Церкву.

Стрінувши рішучий спротив „Народня Рада“ взялася за інші методи. До сіл приїзджає комісія, буцімто наділяти потребуючих землею. На мітингу дають скликаним громадянам під-

писати петицію про наділ землі. Зібравши підписи комісія забирає петицію до Ужгороду а там на вільному місці блянкету друкує приблизно ось такий текст: Ми нижче підписані жителі такогото ... села ... області з днем ... виступаємо з греко католицької Церкви і прохаємо приняти нас до зв'язи з православною Церквою. Спираючися на такий, обманом узисканий документ, „Народна Рада“ видає наказ „Народньому Комітетові“ села передати церкву і все церковне майно батюшці, зглядно представникові православного єпархіяльного управління. Відпис наказу пересилається теж до відома „греко-католицькій церковній общині“. На основі таких наказів відібрано, при помочі міліції, церкви в около 60 парохіях. Громадяни інших сіл побачивши, що в них видурено підписи на шкоду Церкви, почали сторожити свої церкви та проганяти влізливих нахабів, що ошуканством і силою хотіли відібрати Божий храм.

Після того большевики почали застрашувати поодиноких людей і цілі родини. Але і ця акція не вдалась. Карпатські українці показалися геройським народом вірним своїй Церкві і застрашити себе не дали. Тисячі людей і священики, яким большевики поставили справу рубом: православ'я або Сибір, вибрали каторгу, вибрали мучеництво заслання, а віри і Церкви не зрадили.

Переслідування релігії викликало великий підйом духа побожности. Вірні масово відвідують свої церкви, беруть участь в богослуженнях та, влаштовуючи прилюдні релігійні походи, маніфестують своє привязання до Католицької Церкви. Населення Закарпаття стоїть у тісному зв'язку з Галичиною, яка вже давніше досвідчила, що московське православ'я це не церковне діло лише один з політичних засобів комуністичної Москви. Москва — відвічний ворог України і комунізм — непримиримий ворог християнства користуються церковною рисою православ'я, щоби при помочі церкви підкорити собі не тільки українську землю, але й душі українського народу. Свідомі того закарпатські українці ревно моляться, роблять жертви і складають обіти, щоби випросити у Господа для себе визволення з неволі антихриста.

Українська, Католицька Церква в Батьківщині стоїть у важкій боротьбі за своє існування. В тій боротьбі наш народ зложив уже великі жертви крови. Українська земля дає Христовій Церкві багато мучеників. Цей факт сповняє нас святою гордістю. Нашій Церкві, нашому народові дає Господь ласку зложити свідоцтво крови правдивій науці Господа Нашого Ісу-

са Христа, що її голосить Католицька Церква. Свідомість такого положення нашої Церкви вкладає на нас певні обовязки. Ми далекі від страдальної Батьківщини, вільні від безпосередного переслідування, свобідні від великих терпінь і жертв маємо обовязок підтримувати нашу св. Церкву і наш нарід у їхній боротьбі ревною молитвою до Господа Бога. Нам треба молитися і не уставати в молитві за наших батьків, за братів і сестер в Батьківщині, щоби Господь Бог кріпив їхні сили і їхню геройську вірність. Молімся щоби милосерний Бог вкоротив мучеництво наших рідних. Молімся щоби всемогучий Небесний Отець з пролитої крови українських мучеників виростив волю українському народові і розквіт Церкви Божого Сина Ісуса Христа.

СТИҐМАТИЧКА З КОННЕРСРОЙТУ

В баварській місцевості Коннерсройт (недалеко чеської границі) живе стиґматичка Тереза Нойман, що в цьому році обходить своє п'ятдесятиліття, з дня народження. Тереза народилася в 1898 р. в ночі зі страсного четверга на пятницю в сімї баварського селянина. Перші стиґми (Христові рани) дістала Тереза в 1926 р. Від того часу що року в великоднім тижні вона дістає ці рани і переживає великі терпіння і має страсні екстази. Кожної великодної пятниці сходяться маси народу, щоб поглянути на терплячу Терезу. М. ін. в цім році було дуже багато американських вояків з окуп. армії. В цім році терпіння Терези були особливо тяжкі, бо вона вже була ослаблена терпінням за гріхи в попередньому тижні. Від кількох років Тереза не приймає ніякої поживи, тільки удержується при житті святим Причастям. Треба згадати, що також богато наших скитальців відвідали Терезу в малому гірському сільці.

Кардинал Михайло фон Фавльгабер з Мюнхена проголосив в 1927 р. після першої появи стиґм у Терези Нойман такі норми для зрозуміння появи чудесних подій:

1) Христос робив чуда і дав чудесну силу своїй церкві. Правдивий християнин мусить безумовно вірити в євангель-

ські чуда, як також мусить вірити в те, що в історії Церкви можуть траплятися поодинокі чуда.

2) Христос перестерігав перед фальшивими пророками та фальшивими чудами і тим самим предсказав, що крім правдивих можуть траплятися і сповидні чуда. Отже ми мусимо докладно провірювати, чи якась подія є правдиве чи сповидне чудо і мусимо берегтися перед забобоном як і перед безвірством.

3) Дослід чудесної події треба проводити з любовою до правди, а не з жадобою сензації або невірою.

4) Чуда тільки тоді є доказами для віри, коли вони мають добрий змисл і добру ціль, і коли внутрішний настрій даної особи є з Бога. Також доказані чуда не змусять до віри, коли хто не хоче вірити.

5) Щасливі ті, що не бачать і вірять. Нам мусять вистачити старі євангельські чуда, що мають на собі виразну Божу печать.

6) З Коннерсройту вже вийшов великий заклик до світа: Модерні люди, вертайтеся до почитання Христових терпінь. ховайтеся в рани Христові.

7) Церква висказує слово „чудо“ дуже помалу, тому не сміємо бути дуже гомінкі. Віра Церкви стоїть на однаково твердій основі як з Коннерсройтом так і без Коннерсройту. Тому не сміємо бути боязливі.

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

Большевики нищать українську Католицьку Церкву.

Французький часопис „Ле Монд“ пише що совєтське агенство ТАСС повідомляє про повну ліквідацію Української Католицької Церкви, яка наступила з днем 1. 1. 1948 р. Згідно з тим повідомленням рештки духовенства й вірних, які залишилися на волі мали зголосити свій перехід до православя. Польський католицький часопис „Slowo Katolickie“ подає від себе ось такий коментар: „В той спосіб большевики наслідують методи царя Миколи I., який 1839 р. насиллям і тортурами ліквідував Українську Церкву, з'єднану з Римом. Його операція тривала около 30 років, большевики хотять свою скінчити за три роки“. Дальше часопис наводить статистику Української Католицької Церкви та росповідає про долю її останніх єпископів, підкреслюючи, що большевикам не вдалося довести до відступства нікого з єрархії і мало кого з духовенства. Найшлося тільки около 25 відступників, решта духовенства зберегла вірність Апостольській Столиці, мимо страшних переслідувань, що впали на нього. Повідомлення ТАСС-а це одно з його ошуканств. Замкнувши єпископів і майже все духовенство до тюрем, большевики беззаконним розпорядком назвали всіх українців католиків православними, а їхні церкви віддали кільком відступникам і великій кількости агентів НКВД перебраних за православних батюшків. Яка будучність Української Католицької Церкви, питає автор статті. Вказуючи на колосальний розвиток Української Католицької Церкви в Галичині в останніх пядесяти роках, під проводом великого князя Церкви митрополита Графа Шептицького, автор висловлює надію, що та Церква відродиться до нового життя скоро тільки буде зломане большевицьке ярмо.

Україніка в Папському Річнику за 1947 р.

Недавно в Римі надруковано Папський Річник, що містить реєстр діяльности Католицької Церкви в 1947 р. В ньому находимо дані про положення Католицької Церкви на Середному Сході і у Східній Европі. Від часу, як закінчилася війна відносини на Середному Сході настільки устабілізувалися, що Католицька Церква має повну можливість свобідного розвитку. Противно мається річ у східній і полудново-східній Европі. Св. Конгрегація для справ Східної Церкви не має навіть, жадного контакту з католицькими єпархіями на тих територіях. Ватикан старається наладнати опіку над священиками — емігрантами зі східної Европи. Останньо іменовано Преосвященного Єпископа д-ра Івана Бучка Апостольським Візитатором — українців католиків, роз-

кинених в усіх країнах західної Европи включно з Німеччиною.

Духовні вправи українських католицьких священиків відбулися в Духовній Семінарії на замку Гіршберг в двох чергах. Перші були в днях від 30. 12. 1947. р. до. 2. 1. 1948. р. другі від 2. до 5. 3. 1948 р. Всіх учасників було 92. Провідник духовних вправ о. — Йоганн Шмід чина ОО. Пассіоністів, відомий в цілій Німеччині проповідник, оснував свої науки на канві висловів Пречистої, Діви Марії в її об'явленнях даних трьом португальським дітям 1947 р. у Фатімі. Серед тих об'явлень найяркіше виступає просьба Божої Матері, щоби вірні багато молилися про ласку навернення народ'в найближчого сходу, підкорених безбожним комунізмом.

Делєгатура Апостольської Столиці в Єрусалимі. Св. Отець оснував нову Делегатуру Апостольської Столиці для Палестини, Трансйорданії і Кипру. Досі Католицькою Церквою на тих теренах кермував Апостольський Нунцій в Єгипті. Апостольським делєгатом призначено Мсґр. - Теста титулярного єпископа амозейського. Він матиме свій осідок в Єрусалимі.

Не буде Апостольського Візітатора для Польщі. Римський часопис католицької акції „Іль Куотідіяно" повідомляє, що Ватикан не піде назустріч бажанням польського уряду і не відновить дипльоматичних взаємин з Польщею так довго, доки уряд не забезпечить вільного розвитку церковного життя в польській державі.

Папська академія наук. 8 .2. ц. р. Св. Отець відкрив новий рік папської академії наук. Св. Отець виголосив промову „Про незмінність природного закону і про найвище володіння Бога над світом". В тій промові Він сказав. що атомова бомба є найстрашнішою зброєю, яку винайшов людський дух. Людству грозить катастрофа, як що не пощастить завести контроль атомової енергії. В січні Академія оголосила 17 томів наукових праць своїх членів, в яких з'ясовано найновіші досягнення з медецини, геометрії, механіки та інших ділянок науки.

Папська фільмова комісія. Продуценти фільмів, що накручують фільми релігійного змісту, часто зверталися до святої Столиці з проханням про раду й критику. Щоби сповнити їхнє бажання, Св. Отець оснував осібну комісію, що займатиметься провіркою і оцінкою релігійних фільмів.

Католицька Ірляндія. Ірляндський висланик при Ватикані передав Св. Отцеві листа від нашого ірляндського президента міністрів Джона А. Костелло. Президент міністрів висловлює Св. Отцеві вірність і пошану і запевняє, що уряд Ірляндії буде кермуватися засадами католицької віри і змагатиме до того, щоб в Ірляндії завести соціяльний лад спертий на християнських принципах. Корреспондентові агенства Ройтера сказав Джон А. Костелло, що його уряд бажає бути в приязних взаєминах з усіми християнськими державами. Він буде підтримувати кожний рух спертий на християнському світогляді.

Про Католицьке шкільництво в США пише генеральний секретар NCWC у Вашингтоні Мерр. Фридрих Гохвальдт. Великий наплив учнів до католицьких шкіл змушує їх управи до будови нових приміщень. Видатки на ту ціль запляновані на

найближчий час в США — астрономічні. На будову чотирох середніх шкіл в Ст. Люї [Міссурі] прелеміновано 1.250.000 долярів. Архієпархія Ню Йорк призначила на будову нових католицьких шкіл 7.000.000 долярів. Свій розквіт завдячують католицькі школи високому рівневі навчання й виховання.

Свято 10 роковин конференції східних обрядів відбулося недавно в римо — католицькій катедрі в Ню Иорку. Архиєрейську Службу Божу відслужив Преосв. Данило Іванчо, єпископ — помічник для українців із Закарпаття, в сослужені 5-ох священиків. Приявний був також архієпископ Ню Йорку Кардинал Спельман, який відчитав Апостольське Благословення, передане вірним Папою з Риму. Євангелію відчитали в мовах: українській, мадярській, грецькій, російській. 500 вірних приступило до св. Причастя. Кардинал Спельман виголосив коротку проповідь. Він сказав м. ін.: „Ми католики латинського обряду беремо приклад і надхніння від наших братів з інших обрядів. Згадуємо нині ті країни на сході, що тепер терплять переслідування. В тих краях мученики щодня проливають кров за Христову віру. Потіхою для нас є факт, що кров тих мучеників здобуває нових ісповідників Христа".

Папа Пій XII прийняв недавно особистого представника президента Трумана, Мирона Тайльора, що прибув до Риму після відвідин Портуґалії й Еспанії. Американські часописи підкреслюють факт, що не можна легковажити Еспанії в боротьбі проти світового комунізму.

Замикають католицькі школи в Чехословаччині. Комуністичний уряд ЧСР замкнув недавно католицькі школи в Ґрафенберґу (чеський Шлезьк), в Будейовицях і в Пільні (Чехія). Монахині, що провадили ті школи, мусіли покинути край до 12 годин.

Англійський кардинал Ґріффін сказав, що комуністи хочуть здобути світ для діявола, а християни для Христа.

В Будапешті відбудуться в днях від 27 до 30 травня ц. р. великі католицькі урочистості з приводу століття 34 Евхаристійного Кончресу, що відбувся в 1938 р. в столиці Мадярщини.

Американської ґарантій для Ватикану домагається посол демократ Дональд Туль з Ню Йорку. Він сказав м. ін.: „Велика тривога обняла серця 25 міліонів католиків у Злучених Державах на думку про те, що комуністи могли б опанувати уряд в Італії і зневажити Святішого Отця Папу Римського. Це була б траґедія і ганьба для цілого світу. Американський урядп овинен ґарантувати безпеку для Папи. Бо підчас недавньої війни Ватикан дав був азиль для тисячів католиків, жидів, протестантів і навіть атеїстів. Спеціяльні папські комісії в цілій Европі рятували нещасливих без огляду на расу і віровизнання".

З ХРИСТИЯНСЬКОГО СВІТУ

Комунізм став би безробітним, коли б усі християни якслід виконували свої обовязки, заявив англійський політік Льорд Пекенген на зїзді християнських політиків в Англії.

Кардинал Глъонд, примас По-

льщі пригадує польським католикам в недавньо проголошеному пастирському листі, що нема причини попадати в розпуку.

900 студентів університету в Парижі відбули прощу до Риму і там були приявні на торжественній Службі Божій, що її відслужив Папа. Крім франц. студентів було там теж кількасот бельгійських пластунів.

РІЗНІ ВІСТКИ

Корону св. Стефана, першого християнського короля Мадяощини, яка підчас війни попала була в руки американців, тепер американці рішили віддати до Ватиканського Музею. Тою короною Папа Сильвестер II. коронував 1001 р. тодішнього мадярського короля Стефана з приводу охрещення мадярського народу.

Ромунський король Михайло не дістав диспензи на католицький шлюб зі своєю католицькою нареченою Анною з італійського-французького роду Бурбон-Парма. Причина в тому, що король Михайло не хотів погодитися на католицьке виховання дітей з того подружжя.

Сектанти піддержують комунізм. Провідник [„єпископ"] чехословацької Церкви заявив, що його Церква буде піддержувати комуністичний уряд Ґотвальда.

Комуністи в Польщі опанували організацію Союзу Гарцерства польського, що начисляє 300.000 членів. Одночасно комуністи рішили змінити статут тої організації в дусі комуністичнім.

Навернувся видний комуніст в Англії. Редактор бритийського комуністичного часопису „Дейлі Воркер", Дуґляс Гайд, зрікся редакторства і перейшов на католицизм разом зі своєю сімею. Д. Гайд був 20 літ актив. ним комуністом і його жінка 10 літ. Вони охрестили в католицькій Церкві також своїх двоє дітей.

ХРИСТОС НАША СИЛА — Християнський часопис
Видає Українське Католицьке Душпастирство в Міттенвальді
Редаґує Колеґія. — Відповідальний редактор о. Богдан Смик
Адреса Редакції і Адміністрації:

Chrystos Nasza Syla Mittenwald, Jäger-Kaserne
Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas" - „The Time".
Authorised by EUCOM Hq, Civil Affairs Division 14. July 1947.
Authorisation AG. - 383. 7. GEC - AGO

Друк С. Слюсарчук Мюнхен.

Молитва для членів Апостольства Молитви

Божественне Серце Ісуса! Жертвую Тобі через Непорочне Серце Преч. Діви Марії всі молитви, праці і терпіння нинішного дня, як винагороду за наші гріхи. Лучу їх з тим наміренням, що в ньому Ти жертвував за нас на хресті та, щоденно жетвуєш Себе на престолах усього світу. Жертвую їх за святу Церкву, за Святішого Отця Пія XII, за навернення грішників, за священиків, за молодь, зокрема, щоб незєдинені повернулися до Католицької Церкви і щоби Богоматір привела дітей Японії до Ісуса. Також бажаю одержати всі відпусти, що їх сьогодні можу отримати. Божественне Ісусове Серце, подай Церквам Єдність. Пресвяте Ісусове Серце, спаси Україну! Солодке Ісусове Серце будь моєю любовією!

Наміренння на червень: 1) Щоб прийшов правдивий мир світу. 2) Щоби Християни Аннаму вийшли ціло із заколоту.

Дякує за вислухані молитви: о. Юрій Ковальський (Мітенвальд) Ласкавій Небесній Марері за одну превелику ласку; Св. Йосифові за врятування від страшної смерти в концтаборі в Дахав.

В грудні минулого року заснув на віки

о. БОГДАН ЛИТВИН

в лікарні IPO в Ашафенбурзі. Народився 1896 року в Бібщанах біля Поморян, Зборівщина. 1926 висвятився на священика. Душпастирював в м. Долині, в с. Чолганах б. Болехова, в с. Церковній та в с. Побук та накінець в селі Залісці, де був парохом. На скитальщині працював як звичайний робітник на фабриці паперу за часів нацизму у Форхгаймі, по приході американців душпастирював в Ашафенбурзі. Туга за трьома синами, що їх стратив на жертівнику Великої Справи та недостатки нашої скитальщини загнали робітника Христового виноградника в чужу могилу.

Душу українського католицького священика поручаємо молитвам наших вірних.

Христос — наша сила

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

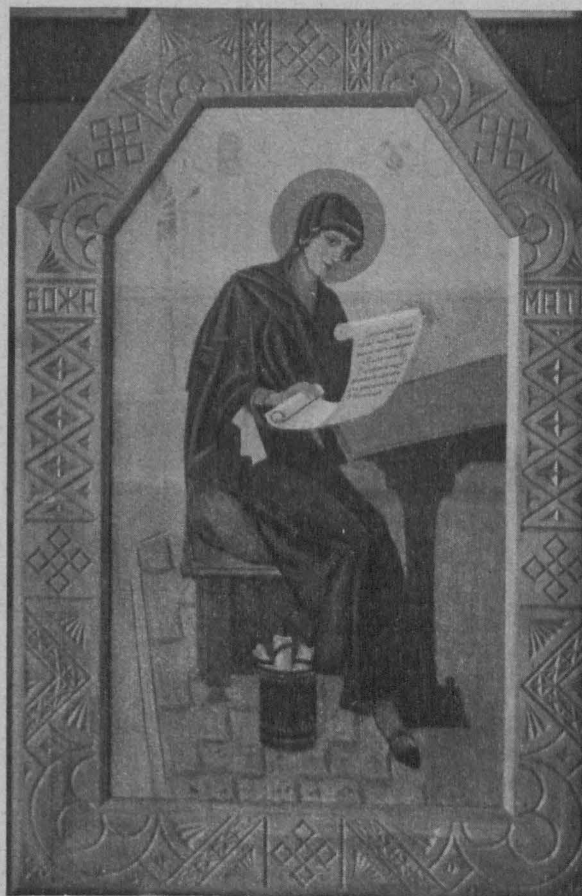

Рік I. ТРАВЕНЬ 1948 Ч. 5

БОГОРОДИЧЕН

Заступнице християн —
не слід Тебе стидатись —
Посереднице перед Творцем,
що годі Тебе заміняти,
не гордуй голосними моліннями грішних,
але випередь нас, як благая,
що вірно Тебе взиваєм:
Поскорись на молитву,
поспішись на моління,
заступаючись завжди за тих,
що почитають Тебе, Богородице.

СОБОР
УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВЕНСТВА

Собор українського католицького духовенства відбувся 6. травня ц. р. у Мюнхені-Пазінгу. Собор розпочався в 8. годині ранку Службою Божою в церкві оо. Пасіоністів, після якої священики, що прибули з трьох смуг Німеччини майже в повному числі, перейшли до залі нарад. Незвичайно зворушлива була хвилина привітання Їх Ексцеленції Кир Івана Бучка, тепер Апостольського Візитатора українців католиків у Західній Європі. Генеральний Вікарій о. Николай Вояковський, вітаючи Їх Ексцеленцію, між іншим сказав, що хвилина зустрічі з дорогим нам усім Владикою належатиме в кожного з приявних на Соборі отців до найкращих у житті.

У відповідь на привітання сказав Преосвященіший Владика, що він до глибини душі зворушений зустрічю зі священиками. В дальших словах вказав Кир Іван на преважне завдання нашої Церкви на еміґрації і то передовсім в обличчі тяжкого лихоліття українського народу та його Церкви на

Обкладинка: Образ з іконостасу Богословської Академії у Львові, намальований Петром Холодним. Копія маляра Євгена Вербицького для таборової церкви у Фюсені.

відних землях. З признанням висловився Преосвященіший Владика про роганізацію нашої Церкви в Німеччині та підкресли в при цьому особливі заслуги дотеперішнього Апостольського Візитатора української католицької Церкви в Німеччині.

В признанні заслуг і в доказ довіря іменував Їх Ексцеленція Кир Іван о. Николая Вояковського своїм Генеральним Вікарієм. До помочі в управі нашою Церквою на еміґрації покликав Кир Іван Раду Апостольської Візитатури з 12-тьох священиків, що має засідати кожного першого четверга місяця. Собор вислухав двох доповідей, що торкались організації нашої Церкви та життя священиків на еміґрації. Ділові наради тягнулись до пізного вечора і щойно в 20 год. закрив Їх Ексцеленція Кир Іван засідання Собору. Піднесені на дусі, свідомі високого свого завдання; з вірою в особливі Божі пляни щодо нашої Церкви розходились учасники Собору, благаючи в душі Всевишнього, щоб кріпив нашого Владику та благословив великі труди, що їх поклав і кладе дальш наш Дорогий Архиєрей Аир Іван для добра рідної Церкви і народу.

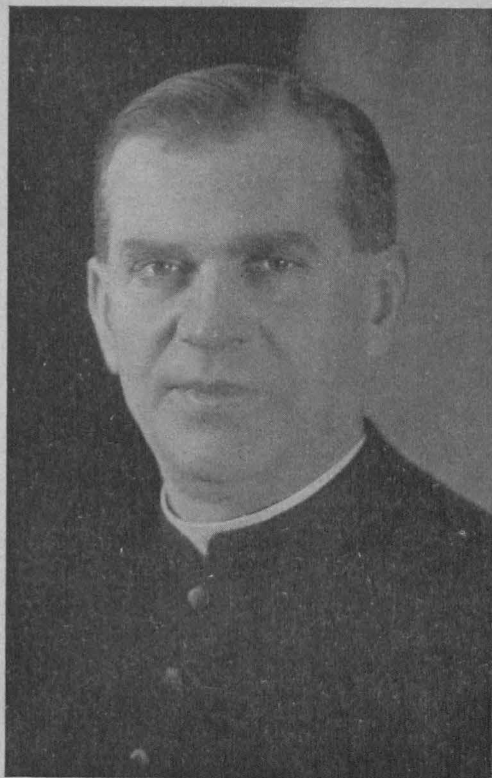

Генеральний Вікарій
о. Николай Вояковський

Щасливі ті люди, що прозирають у глибину душі й щоденними вправами стараються щораз більше й більше приготовляти себе до розуміння небесних тайн!

Тома Кемпійський: „Наслідування Христа".

о. Михайло Кравчук

Всіх скорблячих радосте...

Уже йде третій рік, як по селах і містах Галицької, а то й Карпатської України в місяці маю церкви не відкривають своїх дверей для вірних, що раніш кожного вечора відривались від весняних робіт і, хоч струджені, спішили на маєве Богослуження. Уже йде третій рік, як молодь, особливо дівчата, не приклоняє колін перед заквітчаним образом Пречистої, співаючи із глибини очищеної у великодній сповіді душі:

„Мати Бога Вишнього,
поспішись молимось
щоб спаслись Твої слуги..."

Тільки ми, здається нам, що нещасливці, а в дійсності щасливіші за тих, що залишились уріднім краю, лиш ми скитальці можемо, не обтяжені важкою працею, під кожен вечір прийти до таборової церковці чи молитовниці і перед Божою Матірю пролити щиру молитву-признання:

„Що іншої ми помочі не маєм,
нема в нас іншої надії,
крім Тебе, Пречиста Діво.
Ти нам поможи,
на Тебе надіємось..."

І на крилах молитовного співу до Цариці України ми-скитальці, у чужій землі приходящі — можем злетіти в Рідну Землю, що її ми роками поневолі покинули. Злетіти туди, де чимало з нас залишило свої Матері й батьків, сестер і братів, а то й неодин дружину, ба й дрібні діти. Вони там, якщо живуть, за нами очі свої видивляють.

То й пошлемо з наших церков наші скорбні думи ген далеко на схід, за гори високі та й ріки глибокі... І будуть ті думи вітати над засіяними нивами, що по них ходить Божая Мати, але не обніжками й межами, бо вони заорані. Блукатимуть ті думи по згарищах сіл і по лісах зелених, де в нерівних боях кривавились і лягли вічним сном спочивати борці за честь Рідного Краю.

А серцем полинем до осиротілих церков, що в них вже не служать наші священики, бо вони погинули від ворожих

НАКАЗ ХВИЛИНИ

Почитання Непорочного Серця Марії, що про нього пищемо ва іншому місці нашого часопису, це один з найважливіших наказів нашиь днів. Найкращий спосіб того почитання по волі Божої Матері це: щоденна молитва на вервиці, обходи перших субот місяця, що в них вірні сповідаються, причащаються, відмовляють вервицю та приносять якусь жертву — все те в намірені, щоб винагороожувати Непорочному Серцю Марії за всі гріхи світу — і посвята спільнот та одиниць Непорочному Серцю Божої Матері.

До обходу перших субот Небесна Ненька привязала найбільшу ласку, яка взагалі можлива: усім, що в 5-ьох по собі наступаючих перших суботах і сповідаються, (сповідь може бути перед тим у тижні, коби лиш св. Причастя приймати в стані освячуючої ласки), причащаються, відмовлюють вервицю і впродовж 15 хвилин розважують таїнства св. Вервиці, і все те з думкою, щоб винагороджувати Її Непорочному Серцю, Вона обіцяла, що в годині їхньої смерти буде стояти біля них з усіми, потрібними до спасення ласками.

куль, або караються по вязницях чи на тяжкій праці в холодній Сибірі та пустиннім Казакстані. Полинем до зруйнованого ворогами Києва, до Святої Софії, де на нерушимій стіні Божая Мати молиться, щоб милосердний Господь ізглянувся й повернув волю Українському Народові. Полинем до города князя Льва до святоюрського храму, що зберігає образ Теребовельської Божої Матері.

Тому до Неї молімся:

„Божая Мати,
тих, що нас перемагають,
подолай могутньою правицею своєю,
і тим, що у скорботах, поможи,
бо все, що хочеш, можеш“.

ВЕЛИЧ МАРІЇ

„Людина глядить на зовнішню появу, а Бог на серце“ — каже св. Писання. Світ обожає гріш і шлунок, красу й силу тіла, знання й земську силу, мистецтво і всі засоби, щоб ними зашмінкувати гріх і прислонити — завоалювати смерть. Та Бог цінить тільки серце. Там хоче Він вітати, царити, в ньому бажає Він обявлятися, творити чуда своєї ласки, обдаровувати своїм життям, дарувати Самого Себе.

При всякому діянні Йому йде тільки про любов, про те, щоб ми натужили свою волю і вклали у неї всю нашу любов. „Любитимеш Господа Бога Твого всім серцем твоїм, всією душею твоєю і всіми силами твоїми. Це перша і найбільша заповідь“. Співмірно цьому, скільки святої любови находить Небесний Отець у наших вчинках, стільки вони й вартують перед Ним. Коли дві християнські душі виконують назовні достоту той самий вчинок, напр. відмовляють якусь молитву, виконують якесь діло християнської любови, але одна з одним ступнем любови, друга зі сто ступнями, тоді та друга прославляє Бога сто разів більше і сто разів більше заслуговує для себе й інших, ніж та перша.

В Бога має значення лише любов, що її осідком є серце. Бог дивиться лише на серце. Не на гострий розум, не на велике знання, а тільки на чистоту, свободу і силу-міць серця, в якому вогонь Його любови створює те, що людина значить, діє і може перед Богом.

Бажаючи рятувати світ, сотворив Господь серце незрівняно досконале — серце Марії. Бог сотворив Її серце чисте. Він зберіг Його через заслуги Христа від первородного гріха і від його наслідків. Зло і сатана не мали ніколи, в нічому найменшому, влади над цим серцем. Господь створив серце Марії вільним від усякої пожадливости і впливів пекельних сил. Ніщо навіть найменше не перешкоджувало, щоб Божа любов розгорілася в тому серці і зросла до найбільших висот, які тільки можливі для сотворіння. Всевишній дав Марії серце геройської, непереможної міці-сили. Він влив в оте серце таку безмірну повноту своєї ласки, що Марія вже в першій хвилині свого існування мусить бути названа повною ласк.

Господь призначив Марію стати гідною Матірю самого Бога. „Бути Матірю Безконечного — для цього треба якоїсь

нескінчености“, говорить чудово св. Тома. Коли якийсь князь вибирає собі дружину зпоміж дочок села, тоді оту наречену підносять до княжого стану, вона стає княгинею. Коли ж король рішить одружитись із селянкою, тоді ота вибраниця виростає високо понад увесь нарід, виростає аж до королівського ступня, стає королевою. Та коли Сам Всевишній проголошує людську дитину своєю нареченою, — що ж тоді діється? Тоді ця людська дитина переростає все сотворіння, виростає аж до висоти Бога, бере участь у Божій величі і гідності. Правда, створіння ніколи не може стати Богом, Марія не могла стати богинею, але Вона виросла — піднялась аж до тієї границі — „до границі Божества“ — каже чудово письменник Каєтан.

Щоб Марія могла піднятися аж до такої висоти, Святий Дух влив у Її душу вже в першій хвилині Її існування таку повноту надприродної любови, що Вона вже тоді могла виконати вчинок, який далеко-далеко перевищав найгарячіші акти любови найвищих Ангелів і найбільших Святих, який прославлював Бога більше і вислуговував більше ласк, як любов усіх обдарованих ласкою сотворінь разом. Марія невисказано досконало використала повноту ласки, дану Їй Святим Духом. Нестримно підіймаючись до самих висот святости, любови, подібности до Бога, Вона дійшла до такого з'єдинення в любові з Богом, що ніяке, хочби яке розумне, сотворіння навіть не всилі зміряти — охопити висоту, глибину і ширину Її святости. Марія — це чудова, свята таємниця, що Її вповні зрозуміти й оцінити може лише Бог. Вона дістала від Бога якусь незмірну участь у всемогутності Отця, Вона була невисказано просвічена мудрістю Сина, наповнена святістю і любовю Святого Духа. Вона Непорочна Лілея Пресвятої Трійці, Вона, наче сонце, одягнена в чудове сяйво Божества. Після Богочоловіка-Ісуса Христа нема ніякої істоти, що стала б така подібна до Бога, що з'єднала б у собі всі досконалості Бога в такій повноті і красі, що була б така могутня, мудра, добра, свята, милосердна, справедлива, сильна, чиста і гарна, як Марія.

Непорочне Серце Марії! Невисказано чудове Серце Марії! Чого доконала Марія Своїм Серцем? Оце тим Непорочним Серцем Вона із зарання літ у молитві почала змагатися з Богом про милосердя для світу, про Ісуса, Спасителя, про Дорогоцінний Скарб, який мав окупити всю нашу гріховну вину, відзискати втрачене небо. Змагалася днем і ніччю, рік

за роком і не спочила, аж Її серпе затріюмфувало, аж Бог Отець обдарив Її найбільшим даром — Святим Духом, Який доконав у Ній найбільшого чуда любови, вочоловічення Божого Сина. А коли Найдорогоціннініший Скарб спочив у Її Пречистім лоні, тоді Марія виконала супроти Нього не лише свої обовязки, але в нашому імені і наші обовязки. Вона віддала Христові всю досконалу віру, безмежне довіря, цілком чисту і неослаблену любов, у всьому досконале почитання, подяку і перепросьбу. З усією силою Своєї любови і вдячности Марія взяла усі заслуги Христа, усі його молитви, труди, терпіння і смерть Собі і нам на власність і в нашому імені принесла їх у жертву Богу Отцеві. І це зробила Вона з такою вірністю, що не втратила з цих нескінчених заслуг Христа нічого найменшого. Накінець Марія так досконало з'єдналася з Христом у Його молитві, житті і стражданнях, що Його молитва стала Її молитвою, Його чесноти Її чеснотами, Його терпіння Її терпіннями. Вона не лише разом молилася, разом працювала, разом терпіла зі Спасителем, але теж в якийсь містичний спосіб умирала разом з Ним на Голготі. „Між Сином і Матірю — як каже св. Отець Пій X — заіснувала ніколи непереривана спільнота життя і страдань, і до них обоїх відноситься слово пророка: „Моє життя пройшло в болю і мої роки в зітханнях" Пс. 30. 11. Через повноту Божої любови, через досконале співдіяння з Христом зібралися в серці Марії усі ласки відкуплення. Її Непорочне Серце стало таким робом єдиним матернім лоном Божих дітей. Через оце Серце, в ньому і з ним ми приймаємо від Бога усі добра, усі ласки, саме Боже життя і тому, хто не має Марії за Матір, той не має і Бога за Батька. Сам Господь ствердив це, коли сказав до свого улюбленого учня з хреста: „Сину — це твоя Мати."

Марія благословенна між жінками. Через жертву Її Божого Сина та Її власну жертву в Христі, з Ним і через Нього Вона викупила нас з неволі диявола, гріха й пекла і придбала Собі нас на власність. Вона справжня наша Цариця. В золототканому одязі Вона царює по правиці Свого Сина в царстві ласки. Через Неї стоїть нам всюди і завжди отвором нескінчене милосердя Самого Бога.

Серце Марії палає нестримним бажанням обдарувати нас — своїх дітей скарбами того милосердя. При останній появі у Фатімі Вона особливо наглядно доказала це. Оце в одній хвилині нагло розділилися густі, дощеві хмари і на небі показалося сонце в такому виді, що всякий сміливо й

без шкоди міг в нього вдивитися. Нараз сонце почало з блискучою скорістю обертатись довкола, розсіваючи різнокольорові проміння. Небо і земля, дерева і люди, стали потопати напереміну в повені різних барв дуги. В одному моменті видалось десяткам тисяч приявним, що сонце відірвалось від овиду і спадає на землю. Оце чудесне явище криє в собі глибокий змисл. Марія — „жінка одягнена в сонце“. Як тільки покличемо Її, забажаємо Її допомоги й ласки — Вона з незвичайною скорістю склонюється до нас, заливає нас усіми родами ласк, усіми сімома дарами Св. Духа. Що більше, коли ми хочемо, Вона сама сходить з неба, щоб нас покрити своїм омофором, щоб взяти нас цілковито у Своє соняшне серце, в неземні глибини Своєї ласки і блаженства. Така велика Її любов до нас, така велика Її готовість нам допомогти.

Чому так мало користаємо з цієї любови й Милосердя Нашої Предоброї та Могутньої Матері? Чому у нас таке мале, таке жахливо мале довіря до Неї? Ми приступаємо до Небесної Неньки із замкненими долонями і тому Вона не має у що зложити своїх пребагатих дарів. Отворім же широко свої серця! Викиньмо з них гріх, щоб у них найшлося місце, якнайбільше місця на небесні дари Марії. На ті дари Небесної Ласкавої Матері, які єдино можуть нас зробити направду багатими й щасливими.

За дозволом автора з твору о. Йогана Шміда „Дорогоцінний скарб“.

о. Юрій Ковальський

ФАТІМА

пересторога і дороговказ у ясне майбутнє

На склоні першої світової війни, у часі, коли на Сході простяглася вже пекельна рука, щоб розпалити кривавий вогонь безбожної всесвітньої революції, у тому часі на Заході, в Портуґалії, сходить з неба Божа Мати, щоб проголосити світові Боже послання, що його мета: врятувати людство від страшної загибелі. На богохульне гасло зі Сходу: „Геть з Богом! Не знаємо ніякого царя!...“, зі Заходу з уст Пречистої паде заклик: „Не ображуйте вже довше Господа! Він вже за-

багато ображений. Тому жертвуйте і покутуйте. Творіть покаяння. Моліться. Моліться зокрема радо і багато на вервиці. Зберігайте Божі заповіти!". На брехливі обітниці Сходу: „Єднайтеся під нашими прапорами, а влаштуємо вам рай на землі!", зі Заходу несеться святе запевнення: Покайтеся! Станьте Божими дітьми! І тоді Боже милосердя близько, тоді нарешті нецьзнову справдиться блаженне послання янголів святої ночі: „Мир на землі людям доброї волі".

Оце і є послання неба, що його в 1917 році проголосила трьом невинним портуґальським дітям: Лукії дос Сантос та Франкові Марто і його сестричці Гіякинті, а через них усьому світові Преч. Діва Марія. Послання ласки, радости, Христового миру. Сталося це у портуґальській місцевині Фатіма впродовж шістьох обявлень Божої Матері. Обявлення почалися 13. травня 1917 р. і повторювалися 13-ого дня кожного місяця аж до жовтня того ж року. Почавши від другого обявлення, вони відбувались у прияві багатьох людей, число яких дійшло наприкінці до кількадесяти тисяч. Хоч приявні не бачили Божої Матері, проте оглядали різні дивні явища, як от: якусь дивну, білу хмарку, що з'являлась на місці обявлення; похилювання галузок куща, що на ньому з'являлась Божа Мати; якусь чудову, світляну кулю, що пропливала по безхмарному небі підчас пятого обявлення; дощ рож, що зринали з висот, та не спадали на землю і на закінчення обявлень велике чудо із сонцем, що було видне у всій околиці і тривало 12 хвилин.

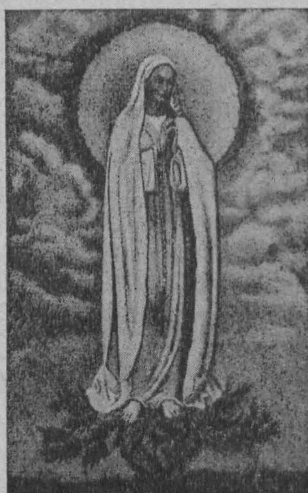

Мати Божа з Фатіми

У цих обявленнях Божа Мати з'ясувала жахливу небезпеку, яка грозить людству, подала причину її, а саме: відвернення від Бога, і вказала на засоби, що ними людство може врятуватись. Ці засоби це: навернення до Бога, переблагування Його, зокрема через винагороджування і посвяту Непорочному Серцю Марії, щира молитва, зокрема молитва на верниці.

Тому, що в короткій статейці годі подати зміст фатімських обявлень, обмежуємось до найважніших і для нас най-

цікавіших. І так у другому обявленні, 13. червня, заявила Божа Мати благословенним дітям і через них усьому світові: „Ісус хоче оснувати у світі почитання Мого Непорочного Серця; хто його буде виконувати, тому я обіцяю спасення. Оті душі будуть відзначені Богом, будуть наче квіти, що їх заношу перед Його престіл“. У третьому обявленні, 13. липня, для нас найцікавішому, показавши дітям жахливу з'яву пекла, Божа Мати сказала: „Ви побачили пекло, що до нього йдуть бідні грішники. Щоб їх рятувати, хоче Господь впровадити у світі почитання Мого Непорочного Серця. Коли люди виконають те, що я говорю, багато душ врятується і настане мир. Коли ж люди не залишать ображати Бога, не мине багато часу і прийдуть війни, голод, переслідування Церкви та св. Отця... Щоб запобігти цьому, я прошу, щоб світ був посвячений Мому Непорочному Серцю і щоб введено винагороджуюче св. Причастя в першу соботу місяця. Якщо люди виконають мої прохання, навернеться Росія і настане мир. Коли ж ні, тоді ворожа вірі пропаґанда поширить свої єресі по світу, викличе війни і переслідування Церкви. Багато добрих згине мученичою смертю. Св. Отець буде багато терпіти. Численні народи будуть знищені... На кінці затріюмфує моє Непорочне Серце.

Що ж сказати про фатімські обявлення? Хоч ми не мусимо в них вірити як в Євангеліє, проте треба б нам конечно уважно прислухатись до них, як прислухується до них сьогодні католицький і навіть некатолицький світ. Оце Св. Отець Пій XII торжетвенним актом 31. 10. 1942 р. посвячує увесь світ і зокрема Росію Непорочному Серцю Марії. Оце Він радіє, що князі Церкви Єпископи та їхні помічники священики йдуть так радо за його прикладом і посвячують Марії свої єпархії і парохії. Оце голова портуґальської Церкви, кардинал Лізбони, проголошує: „Віримо, що появи у Фатімі отвирають нову добу, добу Непорочного Серця Марії. Що сталося в Портуґалії, це просто чудо. Це передвісник того, що Непорочне Серце Марії приготовляє для світу“. „Фатіма — як каже проф. університету в Бамберзі д-р Фішер — уявляє собою одну з найважливіших, коли не найважливішу релігійну подію теперішности“. Вона — як писав Єпископ з Леірії ще в 1930 р. — найшла свій відгомін не лиш у католиків' але навіть у протестантів і поган.

І не дивниця. Адже на наших очах сповнилася вже, і то так точнісінко, перша частина фатімських попереджень. Не

покаявся світ після першої світової війни і докладно, як було заповіджено, прийшла ще жахливіша друга, що її ми так важко пережили. Не покаявся світ, але навернулась Портуґалія, і вона єдина на Заході була врятована від страхіть воєнної завірюхи. Покаялась Портуґалія, чудесно навернулась до Господа. Країна, в якій безбожний уряд у 1911 р. заповів був винищення католицької віри впродовж двох поколінь, це сьогодні країна, що її діти стали дітьми Марії. Її громадяни почавши від президента і премієра, що 12. травня 1929 р. прибули особисто до Фатіми враз з членами уряду, щоб посвятити себе і свій край Небесній Неньці. Це країна, що в ній наново так буйно зацвіло релігійно-моральне життя. Країна, що в ній родини майже поголовно практикують спільну щоденну молитву на вервиці. Країна, в якій 9.000 юних синів 13. 5. 1943 р. торжественно заприсягають „жити за всяку ціну як стопроцентові католики, хоча б це коштувало здоровя чи навіть життя". Країна, що її діти-квіти стають масово членами евхаристійного хрестоносного походу, задивлені у свої зразки — благословленних пастушків з Фатіми.

В оцей хрестоносний похід Марії включається щораз більше гарячих учасників по всьому світу. Зайдім до католицьких святинь Заходу, а часто, дуже часто побачимо їх набитими вірними, в руках яких могутня зброя наших часів — св. вервиця. Перші суботи місяців стають великими празниками Марії.

Фатіма — велика пересторога, але й дороговказ у ясне майбутнє. Те, що вона звіщає, обходить увесь світ, але найбільше, до живого, заторкує нас, українців. Фатіма кличе і нас. Тому не лишаймося глухі на її поклик!

До наших прихильників.

Редакція „Христос Наша Сила" старається, щоб наш часопис був добре та популярно редаґований. Звертаємося до всіх наших прихильників з гарячим проханням: Надсилайте нам короткі статті, спомини, вірші і дописи з нашого життя на скитальщині.

Адміністрація прохає побожних християн, щоб наш часопис після прочитання пересилали за кордон на адреси тих, що від нас виїхали. Якщо не можете самі вислати, то пришліть до нас адресу.

Д-р Іван Німчук

НЕВІДКЛАДНА СПРАВА

Будуймо тривалі памятники на чужині!

Кожний культурний нарід лишає по собі тривалі сліди своїх діл, своєї праці. Це бачимо особливо наглядно сьогодні, в часі нашого примусового побуту на чужині. Англійці, французи, німці та всі інші народи західної Европи збирають пильно свої памятки, будують величаві церкви, музеї, театри, концертові залі, доми на приміщення бібліотек, архівів, цінних творів мистецтва то-що. По містах, містечках і навіть селах у тих народів повно також окремих памятників і пропамятних таблиць, уфундованих на честь славних письменників, національних героїв чи заслужених для даної нації або громади осіб, як також на спомин важних подій, що відбились так чи інакше на житті дотичного народу чи місцевости. Нема між нами мабуть нікого, хто не бачив би навіть у найменшому німецькому селі, звичайно біля церкви, памятника чи пропамятної таблиці зі списком усіх поляглих того села у війні Німеччини з Францією в 1870/71 рр. та в обох світових війнах (1914/18 і 1939/45). В багатьох місцевостях є такі памятники зі списком поляглих ще навіть з Наполеонських війн, а також пропамятні таблиці в церкві на спомин заслужених для даної церкви чи громади людей, морової зарази, великої пожежі, повені і т. п., що навістили були колись ту місцевість.

Про вагу таких памятників для національного освідомлення та для утривалення традиції і поглиблення любови до свого рідного говорити не будемо. Це, думаємо, справа всім ясна. Ми застановимося тільки над тим, що і як повинні б зробити ми, щоб залишити тривалі сліди нашого перебування і нашої праці на чужині.

Ознакою кожного культурного народу є глибока пошана (культ) поляглих і померлих. Цю справу зачинали у нас розуміти головно завдяки пропаґанді Т-ва Охорони Воєнних Могил вже в краю, де багато місцевостей здвигнули були або приступили до здвигнення памятника чи бодай пропамятної таблиці в честь поляглих. Цю працю мусимо продовжувати й на чужині і подбати якнайшвидше про те, щоб **здвигнути у відповідних місцях памятники в честь наших братів і**

сестер, замучених і померлих чи то в концентраційних таборах чи на різних місцях праці. Списки таких українських жертв гітлерівсько-нацистського режиму подибуємо нераз на сторінках українських часописів у Німеччині, тож крайня пора приступити не тільки покликаним до того установам, але й усім тямучим українцям до впорядкування могил наших мучеників та до будови на них відповідних памятників з тривалого матеріялу.

Друга справа — **це утривалення памяти кожного померлого на чужині українця теж відповідним,** нехай і скромнем, **памятником.** За минулі три, а радше чотири роки перебування на чужині склало свої кості в чужій землі вже чимало синів і доньок українського народу. На їхніх могилах обовязані ми, а в першу чергу, очевидно, їхні найближчі, поставити з тривалого матеріялу памятник-хрест, на якому, поруч імени та прізвища померлого в українській мові, повинен бути обовязкого також відповідний напис в мові того народу, серед якого жив і помер дотичний українець. Тому, що нас і про нас так мало знають чужинці, в написі їхньою мовою повинно бути конче зазначено, що померлий (-а) походив (-ла) з України (уроджений в Україні, громадянин України, або просто: українець).

Вкінці повинні б ми **подбати і про утривалення нашого перебування на чужині при помочі пропамятних таблиць у тих чужих церквах, де відбуваються наші Богослуження.** Напр. у Німеччині наші греко-католицькі Богослуження відбуваються для українським католицьких вірних не тільки по таборах у бараках, але й у багатьох німецьких римо-католицьких церквах. У всіх тих церквах треба нам уфундувати відповідні пропамятні таблиці з написом у двох мовах (українській і німецькій), де було б зазначено, що в часах нашого лихоліття (вигнання) в таких то і таких роках (в рр. 1945—...) молилися в тому храмі вигнанці з України. Такі таблиці, як нам відомо, уфундовано вже в кількох німецьких римо-католицьких церквах з нагоди свята 350-ліття Берестейської Унії. Тепер, з уваги на постійні виїзди наших людей з теренів Німеччини, слід би залишити по собі таку тривалу памятку по всіх тих німецьких церквах, де відбувались постійно чи частіше наші Богослуження, тим більше, що це звязане з невеликими коштами.

На закінчення не завадить може пригадати, що в е те **треба робити за порозумінням і згодою компетентних**

чужинецьких чинників. Думаємо, що кожному повинно бути ясним, що такий український памятник-хрест чи пропамятна таблиця, хочби найскромнішого вигляду, **мусять відповідати всім естетично-мистецьким вимогам,** а добре обдумані **написи на них не сміють мати ніяких мовних чи граматичних помилок,** які, на жаль, уже тепер можна вичитати на деяких українських памятниках-хрестах по німецьких цвинтарях.

Подбаймо ж за гідне утривалення памяти наших померлих, як теж нашого перебування на чужині! Це наш християнський і національний обовязок.

„ҐРАНАТИ НА ХРЕСНІЙ ДОРОЗІ"

Від хвилини, коли Організація Обєднаних Націй ухвалила проєкт поділити Палестину на арабську і жидівську держави, та земля, що на ході тисячеліть небагато зазнала спокою, стала тереном безпощадних боїв поміж жидами й арабами. Палестинські жиди, підтримувані своїми одновірцями з цілого світу, рішилися використати сприятливі для них умовини світової політики і за всяку ціну відновити на предківській землі власну державу. Араби, що становлять переважну більшість населення Святої Землі, свідомі тої помочі, яку готові дати їм усі арабські країни, не думають підкоритися рішенню ОН і не хотять зрезиґнувати зі становища господаря землі. Внаслідок того між арабами й жидами часто відбуваються отверті збройні бої, або скриті напади, поривання, убивства, підміновування важних будинків і тому под. Навіть у спокійні дні, коли немає боїв, помітно на вулицях міст напружені воєнні настрої. В столиці Святої Землі, Єрусалимі, на лавках вуличних продавців-арабів завжди можна побачити побіч солодких палестинських помаранч—ручні гранати, побіч цигарок—набої до пістолів. У вільній продажі, за добру ціну, можна купити звичайні і машинові пістолі і набої до них. Одна ручна граната коштує 15 пястрів, один набій 4 пенси. Вулицею „Хресної Дороги", якою ступав колись Божественний Спаситель, несучи на зранених плечах хрест — оруддя відкуплення, спасіння миру, проходжуються нині озброєні араби, готові в кожен мент до боротьби з жидами, членами підпольних організацій.

В. Лев

За всіх молишися, Благая

(Спогад з прощі до Гошова)

Рік 1943. Серпень. Час лютої війни. Тоді вже позначився розлад у німецькій армії та поворотний наступ червоних на захід, похід на европейську культуру. На галицькому Поділлі і в гуцульських Карпатах бушували большевицькі партизани, ворожі українському населенню, і гуляли безкарно, лишаючи жахливі жертви свого терору. Мирне населення, що за останні роки пережило страхіття війни — гуляння польських, большевицьких та німецьких злочинних елементів, щораз більше тратило орієнтацію в европейській ситуації, з жахом гляділо на схід і рад-не-рад готовилось покидати рідну землю. В цьому — без його волі — допомагав йому німецький режим, „добровільно" забираючи щораз-то більше українського населення (усіх суспільних шарів) на роботу до Німеччини, для будування „нової Европи". Тоді неодного чіплявся одчай на думку про невідоме майбуття. Та більшість здалася на Боже Провидіння. Віра в Божу опіку і в краще майбутнє свого народу вела до святинь казала шукати захисту у Божої Матері, все скорої на поміч усім потребуючим.
Отак і мені, як щороку до війни, довелось помандрувати на прощу до Гошева. Там у манастирі на „Ясній Горі" вславлена чудами ікона Божої Матері. Ясна Гора з чернечою оселею та гарною церквою видніє здалеку, закутана в гущу лісової зелені. Щороку кожної неділі і свята від ранньої весни до пізньої осени мандрують туди тисячі вірних прочан з усіх закутин краю, щоб перед чудотворним образом Божої Матері просити ласк і благодатей та дякувати Їй за неустанну поміч. А трудолюбиві черці слухають св. Сповіді, літургісають і причащають тисячі вірних.

Памятного дня під кінець серпня 1943. р. невеличка група нас, прочан, замандрувала на Ясну Гору. Було це в неділю під вечір. Перші наші кроки ми спрямували до церкви. В підвечірню пору була вона майже порожна та якась чаруючо-привітна. Не пустка, а простір церковної нави прогортав нас і вітав у своїх порогах. Крізь вікно слалося на долівці та протилежній стіні проміння заходячого сонця. З-поза царських

воріт видно запрестольний чудотворний образ у заслоні. В церковний тиші плили наші молитви перед престіл Всевишнього. Коли після молитви ми виходили з церкви, став доходити до нас ледви чутний голос прочан. Він кріпшав з кожною хвилиною і розносився по Ясній Горі. Незабаром почали підходити на церковне подвіря побожні прочани села Семеґинів зі Стрийського повіту (як ми опісля довідалися) під проводом свого душпастиря. Втомлені тримилевою мандрівкою в літню днину, підступали вони повільно до святині. Перед церковними дверми привітала їх та їхню процесію манастирська процесія і ввела до середини. Тут усі впали навколішки і стали молитися. А за хвилину священик відкрив царські врата, і серед дзвонних зґуків відслонено чудотворну ікону Боґоматері. Чудова ікона заясніла у вінку електричного освітлення. Очі всіх прочан звернулися до одного, до образу Божої Матері. Мов спіле збіжжя під подувом вітру похилилися всі до землі. Почулися сильні шепоти молитов, голосні зітхання, тут і там ридання. Нараз із сотень грудей понелася пісня:

За всіх молишися, Благая...

І лилася пісня та не вгавали дзвони. А в грудях сильно билися серця. Хвилями плила пісня в простори і несла до Небесної Неньки слова подяки за дізнані ласки, слова просьб і благань. Якась дивна, надземна радість вливалася в наші душі. Відрада й потіха опановувала всіх приявних. Скільки слів подяки понеслося з уст прочан до Пречистої, скільки молитовних благань про поміч, опіку і рятунок! Всі ми відчували, що Небесна Цариця не відмовила й не відмовить нікому своєї помочі. І ми теж дякували Божій Матері — за приверненння здоровя нашому трилітньому синкові.

Довгу хвилину схилявся закамянілий лан клячучих прочан, освітлених сяйвом чудотворного образу.

А після того молебен.

Цих хвилин та переживань не забути ніколи. Тоді то ласка Божа сплила на тих, що з вірою піддалися під опіку Небесної Цариці.

З полегшою на душі, з радістю й вірою в Божу опіку та пересвідченням, що Мати Божа вислухає молитов кожного, хто Її просить, пішли ми на спочинок.

А на другий день зранку св. Сповідь і участь у Божественній Літурґії та Пресв. Евхаристії. І ще раз поклін Матінці Божій перед Її чудотворною іконою.

МОГУТНЯ ЗБРОЯ ДУШІ

Транспортова камера у львівській вязниці на Лонцкого. З брудних кутів визирає несамовита непевність. Бліді, замучені обличчя. Хиткі, виснажені постатті. Чорна жура зависла в затухлому повітрі і влізливим, непрошеним гостем втискається у сковані болем душі. На коридорі сторож-опришок зі смертю в руці, зі смертю в серці, зі смертю на відзнаках ґештапівця.

Серединою камери рівномірним, повільним кроком ступає вязень. Колись вищий урядовець, сьогодні „бандит“, життя якого менше варте, як життя „дурного пса“. На блідому чолі тиха задума. Пальці руки перебирають чотки, губи шепчуть молитву. Міцним звязком вервиці з'єднався з Могутньою і Ласкавою Небесною Матірю. Забув про люту небезпеку, що хижою звірюкою чаїться за порогом.

Роки минули, а ота картина живою залишилась у моїй памяті. Беру в руки вервицю і призадумуюсь, чим вона для мене, що дає мені.

Вервиця — запашний вінок, сплетений, з найкращих молитов, що їх навчив нас Сам Господь. Вервиця — молитва, що нею молиться розум, воля, серце, уста, вся душа. Вона така молитва, що чим щиріша, тим більше знамя залишає на життю. Вервиця — повний, глибокий віддих душі. Коли кожною щирою молитвою віддихає душа, то що сказати про вервицю, оту найкращу молитву? Вервиця — криниця Божих ласк для живих і вмерлих. Вона — могутній звязок з самим небом. Вервиця — міць, що причинилась до найславніших перемог Христової Церкви. Не даром один з найбільших Папів, Святіший Отець Лев XIII, видав аж 10 окружних письм (енциклік) до цілого світу, що в них так гаряче заохочує до молитви на вервиці. Вервиця — молитва, що її найбільше домагаєтьса Небесна Ненька, Наша Цариця, Мати життя Божих дітей,

---

Пять років минає від тієї хвилини, що її, здається, ми проживали щойно вчора. Довелось за цей час пережити багато, неодному заглядати смерті ввічі. Та не загинути. Бо не загинула в нас віра в опіку Пречистої. Наші думки заєдно линуть із чужини на Ясну Гору до чудотворної ікони. Наші душі кличуть: Мати Божа, не дай загибати! Верни нас до рідного краю! І вернемось, може вже й незадовго.

Скарбниця Божої всемогучости і милосердя. Коли шість, разів обявлялась у Фатімі, то ні одного разу не забула про вервицю, і наполегливо домагалась, щоб її найчастіше відмовляти. Вервицю вкладає Сама Божа Мати в руки своїх дітей, як ту могутню зброю, якою може бути врятований світ від страшної загибелі, що зависла над ним пекельною зморою.

Беру в руки вервицю і відчуваю, всією глибиною душі відчуваю, що вона мені найбільшим скарбом. Коли тепер тримаю її в руці, то добре розумію отого мого, колишнього друга недолі з вулиці Лонцкого. Добре розумію, що давало йому силу й видержливість. Це діяла вервиця — могутня зброя — наших часів.

о. Ю. К.

Преосвященіший Владика Кир Іван візитує таборові душпастирства в Міттенвальді

Ранні години другого дня Великодніх Свят поставили табір українських скитальців Єґеркасерне в Міттенвальді на ноги. Це ж прийшов давно вижиданий день відвідин Преосвященішого Владики Кир Івана Бучка. Останні приготування добігають кінця, а коли вежовий годинник вказував 9-ту ранку, при брамі табору всі його мешканці чекали на прибуття достойника української католицької Церкви.

Проминуло ще кілька хвилин і Ексцеленція Кир Іван уже був між нами. Чи можна описати радість, що сповнила в тому, часі наші серця? Тож в особі Преосвященішого Владики ми побачили на мент те, за чим так тужить наша душа, — ми побачили на мент наш Рідний Край! Здавалось тоді, що не на чужині ми, не у скитальчому таборі, не безпросвітною недолею окутані жертви страшної війни, а свобідні, щасливі, на рідній землі. В тому менті ще краще пізнали ми вагу і вартість св. віри, яка потішити всилі і тих, кому світ відібрав право на радість.

До Ексцеленції Кир Івана підходять одіті в ризи священики та вітають свого Архієрея, цілуючи не без зворушення хрест та святительську руку. По коротких словах заяви вірности Католицькій Церкві господаря табору команданта м-ра М. Дужого, що привітав Дорогого Гостя хлібом і сіллю,

вітають Преосвященішого Владику одіті у прегарну народню ношу найменші мешканці табору. Їхні щирі слова: Благословіть, Владико, українських дітей! — витиснули сльози на очах кожного, хто бачив цю зворушливу картину. Під звуки радісного „Христос воскрес“ рушив заздалегідь упорядкований похід організацій, шкіл і всього громадянства до таборової церкви. Як вітав табір Ексцеленцію Кир Івана, можна було вичитати з облич і залитих сльозами очей багатьох його мешканців. Ще двічі затримався похід — це вітав Їх Ексцеленцію від духовенства о. декан М. Кравчук і при тріюмфальній брамі біля церкви місцевий душпастир о. Б. Смик.

В 10-тій годині почалась у сослуженні духовенства архиєрейська Служба Божа. Прегарний спів церковного хору достойно доповнював повагу хвилини та піддержував святочний настрій. І не стямились ми, як скінчилась Безкровна Жертва, що Її приносив єдиний на волі український католицький Єрарх в Європі. Святитель відходить від престола та, ставши на гарно прибраному єпископському троні, вперше промовляє до нас по стільки роках розлуки. „Мої дорогенькі браття і сестри“ — звучали перші Його слова. Скільки в цих словах щирої любови, скільки сердечности! Хіба глибоке душевне зворушення, що супроводило кожне слово Владики, якслід їх підкреслить! Не слухали ми слів свого Архиєрея, а мов корм приймали їх у спрагнені душі, мов бальзам на зболілі серця. На кінець проповіді уділив Преосвященіший Владика всім мешканцям табору Апостольське Благословення та супроводжений асистою, перейшов до мешкання отця душпастиря.

В 14. годині стрінувся наш Дорогий Гість з представниками таборових організацій і громадянства на обіді. Низка привітальних промов, а між ними прегарна змістом і формою латинського пароха Міттенвальду, що, побачивши католицького Єпископа, набрав пошани до українського народу, спочуття до його страдницької долі та побажав усім нам якнайскоріше враз із дорогим нам Архієреєм вернутись на вільну Батьківщину, виповнили обідовий час і треба було прощати Їх Ексцеленцію, що спішив ще у другий міттенвальдський табір, щоб і там потішити українських скитальців та передати їм від Святішого Отця, що без сліз не може говорити про українців, Апостольське Благословення. На прощання Їх Преосвященства виводять наші пластунки гагілок і лімузина забирає зпоміж нас дорогого Гостя.

Не менш спонтанною маніфестацією було і привітання Їх Ексцеленції Кир Івана українськими мешканцями табору

Благословіть, Владико, українських дітей!
(В Міттенвальді, 3. 5. 1948)

Піонірказерне. У таборовій молитовниці відправив Владика в сослуженні духовенства Молебень до Матері Божої і в своїй проповіді, дякуючи Цариці України за велику ласку стрічі з рідними братами, заохотив усіх до набожної любови до Небесної Неньки та щирої покути за гріхи, яка є конечною умовиною Божого благословення. Ще коротка стріча з представниками табору і Дорогий Гість від'їхав, полишаючи всім нам запевнення, що своїм серцем буде назавжди між нами.

Учасник.

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

Преосвященіший Владика Кир Іван Бучко присвятив свій побут на терені Німеччини передовсім справі нашої Церкви. З цією метою відвідує Владика поодинокі душпастирства в усіх трьох смугах Німеччини, про що й пишемо на іншому місці. Стріча Їх Ексцеленції з вірними — це велике релігійно-національне торжество, що має свій вплив і на приявних на таких візитаціях чужинців.

В навечеря Квітної Неділі (24. 4.) завітав Високопреосвященіший Кир Іван до українців-скиталгців у **Реґенсбурзі.** В прияві майже всіх мешканців Ґанґоферзідлюнґ привітав Дорогого Гостя посадник оселі п. Ярослав Сербин. Преосв. Кир Іван відслужив Велику Вечірню в асисті духовенства та виголосив проповідь. У неділю в 9. год. відслужив наш Владика архієрейську Літургію в асисті Генерального Вікарія о. Николая Вояковського, о. дек. Евст. Гайдукевича, о. протопрезв. П. Голинського та інших. Підчас Божественної Літургії поставив у диякони двох богословів. По Службі Божій виголосив Владика прегарну проповідь, по якій уділив вірним Апостольського Благословення.

В **Ляндсгуті** відслужив Дорогий Владика архієрейську Службу Божу (26. 4.) у величавій німецькій церкві св. Йодока. На Службу Божу прибули й духовники німці з мітратом о. Келлером у проводі. Після Служби Божої окружили вірні свого Владику як діти батька та слухали його проповіді-слова. Дорогий Владика, передаючи благословення для всіх українців, і католиків і нез'єдинених з нами, від спільного всім християнам Святішого Отця Римського Папи та від себе, вливав надію на Боже змилування над нами. Капали сльози, сльози радости, що ми не забуті ані Всемогучим Богом, ані добрим Вселенським Отцем, ані нашим Владикою... Випростовані і з радісним обличчям виходили українці з ляндсгутської церкви.

Нових священиків висвятив Їх Ексцеленція Кир Іван першого дня Великодних Свят у церкві св. Антонія в Мюнхені. Св. Тайну священства прийняли о. Антоній Зайдель, о. Мирослав Марусин і о. Лев Тимків. Бажаючи неопрезвітерам багато Божих ласк і успіхів у такій важкій, але й не менш вдячній праці, підкреслюємо, що ця подія в нашій Церкві на еміґрації є пропречистим доказом Божих плянів, що їх має здійснити українська католицька Церква на Сході.

Українська Католицька Духовна Семінарія виїхала з Гіршберґу ще 22. квітня ц. р. до Голяндії. Там наша висока духовна школа дістала приміщення в манастирі оо. Августинів у Кулемборґу. Матеріяльну поміч несе нашій Семінарії голяндське католицьке товариство „Апостолят Унії". Це товариство оснував чверть століття тому наш покійний Митрополит Андрій. Чи це дивний збіг обставин, що українська Духовна Семінарія опинилась тепер саме в Голяндії, де й існує вище згадане т-во, не каже нам дивуватись та подивляти велику передбачливість покійного Митрополита? Здається, сміливо можемо твердити, що великий наш Митрополит Андрій і по смерті опікується преважною для українського народу справою виховання робітників Христового винограду.

Панахиду на могилі полк. Евгена Коновальця відслужили 4. 5. ректор і професори нашої Духовної Семінарії, що переїхали з Гіршберґу (Баварія) до Голяндії. Співав хор питомців.

Преосвященний Кир Ніль Саварин, єпископ-ординарій екзархату

Західної Канади, в дні 13. квітня серед великих торжеств інтронізований в м. Едмонтоні, Альберта. І ми, скитальці, радіємо, що маємо ще одного єпископа, та засилати будемо наші молитви, щоб Всевишній дав йому багато сили та витривалости у праці для добра душ українців Канади.

Конґрес Українців Католиків Канади відбудеться у Вінніпеґу в днях 30. червня та 1. і 2. липня ц. р.

Михайло Ракль, єпископ в Айхштет, помер 5. травня ц. р. До 1935 р. був він професором теології в Айхштет. Коли ж єпископ Конрад ґраф фон Пройзінґ перейняв керму берлінської дієцезії, померлий став єпископом в опорожненій дієцезії Айхштет. Єпископ Ракль був знаний у третьому Райху як відважний оборонець католицької Церкви. Надто скоро забрала його смерть зпоміж вірних, завдаючи їм великий моральний удар.

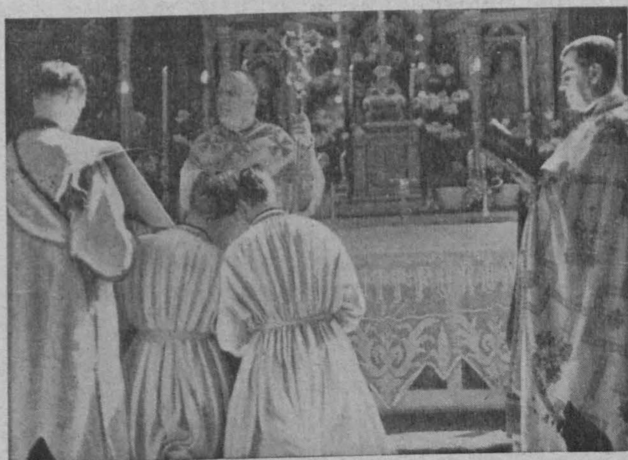

25. 4. 1948. Високопреосвященіший Кир Іван висвятив двох дияконів (Реґенсбурґ)

Нову Енцикліку Римського Папи проголошено 3. травня ц. р. в „Оссерваторе Романо". Святіший Отець закликає католиків усього світу, а передовсім дітей, молитися разом з ним за відхилення загрози війни та за справжній мир для світу. Тільки відродження християнського життя може запевнити світові краще завтра. Святіший Отець закликає присвятити місяць травень молитвам за справедливий мир.

Тільки в обнові християнського життя та в повороті до засад, голошених Христовою Церквою, найдемо ключ до правильної розвязки соціяльних справ — проклямує італійська Католицька Акція у противагу воюючому комунізмові в Італії. Треба сказати, що коли б світ схотів піти за голосом Христа, то людство позбулось би напевно страшного марева війни та знайшло дорогу до справедливого і правдивого миру.

Переслідування католицької Церкви в Чехословаччині, що його започатковано по лютневому перевороті, прибирає на силі. Комуністичний уряд Ґотвальда між іншим зменшив число признаних державою свят, а саме Боже Тіло й Успення Пречистої Діви Марії. Проголошена міністром освіти програма навчання передбачує скасування науки релігії для дітей понад 15 літ.

Молитва для членів Апостольства Молитви

(На місяць червень)

Божественне Серце Ісуса! Жертвую Тобі через Непорочне Серце Преч. Діви Марії всі молитви, праці і терпіння нинішного дня, як винагороду за наші гріхи. Лучу їх з тим наміренням, що в ньому Ти жертвував за нас на хресті та щоденно жертвуєш Себе на престолах усього світу. Жертвую їх за святу Церкву, за Святішого Отця Пія XII, за навернення грішників, за священиків, за молодь, зокрема, щоб **прийшов правдивий мир для світу і, щоб християни Аннаму вийшли ціло із заколоту.** Також бажаю одержати всі відпусти, що їх сьогодні можу отримати. Божественне Ісусове Серце, подай Церквам Єдність. Пресвяте Ісусове Серце, спаси Україну! Солодке Ісусове Серце будь моєю любовю!

Дякує за вислухані молитви: Степан Ганас дякує Матінці Божій за поміч у видужанні його дружини з тяжкої недуги. (10 н. м.)

Пяте число „Христос! Наша Сила“ (четвертий випуск) за 1948 рік випускаємо знову з опізненням. Не з нашої вини. Редакцію перебрано знову до Міттенвальду. Прохаємо у всіх справах редакційних і адміністраційних звертатися на подану адресу.

Прохаємо всіх, кому дорога українська католицька преса прийти нам з допомогою в кольпортуванні часопису. Присилайте короткі дописи про релігійне життя у Ваших таборах. Хай світ знає, як живемо на скитальщині

ХРИСТОС НАША СИЛА — Християнський часопис
Видає Українське Католицьке Душпастирство в Міттенвальді
Редаґує Колеґія. — Відповідальний редактор о. Богдан Смик

Адреса Редакції і Адміністрації:
Chrystos Nasza Syla Mittenwald, Jäger-Kaserne

Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas“ - „The Time“.
Authorised by EUCOM Hq, Civil Affairs Division 14. July 1947.
Authorisation AG. - 383. 7. GEC - AGO

Друк С. Слюсарчук Мюнхен.

Христос — наша сила

Християнський часопис

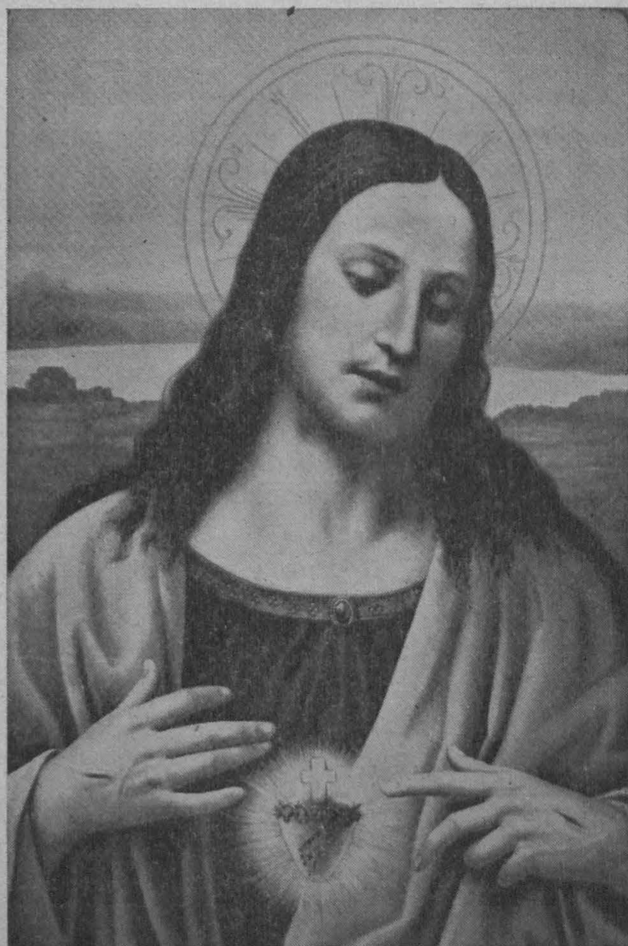

Рік I. ЧЕРВЕНЬ 1948 Ч. 6

Христове Серце — Боже Серце

Коли Божий Син став людиною, тоді у своїй безконечній мудрості і могутності з'єднав у Своїй Божій Особі дві природи: Божу і людську. Отже людська природа Христа не дістала своєї власної особовости, а заіснувала в Особі і через Особу Божу. Людська природа Христа стала після з'єднання з Божою Особою природою Божої Особи. Тому, що людська природа Христа є природою Божого Сина, що вона вщіплена в Божу Особу, як Її цілковита власність, їй належиться така честь, як Божому Синові, отже честь Божа.

Коли цілій людській природі Христа належиться Божа честь, то зрозуміло, що така сама честь належиться найсвятійшому Тілу Христа і найсвятйшим членам Того Тіла. Така Божа честь належиться і голові Христа Господа, увінчаній терням, і рукам та ногам, пробитим гвоздями, і найсвятійшому Його Серцю, пробитому копієм.

Католицька Церква з найбільшою пошаною почитає найсвятіше тіло Христове, зокрема пресвяті рани на Його руках і ногах. Та особливішої почести дізнає від неї Найсвятіше Христове Серце. Це діється тому, що серце — це символ любови і всіх шляхетних почувань. І поправді серце має природний звязок зі сильнішими почуваннями душі. Коли людина спалахне великою радістю, коли сповниться гарячою любовою, тоді її серце починає живіше битись. І навпаки — протилежні почування доводять до того, що серце звільнює свої удари. З великої втіхи серце поширюється, з великого жалю іноді навіть розривається. Таким чином людське серце стає вогнищем почувань.

Те саме можна сказати і про Христове Серце. Воно билося живіше на згадку про нас. Воно стало вогнищем безмежної любови до нас. Воно оту любов

о. Михайло Кравчук

На Нього надіється серце моє..

В кедровім іконостасі Духовної Академії у Львові був намісний образ Ісуса Христа, та не учителя, як у всіх іконостасах, а молоденького юнака, що, зодягнений у темно-фіолетну одежу, сидить на вкритій килимом скрині. Позаду Христа столярський варстат — Його бо опікун, св. Йосиф, столярем був, а праворуч нього поставка-столик з розгорненим листом книжного сувою. Ніжною правою рукою Христос, задивлений у далечінь, благословляє, а Його ліва рука спочиває на білому листі, записаному словами старозавітного євангелиста-пророка Ісая:

Дух Господень надо мною,
тому що Він мене помазав
благовістити вбогим,
послав мене зціляти тих,
що в них розбите серце,
проповідати визвіл полоненим,
засліпленим прозріння,

живило, підсичувало. Воно наклонювало Христа до повної посвяти за нас, до пролиття останньої краплі крови за нас. У тому Серці родилися і родяться почування милосердя та прощення.

Чи ж можна дивуватися, що за безмір тієї доброти та любови, які нагромадились у Христовому Пресвятому Серці, Воно дізнає від нас такої сердечної, особливішої пошани?

—

ослобоняти тих,
що стогнуть у неволі,
і милостивий рік Господній сповіщати,
і день відплати нашого Бога.

Які не дивні ці слова для нас... Бо в кого з нас, скитальців — хіба що крім дрібних дітей — не розбите серце, що ним ми щоднини зо смутком линем в Україну? Линем туди, де брати наші стогнуть у неволі, ждучи рятунку й помочі від Бога. Та в місяці, що в нім на рідних нивах колоситься й наливається жито, ми величаємо Давця життя, Христа, і благаємо Його, щоб Він вчинив нас гідними стати учасниками щедрот Його Святішого Серця. А Серце Спасителя, що Його кожної днини неначе в огненному полумї на престолах наших молитовниць бачимо, зове нас усіх до божественного пристанища, де зціляються болі душ і тіл наших. Нас усіх кличе до себе Владика, Князь супокою, Отець майбутнього віку. Він стає при дверях наших сердець і стукає, щоб ми їх Йому відчинили, бо хоче завітати до нас, що струджені та знеможені, щоб покріпити нас. Щоб те ярмо, що його мусить кожен із нас нести, зробити нам солодким, і той важкий тягар, що його двигаєм у злиденному житті, зробити нам легеньким.

Чого Ісусове Серце домагається від нас?

Домагається, щоб ми щирою побожністю та особливою ревністю винагородили Йому за остиглість, маловаження, образи та непошанування, що ними провинюється стільки вірних. Тому відвідуймо частіше Ісуса Христа, присутнього у Пресвятій Тайні Євхаристії; з більшою побожністю слухаймо Служби Божої та частіше приступаймо до святого Причастя! Треба з усієї душі перепрошувати Його Божественне Серце за всі зневаги, що ними люди ображають Його у св. Тайні Євхаристії.

Скільки то ми маємо спонук, щоб усе те виконати нині великодушним серцем! Хто з нас не потребує багатьох дарів і ласк, що їх мусить собі випросити? До тих особистих спонук додаймо потреби нашої св. Церкви, що сьогодні терпить тяжке переслідування на рідній землі.

Саме того всього домагається від нас особливо тепер Божественне Серце Спасителя.

Що люди роблять для Христового Серця?

Не кажучи про невірних, жидів та єретиків, — яку відплату за свою любов одержує Ісус від своїх вірних, що вірять у Його присутність у Пресвятій Євхаристії? Від деяких одержує дійсно докази належної Йому вдячности та любова. А як відплачується Йому більша частина людей? Одні відплачуються Йому рівнодушністю, остиглістю, забуттям, а інші навіть легковаженням, погордою, зневагами та святотатствами.

А чи ми тут не маємо може й собі дечого закинути? Скільки то причин до застиджування й болю Христа може у нашому минулому ножна б знайти! От бачимо, що люди роблять для Христового Серця.

Церква ОО. Василіян в Гошеві, яку зруйнували большевики.

Большевики зруйнували та навіть вивезли руїни монастиря отців Василіян у Гошеві, а ченців запроторили в глибину Совєтського Союзу. Вороги нашої Церкви й народу надіються, що припинивши прощі до славної своїми чудами гошівської Богоматері, знищать і католицьку віру в дооколичного населення, яке ніяк не хоче прийняти сталінського православія. Та даремні зусилля цих новітніх варварів — мученицька кров наших братів зродить нових борців за Божу й народню Справу, а на руїнах гошівського монастиря повстане знову величня святиня, як доказ глибокої релігійности й любови до Матері Божої українського народу.

ЗА НОВЕ, ДОСТОЙНЕ ЛЮДИНИ ЖИТТЯ

З попелищ всесвітнього пожару, з руїн сіл, осель і міст, з кладовищ погребаних надій, з глибин роздертих болем душ несеться повний нестримного прагнення зов: Нового життя! Кращого життя!

Нового життя прагне нинішня людина. Оте бажання змоглось у ній до самих вершин. Видається, наче б вона вся перемінилася в оте хотіння. Воно переповнює її сни, стає змістом її життя. За новим життям побиваються народи, усе людство. Щоб здобути його по своїм задумам та уявленням, велика частина світу на наших очах стала одним побоєвищем, тисячі і міліони за наших днів віддали життя, проливаючи море крови.

Та все надаремно. На ніщо не придались усі змагання, усі жертви. Не здобули люди нового життя. Не лиш не здобули, а зробили його ще гіршим, ще страшнішим. Чому? Бо велика частина людства забула про той ґрунт, що на ньому єдино може вирости здоровий, буйний квіт нового життя, погордила тим зерном, що єдине має в собі силу видати отой благословенний плід. Цей ґрунт — то живі людські душі; це зерно — то вічна жива Христова любов.

Хоч яке воно боляче, проте треба таки сказати тверду правду. Багато нинішніх християн відійшли від Христа так далеко, що залишилась їм тільки назва Христових визнавців і більш нічого. Залишилась лиш форма, бо зміст налився чимсь зовсім протилежним і противним Христові. По дусі вони стали просто поганами, або ще далеко гіршими від поган.

Нещасні, засліплені люди. Адже вони стали галузками, що відпали від життєдайного пня дерева. Яка доля галузки, що відломилась від дерева і лежить у земному болоті? Чи лишається їй щось іншого, як зігнити, або бути знищеною для чиєїсь вигоди? Отак, а не інакше, діється і мусить діятися з християнами, що відчахнулися від Христа. Вони галузки, що відпали геть від живого дерева. І чи ж зможуть ті люди надіятись, чи можуть мріяти про нове, достойне людини життя? Вони трупи, що ними стали з власної волі.

„Я виноград — сказав Христос — а ви парості... Коли хто не буде в мені пробувати, того відкинуть як виноградне галуззя і він зівяне, тай позбирають його й у вогонь кинуть і згорить". (Ів. 15, 5-6.)

Оце слово Вічної Правди, слово, що його треба розуміти і брати найбільш поважно, коли хтось не хоче наразитися на трагедію, на катастрофу.

Для християн тільки з імени нема і не може бути нового, достойного людини життя, доки вони не стануть справжніми християнами, доки не навернуться до Бога, доки Христова Правда і любов не запанує в їхніх душах.
Це не людське твердження, а Божа воля, це заповіт і пересторога самого Неба, що їх не раз і не два передала людству, зокрема в останніх сто роках, Божа Мати. Згадаймо хоча б тільки Її обявлення у Ля Салєт, в Люрді, у Фатімі. Яке їх тло, в чому їх істота? Чого домагається Божа Мати у цих обявленнях? Навернення до Бога, до Христа, покаяння. „Покути, покути, покути!" — повторяє тричі до св. Бернадетти у Люрді. І те саме звенить і в Її словах до благословенних пастушків у Ля Салєт та у Фатімі. Якщо не буде тієї покути, того навернення, то жахливе, небувале нещастя залле увесь світ. Коли люди послухають напімнень і прохань Божої Матері, настане доба Божої ласки, спасіння, доба нового життя.

Любі читачі! І ми, скитальці, з усього серця бажаємо нового життя, кращого життя. Та нам може видається, що для його створення ми не можемо нічого вдіяти, що в цьому ми найбільш безпомічні зпоміж усіх людей на світі. Коли так думаємо, помиляємось. Бо й ми, хоч позбавлені навіть певного ґрунту під ногами, можемо багато причинитися до того, щоб у світі настала нова доба. Можемо, напевно можемо причинитись, але тільки тоді, коли суцільно приляжемо до самого Джерела життя, до Христа, коли докладемо всіх зусиль, щоб стати повновартісними християнами. Коли найсвятіша Христова ідея стане нашою власною, такою власною, яка просто просякає увесь розум, усю волю, ціле серце. Тоді й ми причинимось до приходу нової доби, бо побільшимо лави армії, що її вождем Христос. Лави армії Духа, яка напевно переможе хочби до зубів озброєне зло на світі і зумовить прихід благословенного, радісного, справжнього миру. Памятаймо, що Христос бажає перемогти зло на світі, але бажає це зробити через людей, що їх скріпляє Своєю ласкою, Своєю силою. Христос бажає, щоб і ми взяли участь у тому великому ділі, у великому ділі для нашого щастя. Чи можемо лишитися глухими на оці Христові гарячі бажання?

Саме тепер, у життєдайному місяці червні, високо здій-

мається над нами прапор нашого Вожда Христа, прапор, що про нього з одушевленням співаємо: „Під прапором Серця Твого — українці підуть в бій...“ Так могутньо, так владно, закликає Він, щоб всі ми якстій озброїлись силою, яка єдина може нам запевнити перемогу. Тою силою, що є основою і самою істотою Христової Божественної релігії, що є чимсь найважливішим у ній, є християнська любов.

Як приймемо цей заклик Христового Серця? Як приймемо його в наших, страшних, непевних днях, коли він спливає з висот як остання дошка рятунку? Коли ми не стали ще для себе найлютішими ворогами, приступаймо зараз же до виконання найсвятішого Христового заповіту. Приступаймо, не вагаючись, щоб не було запізно. Викидаймо зі сердець усе, що негідне християнина! Ані одного кроку в дальшому нашому житті, що його диктував би дух ненависти, низької зависти, злобної пімсти! Хай праця над виполенням того шкідливого буряну, що може вбити в наших душах життя Христових дітей, стане працею кожного дня! Так багато маємо до цього нагод у нашому гуртовому, таборовому, скитальчому житті, у житті приватному, у житті громадському. Переконаймося вже раз до самих глибин, що коли всі люди на світі по Христовому заповіту мають бути нашими братами, то найріднішими братами мусять стати нам діти нашої спільної матері України. Що може оправдати українця, коли він ненавидить свого найріднішого брата-українця? Навіть коли б у когось були великі хиби, то й вони ще не дають нікому права ненавидіти його як людину. Навпаки — треба молитись за нього, працювати над його наверненням на праву дорогу, треба добрим словом і ділом виявляти йому милосердну любов, а ніколи ненависть.

Настала крайня пора усвідомити собі, що коли у когось нема справжньої християнської любови, той у змагу між Христом і дияволом стає в лавах пекла, помагає темним силам нищити Боже Царство на землі. „Хочемо Бога, Він наш Батько, хочемо Бога, Він наш Цар!“ — співаємо так часто з повних грудей. Чи можемо допустити, щоб той спів лунав одночасно з облудних сердець? Коли ні — то покажім ділом, що направду хочемо Бога, хочемо Його Царства, що є царством любови. Молімся і працюймо витривало словом та добрим прикладом над поширенням і закріпленням Христового Царства любови. Змагаймо усіми добрими засобами до того, щоб усі українці стали собі нарешті рідними братами. Щоб не

було між нами ні одного, який посмів би співати в церкві „Боже нам єдність подай“, а поза церквою своїми словами, своєю впертою неуступчивістю, своїми вчинками сіяти незгоду та роз'єднання. Покажім ділом, що не на камяний ґрунт упали в наші душі слова нашого Дорогого Владики, Преосвященного Епископа, який, поспішав до нас з тугою і сердечністю єдиного батька, привіз нам, скитальцям, як найдорогоцінніший гостинець: слово Христової любови, згоди і єдности. Наповнюймо ж цим скарбом аж до вершка наші серця, памятаючи, що ним єдино можемо окупити прихід до нас нового, кращого життя, життя достойного людини.

о. Ю. Ковальський

Українська Католицька Духовна Семінарія в Голяндії

В надморській Голяндії, в місті Кулемборґу, в монастирі отців Августинів, примістилася наша Духовна Семінарія, з метою виховувати майбутніх українських священиків. Дай то Господи, щоб сповнилися надії папи Урбана УІІІ. В дні 10 червня почався в Семінарії новий академічний рік.

Державні народи мають в чужих столицях свої амбасади — місію української амбасади в Голяндії сповнятиме Українська Католицька Духовна Семінарія.

З вірою в Божу поміч працюють отці виховники, отці професори і студенти стараючись ширити серед чужинців добре українське імя. Голяндці цікавляться нашою Семінарією, нашим Богослуженням та прегарним обрядом. Вже в кількох місцевостях голяндці брали участь в наших Богослуженнях. Доказом прихильности голяндських католиків до нашої Семінарії може бути факт, що їхній кардинал з Утрехту радо згодився взяти участь в інавгурації акад. року в дні 10 червня. Цією дорогою передаємо заклик ректора Духовної Семінарії о. мітрата А. Малиновського до абсольвентів середніх наших шкіл на еміграції піти за голосом, кого Бог кличе, душі і вступити в ряди вихованців нашої Духовної Семінарії. Наша Батьківщина потребувати ме в розбудові свого майбутнього життя у першу чергу Христових робітників.

За інформаціями щодо прийняття на студії до Духовної Семінарії треба звертатися до Апостольської Візитатури української католицької Церкви в Німеччині, Мюнхен-Пазінґ, Планеґґештр. 22.

НАЙКРАЩИЙ ДАР

**Дар найкращий, дар чудесний,
Днесь на нас паде росою;
Входить в серця Цар небесний,
Найсвятіший Дух спокою.**

**Серця наші він вбирає
Знанням мудрости чудовим,
Душі наші осіняє
Сонце правди і любови.**

**Скарбе ласки! Будь все з нами
І сій щедро свої дари,
Проганяй гріхи з імлави,
Як те ясне сонце хмари!**

**Стань нам сонцем правди, віри —
Цього нашим душам треба.
І крізь мряки зла, зневіри,
Проясни наш шлях до неба!**

В ЗЕЛЕНІ СВЯТА

В Зелені Свята — в празник Зіслання Святого Духа наша Церква поминає память тих, що віддали життя в обороні святих прав своєї Батьківщини. Бо то Святий Дух соткам-тисячам і міліонам наших братів і сестер давав і дає силу видержувати всі життєві невигоди, дає витривалість виконувати найбільшу заповідь — заповідь любови. „Заповідь нову даю вам“, сказав Христос, „щоб ви любили один одного“, бо нема більшої любови, як життя своє віддати за своїх друзів.

Український нарід до сьогодні залишився вірним найбільшій Христовій заповіді. По сьогоднішну хвилину записує наша історія золотими рядками імена тих, що все, що лиш мали, віддали за Христа, за Його святу науку, за кращу долю й волю свого народу.

В празник Святого Духа засилаймо гарячі молитви за наших героїв. З чужини линьмо думками в Рідний Край і слухаймо, як жалісно плачуть наші ліси, як сумно шумить степова тирса за тими, що впали. І на відомі й невідомі нам могили засилаймо гарячі молитви за душі всіх, що від нас відійшли, виповняючи велику заповідь любови Бога і Батьківщини.

Взиваймо помочі Святого Духа, щоб навчив нас любови, щоб показав нам правдиву дорогу, куди йти, щоб дійти до здійснення тих ідеалів, за які склали свої голови наші брати і сестри. Просім Святого Духа, щоб кріпив наші сили, не дав нам загинути на чужині, щоб допоміг вернутись у рідні села й міста, припасти до сплюндрованої, кровю напоєної рідної землі і закликати: Ваші жертви не пішли надаремне!

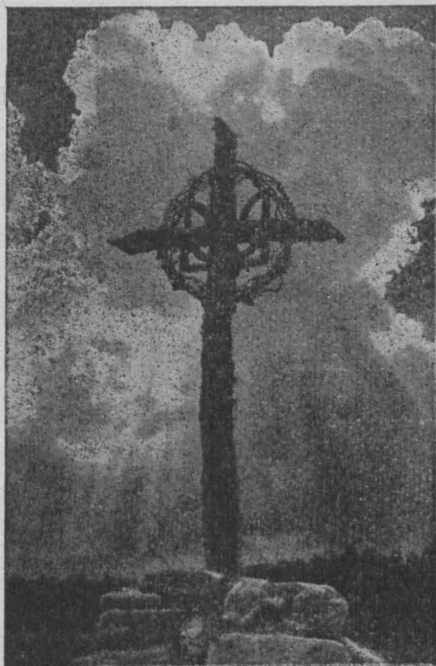

Фото: Черниш М.

Хрест на могилі українських героїв (Міттенвальд)

Спіть, хлопці, спіть!
Про долю-волю тихо сніть!
Про долю-волю Вітчини —
Чи ж можуть бути
кращі сни?...

о. Н. Вояковський

НАД МОГИЛКАМИ

(Спомин)

Хто з нас не тямить святочних хресних ходів на кладовище в Зелені Свята! Хоругви мають і тьма-тьменна народу за ними похоронним маршом ступає. На переміну співають хори зворушливі похоронні пісні.

Стояв і я серед могилок. Уже вечоріло. Теплий вітрець колисав злегка запашними травами. Погасав день. Червоне сонічко скісним промінням посилало світові своє останнє: Прощай!

Ген, з краю кладовища, доходив сумний спів панахиди: „Со духи праведними"…. Та в моїй душі діялося щось, чого я ніяк не міг опанувати. На хвилях споминів линули мої думки в давнину, в минуле, і наче чарівний легіт на незримих струнах серця гомоніла відгомоном забута пісня: „Гей, у лузі червона калина"… І тисячним гомоном відбилась об минулі літа, наче об

ліси та гори. Протираю чоло, що це таке, хто це? Кругом-кругом сумні могилки. Та наче зпід них лунає в моїй душі спомин бадьорої пісні: „А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо!".

Чи це привид, чи маячіння? Перед очима моєї душі йде чвірка за чвіркою, лава за лавою, плече об плече. Миготять перед очима осяяні щастям, омаєні радістю обличча. З кожних очей так і читаєш: Батьківщині волю здобути! Хоч би за ними ридала ненька, батько, сестри, знайомі — у їхньому серці тільки єдина мрія: „добути або дома не бути!".

Ах, воля — воля, якже ж потрібна вона всякій людині! Як сонічко квітам, рибі вода, повітря птичкам. Та дарма, шлях до неї веде по кістках — по крові...

Смеркалося. Щезла з моїх очей уява. Я стояв серед численних могил, а уста мої підсвідомо шептали: „Слава вам, завзяті Борці, що своїми трупами і кровою мостили новий шлях до сонця — Волі!

Могилки, могилки, де вас нема? Чорнієте ви над Сяном, Прутом, Дністром, Гнилою Липою, Стрипою, на родючих полях безкраїх степів, у балках, яругах, на піску і ріні — всюди, де лиш головами лягли сини України. А скільки в тих могилках похоронено сили і святого завзяття? І хоч нема в нас сили вирвати з рук смерти тих, що впали; нема змоги повернути їх до життя — але повинна знайтися сила та змога вирвати з кігтів лютої смерти ті ідеали, яким служили Вони все життя. І нам слід перейнятися тими ідеями, за які Вони полягли.

Сьогодні ділять нас від наших рідних могилок великі простори, і ріки і гори... Тільки думками ми нині при них. І в серці леліємо їм сердечне привітання: Спіть, хлопці, спіть! Про долю-волю тихо спіть!

„Любов є терпелива, любов є ласкава, не завидує, не чваниться, не надувається, не осоромлює, не є користолюбна, не сердиться, не задумує зла, не тішиться неправдою, а тішиться правдою. Все переносить, усьому вірить, усього надіється, все перетерпить". І. Кор. 13, 4—7.

о. М. Дядьо

ЩО РОБИТИ В ЦЕРКВІ

Коли зайдемо до німецької церкви 10 хвилин перед початком Богослуження, будемо вражені, що там майже нема людей. Та будьмо терпеливі. Почекаймо тих 10 хвилин у церкві, а побачимо, що немов на знак чародійної палички йтимуть вірні і 1—2 хвилини до початку знову стане в церкві тихо: кожний клячить чи сидить на своєму місці. Цей порядок і дисципліну побачите і в часі Богослуження. Коли стають, чи сідають, чи клякають, чи навіть виходять, то всі роблять те саме.

А як у нас, українців — католиків?

Треба ствердити, що починаємо повільно привикати до точності, і це вже великий крок вперед. Правда, ще є багато таких, що спізняються, але — ми в це віримо — і вони позбудуться незабаром тої, непрактикованої в культурному світі, звички „звертати на себе увагу".

Переступаючи поріг церкви, ми повинні хвилинку застановитись та усвідомити собі: Входимо до Божого Дому; лишаємо за порогом церкви всі наші тілесно-життєві справи („житейскую отложім печаль"); йдемо на послухання, на авдієнцію-розмову з Богом. Коли входимо до церкви, робимо на собі знак св. хреста (робім його поправно). Порадно є замочити пальці у свячену воду, бо за такий знак св. хреста є 100 днів відпусту.

Сидіти в церкві чи стояти?

Засадничо наш обряд знає лавки в церкві лише попід стінами для немічних і старших людей; в такому випадку повище питання нереальне.

Коли ж уживаємо для наших Богослужень німецької церкви, яка майже в цілому заставлена лавками, тоді очевидно, треба ввійти до лавки. Тепер поставлене питання виглядає так: коли можна сидіти, а коли треба стояти?

Передовсім, так думаємо, кожний, що ввійшов до церкви, клякне (ніколи на одно коліно — краще вже стояти) і привітається молитвою з Господом Богом. Опісля вже може сісти.

Якже дальше? В цьому питанні в нас найбільше різниць,

які прикро вражають чужого обсерватора. Беремо під увагу передовсім св. Літургію.
Отже:

Коли священик виходить перед престіл, всі мають встати і стояти аж до „Амінь“ після „Благословенно Царство“. Пізніше можна сісти і сидіти аж до „Єдинородний Сине“. Після „Єдинородний“ можна сидіти до т. зв. Малого Входу священика з євангелієм. На тропарях і кондаках можна сидіти. Стати треба на „Святий Боже“, пізніше на „Аллилуя“ і на читання св. Євангелії. Після св. Євангелії можна сидіти аж до „Іже Херувими“; тут треба стати, а сідати можна аж після „Яко да Царя“, коли священик починає: „Ісполнім молитву нашу...“ Опісля стаємо на „Вірую в єдиного Бога“ і стоїмо аж до „Свят, Свят, Свят“. В цьому місці дуже багато вірних робить неправильність. Коли священик взиває „Станім добрі“ — себто кличе: „Станьмо!“, люди сідають. Мале, але прикре непорозуміння.

Після Освячення, на якому, по традиції, клячимо, треба стати на „Достойно“ чи „Ангел вопіяше“ і властиво не слід би сідати аж до св. Причастя. Рація така: в приявності нашого Царя-Христа, що є реальний на престолі під видами хліба і вина, нам властиво не личить сидіти. Одначе задля невигоди, а часом і фізичної неспроможности стояти (лавки невідповідно зроблені), думаю, можна сісти, а стати аж на „Отче наш“. Тут ще одна заввага: вірні повинні вважати, щоб „не вириватися“; коли в лавках більшість сидить, то й меншість повинна сісти, коли ж більшість стоїть, то це повинна зробити й меншість (хочби це було неправильно!). Треба конечно зберегти однообразність. Після св. Причастя можна сісти, а стати треба аж на „Со миром ізийдім“ і стояти вже аж до кінця Літургії.

Коли хреститися?

По традиції хрестимося, коли згадуємо Пресв. Тройцю; хрестимося також, коли священик нас благословить знаком св. хреста, напр. „Мир всім“, „Со всіми вами“ і т п.

Що робити на заклик священика: „Глави ваша Господеви приклоніте“?

Склонити голову, тим більше, що після зазову священик відмовляє молитву і то лише за тих, що склонили свої голови.

Коли священик обкаджує людей і їм злегка кланяється, то ми не хрестімся, а легко відклонімся.

Коли священик взиває перед читанням св. Євангелії „Воньмім“, себто „Увага“ то робім це: уважаймо, а не хрестімся. Також гарно перехрестімся і зробім гарний поклін Найсв. Тайнам, коли відходимо вже з церкви. Не спішімся; коли ми видержали в церкві півтора години на св. Літургії, то ще півтора хвилини, думаю, можемо посвятити на те, щоб поважно вийти з церкви.

Коли Літургію співають всі люди, а не хор, то повинні таки всі співати, а не відмовляти з молитовника деяких молитов. При співі повинні поодинокі вірні вважати, щоб ані не заскоро починати, ані не запізно кінчати.

Старші хай уважають на молодь; у потребі, не перешкоджуючи відправі, хай звернуть увагу на її поведення в церкві. Є ще один зазов священика, на який хочу в особливий спосіб звернути увагу і зробити порівняння з місцевим населенням. Той заклик звучить: „Со страхом Божіїм і со вірою приступіте“. Щастя, що чужинці, які обсервують нас і наші Богослуження, не розуміють слова „приступіте“. Бо як це дико виглядає, коли ніхто не приступає! Думаю, що ніяково повинні чутися ті, що ані дійсно, ані духово не причащалися, коли пізніше співають: „...яко сподобил єси нас причаститися святим Твоїм...... Тайнам“.

„Коли, де“ — повинен кожний себе спитатися — „я причащався?“.

А чи чуються люди ніяково? — Ні! Чому ж? Я не знаю. Може тому, що не розуміють св. Літургії, а може вони думками поза церквою...

Будьмо в церкві не лише тілом, але й душею і розумом.

До науковців-українців в Німеччині!

Генеральний Вікаріят Апостольської Візитатури в Мюнхені просить усіх Вп. Професорів і Науковців, щоб вони зайшли до канцелярії Апостольської Візитатури в Пазінґу. До нас приїздять представники американських університетів, проф. Вайс і о. Роонель які анґажують учених з-поміж скитальців. Науковці, які живуть у франц. смузі зайдуть в тій самій справі між 26. 6. — 1. 7. до о. прот, Р. Боднара.

Названі представники будуть приймати від 2 — 6. 7. у Франкфурті-Гехт в Католицькій Акції, а між 7 — 16. 7. в о. прот. д-ра Побігушки (Ганновер) в британській смузі.

МАРІЙСЬКИЙ ЛИСТОК

Благословлення дружинної ікони в Мюнхені

В празник Благовіщення ц. р. Марійська Дружина Жінок в Мюнхені при Капуцінерштр. 38 мала велике торжество: благословлення дружинної ікони. Перед співаною Службою Божою Генеральний Вікарій о. Н. Вояковський в асисті о. дек. С. Мохнацького, о. провідника М. Д. А. Стасюка, о. канцлера М. Левенця й о. С. Хабурського поблагословив ікону Непорочного Серця Преч. Діви Марії, прибрану віночком білих квітів здолу і ручником горою. В часі Служби Божої співав гарно церковний хор під управою п. Дратвінського Томи. Перед св. Причастям провідник Дружини о. С. виголосив науку, по якій всі дружинниці посвятили себе і свої родини Непорочному Серцю Преч. Діви Марії. По Службі Божій виголосив Генеральний Вікарій зворушаючу проповідь. Потім відбулося спільне снідання, в якому взяли участь усі дружинниці та преставники всіх українських католицьких організацій в Мюнхені. Піднесені на душі, з милими почуваннями в серці, які дає християнська любов і єдність, розійшлися дружинниці і гості, зберігаючи ті святочні переживання як найкращі спомини на еміграції.

С.

З діяльности Марійської Дружини в Берхтесґадені

Марійська Дружина Жінок у Берхтесґадені — це одна ґалузка Дружини, основанаї в таборі Карльсфельд у березні 1946. р. Друга ґалузка в Міттенвальді. За проводом духовного провідника о. Тараса Дурбака і під управою голови, п. д-р Струтинської Марії, Дружина розвиває живу діяльність. Кожного місяця на сходинах одна з дружинниць відчитує реферат на релігійну тему.

Всі дружинниці що-місяця в першу неділю приступають до св. Тайн. Кожної першої суботи місяця приймали дружинниці св. Тайни в честь Непорочного Серця Преч. Діви Марії і відмовляли спільно вервицю. Старий Рік пращали, дякуючи, а Новий Рік вітали просячи Евхаристійного Ісуса милосердя і благословення цілонічною адорацією Св. Тайн при численній співучасті таборян. Дружина відбула прощу до Рамдав і зорганізувала реколекції для табору.

Харитативну діяльність виконують дружинниці відвідуванням хворих у таборовій лічниці і приносять їм часописи та слово, християнської потіхи. Збирали також пакети для хворих в лічниці

Ґавтінґ. Дружинниці переробляли і направляли одяги з Суспільної Опіки для потребуючих дітей.

Дружина при співучасті других жіночих організацій табору зорганізувала вечір св. Отця Николая для дітей табору і справила дві хоругви для молитовниці та образ Преч. Діви Марії кисти проф. маляра Анастазієвського

Евхаристійна Секція влаштовує що-тижня евхаристійний віночок нагороджуючих св. Причастій, щодня на іншу інтенцію.

о. А. Стасюк

Марійська Дружина в Міттенвальді

По переїзді з Карльсфельду до Міттенвальду Марійська Дружина відновила свою діяльність на новому місці. Число поклонниць Пречистої Діви Марії збільшилося до 60 по приїзді до Міттенвальду „фюсенців". В першу пятницю кожного місяця членки сповідаються і приступають до св. Причастя. Щодругу неділю відбувають сходини з конференцією о. провідника чи запрошеного отця, або відмовляють спільну вервицю. Кожний празник Преч. Діви Марії дружинниці святкували спільним св. Причастям. Наші членки стало займаються вдержанням належного порядку, чистоти та прикрасою таборової молитовниці-церкви. Наша Дружина бере організовану участь у всіх релігійних походах, що їх організувало наше душпастирство. Майже всі дружинниці відбули прощі до Альтетінґ і Марія Айх де приступили до св. Причастя. Крім того кілька дружинниць займається кольпортуванням релігійних книжечок, часописів та образів. Після кожного Різдва й Великодня всі дружинниці влаштовували спільну просфору й свячене зі всіми священиками нашого душпастирства. Ми влаштували 2 святочні Академії в честь Преч. Діви Марії.

Наша Марійська Дружина має Евхаристійну і харитативну секції. Евхаристійна секція влаштувала 23 вінки св. Причастій з 23 різними наміреннями. Крім цього багато разів приймали спільне св. Причастя в спеціяльних наміреннях Харитативна секція займається відвідуванням хворих та в міру спромоги обдаровуванням їх святочними пакунками.

В. С. секретарка

Академія в честь Матери Божої

Марійська Дружина в Міттенвальді-Еґерказерне влаштувала в неділю, 30. травня, Академію в честь Пречистої Діви Марії. На сцені, в морі квітів, пишався образ „Покрови", на якому зображена молитва Соборної України в постатях дітей з простягнутими руками до Небесної Цариці, що свій омофор розтягнула над св. Юром і св. Софією. З приємністю треба ствердити. що почитателі

Марії виповнили по береги залю таборового театру, чим піднесли і так поважний настрій святочної Академії. По річевій, змістовній і глибокорелігійній промові п. А. Хомяка, виступи хору української католицької церкви переплітались двома деклямаціями учениць місцевих шкіл та сольоспівом пані Марії Гірняк. Могутнім „О спомагай нас, Діво Маріє...“ закінчено цю коротку, але старанно підготовану Академію, що вирвала приявних з таборових буднів, була розрадою зболілих душ та влила в серця надію, що всемогуча поміч Божої Матері, яка нераз вже вславилася своїми чудами на Україні, таки врятує наш край з його важкої релігійної і національної руїни. В повазі розходились приявні домів, а уста неодного з них повтаряли слова напису на образі „Покрови“: Пречиста Діво, рятуй наш Край!

—

Як молитися на вервиці

Вервицю відмовляємо так: Хрестимося. Цілуємо хрестик вервиці і говоримо: „Слава Тебі, Боже наш, слава Тебі“ та молитву „Царю небесний“. Після того беремо пальцями правої руки перше зернятко за хрестиком і відмовляємо молитву „Вірую в єдинаго Бога“... Дальше йдуть три зерна. На першому говоримо: „Слава Отцу. що нас сотворив і нині і присно і во віки віков, амінь“. Богородице Діво... 1 раз. На другому зерні: „Слава Синові, що нас відкупив і нині і присно і во віки віков, амінь. Богородице Діво...“ 1 раз. На третьому зерні: „Слава Святому Духові, що нас просвітив і в святій католицькій вірі утвердив, нині і присно і во віки віков, амінь. Богородице Діво...“ 1 раз. — Опісля йде одно окреме зерно, що на ньому говоримо: „Слава Отцу і Сину і Святому Духу і нині і присно і во віки віков, амінь. Отче наш...“ 1 раз.

Це був вступ до властивої вервиці, а тепер приходить розгалуження самої вервиці на 5 десятків. На кожному зерні десятки відмовляємо: „Богородице Діво“. Після скінчення десятки йде вільне зерно, що на ньому говоримо: „Слава Отцу і Сину і Святому Духу, і нині і присно і во віки віков, амінь. Отче наш...“ 1 раз. В той сам спосіб відмовляємо другу десятку і дальші аж до кінця. При кожній десятці розважаємо дотичне таїнство — подію з життя Ісуса Христа і Божої Матері. — На кінець хрестимося і цілуємо хрестик.

Таїнства, що їх треба розважувати при вервиці, діляться на таїнства: радісні, страстні і славні. Радісні таїнства: 1)

Розважу, як Ти, Пречиста Діво, Господа нашого Ісуса Христа від Святого Духа почала; 2) Розважу, як Ти, Пречиста Діво, відвідуючи св. Єлисавету, Христа носила; 3) Розважу, як Ти, Пречиста Діво, Христа у Вифлеємі породила; 4) Розважу, як Ти, Пречиста Діво, Христа у храмі жертвувала; 5) Розважу, як Ти, Пречиста Діво, Христа у храмі віднайшла. Страстні таїнства: 1) Розважу, як Твій Син, Маріє, Ісус Христос заливався за нас кровавим потом; 2) Розважу, як Твого Сина, Ісуса Христа за нас бичували; 3) Розважу, як Твого Сина Ісуса Христа, за нас терням вінчали; 4) Розважу, як Христос ніс за нас тяжкий хрест; 5) Розважу, як Христа за нас розпяли. Славні таїнства: 1) Розважу, як Христос воскрес з мертвих; 2) Розважу, як Христос вознісся на небо; 3) Розважу, як Христос післав нам Святого Духа; 4) Розважу, як Христос взяв Тебе, Пречиста Діво, до неба; 5) Розважу, як Христос вінчав Тебе, Пречиста Діво, в небі на Царицю. При одній вервиці розважуємо одні з тих таїнств.

Вервицю винагороди Непорочному Серцю Марії, що її так дуже домагається Божа Мати, відмовляємо так, як подано вгорі, з тим, що додаємо ще: 1) Перед кожною частиною вервиці відповідне намірення, 2) після кожної частини вервиці молитовку, що її подиктувала Сама Пречиста Діва. —

Намірення можна викликати такими думками: Оце я лучуся духом з Пресвятою Тройцею, з Найсвятішим Христовим Серцем, з усіми ангелами і святими на небі й на землі, щоб Тебе, Маріє, з найбільшою пошаною. любовю і відданістю вітати, почитати, любити і Тобі дякувати. Оцею частинкою вервиці я хочу в особливий спосіб винагороджувати Тобі за всі гріхи, що так тяжко ображають і пробивають Твоє Непорочне Серце. Я відкидаю геть усяке розсіяння і хочу так побожно молитися, як би це було останній раз у мойому житті“.

Після кожної частини вервиці треба додати таку молитву: „О, мій Ісусе, прости нам наші гріхи, охорони, нас від пекельного вогню, веди всі душі до неба, зокрема ті, що найбільше потребують Твого милосердя“.

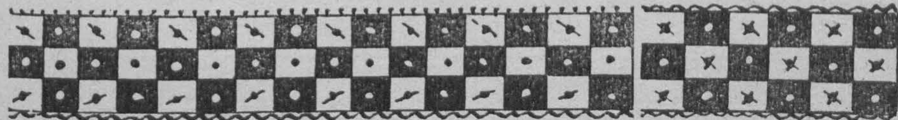

Пфорцгайм вітає свого Архіпастиря

Лиш цей, хто стратив Рідний Край, а з ним усе, що йому найрідніше може відчути і зрозуміти радісний настрій, що його переживали українські скитальці — мешканці табору Пфорцгайм, вітаючи у себе Високопреосвященішого Владику Кир Івана Бучка. Ця радісна подія, що глибоко записалась милим спомином на ціле життя збулась 12. травня ц. р. Священики й вірні таборів Пфорцгайм і Етлінґен, що не мав щастя гостити в себе дорогого нам усім Владику, зустріли Їх Ексцеленцію при таборовій брамі, прибраній національним і папським прапорами. Від табору вітав князя Церкви п. В. Салук старим українським звичаєм — хлібом і сіллю. Китицями білих рож — мов символом своїх невинних душ — вітали Преосвященішого Владику одіті в народню ношу діти. Зворушений до сліз Владика цілував їхні маленкі голови та благословив надію народу — дітей. Відтак по черзі вітали князя нашої Церкви о. пралат д-р Рюде від духовенства й вірних римокатолицької Церкви, о. протоєрей Демид Бурко від УАПЦ., м-р Пристай від табору Етлінґен, п. Віталій Турчин від Пласту, інж. Тарасюк від школи, п. Ю. Коза від церковних брацтв та генерал Омелянович Павленко від комбатантів.

Величавий процесійний похід відпровадив Їх Ексцеленцію Кир Івана від брами табору до полевого престолу, устроєного по середині табору. Тут привітав Владику місцевий душпастир, підкреслюючи радість всіх вірних, що мають щастя вітати в себе свого Духовного Батька і Добродія, якому завдячують і своє життя.

Архієрейську Службу Божу служив Дорогий Владика в асисті численного Духовенства. Гарний спів хору підносив красу і величність нашої Літургії. Глибокозмістовна й зворушлива проповідь Їх Ексцеленції Кир Івана скріпила у всіх віру та надію на Божу поміч у теперішньому нашому лихолітті. Владика завізвав всіх до вірности св. Католицькій Церкві і Святішому Отцеві, шо одинокий заступався і заступається й сьогодні за всіх українців без різниці віровизнання. Наших нез'єдинених братів Римський Папа, сказав Владика, більше любить чим нас, бо вони більше витерпіли, вони не мають щастя Святішого Отця називати своїм батьком і цеї батьківської любови більше потребують.

На обіді стрінувся наш Архієрей з представниками таборових організацій та представниками американської та місцевої німецької влади. З промов, виголошених в часі обіду, треба вирізнити промову бійця УПА, що живо представив боротьбу краю за віру і державу. Щирими словами дякував Преосвященіший Владика за вияви любови і привязання та зазначив, що хоч обовязки кличуть його до Риму, „серцем, думками і молитвами залишається коло своїх вірних".

Зі сльозами в очах пращали скитальці свого Архієрея, благаючи Бога, щоб благословив його апостольські труди.

о. В. Ч.

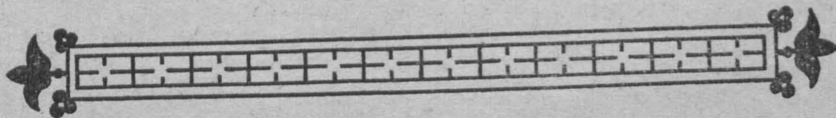

Українці вітають Преосвященішого Кир Івана Бучка
(Міттенвальд 3. 5. 48.)

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

Преосвященний Владика Кир Іван Бучко, перевівши візитацію душ пастирств у трьєх західних смугах Німеччини, виїхав до Австрії, а опісля до Голяндії, щоб прийняти участь в інавґурації академічного року в нашій Духовній Семінарії.

Кожна згадка про долю дорогого нам усім князя української католицької Церкви, митрополита Йосифа, тривожить наше серце. За найновішими вістками совєтська влада вязнить його у Єнісейську на Сибірі. Наш архі пастир важко хворіє, і крім фізичних терпінь, переносить моральні зну. щання. Йому заборонено відправляти Службу Божу.

Дня 17. 5. ц. р. в другий день латинських Зелених Свят відслужив о Р. Ганас в парохіяльній католицькій німецькій церкві в Гальсброні коло Ансбаху св. Літургію. Співав прекрасно мішаний хор під управою п. Ю. Гнатюка, а принагідну проповідь про нашу св. Літургію та східний обряд виголосив о. літургізант. Св. Літургія зробила велике враження на приявних у церкві німців-католиків.

В Лондоні має оснуватись монастир отців Василіян, у звязку з поселенням українських скитальців в Англії. Туди приїхали вже з Канади два священики Василіяни, що разом з братчиками скитальцями мають покласти перші підвалини під монастир свого чина в Англії.

Папа Пій XII промовляв дня ?. 6. ц. р. по радіо з приводу своїх імянин. Найважніша проблема сьогоднішнього світу — сказав Святіший Отець — це мир і щоб його осягнути, треба зробити засади християнської релігії основою всього життя, що є тим єдиним шляхом для збереження свободи й культури.

Наші читачі знають про появи Пречистої Діви Марії у Фатімі (гл. 5 число „Христос Наша Сила„) та про домагання Божої Матері до людей. Останні вістки подають, що кардинал Ґріффін посвятить дня 16 червня ц. р. Англію й Валію Непорочному Серцю Божої Матері. Кожний з нас нетерпляче чекає хвилини, коли освободжена з пут сатани Україна скріпить посвяту князя Ярослава Мудрого віддаючись в опіку Непорочному Серцю Марії.

Большевики і дальше переслідують релігію в совєтській смузі Німеччини. Протирелігійну роботу ведуть окремі партійні висланники. З шкіл усунено хрести й ікони і на їх місце завішено портрети вожак комунізму. Замість молитви перед наукою впроваджено читання писань Леніна і Сталіна.

І в Югославії переслідування шаліє дальше. Жертвою цього переслідування падутъ у першу чергу католицькі священики. В селі Вргавач комуністи застрілили о. Й. Станковича. Іншого священика арештували за навчання дітей релігії. В Любляні комуністична влада прогнала черниць з їхнього старовинного монастиря. Найновіші вістки з Ватикану повідомляють, що югославянська поліція арештувала католицьких єпископів для Боснії і Герцеґовини.

Архієпископ Вашінґтону зганив резолюцію „Дочок Американської Революції“ не допускати скитальців до Америки. Він сказав, що незнання в тієї організації гідне пожалування. Та ж скитальці — це найзавзятіші вороги комунізму в Европі і лиш тому вони не вертаються до своїх країв: Естонії, Латвії, Литви, Польщі, Югославії та України.

Ґенеральний секретар комуністичної партії Чехословаччини, в порозумінні з урядом, звернувся до церкви з пересторогою не проповідувати послуху третій Божій заповіді. На його думку неділі треба використати „на благо“ нового демократичного народнього уряду як робочі дні. Місцеві комуністичні уряди обмежують вже релігійні обходи, забороняють прилюдні процесії та розвязують католицькі товариства. Чехословацькі католики не піддаються. Празький архієпископ Йосиф Беран, у свому найновішому пастирському листі, заборонив священикам займати якінебуть становиска в уряді, та державному життя, що стоять під всевладною кермою комуністів.

В Угоршині зліквідували комуністи усі конфесійні школи, відбираючи в цей спосіб можність виховувати дітей в християнському дусі.

У північному Китаю почали комуністи переслідувати релігію. Втікачі, що сховалися на терени, зайняті військами ген. Чанґ Кай Шека оповідають про жахливе мордування місіонарів.

Як насправді виглядають французькі католики хай скаже статистика: у Франції є 11 тисяч католицьких народніх шкіл. В них працює 36 тисяч учителів, виховуючи 1 міліон 200 тисяч дітей. В 1250 школах вищого типу вчиться 295 тисяч учнів. Навчає їх 19 тисяч учителів. Крім 5 католицьких університетів є ще 521 католицька школа фахово-технічного вишколу хлопців і 539 дівочих шкіл фахового навчання домашнього господарства;

є 2 інститути мистецького промислу, 2 вищі торговельні школи, 2 промислові, 3 вищі рільничі школи, 17 шкіл для сліпих і 26 для глухо-німих На утримання цих шкіл французькі католики складають річно 7 міліярдів 200 мільйонів франків, хоч платять і загально державні податки на шкільництво.

Католицька Церква в Злучених Державах Північної Америки розростається з кожним днем. Єпископат Церкви влаштовує кожночасно багато місій для неґрів, закладає для них школи, лікарні й клініки. Пересічно кожного дня навертається на католицьку віру 43 неґрів. Уряд Америки заощаджує чимало грошей на католиках, бо вони самі оплачують свої школи. В католицьких школах вчиться три міліони учнів. В одній тільки провінції Філіпіни, число католиків з 200 в 1907 році, зросло до 90 тисяч сьогодні. До численних навернень на католицьку віру в Америці причиняється католицька преса, що має 2 міліони 600 тисяч денного накладу. А в нас?..

Навернення на католицьку віру стають щораз частішим явищем. Читачі знають про такий дуже замітний випадок у минулому році. Тоді католиком став начальний редактор нюйоркського комуністичного часопису „Дейлі Воркер" Буденц. Тому кілька місяців пішов його слідами редактор лондонського комуністичного часопису Дуґляс Гайд. Тепер прийшла вістка про те, що членом католицької Церкви став секретар комуністичної партії Англії Фред Копмен. На його думку, тільки католицька Церква, даючи людям правдиву віру, дає і надприродну силу, що єдина спроможна перемогти комунізм.

Між 18 кандидатами до мирової нагороди Нобля є й теперішній Святіший Отець Папа Пій XII. Та туди зараховують і Сталіна! O tempora, o mores!

Вперше від 400 літ двох фінляндців прийняло св. Тайну священства. 2 інші студіюють ще богословіє.

Д-р РОДІОН СЛІПИЙ

уродженець теребовельської землі, зі села Заздрість, упокоївся в Бозі на 61 році життя, дня 1. 6. ц. р.

У зливний, холодний день, таборяне Міттенвальду відпровадили величавим похоронним походом свого співмешканця й лікаря на місце вічного спочинку, пращаючи в ньому визначного громадянина, добродія й опікуна бідних, поручника-лікаря УСС-ів, полкового лікаря 1. української дивізії, лікаря відділів УПА.

І плакало чуже небо сльозами облаків, немов мати Україна, що йому судилася доля стрілецьких журавлів.

За спокій душі ревного католика, вірного сина Батьківщини просимо про молитви.

Молитва для членів Апостольства Молитви

(На місяць липень)

Божественне Серце Ісуса! Жертвую Тобі через Непорочне Серце Преч. Діви Марії всі молитви, праці і терпіння нинішного дня, як винагороду за наші гріхи. Лучу їх з тим наміренням, що в ньому Ти жертвував за нас на хресті та щоденно жертвуєш Себе на престолах усього світу. Жертвую їх за святу Церкву, за Святішого Отця Пія XII, за навернення грішників, за священиків, за молодь, зокрема, щоб **вірні приймали участь у духовних вправах і, щоб суспільні питання в Індії були розвязані християнськими засадами.** Також бажаю одержати всі відпусти, що їх сьогодні можу отримати. Божественне Ісусове Серце, подай Церквам єдність. Пресвяте Ісусове Серце, спаси Україну! Солодке Ісусове Серце будь моєю любовю!

Подяки: Щиру подяку Матінці Божій за вислухані молитви та врятування підчас жахливого налету в Розенгаймі складають П. і Л. Петрики з ріднею. — О. Володимир Тарнавський дякує Найсвятішому Христовому Серцю за багаті й великі ласки одержані в часі воєнної хуртовини. (50 н. м.)

Просить о молитви до Серця Ісусового і Непорочного Серця Марії в тяжкій недузі Дарія П. (5 н. м.) — Дальшої помочі і опіки для цілої рідні у Матінки Божої прохає Любов Петрикова.

На пресовий фонд „Христос Наша Сила“ зложила Марійська Дружина в Міттенвальді 50 н. м.

Від Адміністрації „Христос Наша Сила“. При Божій помочі християнський місячник „Христос Наша Сила“ виходитиме в першій половині кожного місяця. Прохаємо всіх Впр. Отців і тих, що займаються кольпортуванням часопису подавати нам скільки маємо висилати примірників в наступному місяці. Належитість за попередні числа прохаємо якнайскорше вирівняти.

ХРИСТОС НАША СИЛА — Християнський часопис
Видає Українське Католицьке Душпастирство в Міттенвальді
Редаґує Колеґія. — Відповідальний редактор о. Богдан Смик

Адреса Редакції і Адміністрації:
Chrystos Nasza Syla Mittenwald, Jäger-Kaserne

Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas“ - „The Time“.
Authorised by EUCOM Hq, Civil Affairs Division 14. July 1947.
Authorisation AG. - 383. 7. GEC - AGO

Друк С. Слюсарчук Мюнхен.

Христос — наша сила

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Рік I. ЛИПЕНЬ 1948 Ч. 7

До Високоповажаних Читачів »Христос Наша Сила«!

Зміна грошей не може відємно відбитися на єдиному на скитальщині в Німеччині релігійному місячнику. Ми знаємо, що сьогодні кожний феник дорогий, але справа душі ще дорожча. Ми всі свідомі того, скільки лиха може накоїти зла преса і книжка та навпаки — якою помічною є добра книжка і преса у вихованні одиниці чи цілих народів. Думаємо, що наш християнський часопис „Христос Наша Сила" є доброю пресою і тому він мусить виходити, хочби деякий час треба було до нього докладати. Адміністрація нашого часопису знизила ціну поодинокого числа на 30 феників, хоч ціни на друкарню, пошту, залізницю залишились такі самі. Тільки дешевша ціна на папір дозволяє знизити ціну.

Видавництво хоче розширити обєм нашого місячника до 32 сторінок. Допоможіть нам у цьому! Присилайте нам адреси Ваших знайомих чи рідних з Америки, Канади, Англії й інших держав. Не жалійте 30 феників на корм для своєї душі. Хто хоче, щоб „Христос Наша Сила" виходив дальше, присилайте просто або складайте на руки своїх отців духовних жертви на пресовий фонд. Прізвища жертводавців помісимо на сторінках „Христос Наша Сила".

Також прохаємо наших Шановних Читачів: Присилайте нам свої завваження щодо форми чи змісту нашого журналика. Які статті Вам подобаються, яких би Ви бажали побільше? Про що хотіли б Ви читати? Пишіть свої завваги у формі дописів. Таку сторінку п. з. „Голос читача" хочемо відкрити в нашому місячнику.

Редакція

ОГОЛОШЕННЯ

Проща до Марія Айх. В неділю 25. липня ц. р. відбудеться українська католицька торжественна Служба Божа в Марія Айх в наміренні просьба: **про опіку над українськими скитальцями,** що перебувають у Німеччині. В цей день старим українським звичаєм повинні прибути численні прощі з усіх місць Баварії.

Марія Айх лежить на залізничій лінії Мюнхен-Штарнберґербангоф—Ґавтінґ. Поїзд їде з Мюнхену до залізничої стації Пленеґґ 23 мінути. Марія Айх лежить біля залізничої стації Пленеґґ. З залізничої стації до каплиці ідеться піхотою 3 мінути.

В день Празника св. Івана Хрестителя — в день Імянин Високопреосвященішого Владики Кир Івана Бучка — складаємо Ординарієві Української Католицької Церкви в Західній Европі, Великому Опікунові і Добродієві українців скитальців, найщиріші побажання багато Божих ласк, проводити і дальше з успіхом дорогій нам всім нашій Церкві та вже незабаром діждатись радісної хвилини служити справі Христа і Рідного Народу у вільній з'єдиненій Україні.

Редакція

Блаженні переслідувані за правду...

В ДЕНЬ ІМЯНИН О. Д-ра ПЕТРА ВЕРГУНА

З великим припливом нашої молоді до Німеччини в часі другої світової війни спонукали тодішнього пароха Берліна, Всесв. о. пралата д-ра Петра Вергуна, в більших осередках скупчення робітників попризначувати для них душпастирів і створення для них парафій, бо дві парафії, а саме в Берліні й у Відні, що були в Німеччині вже перед 1938 роком, не могли обслужити вірних. Обставини вимагали скріплення і пристосування душпастирської праці до існуючої ситуації, тому Святіший Отець Папа Пій XII. грамотою ч. 685/39. з дня 23. XI. 1940 р. заіменував Всесв. о. пралата д-ра Петра Вергуна Апостольським Візитатором з правами Апостольського Адміністратора для українців-католиків у Німеччині. Від тієї пори почалася формальна організація душпастирської обслуги на терені тієї держави.

Поставлення о. пралата д-ра Петра Вергуна на таке відповідальне становище було щасливим рішенням Божого Провидіння. Всесв. о. пралат д-р Вергун, маючи прекрасні звязки з німецькою католицькою єрархією та маючи в особі бл. пам. архієпископа Орсеніґо, тодішнього нунція в Німеччині, великого покровителя й опікуна, використовує звязки для добра організації нашої душпастирської праці. Майже безнастанно перебуває в апостольських роз'їздах, основуючи по більших скупченнях нашої еміґрації нові душпастирські станиці. В короткому часі, бо в несповна кількох місяцях від

дня номінації, в Німеччині працювало вже пятнадцять душпастирських станиць. Кожної неділі тодішні душпастирі-місіонарі переїздили сотні кільометрів, виконуючи свої обовязки, А були вони дуже важкі з огляду на німецьку поліцію безпеки, що кожний рух, кожне слово душпастирів мала під своєю

О. д-р Петро Вергун, папський пралат, перший Апостольський Візитатор украіаців-католиків у Німеччині, уродився дня 18. листопада 1890 року в місті Городку, рукоположений дня 30. жовт. 1927 р. Дня 10. XI. 1927 р. іменований парохом для українців-католиків у Берліні, а 23. XI. 1940 р. Апостольським Візитатором з правом Апостольського Адміністратора для українців-католиків у Німеччині.

контролею. А всеж таки душпастирсько-місійна праця була в повному розквіті, бо кожної неділі десятки тисяч наших робітників у Німеччині мають нагоду брати участь у Службі Божій, виконувати релігійні практики, діставати всякі духовні поради тощо. Часто в два дні після недільної відправи неод-

ного священика покликувала німецька поліція безпеки на переслухання, закидаючи йому виступи на проповідях проти держави. Ці переслухання були нераз надто дошкульні. Це все однак зовсім не гасило ревности духа наших душпастирів-місіонарів. Їм не тільки додержував кроку Всесв. о. прапат д-р Петро Вергун, але словом і власним прикладом заохочував до дальших подвигів у душпастирській праці. Як усі душпастирі-місіонарі, він теж виїздив на душпастирську працю в терени, часто загрожені бомбардуванням. Дбаючи про душевне добро доручених собі вірних, пише пастиські послання на різні тоді актуальні теми, щоб учас запобігти злу. Цих послань є дванадцять, а крім того підписав спільне послання Владик Галицької Провінції з листопада 1943 р. Всі ці послання не тільки прочитано в церквах, але й надруковано й поширювано поміж нашим робітництвом. Його відвагу й неустрашимість напевно колись відмітить історія нинішніх днів з особливим підкресленням. Вже тепер слід відмітити такі слова в посланні з 1945 р.: „Рідна Україна в крові. Кругом на ній руїни й могили, сум і біль, тривога й люта смерть. Куди не глянеш, страшна руїна, якої образ понурими красками змальовує наш поет: „нема землі, немає хати, немає брата ні сестри, щоб незаплакані ходили, не катувались у ярмі."...

В часі свого урядування видавав Всесв. о. прал. д-р Вергун „Урядовий Вістник". Появилось його 5 річників; останні числа за березень-квітень 1945 р. вже не появилися друком, а збереглися приготовані до друку й написані на машині.

Тимчасом воєнні події йшли приспішеним темпом. Дня 4. VI. 1945 р. совєтські війська заняли Берлін, а 22. червня 1945 р. НКВД арештувало Всесв. о. пралата д-р Вергуна у його власній канцелярії, і до сьогодні про нього слух загинув.

Так закінчилось урядування першого Апостольського Візитатора й Адміністратора українців-католиків у Німеччині. Годі збагнути, яка доля стрінула його, і чи в живих ще стрічатиме він сьогодні свої імянини в день св. Верховних Апостолів Петра і Павла.

В цей день помолімся в наміренні Того, що всю свою душпастирську діяльність посвятив для своїх земляків на чужині та що перший поніс труд над організацією Апостольської Візитатури в Німеччині.

Блаженні переслідувані за правду,
бо їх є царство небесне"... (Матей V. 10.)

Е. Скородинський

о. В. Т.

Джерело радісного життя

(Думки під свято Божого Тіла)

Змучене цілоденною мандрівкою сонце клонилось до заходу. Вечірній легіт сповивав Божу землю. Мовкла природа, приготовляючись до заслуженого відпочинку. Тільки над долиною Генезаретського озера лунав ще голос Христа - Месії. Це Ісус голосив людям Божу науку. Мов рвучий гірський потік плили Христові слова, заливаючи серця приявних. Не стямились люди, як пройшов день. Забули за себе, свій дім, цілий світ. Усім своїм єством потонули вони в безодні Христової мудрости. Апостоли просять Христа відпустити нарід, щоб пішов у місто та купив харчів — вже ж вечоріє, люди ще нічого не їли, а пятьма хлібами та двома рибами не сила накормити стільки людей. У відповідь Христос бере ці хліби, благословить їх та велить апостолам роздавати хліб людям. І диво! Всі наситилися, а було там більше, як пять тисяч людей.

Народ, захопившись таким великим чудом, хотів окликати Христа своїм царем, та Господь скрився перед оком людей. Щойно другого дня найшов нарід Ісуса в Капернаумі, дорікаючи, що мусів Його так довго шукати. На це замітив Христос, що не душевний голод, а просто щоб дістати від Нього поживу, вони прийшли знову до Ісуса. „Направду, направду кажу вам — сказав тоді Христос — Я хліб життя... Коли хто їсть цей хліб, житиме вічно, а хліб, що я дам, це моє тіло, що я дам за життя світу“ (Ів. 6, 47, 48, 51).

Цю обітницю, що такою „твердою“ видалася зматеріялізованим жидам, виконав Ісус на Тайній Вечері, установлюючи Пресвяту Євхаристію Тіла і Крови своєї. Від того часу по кінець світу на престолах у Божих храмах безперестанно приноситься Безкровна Жертва, а в Ній — як це чудово малює Тропар на свято Божого Тіла: Пересстествлений Хліб, що Його ангели з тремтінням бажають оглядати, дається людям у поживу.

Апостоли, а з ними перші християни, приступали щоденно до Господньої Трапези та кормились Тілом і Кровю Спасителя. У святому Причастю находили християни перших віків джерело радости і сили в житті. Яке ж гарне, багате овочами християнських чеснот було їх життя! Християнам перших віків життя св. Церкви уляг увесь світ. Уляг великій діяльній любові, що її приніс на землю Христос. Уляг просто

чародійній силі духа, що трискала з життя перших християн. Що ж давало їм цю силу? Нема сумніву, що цю силу давала християнам безпосередня лучність з Христом у Пресвятій Тайні Євхаристії. „Хто має спрагу, хай прийде до мене і пє!“ (Ів. 7, 37) — кликав Христос. „Без мене не можете робити нічого“ (Ів. 15, 5) — перестерігав Спаситель. Перші християни шукали цього джерела радости в житті, шукали і находили у Пресвятій Євхаристії, у справді святому св. Причастю. Найшовши цю радість життя у Христі, кличе до нас св. Павло, щоб і ми її в Христі шукали: „Радуйтеся завсіди в Господі, і знов кажу: радуйтеся“ (Филип. 4, 4).

Приглядаючись життю теперішнього людства, бачимо, що воно хворіє важкою душевною хворобою. Матеріялізм останніх десяток літ звихнув духовість людства і воно опинилось на блудній дорозі, яка вичерпує сили, яловить бажання, нівечить змагання, а то й провадить у неминучу цьогоземну і вічну пропасть. Зійшовши на манівці, людство відчужилось від Христа. Загубило зміст і змисл життя, губить і себе. Затративши безпосередню лучність з Христом у св. Причастю, затратили люди і внутрішню силу — відпорність на зло, затратили і правильний погляд на життя, бо замість будувати його на взаємній любові, руйнують його ненавистю!

Щоб рятувати людей, щоб вказати їм правильний шлях до щастя, щоб вказати на джерело правдивої радости в житті, вплітає Христова Церква у вінець святочних днів Празник Божого Тіла. Це Мати Церква віддає публично поклін Євхаристійному Ісусові та вказує цим на цілюще джерело, що єдине спроможне врятувати людей від неминучої катастрофи, а безсмертні душі від вічної загибелі.

Християнине! — питання напрошуються самі. Яке твоє відношення до Євхаристійного Ісуса? Чи знаєш ти Цього добровільного Вязня, що з любови до твоєї безсмертної душі скрився під види хліба і вина? Він правдивий твій друг! Зблизись до Нього, пізнай Його! Навяжи з Ним тісну приязнь, тоді велику душевну, а то й тілесну пільгу одержиш з цієї дружби. У хвилинах душевного голоду, у хвилинах тілесного виснаження клякай у стіп Євхаристійного Ісуса. Він скріпить тебе, додасть сил до боротьби з труднощами туземного життя. Приймай Ісуса якнайчастіше у св. Причастю, бо серед журб і терпінь Він єдиний опроменить твій життєвий шлях і ти ясно побачиш, що Євхаристійний Христос — це джерело правдиво — радісного життя.

Св. Церква — наша Найліпша Мати

Коли багатий місяць липень золотом дозріваючих збіж украсить поля, а Божі храми сповняться могутнім гимном на честь Верховних Апостолів Христових, тоді щира українська-католицька душа лине думками в далеку, святу землю, до свіжої — зеленої Галилеї. І розкривається перед нею чудова, могутня картина: Переможець над самою смертю, Воскреслий Христос кладе незнищимі основи під Своє Царство на землі, під Свою Церкву. З далеких, давноминулих віків несуться невмірущі, творчі, Божі слова: „Ти єси Петро і на цій скелі я збудую мою Церкву. І пекельні ворота не переможуть її. І дам тобі ключі Небесного Царства...“ „Паси мої вівці.... Паси мої ягнята.“ Одна з найбільших хвилин історії світу. Хто зрозуміє вповні її вагу?!

Багато дечого видів світ на протязі своєї довгої історії. Бачив людей, що будували велетенські держави-імперії. Видів подивугідні винаходи новітніх часів від залізниці, самоходів, літаків, радіо аж до атомової бомби. Проте такої величньої установи, як нею є Христова, Католицька Церква, світ ще не бачив і другої такої не побачить. Девятнадцять сотень років Вона високо несе прапор Христа, просвічує непомильною Божою правдою, обсипає скарбами Божих багатств, веде тисячі і міліони до справжнього — вічного щастя. Скільки народів минулося за цей час, скільки держав, династій, володарів! Але „stat crux — стоїть хрест“ і мусить стояти, бо діло Христове потрібне аж до кінця стіту.

Є багато людей, що чваняться своїм довголітнім родом, своєю генеалогією. А ми? Адже наш рід має вже більш як 1900 років. Чи любимо його? Чи цінимо собі понад усе приналежність до Христової, Католицької Церкви? А маємо її за що любити, маємо за що дорожити приналежністю до Неї!

Нема на світі установи, що дала б людству хоча б у приближенні такі цінні скарби культури, як Католицька Церква. Серед майже диких племен вдалося Їй несповна за 1000 років защіпити і поширити велетенську господарську, наукову, мистецьку культуру. Що зробили монаші чини у господарській ділянці при корчуванні пралісів, при залюднюванні пустих обшарів та на полі шкільництва — те переходить прямо людські сили. Католицька Церква вивела напів-дикі племена з пралісів і пустель і перемінила їх у народи. Вона запалила над нашим континентом смолоскип нової, високої,

справжньої культури, якою дотепер живе світ і яку справедливо треба назвати „християнською культурою“.

Але не тому ми любимо нашу Церкву, що Вона створила нашу культуру і дальше її поширює, але зокрема тому, що Вона є першим борцем за вічні добра, вічні вартості, що Вона витворює, поширює і закріплює духову культуру. Знаємо добре, що людина живе подвійним життям: життям тіла і життям духа. Тілесне життя завдячуємо батькам, та життя душі дав нам хто інший. Хто ж ця наша духова мати? Католицька Церква. Ледви прожили ми на землі кілька днів, а вже дбайлива про нашу душу, добра мати, Католицька Церква прийшла до нас і св. Тайною хрищення виписала на наших душах на завжди приналежність др Христа, влила в нас життя ласки, що пливе з найдорогоцінніших Христових Ран. Оця дбайлива мати не залишила нас самих і після хрищення, знаючи добре, що життя ласки, зерно якого ми дістали при святому хрищенні, повинно з року на рік зростати, щоб душа могла видати із себе багатий, шляхетний овоч. І тому св. Церква стоїть при нас від колиски до гробу зі своїми св. Тайнами і другми своїми засобами. Вона зміцнює, кормить, боронить і наново покликує до життя наші душі, коли гріхом їх умертвимо. Ніхто не потрапить вичислити усіх старань тієї дбайливої Матері, щоб тільки заховати наші душі, зберегти їх для Христа, для вічного щастя.

Та на тому не кінець. Є ще одна найважливіша причина, чому маємо понад усе любити Католицьку Церкву і дорожити Нею. Це свята правда, що в Католицькій Церкві живе повсякчасно Сам Христос. Не можемо говорити про Христа, щоб не подумати про Його Церкву. Христос Обручник, Церква Його наречена. Христос Цар, Церква Цариця. Христос це життя Церкви. Щонебудь робить Церква — робить це Христос. Церква христить — Христос христить. Церква приносить жертву — Христос приносить жертву. Церква розрішує, благословить, молиться — усе це робить Христос. Церква надалі і повсякчас живучим серед нас Христом. Священик, Єпископ, Папа — це тільки заступники живого, діючого Христа. Дружина носить імя мужа, діти імя батька. Католицька Церква, Її діти носять імя Христа: християни.

Христос не лише живе в Церкві, але й відбирає у ній повну честь. Кожна святиня побудована для святилища, престіл для кивоту, кивот для дарохранительниці, а вона для Найсвятіших Тайн. Забери Христа з церкви, а останеться звичайна, бездушна заля.

Католицька Церква — це живучий серед нас Христос. Чи переймає нас ота думка? Христос живе серед нас у кивоті. Застановімся над цим глибше. Кивот це не домовина, не місце спочинку. Що робить Бог у ньому? „Отець мій досі діє і я дію“ — сказав Христос. Отже тут у кивоті живе безконечна любов, вічна премудрість, всемогучий Бог, Боже Провидіння. Тут живе Цар царів і Господь володарів. На жаль ми дуже часто наче сліпі, наче б не розуміли. О, коли б ми мали очі, побачили б тут багато чудових речей. Побачили б ціле море світла, краси, сили й любови. Наш найсвятіший обовязок: заправляти наш зір до такого бачення. Між нами Христос, чи чуємо, як Він нас притягає до себе? Між нами Христос, чи думаємо про Нього часто, чи памятаємо про Нього, коли переходимо біля церкви? Якщо наші серця прагнуть Його, то чому так рідко приймаємо Його у св. Причастю? Чи потрапимо принести жертву, коли треба піти на Службу Божу? — Жива, безпосередня, гаряча лучба душі з Евхаристійним Христом — це щось найважливіше в Католицькій Церкві. Чи можемо твердити, що любимо Христа, коли ніколи про Нього не думаємо? Журимося поживою, розвагами, нашою земською долею та чи думаємо про Христа?

Багато, багато нинішних християн хворують тяжкою недугою серця. Усе їх цікавить, потягає, усе вони люблять — та не люблять Христа. Не люблять Христа, отже тим самим не люблять Його Церкви. Відвертаються від тієї найліпшої Матері, що їм лише добра бажає й добро творить. Відвертаються від Неї, забуваючи на те, „хто Матір забуває, того Бог карає“. —

Чи і між нами нема таких? Чи нема таких, що врятовані Богом із смертної небезпеки, тут у безпечних таборах на чужині забувають на Матір-Церкву, не зважаючи ні трохи на геройський приклад братів і сестер своїх, що там у Рідному Краю за ту Церкву йдуть на заслання, муки і смерть. — Що доброго може вийти з такої байдужости до Найліпшої Матері? Тому молімся і словом та прикладом змагаймось за це, щоб усі українці-католики стали і остались назавжди, добрими дітьми св. Церкви.

Признаваймося завжди і всюди з любовією до нашої св. віри. Зробім усе, щоб вона глибоко — на скрізь пройняла наші душі, стала для нас цінністю, що її не можна проміняти за ніякі скарби цього світу.

(Зладжено на основі „Христос Цар Церкви“ Т. Тота.)

о. Н. Вояковський

Як Збруч річку проходили...

Вже двадцять і девять літ проминуло, як у днях 16—18 липня 1919 р. галичани переходили річку Збруч, покидаючи рідні сторони. А спомини про це минуле такі все ще живі, такі незабутні! Чи сум, чи туга, чи якесь інше почування так мучили тоді душу й серце... А всеж таки годі й сьогодні збагнути, що ту журу спричиняло. Таж галичани не йшли на чужину, а в свою виделіяну в серці, квітучу батьківщину, щоб піднести похилену червону калину... Отже, чому було їм журитись, „як Збруч річку проходили?“ Ах! „Бо стільки народу впало за свободу, встоятись не було сили...“

Переходили мости на Збручі і, підійшовши на височину лівого берега, назад оберталися лицем і вдивлялися в синяву Поділля. „Гей, Рідна Земле, чи вернусь я ще колись до Тебе, чи може стільки й щастя буду мати, що на червоній калині защебече мені соловейко?“ Ось такі думки непокоїли неодного нашого брата. Вдивлялися своїм бистрим зором соколи-леґіні Осмомислової Землі на захід, щоб якнайглибше утривалити в серці те, на що в людській мові нема слів. А сумний вечірний вітрець так і навівав на душу якусь незнану мельодію. Далеко—ген, далеко, мов фатаморґана стояли мури міста. „Там очі мої манять“...

Пісне забута, хто тебе перший так щиро та зворушливо співав? Наче б у сні, наче якийсь чарівний відгомін козачої бандури, так і ти звеніла на незримих душевних струнах!.. Як відгомін того ніжного інструменту, що шумними, зворушливими акордами порушував колись серце народу і поривав його до геройських діл, до великого чину. Наче відгомін віків... Ні, це була дійсність, це була сумна думка, що „стільки народу впало, а встоятись не було сили“...

А „фатаморґана“ все таки за собою поривала... Золотоверхий став мрією і журба та смуток проминали. Дрижала земля під ногами нащадків славного Осмомисла. І сорому вони не принесли йому, тому, що своїми полками підпирав скелі Карпат. Летіли орли і значили сліди таки своєю власною, гарячою кровю, бо їх манили „високі мури міста“, що ген-ген майоріли на обрію їх уяви, мрії про серце Рідної Землі.

Печать Володимирового духа

»І підеш Ти
У мандрівку століть
З мого духа печаттю«.

Про історичні чини Володимира Великого, що його память святкуємо 28 липня, всі ми знаємо та не у всіх нас ясна свідомість суті його історичної місії як того, що створив справжній перелім в історії українського народу. В чому ж полягає ця суть? Немає сумніву, що криється вона в найважливішому чині Володимира а саме, — в заведенні християнства на наших землях. Мабуть ніколи далекосяжність цього факту не була така наявна та виразна, як тепер, коли воююче новопоганство розпростерло хижацькі кігті над душею українського народу Здоровя оцінюється найкраще в недузі, цінність хліба в голоді, — подібне діється і з християнством, що так дуже загрожене в українському народі.

Християнство не щось відірване, цікаве виключно для богословів та філософів, а велика, наскрізь дійсна, зовсім своєрідна концепція життя, ориґінальна життєва постава, реалізація найвищих духових цінностей, що складається на особливий життєвий зміст. Виявляються вони назовні як чесноти — морально-особисті та суспільно громадські і коли зовсім відкинути, чи бодай частково заперечити їх, як це пробували зробити нпр. Ніцше та Розенберґ з Гітлером, то з того повстануть жахливі дивовижі, що їхніх прихильників не може історія інакше оцінити, як божевільних злочинців. Натомість ідеал християнства такий високий та величній, що не даром сказав про нього наш великий Митрополит Андрей: „З мене буде досить, якщо буду справжнім християнином".

А проте хоча християнська ідея така висока та вічна, то конкретизація її в поодиноких періодах історії і в житті поодиноких людей та суспільностей буває різна. Раз дуже повна, світла, досконала, а раз доривочна, часткова, бліда й марна. Надто деякі люди та цілі народи фальшиво її сприймають, жахливо викривлюють.

Коли ж іде про Володимира Великого, то ця ідея в нього скристалізувалася в ясний, без змази ідеал княжого дружинника, що визначаєтьтя чотирма головними прикметами, на

яких, як на чотирьох вуглах, основується складна будівля людського характеру.

Перша з цих прикмет — **вірність Богові й Батьківщині.** Полягає вона на постійній, жертвенній службі Богові й рідному народові. Це не якась пуста, голословна фраза, але ціла моральна система думок та дій, згідних з Божими законами.

Другою прикметою є **хоробрість,** — відвага та завзяття в обороні цієї вірности.

Третьою — **лицарскість,** боротьба тільки чесними засобами. Бо ж боротьба мусить бути справедлива: „За правду“. Підступ та віроломність теж недопускальні. Мимомохіть насуваються два яскраві контрасти — наш славний завойовник князь Святослав, що по лицарському заповідав: „Іду на вас“, і сумної памяті Гітлер, що давав приречення забезпеки своїм сусідам на те тільки, щоб ненадійно їх заскочити. Лицарська є тільки боротьба, ведена чесними засобами, і про це рішає християнська мораль, яка всіх і завсіди обовязує, вона ж бо є волею незмінного, вічного, святого Бога,

Четвертою прикметою є **посвята** — відданість цілого себе, не тільки своїх фізичних сил, здоровя чи життя, але й своїх амбіцій, честолюбивости та особистих забаганок для високої ідеї. А це можливе тільки на ґрунті християнської покори.

Не менш важливим моментом у великому ділі Володимира є — реалізація в українському суспільстві т. зв. християнського гуманізму: „чоловіколюбія Христа ради“. Що це таке? Це не звичайний гуманітаризм — поверховна чуттєва доброчинність, але найглибшим переконанням зроджена та формована чинна любов ближнього, в якому бачимо перш за все „образ Божий“, дитину Божу, відкуплену найціннішою кровю Спасителя, дійсного Брата Христа, що сказав: „Що зробите одному з цих найменших, мені ви зробили“. Бо вся суспільна акція мусить відбуватися „в імя та ради Христа“; інакше скорше чи пізніше вона виродиться в такий „гуманітаризм“, що дуже часто стає понижаючим людину жебрацтвом.

От у чому узмістовлюється життєдайний дух нашого великого володаря та рівноапостольного подвижника Христової віри — св. Володимира. Хіба не треба доказувати, що цей дух має надзвичайну творчу силу і що тільки відродження цього духа може двигнути наш нарід на висоту та допомогти йому досягти тих ідеалів, за які він змагається. Це ідеали,

які були здійснені на українських землях в добі Володимира та його великих наслідників, коли то існувала одна, велика, могутня, міцна споєна в одно Київська Держава, з власним досконалим правним і соціяльним ладом та з одною нероз'єднаною Церквою. У тій державі був господарем вільний, здисциплінований і культурно-творчий український нарід.

До ідеалу такої держави повинні прямувати всі ми — такий заповіт залишив нам Богом післаний св. Володимир.

В. Г.

Пісня до св. князя Володимира Великого

Повільно *о. М. Л.*

Свя - тий ве - ли - кий Во - ло - ди - ми - ре, До Те - бе шле - мо - лін - ня щи - ре. Ти нам А - по - стол, Ти наш Хре - ститель, Ти перший славний наш Об - но - ви - тель.

Тебе взиває вся Україна,
Бо навістила наш край руїна;
2. Пекельний ворог всюди
[лютує
Церкву і віру в серцях
[руйнує

Святий Великий Володимире,
Ти обновив нас силою віри.
2. І днесь Ти жаром віри
[й любови
Приведи нарід свій до
[обнови

Ми всі до Тебе днесь руки взносим,
В Тебе опіки, рятунку просим:
2. О, виблагай нам кращої долі
Церкві й народу слави і волі!

Св. Володимир Великий

(15. VII. ст. ст., 28. VII. н. ст.)

Св. Володимир Великий був внуком нашої київської княгині св. Ольги і сином київського князя Святослава. Перші часи його князювання — то часи неспокійні та повні безперервних воєнних походів. Ті часи були дійсно несприятливі для розвитку ідеї Христової євангелії в душі і серці Володимира, що їх там ревно насаджувала св. Ольга. А й сам Володимир був у тих часах непосидющим та непереможним вояком і завойовником, що вів своє дружинне військо від перемоги до перемоги, аж доки не осягнув своєї цілі, доки не створив великої та могутньої держави.

Забезпечивши спокій своїй великій і могутній державі, взявся Володимир В. за внутрішнє впорядкування своєї держави. В тій цілі він добре розвідувався про устрій, лад і порядок у сусідніх державах. І він завважив, що найкращий порядок та організацію і найвищу культуру мають ті держави, що їх народи визнають християнську віру. Він нагадав собі і свою праведну бабку св. Ольгу, як то вона йому ще в його дитячих і молодечих роках подавала й роз'яснювала найважливіші та святі правди християнської віри. Тоді й задумав він велике діло впорядкувати свою державу на зразок сусідніх держав; він рішив, як каже літопис, основно познайомитися з вірою інших народів. А що сусідні народи визнавали тоді різну віру, то Володимир старався пізнати кожну з тих вір, щоб опісля обміркувати, котра з них найліпша і нашому народові найвідповідніша.

Вкінці рішив, що найкращою вірою є віра християнська, а найбільш підходить для нашого народу обряд грецький. Не-

ма сумніву, що на вибір віри св. Володимиром і його боярами мала вплив св. княгиня Ольга, що теж приняла Христову віру в зрозумілім греко-славянськім обряді. Бо ж кожному народові миліше хвалити Бога зрозумілою мовою.

Св. Володимир охристився 986. року і на св. хрещенні приняв імя Василія. Відтак одружився з грецькою царівною Анною. Опісля спровадив до Києва греко-славянських священиків-місіонарів, які разом зі священиками, що були в Києві вже давніше, повчали в християнській вірі Володимирову рідню, бояр та всіх киян.

Нова віра приймалася між нашим народом досить легко, а то тому, що священики-місіонарі проповідували Христову євангелію та служили Богослуження в зрозумілій для народу мові, а надто з послуху для любленого та всіми шанованого князя. „Як би ця нова віра — говорив нарід — була лиха, то не приняв би її наш князь, бояри та його дружина“.

Християнська віра ширилася, правда, поволі, але мала зразу ж благородні наслідки для всього народу, тим більше, що Володимир казав при церквах і монастирях будувати школи. В школах учили черці і священики з церковних книг, що їх принесли місіонарі з Болгарії. Болгарсько-славянську мову тих книг старалися ті духовні учителі зблизити до нашої тодішньої живої народньої мови, щоб нарід міг цю мову добре розуміти.

Крім церков і шкіл, що їх св. Володимир щедро випосажував, будував він також захисти для бідних та лікарні для хорих. В цей спосіб Христова віра принесла нашим предкам не тільки саме пізнання правдивого Бога, але й поправляла суспільні відносини, ублагороднювала обичаї, поширювала просвіту та обзнайомлювала їх зі здобутками цивілізації й культури інших освічених народів.

Під розумним проводом св. князя Володимира дійшов наш нарід до високої, як на ті часи, освіти й культури та великого значіння і слави. Тодішнім сусіднім народам було тоді ще далеко до того культурного стану, в якому ми були за св. князя Володимира. Тому то з нашим великим князем Володимиром шукали приязни та входили з ним в союзи могутні володарі інших держав Европи.

Оцінюючи великі заслуги князя Володимира на різних ділянках всенароднього життя, надав йому нарід почесну назву: „Великий“, назвав його своїм „ясним сонічком“, „Рівноа-

постольним“, „Христителем“. Слава про великого князя св. Володимира гомоніла не лише по всій Україні; згадують про нього як про могутнього, проворного і славного лицаря-князя й апостола, також літописи інших народів, як напр. німецькі, візантійські та арабські.

Тому й нам треба памятати про нашого великого апостола-князя та рік-річно шанувати його память і плекати у своїх серцях ті великі й святі ідеали, що він їх плекав та здійснював впродовж усього свого життя.

Св. Володимир, що так ревно дбав про християнізацію свого народу, про поширення Божого царства серед народніх мас, нехай навчить нас і нехай все нам пригадує, що й нашим найпершим завденням є будувати в народі та в своїх серцях царство Божої справедливости, Божої правди й любови. Він, що дбав про освіту й культуру народу і ту культуру й освіту опер на основі Христової євангелії, нехай і нас заохотить дбати про правдиву освіту та здобувати культуру для себе і для свого народу. Він, що дбав про всі верстви народу від найнижчих до найвищих, нехай навчить і нас, що до суцільности народу належать усі верстви, та що нам треба подбати про забезпечення духових і матеріяльних потреб кожної верстви. Коли всі члени тіла здорові, тоді здоровий і ввесь організм; так само і тут: коли здорові всі верстви народу, тоді здоровий, сильний та могутний увесь нарід. Св. Володимир учить нас працею всього свого життя, що **всяке роздроблення народніх сил веде до ослаблення народу, до його занепаду, до руїни.** Він пригадує нам стару правду, що незгода руйнує, а згода будує кращу долю всьому народові!

Хай же память про св. Володимира буде для нас напімненням і заохотою до взаємної любови, єдности та згоди! Бо тільки в цьому запорука для нас, що по розбурханих хвилях житейського моря дійдемо щасливо до кращої майбутности і в цьому житті й у вічності.

Шануй віру своїх батьків та виховуй дітей в ній.

Будуй і підтримуй українську Церкву на чужині

(3-тя) заповідь українки на чужині.)

Св. ОЛЬГА

Як оповідає нам наш народній переказ, св. Ольга походила з роду Гостромисла, боярина і начальника міста Новгороду, що був її прадідом. В 903 р. подружився з нею Київський князь Ігор. Ставши Київською княгинею, була Ольга вірною подругою свого чоловіка і рівночасно була вона мудра та проворна дорадниця молодого князя. Вона вміла не тільки мудро управляти княжим двором, але й в справах державних уміла нераз прийти Ігорові з розумною порадою. Та не довго тривало її щасливе життя. В 946 р. Ігор згинув передчасно, убитий деревлянами. І Ольга, залишившись удовою з малолітнім сином Святославом, управляла самостійно державою. Як регентка показала себе Ольга незвичайно розумною і спритною, і то однаково у внутрішньому володінні, як і в зовнішньому, вдержуючи мир зі своїми сусідами, що на тодішні часи не було легкою справою. А що для вбогих і потребуючих була дуже милосердна, то й не диво, що заслужила собі серед народу на любов і славу доброї та мудрої княгині.

Вкінці, пізнавши основно всі правди Христової віри та передавши управу держави синові Святославові, поїхала Ольга до Царгороду. Там прийняв її грецький цісар Константин УІІ з великою пошаною. Ольга приглянулась у Царгороді усій величності та красі християнського богослуження. Там вона й охристилася, прийнявши імя св. Олени, в честь матері св. Константина великого. Хресним батьком Ольги Олени був сам цісар, а охристив її патріярх Полієвкт.

Повернувшись до Києва, почала Ольга вести правдиве христоянське життя. Побудувала церкви, між іншими у свому рідному селі та в Києві. У своїх подорожах по краю там, де вже були християни, ставила вона придорожні хрести. Всюди брала в свою оборону християн перед напастями тих, що ще держалися поганської віри. Ревно опікувалася бідними і недужими.

Довідавшися, що не тільки цісарі грецькі, але й німецькі посилають місіонарів для ширення християнські віри між словянськими племенами, вислала Ольга послів також і до німецького цісаря Оттона І з просьбою прислати місіонарів на наші землі, щоб Христова віра могла чимскоріш поширитися. Цісар Оттон І вислав справді місіонарів на Україну,

але з невідомих ближче причин їхня праця не принесла бажаних успіхів; може тому, що не покористувались вони в проповідництві Христової євангелії словянською мовою, як це робили грецькі місіонарі, ученики св. словянських апостолів Кирила й Методія.

Ольга старалася також виховати в прихильності до християнської віри своїх внуків, засіваючи в їх серцях перщі зерна Христового Євангелія. Коли опісля її внук, Володимир Великий, сам прийняв Христову віру, а з ним увесь народ, то це в першій мірі треба завдячувати св. Ользі. І вже це є величезною заслугою її для нашої Церкви та для нашого народу.

Тож не диво, що дуже скоро після її смерти — а померла вона 11. липня 969 р. — бо вже за часів св. Володимира Великого почали в нас шанувати Ольгу як святу. Чернець Яків записав у літописі ось-що: Тіло св. Ольги спочиває в домовині, неначе спляче, стільки літ нетлінне; її камінний гріб поставлений у Десятинній Церкві її внуком Володимиром при митрополиті Леонтію". А наш славний літопис Нестора кінчить свою повість про св. Ольгу такими словами: „Вона попередила християнство на нашій землі, як заграва сонце, неначе зоря перед раннім світом; як місяць у ночі, так вона світила поміж невірними. Вона перша в Русі увійшла в небесне царство; її хвалять сини Руси як свою начальницю. Вона й по смерті молить Бога за Русь".

Прикмети св. Ольги є надзвичайні. Вона була благородна все своє життя. Красу тіла злучила тісно з красою душі. Через те вона є прикладом, гідним наслідування для всього нашого жіноцтва, яке так само, крім плекання краси та здоровя тіла, повинно дбати рівночасно й передовсім про розвиток краси та здоровя своєї душі. Бо від здоровя душі жіноцтва залежить моральне здоровя всього народу, залежать добрі і святі обичаї всіх.

Преосвященіший Владика Кир ВАСИЛЬ ТАКАЧ

Єпископ закарпатських русинів в Злучених Державах

помер дня 13 травня ц. р. в Мунгал, Па, по довгій, важкій недузі.

Покійний народився 27. 10. 1874 року в Нижнім Шарду, на Підкарпатті в священичій родині. Середню школу покінчив у Сатмарі й Мукачеві, а теологічні студії в Ужгороді. Єрейські свячення прийняв 1902 року, а в 1924 році висвячено Його в Римі на єпископа.

Похоронами Покійного проводив Ексц. Кир Константин Богачевський. Тлінні останки спочили на цвинтарі Сестер Василіянок в Юнійонтавн, Па.

Душу Покійного Владики поручаємо молитвам побожних християн.

Дальше св. Ольга, як мудра господиня княжого добра, присвічує нашому жіноцтву в розважному та мудрому веденні свого домашнього господарства; від того знову залежить добробут цілої родини.

Також гідні наслідування для українського жіноцтва є вірність і любов св. Ольги до свого мужа Ігоря. Вкінці дбайливість св. Ольги про виховання і прихильність до Христової віри свого внука Володимира є прикладом для всіх українських матерей. Так і вони повинні дбати про релігійно-моральне та свідоме національне виховання своїм дітей. Вони не сміють зражуватися ніякими труднощами в родинному житті, а повинні вперто й постійно працювати над релігійно-моральним і патріотичним вихованням своїх дітей. Тоді вислід їх праці напевно буде дуже великий.

Хай, отже ж, святкування памяти смерти св. Ольги стане живою пригадкою до наслідування всіх тих прегарних прикмет-чеснот нашої першої святої українки-княгині Ольги! Хай під її святою опікою зростають у нас добродійні церковно-народні жіночі установи й товариства, сирітські захисти, захоронки, садки, дівочі школи, порадні для матерей і т. п.

Хай під її покровом виховується і зростає у нас патріотичне й релігійне жіноцтво на добро Церкви й народу!

Інавґурація в Духовній Семінарії

Дня 21. УІ. ц. р. відбулося в українській Духовній Семінарії в Кулємборґу, Голяндія, інавґураційне торжество. Почалося воно архієрейською Службою Божою, яку відправив у монастирській церкві отців Августинів Апостольський Візитатор Преосв. Владика Кир Іван Бучко в сослуженні Генерального Вікарія для Бельгії і Голяндії Впр. о. Ван де Малє, отців настоятелів та професорів Духовної Семінарії, двох дияконів та архірейської асисти питомців. Співав хор питомців під дир. проф. Мирослава Антоновича.

По Службі Божій відбулась у прибраній квітами монастирській авлі інавґураційна академія. Запрошені гості зайняли призначені місця. На сцені хор питомців зі своїм неструдженим дириґентом. На залю входить в товаристві голяндських церковних достойників, о. пріора монастира й отців професорів, Преосв. Кир Іван. Приявні витають його рясними оплесками. Владика займає приготоване почесне місце і починається академія. О. провінціял монастиря, як господар, вітає приявних, хор співає псалом, о. Сміт, президент „Апостоляту" отвирає коротким словом академію. Приявний на залі міністер справедливости передає привіт і побажання для Духовної Семінарії. Професор Семінарії о. мітрат д-р В. Лаба дякує голяндцям за опіку та виголошує інавґураційний реферат на тему: „Хто ми такі".

З черги хор питомців виконує три духовні пісні. Від хворого кардинала де Юнґа складає привіт о. монсеніоре Ґурдеман, а о. Сміт відчитує привітальні телеґрами. Благословення Святішого Отця і привіт від кардинала Тіссерана приявні, в першу чергу члени Духовної Семінарії, прийняли ентузіястичними оплесками. Ще дві пісні хору, кінцеве слово ексц. Кир Івана і голяндським і українським гимнами кінчається інавґурація.

Щоб вірно віддати хід свята, слід згадати ще про настрій, що панував серед приявних гостей. Чудова своїм обрядом наша Літургія, прегарний спів хору — в чому безперечна заслуга його дириґента проф. М. Антоновича — очарували всіх без вийнятку приявних чужинців. Повні подиву та пошани до української культури і спочуття для важкої долі українського народу на його рідних землях та признання для нашої високої духовної школи покидали гості монастирську авлю.

Перше св. Причастя в таборі Міттенвальд — Єґеркасерне

Раннє сонце всміхалось приязно зза хмар, супроводжуючи одітих в білу одіж, заквітчаних квітами й вінками дітей до таборової церкви. Це в них сьогодні небуденна хвилина. Це в них сьогодні велике свято — перша безпосередня стрічв з Христом — перше св. Причастя. Віночком стоять діти довкруги тетрапода, дрижачими ручками тримають горіючі свічки та очима, повними вижидання, глядять на отця катехита, що в їхньому намірені править Службу Божу. Зближається св. Причастя. Огонь любови Бога змагається ще дужче в душах невинних дітей. Святе бажання злучитися з Христом у св. Причастю немає меж. Не диво, що так рішуче й дзвінко звучать діточі слова приречення, що їх ще на тайні Хре-

щення складали в їхньому імені хресні батьки. Сльози радости ллються з очей безмежно щасливих батьків. Це ж їхня й народу надія на порозі свідомости стає під прапор Христа, щоб вже ніколи від Нього не відступити. 36 невинних сердець моляться до Бога — Найліпшого Батька. 36 невинних душ жертвують своє перше св. Причастя Христові Спасителеві, щоб винагородити Йому всі зневаги нанесені українським народом. Чи можливо, щоб Ісус не вислухав цеї молитви? Та ж Ісус так любить дітей, так дорожить їхніми невинними душами! Як колись за життя на землі так і тепер у Пресвятій Евхаристії кличе: „Не бороніть дітям приходити до мене!“ І діти йдуть. Веселим струмочком пливуть з дитячих уст щирі слова повитання Найдорощого Гостя: Ісусе, люблю Тебе! Ісусе помилуй мене! Ісусе спаси мене! І пісня радости лине в небесні простори, звіщаючи про небуденне свято першого Святого Причастя: Витай між нами, Христе витай... Ти наше сонце, життя і рай, витай між нами, Христе, витай!

А радість Христова подвійна. Бо не лиш діти єднаються з Ним у св. Причастю. Це з ними причащаються і їхні батьки. Добрим прикладом побожного життя вказують своїм дітям єдиний шлях до радости й щастя. Глядиш і питаєш самого себе: невже не переважать ці і їм подібні вияви любови Бога гріхів, якими наш нарід ображає Творця? Якщо не достає чого покуті нас грішних, це надоложать напевно невинні серця дітей. Не тратьте отже, батьки, нагоди! Не забувайте свого обовязку! Ведіть дітей до Евхаристійного Ісуса! Їхня невинна молитва упросить Бога, що перетриваємо щасливо важкий час проби, вернемось у рідну вільну Україну та в труді свобідного життя найдемо спокій і радість, що за ними так тужить наша душа. Вони образ — символ вічного щастя і радости неба.

Учасник

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

ПРЕОСВ. КИР ВАСИЛЬ ЛАДИКА АРХІЄПИСКОПОМ. Дня 21. VI. ц. р. Святіший Отець іменував єпископа-ординарія екзархату Середньої Канади Преосвященішого Кир Василя Ладику архієпископом. Цим актом підніс римський папа українську католицьку Церкву в Канаді до стану архієпархії. Наша Церква в Канаді має тепер одного архієпископа і 3-ьох єпископів.

Загальні Збори Головної Управи Католицької Акції відбулися дня 23. червня ц. р. Президентом Католицької Акції вибраний д-р Петро Ісаїв, генеральним секретарем д-р Богдан Лончина.

Єпископів Номінатів: Преосв. Ізидора Борецького і Преосв. Андрія Роборецького висвятив Ексц. Кир Василій Ладика, разом з іншими святителями української католицької церкви в Америці, дня 27. 5. 1948 в катедрі св. Михаїла в Торонті, Онтаріо. Інсталяція Преосвященішого Кир Ізидора Борецького, Єпископа-Ординарія Східнього Канадійського Екзархату

відбулася дна 30. травня у Вест Торонто в Церкві св. свщм. Йосафата. Преосвященіший Кир Андрій Роборецький став Єпископом-Помічником Ексцеленції Кир Василя Ладики.

Доля наших єпископів, увязнених совєтами, досі невідома. Час до часу доходять тривожні вістки, але ми потішаємо себе їх неточністю та непевністю. А проте наспіла сумна вістка, що перемиський єпископ ординарій Кир Йосафат Коциловський таки помер від побоїв і катувань. Якщо це правда, то наша Церква понесла велику втрату.

Нову катедру в Торонто, Онтаріо, будують українці католики східнього канадійського Екзархату. Збірку на будову почато зараз по висвяченні першого єпископа ординарія того ж Екзархату Ексц. Кир Ізидора Борецького.

Тому 46 років начисляла українська католицька церква в Канаді 9 малих каплиць і то без священиків, а 10 років пізніше було вже 116 церков і 20 священиків. Сьогодні є в Канаді 124 українські католицькі священики та 467 церков.

Ще деякого спокою з боку червоних володарів зазнає греко-католицька Пряшівська Єпархія. Ось декілька даних про неї. Останніми роками Апостольський Престіл поширив владу пряшівського Ординарія на Чехи, Моравію, частину Мукачівської, Гайдудорожської та Міскольчкої Апостольських Адміністратур. На Словаччині живе під цю пору 170.000 до 200.000 греко-католиків — в тому до 70.000 українців. Парохій є около 156 та багато дочерних церков. На Чехах і Моравії живе около 100.000 греко-католиків. Від Мукачівської Адміністратури приділено 35 парохій, від Гайдудорожської 4, а від Міскольчкої 11 парохій враз із містом Кошиці. Пряшівською Єпархією управляє Преосвященіший Владика Кир Павло Гойдич Ч. св. В. В. від 1927 р. Його Помічником є Преосвященіший Кир Василь Гопко, висвячений на Єпископа в 1947 р.

Провінцію ОО. Василіян у Чехословаччині оснував Святіший Отець Пій XII. 4 березня ц. р., її осідком є Пряшів і вона має три монастирі. Досі ця провінція називалась надзвичайною Генеральною Делегатурою а першим її протоігуменом став о. Севастіян Степан Сабол, що дотепер завідував Генеральною Делегатурою.

Обличини Сестер Василіянок у Чехословаччині відбулися ще на початку березня ц. р. в Пряшеві і це були перші обличини чотирьох новичок Сестер Василіянок. Обряду обличин довершив Ексц. Кир Павло Гойдич в приявї єпископа-помічника Кир Василія, єпископської капітули, численного духовенства та вірних.

В попередньому числі повідомили ми наших читачів про смерть німецького католицького єпископа в Айхштеті. 3. червня німецька католицька Церква покрилась сумом, бо помер єпископ Вірцбурґу д-р Матіяс Еренфрід. Був він 24 роки єпископом. Всі знали його як ревного й відважного проповідника Божого слова — головно за часів Гітлєра.

Комітет звільнення увязненого комуністами Архієпископа Загребу Альойзія Степінача повідомляє, що шкільні діти, та дорослі католики столиці Злучених Держав Нюйорку жертвували з нагоди 50-ліття Архієпископа Степінача 150,162 св. Причастій в його намірениі.

30 травня ц. р. минуло 10 літ, як в Будапешті відбувсь інтернаціональний евхаристійний конґрес. З тієї нагоди звернувся Святіший Отець Пій XII в радіопромові до католиків Угорщини, вказуючи на приклад св. Стефана, угорського національного святого, причому загрівав католиків Угорщини витривати у вірі.

Молитва для членів Апостольства Молитви

(На місяць липень)

Божественне Серце Ісуса! Жертвую Тобі через Непорочне Серце Преч. Діви Марії всі молитви, праці і терпіння нинішнього дня, як винагороду за наші гріхи. Лучу їх з тим наміренням, що в ньому Ти жертвував за нас на хресті та щоденно жертвуєш Себе на престолах усього світу. Жертвую їх за святу Церкву, за Святішого Отця Пія XII, за навернення грішників, за священиків, за молодь, зокрема, щоб **вірні жили по християнськи та, щоб Японія мала добрих Владик й духовників.** Також бажаю одержати всі відпусти, що їх сьогодні можу отримати. Божественне Ісусове Серце, подай Церквам єдність. Пресвяте Ісусове Серце, спаси Україну! Солодке Ісусове Серце будь моєю любовю!

Подяки: Найщирішу подяку Найсвятішому Серцю Христовому й Пречистій Діві Марії за Їх велику цоміч й опіку на чужині складає Г. і А. Гер. (2 нм.)

Солодкому Христовому Серцю й Небесній Неньці Марії найщирішу подяку за вислухані молитви, за уздоровлення хворої внучки й зятя складає Стефанида Прокопович, Роґенсбурґ (3 нм.)

Найщирішу подяку Матінці Божій за вислухані молитви і врятування життя (тяжка операція) складає Амалія Микицей (3 НМ).

Від Адміністрації „Христос Наша Сила“. Прохаємо всіх наших довжників вирівняти залеглости. Належности до зміни валюти зі 6 числа включно прохаємо перерахувати на нові німецькі марки й негайно переслати. Ціна на 7 число є 30 феників. Тільки скоре вплачення належности за 7 число дозволить нам видати 8-ме.

ХРИСТОС НАША СИЛА — християнський часопис
Видає Українське Католицьке Душпастирство в Міттенвальді
Редаґує Колеґія. — Відповідальний редактор о. Богдан Смик

Адреса Редакції і Адміністрації:
Chrystos Nasza Syla Mittenwald, Jäger-Kaserne

Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas“ - „The Time“.
Authorised by EUCOM Hq, Civil Affairs Division 11. Mar. 1948.
Authorisation No. UNDP 219.

Друк С. Слюсарчук Мюнхен.

Ціна 30 феників

Христос — наша сила

Християнський часопис

Рік I. СЕРПЕНЬ 1948 Ч. 8.

ПРАЗНИК ПРЕСВ. ЄВХАРИСТІЇ
в таборі Буа Бріле в Ашафенбурзі

Українські католики нашого табору відсвяткували цього року величаво свято Пресв. Євхаристії, тим більше, що в тому дні шкільні діти приступили до першого св. Причастя. Безпосередньо перед св. Причастям промовив о. душпастир до дітей і його слова зворушили не лише шкільну дітвору, але й усіх вірних у церкві.

Після Служби Божої розпочався похід з Найсвятішими Тайнами до приготованих престолів. Особливо вирізнялися престоли, приготовані членами Братства Пресв. Серця Ісусового і таборовою поліцією. Перед Найсвятішими Тайнами йшли шкільні діти та дітвора з дитячого садку, що, всі в білому, сипали з кошичків квіти.

По процесії зроблено світлину дітям на память їхнього першого св. Причастя на чужині.

На обкладинці: Ікона Преч. Діви Марії у Страдчі

Село Страдче, або Страдч — це дуже давно основана парохія, що лежить у повіті Городок к. Львова. До кінця XII. століття село називалося Стрілків. У XIII. столітті татари знищили ціле село, вирізали всіх мешканців, зруйнували монастир і ченців повбивали. Відтоді перестав існувати Стрілків, а нова оселя дістала назву Страдч, від слова страдати...

Переказ каже, що як татари знищили село, з'явилася Мати Божа й перейшла печерами (які є в Страдчі до нині), плачучи над побитим християнським народом, і потім тими самими печерами зайшла аж до Києва. Від того часу село Страдче й околиця особливо почитають Пречисту Діву Марію. Її стара чудотворна ікона є в страдецькій церкві предметом обожання тисячів прочан, що рік-річно сходяться туди в день Успення Пресвятої Богородиці, 28. серпня (нового стилю), і зазнають там різних чудесних доказів ласки й допомоги від Страдецької Богоматері.

Зпоміж багатьох вдячних Преч. Діві Марії за одержані ласки тамошній парохіянин Теодор Буфан уфундував великих розмірів ікону Успення Пресвятої Богородиці. Цю ікону намалював наш відомий іконописець Дядинюк на основі взору з наших старих ікон. Ця ікона висіла в страдецькій церкві за головним престолом, а над нею була старовинна чудотворна ікона Пресвятої Богородиці.

Інавґурація в Українській Католицькій Духовній Семінарії в Кулємборґу (Голяндія)

Високопреосвященіший Кир Іван Бучко в окруженні церковних достойників Голяндії слухає інавґураційної доповіді о. мітрата д-ра Василя Лаби.

о. В. Т.

В 960-ті роковини хрещення України

Ясні проміння Божого сонця стрічали дружнім привітом верхівя дерев, що вкривали зеленню правобережні Дніпрові узгіря. Божий світ сповитий ранньою імлою, докінчував снувати нитку нічного сну. Спав і гурток неструджених мандрівників, що в апостольській ревності забрив ген аж сюди, йдучи в напрямі горішнього бігу широкої ріки.

Та ось збудився ліс, наповнюючись чудним співом — ранньою молитвою пташини. Ожила природа, скупавшись у сріблистій росі. Прокинулись зі сну і незнайомі в околиці мандрівники. Їхнім очам розкрився чарівний вид на зелений ліс, широку ріку і безкраї рівнини, що простягнулись по її лівому березі. Це послушний слову свого Вчителя св. Андрій Первозванний, пішовши у світ із проповіддю св. Євангелії, зайшов аж на ці узгіря, що розкривали чудовий вид на красу Творцем благословенної землі. Сповнений Божим надхнінням, застромив св. Апостол у землю хрест і віщо промовив до своїх товаришів: „Чи бачите ці гори? На них заяснів Божа благодать, повстане великий город і здвигне Бог багато церков.“

Минали роки від тої памятної хвилини. Минали і століття. Дніпро, як і передше, котив у низ багаті води, щоб, пробившись крізь ґранітні пороги, злучитись з Чорним Морем. Здається, нічого замітного не сталось від того часу на цій землі. Та ні! Тут збулася подія, що стала угольним каменем усього українського життя. Це просвічений Божою ласкою рівноапостольний князь наш Володимир віддав себе, свій нарід і ввесь свій край на службу Богові у християнській вірі. 14-го ц. м. святкуємо память того славного серпневого дня 988. Божого року. Святкуємо память тої щасливої для нас хвилини, коли Христове Знамя розтягнуло свої рамена над Українською Землею — над нашими містами, селами і хуторами, над золотистими українськими полями, зеленими дібровами й запашними лугами. Ясним промінням освітило воно наш життєвий шлях, призначуючи Україні окреме завдання на цілому сході Європи. Христову віру принесло воно в Україну — ту віру, яка силою свого ясно скристалізованого, високо ідейного, а заразом наскрізь практичного світогляду витиснула незатерте тавро на українській душі. Ту віру, що здвигнула наш наріц, з'єднивши поодинокі племена в сильний моноліт, що українську княжу державу поставила в ряди наймогутніших держав тодішнього світу. Ту віру, що чудодійною силою оживляла наш край та посилала благословення в часах слави і поміч, силу та надію у днях горя і смутку. Ту віру, що вщіпила наш нарід, мов парость у деревину, в Містичне Христове Тіло, щоб враз із Христом жити та, як за свого життя на землі Він, страждати для добра всього людства.

В славі минали українському народові століття. За ними прийшли тяжкі століття страждань і неволі. На Україну впали тяжкі часи переживання, проте наш нарід ніс благородно свій хрест. Змагалась Україна за свою волю, але ніколи не бажала поневолити інших. Наш нарід прийняв важку боротьбу на свої рамена, захищаючи християнську Европу від нищівної сили щораз наступаючого Сходу. Двічі в історії жертвою своєї волі оборонив український нарід свободу европейських народів. Чи не насувається нам порівнання між першим і другим — вже червоним Джінґісханом? І тоді і сьогодні Україна бореться за свою і народів волю. Бореться так, як на християнина пристало, зберігаючи вірність християнським чеснотам аж до наших днів. Тернистий цей шлях України, але й благородний, тому Україна й перед Богом заслуговує на нагороду. Коли про це все роздумаємо, то ми-

моволі повстає питання: Чи не вибрав Господь Бог нашого народу, щоб він виконав для Европи, а може й для цілого світу, окреме завдання? Чи ж дотепер Україна не була заборолом християнської Европи? А коли так, то чи український нарід не є Божим народом, чи йому, — по Божій волі — не належиться щасливе й вільне державне життя?

Так на часі сьогодні оці думки! Та ж серед крайнє невідрадних обставин святкуємо цю світлу і памятну хвилину. Не чути бо нині радісного гомону Софійських дзвонів. Не лунає й голос дзвону Святоюрської Гори. Церкви наші збезчещені, край знищений, нарід у важкій неволі духа й тіла, а ми, скитальці, опинились на розбурханих хвилях світової завірюхи. Направду, чорні хмари нависли над українським видом і тривожне питання тиснеться на уста: Невже це наш кінець? Може й піддалися б ми цій чорній розпуці. Та, на щастя, в нас було 14. серпня 988. року. В нас був той день, в якому Христова віра заволоділа народньою душею. Ця Богом дана віра ставить нам перед очі сатого Спасителя. Та ж і в Нього була Велика Пятниця. Та Пятниця, що розтягала хмари над розпятим Христом. Але у Нього було й світле Воскресіння. Хоч ликував світ зла і тьми, Христос вийшов переможцем, закріпив Своє царство та передав Його своїм учням-християнам, щоб вони продовжували боротьбу за справу Божої Правди на землі. Христос знав, що диявол не складе зброї. Він знав, що пекло буде нищити в першій мірі тих, які в свому житті стоять найближче Бога. Тому й полишив їм свій боєвий клич: „Будьте доброї думки, Я переміг світ!“

В чому сьогодні суть наших серпневих святкувань? Суть цих памятних святкувань у тому, щоб пригадувати нам постійно, що ми християни, що Христові засади мають пронизувати все наше приватне і суспільне життя. Памятаймо ж отже про те, що ми Христові учні, що ми спадкоємці тисячолітньої історії християнської України. Памятаймо, що нема страшнішої душевної недуги, як рівнодушність. Тому спитаймо себе, чи вірні ми тим обітам, що їх склали на св. Хрещенні? Чи часом, замість Богові, не служимо дияволові. Памятаймо, що тільки правдиво живе християнство дасть нам цю „добру думку“, таку конечну до того щоб осягнути кожну перемогу. Памятаймо, що підуть намарно наші змагання до волі, коли злегковажимо Божий Закон, коли не підемо слідом Христа!

Правда, у своїй тисячолітній історії український нарід

вірно стояв під прапором Христа. Не тільки словами, але й ділами доказував усім свою християнську душу. В боротьбі за Христові ідеали стоїть наш нарід і сьогодні. І сьогодні доказує всім своє правдиве обличчя, змагаючись з силами пекла за Божу Правду серед людей. Та чи й ми — кожний з нас зокрема — включилися в цю конечну боротьбу? Чи часом не надуживаємо доброго імени українця-християнина? Сьогодні саме час відповісти собі на ці питання в совісті і перед Богом. Наскрізь християнським життям, життям християнських чеснот докажім, що в нас діє Божа благодать, яка ще в часах Володимира сплила на українську душу. Докажім, що ми варті того, щоб Бог увінчав успіхом наші національні змагання, щоб поблагословив здобуту волю.

А ти, св. Володимире, збери весь біль і все горе всі сльози і кров, всі муки і смерть твоїх дітей, що їх принесли вони в боротьбі з царством пекла і тьми, що їх принесла і сьогодні ще приносить Україна в обороні високих Христових ідеалів. Збери, наш Хрестителю, ці жертви України, чейже виповнять вони чашу покути за гріхи наші й світу! А чого не дістає нашій немочі, ти, рівноапостольний наш князю, нам допоможи і вимоли у Бога Україні кращу долю, а нам, що на скитанні в тузі за Батьківщиною горюємо, подай щасливий поворот у рідний, вільний край!

Від Редакції: Бажаючи подати нашим читачам практичні, такі важливі для християнського життя вказівки, як здійснювати гасло „Через Марію до Ісуса“, починаємо з оцим числом друкувати частини із знаменитого твору Сайлера-Шлеґеля „Наслідування Марії“. Оці вказівки будуть у нас появлятися під наголовком:

МАТИ МОЯ, МАРІЯ, МОВИТЬ ДО МЕНЕ

В небі вивищено мене, Марію, головно через мою покору. Особливішою ласкою пізнала я, що Бог заєдно понижує гордих, а вивищує покірливих. Коли архангел Гавриїл поздоровив мене як „благословенну“, назвала я себе слугою Бога, і тоді стала матірю Ісуса Христа. Відзначення й ласки, що ними обсипав мене Бог, як Матір Свого Сина, удержували мене в морі глибокої покори. Це ж були тільки дари мого Господа! І завдяки цій свідомості дух гордости не міг опа-

нувати мене, а маловаження самої себе раз-у-раз мене вивищувало.

Дуже нерозумно було б з твого боку величатися добром, що ніяк не є твоєю власністю. Не одушевляйся ніколи своїми талантами, а радше обміркуй добре, як ними користуватися згідно з волею божественного Жертводавця. Бо яка користь тобі з великих здібностей, зі зверхньої краси — принади, або з інших прикмет, коли ти вживаєш їх на шкоду та зневагу твого Господа? Багато людей краще використало б цю прихильність неба, якою ти так слабо користуєшся! Гарні і знамениті природні прикмети не є добром, а радше загибіллю для тих всіх, що надуживають їх на образу їх Творця, або що закопують їх, як той лихий слуга з Євангелії.

Не важся погорджувати тими, що не всилі виказатися такими добрими прикметами, як ти. Побожна душа, хоч і невчена і простоумна, є Богові над усе дорога; вона здобуде в небі більше почести, як усі мудреці цього світу, що в гордості зі своїх здібностей не живуть так, як це велить їм їхній обовязок. Коли думаєш часом про добродійства, що ними обдарував тебе Бог, добре уважай, щоб це не викликало в тебе гордости! Завжди памятай, від кого одержав єси їх і не забувай, що дуже совісний рахунок мусітимеш скласти за їх уживання.

Без покори не подобаєшся ні Богові, ні людям ні мені; бо бажанням моїм є, щоб покора осінила серця моїх почитателів. Не уважай себе за кращого від інших, бо вони може далеко більше подобаються Господеві. Бо коли хоч трохи подумаєш про свою нужденність та свої провини, то твоя гордість напевно тебе покине. А навіть лихими та грішними людьми не вільно тобі погорджувати, бо я теж не нехтувала ні Петром, ні Магдалиною. Хто ж то знає, чи не дістануться вони скоріш до раю, як ти?... І хочаб ти під кожним оглядом був ліпший від них, і хоча б тебе всі дуже поважали, ти будь покірний, якщо не хочеш, щоб важко понизив тебе Господь і покарав. Нераз легко дістатися під ноги саме тих людей, на яких іще недавно дивилося згорда.

Однак не кожна покора — це чеснота. Деякі люди лицемірять і вдають, що є покірні, хоч у думках ставлять себе вище від інших. Якже ж можеш підіймати гордо свою голову, коли нема в тебе певности, чи доживеш завтрішнього дня і чи не сточать незабаром черви твого тіла? Ніхто не думав про тебе перед твоїм приходом на цей світ, а по твоїй смерті буде так, наче б тебе зовсім тут не було! Щукай чести в покірливій вдачі, як хочеш дістатися колись туди, де мене всі племена землі зовуть благословенною. **Іди моїм слідом!**

о. В. Т.

ЯЗВА НАВІРНИЦТВА

Обставини жахливої війни та її насідки привели до того, що багато подругів із собою розлучилися. Тих, що зберігають дальше подружу вірність, що памятають на свою шлюбну присягу направду дуже мало. Зате роїться від так званих навірників. Аж лячно стає, як подумаєш, скільки людей серед теперішньої української еміграції зловживають подружжям. Між ними можна подибати й таких, що вже втретє поповнили гріх навірництва. Глядиш на них та й питаєш себе: Чи вони не чують викидів совісти? Чи такому навірникові не привиджується шлюбна жінка, діти? Чи не причувається плач покинених ще недавно, бо вже тут на чужині, безбатченків? Чи невірна свому шлюбному чоловікові жінка свідома того, як низько вона впала, обдираючи себе з чести та гідности людини?

Питаєш себе і приходиш до висновку, що ці люди визбулися всіх шляхетних почувань та живуть тільки пристрастями тіла. Про віру та Божий страх нема що й говорити. Грішна пристрасть та рознузданість обичаїв так рознуздали цих людей, що вони нехтують освяченими віками народніми обичаями, кплять собі з поваги Церкви, що більше — вони схильні навіть богохулити та твердити, що Господь Бог сам створив для них обставини такого життя.

Тимчасом справа мається зовсім навпаки. Не Бог та й не обставини життя, а плитке самолюбство завело їх в навірництво. Та ж навірництво — це один з найбільш яскравих проявів протесту проти головної заповіди любови. Навірництво — себелюбство, еґоїзм посунений до крайности. Добрий муж, чи добра жінка повинні любути свою подругу чи свого подруга не задля себе, а задля свого подруга — йому бажати в цій любові добра. Бо ж правдива любов — це ніщо інше, як бажати добра тому, кого любимо. Нераз одне з подругів дещо й злого має в свому характері. Добрий чоловік чи дружина повинні старатись те зло викорінити. Та це можна зробити тільки терпеливістю і любовою, що єдині є підложжям подружого співжиття. Цим усім нехтують сліпі еґоїсти, що, маючи на увазі тільки особисте добро, розривають самовільно і безправно подружий вузол та шукають низького самозадоволення в навірництві. Що ж говорити нарешті про

тих самолюбів, яких чоловік чи жінка залишились на рідних землях, а може й терплять важку неволю, а вони тут у навірництві шукають заспокоєння низької пристрасти?

Годиться пригадати всім, а в першу чергу тим бідним душам, науку св. Церкви про єдність і нерозривність подружжя. Два моменти промовляють за тим. Перший — це спасіння безсмертних душ, відкуплених Найсвятішою Кровю Христа Спасителя. Другий — це дочасне добро нашого, недолею битого народу. І щастя рідного народу, що може здійснитись тільки у вільній українській державі, і наше вічне щастя в небі загрожені дуже страшною язвою навірництва. Бо й навірники, як говорить св. Павло: „Не обманюйте себе! Ані розпусники, ні ідолопоклонники, ні чужоложники, ні розніжені, ні мужоложники... не доступлять Божого царства (Кор. 6. 9.) і всі ми, що мовчатимемо на гріх, який підриває основу народнього життя — родину, не тільки не осягнемо дочасного щастя, а й стратимо вічне. Нормуючи людське життя, відношення людини до Бога, ближніх та самої себе, Христос повагою свого Божества поставив засади, що все і всюди та всіх конечно обовязують. Цим незрушним засадам підчинив Христос і життя подругів. Його наука про нерозривність подружжя ясна. Христос гостро осуджує всяке намагання розірвати законне подружжя: „Хто розведеться зі своєю жінкою і ожениться з іншою, робить перелюб із нею. І коли жінка розведеться з чоловіком своїм і вийде за іншого робить перелюб“ (Мр. 10, 11, 12). Тих, що насильно розривають подружжя та не дотримують подружої вірности, Христос осуджує, а всіх нас перестерігає, „що Бог злучив, чоловік хай не розлучує“ (Мр. 10, 9).

Не менш яскраво говорить про цю саму справу й апостол народів св. Павло. Він порівнює подружий звязок до звязку Христа з Церквою, та називає подружжя великою Тайною: „Тайна ця велика, я ж говорю про Христа і Церкву“ (Єфес. 5, 32). Як є один Христос і одна Його Церква, так і подружжя — на думку св. Павла — може бути тільки одне — одного чоловіка з одною жінкою.

Св. Церква, що береже з доручення Христа цілість св. Віри та чистоту обичаїв, береже єдність і нерозривність подружжя. Нераз стрічали її за це переслідування, зазнала вона і тяжкої рани на свому організмі, бо цілі народи відпали від католицької Церкви, як нпр. англійський, але в навчанні про єдність і нерозривність подружжя вона не поступилась.

Не дозволяла св. Церква на розводи, хоч ішло навіть про пануючі особи, як цісар Льотар II., королі Филип Гарний та Генрик VIII., чи цісар Наполеон I. Не дозволяла, бо й не могла змінити Божої волі. Мимоходом кажучи, це й одна з прикмет, що потверджують правдивість католицької Церкви.

Ще на один момент треба звернути увагу. Наука св. Церкви про єдність і нерозривність подружжя є вповні згідна з людським розумом. Чейже лиш єдність і нерозривність дозволяють подружжю осягнути свою мету. Подруги повинні не тільки привести на світ дітей, але їх також добре виховати. Вони повинні себе любити, собі взаємно помагати. А чи можливо ці добра осягнути, чи можливо цей тяжкий обовязок виконати у многоженстві? Зрештою, подружжя не є приватною справою. Подружжя — це установа суспільна, це — найнижча комірка суспільного життя. Не вільно ставити добро особисте понад загальне — цілої спільноти. Щастя одиниці мусить обмежуватись щастям загалу — щастям обоїх подругів, дітей, цілого народу. Чи могла б чесна жінка чи чоловік віддатись спокійно і всеціло справі виховання дітей, коли б мов меч Дамокля висіла над ними безнастанно небезпека, що їхнє подружжя може колинебудь розірватись? А вкінці, що, як не розводи, стають причиною найбільшого нещастя і самих подругів і позбавлених опіки та виховання дітей? Так, отже бачимо, що і добро подругів взагалі, і добро дітей, родин та цілої людської спільноти домагається єдности і нерозривности подружжя.

На жаль, ця справа пішла в тінь в обставинах нашого скитальчого життя. Багато людей не тільки не ганять навірництва, а навіть його похвалюють. Забули вже грозу страшної війни, забули про те, що Бог карає кожне беззаконня. Багато люоей живе сьогодні так, як їм корисно та вигідно. Коли ж іде про навірників, вони не тільки самі живуть у беззаконстві, а ще й гіршать інших та затроюють ґанґреною неморальности своє довкілля. Бони не лише топчуть Божу заповідь, не лише нехтують наукою Церкви, вони топчуть і моральний закон, виритий Творцем у їхній душі. Чи не до них треба б віднести слова св. Павла, що „вони перемінили Божу правду на лож“ (Рим. 1, 25). Деякі з них намагаються встрявати в суспільне життя, а навіть посягають по керівні пости. Та чи можуть вони бути прикладом для очолюваних організацій, не кажучи вже про всю спільноту, коли моральний злочин став для них щоденною поживою? Чи можуть во-

ни вимагати послуху, вже як не для себе, то для правил, які нормують життя даної організації? Не мають до цього права, бо самі топчуть найвищий — Божий закон! Вони самі це право собі відібрали.

А коли подумати про наслідки, що їх життя навірників залишає в народі, то треба сказати, що непошанування ними Божої заповіді звихне цілу суспільність. Це ж не якийсь одиничний випадок. Навірників серед теперішньої української еміґрації, на жаль, аж надто багато. Що ж варта суспільність в якій стільки моральної цвілі? Слід нам теж памятати, що не що інше, а саме моральний упадок знищив могутні народи старовинного світу, і на наших очах він підгризає корінь життя неодного народу.

Нема сумніву, що справа вічного спасіння не має собі рівної на землі. Але вже хоча б із земської причини, — щоб рятувати свій нарід від заглади, треба нам бити в дзвін на тривогу! Треба будити з летарґу совість людей! Бо чи не дивно та й не сором нам, християнам, що забувши Божу заповідь, не тільки толеруємо навірництво, а є й такі, що його хвалять!? Всі мріємо про щасливий поворот на Рідну Землю. Одначе забуваємо, що майбутнє й особисте народу збудуємо лише тоді, коли Господь поблагословить наш труд, нашу працю. Цього навчає нас псальмопівець, кажучи: „Якщо Господь не збудує дому, даремно трудяться будівничі“ (Пс. 127,1). Цього навчає нас життя й історія нашого й інших народів. То ж кому дорога доля рідного народу, кому не байдуже дочасне і вічне щастя цих нещасних одиниць, що живуть „на віру“, нехай приступає до боротьби з язвою навірництва серед української еміграції!

Большевики знищили памятник Маркіяна Шашкевича.

Щораз болючіші вістки приходять до нас із рідного краю. Ворог, що загарбав наші землі, намагається всіми способами знищити народню свідомість і перетопити українців на „совєтських людей“. Заокеанська українська преса повідомляє, що большевики знищили памятник о. Маркіяна Шашкевича на Білій Горі в Підлисю. Червоні окупанти не могли терпіти того, щоб Маркіянова могили пригадувала українцям заповіт Пробудителя галицької землі гнати з України „мряки тьмаві“. Та дарма! Маркіянова іскра розгорілася вже у великий вогонь народньої свідомости. Цього вогню не вгасить і найбільше варварство володарів Кремля!

ЦАРИЦЯ БЕСКИДУ КЛИЧЕ...

Розпрощалися вже з нивками копи золотої пшениці. Накупавшись доволі в промінннях розкішного сонця, поклались на спочинок в затишші привітних стоділ. Ще тільки споловілий овес тут і там хвилює під ніжним подихом серпневого леготу. Пільні коники доспівують пісню жнив...

Над старовинною українською Перемиською Землею несеться нечутно для вуха, але так вимовно для серця, голос Пацлавської Матері: „Прийдіть, мої діти, прийдіть до мене всі! Бо хочу пригорнути вас до серця, що переверщується любовю, хочу скласти на ваших чолах матірний поцілуй. Прагну, щоб серця ваші налились Божим спокоєм. щоб у душах ваших пишним квітом зацвіло Боже життя".

Чує добре отой поклик вірна Перемиська Земля. Та чи тільки вона? Он уже сколихнулась далека Сяніччина, зелена Бойківщина, вербиста Самбірщина, та її посестра Дрогобиччина. Понісся благословенний зов над багатою Рудеччиною і лісистою Яворівщиною. Ожила сумовита Ярославщина і розкішне наче писанка Надсяння. З усіх усюдів доріжками мальованими стрічками вються, поспішаючи, громади прочан. Лопотять над головами прапорці. „Ми тя благаєм і руки возносим, спасай нас, спасай нас, усердно просим" — гарячим благанням несеться тужно пісня.

В небуденному настрої поспішаю і я на Пацлаську Кальварію. У промінннях потопаючого за горами сонця так любо всміхаються до мене маківські ниви. Ще декілька хвилин і я вже на Святій Горі. Чудовий, незабутній вид. Гора дрижить життям. Життям буйної природи, приявністю тисячних святкових мас. Віковий бір з повагою вітає дорогих, рокових гостей. Срібний Вігор наче б готовився вмивати кришталевими хвилями їхні спорошені з дороги ноги.

Входжу в церкву хрещення України, що в ній за великим престолом чудотворна ікона Богоматері. Зворушлива картина: лави за лавами прочани з глибоким пієтизмом навколішки наближаються до ікони, щоб привітати Ласкаву Матір і приняти від Неї перше благословення.

Смеркається. Западає вечір. Ярим світлом заяснів престіл Пречистої, що приміщений на великому, зовнішньому бальконі церкви. В долині море голов. Починається перша святочна Богослужба — акафист Благовіщенню. „Радуйся, Невісто Неневістная" — несеться з тисячів повних грудей. А після того чудова благальна пісня: „Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас!" — лунає могутнім, зворушливим возгласом по Святій Горі та її околиці. Нарід підхоплює і святий гимн несенься над лісами й горами, благаючи ласки для зібраного тут люду і всього краю. Ще декілька хвилин — і над покірно похиленими постатями й головами піднімається Євхаристійний Ісус, благословлячи свій нарід на початок святого труду.

Кінчиться Богослужба, та не вмовкає Свята Гора. Ще далеко за північ зпоміж громад прочан, що уклалися на площі до спочинку, несеться спів — привіт Марії.

Досвітній ранок застає всіх на ногах. Вже густими лавами об-

Діти в таборі Буа Бріле в Ашафенбурзі, які на празник Пресв. Євхаристії приступили до першого св. Причастя. По середині о. душпастир Я. Шуст.

фото м-р Шуль

ведені сповідальниці, що в них кілька десятків священиків до пізного вечора будуть слухати св. Сповідей. Вже почалися святі Служби Божі в обох церквах, при всіх зовнішніх престолах та у „шклянній" молитовниці. Сотки і десятки соток єднаються з Христом у святому Причастю. З бальконy церкви свіжими голосами несуться пісні церковних відправ. Духовні, місійні науки й обходи хрестної дороги, стації якої розставлені довкола великої Пацлавської площі, вплітаються у святу програму великого відпусту.

І так цілі чотири дні, аж до кінця того величнього свята, до празника хрещення України. А коли він завітає, тоді серед тисячних мас появиться Князь Церкви. І вийде на амвон і зворушеним голосом стане голосити Боже слово. Бо тут він має нагоду промовляти до представників сливе всієї його розлогої Єпархії. Архієрейська Служба Божа і торжественне водосвяття завершують великі дні великих ласк. Ще день-день „розходу" і знову оживуть гірські доріжки і стежки. І відплинуть ними хвиля за хвилею „компанії" — громади прочан, несучи до своїх осель і хат щедрі дари, привіт і благословення Небесної Нені.

Так було колись. А сьогодні? Сьогодні опустіла Свята Пацлавська Гора. Не завітають до неї ожидані гості ані з півдня, ані з заходу, ні з півночі. Бо нема їх там. Нема ані в Сяноку, ні в Дубецьку, ані в княжому Перемишлі. Безбожний ворог або витопив їх у їхній крові, або відорвавши насильно від прадідівської землі пустив ізгоями по світу. Не прийдуть на Кальварію ані її любимці зі сходу. Бо від неї відрізала їх непроходима загорода, нова границя — кордон, що видер ще одну рану в пошматованій вже стільки разів рідній землі.

Та ми надіємось в Господі, що прийде хвилина, у якій знову тисячні, благовійні українські маси покриють св. Пацлавську Гору. Що прийдуть вони там і з Перемиської землі і з усіх суміжних їй земель, щоб принести Небесній Неньці в дарі усе своє вдячне і віддане серце. І о те, щоби та благословенна хвилина стала радісною дійсністю ми молимось: Преблага Мати, випроси у Твого Сина найбільшої ласки, щоби серця дітей Твого і нашого народу завершились повнотою покаяння, щоб у їхні душі завітало всеціло Боже Царство, щоб таким чином сповнилася умовина прискорення години перемоги нашої віри.

о. Ю. К.

Не слід лякатись земських труднощів

Дякуючи за побажання Колеґії Кардиналів з приводу своїх імянин, промовив Святіший Отець до цілого світу, зазначуючи, що в цьому дні звертається думками до свого іменника Євгена, якого опіці віддали його побожні батьки. Память на цього великого попередника дає теперішньому провідникові Католицької Церкви силу не вгнутись, кермуючи серед негоди, бурі й ураґанів уже 10 літ кораблем св. Петра. Бо про цього великого папу, Євгена I., говорить антифон св. Літургії, що був він глибоко свідомий важкого завдання й відповідальности, проте не лякався земських труднощів.

Це було кличем життя всіх великих папів, це стало й для теперішнього папи, як сам він каже, „від першої хвилини нічим незаслуженого покликання в ряди папів," безнастанним напімненням, головною метою життя. Завдання Церкви і її видимого голови благословенно міститься й сповняється якраз у цьому висказі „не слід лякатись земських труднощів."

Чого ж лякатись? В Церкві є досить сили, щоб устоятись у ударі приятелів та ворогів Христа. Вона боліє лише з приводу шкоди, завдаваної противником, що спричинює він її слабим і несвідомим душам, бо для них ці шкоди стають нагодою до гніву й осудження. Про себе Церква не боїться. Свідомість її внутрішньої безпеки розпалює ще сильніше змагання до звершености у Христових учнів і заякорює в них ще живіше почуття власної сили.

Кожний, що зберігає ще на дні своєї душі дещо християнської свідомости, мусить пробудитись... Та це пробудження має бути дійсне — здорове, бо тепер йдеться про це, чи бути з Богом чи проти Нього. Багато людей стає сьогодні двоєдушними. Уважають себе християнами, а водночас стають небезпечною загрозою для християнства. Про них зі сльозами треба сказати за св. Павлом, що є ворогами Христового хреста. Та не зважаючи й на те, і до них відносяться слова Спасителя: Отче, відпусти їм, бо не знають, що роблять. Сьогодні св. Церква звертається до них як любяча мати з напімненням та проханням, щоб одного дня не бути змушеною звернутися до них з різким словом Божественного Спасителя; коли Церкви не послухає, нехай буде тобі, як поганин і митар" (Мт. 18 17).

Коли ж ідеться про наладнання знищеного війною життя та справедливе розвязання суспільного питання, то ця справа вимагає від одних жертви неодного звектися, від інших почуття терпеливости й відповідальности, а від усіх твердої і важної праці. Тому всі католики світу не сміють вдоволятися добрими надіями та гарними плянами, а мають відважно змагатися за переведення їх практично у житті. Їм треба йти шляхом, що його вказує Католицька Церква наукою про суспільне питання.

У дальших словах промови висказав Святіший Отець свій біль з приводу війни та її жорстокости у святій землі. Папа вказав на змагання у світі найти правдивий мир. Накінець проголосив Святіший Отець 1950-ий рік святим роком. Папа між іншим сказав: Чим яркіше малює сьогоднішній світ сумний образ свого роз'єднання та взаємної ворожнечі, тим більше тяжить на католиках обовязок блистіти приміром єдности й любови, і то без огляду на національність, мову, чи расову приналежність. У світлі цієї великої мети вижидаємо, вдячні Богові та повні надії на Його поміч, цього Святого Року. З ніжною радістю і зворушеним серцем проголошуємо цілому католицькому світові, що 1950-ий рік, так Богові подобається, стає в освячених формах почести гідної традиції торжеством 25. Святого Року в історії св. Церкви. Хай же цей Святий Рік стане в часах горя та журби джерелом великих ласк Всемогучого Бога, щоб за поміччю Пречистої Богородиці, верховного апостола й усіх святих настала для людства нова ера миру, добробуту й поступу! Це наше найгарячіше бажання. Це предмет нашої щоденної молитви.

Про відпуст

Папа Пій XII. проголосив у дні своїх імянин (2. VI.) 1950-ий рік Святим Роком. Подаємо коротке пояснення цього. На сповіді прощає Господь Бог каянникові гріхи та вічну кару пекла (розуміється, коли ця сповідь щира і тимсамим важна), а накладає кару дочасну і то в цьому або другому житті (чистилищі). Цю кару можна спокутувати добровільними ділами покути, виконанням покути, даної на св. Сповіді, як теж за поміччю відпусту. У давнину мусіли явні грішники приймати на себе явну покуту. Ця покута тривала нераз аж до смерти та була дуже важка. Деколи ісповідник чи мученик вставлявся в єпископа за таким каянником і єпископ відпускав йому решту його покути. Звідси й пішла назва відпуст. Відпуст — це прощення дочасної кари, яку по відпущенні гріхів і кари вічної на св. Сповіді мали б ми ще спокутувати тут на землі чи в чистилищі. Може він бути частинний, коли відпускає частину дочасної кари, або повний, коли відпускає всю дочасну кару. Відпустів уділяє св. Церква зі своєї скарбниці, що нею є невичерпні заслуги Ісуса Христа та заслуги Преч. діви Марії і Святих. Ними сплачує св. Церква Божій справедливості стільки, скільки покути бра-

кує каянникові, що хоче доступити прощення дочасної кари. Спеціяльним родом відпустів є ювілейний відпуст. Перший раз надав цей відпуст Папа Боніфатій VIII. 1300 р. Ювілейний відпуст є повний, зн. хто виконає приписані Церквою умови, доступає прощення всіх дочасних кар. Зразу признавано відпусти що 100, опісля що 50, а останньо що 25 років, або з нагоди іншої важної причини, приміром коронації Папи тощо.

ТРЕНІНҐ

Обличчя Степана сяло радістю — захопленням. Десь зникли з нього всі тіні, що так радо вітають на чолі скитальця. Жваво поспішав із залізничної станції до табору, не завважуючи майже прохожих. Саме доходив до свого бльоку, як ось із брами впали до нього слова:

Що Такого доброго стрінуло тебе, Степане, що втіха так і бє з твоїх очей?

Ах, друже, щось чудового! Вертаюся саме з метчу у Ґ. Одна насолода було дивитись і переживати, як наша дружина справлялася сьогодні з твердим противником. Славно заграли наші хлопці. Ну й вислід вийшов такий, що його собі лиш можна було бажати: 3:1 в нашу користь. Не пішов на марне час, що його наші змагуни присвятили на весну вправам — тренінґові.

Щиро радію враз з тобою, Степане. Тішуся тим більше, що такі успішні та й до того культурні виступи нашої спортової дружини ширять добру славу про наш нарід між чужими. Проте — бачиш — і ця радісна подія насуває мені одну сумну, навіть дуже сумну думку.

Якто? Зовсім не розумію тебе!

Почекай хвилину, а мабуть не лише зрозумієш, але й уповні згодишся зі мною. Нічого не маю проти того, що сьогоднішний світ присвячує таку велику увагу фізичній культурі, що її завданням виробляти якнайбільшу силу, здоровя і справність людського тіла. Проте, коли одночасно бачу, як мало людей памятає про духа, про здоровя душі, її гарт, — мене охоплює просто жах. Та ж це непослідовність, що її не дасться нічим виправдати. Ад-

же дух — це найбільший скарб людини. Здерігати отой скарб, його побільшувати — це найперше завдання кожного з нас. Та щоб це завдання виконати, для того треба труду, праці над культурою душі. Ніщо не виправдує від такої праці, ніякий вік, ніякі обставини. Тимчасом якже мало таких, що направду поважно беруть оцей найсвятіший обовязок! Наслідки цього — це велика траґедія наших днів: на світі щораз менше справжніх людей, людей сильних духом що їм можна б у всьому завірити, щораз менше характерних людей.

Твоя правда, друже. Направду на світі аж кишить сьогодні від людців, що їм можна б виписати на чолі „Куди вітер віє“... Ти зацікавив мене оце своїми міркуваннями і, хоч я голодний з дороги, радо послухаю, як уявляєш собі працю над культурою людського духа.

Вона, Степане, повинна бути до деякої міри подібна до праці змагунів. Як у спорті конечним засобом, щоб досягти успіхів, є вправа, так теж мається справа і в праці над культурою душі. Вже старовинні греки знали щось про неї і називали її аскезою. Ми можемо назвати таку вправу модно: тренінґом.

Пробач, аскеза... аскет...! Пригадую собі, що аскетами називали людей, які покидали світ і ішли на пустелі, щоб там покутувати, молитись, віддаватись побожним роздумуванням. Чи аж таким аскетом мусить статись кожний, хто бажає працювати над виробленням свого духа?

Нічого подібного. Кожна людина, якого вона не була б стану і серед яких обставин не жила б, може і повинна працювати над виробленням свого духа. Адже праця над культурою душі полягає передовсім на рішучому зусиллі виробити в собі сильну, устійнену в добрі волю, а таке зусилля чейже можливе для всякої нормальної людини.

Я цілковито погоджуюся з тобою, Влодку. Одне ще лиш мені неясне, а саме, чим оті змагання мають бути подібні до тренінґу спортовців?

Саме хочу тобі це коротко виияснити. Ось бачиш: хто працює над виробленням своєї волі, той мусить вправляти її так, щоб вона не зважаючи на труднощі і спокуси, завжди відверталася від злого та зверталася до доброго, щоб у тому доброму до деякої міри усталилася і набула

потрібних до християнського життя чеснот. Але це можливе лиш через правду, через щоденну вправу. І тому так як солідний спортовець мусить щодня вправляти, коли хоче виробити в собі фізичну справність і силу, так само мусить щодня вправлятись і людина, яка хоче виробити сильну волю.

Оця вправа практично виглядає так: У першу чергу треба наломлюватися до того, з усією докладністю виконувати щодня дрібні моральні обовязки. Нагод до цього має кожний з нас дуже багато. Кожного дня, починаючи від ранішньої молитви, стаємо перед численними дрібними обовязками. що їх повинні ми старатись виконувати якнайдокладніше і найбільш сумлінно.

Отака на перший погляд дрібна робота стає поправді дуже важною, основною. Хто виконує її щоденно, витривало і з думкою, щоб через неї загартувати силу волі, той напевно дійде до великих осягів. Через такий моральний тренінґ-ґімнастику він защіпить у собі моральні чесноти і вишколить свою волю так, що вона стане здібною виконувати постійно й охоче навіть найважчі обовязки Недаром святе Писання говорить: „Хто вірний у малому, і у великому вірний“. Це, Степане, якраз школа, що в ній виховуються великі характери, люди, яких нам так дуже потрібно.

Я дуже вдячний тобі за такі практичні життєві вказівки, дорогий Влодку. Надіюся, що незабаром поговоримо на цю тему ще більше. А покищо прощай і дай Боже, щоб такими думками перейнялася зокрема наша молодь, що в ній усі хочемо бачити ту ґранітну основу, на якій здвигнеться краща майбутність нашого народу.

Юрко

НАША ДУХОВНА СЕМІНАРІЯ

З листів, що їх дістаємо з Духовної Семінарії в Голяндії, бачимо, що наша висока школа гідно виконує місію українського репрезентанта на чужині. В попередньому числі нашого часопису повідомили ми читачів про інавґурацію в Духовній Семінарії. Слід тут додати, що питомці використали побут стільки (понад двіст осіб) чільних громадян Голяндії на інавґураційному торжестві та̂ влаштували невелику виставку українського народнього мистец-

тва. Приявні гості не мали слів, щоб висказати свій подив для краси поодиноких експонатів. Вони ніяк не хотіли вірити, що всі ті речі є ручною роботою і то дуже часто неосвічених (а може краще ужити слова: малоосвічених) людей. З великим признанням висловлювалися голяндці про багатство української душі.

Одним із засобів пропаганди доброго українського імени серед голяндців є гарний, добре вишколений хор Духовної Семінарії. Невтомна праця талановитого і відданого справі хору дириґента проф. Мирослава Антоновича довела хор до такого мистецького рівня, що очаровані його співом голяндці раз-ураз запрошують хор з концертами. Ректорат Семінарії йде цій справі на руку і такі поїздки хору осягають подвійну мету. Відправою нашої Літургії знайомлять чужинців з неоціненим скарбом нашої св. Віри. Слід замітити, що Ректорат постарався про рухомий іконостас на такі поїздки, щоб у латинських церквах служити св. Літургію по приписам нашого обряду. Що цей успіх наша Духовна Семінарія осягає, хай послужать слова голяндського міністра справедливости на інавґурації: Ми глибоко зворушені відправою вашої св. Літургії. Прегарний візантійський обряд української Церкви дав нам змогу живо відчути велич і глибину Христових Таїнств. Концертами знову ж несе хор питомців красу української пісні між чужинців, учить їх про багатство української тисячолітної культури.

Годиться згадати і про те, що голяндська католицька радіовисильня в Гільверзум схопила на плити важніші моменти Служби Божої та академії в часі інавґурації 21. VI. ц. р. та вже 22. VI. пересилала їх на хвилях етеру. Ця сама радіовисильня запросила хор Семінарії з концертом на день 27. м. м.

Бажаємо нашій Семінарії, її Отцям Настоятелям і Професорам, як теж і питомцям багато Божих ласк. Щоб за молитвами великого свого покровителя, покійного митрополита Андрея, з успіхом продовжувала вона свою корисну для Церкви і народу працю та дочекалась незабаром хвилини збирати плоди тієї праці в рідній вільній Батьківщині.

СЛАВА СЕРЦЮ ІСУСА І МАРІЇ!

До Хвальної Редакції місячника
„ХРИСТОС НАША СИЛА“
в Міттенвальді

Для більшої слави Божої, як також для збільшення почитання Найсвятішого Серця Христового і Пречистої Діви Марії, прошу помістити у Вашому цінному часописі оцю правдиву подію, що мала місце підчас війни 1939 р. :

Як підстаршина-українець польської армії був я покликаний до воєнної служби в польській армії. Наш відділ був кинений на захід для оборо-

ни Варшави. Які там бої проходили, про це писати не буду, досить, що в половині місяця вересня 1939 р. я був тяжко поранений запальником і відламком ґранати в обидві руки, а передовсім у ліву. На кілька хвилин перед цим випадком ми з моїм другом, маючи образок Матері Божої-Покрови України, упали на коліна і віддали себе під Її Всемогучу Опіку. Рана лівої руки була страшна тим, що головна артерія була перервана і, не зважаючи на всі заходи, крови не вдалося здержати, яка була малою фонтанною за кожним рухом серця.

Командант нашої вперед висуненої групи-поручник був дуже вражений моїм нещастям і дав наказ одному підстаршині і чотирьом воякам відправити мене до нашого головного відділу. Одначе це означало певну смерть бо треба було перейти рівну площу довжиною з два кільометри. Всі ці вояки благали не посилати їх на певну смерть і я, відкинувши їх допомогу, по майже одногодинному упливі крови з рани, пустився сам вдорогу. Як я перебув цю дорогу, не памятаю, але коли я пробудився — я був уже на ношах, а надімною було багато старшин і командант полку.

Вони дали наказ відправити мене до лікарні у Варшаві. Там перебув я чотири операції, але всі намагання лікарів урятувати мою ліву руку були безуспішні. Руку постановлено відтяти цілком.

Бачучи, що всі земські лікарі завели, звернувся я до Небесних Лікарів-Ісуса Христа і Пречистої Діви Марії. Звертаючись до їх образочків, що висіли над моїм ліжком, благав я Їх із сльозами в очах: „О, Небесні Лікарі, вилікуйте Ви мене для моєї матері і родини!“ І за короткий час стан руки так поправився, що не тільки руки не ампутували, але за кілька тижнів можна було руку розвинути з бандажів. Усі лікарі були дуже зачудовані цим фактом, але остаточно мусіли згодитися, що це вийнятковий випадок у їхній довгій лікарській практиці. Отже, моя рука була врятована і хоч вона ушкоджена та здеформована, проте можу собі нею дуже багато допомагати. Я вірю сильно, що це сталося за допомогою Найсвятішого Серця Ісусового і Пречистої Діви Марії, в котрих я цього благав.

Тому виконуючи даний тоді обіт, подаю цей факт до загального відома і закликаю всіх людей, а передовсім нашу молодь, щоб у всіх своїх болях, горю чи терпінні з повною вірою зверталась до нашого Спасителя і Його Найсвятішої Матері, а вони напевно допоможуть і вирятують з усіх найтяжчих небезпек. Нехай все і всюди буде прославлене Серце Ісуса і Марії — наших Небесних Опікунів і Лікарів у всіх болях душевних і тілесних.

Слава Ісусу Христу!

Іван Миколишин

Перше св. Причастя в Міттенвальді 1948 р.
Посередині катихит о. Володимир Тарнавський.
Фото: М. Черниш

З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

Про висвячення нових єпископів для Канади повідомили ми читачів у попередньому числі нашого часопису. Сьогодні подаємо на основі репортажу американського „Шляху" опис цього церковного торжества. Торжество свячень розпочалотя процесійним походом з палати Еміненції кардинала Мек Ґвиґена. В поході взяки участь делеґації, товариства, чернечі Чини, наші й латинські священики в числі коло 250, 5 наших єпископів, між ними й головний святитель — сьогодні вже архієпископ — Високопреосвященніший Кир Василь Ладика, 11 латинських єпископів, папський делеґат архієпископ Антонюті й Еміненція кардинал Торонта Мек Ґвиґен у почоті відділу лицарів Колюмба з витягненими шпадами. В поході йшли теж єпископи номінати Кир Ізидор — сьогодні ординарій східньоканадійського Екзархату та Кир Андрій — сьогодні єпископ-помічник архієпископа Кир Василя. Катедру виповнили більше як дві тисячі вірних. На кардинальському троні Еміненція кардинал, напроти нього папський делеґат. Ближче престола Кир Василь і співсвятителі Кир Константин і Кир Ніль. Торжественний акт свячень відбувся в часі св. Літургії. Архідиякони представили формально номінатів і почалось читання Папської Буллі про іменування номінатів єпископами. Обидва номінати стояли на килимі, що на ньому представлений орел — символ чистоти та правильности і глибини богословського навчання, ріки — символ ласки навчання і місто Єрусалим — символ Єпископської Столиці. По складенні визнання віри номінати дістали від святителів благословлення і тоді один зі святителів вручив їм „набедренники"—символ учительської власти. По одержані жезла-символу пастирської власти — номінати кляклули перед єпископами-святителями,

які, поклавши на їхні голови св. Євангелию, виголосили всі три разом слова висвячення. Читаючи відповідні молитви, святителі оділи номінатів у всі епископські ризи, виголошуючи за кожним разом „аксіос" (гідний, достойний). По стінчені обряду свячень нововисвячені єпископи стали до Служби Божої, що її відправляв Кир Василь. По Службі Божій нововисвячені єпископи обійшли процесійно катедру, благословлячи вірних. Вернувшись до святилища, дістали вони з рук святителя єпископські мантії. З нагоди єпископських свячень кардинал Мек Ґвиґен виголосив проповідь, у якій накреслив будову св. Церкви. Між іншим кардинал сказав, що тоді, коли на Сході Европи темні сили роблять усе можливе, щоб знищити діло Ісуса Христа, у Новій Землі українці мають змогу розбудовувати свою рідну упраїнську католицьку церкву. По українськи виголосив проповідь Преосвященіший Амвроз, розвиваючи думку св. Павла: „А Христос вчора і нині той сам і на віки". Бажаємо новим єпископам ласк Святого Духа в керуванні повіреним стадом, опіки Божої Матері та помочі Ангела Хоронителя, щоб їхня праця була корисна для нашої Церкви і народу в Канаді та стала нагодою і їхнього власного освячення.

Про „воз'єднання" української католицької Церкви в Західній Україні з російською православною Церквою багато писали свого часу совєтські можновладці. Шо більше, ТАСС недавно проголосив, що українська католицька Церква повністю зліквідована. Скільки в цьому правди, знаємо з оповідання наочних свідків — вояків УПА. Наша Церква не зрадила віри прадідів, і наші брати враз зі своїми єпископами та священиками муками кровю, а то й смертю заявляють свою вірність католицькій Церпві. Большевицьку забріханість досадно розкриває виготовлений по наказу Москви спис „воз'єднаних" священиків. Між ними багато таких, що повмирали ще до другого приходу большевиків у Західну Україну.

Українська Духовна Семінарія у Вашінґтоні. Українсько-католицьку Духову Семінарію, що виховуватиме майбутніх священиків для нашої Церкви в Америці (ЗДА), мають побудувати у Вашінґтоні. Почин до цього великого діла дав Ексцеленція Кир Константин Богачевський, відомий зі своїх трудів та старань про народні і духові потреби американських українців Про це може розповісти хочби місто Стемфорд зі своїми школами, музеєм, бібліотекою, архівом, спортовими будинками та вакаційною оселею для українських студентів.

Щораз частішими стають вістки про посвяту країв, держав, народів, а то й поодиноких міст і місцевостей Непорочному Серцю Божої Матері. Дня 30 травня ц. р. віддався Рим в опіку Непорочному Серцю Марії. Формулку посвяти відмовляв посадник Вічного Міста.

Католики Берліна посвятили 4. липня ц. р. свої родини Найсвятішому Христовому Серцю. Архієрейську Службу Божу служив та акту посвяти довершив кардинал Берліна ґраф Пройзінґ.

У Вашінґтоні мають збудувати церкву на честь Непорочнозачатої Пречистої Діви Марії. Ця національна американська святість має бути одною з найбільших будівель світу, одначе не може перевищити розмірами церкви св. Петра.

В Римі надіються, що в Святому Році (1950) відвідають вічне місто два міліони прочан. З цієї нагоди будують в Римі новий міжконтинентальний аеродром, щоб осьтак улекшити наплив прочан до святого міста.

Макса Кольбе, польського священика-мученика, мабуть проголосять святим. Він згинув у газовій камері в Осьвєнцімі, зголосившись добровіль-

но на смерть, щоб у цей спосіб урятувати життя призначному до газкамери одному батькові родини.

Генеральний вікарій єрусалимського патріярху — по народності араб — Вінцент Ґелят став єпископом-помічником єрусалимської дієцезії, Акту священня довершив Апостольський Делеґат для Палестини, Трансйорданії і Кипру в затемненій з причин війни єрусалимській катедрі. Єпизкоп Ґалят є від сотні літ першим арабським єпископом єрусалимського патріярхату.

Щоб відібрати Церкві вплив на виховання молоді, комуністичний уряд Мадярщини удержавив конфесійні школи, а будинки та майно цих шкіл сконфіскував. Католицьке населення Мадярщини протестує проти цього. Комуністи не зважаю ь на це, при чому виарештовують священиків як спричинників протестів. Провідник мадярських комуністів назвав примаса Мадярщини, кардинала Міндсентя, ворогом народу й фашистом. Комуністи всюди однакові. Вони лікують „визволені" народи однією рецептою.

На кару смерти через повішення засудив суд у Будапешті двох священиків, обвинувачуючи їх, що вони викликали демонстрації проти удержавлення католицьких шпіл на Мадярщині.

Мадярський кардинал Міндсенть звернувся з закликом до єпископів усього світу протестуючи перед мадярським урядом проти удержавлення католицьких шкіл. Перші відгукнулись єпископи Іряндії.

Католицька Церква в Польші стоїть напередодні тяжких переживань, що приготовляють комуністи. Премієр Церанкевич дав „напімнення" церковній владі перед „політичною акцією", погрожуючи відібрати церковні добра та заборонити навчання релігії у школах.

Празький архієпископ д-р Веран суспендував двох священників за співпрацю з урядом Ґотвальда. Вже давніше заборонив був архієпископ священникам брати участь у політичному житті.

Про не'зєдиненого єпископа Югославії Варнаву Настіка заговорила світова преса. Його засудив комуністичний уряд Югославії на 11 літ примусових робіт. Долю переслідованої в Югославії католицької Церкви ділить тепер і Церква нез'єдинена.

Кожний християнин з тремтінням серця думає про небезпеку, що грозить святим місцям у Палестині з приводу війни між жидами й арабами. Кардинал Ґріффін звернувся листом до міністра Бевіна з пропозицією віддати опіку над цими дорогими християнському світові місцями Орденові малтанських лицарів. Цей Орден в часах хрестоносних походів беріг Божого Гробу. Сьогодні цей Орден треба б відновити — він існує в Англії як геральдичне й харитативне товариство. На думку Кардинала Ґріффіна його членами повинні стати чесні поважні мужі, якогоб то не було християнського віровизнання й народности.

В Палестині живе сьогодні 150 тисяч 807 християн різного віровизнання. Католиків 58.706 і то: латинського обряду 31.176, грецького (Мелхіти) 20.864, маронітського 5.660, вірменського 545, сирійського 285, халдейського 176. — Нез'єдинених 73.319 і то: греків 65.549, сирійців (Якобіти) 1.719, вірменів 5.225, коптійців 361, абісинців 465. — Протестантів 8.767 і то: Англіканської Церкви: 7.920, Пресвітеріянської 280, Лютеранської 567. — Інших християнських віровизнань 10.015.

Найменша єпархія світу — це греко-католицький Екзархат у Константинополі. В ньому є тільки одна церква, а два священики і диякон обслуговують коло 1.500 вірних.

Молитва для членів Апостольства Молитви

(На місяць вересень)

Божественне Серце Ісуса! Жертвую Тобі через Непорочне Серце Преч. Діви Марії всі молитви, праці і терпіння нинішнього дня, як винагороду за наші гріхи. Лучу їх з тим наміренням, що в ньому Ти жертвувався за нас на хресті та щоденно жертвуєш Себе на престолах усього світу. Жертвую їх за святу Церкву, за Святішого Отця Пія XII, за навернення грішників, за священиків, за молодь, зокрема, щоб **вірні зберігали заповідь: в неділі і свята Служби Божої набожно вислухати.** Також бажаю одержати всі відпусти, що їх сьогодні можу отримати. Божественне Ісусове Серце, подай Церквам єдність. Пресвяте Ісусове Серце, спаси Україну! Солодке Ісусове Серце будь моєю любовю!

Подяки: Найщирішу подяку Найсвятішому Серцю Христовому й Божій Матінці Неустанної Помочі за вискухані молитви, Їх велику поміч в тяжкій моїй недузі та операції врятуванні життя, складає Петро Наконечний, Вайсенбурґ.

Щиру подяку Матінці Божій та св. Апост. Юді-Тадеєві за скору поміч в дуже тяжких обставинах життя, складають о. Н. Дереш з ріднею (3 нм.)

На Пресовий Фонд зложили:

о. Лука Салук, Райтерсзайх, 10,— нм.
Іван Миколишин, Галлендорф, 10,— нм.
Петро Наконечний, Вайсенурґ, 5,— нм.

ХРИСТОС НАША СИЛА — християнський часопис
Видає Українське Католицьке Душпастирство в Міттенвальді
Редаґує Колеґія. — Відповідальний редактор о. Богдан Смик

Адреса Редакції і Адміністрації:
Chrystos Nasza Syla Mittenwald, Jäger-Kaserne

Supplement to Ukrainian Newspaper „Czas" - „The Time".
Authorised by EUCOM Hq, Civil Affairs Division 11. Mar 1948.
Authorisation No. UNDP 219.

Друк С. Слюсарчук Мюнхен.

Ціна 30 феників